سُورَةُ البَقَرَةِ

ស្វូរើះត្ឋ ២
អាល់-ប្វាក្ឋ៌រើះត្ឋ

ភាគទី ៣ អាយ៉ាស្ុ ១៣៣-២០៩

سُورَةُ البَقَرَةِ

ស៊ូរ៉ោះតុ៌ ២ អាល់-បាក្ឃ៉ោះតុ៌

អាល់-បាក្ឃ៉ោះតុ៌ ប្រែថា "គោមេ" ។ មាន ២៨៦ អាយ៉ាស៊ុ ។

អាយ៉ាស៊ុ ១៣៣-២០៩

ស៊ូរ៉ោះតុ៌ទី ៨៧ យោលតាមលេខរៀងដែលអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ដាក់ចុះមក ។ អល់ឡោះហ្ស៊ូ២បានដាក់ស៊ូរ៉ោះតុ៌នេះចុះមកនៅឯម៉ាឌ្ឌីណាស៊ុ ។

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ដោយនូវព្រះនាមអល់ឡោះហ្ស៊ូ ២ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

أَمۡ كُنتُمۡ شُهَدَآءَ إِذۡ حَضَرَ يَعۡقُوبَ ٱلۡمَوۡتُ إِذۡ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعۡبُدُونَ مِنۢ بَعۡدِي قَالُواْ نَعۡبُدُ إِلَٰهَكَ وَإِلَٰهَ ءَابَآئِكَ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ إِلَٰهٗا وَٰحِدٗا وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ١٣٣

១៣៣. តើពួកអ្នកបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកទេកាលសេចក្ដីស្លាប់បានមកជួបយ៉ាកុ៊ប កាលគេបានប្រាប់កូនៗគេថា៖ "កូនៗនឹងធ្វើសក្ការៈអ្វីពេលអត់ពីឪពុកទៅ ?" ពួកគេបានថា៖ "កូនៗនឹងធ្វើសក្ការៈព្រះរបស់លោកឪពុក ព្រះរបស់បុព្វការីរបស់លោកឪពុក អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អ៊ីសហ្ហាក ព្រះមួយគត់ ។ កូនៗចុះចូលចំពោះព្រះអង្គ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៣៣

1/133. حَدَّثَنَا بِذَلِكَ مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ اَلْبَشَّارِيُّ اَلْقَزْوِينِيُّ رَضِيَ اَللَّهُ عَنْهُ قَالَ حَدَّثَنَا اَلْمُظَفَّرُ بْنُ أَحْمَدَ اَلْقَزْوِينِيُّ قَالَ حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ اَلْكُوفِيُّ اَلْأَسَدِيُّ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ اَلْبَرْمَكِيِّ عَنْ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ دَاهِرٍ عَنْ أَبِي قَتَادَةَ اَلْحَرَّانِيِّ عَنْ وَكِيعِ بْنِ اَلْجَرَّاحِ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ مِهْرَانَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ اَلصَّادِقِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: وَ قَوْلُ اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: أَنَا اِبْنُ اَلذَّبِيحَيْنِ يُرِيدُ بِذَلِكَ اَلْعَمَّ لِأَنَّ اَلْعَمَّ قَدْ سَمَّاهُ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ أَباً فِي قَوْلِهِ ﴿أَمْ كُنْتُمْ شُهَدٰاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ اَلْمَوْتُ إِذْ قٰالَ لِبَنِيهِ مٰا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قٰالُوا نَعْبُدُ إِلٰهَكَ وَ إِلٰهَ آبٰائِكَ إِبْرٰاهِيمَ وَ إِسْمٰاعِيلَ وَ إِسْحٰاقَ﴾ وَ كَانَ إِسْمَاعِيلُ عَمَّ يَعْقُوبَ فَسَمَّاهُ اَللَّهُ فِي هَذَا اَلْمَوْضِعِ أَباً

១៣៣/១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ្ហាលី អាល់-បាស្ហារី អាល់-ក្ហ្ស៊ីវីនី បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី អាល់-មូ្ហសហ្ហ៊ីហ្ហារ ប៊ិន អាស្ស៊ីម៉ាដ្ឋ អាល់-ក្ហ្ស៊ីវីនី តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ហ្ហារ អាល់-ឆ្ហ៊ី អាល់-អាសាឌ្ឌី តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អាល់-បារម៉ាគី តមកពី អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ូ ២ ប៊ិន ដ្ហាហ្ហ៊ៀ តមកពី អាប៊ូ ក្ធ៊ីតាដ្ហាស៊ុ អាល់-ហ្ហារ៉ានី តមកពី វ៉ាគីអ៊ី ប៊ិន អាល់-យ៉ាកោ៉ាហ្ស៊ូ ២ តមកពី ស៊ូ២ម៉ាន ប៊ិន មិ៉ះហ្ស៊ីរ៉ាន តមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ូ ២ អាល់-ស្ស៊ីឌ្ឌ៊ីក្ធ ﷺ យ៉ាកុ៊ហ្ហារ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ដែលមានវចន:ថា៖ "ព្រះវចន:របស់ព្រះសាស្ដា ﷺ ថា "ខ្ញុំ ﷺ ជាកូនប្រុសរបស់បុគ្គលលះបង់ជីវិតពីរូប" មានន័យថាឪពុកធំ (ឬឪពុកមា) ព្រោះឪពុកធំ (ឬឪពុកមា) ត្រូវអល់ឡោះហ្ស៊ូ ២ ហៅថាឪពុកនៅក្នុងព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ ២

[២:១៣៣] តើពួកអ្នកបានឃើញផ្ទាល់ភ្នែកទេកាលសេចក្ដីស្លាប់បានមកជួបយ៉ាកុ:ប្ < កាលគេបានប្រាប់កូនៗគេថា: "កូនៗនឹងធ្វើសក្ការ:អ្វីពេលអត់ពីឪពុកទៅ?" ពួកគេបានថា: "កូនៗនឹងធ្វើសក្ការ:ព្រះរបស់លោកឪពុក ព្រះរបស់បុព្វការីរបស់លោកឪពុក អ៊ីបរ:ហ៊ីម អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អ៊ីសហ្ហាក់ ។
អ៊ីសម៉ាអ៊ីលជាឪពុកមារបស់យ៉ាកុ:ប្ < ។ តែអល់ឡោះ<ហ្ <ាបានហៅព្រះអង្គថាឪពុកត្រង់ <ន្លែងនេះ ។

وَ قَدْ قَالَ اَلنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ اَلْعَمُّ وَالِدٌ فَعَلَى هَذَا اَلْأَصْلِ أَيْضاً يَطَّرِدُ قَوْلُ اَلنَّبِيِّ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ "أَنَا اِبْنُ اَلذَّبِيحَيْنِ" أَحَدُهُمَا ذَبِيحٌ بِالْحَقِيقَةِ وَ اَلْآخَرُ ذَبِيحٌ بِالْمَجَازِ وَ اِسْتِحْقَاقُ اَلثَّوَابِ عَلَى اَلنِّيَّةِ وَ اَلتَّمَنِّي فَالنَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيهِ وَ آلِهِ هُوَ اِبْنُ اَلذَّبِيحَيْنِ مِنْ وَجْهَيْنِ عَلَى مَا ذَكَرْنَاهُ وَ لِلذَّبْحِ اَلْعَظِيمِ وَجْهٌ آخَرُ. (الخصال , ج 1 , ص 58)
ព្រះសាស្តាបានហៅឪពុកធំ (ឬឪពុកមា) របស់ព្រះអង្គថាឪពុក ។ ដូច្នេះពាក់ព័ន្ធនឹងដើមកំណើតរឿងនេះ ចូរអស់លោកបែរទៅមើលព្រះវចន:របស់ព្រះសាស្តាដែលថា "ខ្ញុំជាកូនប្រុសរបស់បុគ្គលលះបង់ជីវិតពីររូប" នោះ ។ ការលះបង់ទីមួយគឺការលះបង់ក្នុងការពិត ចំណែកឯការលះបង់មួយទៀតគឺការលះបង់ដែលអាចនឹងកើតឡើងបាន ។ ការតបស្នងដែលស័ក្ដិសមនោះស្ថិតនៅលើបំណងនិងសេចក្ដីប្រាថ្នា ។ ដូច្នេះព្រះសាស្តាជារាជបុត្ររបស់បុគ្គលលះបង់ជីវិតទាំងពីររូបក្នុងចំណុចទាំងពីរ ។ ចំណុមួយយើងបានថ្លែងហើយ ។ ចំណែកឯការលះបង់ធំជាងគេនោះគឺចំណុចមួយទៀត ។
(الخصال 1: 58)

***

2/133. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ تَفْسِيرِ هَذِهِ الْآيَةِ مِنْ قَوْلِ اللَّهِ: ﴿إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ بَعْدِي قَالُوا نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَ إِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ إِلَهاً وَاحِداً﴾، قَالَ: «جَرَتْ فِي الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)».
(البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٦ الحديث: ٩٩/ ٦٤٨، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٦١ الحديث : ١٠٢)**
១៣៣/២. អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ី បានរាយការណ៍តមកពី យ៉ាកូ:ប៊ៀរ ដែលបានថ្លែងតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ការ ថា: "ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គអំពីសម្រាយអាយ៉ាស:នេះដែលជាព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះ<ហ្ <ាបានថា: *[២:១៣៣] កាលគេបានប្រាប់កូនៗគេថា: "កូនៗនឹងធ្វើសក្ការ:អ្វីពេលអត់ពីឪពុកទៅ?" ពួកគេបានថា: "កូនៗនឹងធ្វើសក្ការ:ព្រះរបស់លោកឪពុក ព្រះរបស់បុព្វការីរបស់លោកឪពុក អ៊ីបរ:ហ៊ីម អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អ៊ីសហ្ហាក់ ។* ព្រះអង្គមានវចន:ថា: "គោលសេចក្ដីនេះហួតរៀងទៅដល់ អាល់-ក្ <ីអ:ម ។" (العيّاشي 1: 61/ 102)

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾
១៣៤. នេះគឺសហគមន៍ដែលបានកន្លងផុតទៅហើយ ។ នឹងបានលើសហគមន៍នោះអ្វីដែលសហគមន៍នោះបានសាង នឹងបានលើពួកអ្នកអ្វីដែលពួកអ្នកបានសាង ។ ពួកអ្នកនឹងមិនត្រូវសាកសួរអំពីអ្វីដែលពួកគេបានធ្វើទេ ។

وَقَالُوا۟ كُونُوا۟ هُودًا أَوْ نَصَـٰرَىٰ تَهْتَدُوا۟ ۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِـۧمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾
១៣៥. ពួកគេបានថា: "អស់លោកចូរទៅជាយ៉ាហ្ស៊ូ:ឌីឬជាគ្រិស្ត (គឺណាស្ស:រ៉ានី) ទៅ ។ អស់លោកនឹង

បាននូវមគ្គទេសក៍ដ៏កនាំល្អ ។" អ្នកចូរថា៖ "ទេ [យើងតាម]ជំនឿរបស់អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម គឺជំនឿទៀងត្រង់ ។ គេមិនមែនជាម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកពហុទេពនិយមទេ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៣៤-១៣៥

134–1/135. قول رسول الله صلى الله عليه و سلم: «يا بنى هاشم، لا يأتينى الناس بأعمالهم و تأتونى بأنسابكم» (الكشاف – الجزء : ١ صفحة : ١٩٤)

១៣៤-១៣៥/១. ព្រះវចនៈរបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ﷺ ថា៖ "បានី ហ្ហាស្ស៊ីម អ៊ីយ! មនុស្សនឹងមិនមកជាមួយទង្វើរបស់ខ្លួនទេ (ពោលគឺខ្វះទង្វើល្អ) ។ ឯអស់លោកមករកខ្ញុំﷺជាមួយខ្សែលោហិត ? (ពោលគឺមានតែទង្វើល្អ គឺទង្វើល្អជាមួយវីឡាយ៉ាស់នឹងជួយអស់លោក តែខ្សែលោហិតគ្មានវីឡាយ៉ាស់ មិនមានប្រយោជន៑សម្រាប់អស់លោកទេ) ។" (الكشاف 1: 194)

***

134–2/135. الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الْوَلِيدِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ الْحَنِيفِيَّةَ هِيَ الْإِسْلاَمُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٦ الحديث: ٩٩/ ٦٤٩، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٦١ الحديث : ١٠٣)**

១៣៤-១៣៥/២. អាល់-ង៉ែអ៊ីយ៉ាស្ស៊ី បានរាយការណ៑តមកពី អាល់-ង៉ាលីដ្ធ ដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ *"[២:១៣៥] ជំនឿទៀងត្រង់* គឺអាល់-អ៊ីស្លាម ។"
(تفسير العيّاشي 1: 61/ 103)

***

134–3/135. عَنْ زُرَارَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «مَا أَبْقَتِ الْحَنِيفِيَّةُ شَيْئاً، حَتَّى إِنَّ مِنْهَا قَصَّ الشَّارِبِ وَ قَلْمَ الْأَظْفَارِ وَ الْخِتَانَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٦ الحديث: ٩٩/ ٦٥٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٦١ الحديث : ١٠٤)**

១៣៤-១៣៥/៣. រាយការណ៑ដោយ ស្ហ៊ារ៉ះតុ៌ តមកពី អាប៊ូ យ្ហ៊ាកុ៌ហ្ហារﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ *"[២:១៣៥] ជំនឿទៀងត្រង់* (របស់អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមﷺ) មិនចោលអ្វីមួយឡើយ សូម្បីតែការកាត់ពុកមាត់ ការកាត់ក្រចកនិងការកាត់ស្បែកអង្គជាត (គឺខ្ជ៊ីតាន់) ក៏ដោយ ។" (تفسير العيّاشي 1: 61/ 104)

***

134–3/135. عَنْ عُمَرَ بْنِ أَبِي مِيثَمٍ، قَالَ: سَمِعْتُ الْحُسَيْنَ بْنَ عَلِيٍّ (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ) يَقُولُ: «مَا أَحَدٌ عَلَى مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلاَّ نَحْنُ وَ شِيعَتُنَا، وَ سَائِرُ النَّاسِ مِنْهَا بَرَاءٌ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ٢ الصفحة: ٥٠٨ الحديث: ٩٩/ ٣٧٧١، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٣٨٨ الحديث : ١٤٦)**

១៣៤-១៣៥/៤. រាយការណ៑ដោយ ង្ហ៊ូម៉ារ ប៊ិន អាប៊ូ មីស្ហ៊ាំ ថាខ្ញុំបានឮ អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៑ﷺ ប៊ិន អ៊ូលី ﷺ មានវចនៈថា៖ "ពុំមានអ្នកណាតាមព្រះសាសនារបស់អ៊ីបរ៉ាហ៊ីមﷺទេក្រៅពីយើងﷺនិងស្ហ៊ីអ៊ូស៊ុ យើងﷺ ។ មនុស្សឯទៀតបែកចេញពីព្រះសាសនានោះ ។" (تفسير العيّاشي 1: 388/ 146)

قُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِيَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ١٣٦

១៣៦. ពួកអ្នកចូរថា៖ "យើងជឿអល់ឡោះហ្ន៑ [ជឿ]អ្វីៗដែលគេបានលើកឲ្យយើងដឹង [ជឿ]អ្វីៗដែលគេ

បានបើកឲ្យដឹងដល់អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម ដល់អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ដល់អ៊ីសហ្ចាក់ ដល់យ៉ាក់គ្ចូប ដល់បណ្ណាកុលសម្ព័ន្ធ [យើងជឿ]អ្វីៗដែលគេបានប្រទានឲ្យមូសានិងអ៊ីសា [យើងជឿ]អ្វីៗដែលគេបានប្រទានឲ្យបណ្ណាព្រះសាស្ត្រាពីម្ចាស់របស់អស់ទាំងគេនេះ ។ យើងមិនរើសអើងអស់ទាំងគេនេះណាមួយទេ ។ យើងចុះចូលចំពោះព្រះអង្គ ។

فَإِنْ ءَامَنُواْ بِمِثْلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهْتَدَواْ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا هُمْ فِى شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾

១៣៧. ដូច្នេះបើពួកគេជឿអ្វីដែលពួកអ្នកជឿ ពួកគេនៅលើផ្លូវធម៌ ។ តែបើពួកគេគេចចេញ ពួកគេនៅក្នុងការវិវាទគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ ។ អល់ឡោះហ្ចាគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់អ្នកទល់នឹងពួកគេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៣៦-១៣៧

1/137-136. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ مُحَمَّدِ ابْنِ النُّعْمَانِ، عَنْ سَلاَّمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: ﴿آمَنَّا بِاللهِ وَ ما أُنْزِلَ إِلَيْنا﴾. قَالَ: «إِنَّمَا عَنَى بِذَلِكَ عَلِيّاً وَ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ، وَ جَرَتْ بَعْدَهُمْ فِي الْأَئِمَّةِ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ)،

១៣៦-១៣៧/១. មូហ្ចាំម៉ាដ្ចំ ប៊ិន យ៉ាក់គ្ចូប បានរាយការណ៍តមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ចំ ប៊ិន យ៉ាស្ចយ៉ា តមកពី អាស្ចម៉ាដ្ចំ ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ចំ តមកពី អាល់-ហ្ចាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស្ចប៊ុប តមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ចំ អ៊ីបនូ អាល់-នុអ៊ីម៉ាន តមកពី សាឡាម តមកពី អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្ចារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូល صلوات الله عليه والسلام تعالى *[២:១៣៦] យើងជឿ អល់ឡោះហ្ចា [ជឿ]អ្វីៗដែលគេបានបើកឲ្យយើងដឹង ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "អាយ៉ាស់នេះមានន័យសំដៅមកលើ អ្ចាលី صلوات الله عليه والسلام ហ្ចាទ្ចីម៉ាស្ចុ عليها السلام អាល់-ហ្ចាសាន់ صلوات الله عليه والسلام អាល់-ហ្ចូសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام នោះទេ ហើយអត្ថន័យនេះសំដៅមកលើអស់អ៊ីម៉ាំ عليهم السلام ក្រោយព្រះអង្គទាំងអស់ នេះ ។

[ثُمَّ] يَرْجِعُ الْقَوْلُ مِنَ اللهِ فِي النَّاسِ، فَقَالَ: ﴿فَإِنْ آمَنُوا﴾ يَعْنِي النَّاسَ ﴿بِمِثْلِ ما آمَنْتُمْ بِهِ﴾ يَعْنِي عَلِيّاً وَ فَاطِمَةَ وَ الْحَسَنَ وَ الْحُسَيْنَ وَ الْأَئِمَّةَ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ): ﴿فَقَدِ اهْتَدَوْا وَ إِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٧ الحديث: ٩٩/ ٦٥٤، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٤ الحديث : ١٩)**

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានបែរមករកព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ចា عز وجل ដែលស្ត្ចីអំពីមនុស្ស ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ *"២:១៣៧] ដូច្នេះបើពួកគេ* មានន័យថាមនុស្ស *ជឿអ្ចីដែលពួកអ្នកជឿ]* មានន័យថា អ្ចាលី صلوات الله عليه والسلام ហ្ចាទ្ចីម៉ាស្ចុ عليها السلام អាល់-ហ្ចាសាន់ صلوات الله عليه والسلام អាល់-ហ្ចូសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام និងអស់អ៊ីម៉ាំ عليهم السلام *ពួកគេនៅលើផ្លូវធម៌ ។ តែបើពួកគេគេចចេញ ពួកគេនៅក្នុងការវិវាទគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ ។"* (الكافي 1: 344/ 19)

***

*2/137-136. ﴿فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ﴾ فِي كُفْرٍ على ما رواه الطّبرسيّ، عن الصّادق – عليه السّلام. (تفسير كنز الدقائق ج٢ ص١٦٨)

*១៣៦-១៣៧/២. *[២:១៣៧] ពួកគេនៅក្នុងការវិវាទគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ* នៅក្នុងការបដិសេធសទ្ធា យោលតាមសេចក្ដីរាយការណ៍របស់ អាល់-ត្ចប៉ារីស៊ី តមកពី អាល់-ស្ចុ៍ឌ្ចិ ក្ចុ صلوات الله عليه والسلام ។" (تفسير كنز الدقائق 2: 168)

***

3/137-136. عَنْ حَنَانِ بْنِ سَدِيرٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: كَانَ وُلْدُ يَعْقُوبَ أَنْبِيَاءَ؟ قَالَ: «لاَ، وَ لَكِنَّهُمْ كَانُوا أَسْبَاطَ أَوْلاَدِ الْأَنْبِيَاءِ، وَ لَمْ يَكُونُوا فَارَقُوا الدُّنْيَا إِلاَّ سُعَدَاءَ تَابُوا وَ تَذَكَّرُوا مَا صَنَعُوا».

១៣៦-១៣៧/៣. រាយការណ៍ដោយ ហ្ជាណាន់ ប៊ិន សាដ្ជ៊ៀ តមកពីឪពុកលោក តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ត់ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "តើបណ្តាកូនចៅរបស់យ៉ាកុ៊ត្ជូប عليه السلام ជាព្រះសាស្តាទេ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ទេ ។ តែពួកគេជាកុលសម្ព័ន្ធរបស់បណ្តាកូនចៅរបស់បណ្តាព្រះសាស្តា عليهم السلام ។ ពួកគេបានចាកលោកចោលនេះជាបុគ្គលមានភ័ពសំណាង ជាបុគ្គលដឹងកំហុសនិងភ្ជាក់រលឹករាងចាល និងដោយបានចងចាំអ្វីដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត ។

وَ رَوَى هَذَا الْحَدِيثَ مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ بِإِسْنَادِهِ عَنْ حَنَانٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِزِيَادَةٍ بَعْدَ قَوْلِهِ: «وَ تَذَكَّرُوا مَا صَنَعُوا» وَ هِيَ قَوْلُهُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِلاَّ الشَّيْخَيْنِ، فَارَقَا الدُّنْيَا وَ لَمْ يَتُوبَا وَ لَمْ يَذَّكَّرَا مَا صَنَعَا بِأَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَعَلَيْهِمَا لَعْنَةُ اللَّهِ وَ الْمَلاَئِكَةِ وَ النَّاسِ أَجْمَعِينَ» (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٧ الحديث: ٩٩/ ٦٥٣، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢ الحديث : ١٠٦)**

មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ត្ជូប បានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍ហ្ជាឌ្ជីស្ជនេះ យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានដែលមកពី ហ្ជាណាន់ តមកពីឪពុកលោក តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ត់ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام ដោយមានការអធិប្បាយបន្ថែមលើប្រយោគ "ចងចាំអ្វីដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្ត" ។ នេះគឺវចន:របស់ អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ត់ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام គឺ៖ "លើកលែងតែបុរសចំណាស់ពីរនាក់ទេ (បុគ្គលទី១ និងបុគ្គលទី២) ។ ពួកគេបានចាកលោកនេះដោយមិនបានភ្ជាក់រលឹកកំហុសទេ ដោយមិនបានចងចាំអ្វីដែលខ្លួនបានធ្វើចំពោះអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ទេ ។ ដូច្នេះពួកគេទទួលរងព្រះបណ្តាសារបស់អល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ ﷺ របស់អស់ទេវតានិងរបស់មនុស្សទាំងឡាយ ។"

(تفسير العيّاشي 1: 62/ 106)

صِبْغَةَ ٱللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ صِبْغَةً ۖ وَنَحْنُ لَهُۥ عَٰبِدُونَ ﴿١٣٨﴾

១៣៨. ការជ្រលក់ពណ៌ារបស់អល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ ﷺ អ្នកណាប្រសើរជាងអល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ ﷺ ក្នុងការជ្រលក់ពណ៌ ? យើងធ្វើសក្តារ:ព្រះអង្គ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៣៨

1/138. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ سَلَمَةَ بْنِ الْخَطَّابِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ حَسَّانَ، عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: صِبْغَةَ اللَّهِ وَ مَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً. قَالَ: «صَبَغَ الْمُؤْمِنِينَ بِالْوَلَايَةِ فِي الْمِيثَاقِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٨ الحديث: ٩٩/ ٦٥٦، الكافي – الجزء: ١ الصفحة: ٣٥٠ الحديث : ٥٣)**

១៣៨/១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ត្ជូប បានតំណាលតមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន យ៉ាស្ជ៊ីយ៉ា តមកពី សាឡ្ហាម៉ាស៊ុ ប៊ិន អាល់-ខ្ជ៊ីតុ៌ប តមកពី អ៊ីលី ប៊ិន ហ្ជាសាន់ តមកពី អ៊ីប៊ុនឌ្ជ៊ុលរ៉ះហ្ម៉ាន ប៊ិន កាស្ជ៊ៀ តមកពី អាប៊ូ អ៊ីប៊ុនឌ្ជ៊ុលឡោះហ្ជ៑ ﷻ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ ﷺ *[២:១៣៨] ការជ្រលក់ពណ៌ារបស់អល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ ﷺ អ្នកណាប្រសើរជាងអល់ឡោះហ្ជ៑ ﷻ ﷺ ក្នុងការជ្រលក់ពណ៌ ?* អាប៊ូ អ៊ីប៊ុនឌ្ជ៊ុលឡោះហ្ជ៑ ﷻ ﷺ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «ការជ្រលក់ពណ៌បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាដោយវីឡាយ៉ាស៊ុ នៅពេលធ្វើកិច្ចសន្យា ។»

(الكافي 1: 350/ 53)

***

2/138. وَ عَنْهُ: عَنْ عِدَّةٍ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنْ دَاوُدَ بْنِ سِرْحَانَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ فَرْقَدٍ، عَنْ حُمْرَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ﴿صِبْغَةَ اللهِ وَ مَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللهِ صِبْغَةً﴾ قَالَ: «الصِّبْغَةُ هِيَ الْإِسْلاَمُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٨ الحديث: ٩٩/ ٦٥٨، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ١٢ الحديث : ٢)**

១៣៨/២. សេចក្ដីរាយការណ៍មកពីលោកដែលទទួលបានមកពីមិត្តយើងមួយចំនួន ដែលបានតំណាលតមកពី សាស្ងល់ ប៊ិន ស្ស៊ីយ៉ាដ្ង ដែលបានតំណាលតមកពី អាស្ងម៉ាដ្ង ប៊ិន ម្ហ៊ាំម៉ាដ្ង ប៊ិន អាប៊ូ ណាស្ង៎រ៍ តមកពី ដ្ហារ៉ុដ្ង ប៊ិន សៀរហ្ជាន តមកពី អ្ហ៊ុប់ឌ្ងុលឡោះហ្ជ៍ ប៊ិន ហ្ជារ៉ូដ្ង តមកពី ហ្ជ៊ីមរ៉ន តមកពី អាប៊ូ អ្ហ៊ុប់ឌ្ងុលឡោះហ្ជ៍ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៍ عز وجل *[២:១៣៨] ការជ្រលក់ពណ៌ារបស់អល់ឡោះហ្ជ៍ អ្នកណាប្រសើរជាងអល់ឡោះហ្ជ៍ក្នុងការជ្រលក់ពណ៌ ?* អាប៊ូ អ្ហ៊ុប់ឌ្ងុលឡោះហ្ជ៍ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «ការជ្រលក់ពណ៌គឺ អាល់-អ៊ីស្លាម ។» (الكافي 2: 12/ 2)

***

*3/138. عَنْ عُمَرَ بْنِ عَبْدِ اَلرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ اَلْهَاشِمِيِّ مَوْلَى أَبِي جَعْفَرٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: فِي قَوْلِ اَللَّهِ ﴿صِبْغَةَ اَللهِ وَ مَنْ أَحْسَنُ مِنَ اَللهِ صِبْغَةً﴾ قَالَ: اَلصِّبْغَةُ مَعْرِفَةُ أَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ بِالْوَلاَيَةِ فِي اَلْمِيثَاقِ. (تفسير العياشى ج١ ص٦٢)

*១៣៨/៣. រាយការណ៍ដោយ អ្ហ៊ូម៉ារ ប៊ិន អ្ហ៊ុប់ឌ្ងុល-ហ៉ោះហ្ម៉ាន ប៊ិន កាស្ស្ស៊ៀ អាល់-ហ្ជាស្ស៊ីមី បម្រើរបស់ អាប៊ូ យ៉ាក្ភ ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام តមកពី អាប៊ូ អ្ហ៊ុប់ឌ្ងុលឡោះហ្ជ៍ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៍ عز وجل *[២:១៣៨] ការ ជ្រលក់ពណ៌ារបស់អល់ឡោះហ្ជ៍ អ្នកណាប្រសើរជាងអល់ឡោះហ្ជ៍ក្នុងការជ្រលក់ពណ៌ ?* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ការជ្រលក់ពណ៌គឺការទទួលស្គាល់ អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ជាមួយ រ៉ីឡ្ហាយ៉ាស្ងុ ក្នុងពេលធ្វើកិច្ចសន្យា ។" (تفسير العياشى 1: 62)

***

*4/138. وَ عَنْ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ كَثِيرٍ الْهَاشِمِيِّ – مَوْلَى أَبِي جَعْفَرٍ –، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: ﴿صِبْغَةَ اللهِ وَ مَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللهِ صِبْغَةً﴾ قَالَ: «الصِّبْغَةُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِالْوَلاَيَةِ فِي الْمِيثَاقِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٩ الحديث: ٩٩/ ٦٦٢، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٦٢ الحديث : ١٠٩)**

*១៣៨/៤. រាយការណ៍ដោយ អ្ហ៊ុប់ឌ្ងុល-ហ៉ោះហ្ម៉ាន ប៊ិន កាស្ស្ស៊ៀ អាល់-ហ្ជាស្ស៊ីមី បម្រើរបស់ អាប៊ូ យ៉ាក្ភ ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام តមកពី អាប៊ូ អ្ហ៊ុប់ឌ្ងុលឡោះហ្ជ៍ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៍ عز وجل *[២:១៣៨] ការ ជ្រលក់ពណ៌ារបស់អល់ឡោះហ្ជ៍ អ្នកណាប្រសើរជាងអល់ឡោះហ្ជ៍ក្នុងការជ្រលក់ពណ៌ ?* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: "ជ្រលក់ពណ៌គឺ អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ជាមួយរ៉ីឡ្ហាយ៉ាស្ងុ ក្នុងពេលធ្វើកិច្ចសន្យា ។" (تفسير العياشى 1: 62 /109)

قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا فِى ٱللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾

១៣៩. អ្នកចូរថា: "អស់លោកឈ្លោះនឹងយើងអំពីអល់ឡោះហ្ជ៍ ដ្ឍិតព្រះអង្គជាម្ចាស់របស់យើងនិងជាម្ចាស់របស់អស់លោក ? បានលើយើងទង្វើរបស់យើង បានលើអស់លោកទង្វើរបស់អស់លោក ។ យើងស្មោះត្រង់ចំពោះព្រះអង្គ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៣៩

1/139. وَ فِي كِتَابِ مَعَانِي اَلْأَخْبَارِ: حَدَّثَنَا أَبِي - رَحِمَهُ اَللَّهُ - قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اَللَّهِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ، عَنْ أَبِيهِ قَالَ: جَاءَ جَبْرَئِيلُ إِلَى اَلنَّبِيِّ - صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - فَقَالَ لَهُ اَلنَّبِيُّ - صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ - : يَا جَبْرَئِيلُ، مَا تَفْسِيرُ اَلْإِخْلاَصِ؟ قَالَ: اَلْمُخْلِصُ اَلَّذِي لاَ يَسْأَلُ اَلنَّاسَ شَيْئاً حَتَّى يَجِدَ، وَ إِذَا وَجَدَ رَضِيَ، وَ إِذَا بَقِيَ عِنْدَهُ شَيْءٌ أَعْطَاهُ [فِي اللَّهِ] فَإِنَّ [مَنْ] لَمْ يَسْأَلِ اَلْمَخْلُوقَ [فَقَدْ] أَقَرَّ لِلَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ [...] (تفسير كنز الدقائق ج٧ ص١٣٠)

១៣៩/១. នៅក្នុងសាត្រា ម៉ាអានី អាល់-អាក់បារ ឪពុកខ្ញុំបានរាយការណ៍ប្រាប់យើងតមកពី សាក់ដ៏ ប៊ិន អាប់ឌុលឡោះហ៍ តមកពី អាស់ម៉ាដ់ ប៊ិន អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ តមកពីឪពុកលោកដែល បានថាយ៉ីបរ៉អ៊ីលﷺបានមកជួបព្រះសាស្ដាﷺ ។ ព្រះអង្គﷺបានសួរយ៉ីបរ៉អ៊ីលﷺថា៖ "យ៉ីបរ៉អ៊ីល ﷺអើយ ! អ្វីទៅសម្រាយរបស់ "ស្មោះត្រង់" ?" យ៉ីបរ៉អ៊ីលﷺបានទូលថា៖ "បុគ្គលស្មោះត្រង់គឺបុគ្គល ដែលមិនសូមអ្វីៗពីមនុស្សទេ លុះត្រាតែរកបានដោយខ្លួនឯង ។ ពេលរកបានហើយ បុគ្គលនោះពេញ ចិត្ត ។ បើនៅសល់អ្វីមួយ ដើម្បីអល់ឡោះហ៍ﷻ បុគ្គលនោះវាទៅបុគ្គលនីមួយដែលមិនសូមពីសត្វលោក ទេ ។ ដូច្នេះបុគ្គលនោះសព្វព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ៍ﷻ ។" (تفسير كنز الدقائق 7: 130)

أَمۡ تَقُولُونَ إِنَّ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطَ كَانُواْ هُودًا أَوۡ نَصَٰرَىٰۗ قُلۡ ءَأَنتُمۡ أَعۡلَمُ أَمِ ٱللَّهُۗ وَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَٰدَةً عِندَهُۥ مِنَ ٱللَّهِۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ١٤٠

១៤០. ឬក៏អស់លោកថាអ៊ីបរ៉ហ៊ីម អ៊ីសម៉ាអ៊ីល អ៊ីសហ្សាក់ យ៉ាក់គូបនិងកុលសម្ព័ន្ធទាំងឡាយជា យ៉ាហ៊ូឌីឬជាគ្រិស្ត (គឺណាស្វ៉រនី) ?" អ្នកចូរថា៖ "អស់លោកដឹងច្បាស់ជាងគេឬអល់ឡោះហ៍ ? អ្នកណា ទៅដែលទុច្ចរិតជាងបុគ្គលដែលបិទបាំងសក្ខីភាព (គឺការពិត) ដែលខ្លួនបានមកពីអល់ឡោះហ៍ ? អល់ឡោះហ៍មិនធ្វេសប្រហែសចំពោះអ្វីៗដែលអស់លោកធ្វើទេ ។"

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៤០

1/140. عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَمِعْتُ أَبِي يَقُولُ: سَمِعْتُ أَبِي مُوسَى بْنَ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: دَخَلَ عَمْرُو بْنُ عُبَيْدٍ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَلَمَّا سَلَّمَ وَ جَلَسَ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ - ﴿الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبائِرَ الْإِثْمِ وَ الْفَواحِشَ﴾ ثُمَّ أَمْسَكَ، فَقَالَ لَهُ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): مَا أَسْكَتَكَ؟ قَالَ: أُحِبُّ أَنْ أَعْرِفَ الْكَبَائِرَ مِنْ كِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ.

១៤០/១. [...] អាប់ឌុល-អាស៊ីម ប៊ិន អាប់ឌុលឡោះហ៍ អាល់-ហ៊ាសានីបានថា អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ ﷺ បានប្រាប់ខ្ញុំថាខ្ញុំﷺបានឮព្រះបិតាខ្ញុំﷺមានវចនៈថាខ្ញុំﷺបានឮព្រះបិតាﷺខ្ញុំﷺ មូសា ប៊ិន យ៉ាក់ហ្វារﷺមានវចនៈថា៖ "អាំរ៉ូ ប៊ិន អ៊ូបៃដ៏បានមកជួប អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ﷺ ។ គាត់បាន គំនាប់ បានអង្គុយហើយបានសូត្រអាយ៉ាស់នេះ *[៥៣:៣២] បណ្ដាអ្នកដែលចៀសឆ្ងាយពីបាបធំនិង អំពើអសីលធម៌* ហើយបានឈប់ត្រឹមនេះ ។ អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍ﷺបានសួរលោកថា៖ "ហេតុអ្វី លោកឈប់ ?" គាត់បានទូលថា៖ "ទូលបង្គំចង់យល់អំពីបាបធំដែលមាននៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ៍ ﷻ ។"

فَقَالَ: نَعَمْ يَا عَمْرُو [...]

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "បាន អ្ហ៊ីរអ៊ីយ ! [...]

وَ شَهَادَةُ الزُّورِ وَ كِتْمَانُ الشَّهَادَةِ [...] (الكافي – الجزء : ٢ صفحة : ٢٨٥ حديث : ٢٤)

ការធ្វើសាក្សីបំពាននិងការលាក់ភ័ស្តុតាង [...] (الكافي 2: 285/ 24)58:19-32

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

១៤១. នេះគឺសហគមន៍ដែលបានកន្លងផុតទៅហើយ ។ បានលើសហគមន៍នោះអ្វីដែលសហគមន៍នោះបានសាង បានលើពួកអ្នកអ្វីដែលពួកអ្នកបានសាង ។ ពួកអ្នកនឹងមិនត្រូវសាកសួរអំពីអ្វីដែលពួកគេបានធ្វើនោះទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៤១

1/141. فَقَالَ زَيْنُ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: إِنَّ الْقُرْآنَ [نَزَلَ] بُلْغَةِ الْعَرَبِ، فَهُوَ يُخَاطِبُ فِيهِ أَهْلَ [هَذَا] اللِّسَانِ بِلُغَتِهِمْ، يَقُولُ الرَّجُلُ التَّمِيمِيُّ قَدْ أَغَارَ قَوْمُهُ عَلَى بَلَدٍ وَ قَتَلُوا مَنْ فِيهِ: أَغَرْتُمْ عَلَى بَلَدِ كَذَا [وَ كَذَا] وَ قَتَلْتُمْ كَذَا، وَ يَقُولُ الْعَرَبِيُّ أَيْضاً: نَحْنُ فَعَلْنَا بِبَنِي فُلاَنٍ، وَ نَحْنُ سَبَيْنَا آلَ فُلاَنٍ وَ نَحْنُ خَرَّبْنَا بَلَدَ كَذَا، لاَ يُرِيدُ أَنَّهُمْ بَاشَرُوا ذَلِكَ، وَ لَكِنْ يُرِيدُ هَؤُلاَءِ بِالْعَذْلِ وَ أُولَئِكَ بِالاِفْتِخَارِ أَنَّ قَوْمَهُمْ فَعَلُوا كَذَا.

១៤១/១. [អ៊ីម៉ាំ] ស៊ៃ្ស ន៍ អាល់-អ្ហ៊ាប៊ីឌ្ទីន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "គ្ហ៊ូរអានត្រូវដាក់ចុះមកជាភាសាអារ៉ាប់ ថ្លែងប្រាប់ប្រជានិករដែលនិយាយភាសានេះក្នុងភាសារបស់ពួកគេ ។ ឧទាហរណ៍ បុរសប្រជាជាតិ អាល់-តាមីមី ថា៖ "យើងបានកម្ទេចស្រុកមួយ បានសម្លាប់ប្រជាជនក្នុងស្រុកនោះ" ទោះបីអ្នកនេះមួយបានកម្ទេចស្រុក ទោះបីអ្នកនោះមួយបានសម្លាប់ប្រជារាស្ត្រក៏ដោយ ។ ដូចនេះដែរ បុគ្គលជាតិអារ៉ាប់ថា៖ "យើងជាប្រជាជាតិក្រុមនេះមួយ យើងបានចាប់កូនៗរបស់មនុស្សក្រុមនីមួយ យើងបានកម្ទេចស្រុកនីមួយ ។" មិនបានសេចក្តីថាខ្លួនបុគ្គលនោះផ្ទាល់ជាអ្នកដៃដល់ប្រព្រឹត្តអំពើទាំងនោះទេ តែគាត់ចង់និយាយថាពួកដែលប្រព្រឹត្តប្រការទាំងនោះជាបងប្អូនរួមប្រជាជាតិរបស់គាត់ ។

وَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى فِي هَذِهِ الْآيَاتِ إِنَّمَا هُوَ تَوْبِيخٌ لِأَسْلاَفِهِمْ، وَ تَوْبِيخُ الْعَذْلِ عَلَى هَؤُلاَءِ الْمَوْجُودِينَ، لِأَنَّ ذَلِكَ هُوَ اللُّغَةُ الَّتِي بِهَا أُنْزِلَ الْقُرْآنُ، فَلِأَنَّ هَؤُلاَءِ الْأَخْلاَفَ أَيْضاً رَاضُونَ بِمَا فَعَلَ أَسْلاَفُهُمْ، مُصَوِّبُونَ ذَلِكَ لَهُمْ، فَجَازَ أَنْ يُقَالَ [لَهُمْ]: أَنْتُمْ فَعَلْتُمْ، أَيْ إِذْ رَضِيتُمْ بِقَبِيحِ فِعْلِهِمْ. (التفسير العسكرى عليه السلام ج١ ص٢٧٠)

ព្រះរាជបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាក្នុងអាយ៉ាស់នេះជាការស្តីបន្ទោសពួកដូនតា និងជាការស្តីបន្ទោសមនុស្សនៅក្នុងសម័យបច្ចុប្បន្ន ព្រោះគ្ហ៊ូរអានត្រូវដាក់ចុះមកជាភាសានេះ សម្រាប់បណ្តាកូនចៅជំនាន់ក្រោយដែលពេញចិត្តនឹងទង្វើរបស់ដូនតាខ្លួន គិតថាពួកគេត្រឹមត្រូវ ។ អាស្រ័យហេតុនេះ គេស័ក្តិសមនិយាយថា៖ "អស់លោកបានធ្វើប្រការនេះ" មានន័យថាអស់លោករីករាយនឹងទង្វើអាក្រក់របស់ពួកដូនតាអស់លោក ។" (التفسير العسكرى عليه السلام 1: 270)

الجُزء ٢ الحِزب ٣

۞سَيَقُولُ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَ ٱلنَّاسِ مَا وَلَّىٰهُمۡ عَن قِبۡلَتِهِمُ ٱلَّتِي كَانُواْ عَلَيۡهَاۚ قُل لِّلَّهِ ٱلۡمَشۡرِقُ وَٱلۡمَغۡرِبُۚ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ١٤٢

១៤២. ជនភ្លីភ្លើក្នុងចំណោមមនុស្សថា៖ "មូលហេតុអ្វីបានជាពួកគេបែរចេញពីទិស (គឺគ្ពីបឡាត្ពុ) ដែលពួកគេធ្លាប់តែបែរទៅរកនោះ ?" អ្នកចូរថា៖ "ទិសខាងកើតនិងទិសខាងលិចជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ ។ ព្រះអង្គចង់ដឹកនាំបុគ្គលណាមួយទៅរកមាគ៌ាត្រង់ត្រូវស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។"

وَكَذَٰلِكَ جَعَلۡنَٰكُمۡ أُمَّةٗ وَسَطٗا لِّتَكُونُواْ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ وَيَكُونَ ٱلرَّسُولُ عَلَيۡكُمۡ شَهِيدٗاۗ وَمَا جَعَلۡنَا ٱلۡقِبۡلَةَ ٱلَّتِي كُنتَ عَلَيۡهَآ إِلَّا لِنَعۡلَمَ مَن يَتَّبِعُ ٱلرَّسُولَ مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيۡهِۚ وَإِن كَانَتۡ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَٰنَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ ١٤٣

១៤៣. ដូច្នេះឯងដែលយើងបានធ្វើឲ្យពួកអ្នកទៅជាសហគមន៍ខ្សែកណ្ដាល ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីសម្រាប់មនុស្សជាតិនិងឲ្យព្រះសាសនៈទូតជាសាក្សីសម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នក ។ ដែលយើងបានកំណត់ទិស (គឺគ្ពីបឡាត្ពុ) ដែលអ្នកបែរទៅរកនោះ ព្រោះតែដើម្បីនឹងញែកឲ្យដឹងច្បាស់ថាអ្នកណាខ្លះតាមព្រះសាសនៈទូត អ្នកណាខ្លះវិលត្រឡប់ក្រោយ ។ នេះជារឿងពិបាកមួយ លើកលែងតែសម្រាប់ជនានុជនណាដែលអល់ឡោះហ្ន៑ដឹកនាំ ។ អល់ឡោះហ្ន៑នឹងមិនធ្វើឲ្យជំនឿរបស់ពួកអ្នកបាត់បង់ទេ ។ អល់ឡោះហ្ន៑ប្រកបដោយព្រះហឫទ័យអាណិតអាសូរ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណីដល់មនុស្សទាំងឡាយ ។

قَدۡ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجۡهِكَ فِي ٱلسَّمَآءِۖ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبۡلَةٗ تَرۡضَىٰهَاۚ فَوَلِّ وَجۡهَكَ شَطۡرَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۚ وَحَيۡثُ مَا كُنتُمۡ فَوَلُّواْ وُجُوهَكُمۡ شَطۡرَهُۥۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ لَيَعۡلَمُونَ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّهِمۡۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعۡمَلُونَ ١٤٤

១៤៤. យើងបានឃើញអ្នកបែរមុខទៅឯមេឃ ។ ដូច្នេះយើងបំបែរអ្នកទៅរកទិសដែលអ្នកពេញចិត្ត ។ ដូច្នេះអ្នកចូរបែរមុខទៅឯទិសម៉ាស់ជ្ហ៊ីដ្ជ្ជ ពិសិដ្ឋ ។ ទោះបីពួកអ្នកនៅទីណាក៏ដោយ ពួកអ្នកចូរបែរមុខទៅរកទិសនោះ ។ បណ្ដាអ្នកដែលគេបានប្រទានឲ្យនូវព្រះគម្ពីរដឹងច្បាស់ថានោះគឺការពិតដែលមកពីម្ចាស់ពួកគេ ។ អល់ឡោះហ្ន៑មិនធ្វេសប្រហែសចំពោះអ្វីៗដែលពួកគេធ្វើទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៤២-១៤៤

142–1/144. الشَّيْخُ بِإِسْنَادِهِ عَنِ الطَّاطَرِيِّ، عَنْ وُهَيْبٍ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عَلَيْهِمَا السَّلَامُ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّاهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَ الْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾. فَقُلْتُ لَهُ: أَمَرَهُ اللَّهُ أَنْ يُصَلِّيَ إِلَى بَيْتِ الْمَقْدِسِ؟

១៤២-១៤៤/១. អាល់-ស្ហ៊ីខ្ខ៑ បានរាយការណ៍យោលតាមបណ្ដាញព័ត៌មានលោកដែលបានមកពីអាល់-ត្ពុ៌ត្ពុ៌រី តមកពី រ្ហ៊ូហ្ហ៊ាប៑ តមកពី អាប៊ូ បាស្ហ៊ៀរ តមកពីអ៊ីមុាំ عليه السلام (គឺអ៊ីមុាំទី ៥ عليه السلام ឬទី ៦ عليه السلام) អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ *[២:១៤២] ជនភ្លីភ្លើក្នុងចំណោមមនុស្សថា៖ "មូលហេតុអ្វីបានជាពួកគេបែរចេញ*

ពីទិសដែលពួកគេធ្លាប់តែបែរទៅរកនោះ ?" អ្នកចូរថា៖ "ទិសខាងកើតនិងទិសខាងលិចជាកម្មសិទ្ធិ
របស់អល់ឡោះហ៏ ។ ព្រះអង្គចង់ដឹកនាំបុគ្គលណាមួយទៅរកមាគ៌ាត្រង់ត្រូវស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។" ខ្ញុំ
បានទូលអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «អល់ឡោះហ៏ عز وجل បានបញ្ជាឲ្យព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ធ្វើនមស្ការដោយបែរមុខទៅរក បៃត៌
អាល់-ម៉ាក្ន ខ្ទីស ?»

قَالَ: «نَعَمْ، أَ لاَ تَرَى أَنَّ اللهَ تَعَالَى يَقُولُ: ﴿وَ مَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلاَّ لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقِبَيْهِ وَ إِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلاَّ عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللهُ وَ مَا كَانَ اللهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ إِنَّ اللهَ بِالنَّاسِ لَرَؤُفٌ رَحِيمٌ﴾؟

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ត្រូវហើយ ។ លោកមិនបានឃើញអល់ឡោះហ៏ تعالى មានព្រះរាជបន្ទូលទេ
ថា៖ *[២:១៤៣] ដែលយើងបានកំណត់ទិសដែលអ្នកបែរទៅរកនោះ ព្រោះតែដើម្បីនឹងញែកឲ្យដឹង*
ច្បាស់ថាអ្នកណាខ្លះតាមព្រះសាសនៈទូត អ្នកណាខ្លះវិលត្រឡប់ក្រោយ ។ នេះជារឿងពិបាកមួយ រ៉ៀ
លែងតែសម្រាប់ជនានុជនណាដែលអល់ឡោះហ៏ដឹកនាំ ។ អល់ឡោះហ៏នឹងមិនធ្វើឲ្យជំនឿរបស់ពួកអ្នក
បាត់បង់ទេ ។ អល់ឡោះហ៏ប្រកបដោយព្រះហឫទ័យអាណិតអាសូរ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណា
ប្រណីដល់មនុស្សទាំងឡាយ ។?»

قَالَ: «إِنَّ بَنِي عَبْدِ الْأَشْهَلِ أَتَوْهُمْ وَ هُمْ فِي الصَّلاَةِ، وَ قَدْ صَلَّوْا رَكْعَتَيْنِ إِلَى بَيْتِ الْمَقْدِسِ، فَقِيلَ لَهُمْ: إِنَّ نَبِيَّكُمْ قَدْ صُرِفَ إِلَى الْكَعْبَةِ، فَتَحَوَّلَ النِّسَاءُ مَكَانَ الرِّجَالِ، وَ الرِّجَالُ مَكَانَ النِّسَاءِ، وَ صَلَّوْا الرَّكْعَتَيْنِ الْبَاقِيَتَيْنِ إِلَى الْكَعْبَةِ، فَصَلَّوْا صَلاَةً وَاحِدَةً إِلَى قِبْلَتَيْنِ، فَلِذَلِكَ سُمِّيَ مَسْجِدُهُمْ مَسْجِدَ الْقِبْلَتَيْنِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٣٩ الحديث: ٩٩/ ٦٦٣، التهذيب – الجزء: ٢ الصفحة: ١٣٨ الحديث : ٤٣)**

អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «កុលសម្ព័ន្ធ បានី អាល់-អាស្ហ៏ាល់ បានមករកពួកគេពេលពួកគេកំពុងធ្វើ
នមស្ការបានពីរ៉ក់អ្ន ត្ដុ ដោយបែរមុខទៅរក បៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ន ខ្ទីស ។ គេបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "សាស្ដា صلى الله عليه وآله وسلم
របស់អស់លោកបានប្ដូរទៅរកកាក ត ត ត ត ។" ដូច្នេះពួកស្រីៗបានត្រឡប់មកកាន់កន្លែងប្រុសៗ (គឺនៅ
ខាងមុខ) ឯប្រុសៗទៅកាន់កន្លែងស្រីៗ (នៅពីក្រោយ) ។ ពួកបានធ្វើនមស្ការពីរ៉ក់អ្ន ត្ដុ ដែលនៅសល់
នោះដោយបែរមុខទៅរកកាក ត ត ។ ដូច្នេះពួកគេបានធ្វើនមស្ការដោយបែរទៅរកគ្ងីបឡាត ត ។ ដូច្នេះ
ឯងបានជាគេហៅម៉ាស់ជ្ជីដ្ជនោះថាម៉ាស់ជ្ជីដ្ជ គ្ងីបឡាតែន (គឺពីរគ្ងីបឡាត ត) ។» (التهذيب 2: 43/ 138)

***

2/144–142. قَالَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: وَ ذَلِكَ أَنَّ رَسُولَ اَللَّهِ لَمَّا كَانَ بِمَكَّةَ أَمَرَهُ اَللَّهُ تَعَالَى أَنْ يَتَوَجَّهَ نَحْوَ بَيْتِ اَلْمَقْدِسِ فِي صَلاَتِهِ، وَ يَجْعَلَ اَلْكَعْبَةَ بَيْنَهُ وَ بَيْنَهَا إِذَا أَمْكَنَ، وَ إِذَا لَمْ يَتَمَكَّنْ اِسْتَقْبَلَ بَيْتَ اَلْمَقْدِسِ كَيْفَ كَانَ. وَ كَانَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ يَفْعَلُ ذَلِكَ طُولَ مُقَامِهِ بِهَا ثَلاَثَ عَشْرَةَ سَنَةً.

១៤២-១៤៤/២. ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (អ៊ីមុាំ អាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ន ស ត ការ៉ី صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ «កាល
រ៉ាស ូ លុលឡោះហ៏ صلى الله عليه وآله وسلم នៅឯម៉ាក ត ការ ត អល់ឡោះហ៏ عز وجل បានបញ្ជាព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ឲ្យបែរមុខទៅរក បៃត៌ អាល់-
ម៉ាក្ន ខ្ទីស ពេលព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ធ្វើនមស្ការ ឲ្យទុក កាក ត ការ ត នៅចន្លោះព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم និង បៃត៌អាល់-ម៉ាក្ន ខ្ទីស
បើអាចធ្វើបាន ។ បើមិនអាចធ្វើបានទេ ឲ្យបែរមុខទៅរក បៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ន ខ្ទីស ដូចកាលមុន ។
រ៉ាស ូ លុលឡោះហ៏ صلى الله عليه وآله وسلم បានធ្វើដូចនេះអស់រយៈពេលដប់បីឆ្នាំ ។

فَلَمَّا كَانَ بِالْمَدِينَةِ، وَ كَانَ مُتَعَبِّداً بِاسْتِقْبَالِ بَيْتِ اَلْمَقْدِسِ اِسْتَقْبَلَهُ وَ اِنْحَرَفَ عَنِ اَلْكَعْبَةِ سَبْعَةَ عَشَرَ شَهْراً، وَ جَعَلَ قَوْمٌ مِنْ مَرَدَةِ اَلْيَهُودِ يَقُولُونَ: وَ اَللَّهِ مَا دَرَى مُحَمَّدٌ كَيْفَ صَلَّى حَتَّى صَارَ يَتَوَجَّهُ إِلَى قِبْلَتِنَا، وَ يَأْخُذَ فِي صَلاَتِهِ بِهَدْيِنَا وَ نُسُكِنَا.

កាលព្រះអង្គ ﷺ បានមកនៅឯម៉ាឌ្ឌីណាស៊ុ ព្រះអង្គ ﷺ តែងតែបែរទៅរក បៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ដ្ឌីស មិនបែរទៅរកកាក្ដ៌បាស៊ុទេ អស់រយៈពេលដប់ប្រាំពីរខែ ។ ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ្ឌីរឹងរូសមួយក្រុមបានថា៖ «សូមស្បថនឹងអល់ឡោះ ﷻ មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ ﷺ មិនចេះធ្វើនមស្ការទេ គេ ﷺ បែរមុខទៅរកទិសរបស់យើង គេ ﷺ បានយកទំនៀមទម្លាប់យើងក្នុងការធ្វើនមស្ការ ។»

فَاشْتَدَّ ذَلِكَ عَلَى رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لَمَّا اِتَّصَلَ بِهِ عَنْهُمْ، وَ كَرِهَ قِبْلَتَهُمْ وَ أَحَبَّ اَلْكَعْبَةَ فَجَاءَهُ جَبْرَئِيلُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: يَا جَبْرَئِيلُ لَوَدِدْتُ لَوْ صَرَفَنِيَ اَللَّهُ عَنْ بَيْتِ اَلْمَقْدِسِ إِلَى اَلْكَعْبَةِ، فَقَدْ تَأَذَّيْتُ بِمَا يَتَّصِلُ بِي مِنْ قِبَلِ اَلْيَهُودِ مِنْ قِبْلَتِهِمْ. فَقَالَ جَبْرَئِيلُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: فَاسْأَلْ رَبَّكَ أَنْ يُحَوِّلَكَ إِلَيْهَا فَإِنَّهُ لاَ يَرُدُّكَ عَنْ طَلِبَتِكَ، وَ لاَ يُخَيِّبُكَ عَنْ بُغْيَتِكَ.

រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ពិបាកចិត្តដែលពួកគេយ៉ាហ្ស៊ូឌ្ឌីយកព្រះអង្គ ﷺ ទៅហ៊ានហាយជាមួយពួកគេ ។ ព្រះអង្គ ﷺ សព្វព្រះហឫទ័យសម្ដីពួកគេអំពីគ្ពីបឡាស៊ុទេ ព្រះអង្គ ﷺ សព្វព្រះហឫទ័យកាក្ដ៌បាស៊ុ ។ ពេលយ៉ូ្ចបរ៉ាអ៊ីល ﷺ មក រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ បានប្រាប់យ៉ូ្ចបរ៉ាអ៊ីល ﷺ ថា៖ «យ៉ូ្ចបរ៉ាអ៊ីល ﷺ អើយ! ទូលបង្គំ ﷺ ចង់ឲ្យអល់ឡោះ ﷻ ផ្លាស់ប្ដូរទិសពី បៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ដ្ឌីស ទៅ កាក្ដ៌បាស៊ុ ។ ញ ព្រោះពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ្ឌីធ្វើឲ្យទូលបង្គំ ﷺ ឈឺចាប់ ព្រោះពួកគេយកទូលបង្គំ ﷺ ទៅចូលរួមជាមួយពួកគេ ។ ១ ទិស គ្ពីបឡាតុ៌ របស់ពួកគេ ។» យ៉ូ្ចបរ៉ាអ៊ីល ﷺ បានទូលថា៖ «ទូលបង្គំ ﷺ នឹងសូមម្ចាស់ ﷻ ព្រះអង្គ ﷺ ឲ្យបំបែរព្រះអង្គ ﷺ ទៅរកទិសនោះ ។ ព្រោះអល់ឡោះ ﷻ មិនដែលដបិសេធអ្វីដែលព្រះអង្គ ﷺ សូមឡើយ ព្រះអង្គ ﷻ មិនដែលធ្វើឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ខុសបំណងទេ ។»

فَلَمَّا اِسْتَتَمَّ دُعَاءَهُ صَعِدَ جَبْرَئِيلُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ ثُمَّ عَادَ مِنْ سَاعَتِهِ فَقَالَ: اِقْرَأْ يَا مُحَمَّدُ: ﴿قَدْ نَرىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي اَلسَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ اَلْمَسْجِدِ اَلْحَرَامِ وَ حَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ﴾ اَلْآيَاتِ.

លុះ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ បានបួងសួងចប់ហើយ យ៉ូ្ចបរ៉ាអ៊ីល ﷺ បានឡើងទៅលើមេឃ រួចបានចុះមកវិញក្នុងពេលតែមួយភ្លែតសោះ ហើយបានទូលថា៖ «មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ ﷺ អើយ! ចូរព្រះអង្គ ﷺ សូត្រទៅថា៖ *[២:១៤៤] យើងបានឃើញអ្នកបែរមុខទៅឯមេឃ ។ ដូច្នេះយើងបំបែរអ្នកទៅរកទិសដែលអ្នកពេញចិត្ត ។ ដូច្នេះអ្នកចូរបែរមុខទៅឯទិសម៉ាស់ជ្ជិដ្ធ ។ ទោះបីពួកអ្នកនៅទីណាក៏ដោយ ពួកអ្នកចូរបែរមុខទៅរកទិសនោះ ។*

فَقَالَتِ اَلْيَهُودُ عِنْدَ ذَلِكَ: ﴿مَا وَلاَّهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ اَلَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا؟﴾ فَأَجَابَهُمُ اَللَّهُ أَحْسَنَ جَوَابٍ فَقَالَ: « قُلْ لِلَّهِ اَلْمَشْرِقُ وَ اَلْمَغْرِبُ » وَ هُوَ يَمْلِكُهُمَا وَ تَكْلِيفُهُ اَلتَّحَوُّلَ إِلَى جَانِبٍ كَتَحْوِيلِهِ لَكُمْ إِلَى جَانِبٍ آخَرَ « يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ » وَ هُوَ مَصْلَحَتُهُمْ، وَ تُؤَدِّيهِمْ طَاعَتُهُمْ إِلَى جَنَّاتِ اَلنَّعِيمِ.

ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ្ឌីបានថាកាលនោះថា៖ *[២:១៤២] "មូលហេតុអ្វីបានជាពួកគេបែរចេញពីទិសដែលពួកគេធ្លាប់តែបែរទៅរកនោះ ?"* អល់ឡោះ ﷻ បានឆ្លើយតបពួកគេវិញយ៉ាងស្អាតស្ពំ្ចថា៖ *អ្នកចូរថា៖ "ទិសខាងកើតនិងទិសខាងលិចជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះ ﷻ"* អល់ឡោះ ﷻ ជាម្ចាស់របស់ទិសទាំងពីរ ។ ព្រះអង្គ ﷻ ដាក់ឲ្យពួកអ្នកបែរទៅរកទិសមួយក៏ដូចដាក់ឲ្យពួកអ្នកបែររកទិសមួយទៀតដែរ *ព្រះអង្គចង់ដឹកនាំបុគ្គលណាមួយទៅរកមាគ៌ាត្រង់ត្រូវស្រេចតែលើព្រះអង្គ ។* ធ្វើដូច្នេះដើម្បីចង់ឲ្យពួកអ្នកកាន់តែប្រសើរឡើង គោរពតាមបទបញ្ជានេះនឹងធ្វើឲ្យពួកគេបានទៅដល់ឋានសួគ៌បរមសុខ ។

[قَالَ أَبُو مُحَمَّدٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ:] وَ جَاءَ قَوْمٌ مِنَ اَلْيَهُودِ إِلَى رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فَقَالُوا: يَا مُحَمَّدُ هَذِهِ اَلْقِبْلَةُ بَيْتُ اَلْمَقْدِسِ قَدْ

صَلَّيْتَ إِلَيْهَا أَرْبَعَ عَشْرَةَ سَنَةً ثُمَّ تَرَكْتَهَا الْآنَ أَ فَحَقّاً كَانَ مَا كُنْتَ عَلَيْهِ؟ فَقَدْ تَرَكْتَهُ إِلَى بَاطِلٍ، فَإِنَّ مَا يُخَالِفُ الْحَقَّ فَهُوَ بَاطِلٌ. أَوْ بَاطِلاً كَانَ ذَلِكَ؟ فَقَدْ كُنْتَ عَلَيْهِ طُولَ هَذِهِ الْمُدَّةِ، فَمَا يُؤْمِنُنَا أَنْ تَكُونَ [إلى] الْآنَ عَلَى بَاطِلٍ؟

[អ៊ីមុាំ] អាប៊ូ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ៖ មានវចន:ថា៖ «ពួកយ៉ាហ្ជ៊ីឌ្ធ៉ីមួយក្រុមបានមកជួបរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីម ទូលព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ ﷺ អ៊ីយ! នេះគឺទិស បៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ខ៉ូឌ្ធ៉ីស ដែលលោក ﷺ បានបែរទៅរកពេលធ្ងើនមស្ការអស់រយ:ពេលដប់បួនឆ្នាំហើយនោះ តែពេលនេះលោក ﷺ ចោលវា? លោក ﷺ ធ្លាប់តែស្ថិតនៅក្នុងការពិតមែនទេ? បើដូច្នេះមែន ដែលលោក ﷺ បានគេចចេញពីការពិត ហើយបាននៅលើមាគ៌ាខុសពេលនេះ ព្រោះផ្ទុយនឹងការពិតគឺការមិនត្រឹមត្រូវ។ ឬក៏លោកបាននៅលើមាគ៌ាខុសតាំងពីមុនមកហើយ? លោកបានដើរលើមាគ៌ានេះតាំងពីយូរមកហើយ។ តើយើងអាចដឹងបានដូចម្តេចថាលោក ﷺ នៅលើមាគ៌ាខុស[ពេលនេះ]?»

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: بَلْ ذَلِكَ كَانَ حَقّاً، وَ هَذَا حَقٌّ، يَقُولُ اللَّهُ: ﴿قُلْ لِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَ الْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ يَشٰاءُ إِلىٰ صِرٰاطٍ مُسْتَقِيمٍ﴾ إِذَا عَرَفَ صَلاَحَكُمْ يَا أَيُّهَا الْعِبَادُ فِي اِسْتِقْبَالِ الْمَشْرِقِ أَمَرَكُمْ بِهِ، وَ إِذَا عَرَفَ صَلاَحَكُمْ فِي اِسْتِقْبَالِ الْمَغْرِبِ أَمَرَكُمْ بِهِ، وَ إِنْ عَرَفَ صَلاَحَكُمْ فِي غَيْرِهِمَا أَمَرَكُمْ بِهِ فَلاَ تُنْكِرُوا تَدْبِيرَ اللَّهِ تَعَالَى فِي عِبَادِهِ وَ قَصْدَهُ إِلَى مَصَالِحِكُمْ.

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីម ﷺ បានតបថា៖ «នោះគឺការពិត ឯនេះក៏ជាការពិតដែរ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីម ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១៤២] អ្នកចូរថា៖ "ទិសខាងកើតនិងទិសខាងលិចជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី។ ព្រះអង្គចង់ដឹកនាំបុគ្គលណាមួយទៅរកមាគ៌ាត្រង់ត្រូវស្រេចតែលើព្រះអង្គ។* បើព្រះអង្គ ﷻ ឃើញថាបែរមុខទៅរកទិសខាងកើតនោះជាការប្រសើរសម្រាប់អស់លោក បាវអល់ឡោះហ្ស៊ី ﷺ អ៊ីយ! ព្រះអង្គ ﷻ នឹងបញ្ជាឲ្យអស់លោកបែរទៅរកទិសនោះ។ បើព្រះអង្គ ﷻ ឃើញថាបែរមុខទៅរកទិសខាងលិចជាការប្រសើរសម្រាប់អស់លោក ព្រះអង្គ ﷻ នឹងបញ្ជាឲ្យអស់លោកបែរមុខទៅរកទិសនោះ។ បើព្រះអង្គ ﷻ ឃើញថាបែរមុខទៅរកទិសឯទៀតជាការប្រសើរសម្រាប់អស់លោក ព្រះអង្គ ﷻ នឹងបញ្ជាឲ្យអស់លោកបែរមុខទៅរកទិសនោះ។ ចូរកុំប្រឆាំងគម្រោងការរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីម ﷻ សម្រាប់បាវព្រះអង្គ ﷻ ឡើយ ដែលធ្ងើឲ្យពួកគេកាន់តែប្រសើរឡើងនោះ។»

ثُمَّ قَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: لَقَدْ تَرَكْتُمُ الْعَمَلَ يَوْمَ السَّبْتِ، ثُمَّ عَمِلْتُمْ بَعْدَهُ مِنْ سَائِرِ الْأَيَّامِ، ثُمَّ تَرَكْتُمُوهُ فِي السَّبْتِ، ثُمَّ عَمِلْتُمْ بَعْدَهُ، أَ فَتَرَكْتُمُ الْحَقَّ إِلَى الْبَاطِلِ أَوِ الْبَاطِلَ إِلَى حَقٍّ؟ أَوِ الْبَاطِلَ إِلَى بَاطِلٍ أَوِ الْحَقَّ إِلَى حَقٍّ؟ قُولُوا كَيْفَ شِئْتُمْ فَهُوَ قَوْلُ مُحَمَّدٍ وَ جَوَابُهُ لَكُمْ.

បន្ទាប់មករ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីម ﷺ បានប្រាប់ពួកគេថា៖ «អស់លោកចៀសវាងធ្ងើការថ្ងៃសៅរ៍ តែធ្ងើការថ្ងៃឯទៀត ហើយចៀសវាងធ្ងើការថ្ងៃសៅរ៍នោះទៀត ហើយធ្ងើការថ្ងៃបន្ទាប់ពីនោះ។ តើអស់លោកចោលការពិតទៅយកការមិនពិតមែនទេ ឬចោលការមិនពិតទៅយកការពិត? ឬចោលប្រការមិនពិតទៅយកប្រការមិនពិតមួយទៀត ឬចោលប្រការពិតទៅយកប្រការពិតមួយទៀត? ដូច្នេះចូរអស់លោកបែរទៅរកអ្វីតាមតែចិត្តចុះ ទាំងនេះជាសម្តីរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ ﷺ ហើយជាចម្លើយរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ ﷺ តបអស់លោក។»

قَالُوا: بَلْ تَرْكُ الْعَمَلِ فِي السَّبْتِ حَقٌّ وَ الْعَمَلُ بَعْدَهُ حَقٌّ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: فَكَذَلِكَ قِبْلَةُ بَيْتِ الْمَقْدِسِ فِي وَقْتِهِ حَقٌّ، ثُمَّ قِبْلَةُ الْكَعْبَةِ فِي وَقْتِهِ حَقٌّ.

ពួកគេបានថា៖ «ការចៀសវាងធ្ងើការថ្ងៃសៅរ៍របស់យើងនោះជាប្រការត្រឹមត្រូវ ឯការការធ្ងើការថ្ងៃ

បន្ទាប់នោះក៏ជាប្រការត្រឹមត្រូវដែរ ។» រ៉សូលុលឡោះហ្វ៍ﷺមានព្រះវចនៈថា៖ «ស្រដៀងគ្នាដែរ ទិស បៃត៍ អាល់-ម៉ាក់ឌីស កាលនោះជាប្រការត្រឹមត្រូវ បន្ទាប់មកទិស កាក់បាស់ ពេលនេះក៏ជាប្រការត្រឹមត្រូវដែរ ។»

فَقَالُوا لَهُ: يَا مُحَمَّدُ أَ فَبَدَا لِرَبِّكَ فِيمَا كَانَ أَمَرَكَ بِهِ بِزَعْمِكَ مِنَ الصَّلاَةِ إِلَى بَيْتِ الْمَقْدِسِ حِينَ نَقَلَكَ إِلَى الْكَعْبَةِ؟
ពួកគេបានថា៖ «មូហ៊ាំម៉ាដ៍ﷺអើយ ! ម្ចាស់ﷻរបស់លោកﷺផ្លាស់ប្តូរចិត្តឬដែលបានបញ្ជាឲ្យលោកﷺដូរទិសក្នុងការធ្វើនមស្ការពីទិស បៃត៍ អាល់-ម៉ាក់ឌីស ទៅរកទិស កាក់បាស់ វិញ ដូចដែលលោកﷺបានអះអាងនោះ ?»

فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: مَا بَدَا لَهُ عَنْ ذَلِكَ، فَإِنَّهُ الْعَالِمُ بِالْعَوَاقِبِ، وَ الْقَادِرُ عَلَى الْمَصَالِحِ، لاَ يَسْتَدْرِكُ عَلَى نَفْسِهِ غَلَطاً، وَ لاَ يَسْتَحْدِثُ رَأْياً بِخِلاَفِ الْمُتَقَدِّمِ، جَلَّ عَنْ ذَلِكَ، وَ لاَ يَقَعُ أَيْضاً عَلَيْهِ مَانِعٌ يَمْنَعُهُ مِنْ مُرَادِهِ، وَ لَيْسَ يَبْدُو إِلاَّ لِمَنْ كَانَ هَذَا وَصْفَهُ وَ هُوَ عَزَّ وَ جَلَّ يَتَعَالَى عَنْ هَذِهِ الصِّفَاتِ عُلُوّاً كَبِيراً.
រ៉សូលុលឡោះហ្វ៍ﷺមានព្រះវចនៈថា៖ «ព្រះអង្គﷻមិនផ្លាស់ប្តូរព្រះហឫទ័យទេអំពីរឿងនេះ ។ ព្រះអង្គﷻទ្រង់ញាណលទ្ធផល ។ ព្រះអង្គﷻមានអំណាចលើសេចក្តីប្រសើរ ។ ព្រះអង្គﷻមិនអាចប្រព្រឹត្តខុសទេ ព្រះអង្គﷻមិនចេញព្រះបញ្ញាណាមួយដែលមិនស្របនឹងអ្វីដែលមានពីមុននោះទេ ។ ព្រះអង្គﷻមហាសេរី មហាខ្ពង់ខ្ពស់ដាច់អស់អ្វីៗសព្វគ្រប់ ។ មិនមានឧបសគ្គណាមួយអាចឃាត់ព្រះអង្គﷻធ្វើអ្វីដែលព្រះអង្គﷻមានព្រះបំណងចង់ធ្វើនោះបានឡើយ ។ មិនមានការផ្លាស់ប្តូរចិត្តទេ តែគុណសម្បត្តិទាំងនេះមានតែចំពោះបុគ្គល ។ ព្រះអង្គ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង ទ្រង់មហាខ្ពង់ខ្ពស់ មហាឧត្តុង្គឧត្តម ទ្រង់មហាសេរី ប្រាសចាកគុណសម្បត្តិទាំងអស់នេះ ។"

ثُمَّ قَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: أَيُّهَا الْيَهُودُ أَخْبِرُونِي عَنِ اللَّهِ، أَ لَيْسَ يُمْرِضُ ثُمَّ يُصِحُّ، وَ يُصِحُّ ثُمَّ يُمْرِضُ؟ أَ بَدَا لَهُ فِي ذَلِكَ؟ أَ لَيْسَ يُحْيِي وَ يُمِيتُ أَ بَدَا لَهُ؟ أَ لَيْسَ يَأْتِي بِاللَّيْلِ فِي أَثَرِ النَّهَارِ، وَ النَّهَارِ فِي أَثَرِ اللَّيْلِ؟ أَ بَدَا لَهُ فِي كُلِّ وَاحِدٍ مِنْ ذَلِكَ؟ فَقَالُوا: لاَ.
បន្ទាប់មករ៉សូលុលឡោះហ្វ៍ﷺមានព្រះវចនៈដាក់ពួកគេថា៖ «យ៉ាហ៊ូឌីអើយ ! ចូរប្រាប់ខ្ញុំﷺអំពីអល់ឡោះហ្វ៍ ។ ព្រះអង្គﷻមិនធ្វើឲ្យឈឺថ្កាត់ហើយធ្វើជាសះស្បើយទេ ? ព្រះអង្គﷻធ្វើឲ្យមានសុខភាពល្អហើយធ្វើឲ្យមានជម្ងឺ ? តើព្រះអង្គﷻផ្លាស់ប្តូរព្រះហឫទ័យទេអំពីរឿងនេះ ? ព្រះអង្គﷻមិនបានប្រទានជីវិតរួចហើយធ្វើឲ្យស្លាប់ទេ ? តើនេះជាការផ្លាស់ប្តូរព្រះហឫទ័យរបស់អល់ឡោះហ្វ៍ﷻទេ ? ព្រះអង្គﷻមិនបាននាំមករាត្រីកាលបន្ទាប់ទិវាកាល ទិវាកាលបន្ទាប់រាត្រីកាលទេ ? តើនេះជាការផ្លាស់ប្តូរព្រះហឫទ័យរបស់អល់ឡោះហ្វ៍ﷻទេ ?» ពួកគេបានទូលថា៖ «ទេ ។»

قَالَ: فَكَذَلِكَ اللَّهُ تَعَالَى تَعَبَّدَ نَبِيَّهُ مُحَمَّداً بِالصَّلاَةِ إِلَى الْكَعْبَةِ بَعْدَ أَنْ [كَانَ] تَعَبَّدَهُ بِالصَّلاَةِ إِلَى بَيْتِ الْمَقْدِسِ، وَ مَا بَدَا لَهُ فِي الْأَوَّلِ.
រ៉សូលុលឡោះហ្វ៍ﷺមានព្រះវចនៈថា៖ «ដូចគ្នាដែរ អល់ឡោះហ្វ៍ﷻបានប្រាប់ព្រះសាស្តាﷺព្រះអង្គﷻមូហ៊ាំម៉ាដ៍ﷺ ឲ្យធ្វើនមស្ការដោយបែរទៅរក កាក់បាស់ បន្ទាប់ពីបានប្រាប់ឲ្យព្រះអង្គﷺធ្វើនមស្ការដោយបែរទៅរក បៃត៍ អាល់-ម៉ាក់ឌីស ។ នេះមិនមែនការផ្លាស់ប្តូរព្រះហឫទ័យថ្មីរបស់ព្រះអង្គﷻខុសពីមុននោះទេ ។»

ثُمَّ قَالَ: أَ لَيْسَ اللَّهُ يَأْتِي بِالشِّتَاءِ فِي أَثَرِ الصَّيْفِ، وَ الصَّيْفِ فِي أَثَرِ الشِّتَاءِ؟ أَ بَدَا لَهُ فِي كُلِّ وَاحِدٍ مِنْ ذَلِكَ قَالُوا: لاَ. قَالَ: فَكَذَلِكَ لَمْ يَبْدُ

لَهُ فِي الْقِبْلَةِ.
រួចហើយរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីមានព្រះវចន:ថា៖ «អល់ឡោះហ្ស៊ីមិនបាននាំមកទេរដូវរងាបន្ទាប់រដូវក្តៅ រដូវក្តៅបន្ទាប់រដូវរងា ? នេះជាការផ្លាស់ប្តូរព្រះហឫទ័យរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីទេពាក់ព័ន្ធនឹងរដូវទាំងនេះ ?» ពួកគេបានទូលថា៖ «ទេ ។» រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីមានព្រះវចន:ថា៖ «ដូចគ្នាដែរ អល់ឡោះហ្ស៊ីមិនបានកែប្រែទេរឿងទិសនោះ ។»

قَالَ، ثُمَّ قَالَ: أَ لَيْسَ قَدْ أَلْزَمَكُمْ فِي اَلشِّتَاءِ أَنْ تَحْتَرِزُوا مِنَ اَلْبَرْدِ بِالثِّيَابِ اَلْغَلِيظَةِ؟ وَ أَلْزَمَكُمْ فِي اَلصَّيْفِ أَنْ تَحْتَرِزُوا مِنَ اَلْحَرِّ؟ أَ فَبَدَا لَهُ فِي اَلصَّيْفِ حَتَّى أَمَرَكُمْ بِخِلاَفِ مَا كَانَ أَمَرَكُمْ بِهِ فِي اَلشِّتَاءِ؟ قَالُوا: لاَ.
ព្រះអង្គសុ.លមានវចន:ថាបន្ទាប់មករ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីមានព្រះវចន:ថា៖ «អល់ឡោះហ្ស៊ីមិនតម្រូវឲ្យអស់លោកស្លៀកពាក់ក្រាស់ៗទេក្នុងរដូវរងា ហើយតម្រូវឲ្យអស់លោកស្លៀកពាក់ស្តើងៗក្នុងរដូវក្តៅ ដើម្បីការពារអស់លោកពីកម្តៅ ? តើនេះជាការកែប្រែព្រះបញ្ជាព្រះអង្គមកលើអស់លោកទេក្នុងរដូវក្តៅ ហើយព្រះអង្គបានបញ្ជាអស់លោកផ្ទុយពីរដូវរងា ?» ពួកគេបានទូលថា៖ «ទេ ។»

فَقَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: فَكَذَلِكُمُ اَللَّهُ تَعَالَى تَعَبَّدَكُمْ فِي وَقْتٍ لِصَلاَحٍ يَعْلَمُهُ بِشَيْءٍ ثُمَّ بَعْدَهُ فِي وَقْتٍ آخَرَ لِصَلاَحٍ آخَرَ يَعْلَمُهُ بِشَيْءٍ آخَرَ، فَإِذَا أَطَعْتُمُ اَللَّهَ فِي اَلْحَالَيْنِ اِسْتَحْقَقْتُمْ ثَوَابَهُ. وَ أَنْزَلَ اَللَّهُ: ﴿وَ لِلَّهِ اَلْمَشْرِقُ وَ اَلْمَغْرِبُ فَأَيْنَما تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اَللَّهِ﴾. أَيْ إِذَا تَوَجَّهْتُمْ بِأَمْرِهِ، فَثَمَّ اَلْوَجْهُ اَلَّذِي تَقْصِدُونَ مِنْهُ اَللَّهَ وَ تَأْمُلُونَ ثَوَابَهُ.
រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីមានព្រះវចន:ថា៖ «ដូចគ្នាដែរ អល់ឡោះហ្ស៊ីចង់ឲ្យអស់លោកបម្រើព្រះអង្គ តាមរបៀបនីមួយក្នុងរយ:ពេលនីមួយ ក្នុងរយ:ពេលមួយទៀតព្រះអង្គឲ្យអស់លោកបម្រើព្រះអង្គ ដោយរបៀបមួយទៀត ។ បើអស់លោកអនុវត្តិតាមអល់ឡោះហ្ស៊ីក្នុងកាល:ទេស:ទាំងពីរ អស់លោកសមនឹងបានរង្វាន់ពីព្រះអង្គជាមិនខាន ។» អល់ឡោះហ្ស៊ីបានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[២:១១៥] ទិសបូព៌ា និងទិសបស្ចិមជារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ។ ដូច្នេះទោះបីពួកអ្នកបែរទៅទីណាក៏ដោយ ព្រះភក្ត្រអល់ឡោះហ្ស៊ីនៅទីនោះ* មានន័យថាទីណាក៏ដោយដែលអស់លោកបែរទៅរកតាមព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ ទីនោះមានព្រះដែលអស់លោកផ្តោតទៅរក គឺអល់ឡោះហ្ស៊ី ហើយដែលអស់លោកប៉ងនឹងបានទទួលរង្វាន់នោះ ។»

ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: يَا عِبَادَ اَللَّهِ أَنْتُمْ كَالْمَرِيضِ وَ اَللَّهُ رَبُّ اَلْعَالَمِينَ كَالطَّبِيبِ فَصَلاَحُ اَلْمَرِيضِ فِيمَا يَعْلَمُهُ اَلطَّبِيبُ وَ يُدَبِّرُهُ بِهِ، لاَ فِيمَا يَشْتَهِيهِ اَلْمَرِيضُ وَ يَقْتَرِحُهُ أَلاَ فَسَلِّمُوا لِلَّهِ أَمْرَهُ تَكُونُوا مِنَ اَلْفَائِزِينَ.
បន្ទាប់មករ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីមានព្រះវចន:ថា៖ «បាវអល់ឡោះហ្ស៊ីអើយ! អស់លោកដូចអ្នកជម្ងឺ ឯម្ចាស់ជារបស់ពិភពទាំងពួង (អល់ឡោះហ្ស៊ី) ជាគ្រូពេទ្ស ។ សុខុមាលភាពរបស់អ្នកជម្ងឺនៅលើចំណេះរបស់គ្រូពេទ្សនិងវេជ្ជបញ្ញត្តិ ។ មិននៅលើចំណង់និងសំណូមពររបស់អ្នកជម្ងឺទេ ។ ដូច្នេះចូរអស់លោកនៅក្រោមព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ី ដើម្បីអស់លោកនឹងបានជោគជ័យ ។»

فَقِيلَ: يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، فَلِمَ أَمَرَ بِالْقِبْلَةِ اَلْأُولَى؟ فَقَالَ: لَمَّا قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ ما جَعَلْنَا اَلْقِبْلَةَ اَلَّتِي كُنْتَ عَلَيْها﴾ وَ هِيَ بَيْتُ اَلْمَقْدِسِ ﴿إِلاَّ لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ اَلرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلىٰ عَقِبَيْهِ﴾ إِلاَّ لِنَعْلَمَ ذَلِكَ [مِنْهُ] مَوْجُوداً بَعْدَ أَنْ عَلِمْنَاهُ سَيُوجَدُ.
មានគេសួរថា៖ «ព្រះរាជបុត្ត សុ.ល របស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីអើយ! ហេតុអ្វីបានជាត្រូវបញ្ជាឲ្យបែរទៅ

រកទិសទីមួយនោះ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «កាលអល់ឡោះ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១៤៣] ដែលយើងបានកំណត់ទិសដែលអ្នកបែរទៅរកនោះ* នេះគឺ បៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ខ ឌ្ឍីស *ព្រោះតែដើម្បីនឹងញែកឲ្យដឹងច្បាស់ថាអ្នកណាខ្លះតាមព្រះសាសនៈទូត អ្នកណាខ្លះវិលត្រឡប់ក្រោយ ។* បានសេចក្ដីថាដែលយើង ﷻ បានចាត់តាំង បៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ខ ឌ្ឍីស នោះព្រោះចង់ឃើញថាអ្នកណាមួយតាមព្រះសាសនៈទូតយើង ﷻ អ្នកណាមួយល្មើសបង្គាប់ ។ យើង ﷻ ដឹងជាមុនហើយថាអ្វីនឹងកើតឡើងពេលក្រោយ ។

وَ ذَلِكَ أَنَّ هَوَى أَهْلِ مَكَّةَ كَانَ فِي اَلْكَعْبَةِ، فَأَرَادَ اَللَّهُ أَنْ يُبَيِّنَ مُتَّبِعَ مُحَمَّدٍ مِنْ مُخَالِفِهِ بِاتِّبَاعِ اَلْقِبْلَةِ اَلَّتِي كَرِهَهَا، وَ مُحَمَّدٌ يَأْمُرُ بِهَا، وَ لَمَّا كَانَ هَوَى أَهْلِ اَلْمَدِينَةِ فِي بَيْتِ اَلْمَقْدِسِ، أَمَرَهُمْ بِمُخَالَفَتِهَا وَ اَلتَّوَجُّهِ إِلَى اَلْكَعْبَةِ لِيَتَبَيَّنَ مَنْ يُوَافِقُ مُحَمَّداً فِيمَا يَكْرَهُهُ، فَهُوَ مُصَدِّقُهُ وَ مُوَافِقُهُ.

អ្វីដែលជាទីស្រឡាញ់សម្រាប់ពួកអ្នកស្រុកម៉ាក់កាស៊ូគឺកាក្ខ៌បាស៊ូ ។ អល់ឡោះ ﷻ ចង់រៃកញែកឲ្យឃើញបណ្ដាអ្នកតាមមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم និងបណ្ដាអ្នកប្រឆាំងព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដោយដាក់ឲ្យពួកគេបែរទៅរកទិសដែលពួកគេស្អប់ ។ មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم បានបញ្ជាឲ្យធ្វើបែបនេះ ។ អ្វីដែលជាទីស្រឡាញ់សម្រាប់ពួកអ្នកស្រុកម៉ាឌ្ឌីណាស៊ូគឺ បៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ខ ឌ្ឍីស ។ ពួកគេត្រូវដាក់បញ្ជាឲ្យធ្វើផ្ទុយពីនោះ ដោយឲ្យបែរទៅរកកាក្ខ៌បាស៊ូ ដើម្បីនឹងបានឃើញច្បាស់បណ្ដាអ្នកព្រមតាមមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم ដែលឲ្យពួកគេធ្វើប្រការដែលដែលខ្លួនមិនចូលចិត្ត ។ អ្នកណាធ្វើតាមមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم អ្នកនោះជាអ្នកគាំទ្រមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم ចុះសម្រុងជាមួយព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ។

ثُمَّ قَالَ: « وَ إِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلاَّ عَلَى اَلَّذِينَ هَدَى اَللَّهُ » أَيْ كَانَ اَلتَّوَجُّهُ إِلَى بَيْتِ اَلْمَقْدِسِ فِي ذَلِكَ اَلْوَقْتِ كَبِيرَةً إِلاَّ عَلَى مَنْ يَهْدِي اَللَّهُ، فَعَرَفَ أَنَّ اَللَّهَ يَتَعَبَّدُ بِخِلاَفِ مَا يُرِيدُهُ اَلْمَرْءُ لِيَبْتَلِيَ طَاعَتَهُ فِي مُخَالَفَةِ هَوَاهُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 492)

បន្ទាប់មកអល់ឡោះ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *នេះជារឿងពិបាកមួយ រៀងលែងតែសម្រាប់ជនានុជនណាដែលអល់ឡោះ ﷻ ដឹកនាំ* មានន័យថាបែរមុខទៅរក បៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ខ ឌ្ឍីស នាសម័យនោះជាការលំបាកណាស់សម្រាប់ពួកគេ រៀងលែងតែសម្រាប់បុគ្គលណាដែលអល់ឡោះ ﷻ ដឹកនាំទេ ព្រោះបុគ្គលនោះទទួលស្គាល់ថាគប្បីធ្វើសក្ការៈអល់ឡោះ ﷻ ផ្ទុយពីចំណង់របស់មនុស្ស ក្នុងគោលបំណងពិសោធបុគ្គលក្នុងការអនុវត្តិតាមអល់ឡោះ ﷻ មិនធ្វើតាមចិត្តខ្លួនឯងទេ ។»
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 492)

***

3/144-142. اَلْحَسْكَانِيُّ قَالَ: أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ اَللَّهِ بْنِ أَحْمَدَ اَلصُّوفِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ اَلْحَافِظُ: أَخْبَرَنَا عَبْدُ اَلْعَزِيزِ بْنُ يَحْيَى بْنِ أَحْمَدَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عُمَيْرٍ، قَالَ: حَدَّثَنِي بِشْرُ بْنُ اَلْمُفَضَّلِ عَنْ عِيسَى بْنِ يُوسُفَ عَنْ أَبِي اَلْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ يَحْيَى عَنْ أَبَانِ بْنِ أَبِي عَيَّاشٍ عَنْ سُلَيْمِ بْنِ قَيْسٍ اَلْهِلاَلِيِّ عَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: إِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى إِيَّانَا عَنَى بِقَوْلِهِ: ﴿لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى اَلنَّاسِ وَ يَكُونَ اَلرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيداً﴾، فَرَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ شَاهِدٌ عَلَيْنَا، وَ نَحْنُ شُهَدَاءُ اَللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ وَ حُجَّتُهُ فِي أَرْضِهِ. وَ نَحْنُ اَلَّذِينَ قَالَ اَللَّهُ جَلَّ اِسْمُهُ فِيهِمْ: ﴿وَ كَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطاً﴾. (كتاب سُليم بن قيس الهلالي , ج 2 , ص 944)

១៤២-១៤៤/៣. នៅក្នុងសាត្រា ស្ហ្ហ៊ីហ្ហ៊ីដ្ឋ អាល់-តាន់ស៊ីល អាល់-ហ្ហាស់កានី បានថា មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ្ហ៊ាប់ឌុលឡោះហ៌ ប៊ិន អាស៊ីម៉ាដ្ឋ អាល់-ស្ហ្ហ៊ីហ្ហ៊ី បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាស៊ីម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ អាល់-ហ្ហាហ្ហ៊ីស តមកពី អ្ហ៊ាប់ឌុល-អ្ហ៊ីស៊ីស ប៊ិន យ៉ាស៊ីយ៉ា ប៊ិន អាស៊ីម៉ាដ្ឋ

តមកពី អាស៊ុម៉ាដ្ញុ៍ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ញុ៍ ប៊ិន អ៊ុម៉ែរ៍ តមកពី ប៊ីស្សរ៍ ប៊ិន អាល់-មូហ្វាដ្ឌុំដ្ឌល់ តមកពី អ៊ីសា ប៊ិន យូស៊ុហ្វ តមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្វាសាន់ អ៊ុលី ប៊ិន យ៉ាស៊ុយ៉ា តមកពី អាបាន ប៊ិន អាប៊ូ អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ តមកពី ស៊ូឡៃម៍ ប៊ិន កូយ៉ស អាល់-ហ៊ីឡាលី តមកពី អ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ទ៍ تعالی ចែង អំពីយើង عليهم السلام នៅក្នុងព្រះរាជបន្ទូលព្រះអង្គ عزوجل *[២:១៤៣] ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីសម្រាប់មនុស្សជាតិនិងឲ្យព្រះសាសនៈទូតជាសាក្សីសម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នក ។* ដូច្នេះព្រះសាស្ដា صلی الله علیه وآله وسلم ជាសាក្សីសម្រាប់យើង عليهم السلام ឯយើង عليهم السلام ជាសាក្សីរបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ عزوجل សម្រាប់សព្វសត្វលោកទាំងអស់របស់អល់ឡោះហ្ទ៍ عزوجل ហើយយើង عليهم السلام ជាព្រះអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ عزوجل នៅលើផែនដីព្រះអង្គ عزوجل ។ យើង عليهم السلام គឺបុគ្គលទាំងនោះដែលអល់ឡោះហ្ទ៍ ព្រះដ៏មានព្រះនាមរុងរឿង ចែងថា៖ *[២:១៤៣] ដូច្នេះឯងដែលយើងបានធ្វើឲ្យពួកអ្នកទៅជាសហគមន៍ខ្សែកណ្ដាល ។»* (كتاب سُليم بن قيس الهلالي 2: 944)

***

142–4/144. إِنَّا أَهْلُ بَيْتٍ دَعَا اَللَّهَ لَنَا أَبُونَا إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ فَقَالَ: ﴿فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ اَلنَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ﴾، فَإِيَّانَا عَنَى اَللَّهُ بِذَلِكَ خَاصَّةً. وَ نَحْنُ اَلَّذِينَ عَنَى اَللَّهُ: ﴿يَا أَيُّهَا اَلَّذِينَ آمَنُوا اِرْكَعُوا وَ اُسْجُدُوا وَ اُعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَ اِفْعَلُوا اَلْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ إِلَى آخِرِ اَلسُّورَةِ، فَرَسُولُ اَللَّهِ اَلشَّاهِدُ عَلَيْنَا وَ نَحْنُ شُهَدَاءُ اَللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ وَ حُجَجُهُ فِي أَرْضِهِ. وَ نَحْنُ اَلَّذِينَ عَنَى اَللَّهُ بِقَوْلِهِ: ﴿وَ كَذٰلِكَ جَعَلْنٰاكُمْ أُمَّةً وَسَطاً لِتَكُونُوا شُهَدٰاءَ عَلَى اَلنّٰاسِ﴾ إِلَى آخِرِ اَلْآيَةِ، فَلِكُلِّ زَمَانٍ مِنَّا إِمَامٌ شَاهِدٌ عَلَى أَهْلِ زَمَانِهِ. (كتاب سُليم بن قيس الهلالي , ج 2 , ص 884)

១៤២-១៤៤/៤. យើង عليهم السلام គឺព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام ដែលអ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام ព្រះបិតា عليه السلام យើង عليهم السلام បានបួងសួងអល់ឡោះហ្ទ៍ عزوجل ឲ្យថា៖ *"[១៤:៣៧] សូមព្រះអង្គមេត្តាធ្វើឲ្យចិត្តមនុស្សទន់ទេរទៅរកពួកគេ"* ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ទ៍ عزوجل ចែងអំពីយើង عليهم السلام ជាពិសេសក្នុងអាយ៉ាស៊ូនេះ ។ យើង عليهم السلام គឺបុគ្គល عليهم السلام ដែលអល់ឡោះហ្ទ៍ عزوجل ចែងនៅក្នុង *[២២:៧៧] ហៃបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា ចូរពួកអ្នកបង្អោនកាយ ក្រាបប្រណិប័តន៍ គោរពបូជាព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកនិងប្រព្រឹត្តអំពើល្អ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជោគជ័យ* លុះចប់ស៊ូរ៉ោះតុ៍ ។ ដូច្នេះរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ទ៍ صلی الله علیه وآله وسلم ជាសាក្សីសម្រាប់រូបយើង عليهم السلام យើង عليهم السلام ជាសាក្សីសម្រាប់សត្វលោកទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ عزوجل និងជាព្រះអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ عزوجل នៅលើផែនដីរបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ عزوجل ។ យើង عليهم السلام គឺបុគ្គល عليهم السلام ដែលអល់ឡោះហ្ទ៍ عزوجل ចែងនៅក្នុងព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ عزوجل *[២:១៤៣] ដូច្នេះយើងបានធ្វើឲ្យពួក អ្នកទៅជាសហគមន៍ខ្សែកណ្ដាល ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេធ្វើសាក្សីសម្រាប់មនុស្ស* លុះចប់អាយ៉ាស៊ូ ។ ដូច្នេះសម័យកាលនីមួយៗមានអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام មួយដែលមកពីយើង صلوات الله عليه والسلام ជាសាក្សីសម្រាប់មនុស្សក្នុងសម័យកាលរបស់អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام នោះ ។" (كتاب سُليم بن قيس الهلالي 2:884) 14:77/3

***

142–5/144. حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ مُحَمَّدٍ عَنِ اِبْنِ أُذَيْنَةَ عَنْ بُرَيْدٍ اَلْعِجْلِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ عَنْ قَوْلِ اَللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى ﴿وَ كَذٰلِكَ جَعَلْنٰاكُمْ أُمَّةً وَسَطاً لِتَكُونُوا شُهَدٰاءَ عَلَى اَلنّٰاسِ وَ يَكُونَ اَلرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيداً﴾ قَالَ نَحْنُ أُمَّةُ اَلْوَسَطِ وَ نَحْنُ شُهَدَاءُ اَللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ وَ حُجَّتُهُ فِي أَرْضِهِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 63)

១៤២-១៤៤/៥. អាស៊ុម៉ាដ្ញុ៍ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ញុ៍ បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពីឪពុកលោក តមកពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ញុ៍ តមកពី អ៊ីបនូ អ៊ូស្ហៃណាស៊ូ តមកពី ប៊ូរ៉យ៉ដ្ញុ៍ អាល់-អ៊ីច្ចលី ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍ تعالی *[២:១៤៣] ដូច្នេះឯងដែលយើងបានធ្វើឲ្យពួកអ្នកទៅជាសហគមន៍ខ្សែកណ្ដាល ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីសម្រាប់មនុស្សជាតិនិងឲ្យព្រះសាសនៈទូតជាសាក្សីសម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នក ។* អាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «យើង عليهم السلام គឺសហគមន៍ខ្សែកណ្ដាលនោះឯង យើង عليهم السلام ជាសាក្សីរបស់អល់ឡោះហ្ទ៍ عزوجل សម្រាប់សត្វលោកទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ عزوجل នៅលើ

ផែនដីរបស់ព្រះអង្គ ﷻ ។» (بصائر الدرجات ទំព័រ២ ហ្ទីសួ១១)

***

142–6/144. حَدَّثَنَا يَعْقُوبُ بْنُ يَزِيدَ وَ مُحَمَّدُ بْنُ اَلْحُسَيْنِ عَنِ اِبْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ عُمَرَ بْنِ أُذَيْنَةَ عَنْ بُرَيْدِ بْنِ مُعَاوِيَةَ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَوْلُ اَللَّهِ تَعَالَى ﴿وَ كَذٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطاً لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى اَلنَّاسِ﴾ قَالَ نَحْنُ اَلْأَئِمَّةُ اَلْوَسَطُ وَ نَحْنُ شُهَدَاءُ اَللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ وَ حُجَّتُهُ فِي أَرْضِهِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 82)

១៤២-១៤៤/៦. យ៉ាកុ៉ាគូប ប៊ិន យ៉ាស៊ីដ និង មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-ហ្ហ្ជ្ជ៉ាសែន៍ បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី អ៊ីបនូ អាប៊ូ អ៊ូម៉ែរ៍ តមកពី អ៊ូម៉ារ ប៊ិន អ៊ូស្ម៉ែណាស៊ុ តមកពី ប៊ូរ៉យ៉ដ្ធ ប៊ិន មូអ៊ាវីយ៉ាស៊ុ ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ជ្ជ៉ារ عليه السلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៉ា تعالى *[២:១៤៣] ដូច្នេះឯងដែលយើងបានធ្វើឲ្យពួកអ្នកទៅជាសហគមន៍ខ្សែកណ្ដាល ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីសម្រាប់មនុស្សជាតិ ។* ព្រះអង្គ عليه السلام មានវចនៈថា៖ «យើង عليهم السلام គឺអ៊ីមុាំ عليهم السلام ខ្សែកណ្ដាល យើង عليهم السلام គឺសាក្សីរបស់អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ សម្រាប់សត្វលោកទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ﷻ ហើយព្រះអាជ្ញាធររបស់ព្រះអង្គ ﷻ នៅលើផែនដីរបស់ព្រះអង្គ ﷻ ។» (بصائر الدرجات ទំព័រ២ ហ្ទីសួ៣)

***

142–7/144. حَدَّثَنَا عَبْدُ اَللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنِ اَلْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ عَنْ جَعْفَرِ بْنِ بَشِيرٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ أَبِي اَلْمِقْدَامِ عَنْ مَيْمُونٍ اَلْبَانِ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: فِي قَوْلِهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى « وَ كَذٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطاً لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى اَلنَّاسِ » قَالَ عَدْلاً لِيَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى اَلنَّاسِ قَالَ اَلْأَئِمَّةُ ﴿وَ يَكُونَ اَلرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيداً﴾ قَالَ عَلَى اَلْأَئِمَّةِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 82)

១៤២-១៤៤/៧. អ្ហាប់ឌុ្ឍលអ្ហ្ជ៉ា ប៊ិន យ៉ាកុ៉ាហ្ជ្ជ៉ារ បានតំណាលប្រាប់យើងតមកពី មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពី អាល់-ហ្ហ្ជ្ជ៉ាសែន៍ ប៊ិន សាអ៊ីដ តមកពី យ៉ាកុ៉ាហ្ជ្ជ៉ារ ប៊ិន បាស្ស៊ៀ តមកពី អ៊ុ៉ារ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-មីក្ដ្ធ៉ាំ តមកពី ម៉ែមូន អាល់-បាន តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ជ្ជ៉ារ عليه السلام ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៉ា تبارك وتعالى *[២:១៤៣] ដូច្នេះឯងដែលយើងបានធ្វើឲ្យពួកអ្នកទៅជាសហគមន៍ខ្សែកណ្ដាល ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីសម្រាប់មនុស្សជាតិ* ថា៖ «មានសមធម៌ដើម្បីទៅជាជាសាក្សីសម្រាប់មនុស្សទាំងឡាយ ។» លោក[អ្នកអធិប្បាយ]បានទូលថា៖ *«[២:១៤៣] និងឲ្យព្រះសាសនៈទូតជាសាក្សីសម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នក ។»* អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ជ្ជ៉ារ عليه السلام មានវចនៈថា៖ «សម្រាប់អ៊ីមុាំ عليهم السلام ទាំងឡាយ ។»
(بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام 1: 82)

***

142–8/144. عَنْ أَبِي بَصِيرٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ يَقُولُ: «نَحْنُ نَمَطُ اَلْحِجَازِ» فَقُلْتُ: وَ مَا نَمَطُ اَلْحِجَازِ؟ قَالَ: أَوْسَطُ اَلْأَنْمَاطِ إِنَّ اَللَّهَ يَقُولُ: ﴿وَ كَذٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطاً﴾.

១៤២-១៤៤/៨. រាយការណ៍ដោយ អាប៊ូ បាស្ស៊ៀ ថាខ្ញុំបានឮ អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ជ្ជ៉ារ عليه السلام មានវចនៈថា៖ «យើង عليهم السلام ជាខ្នាតគំរូនៃតំបន់ហ្ហ្ជ៉ីចូ្ចយ៉ាកុ៉ាស ។» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «អ្វីទៅខ្នាតគំរូនៃតំបន់ហ្ហ្ជ៉ីចូ្ចយ៉ាកុ៉ាស ?» ព្រះអង្គ عليه السلام មានវចនៈថា៖ «ជាខ្នាតគំរូខ្សែកណ្ដាល (គឺសច្ចត្រឹមត្រូវ) ។ អល់ឡោះហ្ជ៉ា ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១៤៣] ដូច្នេះឯងដែលយើងបានធ្វើឲ្យពួកអ្នកទៅជាសហគមន៍ខ្សែកណ្ដាល ។"»*

قَالَ: ثُمَّ قَالَ: إِلَيْنَا يَرْجِعُ اَلْغَالِي وَ بِنَا يَلْحَقُ اَلْمُقَصِّرُ. (التفسير (للعياشى) , ج 1 , ص 63)

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ عليه السلام មានវចនៈថា៖ «អ្នកនិយាយបំផ្លើស (الغالي) ត្រូវតែវិលត្រឡប់មករកយើង عليهم السلام ។ អ្នកកាត់បន្ថយ (المقصر) ត្រូវតែសិក្សាជាមួយយើង عليهم السلام ឲ្យទាន់គេឡើងវិញ ។» (تفسير العيّاشي 1: 63/ 111)

***

142–9/144. عَنْ أَبِي عَمْرٍو الزُّبَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «قَالَ اللهُ تَعَالَى: ﴿وَ كَذٰلِكَ جَعَلْنٰاكُمْ أُمَّةً وَسَطاً لِتَكُونُوا شُهَدٰاءَ عَلَى النّٰاسِ وَ يَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيداً﴾ فَإِنْ ظَنَنْتَ أَنَّ اللهَ عَنَى بِهَذِهِ الْآيَةِ جَمِيعَ أَهْلِ الْقِبْلَةِ مِنَ الْمُوَحِّدِينَ، أَ فَتَرَى أَنَّ مَنْ لاَ تَجُوزُ شَهَادَتُهُ فِي الدُّنْيَا عَلَى صَاعٍ مِنْ تَمْرٍ، يَطْلُبُ اللهُ شَهَادَتَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ يَقْبَلُهَا مِنْهُ بِحَضْرَةِ جَمِيعِ الْأُمَمِ الْمَاضِيَةِ؟ كَلاَّ، لَمْ يَعْنِ اللهُ مِثْلَ هَذَا مِنْ خَلْقِهِ، يَعْنِي الْأُمَّةَ الَّتِي وَجَبَتْ لَهَا دَعْوَةُ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): ﴿كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنّٰاسِ﴾ وَ هُمُ الْأُمَّةُ الْوُسْطَى، وَ هُمْ خَيْرُ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٤ الحديث: ٩٩/ ٦٧٦، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٦٣ الحديث : ١١٤)**

១៤២-១៤៤/៩. រាយការណ៍ដោយ អាប៊ូ អ៊ុំរ៉ូ អាល់-ស្ហ៊ូបៃរី តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្គ៊ោ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ «អល់ឡោះហ្គ៊ោ تعالى មានព្រះរាជបន្ទូលថា *[២:១៤៣] ដូច្នេះឯងដែលយើងបានធ្វើឲ្យពួកអ្នកទៅជាសហគមន៍ខ្សែកណ្ដាល ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្សីសម្រាប់មនុស្សជាតិនិងឲ្យព្រះសាសន:ទូតជាសាក្សីសម្រាប់ខ្លួនពួកអ្នក ។* លោកគិតថាអល់ឡោះហ្គ៊ោ ﷻ ឲ្យចែងនៅក្នុងអាយ៉ាស:នេះ អំពីប្រជារាស្ត្រគ្ងីបឡាត:ទាំងអស់ (គឺមុស្លីមទូទៅ) ក្នុងចំណោមអ្នកព្រមទទួលស្គាល់អល់ឡោះហ្គ៊ោ ﷻ ជាព្រះតែមួយគត់នោះ គឺអ្នកធ្វើសាក្សីបន្ទ:ម្ដងផ្ដែលម៉ើមួយខាំ ពួកដែលគិតថាអល់ឡោះហ្គ៊ោ ﷻ នឹងត្រូវការសាក្សីរបស់ខ្លួននាថ្ងៃជំនុំជម្រះ ដែលព្រមទទួលយកការធ្វើសាក្សីនោះពីខ្លួនសម្រាប់បណ្ដាសហគមន៍មុនៗក្នុងសម័យមុននោះ ? ទេ ! អល់ឡោះហ្គ៊ោ ﷻ មិនចង់មានព្រះ បន្ទូលបែបនេះអំពីសត្វលោករបស់ព្រះអង្គ ﷻ នោះទេ ។ អាយ៉ាស:នេះមានន័យផ្ដោតទៅលើសហគមន៍ដែលអ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام បានបួងសួងឲ្យជាច់ខ្ទ:ក្ដ:នោះទេ គឺ៖ *[៣:១១០] ពួកអ្នកជាសហគមន៍ល្អបំផុតដែលត្រូវនាំមកសម្រាប់បណ្ដាមនុស្ស ។* ពួកគេជាអ៊ីម៉ាំ عليهم السلام ខ្សែកណ្ដាល (គឺសច្ចត្រឹមត្រូវ) ពួកគេ عليهم السلام ជាសហគមន៍មួយដែលប្រសើរលើសសហគមន៍ទាំងឡាយដែលលេចផុសឡើងដើម្បីមនុស្ស ។»

(تفسير العيّاشي 1: 63/ 114)

***

142–10/144. اَلْعَيَّاشِيُّ: قَالَ أَبُو عَمْرٍو اَلزُّبَيْرِيُّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ (عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: أَ لاَ تُخْبِرُنِي عَنِ اَلْإِيمَانِ، أَ قَوْلٌ هُوَ وَ عَمَلٌ، أَمْ قَوْلٌ بِلاَ عَمَلٍ؟ فَقَالَ: «اَلْإِيمَانُ عَمَلٌ كُلُّهُ، وَ اَلْقَوْلُ بَعْضُ ذَلِكَ اَلْعَمَلِ، مَفْرُوضٌ مِنَ اَللَّهِ، مُبَيَّنٌ فِي كِتَابِهِ، وَاضِحٌ نُورُهُ، ثَابِتَةٌ حُجَّتُهُ، يَشْهَدُ لَهُ بِهَا اَلْكِتَابُ وَ يَدْعُو إِلَيْهِ.

១៤២-១៤៤/១០. អាល់-អ្ហ៊ីយ៉ាស:ស្ហ៊ី បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ៊ុំរ៉ូ អាល់-ស្ហ៊ូបៃរី តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្គ៊ោ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថាសូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អធិប្បាយអំពីអ៊ីម៉ាន់ឲ្យទូលបង្គំបានជ្រាបផងក្រាបទូល ។ តើវាជាសម្ដីនិងទង្វើ ឬជាសម្ដីឥតទង្វើ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «*អ៊ីម៉ាន់* គឺទង្វើ គឺទង្វើទាំងអស់ ។ ឯ*សម្ដី* ជាទង្វើមួយក្នុងចំណោមទង្វើទាំងអស់នោះ ជាកាតព្វកិច្ចមកពីអល់ឡោះហ្គ៊ោ ﷻ ដែលគេបានពន្យល់នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្គ៊ោ ﷻ ។ ពន្លឺរបស់ទង្វើនោះជាក់ច្បាស់ ភ័ស្ដុតាងរបស់វាត្រូវបានចែងស្រាប់ហើយ ។ ព្រះគម្ពីរអ:អាងបញ្ជាក់ប្រការនេះនិងអំពាវនាវឲ្យអនុវត្ដិប្រការនេះ ។

وَ لَمَّا أَنْ صَرَفَ اَللَّهُ نَبِيَّهُ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِلَى اَلْكَعْبَةِ عَنْ بَيْتِ اَلْمَقْدِسِ، قَالَ اَلْمُسْلِمُونَ لِلنَّبِيِّ (صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): أَ رَأَيْتَ صَلاَتَنَا اَلَّتِي كُنَّا نُصَلِّي إِلَى بَيْتِ اَلْمَقْدِسِ، مَا حَالُنَا فِيهَا، وَ مَا حَالُ مَنْ مَضَى مِنْ أَمْوَاتِنَا وَ هُمْ يُصَلُّونَ إِلَى بَيْتِ اَلْمَقْدِسِ؟ فَأَنْزَلَ اَللَّهُ: ﴿وَ مٰا كٰانَ اَللّٰهُ لِيُضِيعَ إِيمٰانَكُمْ إِنَّ اَللّٰهَ بِالنّٰاسِ لَرَؤُفٌ رَحِيمٌ﴾ فَسَمَّى اَلصَّلاَةَ إِيمَاناً، فَمَنِ اِتَّقَى اَللَّهَ حَافِظاً لِجَوَارِحِهِ مُوفِياً كُلَّ جَارِحَةٍ مِنْ

جَوَارِحِهِ بِمَا فَرَضَ اَللَّهُ عَلَيْهِ، لَقِيَ اَللَّهَ مُسْتَكْمِلاً لِإِيمَانِهِ مِنْ أَهْلِ اَلْجَنَّةِ، وَ مَنْ خَانَ فِي شَيْءٍ مِنْهَا، أَوْ تَعَدَّى مَا أَمَرَ فِيهَا، لَقِيَ اَللَّهَ نَاقِصَ اَلْإِيمَانِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٥ الحديث: ٩٩/ ٦٨٠، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٦٣ الحديث : ١١٥)**

កាលអល់ឡោះហ្ទ៍ﷻបានបំបែរព្រះសាស្ដាﷺព្រះអង្គﷻ ពីបៃត៍ អាល់-ម៉ាក៉្ទឌីសមករកកាក់បាស្ទ៉វិញ ពួកមុស្លីមបានទូលព្រះសាស្ដាﷺថា៖ «តើព្រះអង្គﷺយល់យ៉ាងណាអំពីស្វ៏ឡាត្ទ៍របស់អស់ទូលបង្គំ គឺនមស្ការដែលអស់ទូលបង្គំធ្លាប់បានធ្វើដោយបែរទៅរកបៃត៍ អាល់-ម៉ាក៉្ទឌីស ។ តើលទ្ធផលនៃរឿងនេះយ៉ាងណាទៅ ។ ចំណែកឯជនមុនៗដែលបានស្លាប់ទៅហើយដែលបានធ្វើនមស្ការដោយបែរទៅរកបៃត៍ អាល់-ម៉ាក៉្ទឌីសនោះ តើទង្វើរបស់ពួកគេនោះមានលទ្ធផលយ៉ាងណាដែរទៅ ?» អល់ឡោះហ្ទ៍ﷻបានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[២:១៤៣] អល់ឡោះហ្ទ៍នឹងមិនធ្វើឲ្យជំនឿរបស់ពួកអ្នកបាត់បង់ទេ ។ អល់ឡោះហ្ទ៍ប្រកបដោយព្រះហឫទ័យអាណិតអាសូរ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណីដល់មនុស្សទាំងឡាយ ។* អល់ឡោះហ្ទ៍ﷻហៅ "ស្វ៏ឡាត្ទ៍" ថា "អ៊ីម៉ាន់" ។ អាស្រ័យហេតុនេះ អ្នកណាខ្លាចអល់ឡោះហ្ទ៍ﷻ ការពារអវយវខ្លួនឯង[ពីបាប] អនុវត្តិគ្រប់ប្រការសម្រាប់អវយវទាំងនេះដែលអល់ឡោះហ្ទ៍ﷻតម្រូវឲ្យអនុវត្តិនោះ អ្នកនោះនឹងបានជួបអល់ឡោះហ្ទ៍ដោយមានអ៊ីម៉ាន់គ្រប់បរិបូរ [នឹងបាននៅ]ក្នុងចំណោមជនឋានសួគ៌ ។ ចំណែកឯបុគ្គលដែលប្រព្រឹត្តខុសនឹងអវយវទាំងនេះ ឬប្រព្រឹត្តរំលងបទបញ្ញាដែលអល់ឡោះហ្ទ៍ﷻបានដាក់មករឿងអវយវទាំងនេះ បុគ្គលនោះនឹងបានជួបអល់ឡោះហ្ទ៍ﷻដោយខ្វះអ៊ីម៉ាន់ ។»

(115 /63 :1 تفسير العيّاشي. Al-Mizan vol.2 p.189)

***

142–11/144. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ بَكْرِ بْنِ صَالِحٍ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ بُرَيْدٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو عَمْرٍو الزُّبَيْرِيُّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «لَمَّا صَرَفَ اللَّهُ نَبِيَّهُ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِلَى الْكَعْبَةِ عَنْ بَيْتِ الْمَقْدِسِ، أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿وَ ما كانَ اللّهُ لِيُضِيعَ إِيمانَكُمْ إِنَّ اللّهَ بِالنّاسِ لَرَؤُفٌ رَحِيمٌ﴾ فَسَمَّى الصَّلاَةَ إِيمَاناً». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٥ الحديث: ٩٩/ ٦٧٩، الكافي – الجزء: ٢ الصفحة: ٣٨ الحديث : ١)**

១៤២-១៤៤/១១. មូហ៊ាំម៉ាដ្ទ៍ ប៊ិន យ៉ាក់គ្ទូប បានរាយការណ៍តមកពី អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម តមកពីឪពុកលោក តមកពី បាក់រ៍ ប៊ិន ស្វ៏លិះហ៊ា តមកពី អាល់-ក៏ស៊ីម ប៊ិន ប៊ូរ៉យដ្ទ៍ ដែលបានថា អាប៊ូ អុាំរ៉ូ អាល់-ស៊ូបៃរី បានប្រាប់យើងតមកពី អាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្ទ៍ﷺដែលមានវចនៈថា៖ "កាលអល់ឡោះហ្ទ៍ﷻបានបំបែរព្រះសាស្ដាﷺទៅរកកាក់បាស្ទ៍[ពេលស្វ៏ឡាត្ទ៍] ពី បៃត៍ អាល់-ម៉ាក៉្ទឌីស ព្រះអង្គﷻបានបើកឲ្យដឹងថា *[២:១៤៣] អល់ឡោះហ្ទ៍នឹងមិនធ្វើឲ្យជំនឿរបស់ពួកអ្នកបាត់បង់ទេ ។ អល់ឡោះហ្ទ៍ប្រកបដោយព្រះហឫទ័យអាណិតអាសូរ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណីដល់មនុស្សទាំងឡាយ ។* អល់ឡោះហ្ទ៍ﷻហៅស្វ៏ឡាត្ទ៍ថាអ៊ីម៉ាន់ ។" (1 /38 :2 الكافي)

***

142–12/144. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ عَنْ حَمَّادٍ، عَنْ حَرِيزٍ، عَنْ زُرَارَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: «إِذَا اسْتَقْبَلْتَ الْقِبْلَةَ بِوَجْهِكَ فَلاَ تُقَلِّبْ وَجْهَكَ عَنِ الْقِبْلَةِ فَتَفْسُدَ صَلاَتُكَ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَالَ لِنَبِيِّهِ (صلى الله عليه وآله) فِي الْفَرِيضَةِ: ﴿فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرامِ وَ حَيْثُ ما كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ﴾ وَ اخْشَعْ بِبَصَرِكَ وَ لاَ تَرْفَعْهُ إِلَى السَّمَاءِ، وَ لْيَكُنْ حِذَاءَ وَجْهِكَ فِي مَوْضِعِ سُجُودِكَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٦ الحديث: ٩٩/ ٦٨١، الكافي – الجزء: ٣ الصفحة: ٣٠٠ الحديث : ٦)**

១៤២-១៤៤/១២. មូហ៊ាំម៉ាដ្ទ៍ ប៊ិន យ៉ាក់គ្ទូប បានការណ៍តមកពី អាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម តមកពីឪពុក

លោក តមកពី ហ្ជាំម៉ាដ្ឋ តមកពី ហ្ជារីស តមកពី ស្ហ្ស៊ីរ៉ោះតុ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្ជារ عليه السلام ដែលមានវចន: ថា៖ «កាលណាលោកបែរមុខលោកទៅរកគ្ពីបឡាតុ ចូរលោកកុំបែរមុខលោកចេញពីគ្ពីបឡាតុ៎នោះ ព្រោះលោកនឹងធ្វើឲ្យខូចស្ម្ងឡាតុ៎របស់លោក ពីព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីមានព្រះរាជបន្ទូលប្រាប់ព្រះសាស្តា ﷺ ព្រះអង្គ ﷻ អំពីស្ម្ងឡាតុ៎ចាំបាច់ (គឺស្ម្ងឡាតុ៎ហ្ជារ)ខ្ជ ថា៖ *[២:២៤៤] ដូច្នេះអ្នកចូរបែរមុខទៅឯទិសម៉ាស់ជ្ជិដ្ឋពិសិដ្ឋ ។ ទោះបីពួកអ្នកនៅទីណាក៏ដោយ ពួកអ្នកចូរបែរមុខទៅរកទិសនោះ ។* ចូរលោកដាក់ភ្នែក ចូរកុំមើលទៅលើមេឃ ចូរដាក់មុខ តម្រង់មុខលោកទៅរកកន្លែងក្រាបប្រណិប័តន៍ ។»

(الكافي 3: 300/ 6)

***

*142-13/144. وَ قَالَ أَبُو بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): ﴿لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ﴾، قَالَ: «بِمَا عِنْدَنَا مِنَ الْحَلاَلِ وَ الْحَرَامِ، وَ بِمَا ضَيَّعُوا مِنْهُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٤ الحديث: ٩٩/ ٦٨٤، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٦٣ الحديث : ١١٣)**

*១៤២-១៤៤/១៣. អាប៊ូ បាស្ស្ជៀ បានរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ អ្ហ្ប៊ុលឡោះហ្ស៊ី អំពី *[១៤៣] ដើម្ប៊ីនឹងឲ្យពួកអ្នកជាសាក្ស៊ី ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ដោយសារតែយើង عليهم السلام បានប្រតិបត្ត៊ិប្រការដែលត្រឹមត្រូវតាមច្ជាប់និងប្រការដែលច្ជាប់ហាម និងដោយសារតែពួកគេខ្ជ:ប្រការទាំងនេះ ។"

(تفسير العيّاشي 1: 63/ 113)

***

142-14/144. الشَّيْخُ، بِإِسْنَادِهِ عَنِ الطَّاطَرِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي حَمْزَةَ، عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قوله [قَوْلِ] اللَّهِ: ﴿وَ ما جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْها إِلاَّ لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلىٰ عَقِبَيْهِ﴾ أَمَرَهُ بِهِ؟ قَالَ: «نَعَمْ، إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) كَانَ يُقَلِّبُ وَجْهَهُ فِي السَّمَاءِ، فَعَلِمَ اللَّهُ مَا فِي نَفْسِهِ، فَقَالَ: ﴿قَدْ نَرىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّماءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضاها﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٥ الحديث: ٩٩/ ٦٧٧، التهذيب – الجزء: ٢ الصفحة: ٤٣ الحديث : ١٣٧)**

១៤២-១៤៤/១៤. អាល់-ស្ស៊ៃខ៌ បានរាយការណ៍យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកតមកពី អាល់-ត្ប៊ីរ៊ី តមកពី មូហ្ជាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អាប៊ូ ហ្ជាំស្ការ៉ូ តមកពី អ៊ីបន្ទ មុសកាន តមកពី អាប៊ូ បាស្ស្ជៀ តមកពី អាប៊ូ អ្ហ្ប៊ុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ ថាខ្ជុំបានសួរព្រះអង្គ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ *[២:១៤៣] ដែលយើងបានកំណត់ទិសដែលអ្នកបែរទៅរកនោះ ព្រោះតែដើម្ប៊ីនឹងញ្ជ្ជ:ឲ្យដឹងច្ជាស់ថាអ្នកណាខ្ជ:តាមព្រះសាសន:ទូត អ្នកណាខ្ជ:វិលត្រឡ្ជ:ក្រោយ* ថាតើអល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ បានបញ្ជ្ជាឲ្យព្រះអង្គ ﷺ ធ្ជ្ជ:ដូចនេះមែនទេ ? ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «មែន ។ រ៉ាស្ជ:លុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ តែងតែបែរមុខព្រះអង្គ ﷺ ទៅឯមេឃ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ ទ្ជ:ញ្ជ្ជ:ណាអ្ជ:ដែលមាននៅក្នុងចិត្តព្រះអង្គ ﷺ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១៤៤] យើងបានឃ្ជ:ញអ្នកបែរមុខទៅឯមេឃ ។ ដូច្នេះយើងបំបែរអ្នកទៅរកទិសដែលអ្នកពេញចិត្ត ។»* (التهذيب 2: 43/ 137)

***

*142-15/144. أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، بِإِسْنَادِهِ عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «تَحَوَّلَتِ الْقِبْلَةُ إِلَى الْكَعْبَةِ بَعْدَ مَا صَلَّى النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِمَكَّةَ ثَلاَثَ عَشْرَةَ سَنَةً إِلَى بَيْتِ الْمَقْدِسِ، وَ بَعْدَ مُهَاجَرَتِهِ إِلَى الْمَدِينَةِ صَلَّى إِلَى بَيْتِ الْمَقْدِسِ سَبْعَةَ أَشْهُرٍ –

*១៤២-១៤៤/១៥. អាប៊ូ អ្ហ្ល ីអាល់-ត្ប៊ីរ៊ីស ីបានរាយការណ៍តមកពី អ្ហ្ល ីប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម តាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកតមកពី អាល់-ស្ស៊ីឌ្ជ៊ីក ﷺ ដែលមានវចន:ថា៖ "គ្ពីបឡាតុ៎ត្រូវដ:ទៅឯកាកុ៎បាស:

បន្ទាប់ពីព្រះសាស្តាﷺបានស្ម្ងឡាតុ់នៅឯម៉ាក់កាសុ់អស់រយៈពេលដប់បីឆ្នាំ[ដោយបែរមុខ]ទៅរក បៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ខ្ទីស ។ ក្រោយពីបានចាកទៅឯ អាល់-ម៉ាឌ្ទីណាសុ ព្រះអង្គﷺបានបែរទៅរក បៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ខ្ទីស អស់រយៈពេលប្រាំពីរខែ ។"

قَالَ -: ثُمَّ وَجَّهَهُ اللَّهُ إِلَى الْكَعْبَةِ، وَ ذَلِكَ أَنَّ الْيَهُودَ كَانُوا يُعَيِّرُونَ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ يَقُولُونَ لَهُ: أَنْتَ تَابِعٌ لَنَا، تُصَلِّي إِلَى قِبْلَتِنَا فَاغْتَمَّ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) مِنْ ذَلِكَ غَمّاً شَدِيداً، وَ خَرَجَ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ يَنْظُرُ إِلَى آفَاقِ السَّمَاءِ، يَنْتَظِرُ مِنَ اللَّهِ فِي ذَلِكَ أَمْراً،

ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ "ក្រោយមកអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានបំបែរព្រះអង្គﷺទៅឯ កាក្ខ៉ាបាសុ ព្រោះពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ្ទីបានប្រមាថព្រះអង្គﷺដោយនិយាយដាក់ព្រះអង្គﷺថា៖ "លោកﷺតាមយើង ។ លោកﷺបានស្ម្ងឡាតុ់ទៅរកគ្ងីបឡាតុ់យើង ។" ដូច្នេះរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺព្ងួយបារម្ភខ្លាំងអំពីរឿងនេះ ។ ព្រះអង្គﷺចេញពីផ្ទះកណ្តាលយប់ទៅសម្លឹងមើលមេឃ ដោយរង់ចាំទទួលព្រះរាជបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻអារ កាត់រឿងនេះ ។

فَلَمَّا أَصْبَحَ وَ حَضَرَ وَقْتُ صَلاَةِ الظُّهْرِ، كَانَ فِي مَسْجِدِ بَنِي سَالِمٍ قَدْ صَلَّى مِنَ الظُّهْرِ رَكْعَتَيْنِ، فَنَزَلَ عَلَيْهِ جَبْرَئِيلُ وَ أَخَذَ بِعَضُدَيْهِ وَ حَوَّلَهُ إِلَى الْكَعْبَةِ، وَ أَنْزَلَ عَلَيْهِ: ﴿قَدْ نَرىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمٰاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضٰاهٰا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرٰامِ﴾ وَ كَانَ قَدْ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ إِلَى بَيْتِ الْمَقْدِسِ، وَ رَكْعَتَيْنِ إِلَى الْكَعْبَةِ، فَقَالَتِ الْيَهُودُ وَ السُّفَهَاءُ: ﴿مٰا وَلّٰاهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كٰانُوا عَلَيْهٰا﴾».

(البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٠ الحديث: ٩٩/ ٦٦٤، مجمع البيان – الجزء: ١ الصفحة: ٤١٣)**

ពេលព្រឹក ដល់ពេលស្ម្ងឡាតុ់ អាល់-ស៊ុ:ហ្ស៊ារី ព្រះអង្គﷺបាននៅក្នុងម៉ាស់ជ្ជីដ្ជរបស់ប្រជាជាតិ បានីសាលីម ព្រះអង្គﷺបានស្ម្ងឡាតុ់អាល់-ស៊ុ:ហ្ស៊ារីបានពីរ៉ក់អ្ងាត់ហើយ ។ ជ្ជីបរ៉អ៊ីលﷺបានចុះមក បានចាប់ស្មាព្រះអង្គﷺ បង្ងិលព្រះអង្គﷺទៅរក កាក្ខ៉ាបាសុ ហើយបានបើកឲ្យព្រះអង្គﷺដឹងថា៖ *[២:១៤៤] យើងបានឃើញអ្នកបែរមុខទៅឯមេឃ ។ ដូច្នេះយើងបំបែរអ្នកទៅរកទិសដែលអ្នកពេញចិត្ត ។ ដូច្នេះអ្នកចូរបែរមុខទៅឯទិសម៉ាស់ជ្ជ៊ីដ្ជ៊ីពិសិដ្ជ ។* ព្រះអង្គﷺបានស្ម្ងឡាតុ់ពីរ៉ក់អ្ងាត់ដោយបែរទៅរក បៃត៌ អាល់-ម៉ាក្ខ្ទីស ពីរ៉ក់អ្ងាត់ដោយបែរទៅរក កាក្ខ៉ាបាសុ ។ ពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ្ទីនិងពួកភ្ជ្ជ៊ីភ្ជ្ជ៊ីក៏បានថា៖ *"[២:១៤២] មូលហេតុអ្ជ៊ីបានជាពួកគេបែរចេញពីទិសដែលពួកគេធ្ងាប់តែបែរទៅរកនោះ ?"*

(413 :1 مجمع البيان. Al-Mizan vol.2 p.184-185)

***

*16/144–142. فُرَاتٌ قَالَ حَدَّثَنِي الْحُسَيْنُ [الْحَسَنُ] بْنُ الْعَبَّاسِ وَ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدٍ الْأَحْمَسِيُّ قَالا حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ الْحُسَيْنِ عَنْ عَمْرِو بْنِ أَبِي الْمِقْدَامِ عَنْ مَيْمُونٍ الْبَانِ مَوْلَى بَنِي هِشَامٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ ع فِي قَوْلِ اللَّهِ تَعَالَى ﴿وَ كَذلِكَ ...﴾ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ مِنَّا شَهِيدٌ عَلَى كُلِّ زَمَانٍ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ فِي زَمَانِهِ وَ الْحَسَنُ فِي زَمَانِهِ وَ الْحُسَيْنُ فِي زَمَانِهِ وَ كُلُّ مَنْ يَدْعُو مِنَّا إِلَى أَمْرِ اللَّهِ تَعَالَى.

(تفسير فرات الكوفي – جلد : ١ صفحه : ٦٢ لحديث : ٣)

*១៤២-១៤៤/១៦. ហ្ជ៊ារ៉ត មានប្រសាសន៍ថា អាល់-ហ្ជ៊ារ៉ាសែន៍ ប៊ិន អ្ងាប់បាស់ និង យ៉ាកុ:ហ្ជ៊ារ ប៊ិន មូហ្ជ៊ាំម៉ាដ្ជ៊ុ ប៊ិន សាអ៊ីដ្ជ អាល់-អាស:ម៉ាស៊ី បាននិយាយប្រាប់ខ្ជ៊ុតមកពី អាល់-ហ្ជ៊ាសាន់ ប៊ិន អាល់-ហ្ជ៊ារ៉ាសែន៍ តមកពី អ្ងាំ:រ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-មិកឃ្ជ៊ាំ តមកពី ម៉ៃមូន អាល់-បាន បម្រើរបស់ បានី ហ្ជ៊ីស្ជ៊ាំ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជ៊ារﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ *[២:១៤៣] ដូច្នេះឯងដែលយើង... ។* អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជ៊ារﷺមានវចនៈថា៖ "មានសាក្ស៊ីមួយរូបជានិច្ចនៅក្នុងគ្រប់ជំនាន់យើងﷺ ។ អ្ងាលីﷺ អាប៊ីត៌ាលិបﷺជាសាក្ស៊ីក្នុងជំនាន់របស់ព្រះអង្គﷺ ។ អាល់-ហ្ជ៊ាសាន់ﷺជាសាក្ស៊ីក្នុងជំនាន់របស់ព្រះ

អង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ អាល់-ហ្ស៊ីសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام ជាសាក្សីក្នុងជំនាន់របស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ យើងទាំងអស់ عليهم السلام ហៅឲ្យមករកអល់ឡោះ ﷻ ។" (تفسير فرات الكوفي 1: 62/ 3)

وَلَئِنْ أَتَيْتَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ بِكُلِّ ءَايَةٍ مَّا تَبِعُوا۟ قِبْلَتَكَ ۚ وَمَآ أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُم بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٥﴾

១៤៥. ទោះបីអ្នកនាំព្រះសញ្ញាទាំងអម្បាលម៉ានមកឲ្យពួកដែលគេបានប្រទានព្រះគម្ពីរឲ្យក៏ដោយ ពួកគេនឹងពុំតាមទិស (គឺគិបឡាត្ដ) របស់អ្នកទេ ។ អ្នកមិនតាមទិសរបស់ពួកគេទេ ។ ពួកគេក៏មិនតាមទិសរបស់គ្នាឯងទេដែរ ។ បើអ្នកតាមចំណង់ពួកគេក្រោយពីបានទទួលនូវព្រះអភិញ្ញាហើយនោះ អ្នកនឹងនៅចំណោមពួកទុច្ចរិត ។

ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْرِفُونَهُۥ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمْ ۖ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ ٱلْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾

១៤៦. ជនានុជនដែលយើងបានប្រទានឲ្យនូវព្រះគម្ពីរ ស្គាល់គេដូចពួកគេស្គាល់កូនប្រុសខ្លួនឯងដែរ ។ ពួកគេមួយចំនួនបិទបាំងការពិតទោះបីពួកគេដឹងក៏ដោយ ។

ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿١٤٧﴾

១៤៧. ការពិតមកពីម្ចាស់អ្នក ។ ដូច្នេះអ្នកចូរកុំនៅក្នុងចំណោមអ្នកសង្ស័យ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៤៥-១៤៧

1/147-145. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ حَمَّادٍ، عَنْ حَرِيزٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ فِي الْيَهُودِ وَ النَّصَارَى، يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ﴿الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ﴾ [يَعْنِي التَّوْرَاةَ وَ الْإِنْجِيلَ] ﴿يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمُ﴾ يَعْنِي رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لِأَنَّ اللَّهَ جَلَّ وَ عَزَّ قَدْ أَنْزَلَ عَلَيْهِمْ فِي التَّوْرَاةِ وَ الْإِنْجِيلِ وَ الزَّبُورِ صِفَةَ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ صِفَةَ أَصْحَابِهِ وَ مَبْعَثَهُ وَ مُهَاجَرَهُ،

១៤៥-១៤៧/១. អ្ហ:លី ប៊ិន អ៊ីបរ:ហ៊ីម បានថាឪពុកខ្ញុំបានប្រាប់ខ្ញុំតមកពី អ៊ីបន អាប៊ូ អ្ហ:ម៉ៃរ៍ តមកពី ហ្ចាំម៉ាដ្ដ់ តមកពី ហ្ចារីស តមកពី អាប៊ូ អ្ហ:ប:ឌ្ឌុលឡោះ ﷺ ដែលមានវចន:ថា: "អាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីពួកយ៉ាហ្ស៊ូ ឌ្ឌ៊ីនិងពួកគ្រិស្ត ។ អល់ឡោះ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *"[២:១៤៦] ជនានុជនដែលយើងបានប្រទានឲ្យនូវព្រះគម្ពីរ* មានន័យថាព្រះគម្ពីរតៅរ៉ាតនិងគម្ពីរព្រះអ៊ីនយ៉ីល *ស្គាល់គេដូចពួកគេស្គាល់កូនប្រុសខ្លួនឯងដែរ* មានន័យថារ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ព្រោះអល់ឡោះ ﷻ បានបើកឲ្យពួកគេដឹងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរតៅរ៉ាត នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអ៊ីនយ៉ីលនិងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរស្ដ្ចីរអំពីការពិពណ៌នារូបរាងលក្ខណ:របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ់ ﷺ អំពីការពិពណ៌នារូបរាងលក្ខណ:របស់បណ្ដាសាវកព្រះអង្គ ﷺ អំពីការចាត់បញ្ជូនព្រះអង្គ ﷺ មក[ជាព្រះសាស្ដា] និងអំពីការភៀសខ្លួនរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ។

وَ هُوَ قَوْلُهُ: ﴿مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَ الَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعاً سُجَّداً يَبْتَغُونَ فَضْلاً مِنَ اللَّهِ وَ رِضْوَاناً سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَاةِ وَ مَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ﴾ فَهَذِهِ صِفَةُ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ صِفَةُ أَصْحَابِهِ

فِي التَّوْرَاةِ وَ الْإِنْجِيلِ، فَلَمَّا بَعَثَهُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَرَفَهُ أَهْلُ الْكِتَابِ كَمَا قَالَ اللَّهُ جَلَّ جَلَالُهُ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ٢ الصفحة: ٤٠٧ الحديث: ٩٩/ ٣٤٣٢، تفسير القمّيّ – الجزء: ١ الصفحة: ٣٢)**

នេះគឺព្រះរាជបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ <ាﷻ *[៤៨:២៩] មូហាំម៉ាដ្ <ជាព្រះសាសន:ទូតរបស់អល់ឡោះហ្ < បណ្ <ាអ្នកដែលតាមគេរមែងតឹងរ៉ឹងចំពោះពួកបដិសេធសទ្ធា មានមេត្ <ាធម៌រវាងគ្ <ាឯង ។ អ្នកនឹងឃើញពួកគេលំនិនកាយក្រាបប្រណិ:ប័តន៍ ស្វែងរកព្រះគុណអល់ឡោះហ្ < និងសេចក្ដីគាប់ព្រះហឫទ័យ ។ សញ្ញាសម្គាល់របស់ពួកគេនៅលើមុខពួកគេ មកពីឥទ្ធិពលនៃការក្រាបប្រណិ:ប័តន៍ ។ នោ:គឺគំ <ូពួកគេនៅក្ <ុងព្រះគម្ពីរតៅ <ត ។ គំ <ូពួកគេនៅក្ <ុងព្រះគម្ពីរអ៊ីនជ្ <ីល* នេ:គឺការពិពណ៌នាប្រាប់ <ូបលក្ <ណ:របស់ <ស៊ូលុលឡោះហ្ <ﷺ និងបណ្ <ាសាវ:ករបស់ព្រះអង្ <ﷺ នៅក្ <ុងគម្ពីរតៅ <ត និងគម្ពីរអ៊ីនជ្ <ីល ។ ដូច្នេ:កាលអល់ឡោះហ្ <ﷻ បានចាត់បញ្ជូន <ស៊ូលុលឡោះហ្ <ﷺ មក បណ្ <ាជនគម្ពីរស្គាល់ព្រះអង្ <ﷺ ដូចដែលអល់ឡោះហ្ <ﷻ មានព្រះបន្ទូលនោ: ។" (تفسير القمّي 1: 32)

***

2/147-145. حَدَّثَنَا عِمْرَانُ بْنُ مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَعْبَدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْوَاسِطِيِّ عَنْ دُرُسْتَ بْنِ أَبِي مَنْصُورٍ عَمَّنْ ذَكَرَهُ عَنْ جَابِرٍ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَنِ الرُّوحِ قَالَ يَا جَابِرُ إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ الْخَلْقَ عَلَى ثَلَاثِ طَبَقَاتٍ وَ أَنْزَلَهُمْ ثَلَاثَ مَنَازِلَ وَ بَيَّنَ ذَلِكَ فِي كِتَابِهِ حَيْثُ قَالَ ﴿فَأَصْحابُ الْمَيْمَنَةِ ما أَصْحابُ الْمَيْمَنَةِ * وَ أَصْحابُ الْمَشْئَمَةِ ما أَصْحابُ الْمَشْئَمَةِ * وَ السّابِقُونَ السّابِقُونَ * أُولئِكَ الْمُقَرَّبُونَ﴾

១៤៥-១៤៧/២. អ៊ីមរ៉ន ប៊ិន មូសា ប៊ិន យ៉ាកុ <ាហ្ <ារ បានប្រាប់យើងតមកពី អ៊ាលី ប៊ិន ម៉ាកុ <ាបាដ្ < តមកពី អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ < ប៊ិន អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ < អាល់-វ៉ាសីទ្ <ី តមកពី ឌ្ <ូរុសត៍ ប៊ិន អាប៊ូ ម៉ាន់ស៊ូរ តមកពី យ៉ាកូបៀ <រ ដែលបានថាខ្ <ុំបានសួ <រ អាប៊ូ យ៉ាកុ <ាហ្ <ារﷺ អំពីព្រះវិញ្ញាណ ។ ព្រះអង្ <ﷺ មានវ:ចន:ថា: "យ៉ាកូបៀ <រអើយ! អល់ឡោះហ្ <ﷻ បានបង្កើតសត្វលោកដោយមានបីលំដាប់ថ្នាក់ មានបីលំដាប់ថ្នាក់រវាងពួកគេ ។ ព្រះចែងរឿងនេ:នៅក្ <ុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្ <ﷻ ក<ន្លែងព្រះអង្ <ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[៥៦:៨] បណ្ <ាជនខាងស្ <ាំដៃ ។ អ្វីទៅបណ្ <ាជនខាងស្ <ាំដៃ ? [៥៦:៩] បណ្ <ាជនខាងឆ្វេងដៃ ។ អ្វីទៅបណ្ <ាជនខាងឆ្វេងដៃ ? [៥៦:១០] និងបណ្ <ាជនមុខគេបង្ <ស់ គឺជនមុខគេបង្ <ស់ ។ [៥៦:១១] ជនទាំងនេ:ជាជនជំនិត ។"*

فَأَمَّا مَا ذَكَرَ مِنَ السَّابِقِينَ فَهُمْ أَنْبِيَاءُ مُرْسَلُونَ وَ غَيْرُ مُرْسَلِينَ جَعَلَ اللَّهُ فِيهِمْ خَمْسَةَ أَرْوَاحٍ رُوحَ الْقُدُسِ وَ رُوحَ الْإِيمَانِ وَ رُوحَ الْقُوَّةِ وَ رُوحَ الشَّهْوَةِ وَ رُوحَ الْبَدَنِ وَ بَيَّنَ ذَلِكَ فِي كِتَابِهِ حَيْثُ قَالَ ﴿تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنا بَعْضَهُمْ عَلى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللّهُ وَ رَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجاتٍ وَ آتَيْنا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّناتِ وَ أَيَّدْناهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ﴾

ពាក់ពាន់នឹងជនមុខគេបង្ <ស់ ពួកគេគឺបណ្ <ាព្រះសាស្ <ានﷺ ប្រេសិត និងព្រះសាស្ <ានﷺ មិនមែនប្រេសិត ។ អល់ឡោះហ្ <ﷻ បានដាក់ប្ <ាំវិញ្ញាណនៅក្ <ុងខ្លួនព្រះសាស្ <ាទាំងអស់នេ:ﷺ គឺ: ព្រះសន្ត <ិញ្ញាណ វិញ្ញាណអ៊ីម៉ាន់ (ជំនឿ) វិញ្ញាណកម្ <ាំងពលំ វិញ្ញាណតណ្ <ានិងវិញ្ញាណកាយ ។ អល់ឡោះហ្ <ﷻ ចែងបំភ្ <ីរឿងទាំងនេ:នៅក្ <ុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្ <ﷻ ក<ន្លែងព្រះអង្ <ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា: *[២:២៥៣] ព្រះសាសន:ទូតទាំងនេ: យើងឲ្យពួកគេមួយចំនួនប្រសើ <លើសពួកគេមួយចំនួនទៀត ។ ក្ <ុងចំណោមពួកគេមានអ្នកខ្ <ុ:អល់ឡោះហ្ <និយាយ <ក មានអ្នកខ្ <ុ:អល់ឡោះហ្ <លើកតម្ <ើងដោយលំដាប់ថ្នាក់ ។ យើងបានប្រទានឲ្យអ៊ីសា បុត្ <ររបស់ម៉ារយ៉ាំ នូ <ូ <ាភ ័ស្ <ុតាងជាក់ច្ <ាស់ យើងបានគាំ <ទ្ <ាគេដោយព្រះសន្ត <ិញ្ញាណ ។*

ثُمَّ قَالَ فِي جَمِيعِهِمْ « وَ أَيَّدَهُمْ بِرُوحٍ مِنْهُ » فَبِرُوحِ الْقُدُسِ بُعِثُوا أَنْبِيَاءَ مُرْسَلِينَ وَ غَيْرَ مُرْسَلِينَ وَ بِرُوحِ الْقُدُسِ عَلِمُوا جَمِيعَ الْأَشْيَاءِ وَ بِرُوحِ الْإِيمَانِ عَبَدُوا اللَّهَ وَ لَمْ يُشْرِكُوا بِهِ شَيْئاً وَ بِرُوحِ الْقُوَّةِ جَاهَدُوا عَدُوَّهُمْ وَ عَالَجُوا مَعَايِشَهُمْ وَ بِرُوحِ الشَّهْوَةِ أَصَابُوا لَذَّةَ الطَّعَامِ وَ نَكَحُوا الْحَلَالَ مِنَ النِّسَاءِ وَ بِرُوحِ الْبَدَنِ يَدِبُّ وَ يَدْرُجُ

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលអំពីព្រះអង្គទាំងអស់ عليهم السلام ថា៖ *[៥៨:២២] ព្រះអង្គបានជួយពួកគេដោយវិញ្ញាណដែលមកពីព្រះអង្គ* ដោយព្រះសន្តវិញ្ញាណ (رُوح الْقُدُس) ។ ព្រះអង្គ ﷻ បានចាត់បញ្ជូនមកព្រះសាស្តា عليهم السلام ប្រេសិតនិងព្រះសាស្តា عليهم السلام មិនមែនប្រេសិត ។ ព្រះសាស្តាទាំងនេះ عليهم السلام បានដឹងគ្រប់សព្វតាមរយ:ព្រះសន្តវិញ្ញាណ ។ ព្រះសាស្តាទាំងនេះ عليهم السلام ធ្វើសក្តារអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ ដោយសារវិញ្ញាណជំនឿមាំ ដោយមិនយកអ្វីមកចូលរួមហ៊ានហាយជាមួយព្រះអង្គ ﷻ ឡើយ ។ ព្រះសាស្តាទាំងនេះ عليهم السلام តស៊ូទល់សត្រូវរបស់ព្រះអង្គ ﷻ និងចិញ្ចឹមជីវិតព្រះអង្គផ្ទាល់ عليهم السلام ដោយសារវិញ្ញាណកម្លាំងពលំ ។ ព្រះសាស្តាទាំងនេះ عليهم السلام ក្លាក្សនូវសេចក្តីត្រេកត្រអាលនៃការបរិភោគអាហារ និងការរួមបវេណីស្របច្បាប់ជាមួយនារីដោយសារវិញ្ញាណតណ្ហា ។ ព្រះសាស្តាទាំងនេះ عليهم السلام កាន់ធម៌ចរិយានិងចូលលាយឡំ (ជាមួយមនុស្សឯទៀត) អាស្រ័យវិញ្ញាណកាយ ។

وَ أَمَّا مَا ذَكَرْتَ مِنْ أَصْحَابِ الْمَيْمَنَةِ فَهُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقّاً جَعَلَ فِيهِمْ أَرْبَعَةَ أَرْوَاحٍ رُوحَ الْإِيمَانِ وَ رُوحَ الْقُوَّةِ وَ رُوحَ الشَّهْوَةِ وَ رُوحَ الْبَدَنِ وَ لاَ يَزَالُ الْعَبْدُ مُسْتَعْمِلاً هَذِهِ الْأَرْوَاحِ الْأَرْبَعَةِ حَتَّى يَهُمَّ بِالْخَطِيئَةِ فَإِذَا هَمَّ بِالْخَطِيئَةِ زَيَّنَ لَهُ رُوحُ الشَّهْوَةِ وَ شَجَّعَهُ رُوحُ الْقُوَّةِ وَ قَادَهُ رُوحُ الْبَدَنِ حَتَّى يُوقِعَهُ فِي تِلْكَ الْخَطِيئَةِ فَإِذَا لاَمَسَ الْخَطِيئَةَ انْتَقَصَ مِنَ الْإِيمَانِ وَ انْتَقَصَ الْإِيمَانُ مِنْهُ

ពាក់ព័ន្ធនឹងបណ្តាជនខាងស្តាំដៃ ពួកគេគឺបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាពិតប្រាកដ ។ ព្រះអង្គ ﷻ បានដាក់បូនវិញ្ញាណមកក្នុងខ្លួនពួកគេគឺ៖ វិញ្ញាណជំនឿមាំ វិញ្ញាណកម្លាំងពលំ វិញ្ញាណតណ្ហានិងវិញ្ញាណកាយ ។ បាវប្រើវិញ្ញាណទាំងនេះឥតឈប់ឈរ លុះត្រាប្រព្រឹត្តអំពើបាប ។ បើបាវនៅក្នុងបាប វិញ្ញាណតណ្ហាតែងលំអបាបនោះឲ្យបាវនោះ ឯវិញ្ញាណកម្លាំងពលំជួយជម្រុញបាវនោះទាល់តែបាវនោះប្រព្រឹត្តអំពើបាបនោះ ។ ពេលណាបានប្រព្រឹត្តអំពើបាបនោះហើយ ពេលនោះបាវនោះឃ្លាតឆ្ងាយពីជំនឿ ឯជំនឿឃ្លាតឆ្ងាយពីបាវរូបនោះ ។

فَإِنْ تَابَ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَ قَدْ يَأْتِي عَلَى الْعَبْدِ تَارَاتٌ يَنْقُصُ مِنْهُ بَعْضُ هَذِهِ الْأَرْبَعَةِ وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ تَعَالَى ﴿وَ مِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلىٰ أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لاٰ يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئاً﴾ فَتَنْتَقِصُ رُوحُ الْقُوَّةِ وَ لاَ يَسْتَطِيعُ مُجَاهَدَةَ الْعَدُوِّ وَ لاَ مُعَالَجَةَ الْمَعِيشَةِ وَ يَنْتَقِصُ مِنْهُ رُوحُ الشَّهْوَةِ فَلَوْ مَرَّتْ بِهِ أَحْسَنُ بَنَاتِ آدَمَ لَمْ يَحِنَّ إِلَيْهَا وَ تَبْقَى فِيهِ رُوحُ الْإِيمَانِ وَ رُوحُ الْبَدَنِ فَبِرُوحِ الْإِيمَانِ يَعْبُدُ اللَّهَ وَ بِرُوحِ الْبَدَنِ يَدِبُّ وَ يَدْرُجُ حَتَّى يَأْتِيَهُ مَلَكُ الْمَوْتِ

បើបាវនោះភ្ញាក់រលឹកស្មារតីវិលមករកអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ វិញ អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ នឹងលើកទោសឲ្យបាវនោះ ហើយព្រះអង្គនឹងដកចេញពីខ្លួនបាវនោះនូវវិញ្ញាណណាមួយ ក្នុងចំណោមវិញ្ញាណទាំងបូននោះ ។ នេះគឺព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ គឺ៖ *[១៦:៧០] អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ បានបង្កើតពួកអ្នក បន្ទាប់មកព្រះអង្គធ្វើឲ្យពួកអ្នកស្លាប់ ។ គេនឹងឲ្យពួកអ្នកមួយចំនួនវិលត្រឡប់ទៅកាន់ដំណាក់កាលអាក្រក់បំផុតនៃជីវិត ទាល់តែអ្នកនោះមិនដឹងអ្វីទេក្រោយពីបានដឹងហើយ ។* បើការដកចេញនោះត្រូវលើវិញ្ញាណកម្លាំងពលំ បាវរូបនោះនឹងមិនមានសមត្ថភាពតស៊ូទល់សត្រូវទេ មិនអាចស្វែងរកគ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិតបានទេ ។ បើត្រូវដកវិញ្ញាណតណ្ហាចេញ បាវរូបនោះនឹងហួសរំលងបុត្រីដ៏ប្រសើរបំផុតរបស់អាដ្ឋាំ عليه السلام មិនមករកពួកនាងទេ ។ នឹងសល់វិញ្ញាណជំនឿមាំនិងវិញ្ញាណកាយនៅក្នុងខ្លួនបាវនោះ ។ បាវនោះធ្វើសក្តារ

អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាអាស្រ័យវិញ្ញាណជំនឿ បាវនោះនឹងដឹកនាំខ្លួន នឹងចូលលាយឡំ[ជាមួយមនុស]អាស្រ័យវិញ្ញាណកាយ លុះត្រាតែយមទេវតានឹងមករកបាវនោះ ។

وَ أَمَّا مَا ذَكَرْتَ أَصْحَابَ اَلْمَشْئَمَةِ فَمِنْهُمْ أَهْلُ اَلْكِتَابِ قَالَ اَللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى ﴿اَلَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ اَلْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَ إِنَّ فَرِيقاً مِنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ اَلْحَقَّ وَ هُمْ يَعْلَمُونَ * اَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ﴾ عَرَفُوا رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ اَلْوَصِيَّ مِنْ بَعْدِهِ وَ كَتَمُوا مَا عَرَفُوا مِنَ اَلْحَقِّ بَغْياً وَ حَسَداً فَيَسْلُبُهُمْ رُوحَ اَلْإِيمَانِ وَ جَعَلَ لَهُمْ ثَلاَثَةَ أَرْوَاحٍ رُوحَ اَلْقُوَّةِ وَ رُوحَ اَلشَّهْوَةِ وَ رُوحَ اَلْبَدَنِ ثُمَّ أَضَافَهُمْ إِلَى اَلْأَنْعَامِ فَقَالَ ﴿إِنْ هُمْ إِلاَّ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلاً﴾ لِأَنَّ اَلدَّابَّةَ إِنَّمَا تَحْمِلُ بِرُوحِ اَلْقُوَّةِ وَ تَعْتَلِفُ بِرُوحِ اَلشَّهْوَةِ وَ تَسِيرُ بِرُوحِ اَلْبَدَنِ. (بصائر الدرجات في فضائل آل محمد عليهم السلام , ج 1 , ص 447)

ចំណែកឯបណ្ដាជនខាងឆ្វេងដៃ នៅក្នុងចំណោមជនទាំងនេះមានជនគម្ពីរ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១៤៦] ជនានុជនដែលយើងបានប្រទានឲ្យនូវព្រះគម្ពីរ ស្គាល់គេដូចពួកគេស្គាល់កូនប្រុសខ្លួនឯងដែរ ។ ពួកគេមួយចំនួនបិទបាំងការពិតទោះបីពួកគេដឹងក៏ដោយ ។ [២:១៤៧] ការពិតមកពីម្ចាស់អ្នក ។ ដូច្នេះអ្នកចូរកុំនៅក្នុងចំណោមអ្នកសង្ស័យ ។* ពួកគេស្គាល់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាﷺនិងអ្នកស្នងﷺក្រោយព្រះអង្គﷺ តែពួកគេបិទបាំងអ្វីៗដែលពួកគេបានដឹងថាជាការពិតព្រោះតែពួកគេបះបោរនិងច្រណែនឈ្នានីស ។ វិញ្ញាណជំនឿមាំរបស់ពួកគេត្រូវដកចេញពីពួកគេ មាននៅជាមួយពួកគេតែបីវិញ្ញាណទេគឺ៖ វិញ្ញាណកម្លាំងពលំ វិញ្ញាណតណ្ហានិងវិញ្ញាណកាយ ដូច្នេះពួកគេប្រៀបបាននឹងបសុសត្ត (គឺសត្វចិញ្ចឹម) ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាមានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២៥:៤៤] ពួកគេមិនដូចអ្វីក្រៅពីសត្វទេ ។ ពួកគេវង្វេងឆ្ងាយពីមាគ៌ាខ្លាំងទៀត ។* ព្រោះវិញ្ញាណកម្លាំងពលំនៅក្នុងខ្លួនសត្ត ពួកវាមានប្រតិកម្មដោយសារវិញ្ញាណតណ្ហា ពួកវាទៅមកបានដោយសារវិញ្ញាណកាយ ។"

(بَصَائِرُ الدَّرَجَاتِ فِي فَضَائِلِ آلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ 7:179 1: 447)

وَلِكُلٍّ وِجۡهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَاۖ فَٱسۡتَبِقُواْ ٱلۡخَيۡرَٰتِۚ أَيۡنَ مَا تَكُونُواْ يَأۡتِ بِكُمُ ٱللَّهُ جَمِيعًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ١٤٨

១៤៨. ម្នាក់ៗមានទិសដៅមួយសម្រាប់បែរទៅរក ។ ដូច្នេះពួកអ្នកចូររៀសរវៃសាងប្រការល្អ ។ ទោះបីពួកអ្នកនៅឯណាក៏ដោយ អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងនាំពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមក ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីមានសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៤៨

1/148. مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ – اَلْمَعْرُوفُ بِابْنِ زَيْنَبَ – قَالَ: أَخْبَرَنَا عَبْدُ الْوَاحِدِ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ يُونُسَ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ جَعْفَرٍ الْفُرَشِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحُسَيْنِ بْنِ أَبِي الْخَطَّابِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ ضُرَيْسٍ، عَنْ أَبِي خَالِدٍ الْكَابُلِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، أَوْ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، أَنَّهُ قَالَ: «الْفُقَدَاءُ قَوْمٌ يُفْقَدُونَ مِنْ فُرُشِهِمْ فَيُصْبِحُونَ بِمَكَّةَ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللهُ جَمِيعاً، وَ هُمْ أَصْحَابُ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٧ الحديث: ٩٩/ ٦٨٥، الغيبة للنعمانيّ – الجزء: ١ الصفحة: ٣١٣ الحديث : ٤)**

១៤៨/១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ដែលគេស្គាល់ច្បាស់ថាឈ្មោះថា អ៊ីបនូ ស្ទ្រៃណាប់ បានប្រាប់យើងតមកពី អ្ចាប់ឌុល វ៉ាហ្ហ៊ីដ្ឋ ប៊ិន អ្ចាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ី ប៊ិន យូនុស តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប ហ្ស្ការ អាល់-

ឆ្ងរ៉ូស្ស៊ី តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ខ្ត្ធ ត្ធ ប៊ ត មកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន ស៊ីណាន តមកពី ឆ្ងរ៉ូយ៉ស ត មកពី អាប៊ូ ខ្ល៌លីដ្ធ អាល់-កាប៊ូលី តមកពី អ៊ុលីﷺ ប៊ិន អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន ﷺ ឬ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ុលីﷺ ដែលមានវចន:ថា៖ "ជនបាត់ខ្លួនគឺជនដែលនឹងបាត់ខ្លួនពីគ្រែដេក ។ ព្រឹកឡើងពួកគេនៅឯម៉ាក់កាសុ៌ នេះគឺព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះ ﷻ *[២:១៤៨] ទោះបីពួកអ្នកនៅឯណាក៏ដោយ អល់ឡោះ ﷻ នឹងនាំពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមក* ពួកគេជាសាវ៉ករបស់ អាល់-ក្ន៌អ៊ីម ﷻ ។"

(الغيبة للنعماني: 313/ 4)

***

2/148. وَ عَنْهُ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدِ بْنِ عُقْدَةَ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ الْحَسَنِ التَّيْمُلِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحَسَنُ وَ مُحَمَّدُ ابْنَا عَلِيِّ بْنِ يُوسُفَ، عَنْ سَعْدَانَ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ رَجُلٍ، عَنِ الْمُفَضَّلِ بْنِ عُمَرَ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِذَا أُذِنَ الْإِمَامُ دَعَا اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ بِاسْمِهِ الْعِبْرَانِيِّ، فَانْتُجِبَ لَهُ أَصْحَابُهُ، الثَّلاَثُمِائَةِ وَ ثَلاَثَةَ عَشَرَ، قُزَعاً كَقُزَعِ الْخَرِيفِ، وَ هُمْ أَصْحَابُ الْأَلْوِيَةِ مِنْهُمْ مَنْ يُفْتَقَدُ مِنْ فِرَاشِهِ لَيْلاً فَيُصْبِحُ بِمَكَّةَ، وَ مِنْهُمْ مَنْ يُرَى يَسِيرُ فِي السَّحَابِ نَهَاراً، يُعْرَفُ بِاسْمِهِ وَ اسْمِ أَبِيهِ وَ حَسَبِهِ وَ نَسَبِهِ».

១៤៨/២. រាយការណ៍ដោយលោក (មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម) ដែលបានប្រាប់យើងតពី អាស្ម៉ាដ្ធ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន សាអ៊ីដ្ធ ប៊ិន អ៊ីកូដ្ធាសុ៌ តមកពី អ៊ុលី ប៊ិន អាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-ត្ងៃមូលី តមកពី អាល់-ហ្ហាសាន់ និង មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ កូនប្រុសរបស់ អ៊ុលី ប៊ិន យូស៊ីហ្ន តមកពី សាក្ត ដ្ធាន ប៊ិន មុស្លីម តមកពីបុរសម្នាក់ដែលទទួលបានមកពី អាល់-មូហ្ហាដ្ធ ដ្ធ ល់ ប៊ិន អ៊ីម៉ារ ដែលបានថា អាប៊ូ អ៊ុ ប ឌ ុ ល ឡោះ ﷺ មានវចន:ថា៖ "ពេលព្រះបរមអ៊ីមុ៉ាﷺ ប្រកាស ព្រះអង្គﷺ នឹងបួងសួងអល់ឡោះ ﷻ ដោយព្រះនាមព្រះអង្គ ﷻ ជាភាសាហេបរូ ។ ដូច្នេះបក្សពួកទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គﷺ នឹងជួបជុំគ្នាចំនួនបីរយដប់បីនាក់ ដូចដុំពពកនាសរទរដូវ (រដូវភ្លៀង) ។ ពួកគេទាំងនេះជាម្ចាស់កងពលទាំងឡាយ ។ នៅក្នុងចំណោមពួកគេទាំងនេះមានបុគ្គលដែលបានបាត់ខ្លួនពីកន្លែងដេកនៅពេលយប់ ព្រឹកឡើងបាននៅឯម៉ាក់កាសុ៌ ។ នៅក្នុងចំណោមពួកគេទាំងនេះមានបុគ្គលដែលគេបានឃើញធ្វើដំណើរលើពពកពេលថ្ងៃ ។ គេស្គាល់ឈ្មោះខ្លួននិងស្គាល់ឈ្មោះឪពុករបស់អ្នកនោះ ព្រមទាំងស្គាល់ស័ក្តិយសនិងពូជពង្សរបស់អ្នកនោះ ។"

قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، أَيُّهُمَا أَعْظَمُ إِيمَاناً؟ قَالَ: «الَّذِي يَسِيرُ فِي السَّحَابِ نَهَاراً، وَ هُمُ الْمَفْقُودُونَ، وَ فِيهِمْ نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: ﴿أَيْنَ ما تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللهُ جَمِيعاً﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٨ الحديث: ٩٩/ ٦٨٦، الغيبة للنعمانيّ – الجزء: ١ الصفحة: ٣١٢ الحديث : ٣)**

ខ្ញុំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានបូជាជីវិតដើម្បីព្រះអង្គﷺ ! អ្នកទាំងពីរនេះ អ្នកណាទៅដែលមានអ៊ីម៉ានធំជាងគេ ?" ព្រះអង្គﷺ មានវចន:ថា៖ "បុគ្គលដែលធ្វើដំណើរលើដុំពពកពេលថ្ងៃ ពួកគេជាបុគ្គលបាត់ខ្លួន ។ អាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅទៅលើពួកគេនេះឯងគឺ៖ *[២:១៤៨] ទោះបីពួកអ្នកនៅឯណាក៏ដោយ អល់ឡោះ ﷻ នឹងនាំពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមក ។"* (الغيبة للنعماني: 312/ 3)

***

3/148. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ مَنْصُورِ بْنِ يُونُسَ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ جَابِرٍ عَنْ أَبِي خَالِدٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ ﴿فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ ما تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعاً﴾ قَالَ الْخَيْرَاتُ الْوَلَايَةُ وَ قَوْلُهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَيْنَ ما تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعاً يَعْنِي أَصْحَابَ الْقَائِمِ الثَّلَاثَمِائَةِ وَ الْبِضْعَةَ عَشَرَ رَجُلًا قَالَ وَ هُمْ وَ اللَّهِ الْأُمَّةُ الْمَعْدُودَةُ قَالَ يَجْتَمِعُونَ وَ اللَّهِ فِي سَاعَةٍ وَاحِدَةٍ قَزَعٌ كَقَزَعِ الْخَرِيفِ. (الكافي – الجزء : ٨ صفحة : ٣١٣ لحديث : ٤٨٧)

១៤៨/៣. អ៊ុលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម បានរាយការណ៍តមកពីឪពុកលោក តមកពី អ៊ីបនូ អាប៊ូ អ៊ីម៉ៃរ៉ តមកពី ម៉ាន់ស្ស៊ូរ ប៊ិន យូនុស តមកពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន យ៉ាប៊ៀរ តមកពី អាប៊ូ ខ្ល៌លីដ្ធ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាក្ត ដ្ធ ហ្ការ

អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ដ៑ាﷻ *[២:១៤៨] ដូច្នេះពួកអ្នកចូររៀសរវៃសាងប្រការល្អ ។ ទោះបីពួកអ្នកនៅឯណាក៏ដោយ អល់ឡោះហ្ដ៑ានឹងនាំពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមក ។* អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជារﷺ មានវចន:ថា: *"ប្រការល្អ* សំដៅទៅលើ អាល់-រ៉ីឡាយ៉ាសុ: ។ ចំណែកឯព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះហ្ដ៑ាﷻ *ទោះបីពួកអ្នកនៅឯណាក៏ដោយ អល់ឡោះហ្ដ៑ានឹងនាំពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមក* មានន័យថាបណ្ដាបក្សពួករបស់ អាល់-ក្ដ៊ីអ៊ីមﷺ ចំនួនបីរយនិងប្រមាណដប់នាក់ ។" អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជារﷺ មានវចន:ថា: "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ដ៑ា ពួកគេជាអង្គភាពមួយដែលអាចរាប់បាន ។" អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជារﷺ មានវចន:ថា: "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ដ៑ា! ពួកគេនឹងជួបជុំគ្នាក្នុងពេលតែមួយ ដូចដុំពពកនាសរទរដូវ (រដូវភ្លៀង) ។"
(الكافي 8: 313/ 487)

***

4/148. عَنْ أَبِي سُمَيْنَةَ، عَنْ مَوْلًى لِأَبِي الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِهِ: ﴿أَيْنَ ما تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللهُ جَمِيعاً﴾. قَالَ: «وَ ذَلِكَ – وَ اللهِ – أَنْ لَوْ قَدْ قَامَ قَائِمُنَا يَجْمَعُ اللهُ إِلَيْهِ شِيعَتَنَا مِنْ جَمِيعِ الْبُلْدَانِ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٥٣ الحديث: ٩٩/ ٦٩٥، الغيبة للنعمانيّ – الجزء: ١ الصفحة: ٦٦ الحديث : ١١٧)**

១៤៨/៤. រាយការណ៍ដោយ អាប៊ូ ស្វ៊ម៉ៃណាសុ: តមកពីបម្រើម្នាក់របស់ អាប៊ូ អាល់-ហ្ជាសាន់ﷺ ដែលបានថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អាល់-ហ្ជាសាន់ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ដ៑ាﷻ *[២:១៤៨] ទោះបីពួកអ្នកនៅឯណាក៏ដោយ អល់ឡោះហ្ដ៑ានឹងនាំពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមក ។"* អាប៊ូ អាល់-ហ្ជាសាន់ﷺ មានវចន:ថា: "សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ដ៑ា! នោះគឺពេលដែល អាល់-ក្ដ៊ីអ៊ីមﷺ នឹងងើបឡើង ។ អល់ឡោះហ្ដ៑ានឹងប្រមូលស្ដ៊ីអ៊ីមុ:ស៊ីយើងﷺ ពីប្រទេសទាំងអស់មកជុំជាមួយព្រះអង្គﷺ ។"
(تفسير العيّاشي 1: 66/ 117)

***

*5/148. وَ عَنْهُ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدٍ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَحْمَدُ بْنُ يُوسُفَ، قَالَ: حَدَّثَنَا إِسْمَاعِيلُ بْنُ مِهْرَانَ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ وَ وُهَيْبٍ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ ما تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللهُ جَمِيعاً﴾ قَالَ: «نَزَلَتْ فِي الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ أَصْحَابِهِ يَجْتَمِعُونَ عَلَى غَيْرِ مِيعَادٍ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٨ الحديث: ٩٩/ ٦٨٧، الغيبة للنعمانيّ – الجزء: ١ الصفحة: ٢٤١ الحديث : ٣٧)**

*១៤៨/៥. រាយការណ៍ដោយលោក (មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម) ថា អាស្ស៊ីម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន សាអ៊ីដ្ឋ បាននិយាយប្រាប់យើងតមកពី អាស្ស៊ីម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យូ:ស៊ុហ្ន តមកពី អ៊ីសម៉ាអ៊ីល ប៊ិន មិ:ហ្ហ៑ារ៉ន តមកពី អាល់-ហ្ជាសាន់ ប៊ិន អ៊ីលី តមកពីឪពុកលោកនិង រ៉ូ:ហ្ហ៑ាប៑ តមកពី អាប៊ូ បាស្ស៊ៀ:រ តមកពី អាប៊ូ អ៊ីប:ឌុ:ឡោះហ្ដ៑ា អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ដ៑ាﷻ *[២:១៤៨] ដូច្នេះពួកអ្នកចូររៀសរវៃសាងប្រការល្អ ។ ទោះបីពួកអ្នកនៅឯណាក៏ដោយ អល់ឡោះហ្ដ៑ានឹងនាំពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមក ។* ព្រះអង្គﷺ មានវចន:ថា: "អាយ៉ាសុ:នេះត្រូវដាក់ចុះមកឲ្យ អាល់-ក្ដ៊ីអ៊ីលﷺ និងបណ្ដាសាវកព្រះអង្គﷺ ។ ពួកគេនឹងត្រូវប្រជុំគ្នាដោយគ្មានការណាត់ជួបជាមុន ។" (الغيبة للنعمانيّ 241/ 37)

***

*6/148. أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ جَرِيرٍ الطَّبَرِيُّ فِي (مُسْنَدِ فَاطِمَةَ)، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو الْحُسَيْنِ مُحَمَّدُ بْنُ هَارُونَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي هَارُونَ بْنُ مُوسَى بْنِ أَحْمَدَ (رَحِمَهُ اللهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو عَلِيٍّ الْحَسَنُ بْنُ مُحَمَّدٍ النَّهَاوَنْدِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو جَعْفَرٍ مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ عُبَيْدِ اللهِ الْقُمِّيُّ الْقَطَّانُ – الْمَعْرُوفُ بِابْنِ الْخَزَّازِ – قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ زِيَادٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ الْخُرَاسَانِيِّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو الْحُسَيْنِ عَبْدُ اللهِ بْنُ الْحَسَنِ الزُّهْرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو حَسَّانَ سَعِيدُ ابْنُ جَنَاحٍ، عَنْ مَسْعَدَةَ بْنِ صَدَقَةَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ،

*១៤៨/៦. អាប៊ូ យ៉ាកុ:ហ្ជារ មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ារ៉ៀ: អាល់-ត្ដ៊ាបារី [បានរាយការណ៍]នៅក្នុង[សាត្រា]

មុសណាដ្ឋ ហ្វាទ្ធីម៉ាស្ងុ(ﷺ) ថា អាប៊ូ អាល់-ហ្ជ្ជ៊ីសែន៍ មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ហ្ជ្ជ៊ូន បាននិយាយប្រាប់យើងតមកពី អាប៊ូ ហ្ជ្ជ៊ូន ប៊ិន មូសា ប៊ិន អាស្ងម៉ាដ្ឋ(ﷺ) តមកពី អាប៊ូ អ្ហ្ស៊ីលី អាល់-ហ្ជ្ជាសាន់ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ អាល់-ណាហ្ជ្ជ៊ាន់ឌ្ឌ៊ី តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជ្ជ៊ារ មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ្ជ៊ីម ប៊ិន ផ្ជ្ជ៊ីបៃឌ្ឌុលឡោះហ្ជ្ជ៍ អាល់-ឆ្ងុ៌ម្ម៉ី អាល់-ឆ្ងុ៌ត្ងុ៌ត្ងុន ដែលគេស្គាល់ច្បាស់ដោយឈ្មោះ អ៊ីបន្ទ អាល់-ខ្ងុ៌ស្ងុ៌ស្ងុ៌ តមកពី មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ស្ងុ៌យ៉ាដ្ឋ តមកពី អាប៊ូ អ្ហ្ស៊ីលុ៌ឡោះហ្ជ្ជ៍ អាល់-ឃ្ជ្ជ៊ីរ៉ាសានី តមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ជ្ជ៊ីសែន៍ អ្ហ្ស៊ីលុ៌ឡោះហ្ជ្ជ៍ ប៊ិន អាល់-ហ្ជ្ជាសាន់ អាល់-ស្ងុ៌ះហ្ជ្ជ៊ារ៉ី តមកពី អាប៊ូ ហ្ជ្ជាស់សាន់ សាអ្ម៉ីដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាណាស្ងុ៌ តមកពី ម៉ាស់អ្ហ្ស៊ីដ្ឋាស្ងុ ប៊ិន ស្ងុ៌ដ្ឋាកោ៌ះតុ៌ តមកពី អាប៊ូ បាស្ងៀ៌រ

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) - فِي حَدِيثٍ يَذْكُرُ فِيهِ رِجَالَ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مِنَ الْبُلْدَانِ - قَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِنَّ أَصْحَابَ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَلْقَى بَعْضُهُمْ بَعْضاً كَأَنَّهُمْ بَنُو أَبٍ وَ أُمٍّ، وَ إِنِ افْتَرَقُوا افْتَرَقُوا عِشَاءً وَ الْتَقَوْا غُدْوَةً، وَ ذَلِكَ تَأْوِيلُ هَذِهِ الْآيَةِ: ﴿فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللهُ جَمِيعاً﴾.

តមកពី អាប៊ូ អ្ហ្ស៊ីលុ៌ឡោះហ្ជ្ជ៍ អំពីសម្តីព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)អំពីបក្សពួករបស់ អាល់-ក្ងុ៌អ្ម៉ីម(عجل الله فرجك) មកពីស្រុកនានា ។ ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "បណ្ដាសាវ៉ករបស់ អាល់-ក្ងុ៌អ្ម៉ីម(عجل الله فرجك) នឹងជួបជុំគ្នាដូចពួកគេជាកូនប្រុសរបស់ម្តាយមួយនិងឪពុកមួយ (ពោលគឺបង្ហូនបង្កើត) ។ បើបែកគ្នា ពួកគេនឹងបែគ្នាពេលយប់ នឹងជួបគ្នា[ម្តងទៀត]ពេលព្រឹក ។ សេចក្ដីអធិប្បាយរឿងនេះគឺអាយ៉ាស្ងុ *[២:១៤៨] ដូច្នេះពួកអ្នកចូររៀសរ៉ៃសាងប្រការល្អ ។ ទោះបីពួកអ្នកនៅឯណាក៏ដោយ អល់ឡោះហ្ជ្ជ៍នឹងនាំពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមក ។"*

قَالَ أَبُو بَصِيرٍ: قُلْتُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، لَيْسَ عَلَى الْأَرْضِ يَوْمَئِذٍ مُؤْمِنٌ غَيْرُهُمْ؟ قَالَ: «بَلَى، وَ لَكِنْ هَذِهِ الَّتِي يُخْرِجُ اللَّهُ فِيهَا الْقَائِمَ، وَ هُمُ النُّجَبَاءُ وَ الْقُضَاةُ وَ الْحُكَّامُ وَ الْفُقَهَاءُ فِي الدِّينِ، يَمْسَخُ اللَّهُ بُطُونَهُمْ وَ ظُهُورَهُمْ فَلاَ يَشْتَبِهُ عَلَيْهِمْ حُكْمٌ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة: ٣٥٠ الحديث: ٩٩/ ٦٩٣، دلائل الإمامة - الجزء: ١ الصفحة: ٣١٠)**

អាប៊ូ បាស្ងៀ៌រ បានថាខ្ងុ៌ំបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام) ! នឹងពុ៌មានអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាមុ៌នក្រៅពីពួកគេទេនៅផែនដីក្នុងសម័យនោះ ?" ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "មានតែអល់ឡោះហ្ជ្ជ៍(عز وجل)នឹងស្រង់បុគ្គលទាំងនេះចេញឡើងសម្រាប់ អាល់-ក្ងុ៌អ្ម៉ីម(عجل الله فرجك) ។ ពួកគេជាបុគ្គលប្រសើរបំផុត ជាក្រម (ក្ងុ៌ឌ្ជ៊ី) ជាអ្នកដឹកនាំ ជាបុគ្គលយល់ដឹងព្រះសាសនា ។ អល់ឡោះហ្ជ្ជ៍(عز وجل)នឹងជម្រះបន្សុទ្ធពោះពួកគេនិងខ្ទងពួកគេ ដើម្បីនឹងកុ៌ឲ្យមានមន្ទិលសង្ស៊ីយអំពីពួកគេ ។" (دلائل الإمامة: 310)

***

*7/148. الطَّبْرِسِيُّ فِي (الِاحْتِجَاجِ) عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ الْحَسَنِيِّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ:

*១៤៨/៧. អាល់-ត្ងុ៌ប៉ារ៉ីស៊ី [រាយការណ៍]នៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-អ៊ុ:ហ្ជ្ជ៌ទ៉ីយ៉ាកូ ; តមកពី អាប់ឌ្ឌុល-អ្ហ្ស៊ីម អាល់-ហ្ជ្ជាសានី(رضي الله عنه) ថា

قُلْتُ لِمُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): إِنِّي لَأَرْجُو أَنْ تَكُونَ الْقَائِمَ مِنْ أَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، الَّذِي يَمْلَأُ الْأَرْضَ قِسْطاً وَ عَدْلاً، كَمَا مُلِئَتْ ظُلْماً وَ جَوْراً؟. فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «مَا مِنَّا إِلاَّ قَائِمٌ بِأَمْرِ اللَّهِ [وَ هَادٍ إِلَى دِينِ اللَّهِ]، وَ لَكِنَّ الْقَائِمَ الَّذِي يُطَهِّرُ اللَّهُ بِهِ الْأَرْضَ مِنَ الْكُفْرِ وَ الْجُحُودِ، وَ يَمْلَأُهَا قِسْطاً وَ عَدْلاً،

ខ្ងុ៌ំបានទូល មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ(صلوات الله عليه والسلام) ប៊ិន អ្ហ្ស៊ីលី ប៊ិន មូសា(صلوات الله عليه والسلام) ថា៖ "ទូលបង្គំសង្ឃ្ឹមថាព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)គឺ អាល់-ក្ងុ៌អ្ម៉ីម(عجل الله فرجك) ដែលមកពីព្រះរាជកុលដ្ឋាន(عليهم السلام)របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ(صلى الله عليه وآله وسلم) ដែលនឹងធ្វើឲ្យផែនដីពេញដោយសមធ៌ម និងយុត្ដិធ៌ម ដូចកាលវាពេញដោយអយុត្ដិធ៌ម និងអំពើឃោរឃៅ ?" ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ "យើង

(អ៊ីមុាំ عليهم السلام) ទាំងអស់សុទ្ធតែជាបុគ្គល صلوات الله عليه والسلام ដែលបិត (ក្ខ៌អ៊ីម) នៅលើព្រះរាជបញ្ជាអល់ឡោះ ﷻ ដែលជាព្រះមគ្គទេសក៏ដឹកនាំទៅកាន់ព្រះសាសនាអល់ឡោះ ﷻ ។ តែអល់ឡោះ ﷻ នឹងបោសសម្អាតផែនដីដោយ អាល់-ក្ខ៌អ៊ីម عجل الله فرجك ឲ្យជ្រះស្អាតពីការអសទ្ធានិងពីការរមិលគុណ ។ អាល់-ក្ខ៌អ៊ីម عجل الله فرجك អង្គនេះនឹងធ្វើឲ្យផែនដីពេញដោយសមធម៌និងយុត្តិធម៌ ។"

هُوَ الَّذِي تَخْفَى عَلَى النَّاسِ وِلاَدَتُهُ، وَ يَغِيبُ عَنْهُمْ شَخْصُهُ، وَ تَحْرُمُ عَلَيْهِمْ تَسْمِيَتُهُ، وَ هُوَ سَمِيُّ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ كَنِيُّهُ، وَ هُوَ الَّذِي تُطْوَى لَهُ الْأَرْضُ وَ يَذِلُّ لَهُ كُلُّ صَعْبٍ.

ការមកកាន់លោកនេះរបស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ត្រូវលាក់បាំងពីមនុស្សទូទៅ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام នឹងកំបាំងខ្លួនពីភ្នែកមនុស្ស (ក្ខ៌យ៉ាស)ុ ។ នឹងមានការហាមហៅឈ្មោះព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام នឹងមានឈ្មោះដូចរ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ដែរ មានឈ្មោះចំតើតដូចព្រះអង្គ ﷺ ដែរ ។ ផែនដីនឹងត្រូវបត់ឲ្យព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ការលំបាកគ្រប់យ៉ាងនឹងត្រូវអត់ថយ ។

يَجْتَمِعُ إِلَيْهِ مِنْ أَصْحَابِهِ عِدَّةُ أَهْلِ بَدْرٍ ثَلاَثُمِائَةٍ وَ ثَلاَثَةَ عَشَرَ رَجُلاً مِنْ أَقَاصِي الْأَرْضِ، وَ ذَلِكَ قوله [قَوْلُ] اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللهُ جَمِيعاً إِنَّ اللهَ عَلىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ فَإِذَا اجْتَمَعَتْ لَهُ هَذِهِ الْعِدَّةُ مِنْ أَهْلِ الْأَرْضِ أَظْهَرَ اللَّهُ أَمْرَهُ، فَإِذَا أُكْمِلَ لَهُ الْعَقْدُ وَ هُوَ عَشَرَةُ آلاَفِ رَجُلٍ خَرَجَ بِإِذْنِ اللَّهِ، فَلاَ يَزَالُ يَقْتُلُ أَعْدَاءَ اللَّهِ حَتَّى يَرْضَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ».

បណ្ដាអ្នក[សមរភូមិ] បាដ្ឋារ នឹងមករកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ជុំគ្នា បីរយដប់បីនាក់មកពីឯនាយផែនដី ។ នេះគឺព្រះរាជបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ គឺ៖ *[២:១៤៨] ទោះបីពួកអ្នកនៅឯណាក៏ដោយ អល់ឡោះ ﷻ នឹងនាំពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមក ។* ពេលប្រជានិករផែនដីបានជុំគ្នាគ្រប់ចំនួននេះ អល់ឡោះ ﷻ នឹងបង្ហាញព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ ﷻ ។ លុះបានសម្រេចកិច្ចសន្យាជាស្ថាពរសម្រាប់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ហើយ នឹងមានគ្នាដប់ពាន់នាក់ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام នឹងងើបឡើងដោយការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះ ﷻ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام នឹងប្រហារពួកសត្រូវរបស់អល់ឡោះ ﷻ ឥតឈប់ ទាល់តែអល់ឡោះ ﷻ សព្វព្រះរាជហឫទ័យ ។"

قَالَ عَبْدُ الْعَظِيمِ: [فَقُلْتُ لَهُ:] يَا سَيِّدِي، وَ كَيْفَ يَعْلَمُ أَنَّ اللَّهَ قَدْ رَضِيَ؟ قَالَ: «يُلْقِي فِي قَلْبِهِ الرَّحْمَةَ، فَإِذَا دَخَلَ الْمَدِينَةَ أَخْرَجَ اللاَّتَ وَ الْعُزَّى فَأَحْرَقَهُمَا». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٥٥ الحديث: ٩٩/ ٦٩٨، الإحتجاج – الجزء: ١ الصفحة: ٤٤٩)**

អ៊ុាប់ឌុុល-អ៊ុាស្ប៊ីម បានថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "ព្រះបរមគ្រូអ៊ីយ ! តើ អាល់-ក្ខ៌អ៊ីម عجل الله فرجك អាចដឹងបានដូចម្ដេចថាអល់ឡោះ ﷻ នឹងសព្វព្រះហឫទ័យ ?" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អល់ឡោះ ﷻ នឹងបោះសេចក្ដីអាណិតអាសូរទៅក្នុងចិត្ត អាល់-ក្ខ៌អ៊ីម عجل الله فرجك ។ ពេល អាល់-ក្ខ៌អ៊ីម عجل الله فرجك ចូលទៅក្នុង អាល់-ម៉ាឌ្ឌីណាសុ ព្រះអង្គ عجل الله فرجك នឹងយកចេញមក[ពីក្នុងផ្ទះ] អាល់-ឡាត់ និង អាល់-អ៊ុ្ស្ស៊ា (រូបបដិមាពីររបស់ពួកគ្ដ្ដ៉ារ៉ាយ)ុ ។ ព្រះអង្គ عجل الله فرجك នឹងដុតរូបទាំងពីរនេះ ។" (الإحتجاج: 449)

***

*8/148. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ جَابِرٍ الْجُعْفِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، يَقُولُ: «الْزَمِ الْأَرْضَ، لاَ تُحَرِّكْ يَدَكَ وَ لاَ رِجْلَكَ أَبَداً حَتَّى تَرَى عَلاَمَاتٍ أَذْكُرُهَا لَكَ فِي سَنَةٍ وَ تَرَى مُنَادِياً يُنَادِي بِدِمَشْقَ، وَ خَسْفاً بِقَرْيَةٍ مِنْ قُرَاهَا، وَ تَسْقُطُ طَائِفَةٌ مِنْ مَسْجِدِهَا، فَإِذَا رَأَيْتَ التُّرْكَ جَازُوهَا، فَأَقْبَلَتِ التُّرْكُ حَتَّى نَزَلَتِ الْجَزِيرَةَ [٦]، وَ أَقْبَلَتِ الرُّومُ حَتَّى نَزَلَتِ الرَّمْلَةَ [٧]، وَ هِيَ سَنَةُ اخْتِلاَفٍ فِي كُلِّ أَرْضٍ مِنْ أَرْضِ الْعَرَبِ.

---

[٦] الجزيرة: و هي التي بين دجلة و الفرات. «معجم البلدان ٢:١٣٤».

[٧] الرملة: و تطلق على عدّة أماكن، منها: مدينة عظيمة بفلسطين، و محلّة خربت نحو شاطئ مقابل للكرخ ببغداد، و قرية في البحرين. «معجم- البلدان ٣:٦٩».

*១៤៨/៨. អាល់-ម៉ៃយ៉ាស្ស៊ី មានប្រសាសន៍តមកពី យ៉ាកូប៊ៃ អាល់-យ្ហ៊ូ ម៉ាហ្ស៊ី តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ការ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ "ត្រូវអង្គុយមួយកន្លែង (នៅស្ងៀម)។ ចូរលោកកុំកម្រើកដៃជើងឡើយដរាបណា លោកមិនបានឃើញសញ្ញាដែលខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام នឹងថ្លែងប្រាប់លោកនោះទេក្នុងឆ្នាំនីមួយ។ លោកនឹងបានឃើញគេប្រកាសចេញមកពីស្រុកដ្ការ៉ាម៉ាស់។ ស្រុកមួយនឹងលិចបាត់[ទៅក្នុងដី] ម៉ាស់ឃ្ស៊ីដ្ជស្រុកនោះនឹងរលំ។ លោកនឹងឃើញពួកទ្ការគីឆ្លងកាត់តាមនោះ។ លោកនឹងឃើញពួកទ្ការគីបោះជំរុំនៅឯកោះមួយ[៦]។ ពួកវ៉ូមនឹងមក នឹងបោះជំរុំនៅឯ រ៉ម៉ឡ្ការ៉ាស្ស[៧]។ ឆ្នាំនោះនឹងមានជម្លោះនៅឯគ្រប់ដែនដីអារ៉ាប់។

---

[៦] កោះនៅចន្លោះស្ទឹង ដ្ការ៉ូ ឡ្ការ៉ាស្ស និងស្ទឹង ហ្ស្ការ៉ត។

[៧] ស្រុកមួយនៅឯ ប៉ាលេស្ទីន ឬកន្លែងបាក់បែកនៅឯតំបន់ អាល់-ការ៉ូ នាទីក្រុង ដាម៉ាស្ការ ឬស្រុកមួយនៅដែនដី ប៉ាស្ការ៉ែន។

وَ إِنَّ أَهْلَ الشَّامِ يَخْتَلِفُونَ عِنْدَ ذَلِكَ عَلَى ثَلاَثِ رَايَاتٍ: اَلْأَصْهَبِ [١]، وَ الْأَبْقَعِ [٢]، وَ السُّفْيَانِيِّ، مَعَ بَنِي ذَنَبِ الْحِمَارِ مُضَرُ، وَ مَعَ السُّفْيَانِيِّ أَخْوَالُهُ مِنْ كَلْبٍ، فَيَظْهَرُ السُّفْيَانِيُّ وَ مَنْ مَعَهُ عَلَى بَنِي ذَنَبِ الْحِمَارِ حَتَّى يُقْتَلُوا قَتْلاً لَمْ يَقْتُلْهُ شَيْءٌ قَطُّ. وَ يَحْضُرُ رَجُلٌ بِدِمَشْقَ، فَيُقْتَلُ هُوَ وَ مَنْ مَعَهُ قَتْلاً لَمْ يَقْتُلْهُ شَيْءٌ قَطُّ، وَ هُوَ مِنْ بَنِي ذَنَبِ الْحِمَارِ، وَ هِيَ الْآيَةُ الَّتِي يَقُولُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى: ﴿فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ﴾.

---

[١] الصهبة: الشّقرة في شعر الرأس. «الصحاح-صهب-١:١٦٦».

[٢] الأبقع: الذي يخالط لونّه لون آخر.

ប្រជារាស្ត្រតំបន់ស្ការ៉ាំ (ស៊ីរ៉ី) នឹងឈ្លោះគ្នាក្រោមទង់បីគឺ៖ អាល់-អាស្ស្ហាប់[១] អាល់-អាប់ក្ខ្ការ[២] និងស៊ុហ្ការយ៉ានី ទល់នឹងប្រជាជាតិ បានី ស្ការ៉ណាប់ អាល់-ហ្ការ៉ីម៉ារ មូដ្ការ។ ស៊ុហ្ការយ៉ានីនឹងចូលដៃជាមួយឪពុកមា[ឬឪពុកធំ]របស់ខ្លួនខាងម្តាយ ដែលជាឆ្កែមួយ (បុគ្គលប្លន់អំណាចគេ)។ ស៊ុហ្ការយ៉ានីនិងបណ្តាបក្សពួកនឹងប្រយុទ្ធទល់នឹងប្រជាជាតិ បានី ស្ការ៉ណាប់ អាល់-ហ្ការ៉ីម៉ារ សម្លាប់ពួកគេនោះអស់យ៉ាងអាណោចអាធម្ម ពុំដែលបានឮបានស្គាល់មកឡើយ។ បុរសម្នាក់នឹងមកឯដ្ការ៉ាម៉ាស់។ បុរសនេះនិងអ្នកដែលនៅខាងបុរសនេះនឹងត្រូវសម្លាប់ដោយការកាប់សម្លាប់ដែលពុំធ្លាប់មានឡើយកាលពីមុន។ បុរសនោះជាអ្នក បានី ស្ការ៉ណាប់ អាល់-ហ្ការ៉ីម៉ារ។ នេះគឺអាយ៉ាស៊ុដែលអល់ឡោះ ប្ការ៉ាកាតនិងតាអ៊ាឡា ចែង គឺ៖ *[១៩:៣៧] តែក្រុមទាំងឡាយក្នុងចំណោមពួកគេបានខ្វែងគំនិតគ្នា។ អបមង្គលលើបណ្តាអ្នកដែលមិនជឿពេលបានឃើញថ្ងៃដ៏សម្បើម។"*

---

[១] ក្រហម ដូចសក់ក្រហម។

[២] ពណ៌មួយលាយចូលនឹងពណ៌មួយទៀត។

وَ يَظْهَرُ السُّفْيَانِيُّ وَ مَنْ مَعَهُ حَتَّى لاَ يَكُونَ لَهُ هِمَّةٌ إِلاَّ آلَ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ شِيعَتَهُمْ، فَيَبْعَثُ - وَ اللَّهِ - بَعْثاً إِلَى الْكُوفَةِ، فَيُصَابُ بِأُنَاسٍ مِنْ شِيعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ بِالْكُوفَةِ قَتْلاً وَ صَلْباً،

ស៊ីហ្ស្យ៉ានីនិងទ័ពរបស់គេ ផ្តោតអារម្មណ៍ទៅលើតែការកាប់សម្លាប់ក្រុមគ្រួសាររបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា និងស្ដ្រីអាស៊ីរបស់ព្រះអង្គ عليهم السلام ទេ ។ សូមស្បថនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ! ស៊ីហ្ស្យ៉ានីនឹងចាត់បញ្ជូនពួកគេទៅ អាល់-គូហ្ហាស៊ុ វាយប្រហារបណ្ដាអ្នកដែលជាស្ដ្រីអ៊ីស៊ីរបស់ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلى الله عليه وآله នៅ អ គូហ្ហាស៊ុ ដោយសម្លាប់ពួកគេ ចងឆ្កាងពួកគេ ។

وَ تُقْبِلُ رَايَةٌ مِنْ خُرَاسَانَ حَتَّى تَنْزِلَ سَاحِلَ الدِّجْلَةِ، يَخْرُجُ رَجُلٌ مِنَ الْمَوَالِي ضَعِيفٌ وَ مَنْ تَبِعَهُ فَيُصَابُ بِظَهْرِ الْكُوفَةِ، وَ يَبْعَثُ بَعْثاً إِلَى الْمَدِينَةِ فَيَقْتُلُ بِهَا رَجُلاً، وَ يَهْرُبُ الْمَهْدِيُّ وَ الْمَنْصُورُ مِنْهَا، وَ يُؤْخَذُ آلُ مُحَمَّدٍ صَغِيرُهُمْ وَ كَبِيرُهُمْ، لاَ يُتْرَكُ مِنْهُمْ أَحَدٌ إِلاَّ حُبِسَ، وَ يَخْرُجُ الْجَيْشُ فِي طَلَبِ الرَّجُلَيْنِ.

ទ័ពមួយនឹងផុសឡើងពីតំបន់ ឃ្ហ:សាន ទៅកាន់ឆ្នេរស្ទឹង ដ្ជាច្ចំ ឡ្ហាស៊ុ (ទីគ្រីស) ។ បន្ទាប់មកបុរសម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកស្រឡាញ់យើង عليهم السلام ដែលខ្សោយនឹងលេចឡើង ជាមួយបណ្ដាអ្នកតាមបុរសនោះ ។ គេនឹងត្រូវវាយប្រហារនៅ ឯ ក្រោយ អាល់-គូហ្ហាស៊ុ ។ ស៊ីហ្ស្យ៉ានីនឹងចាត់បញ្ជូនបេសកជនទៅ ម៉ាឌ្ឌីណាស៊ុ បុគ្គលនោះនឹងសម្លាប់បុរសម្នាក់នៅទីនោះ ។ អាល់-ម៉ាស៊ុ ឌ្ឌី عجل الله فرجه និង អាល់-ម៉ាន់ស៊ួ:រ នឹងចាកចេញពីទីនោះ ។ ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ صلى الله عليه وآله នឹងត្រូវចាប់ខ្លួន ក្មេងនិងចាស់ ទាំងអស់គ្នាត្រូវឃុំឃាំង ។ ទ័ពស៊ីហ្ស្យ៉ានីនឹងទៅស្វែងរកបុរសទាំងពីរនាក់ ។

وَ يَخْرُجُ الْمَهْدِيُّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) مِنْهَا عَلَى سُنَّةِ مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) خَائِفاً يَتَرَقَّبُ حَتَّى يَقْدَمَ مَكَّةَ، وَ يُقْبِلُ الْجَيْشُ حَتَّى إِذَا نَزَلُوا الْبَيْدَاءَ [4]- وَ هُوَ جَيْشُ الْهَلاَكِ [5]- خُسِفَ بِهِمْ، فَلاَ يُفْلِتُ مِنْهُمْ إِلاَّ مُخْبِرٌ، فَيَقُومُ الْقَائِمُ بَيْنَ الرُّكْنِ وَ الْمَقَامِ فَيُصَلِّي وَ يَنْصَرِفُ، وَ مَعَهُ وَزِيرُهُ،

---

[٤] البيداء: اسم لأرض ملساء بين مكّة و المدينة، «معجم البلدان ١:٥٢٣».

[٥] في المصدر: الهملات.

អាល់-ម៉ាស៊ុ ឌ្ឌី عجل الله فرجه នឹងចេញពីទ្ជ:នោះដូចមូសា عليه السلام ដែរ ដោយខ្លាច ដោយប្រុងប្រយ័ត្នជាមុន ឆ្ពោ:ទៅ កាន់ម៉ាក់កាស៊ុ ។ ក្ងងទ័ពនឹងទៅតាមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានបោ:ជុំ:នៅ ឯ អាល់-បៃដ្ជាអ៊ុ[4] ។ នេ:គឺទ័ពដែលត្រូវប្រហារ ។ ដី[នៃស្រុក អាល់-បៃដ្ជាអ៊ុ]នឹងស្រូបពួកគេកប់ទៅក្នុងដី បណ្ដាលឲ្យស្លាប់អស់ សល់តែម្នាក់ គឺអ្នកឲ្យដំណឹងម្នាក់ ។ អាល់-ក្ជ៊ីអ៊ីម عجل الله فرجه នឹងនៅ ឯ ចន្ល:ះ *រុកន៑* និង *ម៉ាកួម* (ជ្រុងកាត់ បាស៊ុ) ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ធ្ជ:នមស្ការ នៅ ទីនោ:ហើយចាកចេញ ។ នៅជាមួយ ព្រះអង្គ عجل الله فرجه នឹងមានមន្ត្រីម្នាក់ របស់ ព្រះអង្គ عجل الله فرجه ។

---

[4] ដែនដីនៅ ចន្ល:ះ ម៉ាក់កាស៊ុ និងអាល់-ម៉ាឌ្ឌីណាស៊ុ ។

فَيَقُولُ: يَا أَيُّهَا النَّاسُ، إِنَّا نَسْتَنْصِرُ اللَّهَ عَلَى مَنْ ظَلَمَنَا وَ سَلَبَ حَقَّنَا، مَنْ يُحَاجُّنَا فِي اللَّهِ فَإِنَّا أَوْلَى بِاللَّهِ، وَ مَنْ يُحَاجُّنَا فِي آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ بِآدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ مَنْ حَاجَّنَا فِي نُوحٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ بِنُوحٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ مَنْ حَاجَّنَا فِي إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ مَنْ حَاجَّنَا فِي مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَإِنَّا أَوْلَى النَّاسِ بِمُحَمَّدٍ

(صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ مَنْ حَاجَّنَا فِي النَّبِيِّينَ فَنَحْنُ أَوْلَى النَّاسِ بِالنَّبِيِّينَ، وَ مَنْ حَاجَّنَا فِي كِتَابِ اللهِ فَنَحْنُ أَوْلَى النَّاسِ بِكِتَابِ اللهِ.

ព្រះអង្គ ﷻ នឹងប្រកាសថា៖ "ប្រជារាស្ត្រអើយ! អល់ឡោះ ﷻ ជួយយើងប្រឆាំងពួកដែលធ្វើបាបយើង ﷺ ដែលប្លន់សិទ្ធិ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងអល់ឡោះ ﷻ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងអល់ឡោះ ﷻ ជាងគេ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងអាដ្ទាំ ﷺ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងអាដ្ទាំ ﷺ ជាងមនុស្សទូទៅ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងនុះហ៊ា ﷺ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងនុះហ៊ា ﷺ ជាងមនុស្សទូទៅ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ ជាងមនុស្សទូទៅ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងមូហ៊ាំម៉ាដ្ទ ﷺ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងមូហ៊ាំម៉ាដ្ទ ﷺ ជាងមនុស្សទូទៅ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងព្រះសាស្តាទាំងឡាយ ﷺ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងព្រះសាស្តាទាំងឡាយ ﷺ ជាងមនុស្សទូទៅ។ អ្នកណាឈ្លោះនឹងយើងរឿងព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះ ﷻ យើង ﷺ ជាអ្នកជិតស្និទ្ធនឹងព្រះគម្ពីររបស់អល់ឡោះ ﷻ ជាងមនុស្សទូទៅ។

إِنَّا نَشْهَدُ وَ كُلُّ مُسْلِمٍ الْيَوْمَ أَنَّا قَدْ ظُلِمْنَا، وَ طُرِدْنَا، وَ بُغِيَ عَلَيْنَا، وَ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَ أَمْوَالِنَا وَ أَهْلِينَا، وَ قُهِرْنَا، أَلاَ إِنَّا نَسْتَنْصِرُ اللهَ الْيَوْمَ وَ كُلُّ مُسْلِمٍ.

យើង ﷺ និងមុស្លីមគ្រប់រូបជាសាក្សីថ្ងៃនេះ! យើង ﷺ ត្រូវគេធ្វើបាប ត្រូវគេបណ្តេញ ត្រូវគេប្រឆាំងបះបោរ យើង ﷺ ត្រូវគេនិរទេសចេញពីផ្ទះសម្បែងយើង ﷺ ទ្រព្យយើង ﷺ និងគ្រួសារយើង ﷺ ត្រូវគេប្លន់យកពីយើង ﷺ ត្រូវគេបង្ខិតបង្ខំ។ ថ្ងៃនេះអល់ឡោះ ﷻ និងមុស្លីមគ្រប់រូបជួយយើង ﷺ។"

وَ يَجِيءُ – وَ اللهِ – ثَلاَثُ مِائَةٍ وَ بِضْعَةَ عَشَرَ رَجُلاً، فِيهِمْ خَمْسُونَ امْرَأَةً، يَجْتَمِعُونَ بِمَكَّةَ عَلَى غَيْرِ مِيعَادٍ، قُزَعاً كَقُزَعِ الْخَرِيفِ، يَتْبَعُ بَعْضُهُمْ بَعْضاً، وَ هِيَ الْآيَةُ الَّتِي قَالَ اللهُ: ﴿أَيْنَ ما تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللهُ جَمِيعاً إِنَّ اللهَ عَلىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ فَيَقُولُ رَجُلٌ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): أُخْرُجْ مِنْهَا، فَهِيَ الْقَرْيَةُ الظَّالِمُ أَهْلُهَا.

សូមស្បថនឹងអល់ឡោះ ﷻ! នឹងមានបណ្តាបក្សពួកជាង ៣១០ ចូលរួមជាមួយ ក្នុងចំណោមបក្សពួកទាំងនេះនឹងមានស្ត្រី ៥០ នាក់។ ពួកគេនឹងមកជួបជុំគ្នាដោយពុំមានការណាត់ជួបជាមុន ដូចជុំពពកប្រជុំគ្នានៅលើមេឃរដូវរសៀ ជាបន្តបន្ទាប់គ្នា។ នេះគឺអត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស៊ុ *[២:១៤៨] ទោះបីពួកអ្នកនៅឯណាក៏ដោយ អល់ឡោះហ៊ានឹងនាំពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមក។ អល់ឡោះហ៊ាមានសព្វានុភាពលើសព្វសារពើ។* បុរសម្នាក់ជាប់សាលោហិតព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា ﷺ មូហ៊ាំម៉ាដ្ទ ﷺ នឹងថា៖ "ចូរចាកចេញពីស្រុកដែលធ្វើបាបអ្នកស្រុក!"

ثُمَّ يَخْرُجُ مِنْ مَكَّةَ هُوَ وَ مَنْ مَعَهُ الثَّلاَثُ مِائَةٍ وَ بِضْعَةَ عَشَرَ يُبَايِعُونَهُ بَيْنَ الرُّكْنِ وَ الْمَقَامِ، وَ مَعَهُ عَهْدُ نَبِيِّ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ رَايَتُهُ، وَ سِلاَحُهُ، وَ وَزِيرُهُ مَعَهُ،

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷻ នឹងចាកចេញពីម៉ាក់កាស៊ុជាមួយកនព្រះអង្គ ﷻ ចំនួន ៣១០ នាក់ដែលបានស្បថស្ម័គ្រស្មោះនឹងព្រះអង្គ ﷻ នៅចន្លោះ អាល់-រុកន៌ និង អាល់-ម៉ាកូម[អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ ក្បែរកាកុ៌បាស៊ុ]។ នៅជាមួយព្រះអង្គ ﷻ មានកិច្ចសន្យារបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ទង់ព្រះអង្គ ﷺ និងអាវុធព្រះអង្គ ﷺ។ មន្ត្រីព្រះអង្គ ﷻ នៅជាមួយព្រះអង្គ ﷻ។

فَيُنَادِي الْمُنَادِي بِمَكَّةَ بِاسْمِهِ وَ أَمْرِهِ مِنَ السَّمَاءِ،حَتَّى يَسْمَعُهُ أَهْلُ الْأَرْضِ كُلُّهُمْ: اِسْمُهُ اسْمُ نَبِيٍّ، إِنْ أَشْكَلَ عَلَيْكُمْ فَلَمْ يُشْكِلْ عَلَيْكُمْ عَهْدُ نَبِيِّ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ رَايَتُهُ، وَ سِلاَحُهُ، وَ النَّفْسُ الزَّكِيَّةُ مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَإِنْ أَشْكَلَ عَلَيْكُمْ هَذَا فَلاَ

يُشْكِلُ عَلَيْكُمُ الصَّوْتُ مِنَ السَّمَاءِ بِاسْمِهِ وَ أَمْرِهِ، وَ إِيَّاكَ وَ شُذَّاذاً مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ، فَإِنَّ لِآلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) رَايَةً، وَ لِغَيْرِهِمْ رَايَاتٍ،

អ្នកប្រកាសនឹងប្រកាសនៅម៉ាក់កាសុ៌ដោយថ្លែងព្រះនាមព្រះអង្គ ﷻ និងរឿងព្រះអង្គ ﷻ ពីលើមេឃ ដោយសម្លេងដែលមនុស្សគ្រប់រូបលើផែនដីនឹងឮ ថា៖ "ព្រះនាមរបស់ព្រះអង្គ ﷻ ដូចព្រះនាមរបស់ព្រះសាស្តា ﷺ ។ បើលោកមិនជាក់ក្នុងចិត្តអំពីបណ្តាសញ្ញាទាំងនេះទេ លោកអាចជឿជាក់ក្នុងចិត្តបានអំពីកិច្ចសន្យារបស់ព្រះសាស្តា ﷺ របស់អល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ អំពីទង់របស់ព្រះអង្គ ﷺ អំពីអាវុធរបស់ព្រះអង្គ ﷺ អំពីវិញ្ញាណបរិសុទ្ធរបស់បណ្តាព្រះរាជបុត្ត عليهم السلام របស់ហ្ជ្រ៊ីសែន عليه الصلوات والسلام ។ បើលោកនៅតែមិនជឿជាក់ក្នុងចិត្ត លោកអាចជឿជាក់បានចំពោះការប្រកាសពីលើមេឃដែលថ្លែងព្រះនាមព្រះអង្គ ﷻ និងរឿងព្រះអង្គ ﷻ ។ ចូរប្រយ័ត្នការស្គាក់ស្ទើររឿងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៌ ﷺ ! ព្រោះព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៌ ﷺ មានទង់មួយ ឯពួកឯទៀតមានទង់ផ្សេង !"

فَالْزَمِ الْأَرْضَ وَ لاَ تَتْبَعْ مِنْهُمْ رَجُلاً أَبَداً حَتَّى تَرَى رَجُلاً مِنْ وُلْدِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، مَعَهُ عَهْدُ نَبِيِّ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ رَايَتُهُ وَ سِلاَحُهُ، فَإِنَّ عَهْدَ نَبِيِّ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) صَارَ عِنْدَ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، ثُمَّ صَارَ عِنْدَ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيٍّ، (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، وَ يَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ، فَالْزَمْ هَؤُلاَءِ أَبَداً، وَ إِيَّاكَ وَ مَنْ ذَكَرْتُ لَكَ.

តែចូរលោកនៅស្ងៀម កុំតាមពួកគេណាមួយឡើយ លុះត្រាតែលោកបានឃើញបុរសម្នាក់ដែលចេញមកពីបណ្តាព្រះរាជបុត្ត عليهم السلام របស់អាល់-ហ្ជ្រ៊ីសែន عليه الصلوات والسلام ដែលក្តាប់ទុកកិច្ចសន្យារបស់ព្រះសាស្តា ﷺ ទង់ និងអាវុធរបស់ព្រះអង្គ ﷺ ព្រោះកិច្ចសន្យារបស់ព្រះសាស្តា ﷺ របស់អល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ បានផ្ទេរឲ្យទៅ អ៊ីម៉ាម ﷺ ២ អ៊ីន អាល់-ហ្ជ្រ៊ីសែន عليه الصلوات والسلام បន្ទាប់មកនឹងផ្ទេរឲ្យទៅ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៌ عليه الصلوات والسلام ២ អ៊ីន អ៊ីម៉ាម ﷺ ។ អល់ឡោះហ្គ៌ ﷻ ធ្វើអ្វីស្រេចតែលើព្រះអង្គ ﷻ ចង់ ។ ចូរលោកតាមពួកគេ عليهم السلام នេះជានិច្ច ។ ចូរលោកប្រយ័ត្នរឿងដែលខ្ញុំ عليه الصلوات والسلام បានប្រាប់លោករួចហើយ ។

فَإِذَا خَرَجَ رَجُلٌ مِنْهُمْ مَعَهُ ثَلاَثُمِائَةٍ وَ بِضْعَةَ عَشَرَ رَجُلاً، وَ مَعَهُ رَايَةُ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، عَامِداً إِلَى الْمَدِينَةِ حَتَّى يَمُرَّ بِالْبَيْدَاءِ حَتَّى يَقُولَ: هَذَا مَكَانُ الْقَوْمِ الَّذِينَ يُخْسَفُ بِهِمْ، وَ هِيَ الْآيَةُ الَّتِي قَالَ اللَّهُ: ﴿أَ فَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذابُ مِنْ حَيْثُ لا يَشْعُرُونَ * أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَما هُمْ بِمُعْجِزِينَ﴾.

ពេលបុរសម្នាក់ ﷺ ក្នុងចំណោមពួកគេ عليهم السلام ងើបឡើង បុរស ﷺ នោះនឹងមានគ្នា ៣១០ នាក់ ជាមួយទង់ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ ﷺ ដោយមានចេតនាទៅកាន់ អាល់-ម៉ាឌ្ធីណាសុ ព្រះអង្គ ﷺ នឹងឆ្លងកាត់តាម អាល់-បៃដ្ធាអ៊ ។ នៅទីនេះព្រះអង្គ ﷺ នឹងមានវចន:ថា៖ "ទីនេះឯងដែលដីនឹងស្រូបមនុស្ស" ។ នេះគឺអាយ៉ាសុ ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *"[១៦:៤៥] បណ្តាអ្នកដែលធ្វើផែនការអាក្រក់ជឿជាក់ថា អល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ នឹងមិនធ្វើឲ្យដីស្រូបពួកគេទេ ឬទណ្ឌកម្មនឹងមិនពើបពះលើពួកគេទេពីកន្លែងណាមួយ ដែលពួកគេស្មានមិនដល់ ?" [១៦:៤៦] ឬ[ជឿជាក់ថា]ព្រះអង្គ ﷻ នឹងមិនចាប់ពួកគេទេក្នុងពេលដែលពួកគេកំពុងទៅមកដោយពុំអាចគេចរួច ?"* (تفسير العيّاشي 1: 64/ 117)***

فَإِذَا قَدِمَ الْمَدِينَةَ أَخْرَجَ مُحَمَّدَ بْنَ الشَّجَرِيِّ عَلَى سُنَّةِ يُوسُفَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، ثُمَّ يَأْتِي الْكُوفَةَ فَيُطِيلُ بِهَا الْمَكْثَ مَا شَاءَ اللَّهُ أَنْ يَمْكُثَ حَتَّى يَظْهَرَ عَلَيْهَا، ثُمَّ يَسِيرُ حَتَّى يَأْتِيَ الْعَذْرَاءَ [٣] هُوَ وَ مَنْ مَعَهُ، وَ قَدْ لَحِقَ بِهِ نَاسٌ كَثِيرٌ، وَ السُّفْيَانِيُّ يَوْمَئِذٍ بِوَادِي الرَّمْلَةِ، حَتَّى إِذَا الْتَقَوْا – وَ هُوَ يَوْمُ الْأَبْدَالِ – يَخْرُجُ أُنَاسٌ كَانُوا مَعَ السُّفْيَانِيِّ مِنْ شِيعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ، وَ يَخْرُجُ نَاسٌ كَانُوا مَعَ آلِ مُحَمَّدٍ إِلَى السُّفْيَانِيِّ، فَهُمْ مِنْ

شِيعَتِهِ حَتَّى يَلْحَقُوا بِهِمْ، وَ يَخْرُجُ كُلُّ أُنَاسٍ إِلَى رَايَتِهِمْ، وَ هُوَ يَوْمُ الْأَبْدَالِ.

---

[٣] العذراء: هي قرية بغوطة دمشق من إقليم خولان. «معجم البلدان ٤:٩١».

ពេលព្រះអង្គ(عجل الله فرجه)បានមកដល់ អាល់-ម៉ាឌ្ទីណាស៊ុ ព្រះអង្គ(عجل الله فرجه)នឹងឲ្យ មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ប៊ិន អាល់-ស្ហាយ៉ាំរ៉ី ចេញដោយសម្ងាត់ ដូចណាប៊ីយូ(عليه السلام)ដែរ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ(عجل الله فرجه)នឹងទៅកាន់ គូហ្ហាស៊ុ នៅទីនោះ អស់រយៈពេលស្រេចតែអល់ឡោះ(عز وجل)មានព្រះបំណង ទាល់តែវាយយកស្រុកនេះបាន ។ បន្ទាប់ពីនោះ ព្រះអង្គ(عجل الله فرجه)ទៅកាន់ អាល់-អ្ហ្ស៊ូរ៉ [ភូមិមួយក្បែរខេត្តដ្ទាម៉ាស] ជាមួយកនព្រះអង្គ(عجل الله فرجه) ។ មនុស្សច្រើននឹងតាមព្រះអង្គ(عجل الله فرجه) ។ ក្នុងពេលតែមួយនេះ ស៊ីហ្ហ្យ៉ានីនឹងនៅឯរ៉ម៉ឡ្ទាស៊ុ ។ ទ័ពទាំងពីរនឹងប្រឈមមុខគ្នា ។ ពេលនេះហើយដែលគេហៅថាថ្ងៃផ្លាស់ប្តូរ ពេលដែលស្ទ្រីអ្ហ្ស៊ីមួយចំនួនរបស់ព្រះរាជកុលដ្ឋាន(عليهم السلام)ស៊ីសូលុលឡោះ(عز وجل)នឹងលាលែងពីទ័ពស៊ីហ្ហ្យ៉ានីមកសូមចូលរួមក្នុងទ័ពរបស់អ៊ីមុាំ(صلى الله عليه وآله) អាល់-ម៉ាស្ទ ខ្ទ(عجل الله فرجه) ។ បណ្ដាអ្នកស្រឡាញ់ទ័ពស៊ីហ្ហ្យ៉ានីនឹងលាលែងពីទ័ពរបស់ អ៊ីមុាំ(عجل الله فرجه) អាល់-ម៉ាស្ទ ខ្ទ(عجل الله فرجه) ទៅចុះចូលជាមួយទ័ពស៊ីហ្ហ្យ៉ានី ។ ថ្ងៃនោះម្នាក់ៗនឹងតាមទង់របស់គេរៀងៗខ្លួន ។ នោះគឺថ្ងៃផ្លាស់ប្តូរ ។

قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): وَ يُقْتَلُ يَوْمَئِذٍ السُّفْيَانِيُّ وَ مَنْ مَعَهُ حَتَّى لاَ يُتْرَكُ مِنْهُمْ مُخْبِرٌ، وَ الْخَائِبُ يَوْمَئِذٍ مَنْ خَابَ مِنْ غَنِيمَةِ بَنِي كَلْبٍ،

អាមីរុល មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈអំពីថ្ងៃនោះថា៖ "ថ្ងៃនោះស៊ីហ្ហ្យ៉ានីនិងជនទាំងអស់ដែលតាមគេនឹងត្រូវសម្លាប់គ្មានសល់ម្នាក់ សូម្បីតែអ្នករាយការណ៍របស់ពួកគេក៏គ្មានសល់ ។ បុគ្គលបរាជ័យគឺបុគ្គលដែលត្រូវទ្រព្យរបស់ "បនឆ្ក (បុគ្គលប្លន់អំណាច)" បោកប្រាស់ (ពោលគឺបណ្ដាជនបរាជ័យពិតប្រាកដគឺបណ្ដាជនដែលមិនបាននៅក្នុងទ័ពរបស់អ៊ីមុាំអាល់-ម៉ាស្ទ ខ្ទ(عجل الله فرجه)ថ្ងៃនោះ) ។

ثُمَّ يُقْبِلُ إِلَى الْكُوفَةِ فَيَكُونُ مَنْزِلُهُ بِهَا، فَلاَ يَتْرُكُ عَبْداً مُسْلِماً إِلاَّ اشْتَرَاهُ وَ أَعْتَقَهُ، وَ لاَ غَارِماً إِلاَّ قَضَى دَيْنَهُ، وَ لاَ مَظْلِمَةً لِأَحَدٍ مِنَ النَّاسِ إِلاَّ رَدَّهَا، وَ لاَ يُقْتَلُ مِنْهُ عَبْدٌ إِلاَّ أَدَّى ثَمَنَهُ، دِيَةً مُسَلَّمَةً إِلَى أَهْلِهِ [٤]، وَ لاَ يُقْتَلُ قَتِيلٌ إِلاَّ قَضَى عَنْهُ دَيْنَهُ، وَ أَلْحَقَ عِيَالَهُ فِي الْعَطَاءِ، حَتَّى يَمْلَأَ الْأَرْضَ قِسْطاً وَ عَدْلاً، كَمَا مُلِئَتْ ظُلْماً وَ جَوْراً وَ عُدْوَاناً.

---

[٤] في المصدر: أهلها.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ(عجل الله فرجه)នឹងត្រឡប់ទៅឯគូហ្ហាស៊ុវិញ ព្រះអង្គ(عجل الله فرجه)នឹងស្នាក់នោះទីនោះ ។ ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)នឹងដោះលែងទាសៈមុស្លីមគ្រប់រូបឲ្យមានសេរីភាព នឹងសងបំណុលឲ្យមុស្លីមគ្រប់រូប នឹងប្រគល់សិទ្ធិរបស់បណ្ដាមុស្លីមឲ្យទៅពួកគេវិញ (ពោលគឺរំដោះបណ្ដាមុស្លីមឲ្យរួចផុតពីអំពើសង្កត់សង្កិន) ។ ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)នឹងសងបំណុលឈាមឲ្យទៅក្រុមគ្រួសាររបស់បណ្ដាអ្នកណាដែលព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)បានសម្លាប់ ហើយព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)នឹងសងបំណុលឲ្យទៅបណ្ដាជនណាដែលត្រូវសម្លាប់ក្នុងទ័ពរបស់ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام) ដោយការទូទាត់សងក្រុមគ្រួសាររបស់ពួកគេ ។ ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)នឹងបំពេញផែនដីដោយសមធម៌និងយុត្តិធម៌ ដូចដែលវាបានពេញទៅដោយអំពើសង្កត់សង្កិននិងអំពើសាហាវយង់ឃ្នង ។

وَ يَسْكُنُ هُوَ وَ أَهْلُ بَيْتِهِ الرُّحْبَةَ [٥]، وَ الرُّحْبَةُ إِنَّمَا كَانَتْ مَسْكَنَ نُوحٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ هِيَ أَرْضٌ طَيِّبَةٌ، وَ لاَ يَسْكُنُ الرَّجُلُ مِنْ آلِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ) وَ لاَ يُقْتَلُ إِلاَّ بِأَرْضٍ طَيِّبَةٍ زَاكِيَةٍ، فَهُمُ الْأَوْصِيَاءُ الطَّيِّبُونَ». (البرهان في تفسير القرآن - الجزء: ١ الصفحة:

٣٥٠ الحديث: ٩٩/ ٦٩٤، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٦٤ الحديث : ١١٧)**

---

[٥] الرّحبة: تطلق على عدّة أماكن، منها: قرية بحذاء القادسية على مرحلة من الكوفة، و قرية قريبة من صنعاء اليمن، و ناحية بين المدينة و الشام قريبة من وادي القرى. «معجم البلدان ٣:٣٣».

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام និងក្រុមគ្រួសារព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام នឹងទៅកាន់រុះហ្ស៊ាបះហ្ស៊ា ភូមិមួយនៅឯខាងត្បូងនៃស្រុកណាយ៉ាហ្ស៊ូ ដែលណាប៊ីនុះហ្ស៊ា عليه السلام ធ្លាប់រស់នៅ ។ រុះហ្ស៊ាបះហ្ស៊ាជាទឹកដីមួយដែលប្រកបដោយសិរីសួស្ដី ។ ដែនដីណាមួយដែលមានក្រុមគ្រួសាររបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា صلى الله عليه وآله ធ្លាប់នៅ ឬធ្លាប់បូជាជីវិត ដែនដីនោះជាដែនដីដែលប្រកបដោយសិរីសួស្ដី ។ ពិតណាស់ អាស៊ូលុល-បៃត៌ عليهم السلام ជាបណ្ដាអ្នកស្នងបរិសុទ្ធ ។" (117/64 :1 تفسير العيّاشي)16:45-47

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۖ وَإِنَّهُۥ لَلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾

១៤៩. ទោះបីអ្នកចេញពីទីណាក៏ដោយ ចូរបែរមុខអ្នកទៅឯទិសម៉ាស់ជ្ជិដ្ជពិសិដ្ឋ ។ នេះគឺព្រះសច្ចធម៌ (គឺការពិត) មកពីម្ចាស់អ្នក ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាមិនធ្វេសប្រហែសចំពោះអ្វីៗដែលពួកអ្នកធ្វើទេ ។

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَٱخْشَوْنِى وَلِأُتِمَّ نِعْمَتِى عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾

១៥០. ទោះបីអ្នកចេញពីទីណាក៏ដោយ ចូរបែរមុខអ្នកទៅឯទិសម៉ាស់ជ្ជិដ្ជពិសិដ្ឋ ។ ទោះបីពួកអ្នកនៅទីណាក៏ដោយ ពួកអ្នកចូរបែរមុខទៅរកទិសនោះ ដើម្បីនឹងកុំឲ្យមនុស្សមានពាក្យសំអាងចោទប្រកាន់ពួកអ្នក រ៉ៀរលែងតែពួកទុច្ចរិតក្នុងចំណោមពួកគេប៉ណ្ណោះ ។ ច្នេះពួកអ្នកចូរកុំខ្លាចពួកគេ តែពួកអ្នកចូរខ្លាចអញ ដើម្បីអញនឹងបង្ក្រាប់ព្រះឧបការធម៌អញមកលើពួកអ្នកដើម្បីពួកអ្នកនឹងបាននូវព្រះមគ្គទេសក៍ធម៌ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៤៩-១៥០

*1/150–149. مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ عَنْ حَمَّادٍ، عَنْ حَرِيزٍ، عَنْ زُرَارَةَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: «إِذَا اسْتَقْبَلْتَ الْقِبْلَةَ بِوَجْهِكَ فَلَا تُقَلِّبْ وَجْهَكَ عَنِ الْقِبْلَةِ فَتَفْسُدَ صَلَاتُكَ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَالَ لِنَبِيِّهِ (صلى الله عليه وآله) فِي الْفَرِيضَةِ: ﴿فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرامِ وَ حَيْثُ ما كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ﴾ وَ احْشَعْ بِبَصَرِكَ وَ لَا تَرْفَعْهُ إِلَى السَّمَاءِ، وَ لْيَكُنْ حِذَاءَ وَجْهِكَ فِي مَوْضِعِ سُجُودِكَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٤٦ الحديث: ٩٩/ ٦٨١، الكافي – الجزء: ٣ الصفحة: ٣٠٠ الحديث : ٦)**

*១៤៩-១៥០/១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ់ ប៊ិន យ៉ាកុ៉ាគ្ជូប បានការណ៍តមកពី អ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម តមកពីឪពុក លោកតមកពី ហ្ហ៊ាម៉ាដ្ជ់ តមកពី ហ្ហ៊ារីស្ស តមកពី ស្ស៊ូរ៉ារ៉ះតុ៌ តមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ាហ្ជ៉ារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន: ថា: «កាលណាលោកបែរមុខលោកទៅរកគ្ជីបឡាតុ៌ ចូរលោកកុំបែរមុខលោកចេញពីគ្ជីបឡាតុ៌នោះព្រោះលោកនឹងធ្វើឲ្យខូចស្ល ១ ឡាតុ៌របស់លោក ពីព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل មានព្រះរាជបន្ទូលប្រាប់ព្រះសាស្ដា صلى الله عليه وآله

ព្រះអង្គ(عز وجل)អំពីស្ន ឬ ឡាតុ៌ចាំបាច់ (គឺស្ន ឬ ឡាតុ៌ហ្វារ៉ូ) ថា៖ *[២:២៤៤ និង ២:១៥០] ទោះបីពួកអ្នកនៅទីណាក៏ដោយ ពួកអ្នកចូរបែរមុខទៅរកទិសនោះ ។* ចូរលោកដាក់ភ្នែក ចូរកុំមើលទៅលើមេឃ ចូរដាក់មុខតម្រង់មុខលោកទៅរកកន្លែងក្រាបប្រណិប័តន៍ ។» (الكافي 3: 300/ 6) 2:142-144/12

***

*2/150–149. الطَّبْرِسِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا السَّيِّدُ الْعَالِمُ أَبُو الْحَمْدِ مَهْدِيُّ بْنُ نِزَارٍ الْحُسَيْنِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو الْقَاسِمِ عُبَيْدُ اللَّهِ ابْنُ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسْكَانِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ الشِّيرَازِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَبُو بَكْرٍ الْجُرْجَانِيُّ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَبُو أَحْمَدَ الْبَصْرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عَمَّارِ بْنِ خَالِدٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا يَحْيَى بْنُ عَبْدِ الْحَمِيدِ الْحِمَّانِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا قَيْسُ بْنُ الرَّبِيعِ، عَنْ أَبِي هَارُونَ الْعَبْدِيِّ، عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ، قَالَ: «اللَّهُ أَكْبَرُ عَلَى إِكْمَالِ الدِّينِ وَ إِتْمَامِ النِّعْمَةِ وَ رِضَا الرَّبِّ بِرِسَالَتِي وَ وَلَايَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) مِنْ بَعْدِي».

១៤៩-១៥០/២. [...] រាយការណ៍មកពី អាប៊ូ ហ្ការូន អាល់-អ៊ាប់ឌ្ឌី តមកពី អាប៊ូ សាអ៊ីដ្ធ អាល់-ឃុដ្ធរី ដែលបានថាកាលអាយ៉ាស់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹង (គឺអាយ៉ាស់ ៥:៣) រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីមានព្រះវចន: ថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីប្រសើរបំផុតក្នុងការធ្វើឲ្យព្រះសាសនាទៅជាសុក្រឹតឥតខ្ចោះ និងក្នុងការបង្ក្រាប់ព្រះឧបការធមិឲ្យពេញបរិបូរ អល់ឡោះហ្ស៊ីទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យការបំពេញភារកិច្ចនាំព្រះរាជសាររបស់ខ្ញុំ(ﷺ)នេះនិងវីឡាយ៉ាស់ុរបស់អ៊ីម៉ាម(عليه السلام) ប៊ីន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប(رضي الله عنه)បន្ទាប់ពីខ្ញុំ(ﷺ) ។"

وَ قَالَ: «مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ، اللَّهُمَّ وَالِ مَنْ وَالَاهُ، وَ عَادِ مَنْ عَادَاهُ، وَ انْصُرْ مَنْ نَصَرَهُ، وَ اخْذُلْ مَنْ خَذَلَهُ». (البرهان في تفسير القرآن ١ – الجزء : ٢ صفحة : ٢٢٤ الحديث : ٩٩/ ٢٩٠٤ ، مجمع البيان – الجزء : ٣ صفحة : ٢٤٦)**

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ(ﷺ)មានព្រះវចន:ថា៖ "អ្នកណាដែលមានខ្ញុំ(ﷺ)ជាព្រះអគ្គមហាម្ប្រុខ អ៊ីម៉ាម(عليه السلام)ជាព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់អ្នកនោះ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីអើយ! សូមព្រះអង្គ(عز وجل)ជាមិត្តរបស់អ្នកណាដែលជាមិត្តរបស់គេ(عليه السلام) សូមព្រះអង្គ(عز وجل)ជាសត្រូវរបស់អ្នកណាដែលជាសត្រូវរបស់គេ(عليه السلام) សូមព្រះអង្គ(عز وجل)ជួយអ្នកណាដែលជួយគេ(عليه السلام) សូមព្រះអង្គ(عز وجل)ចោលអ្នកណាដែលចោលគេ(عليه السلام) ។" (مجمع البيان 3 : 246) 5:2-3

كَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِيكُمۡ رَسُولٗا مِّنكُمۡ يَتۡلُواْ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِنَا وَيُزَكِّيكُمۡ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ ١٥١

១៥១. ដូចដែលយើងបានចាត់បញ្ជូនមកក្នុងចំណោមពួកអ្នក នូវព្រះសាសន:ទូតម្នាក់ពីក្នុងចំណោមពួកអ្នកដែលថ្លែងប្រាប់ពួកអ្នកនូវបណ្ណាព្រះឱង្ការយើង ដែលជម្រះបន្សុទ្ធពួកអ្នក ដែលបង្រៀនពួកអ្នកឲ្យចេះព្រះគម្ពីរនិងព្រះប្រាជ្ញាញាណ ដែលបង្រៀនពួកអ្នកនូវអ្វីដែលពួកអ្នកមិនធ្លាប់បានដឹង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៥១

*1/151. مُحَمَّدُ بْنُ الْعَبَّاسِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْقَاسِمِ، عَنْ عُبَيْدِ بْنِ كَثِيرٍ، عَنْ حُسَيْنِ بْنِ نَصْرِ بْنِ مُزَاحِمٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ أَبَانِ بْنِ أَبِي عَيَّاشٍ، عَنْ سُلَيْمِ بْنِ قَيْسٍ الْهِلَالِيِّ، عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «نَحْنُ الَّذِينَ بَعَثَ اللَّهُ فِينَا رَسُولاً يَتْلُو عَلَيْنَا آيَاتِهِ وَ يُزَكِّينَا وَ يُعَلِّمُنَا الْكِتَابَ وَ الْحِكْمَةَ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ٥ الصفحة: ٣٧٥ الحديث: ٩٩/ ١٠٧٢٠، تأويل الآيات – الجزء: ٢ الصفحة: ٦٩٢ الحديث : ١)**

*១៥១/១. មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ីន អាល់-អ៊ាប់បាស់ បានថា មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ីន អាល់-ក្ធ៊ីស៊ីម បាននិយាយប្រាប់

យើងតមកពី អ៊ូបៃដ៏ ប៊ិន ការ៉ាស្ស៊ៀ តមកពី ហ្ស៊ូសៃន៍ ប៊ិន ណាស្ស៊ីរ ប៊ិន ម៉ូស្ហ៊ាហ៊ីម តមកពីឪពុកលោក តមកពី អាបាន ប៊ិន អាប៊ូ ស៊ីអ៊ីយ៉ាស៊ុ តមកពី ស៊ូឡៃម៉ ប៊ិន ក្ងយ៍ស៍ អាល់-ហ្ស៊ីឡាលី តមកពី អ៊ីលីសាន ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ "មកក្នុងបណ្តាអស់ទាំងយើង ﷺ នេះឯងដែលអល់ឡោះ ﷻ បានចាត់បញ្ជូលព្រះសាសនៈទូតមក ព្រះសាសនៈទូតដែលសូត្រព្រះរាជឱង្ការឲ្យយើង ﷺ (អាយ៉ាស៊ុ) ដែលជម្រះបន្សុទ្ធយើង ﷺ ដែលបង្រៀនព្រះគម្ពីរនិងព្រះប្រាជ្ញាញាណដល់យើង ﷺ ។"
(تأويل الآيات 2: 692/ 1)

***

*2/151. فِي اَلْكَافِي عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا عَنْ أَبِي اَلْحَسَنِ اَلْأَوَّلِ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ قَالَ: بَعَثَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مُحَمَّداً صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ رَحْمَةً لِلْعَالَمِينَ فِي سَبْعٍ وَ عِشْرِينَ مِنْ رَجَبٍ، فَمَنْ صَامَ ذَلِكَ اَلْيَوْمَ كَتَبَ اَللَّهُ لَهُ صِيَامَ سِتِّينَ شَهْراً،
(تفسير نور الثقلين ج٥ ص٣٢٢)

*១៥១/២. នៅក្នុង[សាត្រា] អាល់-កាហ្ស៊ី មិត្តយើងច្រើននាក់បានរាយការណ៍តមកពី សាស៊ល ប៊ិន ស៊ីយ៉ាដ៉ូ តមកពីមិត្តយើងម្នាក់ តមកពី អាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ ﷺ ទីមួយ ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ "អល់ឡោះ ﷻ បានចាត់បញ្ជូនមូហ្ហាំម៉ាដ៉ូ ﷺ មកជាព្រះគុណដល់ពិភពទាំងពួងថ្ងៃទី ២៧ រ៉ាជ្ជាប់ ។ អ្នកណាកាន់សីលត្រណមអាហារក្នុងថ្ងៃនេះ អល់ឡោះ ﷻ នឹងកត់ត្រាទុកឲ្យអ្នកនោះនូវសីលត្រណមហុកសិបខែ ។" (تفسير نور الثقلين 5: 322)

فَٱذۡكُرُونِيٓ أَذۡكُرۡكُمۡ وَٱشۡكُرُواْ لِي وَلَا تَكۡفُرُونِ ١٥٢

១៥២. ដូច្នេះចូរពួកអ្នកនឹកដល់អញ អញនឹងនឹកដល់ពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកមានកតញ្ញូដល់អញ ចូរពួកអ្នកកុំអកតញ្ញូដល់អញ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៥២

1/152. عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: ﴿وَ لَذِكْرُ اللهِ أَكْبَرُ﴾، يَقُولُ: «ذِكْرُ اللهِ لِأَهْلِ الصَّلاَةِ أَكْبَرُ مِنْ ذِكْرِهِمْ إِيَّاهُ، أَ لاَ تَرَى أَنَّهُ يَقُولُ: ﴿فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ﴾؟». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ٤ الصفحة: ٣٢٣ الحديث: ٩٩/ ٨٢٧٩، تفسير القمّيّ – الجزء: ٢ الصفحة: ١٥٠)**

១៥២/១. អ៊ីលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម បានថា អាប៊ូ អាល់-ហ្ស៊ីរ៉ូដ្ឋ បានរាយការណ៍តមកពី អាប៊ូ ហ្ស៊ាហ្ហ៊ារ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[២:១៥២] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកនឹកដល់អញ អញនឹងនឹកដល់ពួកអ្នក ។* ថា៖ «ការរំលឹកដោយអល់ឡោះ ﷻ ដល់បណ្តាអ្នកធ្វើនមស្ការនោះប្រសើរបំផុត លើសការរំលឹករបស់ពួកគេដល់ព្រះអង្គ ﷻ ។ អស់លោកមិនបានឃើញព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលទេថា៖ *[២:១៥២] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកនឹកដល់អញ អញនឹងនឹកដល់ពួកអ្នក ។*» (تفسير القمي 2: 150)

***

2/152. ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو مُحَمَّدٍ جَعْفَرُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ سَعِيدٍ الْبَجَلِيُّ ابْنُ أَخِي صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ، عَنْ سَيْفِ بْنِ عَمِيرَةَ، عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ بْنِ نُعَيْمٍ الْعَبْدِيِّ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، فِي حَدِيثٍ يَقُولُ فِي آخِرِهِ: «تَسْبِيحُ فَاطِمَةَ الزَّهْرَاءِ (عَلَيْهَا السَّلاَمُ) ذِكْرُ اللهِ الْكَثِيرُ [الَّذِي] قَالَ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ: ﴿فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ﴾ ». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٥٦ الحديث: ٩٩/ ٧٠٠، معاني الأخبار – الجزء: ١

الصفحة: ١٩٤ الحديث : ٥)**

១៥២/២. អ៊ីបនូ បាបាវ៉ៃហ៌ា បានតំណាលតមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាល់-ហ្ចាសាន់ តមកពី អាស្ចម៉ាដ្ធ ប៊ិន អ៊ីដ្ធរីស តមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន អាស្ចម៉ាដ្ធ តមកពី អាប៊ូ មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ ប៊ិន អាស្ចម៉ាដ្ធ ប៊ិន សាអ៊ីដ្ធ អាល់-បាយ៉ាលី កូនប្រុសរបស់ប្អូនប្រុសរបស់ ស្ជហ្ចាវ៉ាន ប៊ិន យ៉ាស្ចយ៉ា តមកពី អ៊ុលី ប៊ិន អាស់បាតុ៌ តមកពី ស៊ៃហ្ជ៌ ប៊ិន អ៊ុមីរ៉ោះតុ៌ តមកពី អាប៊ូ អាល់-ស្ជ៌បាស្ចុ ប៊ិន នូអ៊ែម៉ អាល់-អ៊ុប់ឌ្ធី តមកពី មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មុស្លីម នៅក្នុងហ្ចាឌ្ធីស្ចមួយ ។ នៅចុងហ្ចាឌ្ធីស្ចនេះព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ាំទី៦ صلوات الله عليه والسلام) មានវចន:ថា៖ «លើកតម្កើង (تسبيح) ហ្ជាទ្ធ៊ីម៉ាស្ចុ អាស្ចស្ចាស្ចុ៌រ៉ាអ៊ុ៌ عليها السلام គឺរលឹកដល់អល់ឡោះហ្ជ៌ ព្រះដ៏មហាអធិក ។ អល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១៥២] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកនឹកដល់អញ អញនឹងនឹកដល់ពួកអ្នក ។*» (معاني الأخبار: 194/ 5)

***

*3/152. الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ جَابِرٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «قَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): إِنَّ الْمَلَكَ يُنْزِلُ الصَّحِيفَةَ أَوَّلَ النَّهَارِ وَ أَوَّلَ اللَّيْلِ، يَكْتُبُ فِيهَا عَمَلَ ابْنِ آدَمَ، فَاعْمَلُوا فِي أَوَّلِهَا خَيْراً وَ فِي آخِرِهَا خَيْراً، يُغْفَرْ لَكُمْ مَا بَيْنَ ذَلِكَ – إِنْ شَاءَ اللَّهُ – فَإِنَّ اللَّهَ قَالَ: ﴿فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٥٦ الحديث: ٩٩/ ٧٠١، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧ الحديث : ١١٩)**

*១៥២/៣. អាល់-អ៊ែយ៉ាស្ជ៊ី រាយការណ៍តមកពី យ៉ាកុ៌ហ្ជារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថាព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចន:ថា៖ "ទេវតាចុះមកជាមួយព្រះបញ្ជីពេលដើមថ្ងៃនិងពេលដើមយប់ ។ នៅក្នុងព្រះបញ្ជីនោះមានចារបណ្ដាទង្វើរបស់កូនអាដ្ធាំ عليه السلام ។ ដូច្នេះចូរប្រព្រឹត្តប្រការល្អពេលដើមថ្ងៃនិងពេលចុងថ្ងៃ ។ អល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ នឹងលើកទោសឲ្យអស់លោកនៅក្នុងចន្លោះនោះ បើអល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ ចង់ ព្រោះអល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១៥២] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកនឹកដល់អញ អញនឹងនឹកដល់ពួកអ្នក ។"* (تفسير العيّاشي 1: 67/ 119)

***

*4/152. عَنْ أَبِي عَمْرٍو الزُّبَيْرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «الْكُفْرُ فِي كِتَابِ اللَّهِ عَلَى خَمْسَةِ أَوْجُهٍ، فَمِنْهَا: كُفْرُ النِّعَمِ، وَ ذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ يَحْكِي قَوْلَ سُلَيْمَانَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): ﴿هٰذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَ أَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ﴾ الْآيَةَ، وَ قَالَ: ﴿لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ﴾، [وَ قَالَ:] ﴿فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَ اشْكُرُوا لِي وَ لاَ تَكْفُرُونِ﴾». (البرهان في تفسير القرآن – الجزء: ١ الصفحة: ٣٥٦ الحديث: ٩٩/ ٧٠٣، تفسير العيّاشي – الجزء: ١ الصفحة: ٦٧ الحديث : ١٢١)**

*១៥២/៤. រាយការណ៍ដោយ អាប៊ូ អ៊ុំរ៉ូ អាល់-ស្ជ៊ូបៃរី តមកពី អាប៊ូ អ៊ុប់ឌ្ធុលឡោះហ្ជ៌ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ *"បដិសេធសទ្ធា* (الْكُفْرُ) នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ មានប្រាំប្រភេទ ។ មួយប្រភេទគឺ *បដិសេធសទ្ធា* ចំពោះព្រះគុណ ។ អល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលអំពីប្រការនេះនៅក្នុងសម្ពីរបស់ ស៊ូឡៃម៉ាន عليه السلام ថា៖ *[២៧:៤០] នេះគឺព្រះគុណរបស់ព្រះម្ចាស់ខ្ញុំ ដើម្បីល្បងពិសោធខ្ញុំថាតើខ្ញុំដឹងគុណ ឬនិរគុណ ។* អល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[១៤:៧] បើពួកអ្នកដឹងគុណ យើងនឹងបន្ថែមទៀត ឲ្យពួកអ្នក ។* អល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ មានព្រះរាជបន្ទូលថា៖ *[២:១៥២] ដូច្នេះចូរពួកអ្នកនឹកដល់អញ អញនឹងនឹកដល់ពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកមានកតញ្ញូដល់អញ ចូរពួកអ្នកកុំអកតញ្ញូដល់អញ ។"*

(تفسير العيّاشي 1: 67/ 121)

--២ជ, ២២៥(១), ២ឌ, ២០៣(២), ៤៥២, ៤១(១១)

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱسۡتَعِينُواْ بِٱلصَّبۡرِ وَٱلصَّلَوٰةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّـٰبِرِينَ ١٥٣

១៥៣. បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអឺយ! ចូរស្វែងរកជំនួយតាមអំណត់និងតាមនមស្ការ[បូជាអល់ឡោះហ្វ៉ា] ។ អល់ឡោះហ្វ៉ានៅខាងអ្នកអត់ធ្មត់ ។

وَلَا تَقُولُواْ لِمَن يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتُۢ بَلْ أَحْيَآءٌ وَلَٰكِن لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾

១៥៤. ពួកអ្នកចូរកុំនិយាយអំពីបណ្ដាអ្នកដែលត្រូវសម្លាប់នៅលើមាគ៌ាអល់ឡោះហ្វ៉ានោះ ថាជាអ្នកស្លាប់ ។ ផ្ទុយទៅវិញ ពួកគេនៅរស់ តែពួកអ្នកមិនដឹងដោយវិញ្ញាណ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៥៣-១៥៤

الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الْفُضَيْلِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: قَالَ: «يَا فُضَيْلُ، بَلِّغْ مَنْ لَقِيتَ مِنْ مَوَالِينَا عَنَّا السَّلاَمَ، وَ قُلْ لَهُمْ: إِنِّي أَقُولُ: إِنِّي لاَ أُغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئاً إِلاَّ بِوَرَعٍ، فَاحْفَظُوا أَلْسِنَتَكُمْ، وَ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ، وَ عَلَيْكُمْ بِالصَّبْرِ وَ الصَّلاَةِ، إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ». (تفسير العيّاشي 1: 68/ 123)**

អាល់-អៃយ៉ាស៊្ទីបានតំណាលតមកពីអាល់-ហ្វាដ៉ៃល៍ តមកពីអាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «ហ្វាដ៉ៃល៍អឺយ ចូរលោកឲ្យសាឡាមយើង عليهم السلام ទៅអ្នកដែលលោកជួបប្រទះដែលនៅក្នុងវីឡាយ៉ាស់យើង عليهم السلام ចូរលោកប្រាប់ពួកគេថាខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام នឹងមិនធ្វើឲ្យអស់លោកឥតបានផលប្រយោជន៍ពីអ្វីមួយដែលមកពីអល់ឡោះហ្វ៉ា عزّ وجلّ នោះឡើយ ។ តែអំពីរឿងគោរពបូជាសាសនានោះ ចូរអស់លោកការពារអណ្ដាតរបស់អស់លោក ចូរទប់ដៃអស់លោក ។ អំណត់និងនមស្ការ (គឺស្វ៉ាឡាត់) ជាកាតព្វកិច្ចលើអស់លោក *[២:១៥៣] ពិតណាស់អល់ឡោះហ្វ៉ានៅខាងអ្នកអត់ធ្មត់ ។»* (تفسير العيّاشي 1: 68/ 123)
មើលសេចក្ដីអធិប្បាយបន្ថែមនៅក្នុងអាយ៉ាស់ ៤៥-៤៦ ។

وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَيْءٍ مِّنَ ٱلْخَوْفِ وَٱلْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَنفُسِ وَٱلثَّمَرَٰتِ ۗ وَبَشِّرِ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٥٥﴾

១៥៥. យើងនឹងល្បងពិសោធពួកអ្នកដោយការភ័យខ្លាច ដោយការអត់ឃ្លាន ដោយការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិ ដោយការបាត់បង់ជីវិតនិងដោយការបាត់បង់ផលានុផល ។ ចូរអ្នកផ្សាយដំណឹងល្អដល់បណ្ដាអ្នកអត់ធ្មត ។

***

លោក អាប៊ី បាស្វៀរ បានថ្លែងតពីអ៊ីម៉ាំ យ៉ាក់ហ្វារ ស្វ៉ាឌិក្វ صلوات الله عليه والسلام អំពីអាយ៉ាស់គួរអានមួយនេះ ។ អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ក្នុងឆ្នាំមុនអ៊ីម៉ាំអាល់-ស្វាម៉ាន់ عجل الله فرجه នឹងលេចខ្លួនឡើងវិញ អ្នកគាំទ្រនឹងបាត់ខ្លួន ។ ប្រជារាស្ត្រនឹងស្គាល់ការស្រេកឃ្លាន ។ ប្រជាជារាស្ត្រនឹងរស់នៅក្នុងការខ្លាចគេសម្លាប់ណាស់ ។ ប្រជារាស្ត្រនឹងឈឺចាប់ព្រោះតែបាត់បង់ទ្រព្យ ជីវិតនិងជីវភាពរស់នៅ ។ ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៉ា عزّ وجلّ មួយនេះថ្លែងពណ៌នារឿងនេះយ៉ាងច្បាស់លាស់ ។" (អាល់-កុយ់បាស់ ទំព័រ ១៣២)

***

លោក អាប៊ូ ហ្វាំស្វាស់ ស្ទុម៉ាលី បានថ្លែងថា៖ "ខ្ញុំបានសួរអ៊ីម៉ាំ មូហ្វាំម៉ាដ់ បាគៀរ صلوات الله عليه والسلام អំពីអាយ៉ាស់អល់ឡោះហ្វ៉ា عزّ وجلّ មួយនេះ *"យើងនឹងល្បងពិសោធពួកអ្នកដោយការភ័យខ្លាច ដោយការអត់ឃ្លាន" ។* អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "នឹងមានការស្រេកឃ្លានទូទៅ ហើយនឹងមានការស្រេកឃ្លានពិសេស ។ ការ

ស្រេកឃ្លានទូទៅនឹងកើតមានឡើងនៅឯតំបន់ស្ពាំ ឯការស្រេកឃ្លានពិសេសនោះវិញនឹងកើតមានឡើងនៅឯគូហ្វាស់ ។ ការស្រេកឃ្លាននៅឯគូហ្វាស់នឹងកើតមានឡើងចំពោះតែពួកសត្រូវរបស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ ﷺ ហើយអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ នឹងកម្ទេចពួកនោះដោយការស្លាប់ព្រោះស្រេកឃ្លាន ។ ឯការភ័យខ្លាចនោះវិញនឹងកើតមានជាទូទៅ នៅឯតំបន់ស្ពាំមួយប៉ុណ្ណោះ ។ វានឹងកើតឡើងនៅឯតំបន់ស្ពាំដែលប្រជារាស្ត្រនឹងខ្លាចអ៊ីម៉ាំអាល់-ស្ការ៉ាន់ ﷺ លេចខ្លួនឡើងវិញ ។"" (តាហ្ស៊ៀរ អ៊ែយ៉ាស្ស៊ី ក្បាលទី១ ទំព័រ៦៧)

មើលអាយ៉ាស់ ១៥៧ ។

ٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَٰبَتۡهُم مُّصِيبَةٞ قَالُوٓاْ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيۡهِ رَٰجِعُونَ ١٥٦

១៥៦. គឺបណ្តាអ្នកដែល ពេលជួបប្រទះទុក្ខវេទនា ថ្លែងថា៖ "ពិតណាស់យើងជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ យើងវិលត្រឡប់ទៅរកព្រះអង្គវិញ ។"

មើលអាយ៉ាស់ ១៥៧ ។

أُوْلَٰٓئِكَ عَلَيۡهِمۡ صَلَوَٰتٞ مِّن رَّبِّهِمۡ وَرَحۡمَةٞۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُهۡتَدُونَ ١٥٧

១៥៧. ជនានុជនទាំងនោះគឺជនដែលបាននូវពរជ័យសិរីសួស្តី និងព្រះមេត្តាធម៌ពីព្រះម្ចាស់ពួកគេ ហើយជនទាំងនោះជាជនដែលអនុចរតាមមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៥៥-១៥៧

مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ النُّعْمَانِيُّ – اَلْمَعْرُوفُ بِابْنِ زَيْنَبَ – قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرٍ الْحِمْيَرِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ هِلاَلٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ مَحْبُوبٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ رِئَابٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ قُدَّامَ [قِيَامِ] الْقَائِمِ عَلاَمَاتٍ، بَلْوَى مِنَ اللَّهِ تَعَالَى لِعِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ».

មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម អាល់-នុអ៊ីម៉ានី ដែលគេស្គាល់ច្បាស់ថាឈ្មោះអ៊ីបនូ ស្ទ្រីណាប់នោះបានធ្វើសេចក្តីរាយការណ៍តមកពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ហ្ការ៉ាមុ៉ាំ តមកពីអ្ការ៉ាប់ឌ្ឋុលឡោះហ្ន៑ ប៊ិន យ៉ាកុ៉ាប់ហ្ការ អាល់-ហ្ស៊ីម៉ៃរ៉ី តមកពីអាស្ស៊ីម៉ាដ្ឋ ប៊ិន ហ្ស៊ីឡាល់ តមកពីអាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ ប៊ិន ម៉ាស្ស៊ីប៊ុប តមកពីអ្ការ៉ាលី ប៊ិន រ៉ាអ៊ីប តមកពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មុស្លីម តមកពីអាប៊ូ អ្ការ៉ាប់ឌ្ឋុលឡោះហ្ន៑ យ៉ាកុ៉ាប់ហ្ការ ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ «ពិតណាស់នឹងមានសញ្ញាសំគាល់មុនអាល់-ក្ន៑អ៊ីម ﷺ ដើរបឡើង មានការល្បងពិសោធន៑ពីអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ មកលើបណ្តាបាវព្រះអង្គ ﷻ ។»

قُلْتُ: وَ مَا هِيَ؟ قَالَ: «فَذَلِكَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ لَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَ الْجُوعِ وَ نَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ وَ الْأَنْفُسِ وَ الثَّمَرَاتِ وَ بَشِّرِ الصَّابِرِينَ" – قَالَ–: "لَنَبْلُوَنَّكُمْ" يَعْنِي الْمُؤْمِنِينَ "بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ" مِنْ مُلُوكِ بَنِي فُلاَنٍ فِي آخِرِ سُلْطَانِهِمْ "وَ الْجُوعِ" بِغَلاَءِ أَسْعَارِهِمْ "وَ نَقْصٍ مِنَ الْأَمْوَالِ" فَسَادِ التِّجَارَاتِ وَ قِلَّةِ الْفَضْلِ فِيهَا "وَ الْأَنْفُسِ" مَوْتِ ذَرِيعٍ "وَ الثَّمَرَاتِ" قِلَّةِ رَيْعِ مَا يُزْرَعُ وَ قِلَّةِ بَرَكَةِ

الثِّمَارِ "وَ بَشِّرِ الصَّابِرِينَ" عِنْدَ ذَلِكَ بِخُرُوجِ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «អ្វីទៅសញ្ញាទាំងនោះ ?» អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «សញ្ញាទាំងនោះនៅក្នុងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ عز وجل *[២:១៥៥] យើងនឹងល្បងពិសោធពួកអ្នកដោយការភ័យខ្លាច ដោយការអត់ឃ្លាន ដោយការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិ ដោយការបាត់បង់ជីវិតនិងដោយការបាត់បង់ផលានុផល ។ ចូរអ្នកផ្សាយដំណឹងល្អដល់បណ្តាអ្នកអត់ធ្មត ។»* អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ *«យើងនឹងល្បងពិសោធពួកអ្នក* មានន័យថាបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា ។ *ដោយការភ័យខ្លាច* ដែលមកពីពួកមេកុលសម្ព័ន្ធនេះមួយនាចុងអាណាត្តិគ្រប់គ្រងរបស់ពួកគេ ។ *ដោយការអត់ឃ្លាន* ដោយសារតម្លៃខ្ពស់ពេក (ប្រាក់ចុះថ្លៃ) ។ *ដោយការបាត់បង់ទ្រព្យសម្បត្តិ* ខូចពាណិជ្ជកម្ម ខ្វះព្រះគុណ្ឌបការគុណនៅក្នុងពាណិជ្ជកម្មនោះ ។ *ដោយការបាត់បង់ជីវិត* ការស្លាប់យ៉ាងទាន់ហន់ ។ *ដោយការបាត់បង់ផលានុផល* ប្រាក់ចំណូលដែលបានមកពីកសិផលមិនគ្រប់គ្រាន់ ហើយផលានុផលខ្វះពរជ័យសិរីសួស្ដី ។ *ចូរអ្នកផ្សាយដំណឹងល្អដល់បណ្តាអ្នកអត់ធ្មត* នៅក្នុងពេលនោះអំពីការដើបឡើងរបស់អាល់-ក្ដ៊ីអ៊ីម عجل الله فرجه ។»

ثُمَّ قَالَ: «يَا مُحَمَّدُ، هَذَا تَأْوِيلُهُ، إِنَّ اللهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: "وَ مَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلاَّ اللهُ وَ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ"». (الغيبة: 250/ 5، ينابيع المودة: 421)**

បន្ទាប់មកអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូអ៊ីយ នេះគឺការបកស្រាយរបស់ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ូ عز وجل ដែលព្រះអង្គ عز وجل ចែងនៅក្នុងនោះ គឺ៖ *[៣:៧] មានតែអល់ឡោះហ្ស៊ូ១ទេដែលដឹងការបកស្រាយរបស់ឱ្ការនោះនិងបណ្តាអ្នកដែលស្ទាត់ជំនាញខាងព្រះអភិញ្ញា ។»* (الغيبة: 250/ 5، ينابيع المودة: 421)

***

وَ عَنْهُ: عَلِيُّ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ صَالِحِ بْنِ أَبِي حَمَّادٍ، رَفَعَهُ، قَالَ: جَاءَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) إِلَى الْأَشْعَثِ بْنِ قَيْسٍ يُعَزِّيهِ بِأَخٍ لَهُ، يُقَالُ لَهُ: عَبْدُ الرَّحْمَنِ، فَقَالَ لَهُ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِنْ جَزِعْتَ فَحَقَّ الرَّحِمِ أَتَيْتَ، وَ إِنْ صَبَرْتَ فَحَقَّ اللهِ أَدَّيْتَ، عَلَى أَنَّكَ إِنْ صَبَرْتَ جَرَى عَلَيْكَ الْقَضَاءُ وَ أَنْتَ مَحْمُودٌ، وَ إِنْ جَزِعْتَ جَرَى عَلَيْكَ الْقَضَاءُ وَ أَنْتَ مَذْمُومٌ».

ទទួលបានពីលោកដែរដែលបានតំណាលតមកពីអ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ តមកពីស្ស ម៉ាលិ:ហ្ហ ប៊ិន អាប៊ូ ហ្ហាម៉ាដ្ធ៉ូដែលបានតំណាលថាអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام បានទៅជួបអាល់-អ្ហ្ស ស្ស ប៊ិន ក្ធ យ ស ដើម្បីជួយសម្រាលទុក្ខលោកដោយសារបងប្អូនលោកឈ្មោះអ្ហ ប ឌ្ធ ល ដ ោ:ហ្ហ ម ានទទួលមរណភាព ។ អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់លោកថា៖ «ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام មករកលោកពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងទុក្ខសោកដែលជាសិទ្ធិរបស់សាច់ញាតិ ។ បើលោកអត់ធ្មត់ លោកបានបំពេញកាតព្វកិច្ចចំពោះអល់ឡោះហ្ហ ១ ជ ាស្រេចក្នុងករណីនេះ ។ បើលោកអត់ធ្មត់ព្រះវិនិច្ឆ័យនឹងតាមលោក ហើយលោកនឹងទៅជាបុគ្គលដែលគេសរសើរលើកតម្កើង ។ បើលោកសោកសង្រ ង ព្រះវិនិ ច្ឆ ័ យនឹ ងតាមលោ ក លោ ក នឹ ងទ ៅ ជ ាអ្ន ក ម ានទ ោ ស ។»

فَقَالَ لَهُ الْأَشْعَثُ: إِنَّا لِلَّهِ وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «أَ تَدْرِي مَا تَأْوِيلُهَا؟» فَقَالَ الْأَشْعَثُ: أَنْتَ غَايَةُ الْعِلْمِ وَ مُنْتَهَاهُ. فَقَالَ لَهُ: «أَمَّا قَوْلُكَ: إِنَّا لِلَّهِ، فَإِقْرَارٌ مِنْكَ بِالْمُلْكِ، وَ أَمَّا قَوْلُكَ: وَ إِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ، فَإِقْرَارٌ مِنْكَ بِالْهَلَاكِ».

អាល់-អ៊ុស្ម៉ូអាស្ម៉ូបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ *«[២:១៥៦] ពិតណាស់យើងជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ន៑ យើងវិលត្រឡប់ទៅរកព្រះអង្គវិញ ។»* អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «តើលោកដឹងសម្រាយរបស់អាយ៉ាស៊ុនេះទេ ?» អាល់-អ៊ុស្ម៉ូអាស្ម៉ូបានទូលថា៖ «ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ជាកំពូលព្រះអភិញ្ញានិងជាព្រំដែនរបស់អាយ៉ាស៊ុនេះ ។» អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ប្រាប់លោកថា៖ «ដែលលោកថា *[២:១៥៦] ពិតណាស់យើងជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ន៑* នេះមានន័យថាលោកព្រមទទួលព្រះមហាក្សត្រ عز وجل ។ ចំណែកឯ *យើងវិលត្រឡប់ទៅរកព្រះអង្គវិញ* នោះមានន័យថាលោកព្រមទទួលសេចក្ដីវិនាស (គឺសេចក្ដីស្លាប់របស់លោក) ។» (الكافي 3: 261/ 40)

***

الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الثُّمَالِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: "وَ لَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَ الْجُوعِ". قَالَ: «ذَلِكَ جُوعٌ خَاصٌّ، وَ جُوعٌ عَامٌّ فَأَمَّا بِالشَّامِ فَإِنَّهُ عَامٌّ، وَ أَمَّا الْخَاصُّ بِالْكُوفَةِ يَخُصُّ وَ لاَ يَعُمُّ وَ لَكِنَّهُ يَخُصُّ الْكُوفَةِ أَعْدَاءَ آلِ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) فَيُهْلِكُهُمُ اللَّهُ بِالْجُوعِ، وَ أَمَّا الْخَوْفُ فَإِنَّهُ عَامٌّ بِالشَّامِ، وَ ذَلِكَ الْخَوْفُ إِذَا قَامَ الْقَائِمُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ أَمَّا الْجُوعُ فَقَبْلَ قِيَامِ الْقَائِمِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ: "وَ لَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِنَ الْخَوْفِ وَ الْجُوعِ"». (تفسير العيّاشي 68/ 125: 1)**

អាល់-អ៊ែយ៉ាស្ស៊ីបានតំណាលតមកពីអាល់-ស្ស៊ីម៉ាលីដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ យ៉ាកុ៉ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل *[២:១៥៥] យើងនឹងល្បងពិសោធពួកអ្នកដោយការភ័យខ្លាច ដោយការអត់ឃ្លាន ។* អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «នេះគឺការអត់ឃ្លានពិសេសនិងការអត់ឃ្លានទូទៅដែលកើតមានឡើងនៅឯទឹកដីស្ស៊ាំ (ស៊ីរី) ព្រោះវានឹងកើតឡើងទូទៅ ។ ចំណែកឯការអត់ឃ្លានពិសេសនឹងកើតឡើងនៅឯគូហ្ហាស៊ុ មិនទូទៅទេតែនឹងកើតឡើងនៅឯគូហ្ហាស៊ុជាពិសេសលើពួកសត្រូវរបស់រាជបុត្រាជនតា عليهم السلام របស់មូហ៊ាំម៉ាដ្ញ صلى الله عليه وآله وسلم ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل នឹងកម្ទេចពួកគេដោយការអត់ឃ្លាន ។ រីឯការភ័យខ្លាចនឹងកើតឡើងជាទូទៅនៅឯទឹកដីស្ស៊ាំ ហើយនោះគឺការខ្លាចភ័យពេលអាល់-ក្ស៊ីម៉ុម عجل الله فرجه ងើបឡើង ។ ចំណែកឯការអត់ឃ្លាន វានឹងឡើងមុនអាល់-ក្ស៊ីម៉ុម عجل الله فرجه ងើបឡើង នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل *[២:១៥៥] យើងនឹងល្បងពិសោធពួកអ្នកដោយការភ័យខ្លាច ដោយការអត់ឃ្លាន ។»*
(تفسير العيّاشي 1: 68/ 125)

***

وَ عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ بَشِّرِ الصَّابِرِينَ أَيْ بِالْجَنَّةِ وَ الْمَغْفِرَةِ». (مصباح الشريعة:186)**

អាល់-ស្ស៊ ឌ្ឍ៊ីក្ق صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៥៥] ចូរអ្នកផ្សាយដំណឹងល្អដល់បណ្ដាអ្នកអត់ធ្មត់ ។* ពោលគឺហានសូគិនិងការលើកលែងទោស ។» (مصباح الشريعة: 186)

۞إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِ ۖ فَمَنْ حَجَّ ٱلْبَيْتَ أَوِ ٱعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۚ وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ ٱللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ١٥٨

១៥៨. [ភ្នំតូចទាំងពីរ] ស្ម‌ហ្ហានិងម៉ារ៉ាស៊ុជារីតិ (គឺពិធី) ដែលអល់ឡោះហ្ន៑បានតែងតាំង ។ អ្នកណាមួយទៅបំពេញពិធីបូជនីយេសចរណ៍ (គឺពិធីហ្ហាជ្ជ) ឯព្រះមហាគ្រឹះ (គឺកាកុ៉បាស៊ុ) ឬបំពេញពិធីអ៊ុមរ៉ោះតុ៌ នឹងពុំមានកំហុសលើខ្លួនគេឡើយបើគេដើរទៅដើរមករវាងទាំងពីរនេះ (គឺដើររវាង

ស្ម័ហ្វានិងម៉ារ៉ាសុ៌ប្រាំពីរដង) ។ នរណាធ្វើអំពើល្អដោយស្ម័គ្រចិត្ត[នៅលើមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ា] អល់ឡោះហ្ស៊ាដឹងគុណ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ ១៥៨

مُحَمَّدِ بْنِ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ وَ مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شَاذَانَ جَمِيعاً عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ «إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) أَقَامَ بِالْمَدِينَةِ عَشْرَ سِنِينَ لَمْ يَحُجَّ ثُمَّ أَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيْهِ وَ أَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجالًا وَ عَلى كُلِّ ضامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ فَأَمَرَ الْمُؤَذِّنِينَ أَنْ يُؤَذِّنُوا بِأَعْلَى أَصْوَاتِهِمْ بِأَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) يَحُجُّ فِي عَامِهِ هَذَا فَعَلِمَ بِهِ مَنْ حَضَرَ الْمَدِينَةَ وَ أَهْلُ الْعَوَالِي وَ الْأَعْرَابُ وَ اجْتَمَعُوا لِحَجِّ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) وَ إِنَّمَا كَانُوا تَابِعِينَ يَنْظُرُونَ مَا يُؤْمَرُونَ وَ يَتَّبِعُونَهُ أَوْ يَصْنَعُ شَيْئاً فَيَصْنَعُونَهُ

មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប... ទទួលបានមកពី មូអ្ហាវីយ៉ាសុ ប៊ិន អ្ហាម៉ារដែលបានតំណាលតមកពី អាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា(صلوات الله عليه والسلام)ដែលមានវចន:ថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា(ﷺ)បានរស់នៅឯម៉ាឌ្ឌីណាសុ៌ដប់ឆ្នាំ ដោយពុំបានបំពេញពិធីហ្ហាជ្ជទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ា(ﷻ)បានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[២២:២៧] ចូរអ្នកប្រកាសហៅមនុស្សទាំងឡាយឲ្យមកបំពេញពិធីហ្ហាជ្ជ ។ ពួកគេនឹងមករកអ្នកដោយជើរ ឬដោយជិះសត្វស្គមណាមួយស្ការ៉ាត់មកពីគ្រប់ទិសទីឆ្ងាយ ។* ព្រះអង្គ(ﷺ)ក៏បានឲ្យអ្នកប្រកាសហៅដោយសម្លេងខ្លាំង១ថា រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា(ﷺ)នឹងបំពេញពិធីហ្ហាជ្ជឆ្នាំនេះ ។ ដូច្នេះប្រជារាស្ត្រនៅក្នុងនគរម៉ាឌ្ឌីណាសុ៌ ពួកអាល់-អ្ហាវ៉ាលី(العوالي) ពួកអាកុ៉ារ៉ាបបានដឹងដំណឹងនេះ ។ ពួកគេក៏បានប្រជុំគ្នាអំពីរឿងពិធីហ្ហាជ្ជរបស់ រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា(ﷺ) ។ ពួកគេជាអ្នកតាមដែលរង់ចាំមើលថាតើព្រះអង្គ(ﷺ)បញ្ជាឲ្យពួកគេធ្វើខ្លះ ពួកគេនឹងតាមព្រះអង្គ(ﷺ) ឬពេលណាព្រះអង្គ(ﷺ)ធ្វើអ្វីមួយ ពេលនោះពួកគេនឹងធ្វើដូចព្រះអង្គ(ﷺ)ដែរ ។"

فَخَرَجَ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) فِي أَرْبَعٍ بَقِينَ مِنْ ذِي الْقَعْدَةِ فَلَمَّا انْتَهَى إِلَى ذِي الْحُلَيْفَةِ زَالَتِ الشَّمْسُ فَاغْتَسَلَ ثُمَّ خَرَجَ حَتَّى أَتَى الْمَسْجِدَ الَّذِي عِنْدَ الشَّجَرَةِ فَصَلَّى فِيهِ الظُّهْرَ وَ عَزَمَ بِالْحَجِّ مُفْرِداً وَ خَرَجَ حَتَّى انْتَهَى إِلَى الْبَيْدَاءِ عِنْدَ الْمِيلِ الْأَوَّلِ فَصُفَّ لَهُ سِمَاطَانِ فَلَبَّى بِالْحَجِّ مُفْرِداً وَ سَاقَ الْهَدْيَ سِتّاً وَ سِتِّينَ أَوْ أَرْبَعاً وَ سِتِّينَ حَتَّى انْتَهَى إِلَى مَكَّةَ فِي سَلْخِ أَرْبَعٍ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ فَطَافَ بِالْبَيْتِ سَبْعَةَ أَشْوَاطٍ ثُمَّ صَلَّى رَكْعَتَيْنِ خَلْفَ مَقَامِ إِبْرَاهِيمَ (عليه السلام)

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា(ﷺ)ចេញដំណើរក្នុងអំឡុងពេលបួនថ្ងៃចុងខែស៊ុ៌ល-ក្ខ៉ុ៌ដ្ឋាសុ ។ លុះព្រះអង្គ(ﷺ)បានមកដល់ ស៊ុ៌ អាល់-ហ្ហាលីហ្ហាសុ ថ្ងៃមិនទាន់លិចទេ ។ ព្រះអង្គ(ﷺ)បានជម្រះព្រះកាយហើយបានទៅកាន់ម៉ាស់ជ្ជិដ្ឋមួយដែលមានដើមឈើមួយដើម ។ ព្រះអង្គ(ﷺ)បានស្ម័ឡាត់ុ៌អាល់-ស៊ូហ្ហ៊ូរនៅក្នុងម៉ាស់ជ្ជិដ្ឋនោះ ហើយតាំងបំណងបំពេញពិធីហ្ហាជ្ជម្នាក់ឯង ។ រួចហើយព្រះអង្គ(ﷺ)ចាកចេញលុះបានទៅដល់អាល់-បៃដ្ឋាអ៊ុ៌ក្នុងដំណាក់ផ្លូវដំបូង ។ មនុស្សឈរជាពីរជួរ ព្រះអង្គ(ﷺ)ប៉ងបំពេញពិធីហ្ហាជ្ជម្នាក់ឯង ។ ព្រះអង្គ(ﷺ)កៀងហ្វូងសត្វសម្រាប់ពលិកម្មដែលមានចំនួនហុកសិបប្រាំមួយឬហុកសិបបួនក្បាល លុះបានទៅដល់ម៉ាក់កាសុ៌ក្នុងអំឡុងពេលបួនថ្ងៃដំបូងខែស៊ុ៌ល-ហ្ហ៊ីជ្ជយ៉ាសុ ។ ព្រះអង្គ(ﷺ)បានដើរវ៉ែលព្រះមហាគ្រឹះប្រាំពីរជុំ ហើយបំពេញស្ម័ឡាត់ុ៌ពីរ៉ាក់អ្ហាត់ក្រោយ ម៉ាក្ខ៉ូម អ៊ីបរ៉ាហ៊ីម(عليه السلام) ។"

ثُمَّ عَادَ إِلَى الْحَجَرِ فَاسْتَلَمَهُ وَ قَدْ كَانَ اسْتَلَمَهُ فِي أَوَّلِ طَوَافِهِ ثُمَّ قَالَ : إِنَّ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَأَبْدَأُ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ تَعَالَى بِهِ وَ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ كَانُوا يَظُنُّونَ أَنَّ السَّعْيَ بَيْنَ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةِ شَيْءٌ صَنَعَهُ الْمُشْرِكُونَ فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ : إِنَّ الصَّفا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلا جُناحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِما.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ បានត្រឡប់មកឯអាល់-ហ្ជាយ៉ារ (الحجر ថ្ម) បានចាប់ថ្មនោះក្នុងជុំទីមួយ ពេលដើរ ផ្ទៃ ។ ហើយព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "អាល់-ស្ហ្វា និង អាល់-ម៉ារ៉ាវ៉ាសុ ជាព្រះរាជពិធីរបស់ អល្លោះហ្ស៊ីរ ﷻ ។ ដូច្នេះចូរចាប់ផ្តើមដោយអ្វីដែលអល្លោះហ្ស៊ីរ ﷻ ចាប់ផ្តើម ។ ពួកមុស្លីមតែងតែគិតថា អាល់-សាអ៊ីត្រង់ចន្លោះអាល់-ស្ហ្វានិងអាល់-ម៉ារ៉ាវ៉ាសុ ជាពិធីមួយដែលពួកពហុទេពនិយមធ្លាប់តែធ្វើ ។" អល្លោះហ្ស៊ីរ ﷻ ក៏បានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[២:១៥៨] ស្ហ្វានិងម៉ារ៉ាវ៉ាសុ ជារីតិ (គឺពិធី) ដែលអល្លោះ ហ្ស៊ីរ ﷻ បានតែងតាំង ។ អ្នកណាមួយទៅបំពេញពិធីបូជនីយេសចរណ៍ (គឺពិធីហ្ជាជ) ឯព្រះមហាគ្រឹះ (គឺកាកុ៌ប៉ាសុ) ឬ បំពេញពិធីអ៊ុមរ៉ោះតុ៌ នឹងពុំមានកំហុសលើខ្លួនគេឡើយ បើគេដើរទៅដើរមករវាងទាំងពីរនេះ ។*

ثُمَّ أَتَى الصَّفَا فَصَعِدَ عَلَيْهِ وَ اسْتَقْبَلَ الرُّكْنَ الْيَمَانِيَّ فَحَمِدَ اللَّهَ وَ أَثْنَى عَلَيْهِ وَ دَعَا مِقْدَارَ مَا يُقْرَأُ سُورَةُ الْبَقَرَةِ مُتَرَسِّلًا ثُمَّ انْحَدَرَ إِلَى الْمَرْوَةِ فَوَقَفَ عَلَيْهَا كَمَا وَقَفَ عَلَى الصَّفَا ثُمَّ انْحَدَرَ وَ عَادَ إِلَى الصَّفَا فَوَقَفَ عَلَيْهَا ثُمَّ انْحَدَرَ إِلَى الْمَرْوَةِ حَتَّى فَرَغَ مِنْ سَعْيِهِ.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ មកឡើងអាល់-ស្ហ្វា បែរទៅរកអាល់-រុកន៌ អាល់-យ៉ាម៉ានី ។ ព្រះអង្គ ﷺ បាន គោរពសក្ការៈអល្លោះហ្ស៊ីរ ﷻ លើកតម្កើងព្រះអង្គ ﷻ ហើយសូត្រស៊ូរ៉ោះតុ៌អាល់-បាក្ខ៉ោះតុ៌តាមសម្រួល ដោយមិនបង្ខំ ។ រួចហើយព្រះអង្គ ﷺ ចុះមកឯអាល់-ម៉ារ៉ាវ៉ាសុ ហើយបានឈប់នៅទីនេះដូចព្រះអង្គ ﷺ បានឈប់នៅឯអាល់-ស្ហ្វាដែរ ។ រួចហើយព្រះអង្គ ﷺ ចុះមកឯអាល់-ស្ហ្វាវិញ ហើយបានឈប់នៅទី នេះ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ ចុះមកឯអាល់-ម៉ារ៉ាវ៉ាសុ លុះបានចប់ពិធីសាអ៊ីរបស់ព្រះអង្គ ﷺ (គឺធ្វើបែប នេះប្រាំពីដង) ។

فَلَمَّا فَرَغَ مِنْ سَعْيِهِ وَ هُوَ عَلَى الْمَرْوَةِ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ بِوَجْهِهِ فَحَمِدَ اللَّهَ وَ أَثْنَى عَلَيْهِ ثُمَّ قَالَ إِنَّ هَذَا جَبْرَئِيلُ وَ أَوْمَأَ بِيَدِهِ إِلَى خَلْفِهِ يَأْمُرُنِي أَنْ آمُرَ مَنْ لَمْ يَسُقْ هَدْياً أَنْ يُحِلَّ وَ لَوِ اسْتَقْبَلْتُ مِنْ أَمْرِي مَا اسْتَدْبَرْتُ لَصَنَعْتُ مِثْلَ مَا أَمَرْتُكُمْ وَ لَكِنِّي سُقْتُ الْهَدْيَ وَ لَا يَنْبَغِي لِسَائِقِ الْهَدْيِ أَنْ يُحِلَّ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحِلَّهُ».

លុះចប់ពិធីសាអ៊ី ព្រះអង្គ ﷺ នៅឯអាល់-ម៉ារ៉ាវ៉ាសុ ព្រះអង្គ ﷺ បានបែរទៅរកមនុស្ស ។ ព្រះអង្គ ﷺ បាន គោរពសក្ការៈអល្លោះហ្ស៊ីរ ﷻ លើកតម្កើងព្រះអង្គ ﷻ ហើយមានព្រះវចនៈថា៖ "ហ្ជីបរ៉អ៊ីល عليه السلام ដែល នៅទីនេះ" ព្រះអង្គ ﷺ ចង្អុលទៅក្រោយខ្នងព្រះអង្គ ﷺ "បានបញ្ជាឲ្យខ្ញុំ ﷺ បញ្ជាបុគ្គលណាដែលពុំមាន សត្វសម្រាប់ពលិកម្មទេនោះ ឲ្យបុគ្គលនោះស្លៀកពាក់ (ចេញពីអ៊ុះហ្ស៊ារ៉ម) ។ ក្នុងពេលអនាគតខ្ញុំ ﷺ នឹង មិនធ្វើបែបនេះទេ តែខ្ញុំ ﷺ នឹងធ្វើស្រដៀងអ្វីដែលខ្ញុំ ﷺ បញ្ជាឲ្យអស់លោកធ្វើ ។ តែខ្ញុំ ﷺ បាននាំសត្ว ពលិកម្មមក ។ ដរាបណាសត្ववពលិកម្មមិនបានទៅដល់កន្លែងវាទេ ដរាបនោះបុគ្គលដែលមានសត្ว ពលិកម្មមិនទទួលបាននូវផលទេបើបុគ្គលនោះស្លៀកពាក់វិញ (ពោលគឺ ឲ្យគ្រងអ៊ុះហ្ស៊ារ៉ម ទាល់តែសត្ว ពលិកម្មបានទៅដល់កន្លែងធ្វើពលីកម្ម) ។"

قَالَ «فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ لَنَخْرُجَنَّ حُجَّاجاً وَ رُءُوسُنَا وَ شُعُورُنَا تَقْطُرُ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) أَمَا إِنَّكَ لَنْ تُؤْمِنَ بِهَذَا أَبَداً فَقَالَ لَهُ سُرَاقَةُ بْنُ مَالِكِ بْنِ جُعْشُمٍ الْكِنَانِيُّ يَا رَسُولَ اللَّهِ عُلِّمْنَا دِينَنَا كَأَنَّا خُلِقْنَا الْيَوْمَ فَهَذَا الَّذِي أَمَرْتَنَا بِهِ لِعَامِنَا هَذَا أَمْ لِمَا يَسْتَقْبِلُ فَقَالَ لَهُ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) بَلْ هُوَ لِلْأَبَدِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ شَبَّكَ أَصَابِعَهُ وَ قَالَ: «دَخَلَتِ الْعُمْرَةُ فِي الْحَجِّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ».

ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ "បុរសម្នាក់បានទូលព្រះអង្គ ﷺ ថា៖ "គេបានធ្វើឲ្យយើងទៅជាអ្នកបំពេញពិធីហ្ជាជ ។ យើងដឹងខ្លួនថាហាក់ដូចជាមានគេទាញក្បាលយើង ។" រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចន:ប្រាប់បុរសនោះថា៖ "តែលោកនឹងមិនជឿរឿងនេះជាដាច់ខាត!" សារ៉ាក្ការ៉ះតុ៌ ប៊ិន ម៉ាលិក ប៊ិន យ៉ាក្ជ ស្ថាំ អាល់-គីណានីបានទូលថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ អើយ អស់ទូលព្រះបង្គំបានសិក្សាសាសនារបស់អស់ទូលព្រះបង្គំហើយ ហាក់ដូចជាអស់ទូលព្រះបង្គំត្រូវបង្កើតឡើងក្នុងថ្ងៃនេះ ។ អ្វីដែលព្រះអង្គ ﷺ បញ្ជាឲ្យអស់ទូលព្រះបង្គំធ្វើនោះ សម្រាប់តែឆ្នាំនេះឬសម្រាប់ពេលអនាគត(ដែរ) ?" រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ បានប្រាប់គាត់ថា៖ "សម្រាប់រហូតតរៀងទៅ លុះដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។" រួចហើយ ព្រះអង្គ ﷺ រឹតម្រាមដៃហើយមានព្រះវចន:ថា៖ "អ៊ូមរ៉ះតុ៌ត្រូវរាប់បញ្ចូលក្នុងពិធីហ្ជាជ្ជរហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។" (الكافي 4 : 245 / 4) 22:27

***

ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سِنَانٍ، عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ جَابِرٍ، وَ عَبْدِ الْكَرِيمِ بْنِ عَمْرٍو، عَنْ عَبْدِ الْحَمِيدِ بْنِ أَبِي الدَّيْلَمِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «سُمِّيَ الصَّفَا صَفَا، لِأَنَّ الْمُصْطَفَى آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) هَبَطَ عَلَيْهِ، فَقُطِعَ لِلْجَبَلِ اسْمٌ مِنِ اسْمِ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "إِنَّ اللهَ اصْطَفىٰ آدَمَ وَ نُوحاً وَ آلَ إِبْرٰاهِيمَ وَ آلَ عِمْرٰانَ عَلَى الْعٰالَمِينَ" وَ هَبَطَتْ حَوَّاءُ عَلَى الْمَرْوَةِ، وَ إِنَّمَا سُمِّيَتِ الْمَرْوَةَ، لِأَنَّ الْمَرْأَةَ هَبَطَتْ عَلَيْهَا، فَقُطِعَ لِلْجَبَلِ اسْمٌ مِنِ اسْمِ الْمَرْأَةِ». (علل الشرائع: 431/ 1)**

[...] អ៊ាប់ឌុល ហ្ជាមីដ ប៊ិន អាប៊ូ អាល់-ដ្ជៃឡ្ជ៉ាំបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះ ﷺ ដែលមានវចន:ថា៖ «គេហៅស្ម៉ូហ្ជាថាស្ម៉ូហ្ជាព្រោះគេបានជ្រើសរើស (គឺ المصطفى) អាដ្ជ៉ាំ ﷺ ចុះមកលើភ្នំនេះ ។ ដូច្នេះឈ្មោះភ្នំនេះមកពីឈ្មោះរបស់អាដ្ជ៉ាំ ﷺ ។ អល់ឡោះ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៣:៣៣] ពិតណាស់អល់ឡោះ ﷻ បានជ្រើសរើសអាដ្ជ៉ាំ នុះ ﷺ បណ្ដាកូនចៅរបស់អ៊ុបរ៉ូ ﷺ ីមនិងបណ្ដាកូនចៅរបស់អ៊ីមរ៉ន លើប្រជានិករទាំងឡាយ ។* ហ្ជាវ៉ាអ៊ុ ﷺ ចុះមកលើអាល់-ម៉ារ៉ាស ។ គេហៅភ្នំនេះថាម៉ារ៉ាស ព្រោះស្ត្រី (المرأة) ចុះមកលើភ្នំនេះ ។ ដូច្នេះឈ្មោះភ្នំនេះមកពីឈ្មោះអាល់-ម៉ារអ៊ាស (គឺនារី, ស្ត្រី) ។»
(علل الشرائع: 431 / 1)

***

وَ عَنْهُ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا سَعْدُ بْنُ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ يَعْقُوبَ بْنِ يَزِيدَ، عَنْ مُحَمَّدِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ إِبْرَاهِيمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) لَمَّا خَلَّفَ إِسْمَاعِيلَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بِمَكَّةَ عَطِشَ الصَّبِيُّ، وَ كَانَ فِيمَا بَيْنَ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةِ شَجَرٌ، فَخَرَجَتْ أُمُّهُ حَتَّى قَامَتْ عَلَى الصَّفَا، فَقَالَتْ: هَلْ بِالْوَادِي مِنْ أَنِيسٍ؟ فَلَمْ يُجِبْهَا أَحَدٌ، فَمَضَتْ حَتَّى انْتَهَتْ إِلَى الْمَرْوَةِ، فَقَالَتْ: هَلْ بِالْوَادِي مِنْ أَنِيسٍ؟ فَلَمْ يُجِبْهَا أَحَدٌ، ثُمَّ رَجَعَتْ إِلَى الصَّفَا، فَقَالَتْ كَذَلِكَ حَتَّى صَنَعَتْ ذَلِكَ سَبْعاً، فَأَجْرَى اللَّهُ ذَلِكَ سُنَّةً.

[...] មូអ៊ុវីយ៉ាសុ ប៊ិន អ៊ុម៉ារបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះ ហ្ន៌ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «កាលអ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام បានទុកអ៊ីសម៉ាអ៊ីលនៅឯផ្ទះនៅម៉ាក់កាសុ ក្មេងនេះស្រេកទឹក ។ ចន្លោះអាល់-ស្ស ហ្វានិងអាល់-ម៉ារ៉ាសុ៉ាមានដើមឈើមួយ ។ មាតាព្រះអង្ គ عليه السلام បានទៅឡើងលើភ្នំអាល់-ស្ស ហ្វាហើយសួរថា៖ "តើមានអ្នកសប្បុរសនៅច្រកនេះទេ ?" តែមិនមានអ្នកណាឆ្លើយតបវិញទេ ។ ព្រះនាងក៏បានដើរទៅមុខទៀតលុះដល់ភ្នំអាល់-ម៉ារ៉ាសុ ព្រះនាងបានសួរថា៖ "តើមានអ្នកសប្បុរសនៅច្រកនេះទេ ?" មិនមានអ្នកណាឆ្លើយតបទេ ។ ព្រះនាងក៏បានត្រឡប់ទៅអាល់-ស្ស ហ្វាវិញ បានសួរដូចមុនទាល់តែគ្រប់ប្រាំពីរដង ។ អល់ឡោះ ហ្ន៌ ﷻ ក៏បានទុកព្រឹត្តិការណ៍នេះជាស្ងាណាសុ (គឺទំនៀម) ។

فَأَتَاهَا جَبْرَئِيلُ، فَقَالَ لَهَا: مَنْ أَنْتِ؟ فَقَالَتْ: أَنَا أُمُّ وَلَدِ إِبْرَاهِيمَ، فَقَالَ لَهَا: إِلَى مَنْ وَكَلَكُمْ؟ فَقَالَتْ: أَمَّا إِذَا قُلْتَ ذَلِكَ، فَقَدْ قُلْتُ لَهُ حَيْثُ أَرَادَ الذَّهَابَ:يَا إِبْرَاهِيمُ، إِلَى مَنْ تَكِلُنَا؟ فَقَالَ: إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، فَقَالَ جَبْرَئِيلُ: لَقَدْ وَكَلَكُمْ إِلَى كَافٍ.

ឃ្ជ ីបរ៉អ៊ីល عليه السلام បានមកជួបព្រះនាង សួរព្រះនាងថា៖ "នាងជាអ្នកណា ?" ព្រះនាងបានថា៖ "ខ្ញុំជាមាតារបស់កូនប្រុសរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام ។" ឃ្ជ ីបរ៉អ៊ីល عليه السلام ក៏បានប្រាប់ព្រះនាងថា៖ "តើព្រះអង្ គ عليه السلام ផ្ញើពួកអ្នកទុកជាមួយអ្នកណា ?" ព្រះនាងបានថា៖ "ខ្ញុំជាអ្នកថា ។ ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្ គ عليه السلام កាលព្រះអង្ គ عليه السلام គិតទុកយើងនៅត្រង់នេះថា៖ "តើព្រះអង្ គ عليه السلام ផ្ញើយើងទុកជាមួយអ្នកណា ?" ព្រះអង្ គ عليه السلام មានវចនៈថា៖ "ផ្ញើទុកជាមួយអល់ឡោះ ហ្ន៌ ﷻ ។"" ឃ្ជ ីបរ៉អ៊ីល عليه السلام បានថា៖ "ព្រះអង្ គ عليه السلام បានផ្ញើពួកអ្នកទុកជាមួយបុគ្គលដែលគ្រប់គ្រាន់ណាស់ ។"»

قَالَ: «وَ كَانَ النَّاسُ يَتَجَنَّبُونَ الْمَمَرَّ بِمَكَّةَ لِمَكَانِ الْمَاءِ، فَفَحَصَ الصَّبِيُّ بِرِجْلِهِ فَنَبَعَتْ زَمْزَمُ، وَ رَجَعَتْ مِنَ الْمَرْوَةِ إِلَى الصَّبِيِّ وَ قَدْ نَبَعَ الْمَاءُ، فَأَقْبَلَتْ تَجْمَعُ التُّرَابَ حَوْلَهُ مَخَافَةَ أَنْ يَسِيحَ الْمَاءُ، وَ لَوْ تَرَكَتْهُ لَكَانَ سَيْحاً».

អ៊ីមុ ាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «មនុស្សតែងតែចៀសវាងដើរតាមច្រកម៉ាក់កាសុ៉ទៅរកទឹក ។ ក្មេងប្រុស (គឺ អ៊ីសម៉ាអ៊ីល عليه السلام) តន្ត្រុំជើងលើដី ទឹកស្ងាំស្ងាំក៏បានហូរចេញមក ។ ព្រះនាងបានត្រឡប់ពីអាល់-ម៉ារ៉ាសុ៉មករកកូនវិញក៏បានឃើញទឹកហូរចេញមក ។ ព្រះនាងបានប្រមូលដីខ្សាច់ជុំវិញទឹកនេះក្រែងលោវាស្ងួតអស់ ។ ទោះបីព្រះនាងលែងទឹកនោះក៏ទឹកនោះមិនរីងដែរ ។»

قَالَ: «فَلَمَّا رَأَتْهُ الطَّيْرُ حَلَقَتْ عَلَيْهِ – قَالَ –: فَمَرَّ رَكْبٌ مِنَ الْيَمَنِ، فَلَمَّا رَأَوُا الطَّيْرَ حَلَقَتْ عَلَيْهِ، قَالُوا: مَا حَلَقَتْ إِلاَّ عَلَى الْمَاءِ، فَأَتَوْهُمْ لِيَسْتَقُوهُمْ فَسَقَوْهُمْ مِنَ الْمَاءِ، وَ أَطْعَمَهُمُ الرَّكْبُ مِنَ الطَّعَامِ، وَ أَجْرَى اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُمْ بِذَلِكَ رِزْقاً، فَكَانَ الرَّكْبُ يَمُرُّ بِمَكَّةَ فَيُطْعِمُونَهُمْ مِنَ الطَّعَامِ، وَ يَسْقُونَهُمْ مِنَ الْمَاءِ». (علل الشرائع: 432/ 1)**

អ៊ីមុ ាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ពេលពួកសត្វស្លាបបានឃើញទឹកនេះ ក៏បានហើរឆ្ពោះមករកទឹកនេះ ។ ពួកអ្នកជិះជំនិះក៏បានកាត់តាមនេះពេលបានឃើញសត្វស្លាបចោមទឹកនេះ ។ ពួកគេបានថា៖ "ពួកសត្វមិនចោមអ្វីក្រៅពីចោមទឹកទេ ។" ដូច្នេះពួកគេក៏បានមករកពួកគេ عليهم السلام ដើម្ប ីបំបាត់អាការស្រេកទឹក ។ ពួកគេ عليهم السلام ក៏បានឲ្យទឹកពួកគេនោះផឹក ។ ពួកអ្នកជិះជំនិះក៏ផ្ត ល់ឲ្យពួកគេ عليهم السلام នូវស្បៀងអាហារ ។ អល់ឡោះ ហ្ន៌ ﷻ បានធ្ីឲ្យវាទៅគ្ីងទ្រទ្រង់ជ ីវិតពួកគេ عليهم السلام ។ ពួកអ្នកជិះជំនិះតែងតែកាត់តាមម៉ាក់កាសុ ផ្ត ល់ស្បៀងដល់ពួកគេ عليهم السلام ហ ើយពួកគេ عليهم السلام ផ្ត ល់ទឹកដល់ពួកគេនោះ ។» (علل الشرائع: 432 / 1)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ حُكَيْمٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الصَّيْرَفِيِّ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، قَالَ: سُئِلَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنِ السَّعْيِ بَيْنَ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةِ فَرِيضَةٌ أَمْ سُنَّةٌ؟ فَقَالَ: «فَرِيضَةٌ».

[...] អាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ ប៊ិន អ៊ុលី អាល់-ស្ងយ់រ៉ហ្ស៊ីបានតំណាលតមកពីមិត្តយើងម្នាក់ដែលបានតំណាលថា គេបានសួរអាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា អំពីអាល់-សាអ៊ីរវាងអាល់-ស្ស៊ហ្វានិងអាល់-ម៉ារ៉ាសុ៉ថាតើជាហ្វារឌ្ហូឬជាស៊ូណាតុ៌ ? ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «ជាហ្វារឌ្ហូ (គឺចាំបាច់) ។»

قُلْتُ: أَ وَ لَيْسَ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فَلا جُناحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِما؟ قَالَ: «كَانَ ذَلِكَ فِي عُمْرَةِ الْقَضَاءِ، إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) شَرَطَ عَلَيْهِمْ أَنْ يَرْفَعُوا الْأَصْنَامَ مِنَ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةِ، فَتَشَاغَلَ رَجُلٌ وَ تَرَكَ السَّعْيَ حَتَّى انْقَضَتِ الْأَيَّامُ، وَ أُعِيدَتِ الْأَصْنَامُ، فَجَاءُوا إِلَيْهِ، فَقَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ فُلَاناً لَمْ يَسْعَ بَيْنَ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةِ، وَ قَدْ أُعِيدَتِ الْأَصْنَامُ؟ فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: فَلا جُناحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِما [أَيْ وَ عَلَيْهِمَا الْأَصْنَامُ]».

ខ្ញុំបានទូលថា៖ «អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷻ មិនមានព្រះបន្ទូលទេថា៖ *[២:១៥៨] ពុំមានកំហុសលើខ្លួនគេឡើយបើគេដើរទៅដើរមករវាងទាំងពីរនេះ* ?» ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «នេះនៅក្នុងពេលបំពេញអ៊ុមរ៉ោះតុ៌អាល់-ក្ឃ៉ដ្ធ៉ អ៊ុ ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷺ បានដាក់លក្ខខណ្ឌលើពួកគេឲ្យពួកគេយករូបបដិមាចេញពីអាល់-ស្ស៊ហ្វានិងអាល់-ម៉ារ៉ាសុ៉ ដែលធ្វើឲ្យមនុស្សគេចធ្វើសាអ៊ី ។ បុរសម្នាក់រវល់ពេកទាល់តែហួសថ្ងៃធ្វើសាអ៊ី គេក៏បានយករូបបដិមាមកដាក់វិញ ។ ដូច្នេះគេបានទៅប្រាប់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷺ ថា៖ "រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីអ៊ីយ អ្នកនេះមួយមិនបានធ្វើសាអ៊ីរវាងអាល់-ស្ស៊ហ្វានិងម៉ារ៉ាសុ៉ទេ ហើយគេបានយករូបបដិមាមកដាក់វិញហើយ ?" ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷻ បានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[២:១៥៨] ពុំមានកំហុសលើខ្លួនគេឡើយបើគេដើរទៅដើរមករវាងទាំងពីរនេះ* ពោលគឺ ទោះបីមានរូបបដិមានៅលើភ្នំទាំងពីរនេះក៏ដោយ ។» (الكافي 4 : 435 / 8)

***

عَنْهُ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، وَ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شَاذَانَ، جَمِيعاً، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) - فِي حَدِيثِ حَجِّ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) -: «أَنَّهُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) بَعْدَ مَا طَافَ بِالْبَيْتِ وَ صَلَّى رَكْعَتَيْهِ، قَالَ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): إِنَّ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ، فَابْدَأْ بِمَا بَدَأَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهِ، وَ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ كَانُوا يَظُنُّونَ أَنَّ السَّعْيَ بَيْنَ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةِ شَيْءٌ صَنَعَهُ الْمُشْرِكُونَ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: "إِنَّ الصَّفٰا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعٰائِرِ اللهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلاٰ جُنٰاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمٰا"». (الكافي 245/ 4: 4)**

មូអ៊ុវ៉ីយ៉ាសុ៉ ប៊ិន អ៊ុម៉ារបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷺ ដែលមានវចន:អំពីហ្ការ៉ីស្ស ព្រះសាស្តា ﷺ កាលព្រះអង្គ ﷺ មានព្រះវចន: ក្រោយពីបានដើរវ៉ែលព្រះមហាគ្រឹះ បានស្ងឹមតុ៌ពីរ រ៉ក់អ៊ុតុ៌ហើយ ថា៖ «អាល់-ស្ស៊ហ្វានិងអាល់-ម៉ារ៉ាសុ៉ជាបែបបទពីររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷻ ដូច្នេះចូរចាប់ផ្តើមដោយអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷻ បានចាប់ផ្តើម ។ ពួកមុស្លីមតែងតែគិតថាសាអ៊ីរវាងអាល់-ស្ស៊ហ្វានិងអាល់-ម៉ារ៉ាសុ៉ជាទង្វើមួយរបស់ពួកពហុទេពនិយម ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា ﷻ បានបើកឲ្យដឹងថា៖

[២:១៥៨] ស្ង៊ីហ្ការនិងម៉ារ៉ាសុ់ជារ៉ាតិ (គឺពិធី) ដែលអល់ឡោះហ្ការ៉ាបានតែងតាំង ។ អ្នកណាមួយទៅបំពេញពិធីបូជនីយេសចរណ៍ (គឺពិធីហ្ការ) ឯព្រះមហាគ្រឹះ (គឺកាកុ៌បាសុ) ឬបំពេញពិធីអ៊ុមរ៉ោះត៌នឹងពុំមានកំហុសលើខ្លួនគេឡើយបើគេដើរទៅដើរមករវាងទាំងពីរនេះ ។» (الكافي 4 : 435 / 8)

***

الشَّيْخُ فِي (التَّهْذِيبِ): بِإِسْنَادِهِ عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ حَمَّادٍ، عَنِ الْحَلَبِيِّ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنِ الْمَرْأَةِ تَطُوفُ بَيْنَ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةِ وَ هِيَ حَائِضٌ؟ قَالَ: «لاَ، لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: "إِنَّ الصَّفَا وَ الْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللهِ ». (التهذيب 394/ 1373: 5)**

[...] អាល់-ហ្ការ៉ាលីបីបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ អ្ការ៉ាប់ឌុលឡោះហ្ការ៉ា صلوات الله عليه والسلام អំពីនារីដែលដើររវាងអាល់-ស្ង៊ីហ្ការនិងអាល់-ម៉ារ៉ាសុ់ពេលនាងមិនស្អាត ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ទេ (គឺនារីមិនគប្បីធ្វើទេ) ព្រោះអល់ឡោះហ្ការ៉ា تعالى មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៥៨] ស្ង៊ីហ្ការនិងម៉ារ៉ាសុ់ជារ៉ាតិ (គឺពិធី) ដែលអល់ឡោះហ្ការ៉ាបានតែងតាំង ។»* (التهذيب 5 : 394 / 1373)

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡتُمُونَ مَآ أَنزَلۡنَا مِنَ ٱلۡبَيِّنَٰتِ وَٱلۡهُدَىٰ مِنۢ بَعۡدِ مَا بَيَّنَّٰهُ لِلنَّاسِ فِي ٱلۡكِتَٰبِ أُوْلَٰٓئِكَ يَلۡعَنُهُمُ ٱللَّهُ وَيَلۡعَنُهُمُ ٱللَّٰعِنُونَ ١٥٩

១៥៩. ពួកដែលលាក់អ្វីដែលយើងដាក់ចុះមក គឺភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់និងព្រះមគ្គទេសក៏ដឹកនាំ បន្ទាប់ពីយើងបានបំភ្លឺដល់បណ្តាមនុស្សរួចហើយនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ ជនទាំងនេះគឺជនដែលអល់ឡោះហ្ការ៉ាដាក់បណ្តាសា បណ្តាអ្នកដាក់បណ្តាសាដាក់បណ្តាសាជនទាំងនេះ[ដែរ] ។corrigé

إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ وَأَصۡلَحُواْ وَبَيَّنُواْ فَأُوْلَٰٓئِكَ أَتُوبُ عَلَيۡهِمۡ وَأَنَا ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ١٦٠

១៦០. លើកលែងតែអ្នកណាដែលស្តារលាទោស កែខ្លួន បង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់[នូវការពិត] ។ ជនទាំងនោះគឺជនដែលអញនឹងអត់ឱនឲ្យ ។ អញគឺអ្នកទទួលការសូមស្តារលាទោស[ពីអ្នកសាងបាប] អញគឺអ្នកមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។corrigé

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ់ ១៥៩-១៦០

الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَمَّنْ ذَكَرَهُ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): « إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ ما أَنْزَلْنا مِنَ الْبَيِّناتِ وَ الْهُدىٰ فِي عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)». (تفسير العيّاشي 71/ 136: 1)**

អាល់-អ្ការ៉ាយ៉ាស្ស៊ីបានតំណាលតមកពីអ៊ីបនូ អាប៊ូ អ្ការ៉ាម៉ៃ៌រ៍ តមកពីម្នាក់ដែលបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ្ការ៉ាប់ឌុលឡោះហ្ការ៉ា صلوات الله عليه والسلام ថា៖ *«[២:១៥៩] ពួកដែលលាក់ភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់និងមគ្គទេសក៏ដឹកនាំដែលយើងបានបើកឲ្យដឹង* [ភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់និងមគ្គទេសក៏ដឹកនាំដែលស្តី] អំពីអ្ការ៉ាលី صلوات الله عليه والسلام ។»
(تفسير العيّاشي 1: 71/ 136)

***

عَنْ حُمْرَانَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: "إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مٰا أَنْزَلْنٰا مِنَ الْبَيِّنٰاتِ وَ الْهُدىٰ مِنْ بَعْدِ مٰا بَيَّنّٰاهُ لِلنّٰاسِ فِي الْكِتٰابِ" «يَعْنِي بِذَلِكَ نَحْنُ، وَ اللَّهُ الْمُسْتَعَانُ». (تفسير العيّاشي 71/ 137: 1)**

ហ៊ាំរ៉ានបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ *[២:១៥៩] ពិតណាស់ពួកដែលលាក់ភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់និងមគ្គទេសក៍ដឹកនាំដែលយើងបានបើកឲ្យដឹង បន្ទាប់ពីយើងបានបំភ្លឺវារួចហើយ (គឺភ័ស្តុតាងនិងមគ្គទេសក៍ដឹកនាំ) សម្រាប់បណ្តាមនុស្សនៅក្នុងគម្ពីរ* ថា៖ «នេះមានន័យថាយើង عليهم السلام ។ អល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ ជាអ្នកជួយគាំទ្រ ។» (تفسير العيّاشي 1: 71/ 137)

***

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « إِنَّ اَلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مٰا أَنْزَلْنٰا مِنَ اَلْبَيِّنٰاتِ » مِنْ صِفَةِ مُحَمَّدٍ وَ صِفَةِ عَلِيٍّ وَ حِلْيَتِهِ « وَ اَلْهُدىٰ مِنْ بَعْدِ مٰا بَيَّنّٰاهُ لِلنّٰاسِ فِي اَلْكِتٰابِ » [قَالَ:] وَ اَلَّذِي أَنْزَلْنَاهُ مِنْ [بَعْدِ] اَلْهُدَى، هُوَ مَا أَظْهَرْنَاهُ مِنَ اَلْآيَاتِ عَلَى فَضْلِهِمْ وَ مَحَلِّهِمْ.

អ៊ីម៉ាំហាសាន់ អាល់-អាស់ការី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ *[២:១៥៩] ពិតណាស់ពួកដែលលាក់ភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់* គឺគុណសម្បត្តិរបស់មូហាំម៉ាដ់ صلى الله عليه وآله وسلم និងគុណសម្បត្តិរបស់អាលី صلوات الله عليه والسلام និងលក្ខណៈពិសេសរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهما السلام *និងមគ្គទេសក៍ដឹកនាំដែលយើងបានបើកឲ្យដឹងបន្ទាប់ពីយើងបានបំភ្លឺវារួចហើយសម្រាប់បណ្តាមនុស្សនៅក្នុងគម្ពីរ* អ្វីដែលត្រូវបើកឲ្យដឹងបន្ទាប់ពីនោះគឺមគ្គទេសក៍ដឹកនាំ ។ នេះគឺសញ្ញានៃបារមីនិងឋានៈរបស់អ្នកទាំងពីរ عليهما السلام ដែលយើង عزّ وجلّ បានបង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់ ។

كَالْغَمَامَةِ اَلَّتِي كَانَتْ تُظِلُّ رَسُولَ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ فِي أَسْفَارِهِ، وَ اَلْمِيَاهِ اَلْأُجَاجَةِ اَلَّتِي كَانَتْ تَعْذُبُ فِي اَلْآبَارِ وَ اَلْمَوَارِدِ بِبُصَاقِهِ وَ اَلْأَشْجَارِ اَلَّتِي كَانَتْ تَتَهَدَّلُ ثِمَارُهَا بِنُزُولِهِ تَحْتَهَا وَ اَلْعَاهَاتِ اَلَّتِي كَانَتْ تَزُولُ عَمَّنْ يَمْسَحُ يَدَهُ عَلَيْهِ أَوْ يَنْفُثُ بُصَاقَهُ فِيهَا.

ដូចជាពពកដែលបានបាំងម្លប់ឲ្យរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ទ៍ صلى الله عليه وآله وسلم ពេលព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ធ្វើដំណើរ ដូចជាទឹកអណ្តូងប្រែទៅជាសាបដោយសារទឹកមាត់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ដូចជាដើមឈើបន្ទាបផ្លែមកឲ្យព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ពេលព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم អង្គុយក្រោមនោះ ដូចជាពិការភាពរលាយបាត់អស់ពេលប៉ះដោយដៃព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ឬដោយទឹកមាត់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ជាដើម ។

وَ كَالْآيَاتِ اَلَّتِي ظَهَرَتْ عَلَى عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ مِنْ تَسْلِيمِ اَلْجِبَالِ وَ اَلصُّخُورِ وَ اَلْأَشْجَارِ قَائِلَةً: «يَا وَلِيَّ اَللَّهِ، وَ يَا خَلِيفَةَ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ » وَ اَلسُّمُومِ اَلْقَاتِلَةِ اَلَّتِي تَنَاوَلَهَا مَنْ سَمَّى بِاسْمِهِ عَلَيْهَا وَ لَمْ يُصِبْهُ بَلاَؤُهَا، وَ اَلْأَفْعَالِ اَلْعَظِيمَةِ: مِنَ اَلتِّلاَلِ وَ اَلْجِبَالِ اَلَّتِي قَلَعَهَا وَ رَمَى بِهَا كَالْحَصَاةِ اَلصَّغِيرَةِ، وَ كَالْعَاهَاتِ اَلَّتِي زَالَتْ بِدُعَائِهِ، وَ اَلْآفَاتِ وَ اَلْبَلاَيَا اَلَّتِي حَلَّتْ بِالْأَصِحَّاءِ بِدُعَائِهِ، وَ سَائِرِهَا مِمَّا خَصَّهُ اَللَّهُ تَعَالَى بِهِ مِنْ فَضَائِلِهِ.

ដូចជាបណ្តាសញ្ញាដែលបានសម្តែងឲ្យឃើញអំពីអាលី صلوات الله عليه والسلام គឺ ភ្នំ ថ្មនិងដើមឈើបានគំនាប់អាលី صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "ព្រះអភិបាលដែលមកពីអល់ឡោះហ្ទ៍ عزّ وجلّ អើយ! ខ៍លិហ្វរបស់រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ទ៍ صلى الله عليه وآله وسلم អើយ!" ជាដើម ដូចជាថ្នាំបំពុលដែលធម្មតាអាចសម្លាប់អ្នកណាផឹកវានោះ មិនអាចផ្តល់អន្តរាយដល់អ្នកផឹកវានោះឡើយពេលអ្នកនោះផឹកវាក្នុងព្រះនាមអាលី صلوات الله عليه والسلام ជាដើម ដូចជាទង្វើអស្ចារ្យកន្ត្រាក់ទូលនិងភ្នំគ្រវែងដូចដុំគ្រួចៗជាដើម ដូចជាពិការភាពរលាយបាត់អស់អាស្រ័យការបួងសួងអាលី صلوات الله عليه والسلام ដូចជាវិបត្តិនិងទុក្ខ

វេទនាដែលពើបពះលើអ្នកមានសុខភាពល្អ ដោយសារតែការបួងសួង[អាក្រក់ឬជំទាស់]របស់អ៊ីលីជាដើម និងបារមីច្រើនទៀតដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ដ្ធ៌ាបានដាក់ក្នុងខ្លួនអ៊ីលីជាពិសេស ។

فَهَذَا مِنَ اَلْهُدَى اَلَّذِي بَيَّنَهُ اَللَّهُ لِلنَّاسِ فِي كِتَابِهِ، ثُمَّ قَالَ: « أُولَئِكَ » [أَيْ أُولَئِكَ] اَلْكَاتِمُونَ لِهَذِهِ اَلصِّفَاتِ مِنْ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ مِنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ اَلْمُخْفُونَ لَهَا عَنْ طَالِبِيهَا اَلَّذِينَ يَلْزَمُهُمْ إِبْدَاؤُهَا لَهُمْ عِنْدَ زَوَالِ اَلتَّقِيَّةِ « يَلْعَنُهُمُ اَللَّهُ » يَلْعَنُ اَلْكَاتِمِينَ « وَ يَلْعَنُهُمُ اَللاَّعِنُونَ ». فِيهِ وُجُوهٌ: مِنْهَا « يَلْعَنُهُمُ اَللاَّعِنُونَ » أَنَّهُ لَيْسَ أَحَدٌ مُحِقّاً كَانَ أَوْ مُبْطِلاً إِلاَّ وَ هُوَ يَقُولُ: لَعَنَ اَللَّهُ اَلظَّالِمِينَ اَلْكَاتِمِينَ لِلْحَقِّ،

ដូច្នេះ នេះគឺមគ្គទេសក៏ដឹកនាំដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ដ្ធ៌ាបានបំភ្លឺសម្រាប់មនុស្សនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ។ បន្ទាប់មកព្រះអង្គមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៥៩] ជនទាំងនេះ* មានន័យថាពួកដែលលាក់លក្ខណៈសម្បត្តិទាំងនេះរបស់មូហ្ហាម៉ាដ្ធ៌ និងអ៊ីលី ពួកដែលខ្លាចមនុស្សស្វែងរកលក្ខណៈសម្បត្តិទាំងនេះ គឺពួកដែលចាំបាច់ត្រូវតែឲ្យគេឃើញលក្ខណៈសម្បត្តិទាំងនេះ ក្នុងសម័យកាលដែលពុំមានការលាក់បាំងទេ (គឺក្នុងសម័យដែលគេមិនតម្រូវឲ្យលាក់បាំងជំនឿទេ) ។ *ជនទាំងនេះគឺជនដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីដាក់បណ្ដាសា* គឺដាក់បណ្ដាសាពួកអ្នកបិទបាំង[ការពិត] ។ *បណ្ដាអ្នកដាក់បណ្ដាសាដាក់បណ្ដាសាពួកគេ[ដែរ]* ។ មានច្រើនពួក ជាដំបូង *បណ្ដាអ្នកដាក់បណ្ដាសាដាក់បណ្ដាសាពួកគេ[ដែរ]* មនុស្សល្អឬមនុស្សអាក្រក់មិនសល់ម្នាក់នឹងថា៖ "សូមអល់ឡោះហ្ស៊ីដាក់បណ្ដាសាមនុស្សអាក្រក់ដែលបិទបាំងការពិត ។"

إِنَّ اَلظَّالِمَ اَلْكَاتِمَ لِلْحَقِّ ذَلِكَ يَقُولُ أَيْضاً لَعَنَ اَللَّهُ اَلظَّالِمِينَ اَلْكَاتِمِينَ، فَهُمْ عَلَى هَذَا اَلْمَعْنَى فِي لَعْنِ كُلِّ اَللاَّعِنِينَ، وَ فِي لَعْنِ أَنْفُسِهِمْ.

មនុស្សអាក្រក់ដែលបិទបាំងការពិតនោះក៏នឹងថាដែរថា៖ "សូមអល់ឡោះហ្ស៊ីដាក់បណ្ដាសាមនុស្សអាក្រក់ អ្នកបិទបាំង ។" បានសេចក្ដីថាពួកគេចូលរួមជាមួយបណ្ដាអ្នកឯទៀតដែលដាក់បណ្ដាសា ហើយដាក់បណ្ដាសាមកលើខ្លួនឯងដែរ ។

وَ مِنْهَا: أَنَّ اَلاِثْنَيْنِ إِذَا ضَجَرَ بَعْضُهُمَا عَلَى بَعْضٍ وَ تَلاَعَنَا اِرْتَفَعَتِ اَللَّعْنَتَانِ، فَاسْتَأْذَنَتَا رَبَّهُمَا فِي اَلْوُقُوعِ لِمَنْ بُعِثَتَا عَلَيْهِ.

ទីពីរគឺ បើអ្នកណាមួយទាស់ជាមួយអ្នកណាមួយ ដាក់បណ្ដាសាគ្នាទៅវិញទៅមក បណ្ដាសាទាំងពីរនឹងឡើងទៅលើទៅសូមអនុញ្ញាតពីម្ចាស់ហ្ស៊ីវ៉ាដើម្បីធ្លាក់មកលើដាក់បណ្ដានោះ ។

فَقَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِلْمَلاَئِكَةِ: اُنْظُرُوا، فَإِنْ كَانَ اَللاَّعِنُ أَهْلاً لِلَّعْنِ وَ لَيْسَ اَلْمَقْصُودُ بِهِ أَهْلاً فَأَنْزِلُوهُمَا جَمِيعاً بِاللاَّعِنِ. وَ إِنْ كَانَ اَلْمُشَارُ إِلَيْهِ أَهْلاً، وَ لَيْسَ اَللاَّعِنُ أَهْلاً فَوَجِّهُوهُمَا إِلَيْهِ. وَ إِنْ كَانَا جَمِيعاً لَهَا أَهْلاً، فَوَجِّهُوا لَعْنَ هَذَا إِلَى ذَلِكَ، وَ وَجِّهُوا لَعْنَ ذَلِكَ إِلَى هَذَا.

អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន់ដ្ធ៌ប្រាប់ពួកទេវតាថា៖ "ចូរពិនិត្យមើល តើអ្នកដាក់បណ្ដាសាស័ក្ដិសមនឹងត្រូវបណ្ដាសាទេ តើម្នាក់ទៀតមិនស័ក្ដិសមត្រូវបណ្ដាសាទេ ហើយដាក់បណ្ដាសាទាំងពីរលើបុគ្គលណាដែលសមនឹងត្រូវបណ្ដាសា ។ បើបុគ្គលដែលដាក់បណ្ដាសាគេនោះមិនសមនឹងត្រូវបណ្ដាសាទេ តែម្នាក់ទៀតសមនឹងត្រូវបណ្ដាសា ចូរដាក់បណ្ដាសាទាំងពីរនោះលើបុគ្គលដែលសមនឹងត្រូវបណ្ដាសានោះ ។ បើទាំងពីរនាក់នោះសមនឹងត្រូវបណ្ដាសា ចូរដាក់បណ្ដាសានេះលើបុគ្គលនោះ ដាក់បណ្ដាសានោះលើបុគ្គល

នេះ ។

وَ إِنْ لَمْ يَكُنْ وَاحِدٌ مِنْهُمَا لَهَا أَهْلاً لِإِيمَانِهِمَا، وَ إِنَّ اَلضَّجَرَ أَحْوَجَهُمَا إِلَى ذَلِكَ، فَوَجِّهُوا اَللَّعْنَتَيْنِ إِلَى اَلْيَهُودِ اَلْكَاتِمِينَ نَعْتَ مُحَمَّدٍ وَ صِفَتَهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ ذِكْرَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ حِلْيَتَهُ، وَ إِلَى اَلنَّوَاصِبِ اَلْكَاتِمِينَ لِفَضْلِ عَلِيٍّ، وَ اَلدَّافِعِينَ لِفَضْلِهِ.

បើទាំងពីរនាក់នេះមិនសមនឹងត្រូវបណ្ដាសាទេព្រោះពួកគេមានសទ្ធា ដែលពួកគេបានធ្វើបែបនេះ ព្រោះទាស់គ្នានោះ ចូរបំបែរបណ្ដាសានោះចេញពីពួកគេឲ្យទៅពើបពះលើពួកយ៉ាហ្ស៊ូឌ៊ីដែលបិទបាំងបុណ្យបារមីរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ ﷺ ដែល[បិទបាំង]ការថ្លែងដល់អ្ហាលី عليه السلام និងកលក្ខណៈពិសេសរបស់អ្ហាលី عليه السلام និងទៅពើបពះលើពួកណាស្ស៊ីប៊ី (គឺពួកស្ពប់អាស់លុល-បៃត៌ عليهم السلام) ដែលបិទបាំងបុណ្យបារមីរបស់អ្ហាលី عليه السلام ដែលបដិសេធបុណ្យបារមីរបស់អ្ហាលី عليه السلام ។

ثُمَّ قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « إِلاَّ اَلَّذِينَ تَابُوا » مِنْ كِتْمَانِهِ « وَ أَصْلَحُوا » أَعْمَالَهُمْ، وَ أَصْلَحُوا مَا كَانُوا أَفْسَدُوهُ بِسُوءِ اَلتَّأْوِيلِ فَجَحَدُوا بِهِ فَضْلَ اَلْفَاضِلِ وَ اِسْتِحْقَاقَ اَلْمُحِقِّ « وَ بَيَّنُوا » مَا ذَكَرَهُ اَللَّهُ تَعَالَى مِنْ نَعْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ صِفَتِهِ وَ مِنْ ذِكْرِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ حِلْيَتِهِ، وَ مَا ذَكَرَهُ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ « فَأُولَئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ » أَقْبَلُ تَوْبَتَهُمْ « وَ أَنَا اَلتَّوَّابُ اَلرَّحِيمُ ».

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៦០] លើកលែងតែអ្នកណាដែលស្មារលាកំហុស* ក្នុងបណ្ដាអ្នកបិទបាំង *និងកែខ្លួន* ទង្វើពួកគេ លែងធ្វើទៀត កែខ្លួនពីអំពើអាក្រក់ដែលខ្លួនបានធ្វើដោយអធិប្បាយបង្កាច់បង្ខូច ក្នុងគោលបំណងបំផ្លាញគុណសម្បត្តិបុគ្គលគួរសរសើរនិងសិទ្ធិរបស់បុគ្គលត្រឹមត្រូវ *ហើយបង្ហាញឲ្យឃើញច្បាស់* អ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស ﷻ បានបើកឲ្យដឹងគឺ៖ បុគ្គលលក្ខណៈនិងគុណសម្បត្តិរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ់ ﷺ ការថ្លែងឲ្យដឹងអំពីអ្ហាលី عليه السلام និងគុណសម្បត្តិឧត្តុង្គឧត្តមរបស់អ្ហាលី عليه السلام និងអ្វីដែលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស ﷺ បានថ្លែងប្រាប់ ។ *ពួកនោះគឺពួកដែលអញនឹងអត់ឱនឲ្យ* គឺព្រមទទួលការស្មារលាកំហុសរបស់ពួកគេ *ព្រោះអញគឺអ្នកទទួលការសូមស្មារលាកំហុស អញគឺអ្នកមានមេត្តាករុណាប្រណី ។»*

ثُمَّ [قَالَ قِيلَ] لِأَمِيرِ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: مَنْ خَيْرُ خَلْقِ اَللَّهِ بَعْدَ أَئِمَّةِ اَلْهُدَى وَ مَصَابِيحِ اَلدُّجَى؟ قَالَ: اَلْعُلَمَاءُ إِذَا صَلَحُوا. قِيلَ: فَمَنْ شَرُّ خَلْقِ اَللَّهِ بَعْدَ إِبْلِيسَ وَ فِرْعَوْنَ وَ نُمْرُودَ، وَ بَعْدَ اَلْمُتَّسِمِينَ بِأَسْمَائِكُمْ وَ اَلْمُتَلَقِّبِينَ بِأَلْقَابِكُمْ، وَ اَلْآخِذِينَ لِأَمْكِنَتِكُمْ، وَ اَلْمُتَأَمِّرِينَ فِي مَمَالِكِكُمْ؟ قَالَ: اَلْعُلَمَاءُ إِذَا فَسَدُوا، هُمُ اَلْمُظْهِرُونَ لِلْأَبَاطِيلِ، اَلْكَاتِمُونَ لِلْحَقَائِقِ، وَ فِيهِمْ قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ:« أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اَللَّهُ وَ يَلْعَنُهُمُ اَللاَّعِنُونَ * إِلاَّ اَلَّذِينَ تَابُوا » اَلْآيَةَ.

បន្ទាប់មកអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ហាសាន់ អាល់-អ្ហាស់ការី عليه السلام មានវចនៈថាគេបានសួរ អាមីរុល-មុមីនីន عليه السلام ថា៖ "អ្នកណាទៅដែលប្រសើរជាងគេក្នុងបណ្ដាសត្វលោកទាំងអស់របស់អល់ឡោះហ្ស ﷻ បន្ទាប់ពីអ៊ីមុាំ عليهم السلام មគ្គទេសក៍ដែលប្រៀបបាននឹងចន្លុះក្នុងយប់ងងឹត ?" ព្រះអង្គ عليه السلام មានវចនៈថា៖ "អ្នកចេះដឹងដែលត្រឹមត្រូវ ។" គេបានសួរថា៖ "អ្នកណាទៅដែលអាក្រក់បំផុតក្នុងបណ្ដាសត្វលោកទាំងអស់របស់អល់ឡោះហ្ស ﷻ បន្ទាប់ពីអ៊ីប្លីស لعن الله ហ្ស៊ៀរអ៊ូន៍ لعن الله និមរ៉ូដ لعن الله និងបុគ្គលទាំងឡាយដែលរើសយកព្រះនាមព្រះអង្គ عليه السلام ជាឈ្មោះខ្លួន ដែលយកហាន:ព្រះអង្គ عليه السلام ជាហាន:ខ្លួន ដែលយកតំណែងព្រះអង្គ عليه السلام ដែលចេញបញ្ជាក្នុងតុលាការព្រះអង្គ عليه السلام ?" ព្រះអង្គ عليه السلام មានវចនៈថា៖ "ពួកអ្នកចេះដឹងអសីលធម៌ មិន

បរិសុទ្ធ ដែលចេញបញ្ជាមិនត្រឹមត្រូវ ដែលបិទបាំងការពិត ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាមានព្រះបន្ទូលអំពីបុគ្គលទាំងនេះថា៖ *[២:១៥៩] ជនទាំងនេះគឺជនដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាដាក់បណ្ដាសា ហើយបណ្ដាអ្នកដាក់បណ្ដាសាដាក់បណ្ដាសាពួកគេ[ដែរ] ។ [២:១៦០] លើកលែងតែអ្នកណាដែលស្មារតីកំហុស ។*

ثُمَّ قَالَ اَللّٰهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ اَلْكِتٰابَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هٰذٰا مِنْ عِنْدِ اَللّٰهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَناً قَلِيلاً » اَلْآيَةَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 299)

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:៧៩] ចង្រៃអបទ្រពលើបុគ្គលណាដែលចងក្រងឡើងនូវគម្ពីរមួយដោយដៃឯងហើយថា៖ "គម្ពីរនេះមកពីអល់ឡោះហ្ស៊ា" ក្នុងបំណងទាញយកនូវកម្រៃដ៏ថោកទាប ។»* (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام 1: 299)6:4-18

إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَمَاتُواْ وَهُمۡ كُفَّارٌ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَيۡهِمۡ لَعۡنَةُ ٱللَّهِ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجۡمَعِينَ ١٦١

១៦១. បណ្ដាអ្នកមិនជឿដែលស្លាប់ក្នុងហាន:ជាអ្នកមិនជឿ ពួកទាំងនេះនឹងត្រូវបណ្ដាសាអល់ឡោះហ្ស៊ា បណ្ដាទេវតានិងមនុស្សទាំងអស់គ្នា

خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابُ وَلَا هُمۡ يُنظَرُونَ ١٦٢

១៦២. ពួកគេនៅក្នុងនោះ (គឺក្នុងបណ្ដាសា) ជានិច្ចអនន្ត ។ ពួកគេនឹងពុំបានទទួលការបន្ធូរបន្ថយទណ្ឌកម្មឡើយ គេនឹងមិនឲ្យពួកគេបានស្រាកស្រាន្តឡើយ [ក្នុងការដាក់ទោស] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៦១-១៦២

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللّٰهُ تَعَالَى: « إِنَّ اَلَّذِينَ كَفَرُوا » بِاللّٰهِ فِي رَدِّهِمْ نُبُوَّةَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ وَلاَيَةَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ « وَ مٰاتُوا وَ هُمْ كُفّٰارٌ » عَلَى كُفْرِهِمْ « أُولٰئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اَللّٰهِ » يُوجِبُ اَللّٰهُ تَعَالَى لَهُمُ اَلْبُعْدَ مِنَ اَلرَّحْمَةِ، وَ اَلسُّحْقَ مِنَ اَلثَّوَابِ « وَ اَلْمَلاٰئِكَةِ » وَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اَلْمَلاَئِكَةِ يَلْعَنُونَهُمْ « وَ اَلنّٰاسِ أَجْمَعِينَ » وَ لَعْنَةُ اَلنَّاسِ أَجْمَعِينَ كُلٌّ يَلْعَنُهُمْ لِأَنَّ كُلَّ اَلْمَأْمُورِينَ اَلْمَنْهِيِّينَ يَلْعَنُونَ اَلْكَافِرِينَ، وَ اَلْكَافِرُونَ أَيْضاً يَقُولُونَ: لَعَنَ اَللّٰهُ اَلْكَافِرِين، فَهُمْ فِي لَعْنِ أَنْفُسِهِمْ أَيْضاً « خٰالِدِينَ فِيهٰا » فِي اَللَّعْنَةِ، فِي نَارِ جَهَنَّمَ « لاٰ يُخَفَّفُ عَنْهُمُ اَلْعَذٰابُ » يَوْماً وَ لاَ سَاعَةً « وَ لاٰ هُمْ يُنْظَرُونَ » لاَ يُؤَخَّرُونَ سَاعَةً، وَ لاَ يُخَلُّ بِهِمُ اَلْعَذَابُ.

អ៊ីមុាំអាល់-ហ្ចាសាន់ អាល់-អ្ចាស់ការីសម្ដេចមានវចន:ថា៖ «អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៦១] បណ្ដាអ្នកមិនជឿ* អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាដោយបដិសេធសាស្ដាភាពរបស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ចុ់ និងវីឡាយ៉ាស់ុ់របស់អ្ចាលី ប៊ិន អាប៊ូ ត្ចុ៌លិប *ដែលស្លាប់ក្នុងហាន:ជាអ្នកមិនជឿ* ពួកគេនៅតែមិនជឿ *ពួកទាំងនេះនឹងត្រូវបណ្ដាសាអល់ឡោះហ្ស៊ា* អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ានឹងដកព្រះមេត្ដាធម៌ព្រះអង្គចេញពីពួកគេ ហើយព្រះអង្គនឹងលុបរង្វាន់ពួកគេចោល ។ *បណ្ដាទេវតា* ពួកទេវតាដាក់បណ្ដាសាពួកគេ *និងមនុស្សទាំងអស់គ្នា* គឺបណ្ដាសារបស់មនុស្សទាំងអស់ គ្រប់គ្នាដាក់បណ្ដាសាពួកគេ ។ បណ្ដាអ្នកណែនាំឲ្យធ្វើល្អនិងបណ្ដាអ្នកហាមធ្វើអាក្រក់ដាក់បណ្ដាសាពួកអ្នកមិនជឿ ឯពួកអ្នកមិនជឿក៏ថាដែរថា៖ "សូមអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាដាក់បណ្ដាសាពួកមិនជឿ (គឺពួកបដិសេធសទ្ធា) ។" ដូច្នេះពួកគេផ្ទាល់នឹងនៅក្នុងបណ្ដាសាខ្លួនឯង

ដែរ ។ *[២:១៦២] ពួកគេនៅក្នុងនោះជានិច្ចអនន្ត* គឺនៅក្នុងបណ្ណាសាទាំងនេះ នៅក្នុងភ្លើងនរក ។ *ពួកគេនឹងពុំបានទទួលការបន្ធូរបន្ថយទណ្ឌកម្មឡើយ* ទោះបីមួយថ្ងៃក៏ដោយ មួយពេលតូចក៏ដោយ *គេនឹងមិនឲ្យពួកគេបានស្រាកស្រាន្តឡើយ* មិនបន្ធូរឲ្យទោះបីមួយពេលតូចក៏ដោយ ហើយនឹងមិនចន្លោះពេលធ្វើទណ្ឌកម្មទេ (គឺធ្វើទណ្ឌកម្មជាប់រហូត) ។

قَالَ عَلِيُّ بْنُ اَلْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: إِنَّ هَؤُلاَءِ اَلْكَاتِمِينَ لِصِفَةِ [مُحَمَّدٍ] رَسُولِ اَللَّهِ، وَ اَلْجَاحِدِينَ لِحِلْيَةِ عَلِيٍّ وَلِيِّ اَللَّهِ إِذَا أَتَاهُمْ مَلَكُ اَلْمَوْتِ لِيَقْبِضَ أَرْوَاحَهُمْ، أَتَاهُمْ بِأَفْظَعِ اَلْمَنَاظِرِ، وَ أَقْبَحِ اَلْوُجُوهِ، فَيُحِيطُ بِهِمْ عِنْدَ نَزْعِ أَرْوَاحِهِمْ مَرَدَةُ شَيَاطِينِهِمُ اَلَّذِينَ كَانُوا يَعْرِفُونَهُمْ، ثُمَّ يَقُولُ مَلَكُ اَلْمَوْتِ: أَبْشِرِي أَيَّتُهَا اَلنَّفْسُ اَلْخَبِيثَةُ اَلْكَافِرَةُ بِرَبِّهَا بِجَحْدِ نُبُوَّةِ نَبِيِّهِ، وَ إِمَامَةِ عَلِيٍّ وَصِيِّهِ بِلَعْنَةٍ مِنَ اَللَّهِ وَ غَضَبِهِ،

អ៊ីមុាំអ្ហាលី ប៊ិន អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៌ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ា صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចន:ថា៖ "បណ្ណាអ្នកដែលបិទបាំងមិនឲ្យគេដឹងគុណសម្បត្តិរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ា صلى الله عليه وآله وسلم ដែលប្រឆាំងលក្ខណ:ពិសេសរបស់អ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام ព្រះអនុរក្សរបស់អល់ឡោះហ្ហ៊ា عز وجل ទេវតាយកព្រលឹងនឹងមកយកព្រលឹងពួកគេដោយមានរូបនិងមុខអាក្រក់ ។ នឹងមានពួកស្ងែ្ងតុនដែលពួកគេធ្លាប់ស្គាល់[ក្នុងលោកនេះ]ឡោមព័ទ្ធពួកគេ ក្នុងពេលយកព្រលឹងនោះ ។ ពួកទេវតាយកព្រលឹងនឹងថា៖ "មនុស្សអាក្រក់អើយ ហេតុអ្វីអ្នកមិនជឿព្រះម្ចាស់ عز وجل អ្នកដោយប្រឆាំងព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم របស់ព្រះអង្គ عز وجل និងអ៊ីម៉ាម៉ាស ុ់របស់អ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام អ្នកតំណាងព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسלם ។ ព្រះបណ្ណាសារបស់អល់ឡោះហ្ហ៊ា عز وجل និងព្រះពិរោធរបស់ព្រះអង្គ عز وجل ធ្លាក់លើអ្នក ។"

ثُمَّ يَقُولُ: اِرْفَعْ رَأْسَكَ وَ طَرْفَكَ وَ اُنْظُرْ، [فَيَنْظُرُ] فَيَرَى دُونَ اَلْعَرْشِ مُحَمَّداً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ عَلَى سَرِيرٍ بَيْنَ يَدَيْ عَرْشِ اَلرَّحْمَنِ، وَ يَرَى عَلِيّاً عَلَيْهِ السَّلاَمُ عَلَى كُرْسِيٍّ بَيْنَ يَدَيْهِ، وَ سَائِرِ اَلْأَئِمَّةِ عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ عَلَى مَرَاتِبِهِمُ اَلشَّرِيفَةِ بِحَضْرَتِهِ، ثُمَّ يَرَى اَلْجِنَانَ قَدْ فُتِحَتْ أَبْوَابُهَا، وَ يَرَى اَلْقُصُورَ وَ اَلدَّرَجَاتِ وَ اَلْمَنَازِلَ اَلَّتِي تَقْصُرُ عَنْهَا أَمَانِيُّ اَلْمُتَمَنِّينَ،

បន្ទាប់មកទេវតាយកព្រលឹងថា៖ "ចូរងើយមុខ បើកភ្នែកសម្លឹងមើលទៅ ។" អ្នកនោះសម្លឹងមើលឃើញមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ صلى الله عليه وآله وسלם នៅក្បែរព្រះរាជបល្ល័ង្ក អង្គុយលើពួកពីមុខព្រះរាជបល្ល័ង្កព្រះដ៏មានព្រះមេត្តាធម៌ ឃើញអ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام នៅលើអាសន:ពីមុខព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسלם ឃើញអ៊ីមុាំ عليهم السلام ឯទៀតនៅជុំវិញព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ អ្នកនោះឃើញសួនសួគ៌បើកទ្វារ ឃើញប្រាសាទ ជាន់ៗនិងផ្ទះដែលហួសពីសេចក្ដីប្រាថ្នាចង់បាន ។

فَيَقُولُ لَهُ: لَوْ كُنْتَ لِأُولَئِكَ مُوَالِياً كَانَتْ رُوحُكَ يَعْرُجُ بِهَا إِلَى حَضْرَتِهِمْ، وَ كَانَ يَكُونُ مَأْوَاكَ فِي تِلْكَ اَلْجِنَانِ، وَ كَانَتْ تَكُونُ مَنَازِلُكَ فِيهَا، وَ إِنْ كُنْتَ عَلَى مُخَالَفَتِهِمْ، فَقَدْ حُرِمْتَ [عَلَى] حَضْرَتِهِمْ، وَ مُنِعْتَ مُجَاوَرَتَهُمْ، وَ تِلْكَ مَنَازِلُكَ، وَ أُولَئِكَ مُجَاوِرُوكَ وَ مُقَارِبُوكَ، فَانْظُرْ. فَيُرْفَعُ لَهُ عَنْ حُجُبِ اَلْهَاوِيَةِ، فَيَرَاهَا بِمَا فِيهَا مِنْ بَلاَيَاهَا وَ دَوَاهِيهَا وَ عَقَارِبِهَا وَ حَيَّاتِهَا وَ أَفَاعِيهَا وَ ضُرُوبِ عَذَابِهَا وَ أَنْكَالِهَا فَيُقَالُ لَهُ: فَتِلْكَ إِذَنْ مَنَازِلُكَ. ثُمَّ تَمَثَّلُ لَهُ شَيَاطِينُهُ هَؤُلاَءِ اَلَّذِينَ كَانُوا يُعْوُونَهُ وَ يَقْبَلُ مِنْهُمْ مُقَرَّنِينَ مَعَهُ هُنَاكَ فِي تِلْكَ اَلْأَصْفَادِ وَ اَلْأَغْلاَلِ، فَيَكُونُ مَوْتُهُ بِأَشَدِّ حَسْرَةٍ وَ أَعْظَمِ أَسَفٍ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 572)

បន្ទាប់មកទេវតាយកព្រលឹងប្រាប់អ្នកនោះថា៖ "បើអ្នកឯងស្មោះត្រង់ចំពោះពួកគេ عليهم السلام វិញ្ញាណអ្នកឯង

នឹងត្រូវលើកឡើងទៅឯពួកគេ عليهم السلام នឹងបាននៅក្នុងសួនសួគ៌ទាំងនោះ ផ្ទះអ្នកឯងនឹងនៅក្នុងនោះ ។ ចាប់តាំងពីអ្នកឯងប្រឆាំងពួកគេ عليهم السلام មក អ្នកឯងត្រូវគេហាមនៅក្បែរពួកគេ عليهم السلام ត្រូវគេហាមនៅជិតខាងពួកគេ عليهم السلام ។ ឯនោះវិញគឺផ្ទះអ្នកឯង អ្នកជិតខាងរបស់អ្នកឯង អ្នកជំនិតរបស់អ្នកឯង មើលទៅ !" របាំងជ្រោះជ្រៅត្រូវលើកឡើង ។ អ្នកនោះឃើញទុក្ខវេទនា ទឹកពុះកញ្ជ្រោល ខ្យាដំរី ពស់ ទណ្ឌកម្មនានានិងសេចក្ដីសាហាវព្រៃផ្សៃ ។ គេនឹងប្រាប់អ្នកនោះថា៖ "នេះគឺកន្លែងរបស់អ្នកឯង ។" បន្ទាប់មកគេនឹងឲ្យអ្នកនោះឃើញពួកស្ដ្រីនដែលខ្លួនធ្លាប់តែស្ដាប់ និងធ្លាប់ទទួលយកសព្ទសារពើដែលពួកវាបានប្រាប់ឲ្យខ្លួនអនុវត្ដិតាម ។ អ្នកនោះនឹងបានឃើញគេចាប់ពួកស្ដ្រីនទាំងនោះដាក់ខ្នោះដៃនិងដាក់ច្រវាក់ ។ ដូច្នេះការស្លាប់របស់អ្នកនោះនឹងទៅជាការស្ដាយក្រោយយ៉ាងខ្លាំងនិងជាទុក្ខធំសម្រាប់អ្នកនោះ ។»
((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) ខ ណ្ឌ334-335))

وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

១៦៣. ព្រះរបស់ពួកអ្នកគឺព្រះមួយគត់ ។ ពុំមានព្រះផ្សេងពីព្រះអង្គឡើយ ។ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្ដាធម៌ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្ដាករុណាប្រណី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៦៣

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: « وَ إِلٰهُكُمْ » اَلَّذِي أَكْرَمَ مُحَمَّداً صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ عَلِيّاً عَلَيْهِ السَّلاَمُ بِالْفَضِيلَةِ وَ أَكْرَمَ آلَهُمَا اَلطَّيِّبِينَ بِالْخِلاَفَةِ، وَ أَكْرَمَ شِيعَتَهُمْ بِالرَّوْحِ وَ اَلرَّيْحَانِ وَ اَلْكَرَامَةِ وَ اَلرِّضْوَانِ « إِلٰهٌ وٰاحِدٌ » لاَ شَرِيكَ لَهُ وَ لاَ نَظِيرَ وَ لاَ عَدِيلَ.

អ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ្ស់ការី صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ *«[២:១៦៣] ព្រះរបស់ពួកអ្នក* ព្រះរបស់អស់លោកគឺព្រះតែមួយដែលលើកតម្កើងកិត្ដិយសមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ صلى الله عليه وآله وسلم និងអ្ហ្ស៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ដោយគុណសម្បត្ដិ ដែលលើកតម្កើងកិត្ដិយសព្រះរាជបុត្ដ្រាជនត្ដា عليهم السلام របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام ដោយខ្ចីលីហ្ជាស់ ដែលលើកតម្កើងកិត្ដិយសស្ដ្ស៊ីអ្ហ្ស់ព្រះអង្គទាំងអស់ عليهم السلام ដោយសេចក្ដីស្ងប់និងក្លិនក្រអូបប្រកបដោយពរជ័យ (គឺខ្យល់រំភើយមកពីឋានសួគ៌) ដោយកិត្យានុភាពនិងសំណព្វព្រះហឫទ័យ[អល់ឡោះហ្ជ៉ា عز وجل] ។ *[២:១៦៣] ព្រះមួយគត់* ព្រះអង្គ عز وجل មិនមានដៃគូទេ ព្រះអង្គ عز وجل មិនមានគូប្រៀបទេ មិនមានអ្វីដូចព្រះអង្គ عز وجل ទេ ។

« لاَ إِلٰهَ إِلاَّ هُوَ » اَلْخَالِقُ، اَلْبَارِئُ، اَلْمُصَوِّرُ، اَلرَّازِقُ، اَلْبَاسِطُ، اَلْمُغْنِي، اَلْمُفْقِرُ، اَلْمُعِزُّ، اَلْمُذِلُّ. « اَلرَّحْمٰنُ » يَرْزُقُ مُؤْمِنَهُمْ وَ كَافِرَهُمْ، وَ صَالِحَهُمْ وَ طَالِحَهُمْ، لاَ يَقْطَعُ عَنْهُمْ مَوَادَّ فَضْلِهِ وَ رِزْقِهِ، وَ إِنِ اِنْقَطَعُوا هُمْ عَنْ طَاعَتِهِ. « اَلرَّحِيمُ » بِعِبَادِهِ اَلْمُؤْمِنِينَ مِنْ شِيعَةِ آلِ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اَللَّهِ عَلَيْهِم وَسَّعَ لَهُمْ فِي اَلتَّقِيَّةِ يُجَاهِرُونَ بِإِظْهَارِ مُوَالاَةِ أَوْلِيَاءِ اَللَّهِ وَ مُعَادَاةِ أَعْدَائِهِ إِذَا قَدَرُوا، وَ يَسْتُرُونَهَا إِذَا عَجَزُوا.

[២:១៦៣] ពុំមានព្រះផ្សេងពីព្រះអង្គឡើយ ព្រះអ្នកបង្កើត ព្រះអ្នកសាង ព្រះអ្នកបង្កើតបែបបទ ព្រះអ្នកផ្ដត់ផ្ដង់ ព្រះអ្នកពង្រីក ព្រះអ្នកធ្វើឲ្យមានបាន ព្រះអ្នកធ្វើឲ្យក្រ ព្រះអ្នកលើកកិត្ដិយស ព្រះអ្នកបង្ខូចកិត្ដិយស ។ *ព្រះអង្គមានព្រះមេត្ដាធម៌* ដោយទ្រទ្រង់បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានិងបណ្ដាអ្នកបដិសេធសទ្ធា បណ្ដាអ្នកល្អនិងអ្នកអាក្រក់ ។ ព្រះអង្គ عز وجل មិនផ្ដាច់ព្រះគុណូបការ:និងការទ្រទ្រង់របស់ព្រះអង្គ عز وجل ពីពួកគេទេ ទោះបីពួកគេផ្ដាច់ការគោរពព្រះអង្គ عز وجل ក៏ដោយ ។ *ព្រះអង្គមានព្រះមេត្ដាករុណាប្រណី* ចំពោះ

ស្ម៊ីអ៊ីស្ម៊ីដែលមានសទ្ធាជ្រះថ្លារបស់ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាعليهم السلامរបស់មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ៉ីصلى الله عليه وآله وسلم ដោយឲ្យពួកគេធ្វើតាគ្ធ៉ីយ៉ាស៊ុ (គឺលាក់បាំងជំនឿខ្លួន) ឲ្យពួកគេអាចបង្ហាញការស្មោះស្ម័គ្រចំពោះមិត្តទាំងឡាយعليهم السلامរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា អាចបង្ហាញអរិភាពចំពោះសត្រូវរបស់មិត្តទាំងឡាយعليهم السلامរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាបាន ពេលណាពួកគេអាចធ្វើបាន និងឲ្យពួកគេអាចលាក់បាំងមិត្តភាពចំពោះមិត្តទាំងឡាយعليهم السلامរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាបានពេលណាពួកគេមិនអាចធ្វើដូចនេះបានទេនោះ ។

قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: وَ لَوْ شَاءَ لَحَرَّمَ عَلَيْكُمُ اَلتَّقِيَّةَ، وَ أَمَرَكُمْ بِالصَّبْرِ عَلَى مَا يَنَالُكُمْ مِنْ أَعْدَائِكُمْ عِنْدَ إِظْهَارِكُمُ اَلْحَقَّ. أَلاَ فَأَعْظَمُ فَرَائِضِ اَللَّهِ تَعَالَى عَلَيْكُمْ بَعْدَ فَرْضِ مُوَالاَتِنَا وَ مُعَادَاةِ أَعْدَائِنَا اِسْتِعْمَالُ اَلتَّقِيَّةِ عَلَى أَنْفُسِكُمْ وَ إِخْوَانِكُمْ [وَ مَعَارِفِكُمْ، وَ قَضَاءِ حُقُوقِ إِخْوَانِكُمْ] فِي اَللَّهِ. أَلاَ وَ إِنَّ اَللَّهَ يَغْفِرُ كُلَّ ذَنْبٍ بَعْدَ ذَلِكَ وَ لاَ يَسْتَقْصِي. فَأَمَّا هَذَانِ فَقُلْ مَنْ يَنْجُو مِنْهُمَا إِلاَّ بَعْدَ مَسِّ عَذَابٍ شَدِيدٍ، إِلاَّ أَنْ يَكُونَ لَهُمْ مَظَالِمُ عَلَى اَلنَّوَاصِبِ وَ اَلْكُفَّارِ، فَيَكُونُ عَذَابُ هَذَيْنِ عَلَى أُولَئِكَ اَلْكُفَّارِ وَ اَلنَّوَاصِبِ قِصَاصاً بِمَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ مِنَ اَلْحُقُوقِ، وَ مَا لَهُمْ إِلَيْكُمْ مِنَ اَلظُّلْمِ، فَاتَّقُوا اَللَّهَ وَ لاَ تَتَعَرَّضُوا لِمَقْتِ اَللَّهِ بِتَرْكِ اَلتَّقِيَّةِ، وَ اَلتَّقْصِيرِ فِي حُقُوقِ إِخْوَانِكُمُ اَلْمُؤْمِنِينَ.
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 574-573)

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាصلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "បើអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាចង់ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ានឹងហាមអស់លោកធ្វើតាគ្ធ៉ីយ៉ាស៊ុ ហើយដាក់បញ្ជាឲ្យអស់លោកអត់ទ្រាំចំពោះការប្រទូសប្រឆាំងរបស់ពួកសត្រូវអស់លោកនៅក្នុងពេលដែលការពិតលេចឡើង ។ តែកាតព្វកិច្ចធំបំផុតដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាដាក់មកលើអស់លោកបន្ទាប់ពីកាតព្វកិច្ចឲ្យអស់លោកនៅក្នុងវីឡាយ៉ាស៊ុយើងعليهم السلام ឲ្យស្អប់សត្រូវយើងعليهم السلامនោះគឺឲ្យអស់លោកធ្វើតាគ្ធ៉ីយ៉ាស៊ុលើខ្លួនអស់លោក លើបងប្អូនអស់លោក លើការចេះដឹងរបស់អស់លោកនិងលើការគោរពសិទ្ធិបងប្អូនអស់លោកដើម្បីអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ានឹងអត់ឱនឲ្យគ្រប់បាបផ្សេងពីនេះ នឹងមិនត្រូវសាកសួរចម្លើយទេ ។ តែសម្រាប់ពីរប្រការនេះ (គឺមិនធ្វើតាគ្ធ៉ីយ៉ាស៊ុនិងមិនគោរពសិទ្ធិគេ) បុគ្គលនឹងបានរួចខ្លួនក្រោយពីបានរងទណ្ឌកម្មយ៉ាងវេទនា ។ តែបើអស់លោករងការខូចខាតពីពួកណាស្ម៊ីបី (គឺពួកស្អប់អាស៊ុលុល-បៃត៌عليهم السلام) និងពួកបដិសេធសទ្ធា ទណ្ឌកម្មរបស់ប្រការទាំងពីរនេះនឹងធ្លាក់ទៅលើពួកបដិសេធសទ្ធានិងពួកណាស្ម៊ីបី ព្រោះអស់លោកមានសិទ្ធិធ្វើទោសពួកគេឯពួកគេមិនមានសិទ្ធិប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌មកលើអស់លោកទេ ។ ដូច្នេះចូរខ្លាចអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា ចូរកុំប្រយុទ្ធតទល់ពួកសត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាដោយមិនធ្វើតាគ្ធ៉ីយ៉ាស៊ុឡើយ ចូរកុំរំលោភសិទ្ធិបងប្អូនអ្នកមានសទ្ធារបស់អស់លោកឡើយ ។» ((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام)) ខណ្ឌ 336-337)

***

ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ بْنِ إِسْحَاقَ الطَّالَقَانِيُّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ سَعِيدِ بْنِ يَحْيَى الْبُزُورِيُّ، قَالَ حَدَّثَنَا إِبْرَاهِيمُ بْنُ الْهَيْثَمِ الْبَلَدِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي، عَنِ الْمُعَافَى بْنِ عِمْرَانَ، عَنْ إِسْرَائِيلَ، عَنِ الْمِقْدَامِ بْنِ شُرَيْحِ بْنِ هَانِي، عَنْ أَبِيهِ، قَالَ: إِنَّ أَعْرَابِيّاً قَامَ يَوْمَ الْجَمَلِ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَقَالَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، أَ تَقُولُ: إِنَّ اللَّهَ وَاحِدٌ؟ قَالَ: فَحَمَلَ النَّاسُ عَلَيْهِ، وَ قَالُوا: يَا أَعْرَابِيُّ، أَ مَا تَرَى مَا فِيهِ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ مِنْ تَقَسُّمِ الْقَلْبِ؟! فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): دَعُوهُ، فَإِنَّ الَّذِي يُرِيدُهُ الْأَعْرَابِيُّ هُوَ الَّذِي نُرِيدُهُ مِنَ الْقَوْمِ»

[...] អាល់-ម៉ាក្ធ៉ាំ ប៊ិន ស្ហ្ការ៉ិះហ្ស៊ ប៊ិន ហ្ជានីបានតំណាលតមកពីឪពុកលោកដែលបានតំណាលថាបុរសអាក្ត់រ៉ាបម្នាក់បានងើបឡើងសួរអាមីរុល-មុមីនីនصلوات الله عليه والسلام ថ្ងៃច្បាំងនៅសមរភូមិអាល់-យ៉ាមីលថា៖ «អាមីរុល-មុមីនីនصلوات الله عليه والسلام អ៊ីយ ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلام មែនទេដែលបានថាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាគឺព្រះមួយ ?» មនុស្សក៏បានស្ទុះមក

សង្ក្រៀ់ប់គាត់ថា៖ «អាក្ខ៉ារ៉ាបអ៊ីយ លោកដឹងទេថាអាមីរុល-មុមីនីនصلوات الله عليه والسلامកំពុងតែអំពល់ ?» អាមីរុល-មុមីនីនصلوات الله عليه والسلامមានវចន:ថា៖ «លែងគាត់ ។ អ្វីដែលបុរសអាក្ខ៉ារ៉ាបចង់បាន គឺអ្វីដែលយើងعليهم السلامចង់បានពីមនុស្ស ដែរ ។»

ثُمَّ قَالَ: «يَا أَعْرَابِيُّ، إِنَّ الْقَوْلَ فِي أَنَّ اللهَ وَاحِدٌ عَلَى أَرْبَعَةِ أَقْسَامٍ: فَوَجْهَانِ مِنْهَا لاَ يَجُوزَانِ عَلَى اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ وَجْهَانِ يَثْبُتَانِ فِيهِ؛ فَأَمَّا اللَّذَانِ لاَ يَجُوزَانِ عَلَيْهِ: فَقَوْلُ الْقَائِلِ: وَاحِدٌ، يَقْصِدُ بِهِ بَابَ الْأَعْدَادِ، فَهَذَا مَا لاَ يَجُوزُ، لِأَنَّ مَنْ لاَ ثَانِيَ لَهُ لاَ يَدْخُلُ فِي بَابِ الْأَعْدَادِ، أَ مَا تَرَى أَنَّهُ كَفَرَ مَنْ قَالَ :ثَالِثُ ثَلاَثَةٍ؟! وَ قَوْلُ الْقَائِلِ: هُوَ وَاحِدٌ مِنَ النَّاسِ، يُرِيدُ بِهِ النَّوْعَ مِنَ الْجِنْسِ، فَهَذَا مَا لاَ يَجُوزُ عَلَيْهِ لِأَنَّهُ تَشْبِيهٌ، وَ جَلَّ رَبُّنَا عَنْ ذَلِكَ وَ تَعَالَى.

ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចន:ថា៖ «បុរសអាក្ខ៉ារ៉ាបអ៊ីយ ពាក់ព័ន្ធនឹងរឿងអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជាព្រះមួយនោះមានបួនប្រការ ។ មានពីរប្រការដែលមិនស័ក្តិសមនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ា ពីរប្រការទៀតត្រឹមត្រូវសម្រាប់បញ្ជាក់រឿងនេះ (គឺរឿងអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជាព្រះមួយគត់) ។ ប្រការពីរដែលមិនស័ក្តិសមនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ានោះគឺ [១] សម្តីរបស់បុគ្គលដែលថា "មួយ" ដោយចង់និយាយអំពីលេខរៀង នេះមិនត្រឹមត្រូវទេព្រោះ "មួយ" នេះមិនមានពីរទេ (ពោលគឺ មួយគត់) មិននៅក្នុងវិស័យលេខទេ ។ លោកមិនឃើញទេថាបុគ្គលណាថា "អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជាបុគ្គលទីបីក្នុងចំណោមបុគ្គលទាំងបីនាក់" [អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ា]ប្រកាសថាបុគ្គលនោះ ក្បត់សាសនា ? [២] សម្តីរបស់បុគ្គលដែលថា៖ "អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជាមនុស្សម្នាក់" ចង់និយាយថាមានពួជអំបូរនិងប្រភេទតែមួយ ។ ប្រការនេះក៏មិនស័ក្តិសមនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាទេដែរ ពីព្រោះវាជាការប្រៀបប្រដូចអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ា[ជាមួយអ្វីៗឯទៀត] ព្រះម្ចាស់ហ្ស៊ីវ៉ាយើងមហាខ្ពង់ខ្ពស់បំផុតលើសនេះ ។

وَ أَمَّا الْوَجْهَانِ اللَّذَانِ يَثْبُتَانِ فِيهِ: فَقَوْلُ الْقَائِلِ: هُوَ وَاحِدٌ لَيْسَ لَهُ فِي الْأَشْيَاءِ شِبْهٌ، كَذَلِكَ رَبُّنَا، وَ قَوْلُ الْقَائِلِ: إِنَّهُ رَبُّنَا أَحَدِيُّ الْمَعْنَى، يَعْنِي بِهِ أَنَّهُ لاَ يَنْقَسِمُ فِي وُجُودٍ، وَ لاَ عَقْلٍ، وَ لاَ وَهْمٍ، كَذَلِكَ رَبُّنَا عَزَّ وَ جَلَّ». (التوحيد: 83/ 3)**

រីឯពីរប្រការដែលស័ក្តិសមនឹងអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ា គឺបុគ្គលដែលថា [១] "ព្រះអង្គហ្ស៊ីវ៉ាគឺព្រះមួយគត់ មិនមានអ្វីដូចព្រះអង្គហ្ស៊ីវ៉ាឡើយ ។ នេះគឺព្រះម្ចាស់ហ្ស៊ីវ៉ាយើង ។" [២] និងសម្តីរបស់បុគ្គលដែលថា "ព្រះអង្គ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហាថ្កុំថ្កើង មានអត្ថន័យតែមួយគត់ មិនអាចបែងចែកព្រះអង្គហ្ស៊ីវ៉ាបានឡើយ ទោះបីបែងចែកនៅក្នុងការពិត ទោះបីបែងចែកនៅក្នុងគំនិតឬនៅក្នុងការការប៉ាន់ស្មានក៏ដោយ ។"» (التوحيد: 83 / 3)

***

فِي مَجْمَعِ الْبَيَانِ وَ رَوَى أَبُو سَعِيدٍ الْخُدْرِيُّ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ سَلَّمَ: إِنَّ عِيسَى بْنَ مَرْيَمَ قَالَ: اَلرَّحْمَنُ رَحْمَنُ الدُّنْيَا، وَ الرَّحِيمُ رَحِيمُ الْآخِرَةِ. (تفسير نور الثقلين , ج 1 , ص 14)

[...] អាប៊ូ សាអ៊ីដ្ធ អាល់-ឃុដ្ធរីបានតំណាលតមកពីព្រះសាស្តាصلى الله عليه وآله وسلمថា៖ «អ៊ីសាعليه السلام ប៊ិន ម៉ារយ៉ាំعليها السلامមានវចន:ថា៖ *"[២:១៦៣] ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាធម៌* មានព្រះមេត្តាធម៌ក្នុងលោកនេះ *ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី* មានមេត្តាករុណាប្រណីក្នុងលោកមុខ ។"» (تفسير نور الثقلين ខណ្ឌ1 ហ្ទាឌ្ទីស53)

***

وَ رُوِيَ عَنِ الصَّادِقِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ أَنَّهُ قَالَ: اَلرَّحْمَنُ اِسْمٌ خَاصٌّ بِصِفَةٍ عَامَّةٍ وَ الرَّحِيمُ اِسْمٌ عَامٌّ بِصِفَةٍ خَاصَّةٍ. (تفسير نور الثقلين , ج 1

, ص 14)

គេបានតំណាលតមកពីអាល់-ស្ន ខ្ឌ្ឌ្ចិ ﷺ ថា៖ *«[២:១៦៣] ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាធម៌* ជាព្រះនាមពិសេសដែលមានលក្ខណៈសាមញ្ញ *ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី* ជាព្រះនាមសាមញ្ញដែលមានលក្ខណៈពិសេស ។» (تفسير نور الثقلين ខណ្ឌ1 ហ្ទ្ធ្ចីស្ល54)

إِنَّ فِى خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱلْفُلْكِ ٱلَّتِى تَجْرِى فِى ٱلْبَحْرِ بِمَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن مَّآءٍ فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ وَتَصْرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ وَٱلسَّحَابِ ٱلْمُسَخَّرِ بَيْنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾

១៦៤. នៅក្នុងការបង្កើតមេឃទាំងអម្បាលម៉ាននិងផែនដី នៅក្នុងការផ្លាស់ប្តូរយប់និងថ្ងៃ នៅក្នុងការចរត្រាច់របស់នាវាក្នុងសមុទ្រផ្ទុកនូវវត្ថុផ្តល់សារប្រយោជន៍ដល់មនុស្ស នៅក្នុងការមានទឹកដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាបង្ហូរចុះមកពីលើមេឃ ហើយព្រះអង្គបានឲ្យដីរស់ឡើងវិញដោយសារវាក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយ (គឺស្ងួត) ហើយព្រះអង្គបានឲ្យមានសព្វពូជសត្វកើតមានពាសពេញនៅលើដីនោះ នៅក្នុងដំណើរប្រែប្រួលរបស់ខ្យល់ទាំងឡាយ និងនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងដុំពពករវាងមេឃនិងផែនដី រមែងមាននូវបណ្តាសញ្ញាសម្រាប់នរជនណាដែលចេះត្រិះរិះ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៦៤

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: لَمَّا تَوَعَّدَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ اَلْيَهُودَ وَ اَلنَّوَاصِبَ فِي جَحْدِ اَلنُّبُوَّةِ وَ اَلْخِلاَفَةِ، قَالَ مَرَدَةُ اَلْيَهُودِ وَ عُتَاةُ اَلنَّوَاصِبِ: مَنْ هَذَا اَلَّذِي يَنْصُرُ مُحَمَّداً وَ عَلِيّاً عَلَى أَعْدَائِهِمَا؟ فَأَنْزَلَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ « إِنَّ فِي خَلْقِ اَلسَّمَاوَاتِ وَ اَلْأَرْضِ » بِلاَ عُمُدٍ مِنْ تَحْتِهَا تَمْنَعُهَا مِنَ اَلسُّقُوطِ، وَ لاَ عِلاَقَةَ مِنْ فَوْقِهَا تَحْبِسُهَا مِنَ اَلْوُقُوعِ عَلَيْكُمْ،

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជ្ជ ស ការ៉ី ﷺ) មានវចនៈថា៖ «កាលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ាﷺ គំរាមពួកយ៉ាហ្ជ ឌ ឺ និងពួកណាស្ត ឺ ប ី (គឺពួកស្ពប់អាស ុ ល ុ ល-ប ៃ ត ៍ ﷺ) ដែលប្រឆាំងសាស្តាភាពនិងខ ឹ ល ី ហ្ជាស ុ ពួកយ៉ាហ្ជ ឌ ឺ ដែលលះបង់សាសនានិងពួកណាស្ត ឺ ប ី ដែលរ ិ ះ គ ន ់ គ េ ប ា ន ថ ា ៖ "អ្ន ក ណ ា ជ ួ យ ម ូ ហ ្ គ ាំ ម ា ដ ុ ﷺ និ ង អ ្ ន ក ណ ា ជ ួ យ ម ូ ហ ្ គ ាំ ម ា ដ ុ ﷺ ប្ រ យ ុ ទ ្ ធ ទ ល ់ ន ឹ ង ស ត ្ ត ូ (ﷺ) ?" អ ល ់ ឡ ោ ះ ហ ្ (ﷻ) ក ็ ប ា ន ប ើ ក ឲ ្ យ ដ ឹ ង ថ ា ៖ *[២:១៦៤] នៅក្នុងការបង្កើតមេឃទាំងអម្បាលម៉ាននិងផែនដី* ដោយគ្មានសសរនៅពីក្រោមដើម្បីទ្រកុំឲ្យវាធ្លាក់ និងដោយគ្មានតំណភ្ជាប់គ្នានៅពីលើវាដើម្បីទប់កុំឲ្យវាធ្លាក់មកលើពួកអ្នក ។

وَ أَنْتُمْ يَا أَيُّهَا اَلْعِبَادُ وَ اَلْإِمَاءُ أُسَرَائِي فِي قَبْضَتِي، اَلْأَرْضُ مِنْ تَحْتِكُمْ لاَ مَنْجَى لَكُمْ مِنْهَا أَيْنَ هَرَبْتُمْ، وَ اَلسَّمَاءُ مِنْ فَوْقِكُمْ لاَ مَحِيصَ لَكُمْ عَنْهَا أَيْنَ ذَهَبْتُمْ، فَإِنْ [شِئْتُ أَهْلَكْتُكُمْ بِهَذِهِ، وَ إِنْ] شِئْتُ أَهْلَكْتُكُمْ بِتِلْكَ. ثُمَّ فِي اَلسَّمَاوَاتِ مِنَ اَلشَّمْسِ اَلْمُنِيرَةِ فِي نَهَارِكُمْ لِتَنْتَشِرُوا فِي مَعَايِشِكُمْ، وَ مِنَ اَلْقَمَرِ اَلْمُضِيءِ لَكُمْ فِي لَيْلِكُمْ لِتَبْصُرُوا فِي ظُلُمَاتِهِ، وَ أَلْجَئُوكُمْ بِالِاسْتِرَاحَةِ بِالظُّلْمَةِ إِلَى تَرْكِ مُوَاصَلَةِ اَلْكَدِّ اَلَّذِي يَنْهَكُ أَبْدَانَكُمْ.

ឯពួកអ្នក ឱប្រុសស្រីអើយ ជាអ្នកជាប់ឃុំឃាំងនៅក្នុងដណ្ដាប់ដៃអញ ﷻ ។ ផែនដីនៅពីក្រោមពួកអ្នកតែពួកអ្នកមិនអាចរត់ទៅណាបានឡើយ ។ មេឃនៅពីលើពួកអ្នក តែពួកអ្នកមិនអាចគេចវាផុតទេ ។ បើអញ ﷻ ចង់ អញ ﷻ នឹងកម្ទេចពួកអ្នកដោយសារវា (គឺមេឃនិងដី) ។ នៅលើមេឃមានថ្ងៃភ្លឺក្នុងពេលថ្ងៃ ដើម្បីពួកអ្នកអាចរកស៊ីចិញ្ចឹមជីវិតបាន មានខែដែលជះពន្លឺក្នុងពេលយប់ដើម្បីពួកអ្នកអាចមើលឃើញបានក្នុងភាពងងឹត ហើយពួកអ្នកអាចសម្រាកអារម្មណ៍បានអាស្រ័យភាពងងឹតដែលធ្វើឲ្យរាងកាយពួកអ្នកដែលនឿយហត់នោះបានសម្រាក ។

« وَ اِخْتِلاٰفِ اَللَّيْلِ وَ اَلنَّهٰارِ » اَلْمُتَتَابِعَيْنِ اَلْكَادَّيْنِ عَلَيْكُمْ بِالْعَجَائِبِ اَلَّتِي يُحَدِّثُهَا رَبُّكُمْ فِي عَالَمِهِ مِنْ إِسْعَادٍ وَ إِشْقَاءٍ، وَ إِعْزَازٍ وَ إِذْلاَلٍ وَ إِغْنَاءٍ وَ إِفْقَارٍ، وَ صَيْفٍ وَ شِتَاءٍ، وَ خَرِيفٍ وَ رَبِيعٍ، وَ خِصْبٍ وَ قَحْطٍ، وَ خَوْفٍ وَ أَمْنٍ. « وَ اَلْفُلْكِ اَلَّتِي تَجْرِي فِي اَلْبَحْرِ بِمٰا يَنْفَعُ اَلنّٰاسَ » اَلَّتِي جَعَلَهَا اَللّٰهُ مَطَايَاكُمْ لاَ تَهْدَأُ لَيْلاً وَ لاَ نَهَاراً، وَ لاَ تَقْضِيكُمْ عَلَفاً وَ لاَ مَاءً، وَ كَفَاكُمْ بِالرِّيَاحِ مَئُونَةَ تَسْيِيرِهَا بِقُوَاكُمُ اَلَّتِي كَانَتْ لاَ تَقُومُ لَهَا لَوْ رَكَدَتْ عَنْهَا اَلرِّيَاحُ لِتَمَامِ مَصَالِحِكُمْ وَ مَنَافِعِكُمْ وَ بُلُوغِكُمُ اَلْحَوَائِجَ لِأَنْفُسِكُمْ.

នៅក្នុងការផ្លាស់ប្ដូរយប់និងថ្ងៃ ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាប់ៗគ្នាមកលើពួកអ្នក ជាមួយនឹងការអស្ចារ្យដែលព្រះម្ចាស់ ﷻ ពួកអ្នកបានស្ថាបនានៅក្នុងភពផែនដីនៃចក្រវាលរបស់ព្រះអង្គ ﷻ ដូចជាសេចក្ដីល្អនិងសេចក្ដីអាក្រក់ កិត្តិយសនិងអបយស មាននិងក្រ រដូវក្ដៅនិងរដូវត្រជាក់ រដូវខ្យល់និងរដូវផ្គរ៉ែក រដូវចម្រូតនិងរដូវរាំង ភ័យនិងសន្តិសុខ ។ *នៅក្នុងការចរគ្រាច់របស់នាវាក្នុងសមុទ្រផ្ទុកនូវវត្ថុផ្ដល់សារប្រយោជន៍ដល់មនុស្ស* អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ ធ្វើឲ្យនាវាបើកបរទៅបានទាំងថ្ងៃទាំងយប់ក្រោមបញ្ជាពួកអ្នក ។ អ្វីៗទាំងនេះមិនស៊ីស្មៅឬផឹកទឹកទេ ។ ព្រះអង្គ ﷻ បញ្ជូនខ្យល់មកឲ្យពួកអ្នកដើម្បីឲ្យងាយស្រួលក្នុងការបើកបរ - ពុំនោះទេពួកអ្នកនឹងប្រើកម្លាំងពួកអ្នកផ្ទាល់ បើពុំមានខ្យល់ទេនោះ - ដើម្បីពួកអ្នកបាននូវផលប្រយោជន៍ប្រសើរឡើង និងបានសម្រេចតាមសេចក្ដីត្រូវការ ។

« وَ مٰا أَنْزَلَ اَللّٰهُ مِنَ اَلسَّمٰاءِ مِنْ مٰاءٍ » وَابِلاً وَ هَطْلاً وَ رَذَاذاً لاَ يُنْزِلُ عَلَيْكُمْ دَفْعَةً وَاحِدَةً فَيُغْرِقَكُمْ وَ يُهْلِكَ مَعَايِشَكُمْ، لَكِنَّهُ يُنْزِلُ مُتَفَرِّقاً مِنْ عَلاَ حَتَّى يَعُمَّ اَلْأَوْهَادَ وَ اَلتِّلاَلَ وَ اَلْفُلاَعَ. « فَأَحْيٰا بِهِ اَلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهٰا » فَيُخْرِجُ نَبَاتَهَا وَ حُبُوبَهَا وَ ثِمَارَهَا. « وَ بَثَّ فِيهٰا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ » مِنْهَا مَا هُوَ لِأَكْلِكُمْ وَ مَعَايِشِكُمْ، وَ مِنْهَا سِبَاعٌ ضَارِيَةٌ حَافِظَةٌ عَلَيْكُمْ وَ لِأَنْعَامِكُمْ، لِئَلاَّ تُشَدَّ عَلَيْكُمْ خَوْفاً مِنِ اِفْتِرَاسِهَا.

នៅក្នុងការមានទឹកដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាបង្ហូរចុះមកពីលើមេឃ គឺការទប់ ភ្លៀងខ្លាំង ភ្លៀងស្រិចៗ មិនហូរចុះមកលើពួកអ្នកតែម្ដងទេ ព្រោះវានឹងធ្វើឲ្យពួកអ្នកលិចលង់ ធ្វើឲ្យផ្ទះសម្បែងពួកអ្នកវិនាសខូចខាត ។ តែវាហូរចុះមកដាច់ៗគ្នា ទាល់តែពេញច្រកល្ហកនិងទួលនានា ។ *ហើយព្រះអង្គបានឲ្យជីវិតឡើងវិញដោយសារវាក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយ* រុក្ខជាតិ គ្រាប់ពូជ ផលានុផលកើតមានឡើង ។ *ព្រះអង្គបានឲ្យមានសព្វពូជសត្វកើតមានពាសពេញនៅដីនោះ* សត្វខ្លះជាគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតរបស់ពួកអ្នក ។ សត្វខ្លះជាមធ្យោបាយការពារសន្តិសុខនិងទ្រព្យពួកអ្នក ពួកវាមិនរត់គេចខ្លួនព្រោះតែខ្លាចសត្វសាហាវស៊ីពួកវាទេ ។

« وَ تَصْرِيفِ اَلرِّيٰاحِ » اَلْمُرَبِّيَةِ لِحُبُوبِكُمْ، اَلْمُبْلِغَةِ لِثِمَارِكُمْ، اَلنَّافِيَةِ لِرَكْدِ اَلْهَوَاءِ وَ اَلْأَقْتَارِ عَنْكُمْ « وَ اَلسَّحٰابِ » اَلْوَاقِفِ « اَلْمُسَخَّرِ » اَلْمُذَلَّلِ « بَيْنَ اَلسَّمٰاءِ وَ اَلْأَرْضِ » يَحْمِلُ أَمْطَارَهَا، وَ يَجْرِي بِإِذْنِ اَللّٰهِ وَ يَصُبُّهَا حِينَ يُؤْمَرُ. « لَآيٰاتٍ » دَلاَئِلَ وَاضِحَاتٍ « لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ » يَتَفَكَّرُونَ بِعُقُولِهِمْ أَنَّ مِنْ هَذِهِ اَلْعَجَائِبِ مِنْ آثَارِ قُدْرَتِهِ، قَادِرٌ عَلَى نُصْرَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ عَلَى مَنْ تَأَدَّاهُمَا وَ جَعَلَ

اَلْعَاقِبَةَ اَلْحَمِيدَةَ لِمَنْ يُوَالِيهِ، فَإِنَّ اَلْمُجَازَاةَ لَيْسَتْ عَلَى اَلدُّنْيَا، وَ إِنَّمَا هِيَ [عَلَى] اَلْآخِرَةِ اَلَّتِي يَدُومُ نَعِيمُهَا وَ لاَ يَبِيدُ عَذَابُهَا. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 575)

នៅក្នុងដំណើរប្រែប្រួលរបស់ខ្យល់ទាំងឡាយ ដែលបណ្តុះបណ្តាលគ្រាប់ពូជពួកអ្នក ដែលធ្វើឲ្យផលានុផលពួកអ្នកទុំ ដែលធ្វើឲ្យធាតុអាកាសមិននៅនឹងថ្កល់ ដែលធ្វើឲ្យពួកអ្នកបាត់ទឿយហាត់ *ជុំពពក* នៅនឹងមួយកន្លែង *គ្រប់គ្រង* ដាក់ខ្លួន (នៅក្រោមចំណុះគេ) *រវាងមេឃនិងផែនដី* នាំទឹកភ្លៀងហើយអណ្តែតទៅបានអាស្រ័យការអនុញ្ញាតរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ា ហើយបង្ហូរទឹកភ្លៀងនោះលើកន្លែងណាមួយតាមព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ា ។ *បណ្តាសញ្ញា* គឺភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ *សម្រាប់នរជនណាដែលចេះគ្រិះ* ដែលពិចារណាដោយប្រាជ្ញាថាទិដ្ឋភាពអស្ចារ្យទាំងនេះបណ្តាលមកពីព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ា អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាមានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិជួយមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ ﷺ អ្ហាលី និងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តារបស់ព្រះអង្គទាំងពីរ តទល់ពួកដែលបៀតបៀនព្រះអង្គ ហើយអ្នកណាស្រឡាញ់អ្នកទាំងពីរ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ានឹងឲ្យអ្នកនោះបាននូវលទ្ធផលចុងក្រោយជាទីស្រឡាញ់បំផុត ពីព្រោះរង្វាន់មិនមែនសម្រាប់លោកនេះទេ តែសម្រាប់លោកមុខដែលជាសុភមង្គលមិនមានទីបញ្ចប់ ចំណែកឯទណ្ឌកម្មលោកមុខនោះវិញជាទណ្ឌកម្មមិនចេះចប់មិនចេះហើយ ។» ((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام)) (១) 338)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: أَبُو عَبْدِ اللهِ الْأَشْعَرِيُّ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا رَفَعَهُ عَنْ هِشَامِ بْنِ الْحَكَمِ قَالَ قَالَ لِي أَبُو الْحَسَنِ مُوسَى بْنُ جَعْفَرٍ (عليه السلام) «يَا هِشَامُ إِنَّ اللهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى بَشَّرَ أَهْلَ الْعَقْلِ وَ الْفَهْمِ فِي كِتَابِهِ فَقَالَ فَبَشِّرْ عِبادِ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولئِكَ الَّذِينَ هَداهُمُ اللهُ وَ أُولئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبابِ.

[...] ហ្ស៊ីស្ហ៊ាំ ប៊ិន អាល់-ហ្ហាកាំ បានតំណាលថាអាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ មូសា ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប ហ្ហារ ﷺ បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ «ហ្ស៊ីស្ហ៊ាំអើយ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ា ﷻ ឲ្យដំណឹងល្អដល់បណ្តាអ្នកមានវិចារណញ្ញាណនិងបណ្តាអ្នកយល់ដឹងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ថា៖ *[៣៩:១៧] ដូច្នេះចូរអ្នកប្រកាសដំណឹងល្អដល់បាវបម្រើទាំងឡាយរបស់អញ [៣៩:១៨] [គឺ]ជនទាំងឡាយដែលផ្ទៀងត្រចៀកស្តាប់ព្រះបន្ទូល ហើយអនុវត្តិតាមព្រះបន្ទូលនោះដែលប្រសើរបំផុត ។ ជនទាំងនោះគឺជនដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីដឹកនាំ ហើយជនទាំងនោះគឺជនដែលមានវិចារណញ្ញាណ ។*

يَا هِشَامُ إِنَّ اللهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَكْمَلَ لِلنَّاسِ الْحُجَجَ بِالْعُقُولِ وَ نَصَرَ النَّبِيِّينَ بِالْبَيَانِ وَ دَلَّهُمْ عَلَى رُبُوبِيَّتِهِ بِالْأَدِلَّةِ فَقَالَ وَ إِلهُكُمْ إِلهٌ واحِدٌ لا إِلهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمنُ الرَّحِيمُ. إِنَّ فِي خَلْقِ السَّماواتِ وَ الْأَرْضِ وَ اخْتِلافِ اللَّيْلِ وَ النَّهارِ وَ الْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِما يَنْفَعُ النَّاسَ وَ ما أَنْزَلَ اللهُ مِنَ السَّماءِ مِنْ ماءٍ فَأَحْيا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِها وَ بَثَّ فِيها مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَ تَصْرِيفِ الرِّياحِ وَ السَّحابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّماءِ وَ الْأَرْضِ لَآياتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ

ហ្ស៊ីស្ហ៊ាំអើយ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ា ﷻ ដាក់ប្រាជ្ញាមកឲ្យមនុស្សជាលក្ខណវិនិច្ឆ័យដើម្បីវែកញែកដឹងខុសត្រូវ ព្រះអង្គ ﷻ គាំទ្រព្រះសាស្តាទាំងឡាយ ﷺ របស់ព្រះអង្គ ﷻ ដោយទេពកោសល្យចរចាប្រស្រ័យ ហើយព្រះអង្គ ﷻ បង្ហាញឲ្យឃើញថាព្រះអង្គ ﷻ ជាព្រះម្ចាស់ ﷻ អាស្រ័យភ័ស្តុតាងថា៖ *[២:១៦៣] ព្រះរបស់ពួកអ្នកគឺព្រះមួយគត់ ។ ពុំមានព្រះផ្សេងពីព្រះអង្គឡើយ ។ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាធម៌ ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តា*

ករុណាប្រណី ។ [២:១៦៤] នៅក្នុងការបង្កើតមេឃទាំងអម្បាលម៉ាននិងផែនដី នៅក្នុងការផ្លាស់ប្តូរយប់និងថ្ងៃ នៅក្នុងការចរត្រាច់របស់នាវាក្នុងសមុទ្រផ្ទុកនូវវត្ថុផ្តល់សារប្រយោជន៍ដល់មនុស្សនៅក្នុងការមានទឹកដែលអល់ឡោះហ្វ៉ាបង្ហូរចុះមកពីលើមេឃ ហើយព្រះអង្គបានឲ្យដីរស់ឡើងវិញដោយសារវាក្រោយពីវាបានស្លាប់ទៅហើយ ហើយព្រះអង្គបានឲ្យមានសព្វពួជសត្វកើតមានពាសពេញនៅដីនោះ នៅក្នុងដំណើរប្រែប្រួលរបស់ខ្យល់ទាំងឡាយ និងនៅក្នុងការគ្រប់គ្រងជុំពពករវាងមេឃនិងផែនដី រមែងមានសូវបណ្ណាសញ្ញាសម្រាប់នូវជនណាដែលចេះគ្រិះរិះ ។» (12 / 10 : 1 الكافي)

وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ ٱللَّهِ ۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ ۗ وَلَوْ يَرَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ إِذْ يَرَوْنَ ٱلْعَذَابَ أَنَّ ٱلْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾

១៦៥. មនុស្សខ្លះរើសយកវត្ថុជាទីសក្តារ: (គឺដែគូ រូបបដិមា...) ផ្សេងពីអល់ឡោះហ្វ៉ាដែលពួកគេស្រឡាញ់ដូចពួកគេស្រឡាញ់អល់ឡោះហ្វ៉ា ។ តែបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាស្រឡាញ់អល់ឡោះហ្វ៉ាខ្លាំងជាង ។ បើសិនជានូវជនទុច្ចរិតដឹង ពេលដែលពួកគេប្រឈមមុខនឹងទណ្ឌកម្ម ថាអានុភាពទាំងអស់ជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះហ្វ៉ា ហើយអល់ឡោះហ្វ៉ាតឹងរ៉ឹងក្នុងការធ្វើទណ្ឌកម្ម ។

إِذْ تَبَرَّأَ ٱلَّذِينَ ٱتُّبِعُواْ مِنَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ وَرَأَوُاْ ٱلْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ ٱلْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾

១៦៦. ពេលនូវជនដែលគេតាម (គឺពួកមេដឹកនាំទុច្ចរិត) នឹងលះបង់ចោលនូវជនដែលតាមគេ (គឺតាមពួកមេដឹកនាំទុច្ចរិត) ពេលពួកគេបានឃើញទណ្ឌកម្ម ទំនាក់ទំនងរវាងពួកគេនឹងដាច់ ។

وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُواْ مِنَّا ۗ كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ ٱللَّهُ أَعْمَٰلَهُمْ حَسَرَٰتٍ عَلَيْهِمْ ۖ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنَ ٱلنَّارِ ﴿١٦٧﴾

១៦៧. នូវជនដែលបានតាមគេនឹងថ្លែងថា: "បើសិនជាយើងអាចវិលត្រឡប់[ទៅក្រោយ]វិញបាន យើងនឹងលះបង់ចោលពួកគេដូចពួកគេបានលះបង់ចោលយើងដែរ ។" ដូច្នេះឯងដែលអល់ឡោះហ្វ៉ានឹងឲ្យពួកគេឃើញបណ្តាទង្វើរបស់ពួកគេ ដើម្បីជាការស្តាយក្រោយសម្រាប់ពួកគេ ។ ពួកគេពុំមានឱកាសចេញពីភ្លើងនរកឡើយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៦៥-១៦៧

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَمَّا آمَنَ اَلْمُؤْمِنُونَ، وَ قَبِلَ وَلاَيَةَ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ اَلْعَاقِلُونَ، وَ صَدَّ عَنْهَا اَلْمُعَانِدُونَ « وَ مِنَ اَلنَّاسِ » يَا مُحَمَّدُ « مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اَللَّهِ أَنْدَاداً » أَعْدَاءً يَجْعَلُونَهُمْ لِلَّهِ أَمْثَالاً « يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اَللَّهِ » يُحِبُّونَ تِلْكَ اَلْأَنْدَادَ مِنَ اَلْأَصْنَامِ كَحُبِّهِمْ لِلَّهِ « وَ اَلَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ » مِنْ هَؤُلاَءِ اَلْمُتَّخِذِينَ اَلْأَنْدَادَ مَعَ اَللَّهِ، لِأَنَّ اَلْمُؤْمِنِينَ يَرَوْنَ اَلرُّبُوبِيَّةَ لِلَّهِ وَحْدَهُ لاَ يُشْرِكُونَ [بِهِ].

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ្ស់ការី صلوات الله عليه والسلام) មានវចន:ថា: «ពេលបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជឿ បណ្តាអ្នកប្រាជ្ញព្រមទទួលវីឡាយ៉ាស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم និងអ្ហ្ស៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ពួកសត្រូវផ្តាច់ខ្លួនពីវីឡាយ៉ាស់នោះ

អល់ឡោះហ្ស៊ូ២ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៦៥] មនុស្សខ្លះរើសយកវត្ថុជាទីសក្តារ:* មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ១ﷺអ៊ីយ *ផ្សេងពីអល់ឡោះ*ហ្ស៊ូ២ គឺពួកសត្រូវដែលត្រូវបង្កើតឡើងដើម្បីឲ្យដូចអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ﷻ *ដែលពួកគេស្រឡាញ់ដូចពួកគេស្រឡាញ់អល់ឡោះ*ហ្ស៊ូ២ ពួកគេស្រឡាញ់វត្ថុជាទីសក្តារ:ទាំងនោះដែលជារូបបដិមាដូចពួកគេស្រឡាញ់អល់ឡោះហ្ស៊ូ២ﷻដែរ ។ *តែបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាស្រឡាញ់អល់ឡោះ*ហ្ស៊ូ២*ខ្លាំងជាង* គឺស្រឡាញ់អល់ឡោះហ្ស៊ូ២ﷻខ្លាំងជាងពួកដែលរើសយកវត្ថុជាទីសក្តារ:ទាំងនោះ ព្រោះបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាដឹងថាអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ﷻជាព្រះម្ចាស់ﷻតែមួយគត់ហើយមិនយកអ្វីមកផ្គូបផ្គុំហ៊ានហាយជាមួយព្រះអង្គﷻឡើយ ។

ثُمَّ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ « وَ لَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا » بِاتِّخَاذِ الْأَصْنَامِ أَنْدَاداً وَ اِتِّخَاذِ الْكُفَّارِ وَ الْفُجَّارِ أَمْثَالاً لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ « إِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ » حِينَ يَرَوْنَ الْعَذَابَ الْوَاقِعَ بِهِمْ لِكُفْرِهِمْ وَ عِنَادِهِمْ « أَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيعاً » يَعْلَمُونَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ، وَ يُكْرِمُ مَنْ يَشَاءُ، لاَ قُوَّةَ لِلْكُفَّارِ يَمْتَنِعُونَ بِهَا مِنْ عَذَابِهِ « وَ أَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ » وَ يَعْلَمُونَ أَنَّ اللّٰهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ لِمَنِ اتَّخَذَ الْأَنْدَادَ مَعَ اللّٰهِ.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ១ﷺអ៊ីយ *[២:១៦៥] បើសិនជានរជនទុច្ចរិតដឹង*ដែលពួកគេបានរើសយកវត្ថុជាទីសក្តារ: រើសយកពួកបដិសេធសទ្ធានិងពួកប្រព្រឹត្តអាក្រក់ជាបុគ្គលដែលស្មើនឹងមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ១ﷺនិងអ៊ីម៉ាម១ﷺនោះ *ពេលដែលពួកគេប្រឈមមុខនឹងទណ្ឌកម្ម* គឺពេលពួកគេឃើញទណ្ឌកម្មដែលពើបពះលើពួកគេដោយសារតែពួកមិនជឿ ដោយសារតែពួកគេតាំងខ្លួនជាសត្រូវ*ថាអានុភាពទាំងអស់ជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោះ*ហ្ស៊ូ២ គឺដឹងថាអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ﷻមានអំណាចធ្វើទណ្ឌកម្មអ្នកណាមួយបានស្រេចតែលើព្រះអង្គﷻ អាចលើកតម្កើងអ្នកណាមួយបានស្រេចតែលើព្រះអង្គﷻ ហើយពួកបដិសេធសទ្ធាមិនអាចបញ្ចៀសទណ្ឌកម្មចេញពីខ្លួនឯងបានទេ *ហើយអល់ឡោះ*ហ្ស៊ូ២*តឹងរ៉ឹងក្នុងការធ្វើទណ្ឌកម្ម* ហើយពួកគេដឹងថាអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ﷻនឹងតឹងរ៉ឹងក្នុងការធ្វើទណ្ឌកម្មបុគ្គលណាដែលរើសយកវត្ថុជាទីសក្តារ:គូបជាមួយព្រះអង្គﷻ ។

ثُمَّ قَالَ: « إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اُتُّبِعُوا » لَوْ رَأَى هَؤُلاَءِ الْكُفَّارُ الَّذِينَ اِتَّخَذُوا الْأَنْدَادَ حِينَ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اُتُّبِعُوا الرُّؤَسَاءُ « مِنَ الَّذِينَ اِتَّبَعُوا » الرَّعَايَا وَ الْأَتْبَاعَ « وَ تَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ » فَنِيَتْ حِيَلُهُمْ، وَ لاَ يَقْدِرُونَ عَلَى النَّجَاةِ مِنْ عَذَابِ اللّٰهِ بِشَيْءٍ « وَ قَالَ الَّذِينَ اِتَّبَعُوا » الْأَتْبَاعُ « لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً » يَتَمَنَّوْنَ لَوْ كَانَ لَهُمْ كَرَّةٌ: رَجْعَةٌ إِلَى الدُّنْيَا « فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ » هُنَاكَ « كَمَا تَبَرَّؤُا مِنَّا » هَاهُنَا.

បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ូ២ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៦៦] ពេលនរជនដែលគេតាមនឹងលះបង់ចោល* បើសិនជាពួកគេឃើញពួកបដិសេធសទ្ធាដែលបានរើសយកវត្ថុជាទីសក្តារ: ពេលពួកមេដឹកនាំដែលពួកគេបានតាមនោះលះបង់ចោល *នរជនដែលតាមគេ* គឺពលរដ្ឋនិងពួកអ្នកតាមគេ *ទំនាក់ទំនងរវាងពួកគេនឹងដាច់* កលល្បិចរបស់ពួកគេនឹងវិនាស ។ ពួកគេមិនអាចជួយខ្លួនឯងឲ្យផុតពីទណ្ឌកម្មរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ូ២ﷻបានឡើយ ។ *[២:១៦៧] នរជនដែលបានតាមគេនឹងថ្លែង* ប្រាប់ពួកដែលពួកគេបានតាមនោះ *ថា៖ "បើសិនជាយើងអាចវិលត្រឡប់វិញបាន* ពួកគេនឹងប៉ងថាបើសិនជាពួកគេមានផ្លូវត្រឡប់មកកាន់លោកនេះវិញ *យើងនឹងលះបង់ចោលពួកគេ* នៅទីនោះ (គឺនៅឯលោកនេះ) *ដូចពួកគេបានលះបង់ចោលយើងដែរ* នៅទីនេះ (គឺនៅក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ) ។"

قَالَ اللّٰهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « كَذٰلِكَ » [كَمَا] تَبَرَّأَ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ « يُرِيهِمُ اللّٰهُ أَعْمٰالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ » وَ ذَلِكَ أَنَّهُمْ عَمِلُوا فِي الدُّنْيَا لِغَيْرِ اللّٰهِ، فَيَرَوْنَ أَعْمَالَ غَيْرِهِمُ الَّتِي كَانَتْ لِلّٰهِ قَدْ عَظَّمَ اللّٰهُ ثَوَابَ أَهْلِهَا، وَ رَأَوْا أَعْمَالَ أَنْفُسِهِمْ لاَ ثَوَابَ لَهَا إِذْ كَانَتْ لِغَيْرِ اللّٰهِ، أَوْ كَانَتْ

عَلَى غَيْرِ اَلْوَجْهِ اَلَّذِي أَمَرَ اَللَّهُ بِهِ.

អល់ឡោះហ្វ៍ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៦៧] ដូច្នេះឯង* គឺដូចពួកគេលះបង់ចោលគ្នាទៅវិញទៅមក *ដែលអល់ឡោះហ្វ៍នឹងឲ្យពួកគេឃើញបណ្តាទង្វើរបស់ពួកគេ* នេះព្រោះតែពួកគេបានប្រព្រឹត្តក្នុងលោកនេះដើម្បីអ្នកផ្សេងពីអល់ឡោះហ្វ៍ﷻ ។ ដូច្នេះពួកគេឃើញទង្វើរបស់អ្នកឯទៀតដែលបានប្រព្រឹត្តដើម្បីអល់ឡោះហ្វ៍ﷻ ។ អល់ឡោះហ្វ៍ﷻប្រទានរង្វាន់ដ៏បវរឲ្យបណ្តាអ្នកប្រព្រឹត្តទង្វើទាំងនោះ ហើយពួកគេឃើញទង្វើរបស់ខ្លួនឯងមិនបានមកនូវរង្វាន់ទេ ព្រោះការខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ពួកគេនោះគឺដើម្បីអ្នកផ្សេងពីអល់ឡោះហ្វ៍ﷻ ឬពួកគេបានធ្វើទង្វើទាំងនោះតាមរបៀបមួយផ្សេងពីរបៀបដែលអល់ឡោះហ្វ៍ﷻដាក់បញ្ញាឲ្យធ្វើតាម ។

قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى « وَ مٰا هُمْ بِخٰارِجِينَ مِنَ اَلنّٰارِ » كَانَ عَذَابُهُمْ سَرْمَداً دَائِماً، وَ كَانَتْ ذُنُوبُهُمْ كُفْراً، لاَ تَلْحَقُهُمْ شَفَاعَةُ نَبِيٍّ، وَ لاَ وَصِيٍّ، وَ لاَ خَيِّرٍ مِنْ خِيَارِ شِيعَتِهِمْ.

អល់ឡោះហ្វ៍ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៦៧] ពួកគេពុំមានឱកាសចេញពីភ្លើងនរកឡើយ* ព្រោះពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មរហូតឥតទីបំផុត បាបពួកគេគឺបទបដិសេធសទ្ធា ។ ការជួយធ្វើអន្តរាគមន៍របស់ព្រះសាស្តាﷺ របស់អ្នកស្នងﷺ របស់ស៊ីអ៊ាស់ល្អណាម្នាក់ដែលជាស៊ីអ៊ាស់របស់ព្រះសាស្តាﷺនិងអ្នកស្នងﷺទាំងនេះមិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកគេឡើយ ។»

قَالَ عَلِيُّ بْنُ اَلْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: مَا مِنْ عَبْدٍ وَ لاَ أَمَةٍ زَالَ عَنْ وَلاَيَتِنَا، وَ خَالَفَ طَرِيقَتَنَا، وَ سَمَّى غَيْرَنَا بِأَسْمَائِنَا وَ أَسْمَاءِ خِيَارِ أَهْلِنَا اَلَّذِي اِخْتَارَهُ اَللَّهُ لِلْقُيَّامِ بِدِينِهِ وَ دُنْيَاهُ، وَ لَقَّبَهُ بِأَلْقَابِنَا وَ هُوَ لِذَلِكَ يُلَقِّبُهُ مُعْتَقِداً، لاَ يَحْمِلُهُ عَلَى ذَلِكَ تَقِيَّةُ خَوْفٍ، وَ لاَ تَدْبِيرُ مَصْلَحَةِ دِينٍ، إِلاَّ بَعَثَهُ اَللَّهُ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ وَ مَنْ كَانَ قَدِ اِتَّخَذَهُ مِنْ دُونِ اَللَّهِ وَلِيّاً، وَ حُشِرَ إِلَيْهِ اَلشَّيَاطِينُ اَلَّذِينَ كَانُوا يُغْوُونَهُ.

អ៊ីមុាំអ៊ាលី ប៊ិន អាល់-ហ៊ូសៃន៍ﷺមានវចនៈថាៈរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ﷺមានព្រះវចនៈថា៖ «បាវប្រុសស្រីណាដែលច្រានចោលវីឡាយ៉ាស់យើងﷺ ដែលប្រឆាំងមាគ៌ាយើងﷺ ដែលហៅអ្នកផ្សេងដោយឈ្មោះយើងﷺ (គឺយកអ្នកផ្សេងជួសយើងﷺ?) ដោយឈ្មោះរបស់បុគ្គលប្រសើរបំផុតដែលជាកុលដ្ឋានយើងﷺដែលអល់ឡោះហ្វ៍ﷻបានជ្រើសរើសជាអ្នករៀបចំព្រះសាសនាព្រះអង្គﷻ នៅក្នុងលោកព្រះអង្គﷻ ដែលយកអំណាចយើងﷺទៅឲ្យអ្នកផ្សេងហើយអ្នកនោះជឿអំណាចនោះ ដែលមិនបានបិទបាំង[ជំនឿ]ព្រោះតែខ្លាចនោះទេ ដែលមិនប្រព្រឹត្តក្នុងគោលបំណងឲ្យសាសនាមានសេចក្តីប្រសើររុងរឿងឡើងទេ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្វ៍ﷻនឹងឲ្យជនទាំងនេះរស់ឡើងវិញក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះក្នុងឋានៈជាជនដែលបានយកអ្នកផ្សេងពីអល់ឡោះហ្វ៍ﷻជាអ្នកថែរក្សាការពារ ហើយព្រះអង្គﷻនឹងឲ្យជនទាំងនេះនៅជាមួយពួកស្ទ្រូតនដែលបានធ្វើឲ្យខ្លួនវង្វេង ។

فَقَالَ [لَهُ]: يَا عَبْدِي أَ رَبّاً مَعِي، هَؤُلاَءِ كُنْتَ تَعْبُدُ وَ إِيَّاهُمْ كُنْتَ تَطْلُبُ؟ فَمِنْهُمْ فَاطْلُبْ ثَوَابَ مَا كُنْتَ تَعْمَلُ، لَكَ مَعَهُمْ عِقَابُ أَجْرَائِكَ. ثُمَّ يَأْمُرُ اَللَّهُ تَعَالَى أَنْ يُحْشَرَ اَلشِّيعَةُ اَلْمُوَالُونَ لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ مِمَّنْ كَانَ فِي تَقِيَّةٍ لاَ يُظْهِرُ مَا يَعْتَقِدُهُ، وَ مِمَّنْ لَمْ يَكُنْ عَلَيْهِ تَقِيَّةٌ، وَ كَانَ يُظْهِرُ مَا يَعْتَقِدُهُ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ្ធ ﷻ នឹងសួអ្នកនោះថា៖ "បាវអញ ﷻ អើយ តើពួកវាជាម្ចាស់គួបជាមួយអញ ﷻ ឬ ពួកដែលអ្នកតែងតែគោរពសក្តារ: ពួកដែលអ្នកតែងតែហៅរកនោះ ? ដូច្នេះចូរអ្នកសួមពីពួកវានូវរង្វាន់តបស្នងទង្វើដែលអ្នកបានធ្វើនោះទៅ ។ រង្វាន់តបស្នងអ្នកនៅឯពួកវានោះ ។" បន្ទាប់មកអល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ្ធ ﷻ បញ្ជាឲ្យនាំស្ទ្រីអ៊ីស្ល៉ាមមក គឺបណ្តាអ្នកដែលនៅក្នុងស្ទ្រីអ៊ីស្ល៉ាមមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ﷺ អ៊ីលី និងរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់អ្នកទាំងពីរ عليهم السلام ដែលមិនបានបង្ហាញជំនឿរបស់ខ្លួនទេព្រោះពួកគេបានបិទបាំងជំនឿនោះ (គឺធ្វើតាគ្ពីយ៉ាស៊ុ) ហើយពេលមិនលាក់បាំងទេ (គឺពេលមិនអាចធ្វើតាគ្ពីយ៉ាស៊ុបាន) ពួកគេបង្ហាញជំនឿរបស់ខ្លួន ។

فَيَقُولُ اَللَّهُ تَعَالَى: أُنْظُرُوا حَسَنَاتِ شِيعَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ فَضَاعِفُوهَا. قَالَ: فَيُضَاعِفُونَ حَسَنَاتِهِمْ أَضْعَافاً مُضَاعَفَةً. ثُمَّ يَقُولُ اَللَّهُ تَعَالَى: أُنْظُرُوا ذُنُوبَ شِيعَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ. فَيَنْظُرُونَ: فَمِنْهُمْ مَنْ قَلَّتْ ذُنُوبُهُ فَكَانَتْ مَغْمُورَةً فِي طَاعَاتِهِ، فَهَؤُلاَءِ اَلسُّعَدَاءُ مَعَ اَلْأَوْلِيَاءِ وَ اَلْأَصْفِيَاءِ. وَ مِنْهُمْ مَنْ كَثُرَتْ ذُنُوبُهُ وَ عَظُمَتْ، فَيَقُولُ اَللَّهُ تَعَالَى: قَدِّمُوا اَلَّذِينَ كَانُوا لاَ تَقِيَّةَ عَلَيْهِمْ مِنْ أَوْلِيَاءِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ، فَيُقَدَّمُونَ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ្ធ تعالى នឹងមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរមើលទង្វើល្អរបស់ស្ទ្រីអ៊ីស្ល៉ាមរបស់មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ﷺ និងអ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ចូរបង្កើនទង្វើល្អទាំងនេះឲ្យច្រើនឡើង ។" អ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "ពួកគេនឹងបង្កើនចំនួនទង្វើល្អរបស់ពួកគេយ៉ាងច្រើន ។" បន្ទាប់ពីនោះអល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ្ធ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរមើលទៅបាបរបស់ស្ទ្រីអ៊ីស្ល៉ាមមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ﷺ និងអ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ។" ពួកគេនឹងមើល ឃើញថាពួកគេមានបាបតិចព្រោះពួកគេតែងតែគោរពបង្គាប់អល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ្ធ ﷻ ។ ពួកគេសប្បាយចិត្តព្រោះពួកគេបាននៅជាមួយព្រះអនុរក្ស صلوات الله عليه والسلام និងអ្នកស្នងៈ صلوات الله عليه والسلام ។ នៅក្នុងចំណោមពួកគេមានបណ្តាអ្នកដែលមានបាបច្រើនរួមទាំងបាបធំផង ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ្ធ ﷻ នឹងមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរនាំបណ្តាអ្នកដែលនៅក្នុងវីឡាយ៉ាស៊ុមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ﷺ និងអ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ដែលមិនបានបិទបាំងទេនោះមក (គឺមិនបានធ្វើតាគ្ពីយ៉ាស៊ុទេ) ។" គេនឹងនាំពួកគេមក ។

فَيَقُولُ اَللَّهُ تَعَالَى: أُنْظُرُوا حَسَنَاتِ عِبَادِي هَؤُلاَءِ اَلنُّصَّابِ اَلَّذِينَ اِتَّخَذُوا اَلْأَنْدَادَ مِنْ دُونِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ مِنْ دُونِ خُلَفَائِهِمْ، فَاجْعَلُوهَا لِهَؤُلاَءِ اَلْمُؤْمِنِينَ، لِمَا كَانَ مِنِ اِغْتِيَابِهِمْ لَهُمْ بِوَقِيعَتِهِمْ فِيهِمْ، وَ قَصْدِهِمْ إِلَى أَذَاهُمْ فَيَفْعَلُونَ ذَلِكَ، فَتَصِيرُ حَسَنَاتُ اَلنَّوَاصِبِ لِشِيعَتِنَا اَلَّذِينَ لَمْ يَكُنْ عَلَيْهِمْ تَقِيَّةٌ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ្ធ تعالى នឹងមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរមើលទង្វើល្អរបស់បាវទាំងឡាយរបស់អញ ﷻ ពួកណាស្ទ្រីប៊ីទាំងនេះដែលរើសយកអ្នកផ្សេងពីមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ﷺ និងអ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ដែលរើសយកខ ១ លិហ្ការផ្សេងពីពួកគេ عليهم السلام ។ ចូរទុកទង្វើល្អនោះឲ្យបណ្តាអ្នកមានសទ្ធា ព្រោះពួកគេ (គឺពួកណាស្ទ្រីប៊ី) តែងតែនិយាយបង្ខូចបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាទាំងនេះ តែងតែរួមគំនិតគ្នាព្យាបាតពួកគេ ហើយបានធ្វើបែបនេះរហូតមក ។" ពួកគេ (គឺពួកទេវតា) នឹងផ្ទេរទង្វើល្អទាំងឡាយរបស់ពួកណាស្ទ្រីប៊ីឲ្យទៅស្ទ្រីអ៊ីស្ល៉ាមយើង عليهم السلام ដែលមិនបានបិទបាំងទេ (គឺដែលមិនអាចធ្វើតាគ្ពីយ៉ាស៊ុបាន) ។

ثُمَّ يَقُولُ: أُنْظُرُوا إِلَى سَيِّئَاتِ شِيعَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ، فَإِنْ بَقِيَتْ لَهُمْ عَلَى هَؤُلاَءِ اَلنُّصَّابِ بِوَقِيعَتِهِمْ فِيهِمْ زِيَادَاتٌ، فَاحْمِلُوا عَلَى أُولَئِكَ اَلنُّصَّابِ بِقَدْرِهَا مِنَ اَلذُّنُوبِ اَلَّتِي لِهَؤُلاَءِ اَلشِّيعَةِ. فَيُفْعَلُ ذَلِكَ. ثُمَّ يَقُولُ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: اِئْتُوا بِالشِّيعَةِ اَلْمُتَّقِينَ لِخَوْفِ اَلْأَعْدَاءِ، فَافْعَلُوا فِي حَسَنَاتِهِمْ وَ سَيِّئَاتِهِمْ، وَ حَسَنَاتِ هَؤُلاَءِ اَلنُّصَّابِ وَ سَيِّئَاتِهِمْ مَا فَعَلْتُمْ بِالْأَوَّلِينَ.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរមើលបាបរបស់ស្ដ្រីអ៊ីសុ ម៉ូហ្ហាម៉ាដ្ធ ﷺ និងអ៊ីលី ﷺ ។ លើមានអ្វី (គឺបាប) នៅសេសសល់ ចូរដាក់វាទៅលើពួកណាស្ដ្រីបីទាំងនេះ ថែមពីលើ ។ ចូរដាក់បាបទៅលើពួកណាស្ដ្រីបីទាំងនេះ ប៉ុននឹងបាបដែលពួកគេប្រព្រឹត្ដទៅលើស្ដ្រីអ៊ីសុទាំងនេះ ។" ពួកគេ (គឺទេវតា) នឹងធ្វើដូច្នេះ ។ បន្ទាប់មកអល់ឡោះ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ចូរនាំពួកស្ដ្រីអ៊ីសុដែលបានខ្លាចពួកសត្រូវមក ចូរប្រព្រឹត្ដដូចគ្នាដែរចំពោះទង្វើល្អ និងទង្វើអាក្រក់របស់ពួកគេ និងចំពោះទង្វើល្អ និងទង្វើអាក្រក់របស់ពួកណាស្ដ្រីបីនោះ ដូចពួកអ្នកបានធ្វើចំពោះពួកមុនៗដែរ ។

فَيَقُولُ اَلنَّوَاصِبُ: يَا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ كَانُوا مَعَنَا فِي مَشَاهِدِنَا حَاضِرِينَ، وَ بِأَقَاوِيلِنَا قَائِلِينَ، وَ لِمَذَاهِبِنَا مُعْتَقِدِينَ! فَيُقَالُ: كَلاَّ وَ اَللَّهِ يَا أَيُّهَا اَلنُّصَّابُ مَا كَانُوا لِمَذَاهِبِكُمْ مُعْتَقِدِينَ، بَلْ كَانُوا بِقُلُوبِهِمْ لَكُمْ إِلَى اَللَّهِ مُخَالِفِينَ، وَ إِنْ كَانُوا بِأَقْوَالِكُمْ قَائِلِينَ، وَ بِأَعْمَالِكُمْ عَامِلِينَ لِلتَّقِيَّةِ مِنْكُمْ مَعَاشِرَ اَلْكَافِرِينَ، قَدِ اِعْتَدَدْنَا لَهُمْ بِأَقَاوِيلِهِمْ وَ أَفَاعِيلِهِمُ اِعْتِدَادَنَا بِأَقَاوِيلِ اَلْمُطِيعِينَ وَ أَفَاعِيلِ اَلْمُحْسِنِينَ، إِذْ كَانُوا بِأَمْرِنَا عَامِلِينَ:

ពួកណាស្ដ្រីបីនឹងទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់ ﷻ អើយ ពួកគេតែងតែនៅជាប់ជាមួយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនៅក្នុងអង្គប្រជុំអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ។ ពួកគេបាននិយាយដូចអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដែរ ពួកគេបានជឿលទ្ធិអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំដែរ ។" គេនឹងប្រាប់ពួកគេថា៖ "ទេ សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះ ﷻ ណាស្ដ្រីបីអើយ ពួកគេមិនបានជឿសាសនារបស់ពួកអ្នកទេ តែចិត្ដពួកគេជំពាក់ជាប់នឹងអល់ឡោះ ﷻ ជានិច្ច ផ្ទុយពីពួកអ្នក ។ ទោះបីពួកគេបានថាដូចពួកអ្នកថាដែរនោះក៏ដោយ បានធ្វើអំពើដែលពួកអ្នកបានធ្វើនោះក៏ដោយ តែពួកគេបានធ្វើក្នុងការបិទបាំងជំនឿពួកគេពីភ្នែកពួកអ្នកទេ (គឺបានធ្វើក្នុងតាគ្ដីយ៉ាស៊ុ) ។ យើង ﷻ ចាត់ទុកសម្ដីពួកគេជាសម្ដីរបស់បណ្ដាអ្នកស្ដាប់បង្គាប់ ទង្វើរបស់ពួកគេជាទង្វើរបស់បណ្ដាអ្នកធ្វើល្អ ព្រោះពួកគេបានធ្វើស្របតាមព្រះបញ្ជាយើង ﷻ ។"

قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: فَعِنْدَ ذَلِكَ تَعْظُمُ حَسَرَاتُ اَلنُّصَّابِ إِذَا رَأَوْا حَسَنَاتِهِمْ فِي مَوَازِينِ شِيعَتِنَا أَهْلَ اَلْبَيْتِ، وَ رَأَوْا سَيِّئَاتِ شِيعَتِنَا عَلَى ظُهُورِ مَعَاشِرِ اَلنُّصَّابِ، وَ ذَلِكَ قَوْلُهُ عَزَّ وَ جَلَّ « كَذٰلِكَ يُرِيهِمُ اَللهُ أَعْمٰالَهُمْ حَسَرٰاتٍ عَلَيْهِمْ ». (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 578-579)

ร៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ "ពួកណាស្ដ្រីបីនឹងសោកស្ដាយខ្លាំងបំផុតពេលបានឃើញទង្វើល្អរបស់ខ្លួននៅលើជញ្ជីងស្ដ្រីអ៊ីសុយើង ﷺ ព្រះរាជកុលដ្ឋាន ﷺ ពេលពួកគេបានឃើញបាបរបស់ស្ដ្រីអ៊ីសុយើង ﷺ ត្រូវដាក់លើពួកគេ ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[២:១៦៧] ដូច្នេះឯងដែលអល់ឡោះ ﷻ នឹងឲ្យពួកគេឃើញបណ្ដាទង្វើរបស់ពួកគេ ដើម្បីជាការស្ដាយក្រោយសម្រាប់ពួកគេ ។"»*
((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) ខណ្ឌ 340-341)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى عَنِ اَلْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ عَمْرِو بْنِ ثَابِتٍ عَنْ جَابِرٍ قَالَ سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ : وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْداداً يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ.

[...] យ៉ាកូបៀរបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្វារ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ ﷻ *[២:១៦៥]*

មនុស្សខ្លះ:រើសយកវត្ថុជាទីសក្ការ:ក្រៅពីអល់ឡោ:ហ្ហ:ដែលពួកគេស្រឡាញ់ ដូចពួកគេស្រឡាញ់អល់ឡោ:ហ្ហ: ។

قَالَ «هُمْ وَ اللَّهِ أَوْلِيَاءُ فُلَانٍ وَ فُلَانٍ اتَّخَذُوهُمْ أَئِمَّةً دُونَ الْإِمَامِ الَّذِي جَعَلَهُ اللَّهُ لِلنَّاسِ إِمَاماً فَلِذَلِكَ: قَالَ وَ لَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرَوْنَ الْعَذابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعاً وَ أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذابِ. إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَ رَأَوُا الْعَذابَ وَ تَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبابُ. وَ قالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَما تَبَرَّؤُا مِنَّا كَذلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمالَهُمْ حَسَراتٍ عَلَيْهِمْ وَ ما هُمْ بِخارِجِينَ مِنَ النَّارِ».

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «សូមស្បថចំពោះអល់ឡោ:ហ្ហ: عز وجل ពួកទាំងនោ:ជាមិត្ដរបស់អ្នកនេ:មួយនិងអ្នកនេ:មួយ ។ ពួកគេ (គឺប្រជារាស្ដ្រ) បានរើសយកពួកទាំងនេ:ជាអ៊ីម៉ាំក្រៅពីអ៊ីម៉ាំដែលអល់ឡោ:ហ្ហ: عز وجل បានតែងតាំងឡើងជាអ៊ីម៉ាំសម្រាប់មនុស្សទាំងឡាយ ។ ដោយសារហេតុនេ:ឯងបានជាអល់ឡោ:ហ្ហ: عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៦៥] បើសិនជានូវជនទុច្ចរិតដឹង ពេលដែលពួកគេប្រឈមមុខនឹងទណ្ឌកម្ម ថាអានុភាពទាំងអស់ជាកម្មសិទ្ធិរបស់អល់ឡោ:ហ្ហ: ហើយអល់ឡោ:ហ្ហ:ពឹងរ៉ឹងក្នុងការធ្វើទណ្ឌកម្ម ។ [២:១៦៦] ពេលនូវជនដែលគេតាម (គឺពួកមេដឹកនាំទុច្ចរិត) នឹងលះបង់ចោលនូវជនដែលតាមគេ (គឺតាមពួកមេដឹកនាំទុច្ចរិត) ពេលពួកគេបានឃើញទណ្ឌកម្ម ទំនាក់ទំនងរវាងពួកគេនឹងដាច់ ។ [២:១៦៧] នូវជនដែលបានតាមគេនឹងថ្លែងថា៖ "បើសិនជាយើងអាចវិលត្រឡប់[ទៅក្រោយ]វិញបាន យើងនឹងលះបង់ចោលពួកគេដូចពួកគេបានលះបង់ចោលយើងដែរ ។" ដូច្នេ:ឯងដែលអល់ឡោ:ហ្ហ:នឹងឲ្យពួកគេឃើញបណ្ដាទង្វើរបស់ពួកគេ ដើម្បីជាការស្ដាយក្រោយសម្រាប់ពួកគេ ។ ពួកគេពុំមានឱកាសចេញពីភ្លើងនរកឡើយ ។»*

ثُمَّ قَالَ أَبُو جَعْفَرٍ (عليه السلام): «هُمْ وَ اللَّهِ يَا جَابِرُ أَئِمَّةُ الظَّلَمَةِ وَ أَشْيَاعُهُمْ».

បន្ទាប់មកអាប៊ូ យ៉ាក្ដ:ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «សូមស្បថចំពោះអល់ឡោ:ហ្ហ: عز وجل ពួកគេជាអ៊ីម៉ាំទុច្ចរិតបណ្ដាអ្នកតាមពួកគេនោ:ផងដែរ ។» (الكافي : 11 /305)

***

عَنْ زُرَارَةَ وَ حُمْرَانَ وَ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ وَ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ: قَوْلُهُ: « وَ مِنَ اَلنَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اَللَّهِ أَنْدٰاداً يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اَللَّهِ وَ اَلَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ » قَالَ: هُمْ آلُ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اَللَّهِ عَلَيْهِم. (التفسير (للعياشى) , ج 1 , ص 72)

ស្ការ៉ោ:ត្ដ, ហ្ជ:ារ៉ន និង មូហ្ជ:ាំម៉ាដ្ដ: ប៊ិន មុស្លីមបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ាក្ដ:ហ្ហ:ារ صلوات الله عليه والسلام និងអាប៊ូអ្ហ:ប:ឌុលឡោ:ហ្ហ: صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោ:ហ្ហ: عز وجل *[២:១៦៥] មនុស្សខ្លះ:រើសយកវត្ថុជាទីសក្ការ:ក្រៅពីអល់ឡោ:ហ្ហ:ដែលពួកគេស្រឡាញ់ដូចពួកគេស្រឡាញ់អល់ឡោ:ហ្ហ: ។ តែបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាស្រឡាញ់អល់ឡោ:ហ្ហ:ខ្លាំងជាង* ថា៖ «[បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាទាំងនោ:] គឺរាជបុត្ដ្រាជនត្ដា عليهم السلام របស់មូហ្ជ:ាំម៉ាដ្ដ: صلى الله عليه وآله ។» (تفسير العيّاشي 1 : 72 / 143)

***

عَنْ مَنْصُورِ بْنِ حَازِمٍ قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: « وَ مٰا هُمْ بِخٰارِجِينَ مِنَ اَلنّٰارِ » قَالَ: أَعْدَاءُ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ هُمُ

اَلْمُخَلَّدُونَ فِي اَلنَّارِ أَبَدَ اَلْآبِدِينَ وَ دَهْرَ اَلدَّاهِرِينَ. (التفسير (للعياشى) , ج 1 , ص 73)

ម៉ាន់ស្ហ្ស៊ីរ ប៊ិន ហ្ការ៉ាស៊ីមបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ការ៉ាអ៊ីមាំ ﷺ អំពី *[២:១៦៧] ពួកគេពុំមានឱកាសចេញពីភ្លើងនរកឡើយ ។* ព្រះអង្គ ﷺ មានវចនៈថា៖ «ពួកសត្រូវរបស់អ៊ុលី ﷺ ។ ពួកគេនឹងនៅក្នុងភ្លើងនរករហូត ជានិច្ចនិរន្តរ គ្មានទីបំផុត ។» (تفسير العيّاشي 1 : 73 / 145)

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ كُلُوا۟ مِمَّا فِى ٱلْأَرْضِ حَلَـٰلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا۟ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَـٰنِ ۚ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٦٨﴾

១៦៨. មនុស្សអើយ ចូរពួកអ្នកបរិភោគអ្វីដែលមាននៅលើផែនដីដែលច្បាប់អនុញ្ញាតនិងបរិសុទ្ធ ចូរពួកអ្នកកុំដើរតាមគន្លងស្ដ្ងតួន ព្រោះវាជាសត្រូវចេញមុខរបស់ពួកអ្នក ។

إِنَّمَا يَأْمُرُكُم بِٱلسُّوٓءِ وَٱلْفَحْشَآءِ وَأَن تَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

១៦៩. វាបង្គាប់ពួកអ្នកឲ្យធ្វើតែអំពើអាក្រក់និងអំពើអសីលធម៌ទេ ហើយវាបញ្ជ្ះពួកអ្នកឲ្យនិយាយប្រមាថអល់ឡោះហ្ការ៉ាអ៊ីមាំអំពីអ្វីដែលពួកអ្នកមិនដឹង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៦៨-១៦៩

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « يا أَيُّهَا اَلنَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي » « اَلْأَرْضِ » مِنْ أَنْوَاعِ ثِمَارِهَا وَ أَطْعِمَتِهَا « حَلاَلاً طَيِّباً » لَكُمْ إِذَا أَطَعْتُمْ رَبَّكُمْ فِي تَعْظِيمِ مَنْ عَظَّمَهُ، وَ اَلِاسْتِخْفَافِ بِمَنْ أَهَانَهُ وَ صَغَّرَهُ « وَ لاَ تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ اَلشَّيْطَانِ » مَا يَخْطُو بِكُمْ إِلَيْهِ، وَ يَغُرُّكُمْ بِهِ مِنْ مُخَالَفَةِ مَنْ جَعَلَهُ اَللَّهُ رَسُولاً أَفْضَلَ اَلْمُرْسَلِينَ، وَ أَمَرَهُ بِنَصْبِ مَنْ جَعَلَهُ اَللَّهُ أَفْضَلَ اَلْوَصِيِّينَ، وَ سَائِرِ مَنْ جَعَلَ خُلَفَاءَهُ وَ أَوْلِيَاءَهُ. « إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ » يُبِينُ لَكُمُ اَلْعَدَاوَةَ، وَ يَأْمُرُكُمْ إِلَى مُخَالَفَةِ أَفْضَلِ اَلنَّبِيِّينَ وَ مُعَانَدَةِ أَشْرَفِ اَلْوَصِيِّينَ.

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ អាល់-អ៊ុស្ការ៉ី ﷺ) មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ការ៉ា ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៦៨] មនុស្សអើយ ចូរពួកអ្នកបរិភោគអ្វីដែលមាននៅលើផែនដី* គឺផលានុផលនិងចំណីអាហារ *ដែលច្បាប់អនុញ្ញាតនិងបរិសុទ្ធ* បើពួកអ្នកស្ដាប់បង្គាប់ព្រះម្ចាស់ ﷻ ពួកអ្នកក្នុងការចាត់ទុកជាធំបុគ្គលណាដែលព្រះអង្គ ﷻ តែងតាំងជាធំ ហើយចាត់ទុកជាតូចតាចបុគ្គលណាដែលព្រះង្ក ﷻ ចាត់ទុកជាបុគ្គលមិនសំខាន់ ។ *ចូរពួកអ្នកកុំដើរតាមគន្លងស្ដ្ងតួន* អ្វីដែលវា ﷻ បានរៀបចំទុកសម្រាប់ពួកអ្នក ក្នុងគោលបំណងបោកប្រាស់ពួកអ្នក ដើម្បីប្រឆាំងបុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ការ៉ា ﷻ បានចាត់បញ្ជូនមកជារ៉ាស៊ូល ﷺ ដែលខ្ពង់ខ្ពស់លើសអស់រ៉ាស៊ូលទាំងពួង ﷺ ហើយដែលអល់ឡោះហ្ការ៉ា ﷻ បានដាក់បញ្ជាឲ្យព្រះអង្គ ﷺ តែងតាំងបុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ការ៉ា ﷻ បានជ្រើសរើសជាបុគ្គលខ្ពង់ខ្ពស់ លើសអស់បណ្ដាអ្នកស្ដ្ងទាំងពួង ﷺ លើសអស់ខ៉ាលីហ្វ ﷺ និងព្រះអនុរក្សងទៀតរបស់អល់ឡោះហ្ការ៉ា ﷻ ដែលត្រូវចាត់បញ្ជូនមកនោះ ។ *ព្រោះវាជាសត្រូវចេញមុខរបស់ពួកអ្នក* ពួកអ្នកដឹងច្បាស់ហើយថាវា ﷻ ជាសត្រូវ ។ វា ﷻ បញ្ជាពួកអ្នកឲ្យប្រឆាំងសាស្ដ្ា ﷺ ដែលខ្ពង់ខ្ពស់លើអស់សាស្ដ្ាទាំងពួង ﷺ ឲ្យពួកអ្នកស្ពប់ខ្ពើមអ្នកស្ដ្ង ﷺ ដែលថ្លៃថ្លាលើសអស់អ្នកស្ដ្ងទាំងពួង ﷺ ។

« إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ » اَلشَّيْطَانُ « بِالسُّوءِ » بِسُوءِ اَلْمَذْهَبِ وَ اَلِاعْتِقَادِ فِي خَيْرِ خَلْقِ اَللَّهِ [مُحَمَّدٍ رَسُولِ اَللَّهِ] وَ جُحُودِ وَلاَيَةِ أَفْضَلِ أَوْلِيَاءِ اَللَّهِ

بَعْدَ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ « وَ أَنْ تَقُولُوا عَلَى اَللهِ ما لاٰ تَعْلَمُونَ » بِإِمَامَةِ مَنْ لَمْ يَجْعَلِ اَللَّهُ لَهُ فِي اَلْإِمَامَةِ حَظّاً، وَ مَنْ جَعَلَهُ مِنْ أَرَاذِلِ أَعْدَائِهِ وَ أَعْظَمِهِمْ كُفْراً [بِهِ].

[២:១៦៩] វាបង្គាប់ពួកអ្នក គឺស្ដ្ដ្ដ្ដ *ឲ្យធ្វើតែអំពើអាក្រក់និងអំពើអសីលធម៌ទេ* គឺបង្គាប់ឲ្យនៅក្នុងសាសនានិងជំនឿអាក្រក់ប្រឆាំងសត្វលោកប្រសើរបំផុតរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ គឺមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ់ ﷺ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ហើយវាបង្គាប់ឲ្យបដិសេធវ៉ីឡាយ៉ាសុ់របស់ព្រះអនុរក្សរបស់អល់ឡោះ ﷻ ដែលប្រសើរបំផុតអត់ពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ដ់ ﷺ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ ទៅ *ហើយវាបញ្ជ:ពួកអ្នកឲ្យនិយាយប្រមាថអល់ឡោះ ﷻ អំពីអ្វីដែលពួកអ្នកមិនដឹង* គឺរឿងអ៊ីម៉ាម៉ាសុ់របស់បុគ្គលដែលអល់ឡោះ ﷻ មិនបានតម្រូវឲ្យទទួលអ៊ីម៉ាម៉ាសុ់នោ:ទេ គឺបុគ្គលដែលអល់ឡោះ ﷻ ចាត់ទុកជាសត្រូវ ដែលមិនជឿអល់ឡោះ ﷻ ខ្លាំងលើសគេ ។

قَالَ عَلِيُّ بْنُ اَلْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: فُضِّلْتُ عَلَى اَلْخَلْقِ أَجْمَعِينَ، وَ شُرِّفْتُ عَلَى جَمِيعِ اَلنَّبِيِّينَ، وَ أُخْتُصِصْتُ بِالْقُرْآنِ اَلْعَظِيمِ، وَ أُكْرِمْتُ بِعَلِيٍّ سَيِّدِ اَلْوَصِيِّينَ، وَ عُظِّمْتُ بِشِيعَتِهِ خَيْرِ شِيعَةِ اَلنَّبِيِّينَ وَ اَلْوَصِيِّينَ.

អ៊ីមុ:ាំ:ាូ:លី ប៊ិន អាល់-ហ្ហ៊ូសៃន៑ ﷺ មានវចន:ថារ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "គេស្រឡាញ់ខ្ញុ:ﷺ ជាងមនុស្សឯទៀត គេលើកតម្លើងខ្ញុ:ﷺ ជាងព្រះសាស្ដាទាំងអស់ ﷺ គេបានតែងតាំងខ្ញុ:ﷺ ជាបុគ្គលពិសេសដាច់គេដោយគ្ជ:អានឧត្ដុង្គឧត្ដម គេឲ្យខ្ញុ:ﷺ មានកិត្យានុភាពដោយសារអ:ាូ:លី ﷺ ព្រះអគ្គប្រមុខរបស់អស់អ្នកស្ដងទាំងឡាយ ﷺ គេបានលើកតម្លើងខ្ញុ:ﷺ ដោយស្ស៊ីអ:ាូ:ស្ដ់របស់គេ ﷺ ដែលជាស្ស៊ីអ:ាូ:ស្ដ់ប្រសើរលើសអស់ស្ស៊ីអ:ាូ:ស្ដ់របស់ព្រះសាស្ដានិងអ្នកស្ដងឯទៀត ﷺ ។

وَ قِيلَ لِي: يَا مُحَمَّدُ قَابِلْ نَعْمَائِي عَلَيْكَ بِالشُّكْرِ اَلْمُمْتَرِي لِلْمَزِيدِ. فَقُلْتُ: يَا رَبِّي وَ مَا أَفْضَلُ مَا أَشْكُرُكَ بِهِ؟ فَقَالَ لِي: يَا مُحَمَّدُ أَفْضَلُ ذَلِكَ بَثُّكَ فَضْلَ أَخِيكَ عَلِيٍّ وَ بَعْثُكَ سَائِرَ عِبَادِي عَلَى تَعْظِيمِهِ وَ تَعْظِيمِ شِيعَتِهِ،

អល់ឡោះ ﷻ បានប្រាប់ខ្ញុ:ﷺ ថា: "មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ់ ﷺ អ៊ីយ ចូរអ្នកអរព្រះគុណអញ ﷻ ដែលអញ ﷻ ធ្វើល្អចំពោះអ្នក ﷺ យ៉ាងច្រើន ។" ខ្ញុ:ﷺ បានទូលថា: "ព្រះម្ចាស់ ﷻ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុ:ﷺ អ៊ីយ តើប្រការមួយណាដែលប្រសើរបំផុតដែលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុ:ﷺ គប្ជ:អរព្រះគុណព្រះអង្គ ﷻ ជាទីបំផុតនោ: ?" ព្រះអង្គ ﷻ បានប្រាប់ខ្ញុ:ﷺ ថា: "មូហ្ហាំម៉ាដ្ដ់ ﷺ អ៊ីយ អ្វីដែលប្រសើរបំផុតដែលអញ ﷻ បានប្រទានឲ្យអ្នក ﷺ នោ: គឺអ:ាូ:លី ﷺ ប្អូនប្រុសរបស់អ្នក ﷺ ដែលរុងរឿង ហើយចូរអ្នក ﷺ ប្រាប់បាវអញ ﷻ ទាំងអស់ឲ្យគោរពគេ ﷺ និងស្ស៊ីអ:ាូ:ស្ដ់របស់គេ ﷺ យ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ។

وَ أَمْرُكَ إِيَّاهُمْ أَنْ لاَ يَتَوَادُّوا إِلاَّ فِيَّ، وَ لاَ يَتَبَاغَضُوا إِلاَّ فِيَّ، وَ لاَ يُوَالُوا وَ لاَ يُعَادُوا إِلاَّ فِيَّ، وَ أَنْ يَنْصِبُوا اَلْحَرْبَ لِإِبْلِيسَ وَ عُتَاةِ مَرَدَتِهِ اَلدَّاعِينَ إِلَى مُخَالَفَتِي وَ أَنْ يَجْعَلُوا جُنَّتَهُمْ مِنْهُمُ اَلْعَدَاوَةَ لِأَعْدَاءِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ، وَ أَنْ يَجْعَلُوا أَفْضَلَ سِلاَحِهِمْ عَلَى إِبْلِيسَ وَ جُنُودِهِ تَفْضِيلَ مُحَمَّدٍ عَلَى جَمِيعِ اَلنَّبِيِّينَ، وَ تَفْضِيلَ عَلِيٍّ عَلَى سَائِرِ أُمَّتِهِ أَجْمَعِينَ، وَ اِعْتِقَادَهُمْ بِأَنَّهُ اَلصَّادِقُ لاَ يَكْذِبُ، وَ اَلْحَكِيمُ لاَ يَجْهَلُ، وَ اَلْمُصِيبُ لاَ يَغْفُلُ،

ហើយអញ ﷻ ដាក់បញ្ជាលើអ្នក ﷺ ឲ្យដាក់បញ្ជាលើពួកគេ ឲ្យពួកគេជាសត្រូវដើម្បីតែអញ ﷻ មួយគត់ ឲ្យ

ពួកគេស្អប់ខ្ពើមដើម្បីតែអញ ﷻ មួយគត់ ឲ្យពួកគេស្រឡាញ់ដើម្បីតែអញ ﷻ មួយគត់ ឲ្យពួកគេប្រកាសសង្គ្រាមតទល់អ៊ីប្លីស (لعن الله) និងបុគ្គលចចេសមានះដែលប្រកាសហៅឲ្យប្រឆាំងអញ ﷻ ឲ្យតាំងខ្លួនជាសត្រូវរបស់បុគ្គលដែលជាសត្រូវរបស់មូហាំម៉ាដ៍ ﷺ និងអាលី (صلوات الله عليه والسلام) ឲ្យពួកគេយកអាវុធប្រសើរបំផុតដើម្បីតទល់អ៊ីប្លីស (لعن الله) និងទ័ពរបស់វា (لعن الله) ដោយប្រកាន់យកភាពខ្ពង់ខ្ពស់របស់មូហាំម៉ាដ៍ ﷺ លើសអស់ព្រះសាស្ដាទាំងអស់ (عليهم السلام) ដោយប្រកាន់យកភាពខ្ពង់ខ្ពស់របស់អាលី (صلوات الله عليه والسلام) លើសអស់សហាគមន៍ទាំងអស់ និងដោយជឿថាពួកគេ (عليهم السلام) (គឺមូហាំម៉ាដ៍ ﷺ និងអាលី (صلوات الله عليه والسلام)) ជាបុគ្គលត្រឹមត្រូវ មិនដែលនិយាយកុហកឡើយ ជាបុគ្គល (عليهم السلام) ចេះដឹងមិនអវិជ្ជាឡើយ ជាបុគ្គល (عليهم السلام) យល់ដឹង មិនមែនបុគ្គល (عليهم السلام) ខ្លៅឡើយ ។

وَ اَلَّذِي بِمَحَبَّتِهِ تَثْقُلُ مَوَازِينُ اَلْمُؤْمِنِينَ، وَ بِمُخَالَفَتِهِ تَخِفُّ مَوَازِينُ اَلنَّاصِبِينَ، فَإِذَا هُمْ فَعَلُوا ذَلِكَ كَانَ إِبْلِيسُ وَ جُنُودُهُ اَلْمَرَدَةُ أَخْسَأَ اَلْمَهْزُومِينَ وَ أَضْعَفَ اَلضَّعِيفِينَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , صفحه 580-581)

ស្រឡាញ់ពួកគេ (عليهم السلام) (គឺមូហាំម៉ាដ៍ ﷺ និងអាលី (صلوات الله عليه والسلام)) ធ្វើឲ្យជញ្ជីងរបស់បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាធ្ងន់ ។ ស្អប់ខ្ពើមពួកគេ (عليهم السلام) (គឺមូហាំម៉ាដ៍ ﷺ និងអាលី (صلوات الله عليه والسلام)) ធ្វើឲ្យជញ្ជីងរបស់ពួកណាស៊ីប៊ី (គឺពួកដែលស្អប់អាស្-លុលបៃត៍ (عليهم السلام)) ស្រាល ។ បើពួកគេ (គឺបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា) ធ្វើបែបនេះ វានឹងធ្វើឲ្យអ៊ីប្លីស (لعن الله) បរាជ័យធំ ហើយទ័ពរបស់វា (لعن الله) ដែលពោរពេញដោយបុគ្គលចចេសមានះនោះជាប់ច្រវាក់ ហើយនឹងទៅជាបុគ្គលដែលខ្សោយជាងគេបំផុត ។"» ((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) ខណ្ឌ 342-343)

***

الشَّيْخُ فِي (التَّهْذِيبِ): بِإِسْنَادِهِ عَنِ الْحَسَنِ بْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ أَبِي خَالِدٍ الْكُوفِيِّ، رَفَعَهُ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): الْعِبَادَةُ سَبْعُونَ جُزْءاً أَفْضَلُهَا طَلَبُ الْحَلاَلِ». (التهذيب 6 لا 324/ 891)**

[...] អាប៊ូ ខ៏លិដ្ អាល់-គូហ្វីបានលើកឡើងតមកពីអាប៊ូ យ៉ាក្វ៏ហ្វារ (صلوات الله عليه والسلام) ដែលមានវចនៈថា រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ «ការគោរពសក្ការៈ (العبادة) មានចិតសិបចំណែក ។ ចំណែកប្រសើរបំផុតគឺស្វែងរកអ្វី (គឺគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិត) ដែលហាឡាល់ ។» (التهذيب 6 : 324 / 891)

***

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: « لاٰ تَتَّبِعُوا خُطُوٰاتِ الشَّيْطٰانِ - قَالَ - كُلُّ يَمِينٍ بِغَيْرِ اللَّهِ فَهِيَ مِنْ خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ». (تفسير العيّاشي 74/ 150: 1)**

មូហាំម៉ាដ៍ ប៊ិន មុស្លីមបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអាប៊ូ យ៉ាក្វ៏ហ្វារ (صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ *«[២:១៦៨] ចូរពួកអ្នកកុំដើរតាមគន្លងស្ហៃតន* គ្រប់សម្បថដែលបានធ្វើដោយគ្មានអល់ឡោះហ៍ ﷻ នៅក្នុងគន្លងស្ហៃតន (لعن الله) ។» (تفسير العيّاشي 1 : 74 / 150)

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ بَلۡ نَتَّبِعُ مَآ أَلۡفَيۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَآۚ أَوَلَوۡ كَانَ ءَابَآؤُهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ شَيۡـٔٗا وَلَا يَهۡتَدُونَ ١٧٠

១៧០. ពេលគេប្រាប់ពួកគេ (គឺពួកបដិសេធសទ្ធា) ថា៖ "ចូរអស់លោកប្រតិបត្តិតាមអ្វីដែលអល់ឡោះហ៍បានបើកឲ្យដឹង" ពួកគេថា៖ "ទេ ពួកយើងប្រតិបត្តិតាមអ្វីដែលពួកយើងបានឃើញ

ដូនតាយើងប្រតិបត្តិតាមមកហើយ ។" [តើពួកគេនឹងប្រតិបត្តិតាមពួកគេឬ] ទោះបីដូនតាពួកគេនោះមិនយល់អ្វីឡើយ មិនបាននៅលើមាគ៌ាត្រង់ត្រូវទេ ?

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៧០

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: وَصَفَ اَللَّهُ هَؤُلاَءِ اَلْمُتَّبِعِينَ لِخُطُوَاتِ اَلشَّيْطَانِ فَقَالَ « وَ إِذَا قِيلَ لَهُمُ » تَعَالَوْا إِلَى مَا أَنْزَلَ اَللَّهُ فِي كِتَابِهِ مِنْ وَصْفِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ حِلْيَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ، وَ وَصْفِ فَضَائِلِهِ، وَ ذِكْرِ مَنَاقِبِهِ وَ إِلَى اَلرَّسُولِ، وَ تَعَالَوْا إِلَى اَلرَّسُولِ لِتَقْبَلُوا مِنْهُ مَا يَأْمُرُكُمْ بِهِ قَالُوا: «حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ آبَاءَنَا مِنَ اَلدِّينِ وَ اَلْمَذْهَبِ» فَاقْتَدَوْا بِآبَائِهِمْ فِي مُخَالَفَةِ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ مُنَابَذَةِ عَلِيٍّ وَلِيِّ اَللَّهِ، قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « أَ وَ لَوْ كَانَ آبَاؤُهُمْ لاَ يَعْقِلُونَ » [لاَ يَعْلَمُونَ] « شَيْئاً وَ لاَ يَهْتَدُونَ » إِلَى شَيْءٍ مِنَ اَلصَّوَابِ.

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ្ស់ការី صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ រៀបរាប់លក្ខណៈរបស់ពួកដែលតាមគន្លងស្ដ្ងតន ﷺ ថា៖ *[២:១៧០] ពេលគេប្រាប់ពួកគេ* ឲ្យមករកអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ បានបើកឲ្យដឹងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ﷻ ដែលស្ដីអំពីលក្ខណៈរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ និងលក្ខណៈពិសេសរបស់អ្ហ្ស ﷺ ដែលស្ដីអំពីគុណធម៌របស់អ្ហ្ស ﷺ ដែលស្ដីអំពីទង្វើល្អរបស់អ្ហ្ស ﷺ អំពីទង្វើល្អរបស់អ្ហ្ស ﷺ ចំពោះរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ ។ ចូរមករករ៉ាស៊ូល ﷺ ដើម្បីទទួលយកអ្វីដែលគេ ﷺ ដាក់មកជាបញ្ជាលើពួកអ្នក ។ ពួកគេបានថា៖ "សាសនាដែលយើងធ្លាប់ឃើញដូនតាយើងប្រតិបត្តិតាមនោះគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់យើងហើយ ។" ពួកគេតាមដូនតាពួកគេប្រឆាំងរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ និងប្រឆាំងអ្ហ្ស ﷺ អ្នកស្នងដែលជាព្រះអនុរក្សរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *ទោះបីដូនតាពួកគេនោះមិនយល់អ្វីឡើយ* មិនដឹងអ្វីឡើយ *មិនបាននៅលើមាគ៌ាត្រង់ត្រូវទេ* ដែលដឹកនាំទៅរកអ្វីដែលមិនត្រឹមត្រូវនោះទេ ។»

قَالَ عَلِيُّ بْنُ اَلْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: يَا عِبَادَ اَللَّهِ اِتَّبِعُوا أَخِي وَ وَصِيِّي عَلِيَّ بْنَ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ بِأَمْرِ اَللَّهِ، وَ لاَ تَكُونُوا كَالَّذِينَ اِتَّخَذُوا أَرْبَاباً مِنْ دُونِ اَللَّهِ تَقْلِيداً لِجُهَّالِ آبَائِهِمُ اَلْكَافِرِينَ بِاللَّهِ، فَإِنَّ اَلْمُقَلِّدَ دِينَهُ مِمَّنْ لاَ يَعْلَمُ دِينَ اَللَّهِ، يَبُوءُ بِغَضَبٍ مِنَ اَللَّهِ، وَ يَكُونُ مِنْ أُسَرَاءِ إِبْلِيسَ لَعَنَهُ اَللَّهُ،

អ្ហ្ស ីលី ប៊ីន អាល់-ហ្ជ្ជ្ជ ីសែន ﷺ មានវចនៈថារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ី ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ «បាវអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ អើយ ចូរតាមប្អូនខ្ញុំ ﷺ អ្នកស្នងខ្ញុំ ﷺ អ្ហ្ស ីលី ប៊ីន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប رضي الله عنه តាមព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ ។ ចូរកុំធ្វើដូចពួកដែលយកពួកមិនជឿអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ ជាម្ចាស់ក្រៅពីអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ ដោយអនុវត្តិតាម (تقليد) ដូនតាពួកគេដែលអវិជ្ជានោះ ព្រោះអ្នកអនុវត្តិតាមគេដែលនៅក្នុងសាសនារបស់អ្នកនោះនៅក្នុងចំណោមអ្នកដែលមិនស្គាល់សាសនាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ ទេ ដែលរងព្រះពិរោធអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ ហើយទៅជាអ្នកដែលលង់ខ្លួនក្នុងកណ្ដាប់ដៃអ៊ីប្លីស សូមអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ ដាក់បណ្ដាសាវា ។

وَ اِعْلَمُوا أَنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ جَعَلَ أَخِي عَلِيّاً أَفْضَلَ زِينَةِ عِتْرَتِي، فَقَالَ [اَللَّهُ]: مَنْ وَالاَهُ وَ صَافَاهُ وَ وَالَى أَوْلِيَاءَهُ وَ عَادَى أَعْدَاءَهُ جَعَلْتُهُ [مِنْ] أَفْضَلِ زِينَةِ جِنَانِي، وَ مِنْ أَشْرَفِ أَوْلِيَائِي وَ خُلَصَائِي. وَ مَنْ أَدْمَنَ مَحَبَّتَنَا أَهْلَ اَلْبَيْتِ فَتَحَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ مِنَ اَلْجَنَّةِ ثَمَانِيَةَ أَبْوَابِهَا،

وَ أَبَاحَهُ جَمِيعَهَا يَدْخُلُ مِمَّا شَاءَ مِنْهَا، وَ كُلُّ أَبْوَابِ اَلْجِنَانِ تُنَادِيهِ: يَا وَلِيَّ اَللَّهِ أَ لَمْ تَدْخُلْنِي؟ أَ لَمْ تَخُصَّنِي مِنْ بَيْنِنَا؟ (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 582)

ចូរដឹងថាអល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ២ពិភពលោកបានជ្រើសរើសអ៊ីមុាំ ២ ជាលំអរបស់ក្រុមគ្រួសារខ្ញុំ ﷺ ដែលប្រសើរបំផុត ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ២ពិភពលោកមានព្រះបន្ទូលថា: "អ្នកណាស្រឡាញ់គេ ២ ជាមិត្តគេ ២ ជាមិត្តរបស់មិត្តគេ ២ ជាសត្រូវរបស់សត្រូវគេ ២ គេនឹងឲ្យអ្នកនោះជាលំអប្រសើរបំផុតនៅក្នុងសួនសួគ៌អញ ជាមិត្តថ្លៃថ្លានិងជាបុគ្គលបរិសុទ្ធជ្រះថ្លាបំផុតរបស់អញ ។" អ្នកណាស្រឡាញ់យើង ២ ព្រះរាជកុលដ្ឋាន ២ អល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ២ពិភពលោកនឹងបើកទ្វារឋានសួគ៌ប្រាំបីឲ្យអ្នកនោះ ឲ្យពួកគេរាល់គ្នាបានចូលតាមទ្វារមួយណាបានស្រេចតែចិត្ត ។ ទ្វារនីមួយៗនឹងហៅអ្នកនោះថា: "មិត្តអល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ២ពិភពលោកអើយ អ្នកមិនចង់ចូលតាមខ្ញុំទេ ? អ្នកមិនចង់ធ្វើឲ្យខ្ញុំទៅជាបុគ្គលពិសេសក្នុងចំណោមទ្វារទាំងឡាយទេ ?"»
((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) ខណ្ឌ 344-345))

وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ كَمَثَلِ ٱلَّذِى يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَآءً وَنِدَآءً ۚ صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾

១៧១. ពួកបដិសេធសទ្ធាប្រៀបបាននឹងបុគ្គល ដែលស្រែកហៅអ្វីដែលមិនឮអ្វីលើសពីសម្រែកហៅនិងសូរទេ ។ ថ្លង់ គ ខ្វាក់ ដូច្នេះពួកគេមិនយល់ទេ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៧១

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ « وَ مَثَلُ اَلَّذِينَ كَفَرُوا » فِي عِبَادَتِهِمْ لِلْأَصْنَامِ، وَ اِتِّخَاذِهِمْ لِلْأَنْدَادِ مِنْ دُونِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ [صَلَوَاتُ اَللَّهِ عَلَيْهِمَا] « كَمَثَلِ اَلَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لاَ يَسْمَعُ » [يَصُوتُ بِمَا لاَ يَسْمَعُ] « إِلاَّ دُعَاءً وَ نِدَاءً » لاَ يَفْهَمُ مَا يُرَادُ مِنْهُ فَيُغِيثَ اَلْمُسْتَغِيثَ، وَ يُعِينَ مَنِ اِسْتَعَانَهُ « صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ » عَنِ اَلْهُدَى فِي اِتِّبَاعِهِمُ اَلْأَنْدَادَ مِنْ دُونِ اَللَّهِ، وَ اَلْأَضْدَادَ لِأَوْلِيَاءِ اَللَّهِ اَلَّذِينَ سَمَّوْهُمْ بِأَسْمَاءِ خِيَارِ خَلاَئِفِ اَللَّهِ، وَ لَقَّبُوهُمْ بِأَلْقَابِ أَفَاضِلِ اَلْأَئِمَّةِ اَلَّذِينَ نَصَبَهُمُ اَللَّهُ لِإِقَامَةِ دِينِ اَللَّهِ « فَهُمْ لاَ يَعْقِلُونَ » أَمَرَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ.

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ការ៉ាសាន់ អាល់-អ្ហ្ការ៉ាស់ការី ២) មានវចនៈថាអល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ២ពិភពលោកមានព្រះបន្ទូលថា: *«[២:១៧១] ពួកបដិសេធសទ្ធាប្រៀបបាននឹង* ក្នុងការគោរពសក្តានុពលរូបបដិមារបស់ពួកគេ និងក្នុងការយកអ្នកផ្សេងពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ០និងអ្ហ្ការ៉ាលី ២ *បុគ្គលដែលស្រែកហៅអ្វីដែលមិនឮ* ហៅអ្វីដែលមិនឮ[គេហៅ]ទេ *អ្វីលើសពីសម្រែកហៅនិងសូរទេ* វាមិនដឹងថាគេចង់បានអ្វីពីវាទេ ពេលអ្នកជួយមកជួយវា ។ *ថ្លង់ គ ខ្វាក់* មិនស្គាល់មគ្គទេសក៏ដឹកនាំទេដោយសារតែគោរពសក្តានុពលផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ២ពិភពលោក ។ លើសពីនោះ ពួកគេយកឈ្មោះរបស់ខ១ លិហ្ការ ២ ប្រសើរបំផុតរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ២ពិភពលោកមកដាក់ឲ្យពួកវា យកបុណ្យសក្តិរបស់អ៊ីមុាំជាទីស្រឡាញ់ ២ មកដាក់ឲ្យពួកវា គឺអ៊ីមុាំ ២ ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ២ពិភពលោកបានតែងតាំងឡើងជាអ្នករៀបចំសាសនារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ២ពិភពលោក *ដូច្នេះពួកគេមិនយល់ទេ* គឺមិនយល់ព្រះរាជបញ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីនៃ២ពិភពលោកទេ ។

قَالَ عَلِيُّ بْنُ اَلْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ: هَذَا فِي عُبَّادِ اَلْأَصْنَامِ، وَ فِي اَلنُّصَّابِ لِأَهْلِ بَيْتِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ نَبِيِّ اَللَّهِ، هُمْ أَتْبَاعُ

إِبْلِيسَ وَ عُتَاةُ مَرَدَتِهِ، سَوْفَ يَصِيرُونَ إِلَى اَلْهَاوِيَةِ.

អ្ហ្ម៉ាលី ប៊ិន អាល់-ហ្ស្ហ្ស្ហ្ស៊ៃ សិន៍ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ "អាយ៉ាស៊ុ នេះស្តីអំពីពួកគោរពសក្តារ:រូបបដិមានិងពួកណាស្ត្រីបីដែលស្អប់ព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم ព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم របស់អល់ឡោះ ﷻ ។ ពួកគេជាអ្នកតាមអ៊ីប្លីស لعن الله ដែលស្តាប់បង្គាប់ពួកចចេសមានៈរបស់វា لعن الله ។ មិនយូរទេពួកគេនឹងចូលជ្រោះជ្រៅ ។"

ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: تَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ اَلشَّيْطَانِ اَلرَّجِيمِ، فَإِنَّ مَنْ تَعَوَّذَ بِاللَّهِ مِنْهُ أَعَاذَهُ اَللَّهُ [وَ تَعَوَّذُوا] مِنْ هَمَزَاتِهِ وَ نَفَخَاتِهِ وَ نَفَثَاتِهِ. أَ تَدْرُونَ مَا هِيَ؟ أَمَّا هَمَزَاتُهُ: فَمَا يُلْقِيهِ فِي قُلُوبِكُمْ مِنْ بُغْضِنَا أَهْلَ اَلْبَيْتِ.

រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ មានព្រះវចន:ថា៖ "ចូរយកអល់ឡោះ ﷻ ជាជម្រកការពារឲ្យផុតពីស្ត្ងតានដែលត្រូវគេគ្រវែង ព្រោះអ្នកណាយកអល់ឡោះ ﷻ ជាជម្រក អល់ឡោះ ﷻ នឹងការពារអ្នកនោះ ។ ចូរការពារខ្លួនពីការមូលបង្ហាច់របស់វា لعن الله ពីការផ្ទ្ងរបស់វា لعن الله និងពីការខ្សឹបខ្សៀវរបស់វា لعن الله ។ តើអស់លោកដឹងទេថានេះគឺអ្វី ? ការមូលបង្ហាច់គឺពេលវាចោលអាការស្អប់យើង عليهم السلام ព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام មកក្នុងចិត្តអស់លោក ។"

قَالُوا: يَا رَسُولَ اَللَّهِ وَ كَيْفَ نُبْغِضُكُمْ بَعْدَ مَا عَرَفْنَا مَحَلَّكُمْ مِنَ اَللَّهِ وَ مَنْزِلَتَكُمْ؟ قَالَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: بِأَنْ تُبْغِضُوا أَوْلِيَاءَنَا وَ تُحِبُّوا أَعْدَاءَنَا، فَاسْتَعِيذُوا بِاللَّهِ مِنْ مَحَبَّةِ أَعْدَائِنَا وَ عَدَاوَةِ أَوْلِيَائِنَا، فَتَعَاذُوا مِنْ بُغْضِنَا وَ عَدَاوَتِنَا، فَإِنَّ مَنْ أَحَبَّ أَعْدَاءَنَا فَقَدْ عَادَانَا وَ نَحْنُ مِنْهُ بَرَاءٌ، وَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ مِنْهُ بَرِيءٌ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , جلد 1 , صفحه 583-584)

ពួកគេបានសួរថា៖ "រ៉ាស៊ូលុលឡោះ ﷺ អ៊ីយ តើអស់ទូលបង្គំនឹងស្អប់ព្រះអង្គ ﷺ បានដូចម្តេចទៅក្រោយពីបានដឹងឋាន:និងបុណ្យស័ក្តិព្រះអង្គ ﷺ សម្រាប់អល់ឡោះ ﷻ ហើយនោះ ?" ព្រះអង្គ ﷺ មានប្រៃវចន:ថា៖ "ពេលអស់លោកស្អប់មិត្តយើង عليهم السلام ស្រឡាញ់សត្រូវយើង عليهم السلام ។ ចូរស្វែងរកជម្រកពីអល់ឡោះ ﷻ ឲ្យបានចាកផុតពីការស្រឡាញ់សត្រូវយើង عليهم السلام និងចាកផុតពីការស្អប់មិត្តយើង عليهم السلام ។ ចូរការពារខ្លួនពីការស្អប់យើង عليهم السلام និងពីការក្លាយទៅជាសត្រូវយើង عليهم السلام ព្រោះអ្នកណាស្រឡាញ់សត្រូវយើង عليهم السلام អ្នកនោះជាសត្រូវយើង عليهم السلام យើង عليهم السلام លះបង់ចោលអ្នកនោះ អល់ឡោះ ﷻ លះបង់ចោលអ្នកនោះ ។"» ((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام)) ខ ណ្ឌ 346-347)

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُلُواْ مِن طَيِّبَـٰتِ مَا رَزَقْنَـٰكُمْ وَٱشْكُرُواْ لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾

១៧២. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ‍ីយ ចូរពួកអ្នកបរិភោគវត្ថុបរិសុទ្ធដែលយើងបានផ្តត់ផ្តង់ពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកអរព្រះគុណអល់ឡោះ ﷻ បើព្រះអង្គជាព្រះដែលពួកអ្នកគោរពសក្តារ:មែន ។

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحْمَ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ بِهِۦ لِغَيْرِ ٱللَّهِ ۖ فَمَنِ ٱضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾

១៧៣. ព្រះអង្គគ្រាន់តែហាមពួកអ្នក[បរិភោគ]នូវសត្វស្លាប់ (គឺស្លាប់ឯង ឬត្រូវសំឡ្ះ:ក្រៅច្បាប់

អល់ឡោះហ្វ៍) ឈាម សាច់សូករ (គឺជ្រូក) និងអ្វីដែលគេឧទ្ទិសឲ្យទៅអ្វីផ្សេងពីអល់ឡោះហ្វ៍ ។ តែបើអ្នកណានៅក្នុងការចាំបាច់[ត្រូវបរិភោគវា]ដោយពុំមានចេតនា ពុំប្រព្រឹត្តល្មើសទេ ពុំមានបាបលើអ្នកនោះទេ ។ ពិតប្រាកដណាស់ អល់ឡោះហ្វ៍អត់ឱន ព្រះអង្គទ្រង់ប្រកបដោយព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៧២-១៧៣

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « يَا أَيُّهَا اَلَّذِينَ آمَنُوا » بِتَوْحِيدِ اَللَّهِ، وَ نُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ رَسُولِ اَللَّهِ وَ بِإِمَامَةِ عَلِيٍّ وَلِيِّ اَللَّهِ: « كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَ اُشْكُرُوا لِلَّهِ » عَلَى مَا رَزَقَكُمْ مِنْهَا بِالْمُقَامِ عَلَى وَلاَيَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្វាសាន់ អាល់-អាស់ការី صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា *[២:១៧២] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ* ក្នុងនាមនៃតៅហ៊ីដរបស់អល់ឡោះហ្វ៍ عز وجل ក្នុងនាមនៃសាស្តាភាពរបស់មូហាំម៉ាដ់ صلى الله عليه وآله وسلم រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ صلى الله عليه وآله وسلم ក្នុងនាមនៃអ៊ីម៉ាម៉ាស់របស់អាលី صلوات الله عليه والسلام ព្រះអនុរក្សរបស់អល់ឡោះហ្វ៍ عز وجل *ចូរពួកអ្នកបរិភោគវត្ថុបរិសុទ្ធ ដែលយើងបានផ្តត់ផ្គង់ពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកអរព្រះគុណអល់ឡោះហ្វ៍* ដែលព្រះអង្គ عز وجل បានប្រទានគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតឲ្យពួកអ្នក ដែលព្រះអង្គ عز وجل បានប្រទានវីឡាយ៉ាស់របស់មូហាំម៉ាដ់ صلى الله عليه وآله وسلم និងអាលី صلوات الله عليه والسلام ឲ្យពួកអ្នកដែរ ។

لِيَقِيَكُمُ اَللَّهُ تَعَالَى بِذَلِكَ شُرُورَ اَلشَّيَاطِينِ اَلْمُتَمَرِّدَةِ عَلَى رَبِّهَا عَزَّ وَ جَلَّ، فَإِنَّكُمْ كُلَّمَا جَدَّدْتُمْ عَلَى أَنْفُسِكُمْ وَلاَيَةَ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ تَجَدَّدُ عَلَى مَرَدَةِ اَلشَّيَاطِينِ لَعَائِنُ اَللَّهِ، وَ أَعَاذَكُمُ اَللَّهُ مِنْ نَفَخَاتِهِمْ وَ نَفَثَاتِهِمْ.

អល់ឡោះហ្វ៍ تعالى បានដាក់ប្រការទាំងនេះមកក្នុងបំណងការពារពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាពីអំពើអាក្រក់របស់ពួកមារស្ហៃតន لعن الله ពួកបះបោរប្រឆាំងព្រះម្ចាស់ عز وجل ពួកវា ។ រាល់ពេលដែលពួកអ្នកព្រមស្មោះស្ម័គ្រចំពោះវីឡាយ៉ាស់របស់មូហាំម៉ាដ់ صلى الله عليه وآله وسلم និងអាលី صلوات الله عليه والسلام សាជាថ្មីឡើងវិញ បណ្តាសាររបស់អល់ឡោះហ្វ៍ عز وجل ពើបពះលើពួកមារស្ហៃតនសាជាថ្មីដែរ ហើយអល់ឡោះហ្វ៍ عز وجل ការពារពួកអ្នកពីការផ្លុំនិងការខ្សឹបខ្សៀវរបស់ពួកវា ។

فَلَمَّا قَالَهُ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قِيلَ: يَا رَسُولَ اَللَّهِ، وَ مَا نَفَخَاتُهُمْ؟ قَالَ: هِيَ مَا يَنْفُخُونَ بِهِ عِنْدَ اَلْغَضَبِ فِي اَلْإِنْسَانِ اَلَّذِي يَحْمِلُونَهُ عَلَى هَلاَكِهِ فِي دِينِهِ وَ دُنْيَاهُ، وَ قَدْ يَنْفُخُونَ فِي غَيْرِ حَالِ اَلْغَضَبِ بِمَا يَهْلِكُونَ بِهِ. أَ تَدْرُونَ مَا أَشَدُّ مَا يَنْفُخُونَ بِهِ هُوَ مَا يَنْفُخُونَ بِأَنْ يُوهِمُوهُ أَنَّ أَحَداً مِنْ هَذِهِ اَلْأُمَّةِ فَاضِلٌ عَلَيْنَا، أَوْ عِدْلٌ لَنَا أَهْلَ اَلْبَيْتِ، كَلاَّ - وَ اَللَّهِ - بَلْ جَعَلَ اَللَّهُ تَعَالَى مُحَمَّداً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ ثُمَّ آلَ مُحَمَّدٍ فَوْقَ جَمِيعِ هَذِهِ اَلْأُمَّةِ، كَمَا جَعَلَ اَللَّهُ تَعَالَى اَلسَّمَاءَ فَوْقَ اَلْأَرْضِ وَ كَمَا زَادَ نُورُ اَلشَّمْسِ وَ اَلْقَمَرِ عَلَى اَلسُّهَا.

កាលរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ صلى الله عليه وآله وسلم បានថ្លែងរឿងនេះ ពួកគេបានសួរថា៖ "រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ صلى الله عليه وآله وسلم អើយ អ្វីទៅការផ្លុំរបស់ពួកវានោះ ?" ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "នេះគឺអ្វីដែលពួកវាផ្លុំទៅក្នុងខ្លួនមនុស្សពេលមនុស្សក្រោធ បណ្តាលឲ្យអ្នកនោះវិនាសក្នុងសាសនានិងក្នុងលោករបស់ខ្លួន ហើយពួកវាផ្លុំទៅក្នុងខ្លួនមនុស្សក្រៅពីពេលក្រោធនេះដែរនូវអ្វីដែលធ្វើឲ្យអ្នកនោះវិនាស ។ អស់លោកដឹងទេថាការផ្លុំមួយណាដែលគ្រោះថ្នាក់ជាងគេ ? គឺពេលពួកវាផ្លុំទៅក្នុងខ្លួនមនុស្សថាមានអ្នកណាម្នាក់ក្នុងសហគមន៍នេះខ្ពង់

ខ្ពស់លើសយើងអ្ន ឬស្មើយើងអ្ន ព្រះរាជកុលដ្ឋានអ្ន ។ ទេ សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ន៑ អល់ឡោះហ្ន៑បានឲ្យមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ក្រោយមក ឲ្យកូនចៅរបស់មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ ខ្ពង់ខ្ពស់លើសសហគមន៑នេះទាំងមូល ដូចព្រះអង្គ ធ្វើឲ្យមេឃនៅពីលើផែនដី ដូចពន្លឺថ្ងៃនិងខែភ្លឺខ្លាំងជាងពន្លឺតារាដែលរះនៅឆ្ងាយនោះដែរ ។"

قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: وَ أَمَّا نَفَثَاتُهُ: فَأَنْ يَرَى أَحَدُكُمْ أَنَّ شَيْئاً بَعْدَ اَلْقُرْآنِ أَشْفَى لَهُ مِنْ ذِكْرِنَا أَهْلَ اَلْبَيْتِ وَ مِنَ اَلصَّلاَةِ عَلَيْنَا، فَإِنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ جَعَلَ ذِكْرَنَا أَهْلَ اَلْبَيْتِ شِفَاءً لِلصُّدُورِ، وَ جَعَلَ اَلصَّلَوَاتِ عَلَيْنَا مَاحِيَةً لِلْأَوْزَارِ وَ اَلذُّنُوبِ، وَ مُطَهِّرَةً مِنَ اَلْعُيُوبِ وَ مُضَاعِفَةً لِلْحَسَنَاتِ.

រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑មានព្រះវចនៈថា៖ "ឯការខ្សឹបខ្សៀវ គឺពេលអស់លោកណាម្នាក់គិតថាក្រៅពីគ្ពីរអាន មានអ្វីផ្សេងពីការនឹករលឹកដល់យើងអ្ន ព្រះរាជកុលដ្ឋានអ្ន និងស្ល៑ឡាវ៉ាតឧទ្ទិសមកយើងអ្ន ដែលអាចព្យាបាលអ្នកនោះឲ្យជាសះស្បើយបាន ។ នេះព្រោះតែអល់ឡោះហ្ន៑បានធ្វើឲ្យការនឹករលឹកដល់យើងអ្ន ព្រះរាជកុលដ្ឋានអ្ន ជាថ្នាំព្យាបាលចិត្ត ធ្វើឲ្យស្ល៑ឡាវ៉ាតឧទ្ទិសមកយើងអ្នជាការលុបបំបាត់បាប ជាការជម្រះបន្សុទ្ធកំហុសនិងជាការបង្កើនទង្វើល្អ ។"

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ » [أَيْ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ] فَاشْكُرُوا نِعْمَةَ اَللَّهِ بِطَاعَةِ مَنْ أَمَرَكُمْ بِطَاعَتِهِ مِنْ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ خُلَفَائِهِمُ اَلطَّيِّبِينَ.

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ជាស់ការី(صلوات الله عليه والسلام)) មានវចនៈថាអល់ឡោះហ្ន៑មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៧២] បើព្រះអង្គជាព្រះដែលពួកអ្នកគោរពសក្ការៈមែន* មានន័យថា បើអល់ឡោះហ្ន៑ជាព្រះដែលពួកអ្នកគោរពសក្ការៈនិងអរព្រះគុណ ដែលព្រះអង្គ ប្រោសប្រណីព្រោះតែបានស្តាប់បុគ្គលដែលព្រះអង្គ បញ្ជាឲ្យស្តាប់បង្គាប់ គឺមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ធ អ្ជាលី(صلوات الله عليه والسلام)និងខ៉លិហ្ជាត្រឹមត្រូវរបស់ពួកគេទាំងពីរ ។

ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: « إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ اَلْمَيْتَةَ » اَلَّتِي مَاتَتْ حَتْفَ أَنْفِهَا بِلاَ ذَبَاحَةٍ مِنْ حَيْثُ أَذِنَ اَللَّهُ فِيهَا « وَ اَلدَّمَ وَ لَحْمَ اَلْخِنْزِيرِ » أَنْ تَأْكُلُوهُ « وَ مٰا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اَللّٰهِ » مَا ذُكِرَ اِسْمُ غَيْرِ اَللَّهِ عَلَيْهِ مِنَ اَلذَّبَائِحِ، وَ هِيَ اَلَّتِي يَتَقَرَّبُ بِهَا اَلْكُفَّارُ بِأَسَامِي أَنْدَادِهِمُ اَلَّتِي اِتَّخَذُوهَا مِنْ دُونِ اَللَّهِ.

បន្ទាប់មកព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិរុងរឿងមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៧៣] ព្រះអង្គគ្រាន់តែហាមពួកអ្នក[បរិភោគ]នូវសត្វស្លាប់* ស្លាប់ច្រហាមាត់ដោយមិនត្រូវសំឡេះទេ គឺសព្វសារពើដែលអល់ឡោះហ្ន៑ អនុញ្ញាតឲ្យបរិភោគសាច់បាននោះ *ឈាម សាច់ស្ងួត (គឺជ្រូក)* គឺបរិភោគវា *និងអ្វីដែលគេឧទ្ទិសឲ្យទៅអ្វីផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ន៑* ឈ្មោះផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ន៑ដែលអ្នកសំឡេះបានសូត្រលើសត្វនោះ ព្រោះពួកអ្នកវិះនឹងទៅជាបុគ្គលបដិសេធសាសនាក្នុងនាមរបស់រូបបដិមារបស់ពួកគេ ដែលពួកគេប្រកាន់យកជាម្ចាស់ផ្សេងពីអល់ឡោះហ្ន៑ ។

ثُمَّ قَالَ عَزَّ وَ جَلَّ: « فَمَنِ اُضْطُرَّ » إِلَى شَيْءٍ مِنْ هَذِهِ اَلْمُحَرَّمَاتِ « غَيْرَ بٰاغٍ » وَ هُوَ غَيْرُ بَاغٍ عِنْدَ اَلضَّرُورَةِ عَلَى إِمَامٍ هُدًى « وَ لاٰ عٰادٍ » وَ لاَ مُعْتَدٍ قَوَّالٍ بِالْبَاطِلِ فِي نُبُوَّةِ مَنْ لَيْسَ بِنَبِيٍّ، أَوْ إِمَامَةِ مَنْ لَيْسَ بِإِمَامٍ « فَلاٰ إِثْمَ عَلَيْهِ » فِي تَنَاوُلِ هَذِهِ اَلْأَشْيَاءِ « إِنَّ اَللّٰهَ غَفُورٌ

رَحِيمٌ » سَتَّارٌ لِعُيُوبِكُمْ أَيُّهَا اَلْمُؤْمِنُونَ، رَحِيمٌ بِكُمْ حِينَ أَبَاحَ لَكُمْ فِي اَلضَّرُورَةِ مَا حَرَّمَهُ فِي اَلرَّخَاءِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , صفحه 584-585)

អល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ៉ានមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៧៣] តែបើអ្នកណានៅក្នុងការចាំបាច់* ទេរទៅរកសព្ទសារពើដែលច្បាប់ហាម *ដោយពុំមានចេតនា* គឺមិនចង់បាន - ក្នុងពេលចាំបាច់ខ្លាំង - អ៊ីម៉ាំ(صلوات الله عليه والسلام)មគ្គទេសក៍ (មិនចង់ប្លន់តំណែងអ៊ីម៉ាំ(صلوات الله عليه والسلام) ?) *ពុំព្រឹត្តល្មើសទេ* មិននិយាយបង្ខូចយ៉ាងសាហាវសាស្ត្រាភាពរបស់បុគ្គលដែលមិនមែនសាស្ត្រា ឬ[មិននិយាយបង្ខូច]អ៊ីម៉ាម៉ាស៊ុ់រៃរបស់បុគ្គលដែលមិនមែនអ៊ីម៉ាំ(صلوات الله عليه والسلام)នោះទេ *ពុំមានបាបលើអ្នកនោះទេ* បើបរិភោគរបស់ទាំងនេះនោះ ។ *ពិតប្រាកដណាស់អល់ឡោះហ្ស៊ីទ្រង់អត់ឱនព្រះអង្គទ្រង់ប្រកបដោយព្រះមេត្តាករុណាប្រណី* ដែលបានបិទបាំងកំហុសរបស់ពួកអ្នក ឱបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអ‍ីយ ។ ព្រះអង្គ(عز وجل)មានព្រះករុណាប្រណីចំពោះពួកអ្នកដែលព្រះអង្គ(عز وجل)បន្ធូរឲ្យពួកអ្នកក្នុងពេលចាំបាច់ នូវអ្វីដែលព្រះអង្គ(عز وجل)ហាមពួកអ្នកពេលពួកអ្នកធូរធារ ។» (التفسير الإمام العسكري (عليه السلام)) ខណ្ឌ 348-349)

***

عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، قَالَ: أَتَتِ امْرَأَةٌ إِلَى عُمَرَ، فَقَالَتْ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، إِنِّي فَجَرْتُ، فَأَقِمْ فِيَّ الْحَدَّ، فَأَمَرَ بِرَجْمِهَا، وَ كَانَ عَلِيٌّ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) حَاضِراً، قَالَ: فَقَالَ لَهُ: «سَلْهَا كَيْفَ فَجَرَتْ؟» قَالَتْ: كُنْتُ فِي فَلاَةٍ مِنَ الْأَرْضِ، أَصَابَنِي عَطَشٌ شَدِيدٌ، فَرُفِعَتْ لِي خَيْمَةٌ فَأَتَيْتُهَا، فَأَصَبْتُ فِيهَا رَجُلاً أَعْرَابِيّاً، فَسَأَلْتُهُ الْمَاءَ، فَأَبَى عَلَيَّ إِلاَّ أَنْ أُمَكِّنَهُ مِنْ نَفْسِي، فَوَلَّيْتُ عَنْهُ هَارِبَةً، فَاشْتَدَّ بِيَ الْعَطَشُ حَتَّى غَارَتْ عَيْنَايَ، وَ ذَهَبَ لِسَانِي، فَلَمَّا بَلَغَ ذَلِكَ مِنِّي أَتَيْتُهُ فَسَقَانِي وَ وَقَعَ عَلَيَّ.

មិត្តយើងម្នាក់បានតំណាលថា នារីម្នាក់បានមកជួបអ‍ូម៉ារ គាត់បានថា៖ "លោកប្រមុខអ‍ីយ ខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តអំពើអតិចរិយា (គឺអំពើសហាយស្មន់) សូមលោកដាក់ទណ្ឌកម្មខ្ញុំតាមច្បាប់ចុះ ។" អ‍ូម៉ារបានបញ្ជាឲ្យគេចោលនារីនោះដោយដុំថ្ម[លុះស្លាប់] ។ អាមីរុល-មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام)នៅទីនោះ ។ ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)បានសួរអ‍ូម៉ារថា៖ "សួរគាត់ថាតើគាត់បានប្រព្រឹត្តអំពើសហាយស្មន់នោះបែបណា ?" នារីបានថា៖ "ខ្ញុំបាននៅក្នុងវាលរហោឋាន ។ ខ្ញុំស្រេកទឹកខ្លាំងណាស់ក៏បានទៅរកជំរំមួយ ។ នៅទីនោះមានបុរសអាក្ដ‍ីរ‍ៃ១ម្នាក់ ខ្ញុំក៏បានសូមទឹកគាត់ ។ គាត់បដិសេធ លើកលែងតែខ្ញុំប្រគល់ខ្លួនឲ្យគាត់ ។ ខ្ញុំក៏រត់គេចពីគាត់ ។ តែខ្ញុំស្រេកទឹកពេកដល់ថ្នាក់ភ្នែកខ្ញុំខូង ស្ងួតមាត់ (គឺមិនអាចនិយាយរួច) ។ ដល់ថ្នាក់នេះខ្ញុំក៏បានទៅរកគាត់ៗបានឲ្យទឹកខ្ញុំផឹកហើយគាត់បានមករកខ្ញុំ ។"

فَقَالَ لَهُ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «هَذِهِ الَّتِي قَالَ اللَّهُ: "فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ [بَاغٍ وَ لاَ عَادٍ فَلاَ إِثْمَ عَلَيْهِ وَ هَذِهِ غَيْرُ] بَاغِيَةٍ وَ لاَ عَادِيَةٍ، فَخَلِّ سَبِيلَهَا». فَقَالَ عُمَرُ: لَوْلاَ عَلِيٌّ لَهَلَكَ عُمَرُ. (تفسير العيّاشي 74/ 155: 1)**

អ‍ូលីបានប្រាប់អ‍ូម៉ារថា៖ "នេះគឺបុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីជ្ជ‍ានបានចែងថា៖ *[២:១៧៣] តែបើអ្នកណានៅក្នុងការចាំបាច់ដោយពុំមានចេតនា ពុំប្រព្រឹត្តល្មើសទេ ពុំមានបាបលើអ្នកនោះទេ ។* មិនមានចេតនា មិនមានការប្រព្រឹត្តល្មើសច្បាប់ទេក្នុងរឿងនេះ ។ សូមបើកផ្លូវឲ្យគាត់ផង ។" អ‍ូម៉ារបានថា៖ "បើមិនមានអ‍ូលីបានទេ អ‍ូម៉ារប្រាកដជាវិនាស ។" (تفسير العيّاشي 1 : 74 / 155)

***

قَالَ: وَ يُؤَيِّدُ هَذَا مَا رَوَاهُ أَبُو جَعْفَرٍ الطُّوسِيُّ بِإِسْنَادِهِ إِلَى الْفَضْلِ بْنِ شَاذَانَ، عَنْ دَاوُدَ بْنِ كَثِيرٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)

أَنْتُمُ الصَّلاَةُ فِي كِتَابِ اللّٰهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ أَنْتُمُ الزَّكَاةُ، وَ أَنْتُمُ الْحَجُّ؟ فَقَالَ: «يَا دَاوُدُ، نَحْنُ الصَّلاَةُ فِي كِتَابِ اللّٰهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ نَحْنُ الزَّكَاةُ، وَ نَحْنُ الصِّيَامُ، وَ نَحْنُ الْحَجُّ، وَ نَحْنُ الشَّهْرُ الْحَرَامُ، وَ نَحْنُ الْبَلَدُ الْحَرَامُ، وَ نَحْنُ كَعْبَةُ اللّٰهِ، وَ نَحْنُ قِبْلَةُ اللّٰهِ، وَ نَحْنُ وَجْهُ اللّٰهِ، قَالَ اللّٰهُ تَعَالَى: "فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ"، وَ نَحْنُ الْآيَاتُ، وَ نَحْنُ الْبَيِّنَاتُ.

[...] ដាវុដ ប៊ិន កាស្ទៀរបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៍صلوات الله عليه والسلامថា៖ "ព្រះអង្គعليهم السلام (គឺអ៊ីម៉ាំទាំងឡាយعليهم السلام) ជាស្វ៉ឡាត់នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ៍عز وجل ។ ព្រះអង្គعليهم السلامជាស្ការាកាត់ ព្រះអង្គعليهم السلامជាពិធីហាច្ចមែនទេ ?" ព្រះអង្គصلوات الله عليه والسلامមានវចនៈថា៖ "ដាវុដអើយ យើងعليهم السلامគឺស្វ៉ឡាត់នៅក្នុងព្រះគម្ពីរអល់ឡោះហ៍عز وجل យើងعليهم السلامគឺស្ការាកាត់ យើងគឺស្ហៅម៍ (គឺការកាន់សីលត្រណម) យើងعليهم السلامគឺពិធីហាច្ច យើងعليهم السلامគឺខែពិសិដ្ឋទាំងឡាយ យើងعليهم السلامគឺស្រុកពិសិដ្ឋទាំងឡាយ យើងعليهم السلامគឺកាក់បាស់ យើងعليهم السلامគឺគិបឡាត់របស់អល់ឡោះហ៍عز وجل យើងគឺព្រះភ័ក្ត្រអល់ឡោះហ៍عز وجل ។ អល់ឡោះហ៍عز وجلមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១១៥] ដូច្នេះ ទោះបីពួកអ្នកបែរទៅទីណាក៏ដោយ ទីនោះគឺព្រះភ័ក្ត្រអល់ឡោះហ៍ ។* យើងعليهم السلامគឺបណ្ដាសញ្ញា (គឺអាយ៉ាស់) យើងعليهم السلامគឺភ័ស្តុតាងច្បាស់ក្រឡែត ។

وَ عَدُوُّنَا فِي كِتَابِ اللّٰهِ: اَلْفَحْشَاءُ وَ الْمُنْكَرُ وَ الْبَغْيُ، وَ الْخَمْرُ وَ الْمَيْسِرُ، وَ الْأَنْصَابُ وَ الْأَزْلاَمُ، وَ الْأَصْنَامُ وَ الْأَوْثَانُ، وَ الْجِبْتُ وَ الطَّاغُوتُ، وَ الْمَيْتَةُ وَ الدَّمُ وَ لَحْمُ الْخِنْزِيرِ. (تأويل الآيات 19/ 2: 1)**

សត្រូវយើងعليهم السلامនៅក្នុងព្រះគម្ពីរعز وجلគឺ៖ បុគ្គលអសីលធម៌ ពួកបដិសេធ ពួកសង្កត់សង្កិន គ្រឿងស្រវឹង ល្បែងស៊ីសង ថ្មអាសនៈ (គឺទីធ្វើសក្ការៈបូជាអាទិទេព) ការទាយដោយគ្រាប់ព្រួញ រូបបដិមា រូបភាពព្រះក្លែងក្លាយ សាកសព ឈាម និងសាច់ជ្រូក ។" (تأويل الآيات 1 : 19 / 2)

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡتُمُونَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَيَشۡتَرُونَ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا أُوْلَٰٓئِكَ مَا يَأۡكُلُونَ فِي بُطُونِهِمۡ إِلَّا ٱلنَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾

១៧៤. នរជនណាបិទបាំងអ្វីដែលអល់ឡោះហ៍បានបើកឲ្យដឹងពីគម្ពីរ ដែលទាញយកកម្រៃដ៏ទាបថោកពីនោះ នរជនទាំងនោះមិនបានលេបអ្វីចូលទៅក្នុងពោះខ្លួនក្រៅពីភ្លើងនរកទេ ។ អល់ឡោះហ៍នឹងមិនចរចាជាមួយពួកគេទេថ្ងៃជំនុំជម្រះ ព្រះអង្គនឹងមិនជម្រះបន្សុទ្ធពួកគេទេ ។ ពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មឈឺចាប់ ។

أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشۡتَرَوُاْ ٱلضَّلَٰلَةَ بِٱلۡهُدَىٰ وَٱلۡعَذَابَ بِٱلۡمَغۡفِرَةِۚ فَمَآ أَصۡبَرَهُمۡ عَلَى ٱلنَّارِ ﴿١٧٥﴾

១៧៥. ជនទាំងនេះគឺជនដែលដូរយកឧន្មាគ៌ា (គឺផ្លូវខុស ផ្លូវអាក្រក់) ជាមួយមាគ៌ាត្រង់ត្រូវ [ដូរយក] ទណ្ឌកម្មជាមួយការអភ័យទោស ។ ពួកគេពូកែអត់ទ្រាំភ្លើងនរកណាស់ហ្ន៎ ! [ឬ អ្វីទៅដែលធ្វើឲ្យពួកគេ[ពូកែ]អត់ទ្រាំភ្លើងនរកនោះ ?] (គឺពួកគេចូលទៅរកភ្លើងនរកដោយចេតនា ។)

ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ نَزَّلَ ٱلۡكِتَٰبَ بِٱلۡحَقِّۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخۡتَلَفُواْ فِي ٱلۡكِتَٰبِ لَفِي شِقَاقِۭ بَعِيدٖ ﴿١٧٦﴾

១៧៦. នេះព្រោះតែអល់ឡោះហ៍បានបើកឲ្យដឹងព្រះគម្ពីរក្នុងនាមនៃការពិត ។ នរជនណាខ្វែងគំនិតគ្នា

ក្នុងរឿងព្រះគម្ពីរ នរជននោះនៅក្នុងការប្រឆាំងយ៉ាងធំ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៧៤-១៧៥

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِي صِفَةِ اَلْكَاتِمِينَ لِفَضْلِنَا أَهْلَ اَلْبَيْتِ: « إِنَّ اَلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مٰا أَنْزَلَ اَللّٰهُ مِنَ اَلْكِتٰابِ » اَلْمُشْتَمِلِ عَلَى ذِكْرِ فَضْلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ عَلَى جَمِيعِ اَلنَّبِيِّينَ، وَ فَضْلِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ عَلَى جَمِيعِ اَلْوَصِيِّينَ « وَ يَشْتَرُونَ بِهِ » بِالْكِتْمَانِ « ثَمَناً قَلِيلاً » يَكْتُمُونَهُ لِيَأْخُذُوا عَلَيْهِ عَرَضاً مِنَ اَلدُّنْيَا يَسِيراً، وَ يَنَالُوا بِهِ فِي اَلدُّنْيَا عِنْدَ جُهَّالِ عِبَادِ اَللَّهِ رِئَاسَةً.

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ្ស់ការី صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាប្រាប់លក្ខណៈរបស់បុគ្គលដែលបិទបាំងគុណសម្បត្តិយើង عليهم السلام ព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام ថា៖ *[២:១៧៤] នរជនណាបិទបាំងអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីបានបើកឲ្យដឹងពីគម្ពីរ* ដែលមានថ្លែងអំពីភាពខ្ពង់ខ្ពស់ថ្លៃថ្លារបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم លើសអស់សាស្ត្រាទាំងឡាយ عليهم السلام និងភាពខ្ពង់ខ្ពស់ថ្លៃថ្លារបស់អ្ហ្ស៊ីលី صلوات الله عليه والسلام លើសអស់អ្នកស្នងទាំងឡាយ عليهم السلام *ដែលទាញយក* ដោយការបិទបាំងនេះ *កម្រៃដ៏ទាបថោកពីនោះ* បិទបាំងរឿងនេះក្នុងបំណងយកទឹកដីមួយចំនួនក្នុងលោកនេះដើម្បីគ្រប់គ្រងបណ្ដាបាវអវិជ្ជារបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ា ។

قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: « أُولٰئِكَ مٰا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ » يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ « إِلاَّ اَلنّٰارَ » بَدَلاً مِنْ [إِصَابَتِهِمُ] اَلْيَسِيرَ مِنَ اَلدُّنْيَا لِكِتْمَانِهِمُ اَلْحَقَّ. « وَ لاٰ يُكَلِّمُهُمُ اَللّٰهُ يَوْمَ اَلْقِيٰامَةِ » بِكَلاَمٍ خَيْرٍ بَلْ يُكَلِّمُهُمْ بِأَنْ يَلْعَنَهُمْ وَ يُخْزِيَهُمْ وَ يَقُولُ: بِئْسَ اَلْعِبَادُ أَنْتُمْ، غَيَّرْتُمْ تَرْتِيبِي، وَ أَخَّرْتُمْ مَنْ قَدَّمْتُهُ، وَ قَدَّمْتُمْ مَنْ أَخَّرْتُهُ وَ وَالَيْتُمْ مَنْ عَادَيْتُهُ، وَ عَادَيْتُمْ مَنْ وَالَيْتُهُ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡាមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៧៤] នរជនទាំងនោះមិនបានលេបអ្វីចូលទៅក្នុងពោះខ្លួន* ក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ *ក្រៅពីភ្លើងនរកទេ* ជួសកម្រៃបន្តិចបន្តួចដែលពួកគេបានទាញយកក្នុងលោកនេះ ដោយបិទបាំងការពិត ។ *អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងមិនចរចាជាមួយពួកគេទេថ្ងៃជំនុំជម្រះ* ដោយសម្ដីល្អពីរោះ តែព្រះអង្គ ﷻ និយាយជាមួយពួកគេដោយដាក់បណ្ដាសានិងបំបាក់មុខពួកគេ ថា៖ "ពួកឯងជាបាវអប្រិយ ។ ពួកឯងបានផ្លាស់ប្ដូរលំដាប់សម្ដីអញ ﷻ ដោយយកលំដាប់សម្ដីដែលអញ ﷻ បានដាក់មុខគេទៅដាក់ក្រោយគេ យកលំដាប់សម្ដីដែលអញ ﷻ បានដាក់ក្រោយគេទៅដាក់មុខគេ ។ ពួកឯងស្រឡាញ់សត្រូវអញ ﷻ ស្អប់មិត្តអញ ﷻ ។"

« وَ لاٰ يُزَكِّيهِمْ » مِنْ ذُنُوبِهِمْ، لِأَنَّ اَلذُّنُوبَ إِنَّمَا تَذُوبُ وَ تَضْمَحِلُّ إِذَا قَرَنَ بِهَا مُوَالاَةُ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا اَلطَّيِّبِينَ عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ فَأَمَّا مَا يَقْرُنُ بِهَا اَلزَّوَالُ عَنْ مُوَالاَةِ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ، فَتِلْكَ ذُنُوبٌ تَتَضَاعَفُ وَ أَجْرَامٌ تَتَزَايَدُ، وَ عُقُوبَاتُهَا تَتَعَاظَمُ. « وَ لَهُمْ عَذٰابٌ أَلِيمٌ » مُوجِعٌ فِي اَلنّٰارِ.

ព្រះអង្គនឹងមិនជម្រះបន្ទុទ្ធពួកគេទេ ឲ្យជ្រះស្អាតពីបាបពួកគេ ព្រោះបាបទាំងឡាយរលាយបាត់អស់ពេលណាគេផ្ជួបផ្ដុំជាមួយវីឡាយ៉ាស់ុរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم អ្ហ្ស៊ីលី صلوات الله عليه والسلام និងបណ្ដាកូនចៅ عليهم السلام បរិសុទ្ធរបស់ពួកគេទាំងពីរ عليهم السلام ។ បើមិនផ្ជួបផ្ដុំជាមួយវីឡាយ៉ាស់ុរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم និងបណ្ដាកូនចៅ عليهم السلام របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ៉ូ صلى الله عليه وآله وسلم ទេ បាបពួកគេនឹងកើនឡើង អំពើឧក្រិដ្ឋរបស់ពួកគេនឹងកើនឡើង ហើយពួកគេនឹងមានទោសធ្ងន់ ។ *ពួកគេនឹងរងទណ្ឌកម្មឈឺចាប់* ឈឺចាប់នៅក្នុងភ្លើងនរក ។

« أُولٰئِكَ الَّذِينَ اِشْتَرَوُا الضَّلاٰلَةَ بِالْهُدىٰ » أَخَذُوا الضَّلاَلَةَ عِوَضاً عَنِ الْهُدَى وَ الرَّدَى فِي دَارِ الْبَوَارِ بَدَلاً مِنَ السَّعَادَةِ فِي دَارِ الْقَرَارِ وَ مَحَلِّ الْأَبْرَارِ. « وَ الْعَذٰابَ بِالْمَغْفِرَةِ » اِشْتَرَوُا الْعَذَابَ الَّذِي اِسْتَحَقُّوهُ بِمُوَالاَتِهِمْ لِأَعْدَاءِ اللَّهِ بَدَلاً مِنَ الْمَغْفِرَةِ الَّتِي كَانَتْ تَكُونُ لَهُمْ لَوْ وَالَوْا أَوْلِيَاءَ اللَّهِ « فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النّٰارِ » مَا أَجْرَأَهُمْ عَلَى عَمَلٍ يُوجِبُ عَلَيْهِمْ عَذَابَ النَّارِ.

[២:១៧៥] ជនទាំងនេះគឺជនដែលដូរយកឧន្ទាគ៉ា (គឺផ្លូវខុស ផ្លូវអាក្រក់) ជាមួយមាគ៉ាត្រង់ត្រូវ ពួកគេយកភាពពងងឹតជាជាងយកមគ្គទេសក៍ដឹកនាំល្អ ដូរយកកន្លែងមួយក្នុងជម្រកវិនាសអន្ដរាយជាមួយសុភមង្គលនៅក្នុងជម្រកប្រកបដោយសិរីសួស្ដី ជាជាងដូរយកកន្លែងមួយសម្រាប់មនុស្សល្អ *[ដូរយក]ទណ្ឌកម្មជាមួយការអភ័យទោស* សុខចិត្ដដូរយកទណ្ឌកម្មដែលពួកគេសមនឹងបានព្រោះតែបានស្រឡាញ់សត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ ជាជាងដូរយកការអភ័យទោសដែលពួកគេនឹងទទួលបានបើពួកគេស្រឡាញ់មិត្ដរបស់អល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ ។ *ពួកគេពូកែអត់ទ្រាំភ្លើងនរកណាស់ហ្ន៎!* ម្ដេចបានជាពួកគេហ៊ានធ្វើអំពើដែលបណ្ដាលឲ្យពួកគេរងទណ្ឌកម្មភ្លើងនរកនោះ ។

« ذٰلِكَ » يَعْنِي ذَلِكَ الْعَذَابَ الَّذِي وَجَبَ عَلَى هَؤُلاَءِ بِآثَامِهِمْ وَ أَجْرَامِهِمْ لِمُخَالَفَتِهِمْ لِإِمَامِهِمْ، وَ زَوَالِهِمْ عَنْ مُوَالاَةِ سَيِّدِ خَلْقِ اللَّهِ بَعْدَ مُحَمَّدٍ نَبِيِّهِ، أَخِيهِ وَ صَفِيِّهِ. « بِأَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰابَ بِالْحَقِّ » نَزَّلَ الْكِتَابَ الَّذِي تَوَعَّدَ فِيهِ مَنْ خَالَفَ الْمُحِقِّينَ وَ جَانَبَ الصَّادِقِينَ، وَ شَرَعَ فِي طَاعَةِ الْفَاسِقِينَ، نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ أَنَّ مَا يُوعَدُونَ بِهِ يُصِيبُهُمْ وَ لاَ يُخْطِئُهُمْ. « وَ إِنَّ الَّذِينَ اِخْتَلَفُوا فِي الْكِتٰابِ » فَلَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ، قَالَ بَعْضُهُمْ: إِنَّهُ سِحْرٌ وَ بَعْضُهُمْ: إِنَّهُ شِعْرٌ. وَ بَعْضُهُمْ إِنَّهُ كِهَانَةٌ « لَفِي شِقٰاقٍ بَعِيدٍ » مُخَالَفَةٍ بَعِيدَةٍ عَنِ الْحَقِّ، كَأَنَّ الْحَقَّ فِي شِقٍّ وَ هُمْ فِي شِقٍّ غَيْرِهِ يُخَالِفُهُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 586)

[២:១៧៦] នេះ មានន័យថា ទណ្ឌកម្មដែលធ្លាក់មកលើពួកគេដោយសារបាបនិងអំពើឧក្រិដ្ឋរបស់ពួកគេបណ្ដាលមកពីបានប្រឆាំងអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام របស់ពួកគេ បណ្ដាលមកពីបានបដិសេធមិត្ដភាពរបស់ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់សត្វលោកទាំងពួងរបស់អល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ បន្ទាប់ពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ ព្រះសាស្ដា ﷺ របស់អល់ឡោះហ្ដ៑ ﷻ គឺអ្នករបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ អ្នកស្នងរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ទ ﷺ *ព្រោះតែអល់ឡោះហ្ដ៑បានបើកឲ្យដឹងព្រះគម្ពីរក្នុងនាមនៃការពិត* បានបើកឲ្យដឹងព្រះគម្ពីរដែលមាននូវការគំរាមធ្វើទណ្ឌកម្មបុគ្គលណាដែលប្រឆាំងបុគ្គលស្របច្បាប់ ដែលគេចឆ្ងាយពីបុគ្គលត្រឹមត្រូវ ដែលតាមបុគ្គលបង្ករវិនាស ។ ព្រះគម្ពីរត្រូវបើកឲ្យដឹងក្នុងនាមនៃការពិតថាអ្វីដែលគេបានគំរាមពួកគេនោះនឹងវាយប្រហារមកលើពួកគេ ឥតខុសជាដាច់ខាត ។ *នូវជនណាខ្វែងគំនឹតគ្នាក្នុងរឿងព្រះគម្ពីរ* ជនទាំងនោះមិនជឿព្រះគម្ពីរទេ ។ ពួកគេខ្លះថា៖ "នេះគឺមន្ដអាគម ។" ពួកគេខ្លះថា៖ "នេះគឺកំណាព្យកាព្យឃ្លោង ។" ពួកគេខ្លះថា៖ "នេះគឺការទស្សនទាយ ។" *នូវជននោះនៅក្នុងការប្រឆាំងយ៉ាងធំ* នៅក្នុងការប្រទូស ឃ្លាតឆ្ងាយពីការពិត ។ ពេលពួកគេសង្ស័យការពិត ការយល់ឃើញរបស់ពួកគេធ្វើឲ្យពួកគេបែរចេញឆ្ងាយទៅរកទិសផ្ទុយ ។»
((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) ខណ្ឌ 352)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ : عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ عُثْمَانَ بْنِ عِيسَى عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ عَمَّنْ ذَكَرَهُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: «فَما أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ فَقَالَ مَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى فِعْلِ مَا يَعْلَمُونَ أَنَّهُ يُصَيِّرُهُمْ إِلَى النَّارِ!»

[...] អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ ប៉ិន មុសកាន់បានតំណាលតមកពីម្នាក់ដែលបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل *[២:១៧៥] ពួកគេពូកែអត់ទ្រាំភ្លើងនរកណាស់ហ្ន៎!* ថា: «ហេតុអ្វីពួកគេទ្រាំធ្វើអំពើដែលពួកគេដឹងថាវានឹងនាំឲ្យពួកគេទៅរកភ្លើងនរកនោះ ?» (الكافي 2 : 206 / 2)

***

أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «مَا أَجْرَأَهُمْ عَلَى النَّارِ!». (مجمع البيان 1:470)**

អាប៊ូ អ៊ុលី អាល់-ត្ប៊ារ៉ាសុីបានតំណាលតមកពីអ៊ុលី ប៉ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម យោលតាមបណ្តាញព័ត៌មានលោកតមកពីអាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះហ្ន៑ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:អំពី *[២:១៧៥] ពួកគេពូកែអត់ទ្រាំភ្លើងនរកណាស់ហ្ន៎!* ថា: «ហេតុអ្វីពួកគេគយ្លើនហ៊ានឈានទៅរកភ្លើងនរក ?» (مجمع البيان 1: 470)

۞لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَـٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ وَٱلْمَلَـٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَـٰبِ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ وَءَاتَى ٱلْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ ذَوِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَـٰمَىٰ وَٱلْمَسَـٰكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ وَٱلسَّآئِلِينَ وَفِى ٱلرِّقَابِ وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَـٰهَدُوا۟ ۖ وَٱلصَّـٰبِرِينَ فِى ٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَحِينَ ٱلْبَأْسِ ۗ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُوا۟ ۖ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾

១៧៧. មិនត្រឹមត្រូវទេដែលពួកអ្នកបែរមុខទៅទិសខាងកើតនិងទិសខាងលិចនោះ តែត្រឹមត្រូវគឺបុគ្គលដែលមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្ន៑ ចំពោះថ្ងៃអវសាន ចំពោះអស់ទេវតា ចំពោះគម្ពីរ ចំពោះអស់សាស្តា[របស់អល់ឡោះហ្ន៑] ដែលបរិច្ចាគទ្រព្យដើម្បីគាប់ព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ្ន៑ឲ្យទៅបណ្តាញាតិជិតស្និទ្ធ បណ្តាកូនកំព្រា បណ្តាអ្នកក្រីក្រ បណ្តាអ្នកដំណើរ[ខ្សត់ទ្រព្យ] បណ្តាអ្នកសូមទាននិងដើម្បីដោះលែងមនុស្សក្រោមនឹមគេ ដែលធ្វើនមស្តារ[ឬជាអល់ឡោះហ្ន៑] ដែលបរិច្ចាគស្ទាកាត់ និងបុគ្គលដែលគោរពពាក្យសន្យាពេលបានធ្វើកិច្ចសន្យា ដែលមានការអត់ធ្មត់ក្នុងពេលមានឧបសគ្គ ក្នុងពេលមានទុក្ខវេទនា ក្នុងពេលមានភយន្តរាយ ។ នរជនទាំងនេះជាអ្នកមានសច្ច: ជាសទ្ធាធិមុត្ត (គឺអ្នកជឿអល់ឡោះហ្ន៑ស៊ប់ចិត្ត) ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៧៧

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ: « لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُوَلُّوا » الْآيَةَ قَالَ: إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لَمَّا فَضَّلَ عَلِيّاً عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ أَخْبَرَ عَنْ جَلاَلَتِهِ عِنْدَ رَبِّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ أَبَانَ عَنْ فَضَائِلِ شِيعَتِهِ وَ أَنْصَارِ دَعْوَتِهِ، وَ وَبَّخَ الْيَهُودَ وَ النَّصَارَى عَلَى كُفْرِهِمْ، وَ كِتْمَانِهِمْ لِذِكْرِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ فِي كُتُبِهِمْ بِفَضَائِلِهِمْ وَ مَحَاسِنِهِمْ، فَحَرَتِ الْيَهُودُ وَ النَّصَارَى عَلَيْهِمْ.

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ៊ុស់ការី صلوات الله عليه والسلام) មានវចន:ថាអ៊ីមុាំអ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام ប៉ិន អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៑ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:អំពីអាយ៉ាស់ *[២:១៧៧] មិនត្រឹមត្រូវទេដែលពួកអ្នកបែរ* ថា: «កាលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ عز وجل បានប្រាប់ឲ្យដឹងថាអ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام ជាបុគ្គលខ្ពង់ខ្ពស់និងថ្កើងថ្កានសម្រាប់អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل បានបំភ្លឺអំពី

គុណសម្បត្តិរបស់ស្ពីអ៊ីសាសុ០ របស់អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام និងអំពីគុណសម្បត្តិរបស់បណ្តាអ្នកជំនួយដែលឆ្លើយតបការហៅរបស់អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام បានស្ដីបន្ទោសពួកយ៉ាហ្ជូឝ្ជីនិងពួកគ្រិស្តដែលក្បត់សាសនា ដែលបិទបាំងដំណឹងមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم ដំណឹងអ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام និងរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام នៅក្នុងគម្ពីររបស់ពួកគេដែលចែងអំពីបុណ្យបារមីនិងសេចក្ដីប្រសើររុងរឿងរបស់ព្រះអង្គទាំងនេះ عليهم السلام ពួកយ៉ាហ្ជូឝ្ជីនិងពួកគ្រិស្តអួតដាក់ព្រះអង្គទាំងនេះ عليهم السلام ។

فَقَالَتِ اَلْيَهُودُ: قَدْ صَلَّيْنَا إِلَى قِبْلَتِنَا هَذِهِ اَلصَّلاَةَ اَلْكَثِيرَةَ، وَ فِينَا مَنْ يُحْيِي اَللَّيْلَ صَلاَةً إِلَيْهَا، وَ هِيَ قِبْلَةُ مُوسَى اَلَّتِي أَمَرَنَا بِهَا.

ពួកយ៉ាហ្ជូឝ្ជីថា៖ "យើងបានធ្វើស្ល៊ីឡាតុ០នេះយ៉ាងច្រើនដោយបែរទៅរកទិសយើង ។ ពួកយើងមួយចំនួនបានស្ល៊ីឡាតុ០ពេញមួយយប់ ហើយនេះគឺទិសដែលមូសា عليه السلام បានដាក់បញ្ជាឲ្យយើងបែរទៅរក ។"

وَ قَالَتِ اَلنَّصَارَى: قَدْ صَلَّيْنَا إِلَى قِبْلَتِنَا هَذِهِ اَلصَّلاَةَ اَلْكَثِيرَةَ، وَ فِينَا مَنْ يُحْيِي اَللَّيْلَ صَلاَةً إِلَيْهَا، وَ هِيَ قِبْلَةُ عِيسَى اَلَّتِي أَمَرَنَا بِهَا.

ពួកគ្រិស្តថា៖ "យើងបានធ្វើស្ល៊ីឡាតុ០នេះយ៉ាងច្រើនដោយបែរទៅរកទិសយើង ។ ពួកយើងមួយចំនួនបានស្ល៊ីឡាតុ០ពេញមួយយប់ ហើយនេះគឺទិសដែលអ៊ីសា عليه السلام បានដាក់បញ្ជាឲ្យយើងបែរទៅរក ។"

وَ قَالَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنَ اَلْفَرِيقَيْنِ: أَ تَرَى رَبُّنَا يُبْطِلُ أَعْمَالَنَا هَذِهِ اَلْكَثِيرَةَ، وَ صَلَوَاتِنَا إِلَى قِبْلَتِنَا لِأَنَّا لاَ نَتَّبِعُ مُحَمَّداً عَلَى هَوَاهُ فِي نَفْسِهِ وَ أَخِيهِ؟!

ក្រុមនីមួយៗបានថា៖ "លោក صلى الله عليه وآله وسلم គិតថាព្រះម្ចាស់ عز وجل យើងនឹងចាត់ទុកជាមោយ:ទង្ហើយើងដ៏ច្រើនទាំងនេះនិងស្ល៊ីឡាតុ០យើងដោយបែរទៅរកទិសយើង ព្រោះតែយើងមិនធ្វើតាមចំណង់របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم និងអ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ប្អូនរបស់គេ صلى الله عليه وآله وسلم ឬ ?"

فَأَنْزَلَ اَللَّهُ تَعَالَى: قُلْ يَا مُحَمَّدُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ « لَيْسَ اَلْبِرَّ » اَلطَّاعَةَ اَلَّتِي تَنَالُونَ بِهَا اَلْجِنَانَ وَ تَسْتَحِقُّونَ بِهَا اَلْغُفْرَانَ وَ اَلرِّضْوَانَ. « أَنْ تُوَلُّوا وُجُوهَكُمْ » بِصَلاَتِكُمْ « قِبَلَ اَلْمَشْرِقِ » أَيُّهَا اَلنَّصَارَى، « وَ » قِبَلَ « اَلْمَغْرِبِ » أَيُّهَا اَلْيَهُودُ، وَ أَنْتُمْ لِأَمْرِ اَللَّهِ مُخَالِفُونَ وَ عَلَى وَلِيِّ اَللَّهِ مُغْتَاظُونَ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា تعالى បានបើកឲ្យដឹងថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم អើយ ចូរថា៖ *"[២:១៧៧] មិនគ្រឹមត្រូវទេ* សេចក្ដីគោរពដែលនឹងនាំបុគ្គលទៅកាន់ឋានសួគ៌ ដែលធ្វើឲ្យបុគ្គលបានទទួលការលើកលែងទោស ដែលធ្វើឲ្យអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា عز وجل សព្វព្រះហឫទ័យ *ដែលពួកអ្នកបែរមុខ* ពេលស្ល៊ីឡាតុ០នោះ *ទៅទិសខាងកើត* ឱពួកគ្រិស្តសាសនិកអើយ *និង* បែរមុខទៅរក *ទិសខាងលិចនោះ* ឱពួកយ៉ាហ្ជូឝ្ជីអើយ ពួកអ្នកទាំងពីរក្រុមប្រឆាំងព្រះបញ្ជាអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា عز وجل ហើយពួកអ្នកក្រោធព្រះអនុរក្ស صلوات الله عليه والسلام របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា عز وجل យ៉ាងខ្លាំង ។"

« وَ لَكِنَّ اَلْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللهِ » بِأَنَّهُ اَلْوَاحِدُ اَلْأَحَدُ، اَلْفَرْدُ اَلصَّمَدُ، يُعَظِّمُ مَنْ يَشَاءُ وَ يُكْرِمُ مَنْ يَشَاءُ، وَ يُهِينُ مَنْ يَشَاءُ وَ يُذِلُّهُ، لاَ رَادَّ لِأَمْرِهِ، وَ« لاَ مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ » وَ آمَنَ بِ » اَلْيَوْمِ اَلْآخِرِ » يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ اَلَّتِي أَفْضَلُ مَنْ يُوَافِيهَا مُحَمَّدٌ سَيِّدُ اَلْمُرْسَلِينَ وَ بَعْدَهُ عَلِيٌّ أَخُوهُ وَ وَصِيُّهُ سَيِّدُ اَلْوَصِيِّينَ، وَ اَلَّتِي لاَ يَحْضُرُهَا مِنْ شِيعَةِ مُحَمَّدٍ أَحَدٌ إِلاَّ أَضَاءَتْ فِيهَا أَنْوَارُهُ، فَسَارَ فِيهَا إِلَى جَنَّاتِ اَلنَّعِيمِ، هُوَ وَ إِخْوَانُهُ وَ

أَزْوَاجُهُ وَ ذُرِّيَّاتُهُ وَ الْمُحْسِنُونَ إِلَيْهِ، وَ اَلدَّافِعُونَ فِي اَلدُّنْيَا عَنْهُ، وَ لاَ يَحْضُرُهَا مِنْ أَعْدَاءِ مُحَمَّدٍ أَحَدٌ إِلاَّ غَشِيَتْهُ ظُلُمَاتُهَا فَيَسِيرُ فِيهَا إِلَى اَلْعَذَابِ اَلْأَلِيمِ هُوَ وَ شُرَكَاؤُهُ فِي عَقْدِهِ وَ دِينِهِ وَ مَذْهَبِهِ، وَ اَلْمُتَقَرِّبُونَ كَانُوا فِي اَلدُّنْيَا إِلَيْهِ لِغَيْرِ تَقِيَّةٍ لَحِقَتْهُمْ [مِنْهُ].

តែត្រឹមត្រូវគឺបុគ្គលដែលមានសទ្ធាចំពោះអល់ឡោះហ្វ៑ គឺថាព្រះអង្គ ﷻ គឺព្រះតែមួយគត់ ព្រះឯកឯង ព្រះឥតគូ ព្រះដាច់ឡែក ព្រះគង់ជានិច្ច ។ ព្រះអង្គ ﷻ លើកតម្កើងអ្នកណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ﷻ ព្រះអង្គ ﷻ ធ្វើឲ្យអ្នកណាមួយមានកិត្យានុភាពស្រេចតែព្រះអង្គ ﷻ ។ ព្រះអង្គ ﷻ បន្ទោកអ្នកណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ﷻ ព្រះអង្គ ﷻ បំបាក់មុខអ្នកណាមួយស្រេចតែព្រះអង្គ ﷻ ។ ពុំមានអ្នកណាមួយអាចច្រានព្រះបញ្ជាព្រះអង្គ ﷻ បានឡើយ ពុំមានអ្នកណាមួយអាចរំលំការសម្រេចរបស់ព្រះអង្គ ﷻ និងរួចខ្លួនបានឡើយ ។ និងជឿ *ចំពោះថ្ងៃអវសាន* ថ្ងៃជំនុំជម្រះ គឺថ្ងៃដែលបណ្ដាអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត គឺមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ព្រះអគ្គប្រមុខរបស់អស់ព្រះសាស្ដាទាំងពួង عليهم السلام ហើយបន្ទាប់ពីព្រះអង្គ ﷺ គឺអ្ហ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام ប្អូនព្រះអង្គ ﷺ អ្នកស្នងព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ ﷺ ព្រះអគ្គប្រមុខរបស់អស់អ្នកស្នងទាំងពួង عليهم السلام ។ ថ្ងៃដែលស្ប៊ីអ្ហ៊ាស ុ់គ្រប់រូបដែលមានវត្តមានសុទ្ធតែចែងចាំងរស្មីចេញពីខ្លួន ស្ប៊ីអ្ហ៊ាស ុ់នោះនឹងធ្វើដំណើរទៅកាន់សួនសួគ៌បរមសុខនៅក្នុងរស្មីនោះ ស្ប៊ីអ្ហ៊ាស ុ់នោះព្រមទាំងបងប្អូនរបស់ស្ប៊ីអ្ហ៊ាស ុ់នោះ ភរិយារបស់ស្ប៊ីអ្ហ៊ាស ុ់នោះ កូនចៅរបស់ស្ប៊ីអ្ហ៊ាស ុ់នោះ បណ្ដាអ្នកដែលបានធ្វើល្អចំពោះស្ប៊ីអ្ហ៊ាស ុ់នោះ ដែលបានការពារស្ប៊ីអ្ហ៊ាស ុ់នោះក្នុងលោកនេះ ។ សត្រូវគ្រប់រូបរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ដែលមានវត្តមាននៅទីនោះសុទ្ធតែត្រូវភាពងងឹតគ្របដណ្ដប់ ត្រូវគេអូសទៅធ្វើទណ្ឌកម្មនៅក្នុងភាពងងឹតនោះ ខ្លួនអ្នកនោះផ្ទាល់ព្រមទាំងកនទាំងឡាយរបស់អ្នកនោះដែលមានជំនឿនិងសាសនាដូចអ្នកនោះដែរ អ្នកជំនិតរបស់អ្នកនោះដែលជាដៃគូរបស់ខ្លួននៅក្នុងលោកនេះ ដែលពុំបានលាក់បាំង (គឺធ្វើតាគ្ធីយ៉ាស ុ់) នឹងទាមទារសិទ្ធិរបស់ខ្លួនពីអ្នកនោះ ។

وَ اَلَّتِي تُنَادِي اَلْجِنَانُ فِيهَا: إِلَيْنَا، إِلَيْنَا أَوْلِيَاءَ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ شِيعَتَهُمَا، وَ عَنَّا عَنَّا أَعْدَاءَ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ أَهْلَ مُخَالَفَتِهِمَا. وَ تُنَادِي اَلنِّيرَانُ: عَنَّا عَنَّا أَوْلِيَاءَ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ شِيعَتَهُمَا، وَ إِلَيْنَا إِلَيْنَا أَعْدَاءَ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ شِيعَتَهُمَا.

បណ្ដាសួនសួគ៌នឹងស្រែកហៅថា៖ "សូមមករកយើង សូមមករកយើង ឱមិត្តរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ អ្ហ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام និងស្ប៊ីអ្ហ៊ាស ុ់របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام អើយ! ចេញឆ្ងាយពីយើង ចេញឆ្ងាយពីយើង ឱសត្រូវរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ អ្ហ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام អើយ ឱអ្នកប្រឆាំងព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام អើយ!" ភ្លើងនរកនឹងស្រែកហៅថា៖ "សូមចេញឆ្ងាយ សូមចេញឆ្ងាយ ឱមិត្តរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ អ្ហ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام និងស្ប៊ីអ្ហ៊ាស ុ់របស់ព្រះអង្គទាំងពីរអើយ ។ ចូរមករកយើង ចូរមករកយើង ឱសត្រូវរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ អ្ហ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام និងស្ប៊ីអ្ហ៊ាស ុ់របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام អើយ ។"

يَوْمَ تَقُولُ اَلْجِنَانُ: يَا مُحَمَّدُ وَ يَا عَلِيُّ إِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى أَمَرَنَا بِطَاعَتِكُمَا، وَ أَنْ تَأْذَنَا فِي اَلدُّخُولِ إِلَيْنَا مَنْ تُدْخِلاَنِهِ، فَامْلَئَانَا بِشِيعَتِكُمَا، مَرْحَباً بِهِمْ وَ أَهْلاً وَ سَهْلاً. وَ تَقُولُ اَلنِّيرَانُ: يَا مُحَمَّدُ وَ يَا عَلِيُّ إِنَّ اَللَّهَ تَعَالَى أَمَرَنَا بِطَاعَتِكُمَا، وَ أَنْ يُحْرِقَ بِنَا مَنْ تَأْمُرَانِنَا بِحَرْقِهِ، فَامْلَئَانَا بِأَعْدَائِكُمَا.

ថ្ងៃដែលបណ្ដាសួនសួគ៌នឹងថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ អ្ហ៊ាលី صلوات الله عليه والسلام អើយ អល់ឡោះហ្ស ុ ﷻ បានដាក់ព្រះរាជបញ្ជាឲ្យអស់ទូលបង្គំស្ដាប់បង្គាប់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام ។ បើព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام អនុញ្ញាឲ្យអស់ទូលបង្គំឲ្យគេចូលអស់ទូលបង្គំនឹងឲ្យអ្នកណាមួយចូលមកក្នុងអស់ទូលបង្គំស្រេចតែចិត្តព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام ។ ដូច្នេះសូម

ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام ឲ្យស្ទ្រីអាស្សុំរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام ចូលមកក្នុងអស់ទូលបង្គំឲ្យពេញចុះ ។ អស់ទូលបង្គំសូមស្វាគមន៍ពួកគេ ។" បណ្ដាភ្លើងនរកនឹងថាៈ "មូហាំម៉ាដ់ ﷺ អាលី صلوات الله عليه والسلام អឺយ អល់ឡោះហ៊្វ عزّ و جلّ បានដាក់ព្រះរាជបញ្ជាឲ្យអស់ទូលបង្គំស្ដាប់បង្គាប់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام ។ បើព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام បញ្ជាឲ្យអស់ទូលបង្គំឆេះអ្នកណាមួយ អស់ទូលបង្គំនឹងឆេះវា ។ ដូច្នេះសូមព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام ដាក់ពួកសត្រូវរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរ عليهم السلام ឲ្យពេញអស់ទូលបង្គំចុះ ។"

« وَ اَلْمَلاٰئِكَةِ » وَ مَنْ آمَنَ بِالْمَلاَئِكَةِ بِأَنَّهُمْ عِبَادٌ مَعْصُومُونَ، « لاٰ يَعْصُونَ اَللّٰهَ » عَزَّ وَ جَلَّ « مٰا أَمَرَهُمْ، وَ يَفْعَلُونَ مٰا يُؤْمَرُونَ »، وَ أَنَّ أَشْرَفَ أَعْمَالِهِمْ فِي مَرَاتِبِهِمُ اَلَّتِي قَدْ رُتِّبُوا فِيهَا مِنَ اَلثَّرَى إِلَى اَلْعَرْشِ اَلصَّلاَةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ، وَ اِسْتِدْعَاءُ رَحْمَةِ اَللَّهِ وَ رِضْوَانِهِ لِشِيعَتِهِمُ اَلْمُتَّقِينَ، وَ اَللَّعْنُ لِلْمُتَابِعِينَ لِأَعْدَائِهِمُ اَلْمُجَاهِرِينَ وَ اَلْمُنَافِقِينَ.

ចំពោះអស់ទេវតា ជឿទេវតាថាពួកគេជាបាវអរិរុទ្ធ (គឺមិនដែលខុសទេ) មិនល្មើសបង្គាប់ណាមួយដែលអល់ឡោះហ៊្វ عزّ و جلّ ដាក់មកលើពួកគេទេ ។ ពួកគេមិនធ្វើអ្វីដែលអល់ឡោះហ៊្វ عزّ و جلّ មិនបានដាក់បញ្ជាឲ្យពួកគេធ្វើនោះទេ ។ ទង្វើថ្លៃថ្លាបំផុតដែលគេបានដាក់បញ្ជាឲ្យពួកគេធ្វើ ពីលើផែនដីទៅដល់ព្រះរាជបល្ល័ង្ក តាមស័ក្តិពួកគេនោះ គឺស្វ៉លឡាវ៉ាតមកលើមូហាំម៉ាដ់ ﷺ និងរាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់មូហាំម៉ាដ់ ﷺ បួងសូមព្រះមេត្តាធម៌ និងព្រះសំណព្វព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ៊្វ عزّ و جلّ ឲ្យទៅស្ទ្រីអាស្សុំអធិមោក្ខរបស់ព្រះអង្គ عليهم السلام និងបួងសួងដាក់បណ្ដាពួកសត្រូវចេញមុខរបស់ព្រះអង្គ عليهم السلام ពួកអ្នកតាម[ពួកវា]និងពួកលាក់ពុតត្បុត ។"

« وَ اَلْكِتٰابِ » وَ يُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ اَلَّذِي أَنْزَلَ اَللَّهُ، مُشْتَمِلاً عَلَى ذِكْرِ فَضْلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ سَيِّدِ (اَلْمُسْلِمِينَ وَ اَلْوَصِيِّينَ) وَ اَلْمَخْصُوصِينَ بِمَا لَمْ يَخُصَّ بِهِ أَحَداً مِنَ اَلْعَالَمِينَ، وَ عَلَى ذِكْرِ فَضْلِ مَنْ تَبِعَهُمَا وَ أَطَاعَهُمَا مِنَ اَلْمُؤْمِنِينَ، وَ بُغْضِ مَنْ خَالَفَهُمَا مِنَ اَلْمُعَانِدِينَ وَ اَلْمُنَافِقِينَ.

ចំពោះគម្ពីរ ជឿព្រះគម្ពីរដែលអល់ឡោះហ៊្វ عزّ و جلّ បានបើកឲ្យដឹងដែលមានចែងអំពីគុណសម្បត្តិទាំងឡាយរបស់មូហាំម៉ាដ់ ﷺ និងអាលី صلوات الله عليه والسلام ព្រះរាជអគ្គមហាប្រមុខរបស់មុស្លីមទាំងអស់និងអ្នកស្នង عليهم السلام ទាំងអស់ដែលមានចែងអំពីលក្ខណៈពិសេសដែលពុំមានសត្វលោកណាមួយមានឡើយ ដែលមានចែងអំពីគុណសម្បត្តិរបស់បណ្ដាអ្នកតាមព្រះអង្គ عليهم السلام គឺបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាដែលស្ដាប់បង្គាប់ ដែលមានចែងអំពីពួកសត្រូវនិងពួកលាក់ពុតត្បុតដែលប្រឆាំងព្រះអង្គទាំងអស់ عليهم السلام ។

« وَ اَلنَّبِيِّينَ » [وَ مَنْ] آمَنَ بِالنَّبِيِّينَ أَنَّهُمْ أَفْضَلُ خَلْقِ اَللَّهِ أَجْمَعِينَ، وَ أَنَّهُمْ كُلَّهُمْ دَلُّوا عَلَى فَضْلِ مُحَمَّدٍ سَيِّدِ اَلْمُرْسَلِينَ، وَ فَضْلِ عَلِيٍّ سَيِّدِ اَلْوَصِيِّينَ، وَ فَضْلِ شِيعَتِهِمَا عَلَى سَائِرِ اَلْمُؤْمِنِينَ بِالنَّبِيِّينَ وَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا بِفَضْلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ مُعْتَرِفِينَ وَ لَهُمَا بِمَا خَصَّهُمَا [اَللَّهُ] بِهِ مُسَلِّمِينَ،

ចំពោះអស់សាស្ដា ជឿព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ عليهم السلام ថាព្រះអង្គ عليهم السلام ទាំងអស់នេះ عليهم السلام ជាបុគ្គលខ្ពង់ខ្ពស់លើសអស់សត្វលោករបស់អល់ឡោះហ៊្វ عزّ و جلّ ហើយសាស្ដាទាំងអស់នេះ عليهم السلام ចង្អុលបង្ហាញនូវបុណ្យបារមីខ្ពស់ដាច់គេរបស់មូហាំម៉ាដ់ ﷺ ព្រះរាជអគ្គមហាប្រមុខរបស់ព្រះបេសកជនទាំងឡាយ عليهم السلام (គឺព្រះសាស្ដានិងរ៉ស៊ូលទាំងឡាយ عليهم السلام ដែលអល់ឡោះហ៊្វ عزّ و جلّ ចាត់បញ្ជូនមក) ចង្អុលបង្ហាញនូវបុណ្យបារមីខ្ពស់

ដាច់គេរបស់អ៊ីសាﷺ ព្រះរាជអគ្គមហាប្រមុខរបស់ព្រះឧត្តរាធិការីទាំងឡាយ (គឺអ្នកស្នងទាំងឡាយ) ចង្អុលបង្ហាញនូវសេចក្តីប្រសើររបស់ស្ទីអ៊ីសាសុ៌ទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរលើសអស់បណ្តាអ្នកឯទៀតដែលជឿព្រះសាស្តាទាំងឡាយ។ ព្រះសាស្តាទាំងអស់នេះបានទទួលស្គាល់បុណ្យបារមីខ្ពស់ដាច់គេរបស់មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងអ៊ីសាﷺ ហើយបានចុះចូលចំពោះព្រះអង្គទាំងពីរដោយសារអ្វីដែលអល់ឡោះ ﷻ បានប្រទានឲ្យព្រះអង្គទាំងពីរដាច់មុខ (គឺគុណសម្បត្តិពិសេសដែលអល់ឡោះ ﷻ មិនឲ្យទៅណាមួយណាផ្សេងពីមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងអ៊ីសាﷺ ឡើយ)។

وَ أَنَّ اَللَّهَ تَعَالَى أَعْطَى مُحَمَّداً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ مِنَ اَلشَّرَفِ وَ اَلْفَضْلِ مَا لَمْ تَسْمُ إِلَيْهِ نَفْسُ أَحَدٍ مِنَ اَلنَّبِيِّينَ إِلاَّ نَهَاهُ اَللَّهُ تَعَالَى عَنْ ذَلِكَ وَ زَجَرَهُ وَ أَمَرَهُ أَنْ يُسَلِّمَ لِمُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا اَلطَّيِّبِينَ فَضْلَهُمْ، وَ أَنَّ اَللَّهَ قَدْ فَضَّلَ مُحَمَّداً بِفَاتِحَةِ اَلْكِتَابِ عَلَى جَمِيعِ اَلنَّبِيِّينَ، مَا أَعْطَاهَا أَحَداً قَبْلَهُ إِلاَّ مَا أَعْطَى سُلَيْمَانَ بْنَ دَاوُدَ عَلَيْهِ السَّلاَمُ مِنْهَا « بِسْمِ اَللَّهِ اَلرَّحْمٰنِ اَلرَّحِيمِ » فَرَآهَا أَشْرَفَ مِنْ جَمِيعِ مَمَالِكِهِ اَلَّتِي أُعْطِيَهَا.

អល់ឡោះ ﷻ បានប្រទានឲ្យមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ឋ ﷺ នូវកិត្យានុភាព និងសេចក្តីប្រសើរដាច់គេដែលពុំមានព្រះសាស្តាﷺ ណាមួយបានឡើយ។ អល់ឡោះ ﷻ ហាមសាស្តាទាំងឡាយ មិនឲ្យយកកិត្យានុភាពនិងសេចក្តីប្រសើរដាច់គេទាំងអម្បាលម៉ាននេះទេ ឲ្យព្រះអង្គﷺ ចៀសចេញពីរឿងនេះ។ អល់ឡោះ ﷻ ដាក់ព្រះរាជបញ្ជាឲ្យព្រះសាស្តាទាំងឡាយ ﷺ ចុះចូលចំពោះបុណ្យបារមីរបស់មូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ឋ ﷺ អ៊ីសាﷺ និងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គាបរិសុទ្ធﷺ របស់ព្រះអង្គទាំងពីរ។ អល់ឡោះ ﷻ បានផ្តល់កិត្តិយសឲ្យមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ដោយប្រទានឲ្យព្រះអង្គ ﷺ នូវដើមព្រះគម្ពីរ (فاتحة) ដាច់មុខពីព្រះសាស្តាឯទៀតﷺ អល់ឡោះ ﷻ មិនបានប្រទានវាឲ្យអ្នកណាមុនព្រះអង្គ ﷺ ឡើយ លើកលែងតែអល់ឡោះ ﷻ បានប្រទានឲ្យស៊ូឡៃម៉ាន ប៊ិន ដ្ហាវុដ្ឋﷺ នូវ "بسم الله الرحمن الرحيم"។ ស៊ូឡៃម៉ាន ប៊ិន ដ្ហាវុដ្ឋﷺ ចាត់ទុកអ្វីដែលគេបានប្រទានឲ្យព្រះអង្គﷺ នេះ ថ្លៃថ្លាលើសរាជាណាចក្រទាំងអស់របស់ព្រះអង្គﷺ។

فَقَالَ: يَا رَبِّ مَا أَشْرَفَهَا مِنْ كَلِمَاتٍ إِنَّهَا لَآثَرُ عِنْدِي مِنْ جَمِيعِ مَمَالِكِيَ اَلَّتِي وَهَبْتَهَا لِي. قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: يَا سُلَيْمَانُ وَ كَيْفَ لاَ يَكُونُ كَذَلِكَ وَ مَا مِنْ عَبْدٍ وَ لاَ أَمَةٍ سَمَّانِي بِهَا إِلاَّ أَوْجَبْتُ لَهُ مِنَ اَلثَّوَابِ أَلْفَ ضِعْفِ مَا أُوجِبُ لِمَنْ تَصَدَّقَ بِأَلْفِ ضِعْفِ مَمَالِكِكَ. يَا سُلَيْمَانُ، هَذِهِ سُبُعُ مَا أَهَبُهُ لِمُحَمَّدٍ سَيِّدِ اَلنَّبِيِّينَ، تَمَامَ فَاتِحَةِ اَلْكِتَابِ إِلَى آخِرِهَا.

ស៊ូឡៃម៉ាន ប៊ិន ដ្ហាវុដ្ឋﷺ បានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់ ﷻ អើយ ព្រះរាជសព្ទទាំងនេះថ្លៃថ្លាបំផុត។ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺ ស្រឡាញ់ព្រះរាជសព្ទទាំងនេះ លើសអាណាចក្រទាំងអស់ដែលព្រះអង្គ ﷻ បានប្រទានឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំﷺ ទៅទៀត។" អល់ឡោះ ﷻ តាអាឡា មានព្រះបន្ទូលថា៖ "ស៊ូឡៃម៉ានអើយ មិនអាចដូច្នេះម្តេចបាន ពីព្រោះបើអ្នកមួយហៅអញ ﷻ ដោយព្រះរាជសព្ទទាំងនេះ អញ ﷻ នឹងតម្រូវឲ្យអ្នកនោះបានរង្វាន់មួយពាន់ដង ដែលប្រសើរជាងបុគ្គលដែលដាក់ទានអាណាចក្រអ្នកﷺ មួយពាន់ដង។ ស៊ូឡៃម៉ានﷺ អើយ នេះគឺមួយភាគប្រាំពីរនៃអ្វីដែលអញ ﷻ បានប្រទានឲ្យទៅមូហ្ម៉ាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ព្រះរាជអគ្គមហាប្រមុខរបស់រ៉ែសស៊ូលទាំងឡាយﷺ ដើមព្រះគម្ពីរ (فاتحة) ទាំងមូលរហូតដល់ចប់។"

فَقَالَ: يَا رَبِّ أَ تَأْذَنُ لِي أَنْ أَسْأَلَكَ تَمَامَهَا؟ قَالَ اَللَّهُ تَعَالَى: يَا سُلَيْمَانُ اِقْنَعْ بِمَا أَعْطَيْتُكَ، فَلَنْ تَبْلُغَ شَرَفَ مُحَمَّدٍ، وَ إِيَّاكَ أَنْ تَفْتَرِحَ عَلَى دَرَجَةِ مُحَمَّدٍ وَ فَضْلِهِ وَ جَلاَلِهِ، فَأُخْرِجَكَ عَنْ مُلْكِكَ كَمَا أَخْرَجْتُ آدَمَ عَنْ تِلْكَ اَلْجِنَانِ لَمَّا اِقْتَرَحَ دَرَجَةَ مُحَمَّدٍ فِي اَلشَّجَرَةِ اَلَّتِي أَمَرْتُهُ أَنْ

لاَ يَقْرَبَهَا، يَرُومُ أَنْ يَكُونَ لَهُ فَضْلُهُمَا، وَ هِيَ شَجَرَةٌ أَصْلُهَا مُحَمَّدٌ، وَ أَكْبَرُ أَغْصَانِهَا عَلِيٌّ، وَ سَائِرُ أَغْصَانِهَا آلُ مُحَمَّدٍ عَلَى قَدْرِ مَرَاتِبِهِمْ، وَ قُضْبَانُهَا شِيعَتُهُ وَ أُمَّتُهُ عَلَى [قَدْرِ] مَرَاتِبِهِمْ وَ أَحْوَالِهِمْ، إِنَّهُ لَيْسَ لِأَحَدٍ (يَا سُلَيْمَانُ مِنْ دَرَجَاتِ اَلْفَضَائِلِ عِنْدِي مَا لِمُحَمَّدٍ).

ស៊ូឡៃម៉ាន ប៊ិន ដាវុដ្ធ﵇បានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់ﷻអឺយ តើព្រះអង្គﷻអនុញ្ញាតឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ﵇អាចដឹងព្រះរាជស័ព្ទទាំងអស់បានទេ ?" អល់ឡោះហ្ទ័تعالىមានព្រះបន្ទូលថា៖ "ស៊ូឡៃម៉ាន﵇អឺយ ចូរអ្នក﵇ពេញចិត្តនឹងអ្វីដែលអញﷻបានប្រទានឲ្យអ្នក﵇ចុះ ព្រោះអ្នក﵇មិនអាចឈោងដល់កិត្យានុភាពរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ៍ﷺទេ ។ ចូរអ្នក﵇ប្រយ័ត កុំសូមឲ្យអញﷻប្រទានឲ្យអ្នក﵇នូវឋានន្តរស័ក្តិរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ៍ﷺ បុណ្យបារមីគេﷺនិងភាពរុងរឿងរបស់គេﷺ ព្រោះអញﷻនឹងបណ្តេញអ្នក﵇ចេញពីអាណាចក្រអ្នក﵇ ដូចអញﷻបានបណ្តេញអាដាំ﵇ចេញពីសួនឧទ្យានកាលគេ﵇ចង់បានឋានន្តរស័ក្តិរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ៍ﷺដោយទៅក្បែរដើមឈើដែលអញﷻបានហាមគេ﵇ទៅជិត ។ គេ﵇ក៏ចង់បានបុណ្យបារមីរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ៍ﷺដែរ ។ ដើមឈើនេះ ដើមកំណើតវាគឺមូហ្ហាំម៉ាដ្ជ៍ﷺ មែកធំបំផុតរបស់វាគឺអាលី صلوات الله عليه والسلام មែកឯទៀតរបស់វាគឺរាជបុត្ររាជនត្តាعليهم السلامរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ៍ﷺដែលស្របតាមឋានៈពួកគេعليهم السلام ។ ស្លឹកវាគឺស៊ីអាស់របស់សហាគមន៍គេﷺដែលស្របតាមឋានៈនឹងសភាវៈពួកគេ ។ ស៊ូឡៃម៉ាន﵇អឺយ សម្រាប់អញﷻ គុណសម្បត្តិទាំងនេះដែលទុកសម្រាប់មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ៍ﷺនោះ មិនបានទៅអ្នកណាមួយដោយឥតរើសមុខនោះទេ ។"

فَعِنْدَ ذَلِكَ قَالَ سُلَيْمَانُ: يَا رَبِّ قَنِّعْنِي بِمَا رَزَقْتَنِي. فَأَقْنَعَهُ. فَقَالَ: يَا رَبِّ سَلَّمْتُ وَ رَضِيتُ، وَ قَنِعْتُ وَ عَلِمْتُ أَنْ لَيْسَ لِأَحَدٍ مِثْلُ دَرَجَاتِ مُحَمَّدٍ.

បានឮហើយ ស៊ូឡៃម៉ាន﵇បានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់ﷻអឺយ សូមព្រះអង្គﷻធ្វើទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ﵇ពេញចិត្តនឹងអ្វីក៏ដោយដែលព្រះអង្គﷻព្រះរាជទានឲ្យទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ﵇ ។" អល់ឡោះហ្ទ័ﷻក៏បានធ្វើព្រះអង្គ﵇ពេញចិត្តនឹងព្រះរាជស័ព្ទមួយឃ្លានេះ ។ ស៊ូឡៃម៉ាន﵇បានទូលថា៖ "ព្រះម្ចាស់ﷻអឺយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ﵇សូមចុះចូល ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ﵇រីករាយ ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ﵇ពេញចិត្ត ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ﵇ដឹងហើយថាពុំមានអ្នកអាចទទួលបុណ្យស័ក្តិរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ជ៍ﷺបានឡើយ ។"

« وَ آتَى اَلْمَالَ عَلىٰ حُبِّهِ » أَعْطَى فِي اَللَّهِ اَلْمُسْتَحِقِّينَ مِنَ اَلْمُؤْمِنِينَ عَلَى حُبِّهِ لِلْمَالِ وَ شِدَّةِ حَاجَتِهِ إِلَيْهِ، يَأْمُلُ اَلْحَيَاةَ وَ يَخْشَى اَلْفَقْرَ، لِأَنَّهُ صَحِيحٌ شَحِيحٌ. « ذَوِي اَلْقُرْبىٰ » أَعْطَى لِقَرَابَةِ اَلنَّبِيِّ اَلْفُقَرَاءِ هَدِيَّةً أَوْ بِرّاً لاَ صَدَقَةً، فَإِنَّ اَللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ أَجَلَّهُمْ عَنِ اَلصَّدَقَةِ،

ដែលបរិច្ចាគទ្រព្យដើម្បីគាប់ព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ្ទ័ បរិច្ចាគទ្រព្យដើម្បីព្រះអល់ឡោះហ្ទ័ﷻឲ្យទៅអ្នកមានសទ្ធាដែលសមនឹងបានដើម្បីផ្គាប់ចិត្តអល់ឡោះហ្ទ័ﷻ ជាងខ្លួនឯងដែលស្រឡាញ់ទ្រព្យនោះហើយត្រូវការទ្រព្យនោះណាស់ ទោះបីខ្លួនស្រឡាញ់ជីវិត ភ័យខ្លាចក្រខ្សត់ក៏ដោយ ព្រោះវាជាប្រការត្រឹមត្រូវ ។ *ឲ្យទៅបណ្តាញាតិជិតស្និទ្ធ* ឲ្យទៅញាតិសន្តានរបស់ព្រះសាស្តាﷺ បុគ្គលក្រីក្រ ជាអំណោយមិនមែនជាទានទេ ព្រោះអល់ឡោះហ្ទ័ﷻចាត់ទុកបុគ្គលទាំងនេះខ្ពង់ខ្ពស់ណាស់មិនស័ក្តិសមទទួលសទ្ធាទានពីគេទេ ។

وَ آتَى قَرَابَةَ نَفْسِهِ صَدَقَةً وَ بِرّاً وَ عَلَى أَيِّ سَبِيلٍ أَرَادَ. « وَ اَلْيَتٰامىٰ » وَ آتَى اَلْيَتَامَى مِنْ بَنِي هَاشِمٍ اَلْفُقَرَاءَ بِرّاً، لاَ صَدَقَةً، وَ آتَى يَتَامَى

غَيْرِهِمْ صَدَقَةً وَ صِلَةً. « وَ اَلْمَساكِينَ » مَسَاكِينَ اَلنَّاسِ. « وَ اِبْنَ اَلسَّبِيلِ » اَلْمُجْتَازَ اَلْمُنْقَطَعَ بِهِ لاَ نَفَقَةَ مَعَهُ. « وَ اَلسَّائِلِينَ » اَلَّذِينَ يَتَكَفَّفُونَ وَ يَسْأَلُونَ اَلصَّدَقَاتِ. « وَ فِي اَلرِّقَابِ » اَلْمُكَاتَبِينَ يُعِينُهُمْ لِيُؤَدُّوا فَيُعْتَقُوا.

ហើយបរិច្ចាគឲ្យទៅសាច់ញាតិខ្លួនឯងផ្ទាល់ជាទានតាមវិធីណាក៏បាន ស្រេចតែលើអ្នកនោះ ។ *បណ្តាកូនកំព្រា* បរិច្ចាគឲ្យទៅបណ្តាកូនកំព្រាដែលជាបានី-ហ្ការ៉ាស្ទ្ធីមក្រីក្រតែមិនមែនជាទានទេ ។ ក៏ប៉ុន្តែចូរឲ្យទៅកូនកំព្រាឯទៀតជាទាន ។ *បណ្តាអ្នកក្រីក្រ* គឺប្រជារាស្ត្រក្រីក្រ *បណ្តាអ្នកដំណើរ* បណ្តាអ្នកដំណើរដែលខ្វះសមត្ថភាព *បណ្តាអ្នកសូមទាន* បណ្តាអ្នកដែលសូមទានគេ *និងដើម្បីដោះលែងមនុស្សក្រោមនឹមគេ* អ្នកដែលបានត្រូវរួវគ្នាអំពីថ្លៃលោះខ្លួនឲ្យមានសេរីភាពហើយ ។»

قَالَ: فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ مَالٌ يَحْتَمِلُ اَلْمُوَاسَاةَ، فَلْيُجَدِّدِ اَلْإِقْرَارَ بِتَوْحِيدِ اَللَّهِ، وَ نُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، وَ لْيَجْهَرْ بِتَفْضِيلِنَا، وَ اَلِاعْتِرَافِ بِوَاجِبِ حُقُوقِنَا أَهْلَ اَلْبَيْتِ وَ بِتَفْضِيلِنَا عَلَى سَائِرِ [آلِ] اَلنَّبِيِّينَ وَ تَفْضِيلِ مُحَمَّدٍ عَلَى سَائِرِ اَلنَّبِيِّينَ، وَ مُوَالاَةِ أَوْلِيَائِنَا، وَ مُعَادَاةِ أَعْدَائِنَا، وَ اَلْبَرَاءَةِ مِنْهُمْ كَائِناً مَنْ كَانَ، آبَاؤُهُمْ وَ أُمَّهَاتُهُمْ وَ ذَوِي قَرَابَاتِهِمْ وَ مَوَدَّاتِهِمْ، فَإِنَّ وَلاَيَةَ اَللَّهِ لاَ تُنَالُ إِلاَّ بِوَلاَيَةِ أَوْلِيَائِهِ وَ مُعَادَاةِ أَعْدَائِهِ.

អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «អ្នកណាមិនមានទ្រព្យជួយបងប្អូនឯងទេ ចូរអ្នកនោះមានទឹកចិត្ត ចូរអ្នកនោះព្រមទទួលស្គាល់សាជាថ្មីថាអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន ﷻ ជាព្រះតែមួយគត់ មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم ជាព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន ﷻ ចូរអ្នកនោះថ្លែងគុណសម្បត្តិយើង عليهم السلام ទទួលស្គាល់សិទ្ធិយើង عليهم السلام ព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام ទទួលស្គាល់ថាយើង عليهم السلام ប្រសើរលើសអស់រាជបុត្ររាជនត្តា عليهم السلام របស់ព្រះសាស្តា عليهم السلام ឯទៀត ទទួលស្គាល់ថាមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم ប្រសើរលើសអស់ព្រះសាស្តា عليهم السلام ឯទៀត ស្រឡាញ់មិត្តរបស់យើង عليهم السلام ស្អប់សត្រូវយើង عليهم السلام ដកខ្លួនចេញពួកគេទោះបីពួកគេជាអ្នកណាក៏ដោយ ទោះបីជាឪពុកឬម្តាយខ្លួន ឬសាច់ញាតិ ឬមិត្តក៏ដោយ ពីព្រោះមិនអាចជាមិត្តរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ានﷻ បានទេបើមិនចង់មិត្តភាពជាមួយមិត្តរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ានﷻ មិនស្អប់ពួកសត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ានﷻ ទេនោះ ។»

« وَ أَقَامَ اَلصَّلاَةَ » قَالَ: وَ اَلْبِرُّ، بِرُّ مَنْ أَقَامَ اَلصَّلاَةَ بِحُدُودِهَا، وَ عَلِمَ أَنَّ أَكْبَرَ حُدُودِهَا اَلدُّخُولُ فِيهَا، وَ اَلْخُرُوجُ مِنْهَا مُعْتَرِفاً بِفَضْلِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ سَيِّدِ عَبِيدِهِ وَ إِمَائِهِ وَ اَلْمُوَالاَةِ لِسَيِّدِ اَلْأَوْصِيَاءِ وَ أَفْضَلِ اَلْأَتْقِيَاءِ عَلِيٍّ سَيِّدِ اَلْأَبْرَارِ، وَ قَائِدِ اَلْأَخْيَارِ، وَ أَفْضَلِ أَهْلِ دَارِ اَلْقَرَارِ بَعْدَ اَلنَّبِيِّ اَلزَّكِيِّ اَلْمُخْتَارِ.

ដែលធ្វើនមស្តារ[ឬជាអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាន] អ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «សេចក្តីត្រឹមត្រូវ ។ ទង្វើត្រឹមត្រូវរបស់បុគ្គលដែលស្ជ្ងឡាត់ដោយស្គាល់ច្បាប់ស្ជ្ងឡាត់នោះ ដែលដឹងថាច្បាប់ស្ជ្ងឡាត់ធំបំផុតដែលធ្វើឲ្យខ្លួនស្ថិតនៅក្នុងស្ជ្ងឡាត់នោះនិងឃ្លាតចេញពីស្ជ្ងឡាត់នោះគឺស្ថិតនៅលើការទទួលស្គាល់គុណសម្បត្តិរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ صلى الله عليه وآله وسلم ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់បាវប្រុសស្រី[របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ានﷻ] ទទួលស្គាល់រ៉ីឡាយ៉ាសុ៌ របស់ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់ព្រះឧត្តរាធិការ៉ីទាំងឡាយ عليهم السلام (គឺអ្នកស្នងឯ عليهم السلام) បុគ្គលដែលមានសទ្ធាសៀប់ចិត្តលើសអស់អ្នកមានសទ្ធាសៀប់ចិត្ត គឺអ៊ីម៉ាំ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់បណ្តាជនត្រឹមត្រូវ ព្រះមគ្គទេសក៍របស់បណ្តាឥស្សរជន បុគ្គលថ្លៃថ្លាដាច់គេក្នុងចំណោមប្រជានិករព្រះមហាគ្រឹះបរមសុខ បន្ទាប់ពីព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم បុគ្គលជ្រះថ្លាបរិសុទ្ធឥតខ្ចោះ បុគ្គលជម្រើស ។

« وَ آتَى الزَّكَاةَ » اَلْوَاجِبَةَ عَلَيْهِ لِإِخْوَانِهِ الْمُؤْمِنِينَ، فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ مَالٌ يُزَكِّيهِ فَزَكَاةَ بَدَنِهِ وَ عَقْلِهِ، وَ هُوَ أَنْ يَجْهَرَ بِفَضْلِ عَلِيٍّ وَ اَلطَّيِّبِينَ مِنْ آلِهِ إِذَا قَدَرَ، وَ يَسْتَعْمِلَ اَلتَّقِيَّةَ عِنْدَ اَلْبَلاَيَا إِذَا عَمَّتْ، وَ اَلْمِحَنِ إِذَا نَزَلَتْ، وَ اَلْأَعْدَاءِ إِذَا غَلَبُوا، وَ يُعَاشِرَ عِبَادَ اَللَّهِ بِمَا لاَ يَثْلِمُ دِينَهُ، وَ لاَ يَقْدَحُ فِي عَرْضِهِ،

ដែលបរិច្ចាគស្ទាកាតុ៌ ប្រការចាំបាច់ខានមិនបានឲ្យទៅបងប្អូនអ្នកមានសទ្ធា ។ អ្នកណាមិនមានទ្រព្យដើម្បីដាក់ស្ទាកាតុ៌ទេ ចូរអ្នកនោះដាក់ស្ទាកាតុ៌ដោយខ្លួនផ្ទាល់និងដោយប្រាជ្ញា តាមរយ:នៃការបង្ហាញឲ្យឃើញនូវគុណសម្បត្តិរបស់អ្ហ៊ាលីﷺនិងព្រះរាជបុត្ររាជនគ្គាថ្លៃថ្លាؑរបស់អ្ហ៊ាលីﷺ បើអាចធ្វើបាន ហើយអ្នកនោះត្រូវលាក់បាំងជំនឿ (គឺធ្វើតាគ្ហ៊ីយ៉ាស៊ុ) ពេលមានទុក្ខវេទនា ពេលមានភ័យវិបត្តិ ពេលពើបពះសត្រូវ ហើយអ្នកនោះត្រូវមានទំនាក់ទំនងជាមួយមនុស្សតាមវិធីណាមួយដែលមិនធ្វើឲ្យសាសនានិងកិត្តិយសខ្លួនខូចខាត ។

وَ بِمَا يَسْلَمُ مَعَهُ دِينُهُ وَ دُنْيَاهُ، فَهُوَ بِاسْتِعْمَالِ اَلتَّقِيَّةِ يُوَفِّرُ نَفْسَهُ عَلَى طَاعَةِ مَوْلاَهُ، وَ يَصُونُ عِرْضَهُ اَلَّذِي فَرَضَ اَللَّهُ [عَلَيْهِ] صِيَانَتَهُ، وَ يَحْفَظُ عَلَى نَفْسِهِ أَمْوَالَهُ اَلَّتِي قَدْ جَعَلَهَا اَللَّهُ لَهُ قِيَاماً، وَ لِدِينِهِ وَ عِرْضِهِ وَ بَدَنِهِ قَوَاماً،

អ្នកនោះត្រូវការពារសាសនានិងលោករបស់ខ្លួនអាស្រ័យការលាក់បាំង (គឺតាគ្ហ៊ីយ៉ាស៊ុ) អ្នកនោះត្រូវដឹកនាំខ្លួនឲ្យនៅក្នុងការស្តាប់បង្គាប់ព្រះម្ចាស់ﷻខ្លួនខ្លាំងឡើង ត្រូវការពារកិត្តិយសខ្លួនដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻដាក់បង្គាប់ឲ្យការពារ ការពារទ្រព្យខ្លួនដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻឲ្យមកជាជំហរ ចំណែកឯសាសនា កិត្តិយសនិងខ្លួនរបស់អ្នកនោះជាកម្លាំង ។

وَ لَعَنَ اَلْمَغْضُوبَ عَلَيْهِمُ اَلْآخِذِينَ مِنَ اَلْخِصَالِ بِأَرْذَلِهَا، وَ مِنَ اَلْخِلاَلِ بِأَسْخَطِهَا لِدَفْعِهِمُ اَلْحُقُوقَ عَنْ أَهْلِهَا وَ تَسْلِيمِهِمُ اَلْوِلاَيَاتِ إِلَى غَيْرِ مُسْتَحِقِّهَا.

សូមដាក់បណ្តាសាបុគ្គលណាដែលរងព្រះពិរោធ ដែលចាប់យកលក្ខណ:សម្បត្តិថោកទាប ដែលចាប់យកលក្ខណ:ពិសេសដែលបណ្តាលឲ្យក្រេវក្រោធ ក្នុងបំណងប្រទូសប្រឆាំងសិទ្ធិរបស់បុគ្គលត្រឹមត្រូវﷺ និងក្នុងបំណងចុះចូលខ្លួនចំពោះបុគ្គលដែលមិនស័ក្តិសមជាអ្នកដឹកនាំគេ ។

ثُمَّ قَالَ: « وَ اَلْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا » قَالَ: وَ مِنْ أَعْظَمِ عُهُودِهِمْ أَنْ لاَ يَسْتُرُوا مَا يَعْلَمُونَ مِنْ شَرَفِ مَنْ شَرَّفَهُ اَللَّهُ، وَ فَضْلِ مَنْ فَضَّلَهُ اَللَّهُ، وَ أَنْ لاَ يَضَعُوا اَلْأَسْمَاءَ اَلشَّرِيفَةَ عَلَى مَنْ لاَ يَسْتَحِقُّهَا مِنَ اَلْمُقَصِّرِينَ وَ اَلْمُسْرِفِينَ اَلضَّالِّينَ اَلَّذِينَ ضَلُّوا عَمَّنْ دَلَّ اَللَّهُ عَلَيْهِ بِدَلاَلَتِهِ وَ اِخْتَصَّهُ بِكَرَامَاتِهِ، اَلْوَاصِفِينَ لَهُ بِخِلاَفِ صِفَاتِهِ، وَ اَلْمُنْكِرِينَ لِمَا عَرَفُوا مِنْ دَلاَلاَتِهِ وَ عَلاَمَاتِهِ، اَلَّذِينَ سَمَّوْا بِأَسْمَائِهِمْ مَنْ لَيْسُوا بِأَكْفَائِهِمْ مِنَ اَلْمُقَصِّرِينَ اَلْمُتَمَرِّدِينَ.

អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះបន្ទូលថា: *និងបុគ្គលដែលគោរពពាក្យសន្យាពេលបានធ្វើកិច្ចសន្យា* កិច្ចសន្យាធំបំផុតរបស់ពួកគេគឺពួកគេនឹងមិនបិទបាំងអ្វីដែលពួកគេបានដឹងទេ គឺមិនត្រូវបិទបាំងកិត្តិយសរបស់បុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻលើកស្ទួយកិត្តិយសទេ មិនត្រូវបិទបាំងគុណសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានប្រទានគុណសម្បត្តិឲ្យទេ ពួកគេមិនត្រូវផ្តល់កិត្យានុភាពដល់បុគ្គលណាមួយដែលមិនស័ក្តិសមនឹងកិត្យានុភាពនោះទេ គឺបុគ្គលប្រមាថគេ បុគ្គលប្រព្រឹត្តហ្ចសហេតុ (កំរោល) បុគ្គលវង្វេង

ឆ្ងាយពីភ័ស្តុតាងជាក់ស្តែងរបស់អល់ឡោះហ្ម៍ﷻ ដែលបង្ហូចគុណសម្បត្តិរបស់បុគ្គលដែលអល់ឡោះហ្ម៍ﷻ ចាត់ទុកជាបុគ្គលវិសេសវិសាលអាស្រ័យព្រះកិត្យានុភាពព្រះអង្គﷻផ្ទាល់ បុគ្គលបដិសេធដែលបដិសេធអ្វីដែលខ្លួនបានឃើញថាជាវាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ ជាសញ្ញាពិតប្រាកដរបស់បុគ្គលត្រឹមត្រូវعليهم السلام ហើយនោះ បុគ្គលដែលយកគុណសម្បត្តិឧត្តមទាំងនេះទៅបំពាក់ឲ្យពួកប្រមាថគេនិងពួកបះបោរប្រទូសប្រឆាំង ។

ثُمَّ قَالَ: « وَ اَلصَّابِرِينَ فِي اَلْبَأْسٰاءِ » يَعْنِي فِي مُحَارَبَةِ اَلْأَعْدَاءِ، وَ لاَ عَدُوَّ يُحَارِبُهُ أَعْدَى مِنْ إِبْلِيسَ وَ مَرَدَتِهِ، يَهْتِفُ بِهِ، وَ يَدْفَعُهُ وَ إِيَّاهُمْ بِالصَّلاَةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ اَلطَّيِّبِينَ عَلَيْهِمُ اَلسَّلاَمُ. « وَ اَلضَّرّٰاءِ » اَلْفَقْرِ وَ اَلشِّدَّةِ، وَ لاَ فَقْرَ أَشَدُّ مِنْ فَقْرِ اَلْمُؤْمِنِ، يَلْجَأُ إِلَى اَلتَّكَفُّفِ مِنْ أَعْدَاءِ آلِ مُحَمَّدٍ،

អល់ឡោះហ្ម៍ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *ដែលមានការអត់ធ្មត់ក្នុងពេលមានឧបសគ្គ* មានន័យថា ក្នុងពេលប្រយុទ្ធតទល់សត្រូវពួកគេ ។ មិនមានសត្រូវណាអរិភូត (គឺសត្រូវកំណាចដាច់គេ) ជាងអ៊ីប្លីសلعنه اللهនិងបណ្តាបនបះបោររបស់វាلعنه اللهទេ ។ បុគ្គលអាចរុញច្រានវាلعنه اللهនិងពួកវាទាំងនោះបានដោយមធ្យោបាយស្វ៉ូឡាវ៉ាតឧទ្ទិសមូហ៊ាំម៉ាដ្ឋំصلى الله عليه وآله وسلمនិងព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាថ្លៃថ្លាعليهم السلامរបស់មូហ៊ាំម៉ាដ្ឋំصلى الله عليه وآله وسلم ។ *ក្នុងពេលមានទុក្ខវេទនា* គឺភាពក្រីក្រនិងសេចក្តីលំបាក ។ មិនមានទេភាពក្រីក្រដែលធំជាងភាពក្រីក្ររបស់អ្នកមានសទ្ធាដែលចាំបាច់ត្រូវហោមាត់សូមសត្រូវរបស់ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តាعليهم السلامរបស់មូហ៊ាំម៉ាដ្ឋំصلى الله عليه وآله وسلم ។

يَصْبِرُ عَلَى ذَلِكَ، وَ يَرَى مَا يَأْخُذُهُ مِنْ مَالِهِمْ مَغْنَماً يَلْعَنُهُمْ بِهِ، وَ يَسْتَعِينُ بِمَا يَأْخُذُهُ عَلَى تَجْدِيدِ ذِكْرِ وَلاَيَةِ اَلطَّيِّبِينَ اَلطَّاهِرِينَ. « وَ حِينَ اَلْبَأْسِ » عِنْدَ شِدَّةِ اَلْقِتَالِ يَذْكُرُ اَللَّهَ، وَ يُصَلِّي عَلَى مُحَمَّدٍ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ عَلَى عَلِيٍّ وَلِيِّ اَللَّهِ، وَ يُوَالِي بِقَلْبِهِ وَ لِسَانِهِ أَوْلِيَاءَ اَللَّهِ، وَ يُعَادِي كَذَلِكَ أَعْدَاءَ اَللَّهِ.

អ្នកនោះត្រូវអត់ធ្មត់ប្រការនេះ ត្រូវគិតថាអ្វីដែលខ្លួនបានមកនោះជាទ្រព្យឈ្លើយសឹកហើយដាក់បណ្តាសាពួកគេ (គឺពួកសត្រូវរបស់អាស្ស់លុល-បៃត៍عليهم السلام) ។ អ្នកនោះត្រូវស្វែងរកជំនួយដោយនឹករលឹកសាជាថ្មីឡើងវិញដល់វីឡាយ៉ាស្ស់របស់បុគ្គលថ្លៃថ្លា បុគ្គលបរិសុទ្ធជ្រះថ្លាعليهم السلام ។ *ក្នុងពេលមានភយន្តរាយ* ក្នុងពេលដែលមានការប្រយុទ្ធខ្លាំង ចូរអ្នកនោះនឹកដល់អល់ឡោះហ្ម៍ﷻ ស្វ៉ូឡាវ៉ាតឧទ្ទិសមូហ៊ាំម៉ាដ្ឋំصلى الله عليه وآله وسلم រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ម៍صلى الله عليه وآله وسلم និងអាលីصلوات الله عليه والسلام ព្រះអនុរក្សصلوات الله عليه والسلامរបស់អល់ឡោះហ្ម៍ﷻ ចូរស្រឡាញ់មិត្តរបស់អល់ឡោះហ្ម៍ﷻដោយចិត្តនិងអណ្តាត (មាត់) ស្អប់សត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្ម៍ﷻដូចនេះដែរ ។

قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « أُولٰئِكَ » أَهْلُ هَذِهِ اَلصِّفَاتِ اَلَّتِي ذَكَرَهَا، اَلْمَوْصُوفُونَ بِهَا « اَلَّذِينَ صَدَقُوا » فِي إِيمَانِهِمْ فَصَدَّقُوا أَقَاوِيلَهُمْ بِأَفَاعِيلِهِمْ. « وَ أُولٰئِكَ هُمُ اَلْمُتَّقُونَ » لِمَا أُمِرُوا بِاتِّقَائِهِ مِنْ عَذَابِ اَلنَّارِ، وَ لِمَا أُمِرُوا بِاتِّقَائِهِ مِنْ شُرُورِ اَلنَّوَاصِبِ اَلْكُفَّارِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 589)

អល់ឡោះហ្ម៍ﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *នរជនទាំងនេះ* ដែលអញﷻបានថ្លែងរៀបរាប់ខាងលើនេះ *ជាអ្នកមានសច្ចៈ* ក្នុងជំនឿ ដូច្នេះពួកគេសច្ចៈទាំងសម្តី ទាំងទង្វើ *ជាសទ្ធាធិមុត្ត* ពេលគេបញ្ជាឲ្យពួកគេប្រយ័តខ្លួនអំពីទណ្ឌកម្មភ្លើងនរក ពេលគេបញ្ជាឲ្យពួកគេប្រយ័តខ្លួនអំពីទង្វើអាក្រក់របស់ពួកណាស៊ីប៊ី (គឺពួកស្អប់អាស្ស់លុល-បៃត៍عليهم السلام) ឥតសាសនា ។» ((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام ខណ្ឌ 353)

***

أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ: اَلْمَرْوِيُّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ وَ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ) «ذَوِي الْقُرْبَى: قَرَابَةُ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». (مجمع البيان 1:477)**

អាប៊ូ អ៊ុលី អាល់-ត្ប៊ារ៉ាសុីបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ាកុ៉ប្ហារ صلوات الله عليه والسلام និងអាប៊ូ អ៊ុប់ឌុលឡោះ ហ្ន៑ ដែលមានវចន:ថា: *«[២:១៧៧] បណ្តាញាតិជិតស្និទ្ធ* គឺសាច់ញាតិរបស់ព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم ។»
(مجمع البيان 1: 477)

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِصَاصُ فِي ٱلۡقَتۡلَىۖ ٱلۡحُرُّ بِٱلۡحُرِّ وَٱلۡعَبۡدُ بِٱلۡعَبۡدِ وَٱلۡأُنثَىٰ بِٱلۡأُنثَىٰۚ فَمَنۡ عُفِيَ لَهُۥ مِنۡ أَخِيهِ شَيۡءٞ فَٱتِّبَاعُۢ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَأَدَآءٌ إِلَيۡهِ بِإِحۡسَٰنٖۗ ذَٰلِكَ تَخۡفِيفٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَرَحۡمَةٞۗ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٞ ١٧٨

១៧៨. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ គេបានដាក់បញ្ញត្តិឲ្យពួកអ្នកធ្វើទណ្ឌកម្មធួននឹងកំហុស (គឺដើម្បីសងសឹក) ក្នុងករណីឃាតកម្ម (គឺពេលអ្នកណាមួយត្រូវគេសម្លាប់) [ដោយមានលក្ខណ្ឌដូចតទៅគឺ:] អ្នកមានសេរីភាពសងអ្នកមានសេរីភាព ទាស:សងទាស: ស្ត្រីសងស្ត្រី ។ តែអ្នកណាមួយបានទទួលការអត់ឱនពីគេ (គឺអ្នករងទុក្ខខាងអ្នកស្លាប់ គឺទាយាទរបស់អ្នកស្លាប់) ការទាមទារ[ថ្លៃសងបំណុលឈាម]ត្រូវប្រតិបត្តិទៅតាមគន្លងច្បាប់ [ភាគីឃាតករ]ត្រូវសងគេ (គឺសងអ្នករងទុក្ខខាងអ្នកស្លាប់) ដោយវិធីល្អប្រពៃបំផុត ។ នេះជាការបន្ធូរបន្ថយ[ទោស]ពីព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកនិងជាព្រះករុណាមេត្តា ។ អ្នកណាមួយបានប្រព្រឹត្តល្មើសក្រោយពីនេះ អ្នកនោះនឹងទទួលទណ្ឌកម្មឈឺចាប់ ។

وَلَكُمۡ فِي ٱلۡقِصَاصِ حَيَوٰةٞ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ١٧٩

១៧៩. មាន[ការធានា]ជីវិតសម្រាប់ពួកអ្នកក្នុងទណ្ឌកម្មធួននឹងកំហុស ឱបណ្តាអ្នកមានវិចារណញ្ញាណអើយ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងខ្លាចក្រែង (គឺមានសទ្ធាស៊ប់ចិត្តចំពោះអល់ឡោះ ហ្ន៑) ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៧៨-១៧៩

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: قَالَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ: « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلَى » يَعْنِي الْمُسَاوَاةَ، وَ أَنْ يُسْلَكَ بِالْقَاتِلِ طَرِيقُ الْمَقْتُولِ الَّذِي سَلَكَهُ بِهِ لَمَّا قَتَلَهُ « الْحُرُّ بِالْحُرِّ وَ الْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَ الْأُنْثَى بِالْأُنْثَى » تُقْتَلُ الْمَرْأَةُ بِالْمَرْأَةِ إِذَا قَتَلَتْهَا.

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ៊ុាស់ការី صلوات الله عليه والسلام) មានវចន:ថាអ៊ីមុាំអ៊ុលី ប៊ិន អាល់-ហ្ជ្រ៉ូសៃន៑ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: *«[២:១៧៨] ណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ គេបានដាក់បញ្ញត្តិឲ្យពួកអ្នកធ្វើទណ្ឌកម្មធួននឹងកំហុសក្នុងករណីឃាតកម្ម* មានន័យថាស្មើគ្នា ។ ឃាតករសម្លាប់គេយ៉ាងណា ត្រូវសម្លាប់ឃាតករនោះយ៉ាងនោះដែរ (ពោលគឺ សម្លាប់តាមរបៀបដូចគ្នា) ។ *អ្នកមានសេរីភាពសងអ្នកមានសេរីភាព ទាស:សង*

ទាស: ស្ត្រីសងស្ត្រី ត្រូវសម្លាប់ស្ត្រីដោយស្រី បើស្ត្រីត្រូវគេសម្លាប់ ។

« فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ » فَمَنْ عُفِيَ لَهُ – اَلْقَاتِلُ – وَ رَضِيَ هُوَ وَ وَلِيُّ اَلْمَقْتُولِ أَنْ يَدْفَعَ اَلدِّيَةَ وَ عَفَا عَنْهُ بِهَا « فَاتِّبَاعٌ » مِنَ اَلْوَلِيِّ (اَلْمُطَالَبَةُ، وَ) تَقَاصُّ « بِالْمَعْرُوفِ وَ أَدَاءٌ » مِنَ (اَلْمَعْفُوِّ لَهُ) اَلْقَاتِلِ « بِإِحْسَانٍ » لاَ يُضَارُّهُ وَ لاَ يُمَاطِلُهُ [لِقَضَائِهَا] « ذٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَ رَحْمَةٌ » إِذْ أَجَازَ أَنْ يَعْفُوَ وَلِيُّ اَلْمَقْتُولِ عَنِ اَلْقَاتِلِ عَلَى دِيَةٍ يَأْخُذُهَا، فَإِنَّهُ لَوْ لَمْ يَكُنْ لَهُ إِلاَّ اَلْقَتْلُ أَوِ اَلْعَفْوُ لَقَلَّمَا طَابَ نَفْسُ وَلِيِّ اَلْمَقْتُولِ بِالْعَفْوِ بِلاَ عِوَضٍ يَأْخُذُهُ فَكَانَ قَلَّمَا يَسْلَمُ اَلْقَاتِلُ مِنَ اَلْقَتْلِ.

តែអ្នកណាមួយបានទទួលការអត់ឱនពីគេ អ្នកណាអត់ទោសឲ្យឃាតករ ហើយទាយាទរបស់អ្នកដែលត្រូវគេសម្លាប់នោះពេញចិត្តនឹងការអត់ឱននេះដែរ ឃាតករនឹងបានទទួលការអត់ឱនដោយសងបំណុលឈាម អាស្រ័យហេតុនេះ *ការទាមទារ[ថ្លៃសងបំណុលឈាម]ត្រូវប្រតិបត្តិទៅ* ពីសំណាក់ទាយាទ ដើម្បីពិនិត្យមើលតម្លៃសងបំណុលឈាម *តាមគន្លងច្បាប់ ហើយត្រូវសងគេ* គឺសងអ្នកដែលបានអត់ឱនឲ្យឃាតករនោះ *ដោយវិធីល្អប្រពៃបំផុត* ដោយមិនធ្វើឲ្យគេឈឺចាប់ ហើយមិនបណ្តែតបណ្តោយពេលទេក្នុងការសងគេនោះ ។ *នេះជាការបន្ទូរបន្ទន្ទ្រាយពីព្រះម្ចាស់ពួកអ្នកនិងជាព្រះករុណាមេត្តា* អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាអនុញ្ញាតឲ្យទាយាទរបស់បុគ្គលដែលត្រូវសម្លាប់នោះអត់ឱនឲ្យឃាតករបានដោយទទួលយកប្រាក់សងបំណុលឈាម ។ ប្រសិនបើគេមិនដាក់កម្រិតមកលើអ្នកនោះនូវប្រការណាមួយទេ លើកលែងតែដាក់កម្រិតឲ្យសម្លាប់ឬលើកទោសឲ្យនោះ ច្បាស់ជាកម្រមានទាយាទណាមួយរបស់បុគ្គលដែលត្រូវគេសម្លាប់នោះព្រមទទួលយកប្រាក់សងបំណុលឈាម ច្បាស់ជាកម្រមានឃាតករណាមួយគេចផុតពីការសម្លាប់ ។

« فَمَنِ اِعْتَدىٰ بَعْدَ ذٰلِكَ » مَنِ اِعْتَدَى بَعْدَ اَلْعَفْوِ عَنِ اَلْقَتْلِ بِمَا يَأْخُذُهُ مِنَ اَلدِّيَةِ فَقَتَلَ اَلْقَاتِلَ بَعْدَ عَفْوِهِ عَنْهُ بِالدِّيَةِ اَلَّتِي بَذَلَهَا وَ رَضِيَ هُوَ بِهَا « فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ » فِي اَلْآخِرَةِ عِنْدَ اَللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ فِي اَلدُّنْيَا اَلْقَتْلُ بِالْقِصَاصِ لِقَتْلِهِ مَنْ لاَ يَحِلُّ لَهُ قَتْلُهُ.

អ្នកណាមួយបានប្រព្រឹត្តល្មើសក្រោយពីនេះ ក្រោយពីបានអត់ឱនឲ្យឃាតករហើយដោយបានទទួលយកប្រាក់សងបំណុលឈាមពីឃាតករនោះ អ្នកនោះបានសម្លាប់ឃាតករនោះបន្ទាប់ពីបានអភ័យទោសឲ្យឃាតករនោះដោយយកប្រាក់សងបំណុលឈាមដែលឃាតករនោះខិតខំប្រគល់ឲ្យ ហើយខិតខំផ្តាប់ផ្ទុណបុគ្គលនោះ (គឺទាយាទរបស់បុគ្គលដែលត្រូវគេសម្លាប់) *អ្នកនោះនឹងទទួលទណ្ឌកម្មឈឺចាប់* ក្នុងលោកមុខជាមួយអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ា ហើយនៅក្នុងលោកនេះ អ្នកនោះនឹងត្រូវសម្លាប់តាមច្បាប់ធ្វើទណ្ឌកម្មធួននឹងកំហុស (القصاص) ពីព្រោះគេមិនអនុញ្ញាតឲ្យបុគ្គលនោះសម្លាប់ឃាតករទេ ។

قَالَ اَللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: « وَ لَكُمْ » يَا أُمَّةَ مُحَمَّدٍ « فِي اَلْقِصَاصِ حَيَاةٌ » لِأَنَّ مَنْ هَمَّ بِالْقَتْلِ فَعَرَفَ أَنَّهُ يُقْتَصُّ مِنْهُ، فَكَفَّ لِذَلِكَ عَنِ اَلْقَتْلِ كَانَ حَيَاةً لِلَّذِي [كَانَ] هَمَّ بِقَتْلِهِ، وَ حَيَاةً لِهَذَا اَلْجَانِي اَلَّذِي أَرَادَ أَنْ يَقْتُلَ، وَ حَيَاةً لِغَيْرِهِمَا مِنَ اَلنَّاسِ، إِذَا عَلِمُوا أَنَّ اَلْقِصَاصَ وَاجِبٌ لاَ يَجْرَءُونَ عَلَى اَلْقَتْلِ مَخَافَةَ اَلْقِصَاصِ « يَا أُولِي اَلْأَلْبَابِ » أُولِي اَلْعُقُولِ « لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ » .

អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៧៩] មាន[ការធានា]ជីវិតសម្រាប់ពួកអ្នកក្នុងទណ្ឌកម្មធួននឹងកំហុស* ឱសហគមន៍របស់មូហាំម៉ាដ្ធ៉ូ ﷺ អើយ ពីព្រោះអ្នកណាប៉ងចង់សម្លាប់ អ្នកនោះនឹងដឹងថាច្បាប់ធ្វើទណ្ឌកម្មធួននឹងកំហុស (القصاص) នឹងត្រូវប្រព្រឹត្តចំពោះអ្នកនោះ ។ ដូច្នេះអ្នកនោះនឹងចៀសវាងការ

សម្លាប់នោះ ។ ដូច្នេះអាស្រ័យច្បាប់នេះ អ្នកដែលប៉ងចង់សម្លាប់គេនិងអ្នកដែលត្រូវគេប៉ងចង់សម្លាប់នោះនឹងមានជីវិតរស់រាន ។ ឯមនុស្សឯទៀតក្រៅពីបុគ្គលទាំងពីរនាក់នេះក៏មានជីវិតរស់រានដែរពេលពួកគេដឹងថាច្បាប់ធ្វើទណ្ឌកម្មធួននឹងកំហុសនោះ (القصاص) ជាកាតព្វកិច្ច ពួកគេនឹងមិនព្រហើនសម្លាប់ទេព្រោះតែខ្លាចត្រូវធ្វើទោសធួន (القصاص) *ឱបណ្តាអ្នកមានវិចារណញ្ញាណអើយ* អ្នកមានប្រាជ្ញា *ដើម្បីពួកអ្នកនឹងខ្លាចក្រែង ។*

قَالَ عَلِيُّ بْنُ اَلْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ: عِبَادَ اَللَّهِ هَذَا قِصَاصُ قَتْلِكُمْ لِمَنْ تَقْتُلُونَهُ فِي اَلدُّنْيَا وَ تُفْنُونَ رُوحَهُ، أَ وَ لاَ أُنَبِّئُكُمْ بِأَعْظَمَ مِنْ هَذَا اَلْقَتْلِ، وَ مَا يُوجِبُ [اَللَّهُ] عَلَى قَاتِلِهِ مِمَّا هُوَ أَعْظَمُ مِنْ هَذَا اَلْقِصَاصِ؟ قَالُوا: بَلَى يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ.

អ៊ីម៉ាំអ៊ីលី ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ីសែន៑ មានវចន:ថា៖ «បាវអល់ឡោះហ្ស៊ីអ៊ីយ នេះគឺច្បាប់ធ្វើទណ្ឌកម្មធួននឹងកំហុស (القصاص) សម្រាប់អស់លោកដែលសម្លាប់គេក្នុងលោកនេះ ដែលបំផ្លាញជីវិតគេ ។ ចង់ឲ្យខ្ញុំ៑ប្រាប់ទេថាអ្វីទៅដែលធំជាងការសម្លាប់មួយនេះ ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ីតម្រូវឲ្យឃាតករត្រូវទទួលទណ្ឌកម្មធ្ងន់ជាងច្បាប់ធ្វើទណ្ឌកម្មធួននឹងកំហុសនេះ (القصاص) ?» ពួកគេបានទូលថា៖ «ចង់ព្រះរាជបុត្រ៑របស់រ៉ាស៊ូលុលឡោះ៑ហ្ស៊ីអ៊ីយ ។»

قَالَ: أَعْظَمُ مِنْ هَذَا اَلْقَتْلِ أَنْ تَقْتُلَهُ قَتْلاً لاَ يَنْجَبِرُ، وَ لاَ يَحْيَى بَعْدَهُ أَبَداً. قَالُوا: مَا هُوَ؟ قَالَ: أَنْ تُضِلَّهُ عَنْ نُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ وَ عَنْ وَلاَيَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَ تَسْلُكَ بِهِ غَيْرَ سَبِيلِ اَللَّهِ، وَ تُغْرِيَهُ بِاتِّبَاعِ طَرِيقِ أَعْدَاءِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ اَلْقَوْلِ بِإِمَامَتِهِمْ وَ دَفْعِ عَلِيٍّ عَنْ حَقِّهِ، وَ جَحْدِ فَضْلِهِ، وَ لاَ تُبَالِيَ بِإِعْطَائِهِ وَاجِبَ تَعْظِيمِهِ. فَهَذَا هُوَ اَلْقَتْلُ اَلَّذِي هُوَ تَخْلِيدُ هَذَا اَلْمَقْتُولِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ ، خَالِداً مُخَلَّداً أَبَداً فَجَزَاءُ هَذَا اَلْقَتْلِ مِثْلُ ذَلِكَ اَلْخُلُودِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , صفحه 595)

អ៊ីម៉ាំ៑មានវចន:ថា៖ «ធំជាងការសម្លាប់នេះគឺបុគ្គលដែលបានសម្លាប់គេដោយការសម្លាប់មួយដែលមិនអាចកែបាន មិនអាចធ្វើឲ្យមានជីវិតវិញបានក្រោយពីបានសម្លាប់ហើយ ។» ពួកគេបានសួរថា៖ «នោះគឺអ្វី ?» អ៊ីម៉ាំ៑មានវចនថា៖ «ពេលអស់លោកធ្វើឲ្យគេវង្វេងចេញពីសាស្ត្រាភាពរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ៑ (គឺធ្វើឲ្យគេមិនទទួលស្គាល់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ៑ជារ៉ាស៊ូលុលឡោះ៑ហ្ស៊ីអ៊ីយ) ធ្វើឲ្យគេចេញពីវីឡាយ៉ាសុ៌រប៉ាស់អ៊ីលី ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប ដឹកនាំគេទៅកាន់មាគ៌ាផ្សេងពីមាគ៌ារបស់អល់ឡោះ៑ហ្ស៊ីអ៊ីយ បញ្ជោតគេឲ្យតាមមាគ៌ាសត្រូវរបស់ប៉ាស់អ៊ីលី៑ បញ្ជោតគេដោយសម្តីពួកអ៊ីម៉ាំ៑ប៉ាស់ពួកគេ បំបាត់សិទ្ធិ៑ប៉ាស់អ៊ីលី៑ មិនទទួលស្គាល់គុណសម្បត្តិ៑ប៉ាស់អ៊ីលី៑ទេ ហើយមិនអើពើគោរពអ៊ីលី៑ដែលជាកាតព្វកិច្ចខានមិនបាននោះទេ ។ នេះគឺការសម្លាប់ដែលធ្វើឲ្យអ្នកដែលត្រូវគេសម្លាប់នោះនៅក្នុងភ្លើងនរកហ្ជាត ។ ដូច្នេះការតបស្នងការសម្លាប់មួយនេះគឺអ្នកសម្លាប់គេនឹងនៅក្នុងភ្លើងនរកហ្ជាតដែរ ។» (التفسير الإمام العسكري (عليه السلام)) ១ណ្ឌ 354-355)

***

مُحَمَّدُ بْنُ خَالِدٍ الْبَرْقِيُّ: عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: "يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ" أَ هِيَ لِجَمَاعَةِ الْمُسْلِمِينَ؟ قَالَ: «هِيَ لِلْمُؤْمِنِينَ خَاصَّةً». (تفسير العيّاشي 75/ 159: 1)**

មូហ្ហាំ៑ម៉ាដ្ឋ៑ ប៊ិន ខ៑លីដ្ឋ អាល់-បារ៉ាគ្ហ៑ីបានថ្លែង តមកពីមិត្តលោក តមកពីអាប៊ូ អ៊ាប់ឌុ្ឌលឡោះ៑ហ្ស៊ីអ៊ីយ

អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ ﷻ *[២:១៧៨] បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអើយ គេបានដាក់កម្រិតឲ្យពួកអ្នកធ្វើទណ្ឌកម្មធួននឹងកំហុស* ថាតើសម្រាប់មុស្លីមទាំងអស់មែនទេ ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «សម្រាប់មុមីន (គឺអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា) ជាពិសេស ។» (تفسير العيّاشي 1 : 75 / 159)

كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا ٱلْوَصِيَّةُ لِلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾

១៨០. គេបានដាក់បញ្ញត្តិលើពួកអ្នក ពេលមរណកាលមកដល់អ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកអ្នក បើអ្នកនោះមានទ្រព្យ ឲ្យអ្នកនោះធ្វើមរតកសាសន៍ (សំបុត្របណ្ដាំចុងក្រោយ សំបុត្រប្រគល់ទ្រព្យ) ឲ្យទៅឪពុកម្ដាយខ្លួននិងបណ្ដាញាតិជិតស្និទ្ធ តាមវិធីល្អប្រពៃបំផុត ។ នេះជាករណីយកិច្ចលើបណ្ដាសទ្ធាធិមុត្ត (គឺអ្នកជឿអល់ឡោះហ្ស៊ប់ចិត្ត) ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៨០

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنِ ابْنِ بُكَيْرٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنِ الْوَصِيَّةِ لِلْوَارِثِ، فَقَالَ: »تَجُوزُ«. قَالَ: ثُمَّ تَلَا هَذِهِ الْآيَةَ: إِنْ تَرَكَ خَيْراً الْوَصِيَّةُ لِلْوالِدَيْنِ وَ الْأَقْرَبِينَ».

[...] មូហាំម៉ាដ់ ប៊ិន មុស្លីមបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីការផ្ទេរមរតកឲ្យទៅទាយាទ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «គេអនុញ្ញាត ។» បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សូត្រអាយ៉ាស់នេះ *[២:១៨០] គេបានដាក់បញ្ញត្តិលើពួកអ្នក ពេលមរណកាលមកដល់អ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកអ្នក បើអ្នកនោះមានទ្រព្យ ឲ្យអ្នកនោះធ្វើមរតកសាសន៍ ឲ្យទៅឪពុកម្ដាយខ្លួននិងបណ្ដាញាតិជិតស្និទ្ធ ។»* (الكافي 7 : 10 / 5)

***

الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ عَمَّارِ بْنِ مَرْوَانَ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: "إِنْ تَرَكَ خَيْراً الْوَصِيَّةُ". قَالَ: «حَقٌّ جَعَلَهُ اللَّهُ فِي أَمْوَالِ النَّاسِ لِصَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ». قَالَ: قُلْتُ: لِذَلِكَ حَدٌّ مَحْدُودٌ؟ قَالَ: «نَعَمْ». قُلْتُ: كَمْ؟ قَالَ: «أَدْنَاهُ السُّدُسُ، وَ أَكْثَرُهُ الثُّلُثُ». (تفسير العيّاشي 1: 76/ 163)**

អាល់-អ៊ៃយ៉ាស៊្លីបានតំណាលតមកពីអាម៉ារ ប៊ិន ម៉ារវ៉ាន តមកពីអាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ ﷻ *[២:១៨០] បើអ្នកនោះមានទ្រព្យ* គឺមរតក ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «នេះគឺសិទ្ធិដែលអល់ឡោះហ្ ﷻ ដាក់មកលើទ្រព្យរបស់មនុស្សដើម្បីឲ្យទៅម្ចាស់ព្រះរាជបញ្ជានេះ (គឺអាល់-ក៏អ៊ុំម صلوات الله عليه والسلام) ។» ខ្ញុំបានសួរថា៖ «តើមានកម្រិតទេ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «មាន ។» ខ្ញុំបានសួរថា៖ «ប៉ុន្មានទៅ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «តិចបំផុតមួយភាគប្រាំមួយ ច្រើនបំផុតមួយភាគបី ។» (تفسير العيّاشي 1: 76/ 163)

***

عَنِ السَّكُونِيِّ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «مَنْ لَمْ يُوصِ عِنْدَ مَوْتِهِ لِذَوِي قَرَابَتِهِ مِمَّنْ لاَ يَرِثُ، فَقَدْ

حَتَمَ عَمَلَهُ بِمَعْصِيَةٍ». (تفسير العيّاشي 76/ 166: 1)**

អាល់-សាគូនីបានតំណាលតមកពីយ៉ាកុ៉ហ្ការ ប៊ិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ តមកពីឪពុកលោក តមកពីអ៊ីមុាលីصلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ «នៅពេលស្លាប់ អ្នកណាមិនផ្ទេរមរតកឲ្យទៅសាច់ញាតិជិតស្និទ្ធរបស់ខ្លួនដែលមិនមែនជាទាយាទរបស់ខ្លួនទេ អ្នកនោះបានបញ្ចប់ទង្វើដោយបទល្មើស ។» (تفسير العيّاشي 1: 76/ 166)

***

عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "كُتِبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ خَيْراً الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَ الْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ". قَالَ: «هِيَ مَنْسُوخَةٌ، نَسَخَتْهَا آيَةُ الْفَرَائِضِ الَّتِي هِيَ الْمَوَارِيثُ "فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ" يَعْنِي بِذَلِكَ الْوَصِيَّ». (تفسير العيّاشي 77/ 167: 1)**

អ៊ីបនូ មុសកាន់បានតំណាលតមកពីអាប៊ូ បាស្ស៊ៀរដែលបានតំណាលតមកពីអ៊ីមុាំមួយអង្គصلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីមុាំទី៥ ឬ ទី៦صلوات الله عليه والسلام) អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាលី *[២:១៨០] គេបានដាក់បញ្ញត្តិលើពួកអ្នក ពេលមរណកាលមកដល់អ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកអ្នក បើអ្នកនោះមានទ្រព្យ ឲ្យអ្នកនោះធ្វើមរតកសាសន៍ (សំបុត្របណ្តាំចុងក្រោយ សំបុត្រប្រគល់ទ្រព្យ) ឲ្យទៅឪពុកម្តាយខ្លួននិងបណ្តាញាតិជិតស្និទ្ធ តាមវិធីល្អប្រពៃបំផុត ។ នេះជាករណីយកិច្ចលើបណ្តាសទ្ធាធិមុត្ត (គឺអ្នកជឿអល់ឡោះហ្ស៊ីសប៊ីចិត្ត) ។* អ៊ីមុាំصلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «អាយ៉ាស៊ុំនេះត្រូវលើកចោល ។ អាយ៉ាស៊ុំមួយនេះជាអាយ៉ាស៊ុំកាតព្វកិច្ចផ្ទេរមរតកដែលលើកអាយ៉ាស៊ុំនេះចោលគឺ៖ *[២:១៨១] អ្នកណាមួយកែប្រែមរតកសាសន៍ (គឺបង្ខូចមរតកសាសន៍) ក្រោយពីបានឮមរតកសាសន៍នោះហើយ បាបធ្លាក់មកលើតែបណ្តាអ្នកណាដែលបានកែប្រែមរតកសាសន៍ទេ* មានន័យថាអ្នកទទួលភារកិច្ចនោះ ។» (تفسير العيّاشي 1: 77/ 167)

فَمَنۢ بَدَّلَهُۥ بَعۡدَ مَا سَمِعَهُۥ فَإِنَّمَآ إِثۡمُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ١٨١

១៨១. អ្នកណាមួយកែប្រែមរតកសាសន៍ (គឺបង្ខូចមរតកសាសន៍) ក្រោយពីបានឮមរតកសាសន៍នោះហើយ (គឺពាក្យបណ្តាំរបស់អ្នកស្លាប់ដោយមិនបានធ្វើតាមពាក្យបណ្តាំនោះ) បាបធ្លាក់មកលើតែបណ្តាអ្នកណាដែលបានកែប្រែមរតកសាសន៍ទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីទ្រង់សវនាការ ព្រះអង្គទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ។

فَمَنۡ خَافَ مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوۡ إِثۡمٗا فَأَصۡلَحَ بَيۡنَهُمۡ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٨٢

១៨២. តែអ្នកណាមួយខ្លាចម្ចាស់បណ្តាំលំអៀង[ទៅរកផ្លូវខុស] ឬធ្វើអំពើបាប ហើយអ្នកនោះបានសម្រុះសម្រួលរវាងភាគីនានា (គឺបណ្តាអ្នកទទួលមរតក ស្របតាមច្បាប់អល់ឡោះហ្ស៊ី) ពុំមានបាបលើអ្នកនោះទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីអត់ឱន ព្រះអង្គមានព្រះមេត្តាករុណាប្រណី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុំ ១៨១-១៨២

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عِيسَى، عَنْ حَرِيزٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ رَجُلٍ أَوْصَى بِمَالِهِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ. فَقَالَ: «أَعْطِهِ لِمَنْ أَوْصَى بِهِ لَهُ، وَ إِنْ كَانَ يَهُودِيّاً أَوْ نَصْرَانِيّاً، إِنَّ اللَّهَ

تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يَقُولُ: فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ ما سَمِعَهُ فَإِنَّما إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ إِنَّ اللهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ».

[...]មូហ្ហាំម៉ាដ្ <ប៊ិនមុស្លីមបានតំណាលថាខ្ <ុំបានសួរអាប ូ អ្ <ាប់ឌ្ <ុលឡោ:ហ្ <ាsalaw atullah alayhi wa salamអំពីបុរសដែលចែកទ្រព្យ មរតកនៅលើមាគ៌ាអល់ឡោ:ហ្ <ាﷻ ។ ព្រ:អង្គsalaw atullah alayhi wa salamមានវចន:ថា: «ចូរឲ្យទ្រព្យមរតកនោ:ទៅអ្នកណា ដែលបុរសនោ:ចែកឲ្យ ទោ:បីអ្នកនោ:ជាយ៉ាហ្ <ូឌ្ <ីឬជាគ្រិស្តសាសនិកក៏ដោយ ។ អល់ឡោ:ហ្ <ាﷻមាន ព្រ:បន្ទ្ <ូលថា: *[២:១៨១] អ្នកណាមួយកែប្រែមរតកសាសន៍ (គឺបង្ <ូចមរតកសាសន៍) ក្រោយពីបានឮ មរតកសាសន៍នោ:ហើយ (គឺពាក្យបណ្តា <ំរបស់អ្នកស្លាប់ដោយមិនបានធ្វើតាមពាក្យបណ្តា <ំនោ:) បាប ធ្លាក់មកលើតែបណ្តាអ្នកណាដែលបានកែប្រែមរតកសាសន៍ទេ ។ អល់ឡោ:ហ្ <ាទ្រង់សវនាការ ព្រ:អង្គ ទ្រង់ញាណសព្វសារពើ ។»* (الكافي 7 : 14 / 1)

***

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سُوقَةَ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: "فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ ما سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ". قَالَ: «نَسَخَتْهَا الَّتِي بَعْدَهَا "فَمَنْ خَافَ مِنْ مُوصٍ جَنَفاً أَوْ إِثْماً" يَعْنِي الْمُوصَى إِلَيْهِ، إِنْ خَافَ جَنَفاً مِنَ الْمُوصِي إِلَيْهِ فِي ثُلُثِهِ جَمِيعاً، فِيمَا أَوْصَى بِهِ إِلَيْهِ، مِمَّا لاَ يَرْضَى اللَّهُ بِهِ فِي خِلاَفِ الْحَقِّ، فَلاَ إِثْمَ عَلَى الْمُوصَى إِلَيْهِ أَنْ يُبَدِّلَهُ إِلَى الْحَقِّ، وَ إِلَى مَا يَرْضَى اللَّهُ بِهِ مِنْ سَبِيلِ الْخَيْرِ». (تفسير العيّاشيّ 78/ 172: 1)**

មូហ្ហាំម៉ាដ្ <ុ ប៊ិន សៅ<ូ:ត្ <ុំបានតំណាលថាខ្ <ុំបានសួរ អាប ូ យ៉ាក ុ<ហ្ <ារsalaw atullah alayhi wa salamអំពីព្រ:បន្ទ្ <ូលអល់ឡោ:ហ្ <ាﷻ *[២:១៨១] អ្នកណាមួយកែប្រែមរតកសាសន៍ (គឺបង្ <ូចមរតកសាសន៍) ក្រោយពីបានឮមរតកសាសន៍ នោ:ហើយ (គឺពាក្យបណ្តា <ំរបស់អ្នកស្លាប់ដោយមិនបានធ្វើតាមពាក្យបណ្តា <ំនោ:) បាបធ្លាក់មកលើតែ បណ្តាអ្នកណាដែលបានកែប្រែមរតកសាសន៍ទេ ។* ព្រ:អង្គsalaw atullah alayhi wa salamមានវចន:ថា: «ត្រូ<មើលយោងទៅ អាយ៉ាស ុ<ីមួយទៀតក្រោយអាយ៉ាស ុ<ីនេ<ះគឺ: *[២:១៨២] តែអ្នកណាមួយខ្លាចម្ <ាស់បណ្តា <ំលំអៀងឬធ្វើ អំពើបាប* មានន័យថាអ្នកប្រតិបត្តិតាមម្ <ាស់បណ្តា <ំ បើអ្នកនេ:ខ្លាចម្ <ាស់បណ្តា <ំនោ:ធ្វើមិនត្រឹមត្រូ<ក្នុង ការចែកមរតក ដែលធ្វើឲ្យអល់ឡោ:ហ្ <ាﷻមិនសព្វព្រ:ហឫទ័យ ដែលលំអៀងសិទ្ធិគេ មិនមានបាបលើ អ្នកប្រតិបត្តិតាមម្ <ាស់បណ្តា <ំនេ:ទេបើអ្នកប្រតិបត្តិតាមម្ <ាស់បណ្តា <ំនេ:ផ្លាស់ប្ <ូរឲ្យត្រឹមត្រូ<វិញ ឲ្យស្រប តាមអ្វីដែលអល់ឡោ:ហ្ <ាﷻសព្វព្រ:ហឫទ័យនោ: តាមវិធីល្អប្រសើ< ។» (تفسير العياشي 1: 78/ 172)

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ١٨٣

១៨៣. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ ើយ គេបានដាក់បញ្ញត្តិលើពួកអ្នកឲ្យកាន់សីលត្រណមអាហារ ដូចដែលគេ បានដាក់បញ្ញត្តិលើអ្នកមុន>ពួកអ្នក>ូចមកហើយដែ< ដើម្ប ីពួកអ្នកនឹងខ្លាចក្រែង (គឺជឿ អល់ឡោ:ហ្ <ាស ប់ចិត្ត)

أَيَّامٗا مَّعۡدُودَٰتٖۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٖ فَعِدَّةٞ مِّنۡ أَيَّامٍ أُخَرَۚ وَعَلَى ٱلَّذِينَ يُطِيقُونَهُۥ فِدۡيَةٞ طَعَامُ مِسۡكِينٖۖ فَمَن تَطَوَّعَ خَيۡرٗا فَهُوَ خَيۡرٞ لَّهُۥۚ وَأَن تَصُومُواْ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ١٨٤

១៨៤. [ឲ្យកាន់សីលត្រណមអាហារ]តាមកំណត់ចំនួនថ្ង ។ អ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នកមានជម្ <ឺ ឬកំពុងធ្វើដំណ ើ< [អ្នកនោ:ត្រូ<កាន់សីលត្រណមអាហារ]ថ្ងៃផ្សេងឲ្យស្មើចំនួនថ្ងៃទាំងនោ: ។ រ ី

ឯនរជនណាដែលមិនអាចធ្វើដូច្នេះបានទេ ចូរនរជននោះទូទាត់សងដោយផ្គត់ផ្គង់អាហារដល់មនុស្សក្រខ្សត់ម្នាក់ ។ អ្នកណាមួយធ្វើល្អដោយស្ម័គ្រចិត្ត វាជាការល្អប្រពៃសម្រាប់អ្នកនោះ ។ កាន់សីលត្រណមអាហារជាការល្អប្រសើរសម្រាប់ពួកអ្នក បើពួកអ្នកដឹង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៨៣-១៨៤

ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ مَاجِيلَوَيْهِ، عَنْ عَمِّهِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي الْقَاسِمِ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللهِ الْبَرْقِيِّ، عَنْ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ الْبَرْقِيِّ، عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ جَبَلَةَ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَبْدِ اللهِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، عَنْ رَسُولِ اللهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، فِي مَسَائِلَ سَأَلَ عَنْهَا الْيَهُودُ، مِنْهَا: قَالَ الْيَهُودِيُّ: يَا مُحَمَّدُ، فَأَخْبِرْنِي لِأَيِّ شَيْءٍ فَرَضَ اللهُ الصَّوْمَ عَلَى أُمَّتِكَ بِالنَّهَارِ ثَلاَثِينَ يَوْماً، وَ فَرَضَ عَلَى الْأُمَمِ أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ؟

[...] អាល់-ហ៊ូសៃន៍ ប៊ិន អ៊ុប់ឌុលឡោះហ៍បានតំណាលតមកពីឪពុកលោក តមកពីព្រះអយ្យកោ صلوات الله عليه والسلام លោក អាល់-ហាសាន់ ប៊ិន អ៊ុលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាប៊ូ ត៏លិប ﷺ តមកពីរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ ﷺ អំពីសំណួររបស់យ៉ាហ៊ូឌីដែលសួរថា៖ «ម៉ូហ៊ាំម៉ាដ់ ﷺ អើយ ប្រាប់ខ្ញុំមកថាហេតុអ្វីអល់ឡោះហ៍ ﷻ បានតម្រូវឲ្យសហាគមន៍លោក ﷺ កាន់សីលត្រណមអាហារពេលថ្ងៃ សាមសិបថ្ងៃ ហើយបានតម្រូវឲ្យសហាគមន៍ឯទៀតលើសពីនេះ ?»

قَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «إِنَّ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) لَمَّا أَكَلَ مِنَ الشَّجَرَةِ بَقِيَتْ فِي بَطْنِهِ ثَلاَثِينَ يَوْماً، فَفَرَضَ اللَّهُ عَلَى ذُرِّيَّتِهِ الْجُوعَ وَ الْعَطَشَ ثَلاَثِينَ يَوْماً، وَ الَّذِي يَأْكُلُونَهُ تَفَضُّلٌ مِنَ اللهِ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيْهِمْ، وَ كَذَلِكَ كَانَ عَلَى آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فَفَرَضَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَى أُمَّتِي ذَلِكَ» ثُمَّ تَلاَ رَسُولُ اللهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) هَذِهِ الْآيَةَ: "كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيامُ كَما كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ * أَيّاماً مَعْدُوداتٍ".

ព្រះសាស្ដា ﷺ មានព្រះវចនៈថា៖ «កាលអាដាំ عليه السلام បានសោយ[អ្វីដែលមកពី]ដើមឈើនោះ វាបាននៅក្នុងពោះព្រះអង្គ عليه السلام សាមសិបថ្ងៃ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ៍ ﷻ បានតម្រូវឲ្យបណ្ដាកូនចៅព្រះអង្គ عليه السلام ឃ្លាន និងស្រេកសាមសិបថ្ងៃ ។ អ្វីដែលពួកគេបរិភោគនោះជាសេចក្ដីមេត្តាករុណារបស់អល់ឡោះហ៍ ﷻ មកលើពួកគេ ។ គេបានដាក់មកលើអាដាំ عليه السلام ដូចនេះ អល់ឡោះហ៍ ﷻ ក៏បានដាក់មកលើសហាគមន៍ខ្ញុំ ﷺ ដែរ ។» បន្ទាប់មករ៉ស៊ូលុលឡោះហ៍ ﷺ បានសូត្រអាយ៉ាស់នេះ *[២:១៨៣] បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអើយ គេបានដាក់បញ្ញត្តិលើពួកអ្នកឲ្យកាន់សីលត្រណមអាហារ ដូចដែលគេបានដាក់បញ្ញត្តិលើអ្នកមុនៗពួកអ្នករួចមកហើយដែរ ដើម្បីពួកអ្នកនឹងខ្លាចក្រែង [២:១៨៤] [ឲ្យកាន់សីលត្រណមអាហារ]តាមកំណត់ចំនួនថ្ងៃ ។*

قَالَ الْيَهُودِيُّ: صَدَقْتَ - يَا مُحَمَّدُ - فَمَا جَزَاءُ مَنْ صَامَهَا؟ قَالَ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «مَا مِنْ مُؤْمِنٍ يَصُومُ شَهْرَ رَمَضَانَ احْتِسَاباً، إِلاَّ أَوْجَبَ اللَّهُ لَهُ سَبْعَ خِصَالٍ: أَوَّلُهَا: يَذُوبُ الْحَرَامُ فِي جَسَدِهِ، وَ الثَّانِيَةُ: يَقْرُبُ مِنْ رَحْمَةِ اللهِ، وَ الثَّالِثَةُ: يَكُونُ قَدْ كَفَّرَ خَطِيئَةَ أَبِيهِ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ الرَّابِعَةُ: يُهَوِّنُ اللَّهُ عَلَيْهِ سَكَرَاتِ الْمَوْتِ، وَ الْخَامِسَةُ: أَمَانٌ مِنَ الْجُوعِ وَ الْعَطَشِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَ السَّادِسَةُ: يُعْطِيهِ اللَّهُ بَرَاءَةً مِنَ النَّارِ، وَ السَّابِعَةُ: يُطْعِمُهُ اللَّهُ مِنْ ثَمَرَاتِ الْجَنَّةِ».

បុរសយ៉ាហ្ជ៊ីឌីបានថា៖ «លោកﷺនិយាយពិត មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ﷺអ៊ីយ ។ តើបានរង្វាន់អ្វីពីការកាន់សីលត្រណមនេះ ?» ព្រះសាស្តាﷺមានព្រះវចនៈថា៖ «អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាណាកាន់សីលត្រណមអាហារ ខែរ៉ម៉ាដ្ឋនជាមុន (ដើម្បីរង្វាន់) អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻឲ្យអ្នកនោះបាននូវអត្ថប្រយោជន៍ប្រាំពីរ ។ មួយ មិនឲ្យរលាយបាត់នៅក្នុងខ្លួនអ្នកនោះទេ ។ ពីរ អ្នកនោះបាននៅជិតព្រះមេត្តាករុណារបស់អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻ ។ បីវានឹងទៅជាការលាងកំហុសរបស់អាដ្ធាំ(ﷺ) ព្រះបិតា(ﷺ)របស់អ្នកនោះ ។ បួន អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻនឹងឲ្យអ្នកនោះស្លាប់យ៉ាងងាយស្រួល ។ ប្រាំ រួចផុតពីការឃ្លាននិងការស្រេកថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ ប្រាំមួយ អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻនឹងដោះលែងអ្នកនោះពីភ្លើងនរក ។ ប្រាំពីរ អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻនឹងឲ្យអ្នកនោះបានបរិភោគផ្លែឈើឋានសួគ៌ ។»

قَالَ: صَدَقْتَ، يَا مُحَمَّدُ. (أمالي الصدوق: 161/ 1)**

បុរសយ៉ាហ្ជ៊ីឌីបានថា៖ «មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ់ﷺអ៊ីយ លោកﷺនិយាយពិត ។» (أمالي الصدوق: 161 / 1)

***

وَ عَنْهُ، فِي (الْفَقِيهِ): بِإِسْنَادِهِ عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ الْمِنْقَرِيِّ، عَنْ حَفْصِ بْنِ غِيَاثٍ النَّخَعِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: «إِنَّ شَهْرَ رَمَضَانَ لَمْ يَفْرِضِ اللَّهُ صِيَامَهُ عَلَى أَحَدٍ مِنَ الْأُمَمِ قَبْلَنَا». فَقُلْتُ لَهُ: فَقَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيامُ كَما كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ"؟ قَالَ: «إِنَّمَا فَرَضَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ صِيَامَ شَهْرِ رَمَضَانَ عَلَى الْأَنْبِيَاءِ دُونَ الْأُمَمِ، فَفَضَّلَ اللَّهُ بِهِ هَذِهِ الْأُمَّةَ، وَ جَعَلَ صِيَامَهُ فَرْضاً عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) وَ عَلَى أُمَّتِهِ». (من لا يحضره الفقيه 61/ 267: 1)**

[...] ហ្ជាហ្ជ៊ស្ស៊ អ៊ីបនូ ក៏យ៉ាស្ស៊ អាល់-ណាខ៏អ៊ីបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអាប៊ូ អ៊ុប៉ខ្ពុលឡោះហ្ជ៉ាﷺមានវចនៈថា៖ «ខែរ៉ម៉ាដ្ឋន អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻមិនដាក់វាលើសហគមន៍ណាមួយមុនយើងទេ ។» ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គﷺថា៖ «(មានន័យថាអ្វី) ព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻ *[២:១៨៣] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ៊ីយ គេបានដាក់បញ្ញត្តិលើពួកអ្នកឲ្យកាន់សីលត្រណមអាហារ ដូចដែលគេបានដាក់បញ្ញត្តិលើអ្នកមុនៗពួកអ្នកវ*ូ*ចមកហើយដែរ*?» ព្រះអង្គﷺមានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻបានតម្រូវឲ្យកាន់សីលត្រណមអាហារជាកាតព្វកិច្ចក្នុងខែរ៉ម៉ាដ្ឋនចំពោះតែព្រះសាស្តាទាំងឡាយ(ﷺ)ទេ ដាច់ឡែកពីសហគមន៍ទាំងឡាយ ។ អល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻស្រឡាញ់សហគមន៍នេះ ព្រះអង្គﷻបានដាក់ការកាន់សីលត្រណមអាហារជាកាតព្វកិច្ចលើរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ជ៉ាﷺនិងលើសហគមន៍ព្រះអង្គﷺដែរ ។» (من لا يحضره الفقيه 2 : 61 / 267)

***

الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الْبَرْقِيِّ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: "يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيامُ" قَالَ: «هِيَ لِلْمُؤْمِنِينَ خَاصَّةً». (تفسير العيّاشي 78/ 174: 1)**

អាល់-ណ្ហ៊ីយ៉ាស្ស៊ីបានតំណាលតមកពីអាល់-បារ្ធ៊ី តមកពីមិត្តយើង តមកពីអាប៊ូ អ៊ុប៉ខ្ពុលឡោះហ្ជ៉ាﷺអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៉ាﷻ *[២:១៨៣] បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអ៊ីយ គេបានដាក់បញ្ញត្តិលើពួកអ្នកឲ្យកាន់សីលត្រណមអាហារ ។* អ៊ីមុ៉ាﷺមានវចនៈថា៖ «នេះសម្រាប់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាជាពិសេស ។» (تفسير العيّاشي 1 : 78 / 174)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْجَوْهَرِيِّ، عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ، عَنْ سُفْيَانَ بْنِ دَاوُدَ، عَنْ سُفْيَانَ بْنِ عُيَيْنَةَ، عَنِ الزُّهْرِيِّ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، قَالَ: «فَأَمَّا صَوْمُ السَّفَرِ وَ الْمَرَضِ، فَإِنَّ الْعَامَّةَ قَدِ اخْتَلَفَتْ فِي ذَلِكَ؛ فَقَالَ قَوْمٌ: يَصُومُ، وَ قَالَ آخَرُونَ: لاَ يَصُومُ، وَ قَالَ قَوْمٌ: إِنْ شَاءَ صَامَ، وَ إِنْ شَاءَ أَفْطَرَ، وَ أَمَّا نَحْنُ فَنَقُولُ يُفْطِرُ فِي الْحَالَيْنِ جَمِيعاً؛ فَإِنْ صَامَ فِي السَّفَرِ أَوْ فِي حَالِ الْمَرَضِ فَعَلَيْهِ الْقَضَاءُ، فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: "فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضاً أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ" ». (الكافي 86/ 1: 4)**

[...] អាល់-ស៊ីរ:ហ្ស៊ីរីបានតំណាលតមកពីអ៊ុលី ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ីសៃន៑ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «ពាក់ព័ន្ធនឹងការកាន់សីលត្រណមអាហារសម្រាប់អ្នកធ្វើដំណើរនិងអ្នកឈឺ មុស្លីមទូទៅមិនស្របមតិគ្នាទេក្នុងរឿងនេ:។ ក្រុមមួយថា: "ឲ្យកាន់សីលត្រណមអាហារ" ក្រុមមួយទៀតថា: "មិនឲ្យកាន់សីលត្រណមអាហារទេ" មួយក្រុមទៀតថា: "បើចង់ ចូរធ្វើ។ បើមិនចង់ទេ កុំធ្វើ។" តែយើង عليهم السلام ថា: "កុំធ្វើនៅក្នុងករណីទាំងអស់នេ:ព្រោះអ្នកណាធ្វើនៅក្នុងពេលធ្វើដំណើរឬក្នុងពេលឈឺ អ្នកនោ:ត្រូវបំពេញ (គឺត្រូវកាន់សីលត្រណមអាហារម្ដងទៀត) ព្រោះអល់ឡោ:ហ្ស ជ ល ១ មានព្រះបន្ទូលថា: *[២:១៨៤] អ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នកមានជម្ងឺ ឬកំពុងធ្វើដំណើរ [អ្នកនោ:ត្រូវកាន់សីលត្រណមអាហារ]ថ្ងៃផ្សេងឲ្យស្មើចំនួនថ្ងៃទាំងនោ:។*» (الكافي 4 : 1 / 86)

***

الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «لَمْ يَكُنْ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَصُومُ فِي السَّفَرِ تَطَوُّعاً وَ لاَ فَرِيضَةً، يَكْذِبُونَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ وَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِكُرَاعِ الْغَمِيمِ عِنْدَ صَلاَةِ الْفَجْرِ، فَدَعَا رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) بِإِنَاءٍ فَشَرِبَ، وَ أَمَرَ النَّاسَ أَنْ يُفْطِرُوا، فَقَالَ قَوْمٌ: قَدْ تَوَجَّهَ النَّهَارُ، وَ لَوْ صُمْنَا يَوْمَنَا هَذَا؟ فَسَمَّاهُمْ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) الْعُصَاةَ، فَلَمْ يَزَالُوا يُسَمَّوْنَ بِذَلِكَ الِاسْمِ حَتَّى قُبِضَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». (تفسير العيّاشي 81/ 190: 1)**

អាល់-អ៊ែយ្យ៉ាស្ស៊ីបានតំណាលតមកពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មុស្លីម តមកពីអាប៊ូ អ៊ាប់ឌ្ឋុលឡោ:ហ្ស៊ីៗ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «រ៉ាស៊ូលុលឡោ:ហ្ស៊ីៗ صلى الله عليه وآله وسلم មិនកាន់សីលត្រណមអាហារក្នុងពេលធ្វើដំណើរទេ ទាំងស្ងួណាត្ដ ទាំងហ្ហារឌ្ធ ។ ពួកគេនិយាយបង្ខ្ជ:ចរ៉ាស៊ូលុលឡោ:ហ្ស៊ីៗ صلى الله عليه وآله وسلم ដូច្នេ:អាយ៉ាស:ុ្ធនេ:ត្រូវបើកឲ្យដឹងនៅឯ ការ៉ាអ៊ុ អាល់-ក:ុ្ធ៑ម៑ម (كُرَاعَ الْغَمِيمِ) (កន្លែងមួយចន្លោ:ម៉ាក់កាស:ុ្ធនិងម៉ាឌ:ីណាស:ុ) នៅពេលស:ុ្ធ៑ឡាត:ុ្ធមុនថ្ងៃរ:ៗ ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោ:ហ្ស៊ីៗ صلى الله عليه وآله وسلم ក៏បានឲ្យគេយកធុងទឹកមក ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم បានសោយទឹកនោ: ហើយព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم បានបញ្ជាឲ្យគេស្រាយត្រណម ។ គេបានថា: "យើងបានធ្វើដំណើរក្នុងពេលថ្ងៃ បើព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم កាន់សីលត្រណមជាមួយយើងក្នុងពេលថ្ងៃ ?" រ៉ាស៊ូលុលឡោ:ហ្ស៊ីៗ صلى الله عليه وآله وسلم ហៅពួកគេថា "អ្នកល្មើស" ហើយគេនៅតែហៅពួកគេបែបនេ:លុ:ត្រាតែរ៉ាស៊ូលុលឡោ:ហ្ស៊ីៗ صلى الله عليه وآله وسلم បានចូលទិវង្គត ។» (تفسير العيّاشي 1 : 81 / 190)

***

وَ عَنْهُ: عَنْ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَنِ الْعَلَاءِ بْنِ رَزِينٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: وَ عَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ. قَالَ: «الشَّيْخُ الْكَبِيرُ، وَ الَّذِي يَأْخُذُهُ الْعُطَاشُ». (الكافي 116/ 1: 4)**

[...] មូហ្ហាំម៉ាដ្ធ ប៊ិន មុស្លីមបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ាក:ុ្ធ៑ហ្ហារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូល

[២:១៨៤] រីឯនូវជនណាដែលមិនអាចធ្វើដូច្នេះបានទេ ចូរនូវជននោះទូទាត់សងដោយផ្តត់ផ្តង់អាហារដល់មនុស្សក្រខ្សត់ម្នាក់ ថា៖ «មនុស្សចាស់ជរានិងបុគ្គលដែលស្រេកខ្លាំង (គឺមនុស្សឈឺ) ។»
(الكافي 4: 116/ 1)

***

وَ عَنْهُ: أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنِ ابْنِ فَضَّالٍ، عَنِ ابْنِ بُكَيْرٍ، عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: وَ عَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعامُ مِسْكِينٍ. قَالَ: «الَّذِينَ كَانُوا يُطِيقُونَ الصَّوْمَ فَأَصَابَهُمْ كِبَرٌ أَوْ عُطَاشٌ أَوْ شِبْهُ ذَلِكَ، فَعَلَيْهِمْ لِكُلِّ يَوْمٍ مُدٌّ». (الكافي 116/ 5: 4)**

[...] អាស្ម៉ាម៉ាដ្ដ៉ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ដ៉បានតំណាលតមកពីអ៊ីបនូ ហ្ជាដ្ជ៉ល់ តមកពីអ៊ីបនូ បាកៃរ៉ តមកពីមិត្តយើងម្នាក់ តមកពីអាប៊ូ អ្ជាប់ឌ្ឈុលឡោះហ្ស៊ាមានសន្តិភាពនិងសន្តិសុខ ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[២:១៨៤] រីឯនូវជនណាដែលមិនអាចធ្វើដូច្នេះបានទេ ចូរនូវជននោះទូទាត់សងដោយផ្តត់ផ្តង់អាហារដល់មនុស្សក្រខ្សត់ម្នាក់* ថា៖ «បណ្ដាអ្នកដែលមិនអាចទ្រំកាន់សីលត្រណមបាន ដោយសារចាស់ជរា ឬស្រេក ឬនៅក្នុងករណីណាមួយស្រដៀងនេះ ជនទាំងនោះត្រូវឲ្យមួយមុដ្ដ រៀងរាល់ថ្ងៃ (ឲ្យអាហារដល់ជនក្រីក្រ ០.៧៥០ គីឡូក្រាមមួយថ្ងៃ) ។» (الكافي 4 : 116 / 5)

***

عَنْ رِفَاعَةَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اَللَّهِ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: فِي قَوْلِهِ « وَ عَلَى اَلَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ » قَالَ: اَلْمَرْأَةُ تَخَافُ عَلَى وَلَدِهَا وَ اَلشَّيْخُ اَلْكَبِيرُ. (التفسير (للعياشى) , ج 1 , ص 79)

រ៉ហ្ជាអ្ជ៉ាស់ុបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ្ជាប់ឌ្ឈុលឡោះហ្ស៊ាមានសន្តិភាពនិងសន្តិសុខ ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ *[២:១៨៤] រីឯនូវជនណាដែលមិនអាចធ្វើដូច្នេះបានទេ ចូរនូវជននោះទូទាត់សងដោយផ្តត់ផ្តង់អាហារដល់មនុស្សក្រខ្សត់ម្នាក់* ថា៖ «ស្ត្រីដែលព្រួយអំពីកូន (គឺស្ត្រីដែលមានផ្ទៃពោះ ឬ ដែលបំបៅដោះកូន) និងមនុស្សចាស់ជរា ។» (تفسير العيّاشي 1 : 79 / 180)

***

عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ يَقُولُ: اَلشَّيْخُ اَلْكَبِيرُ وَ اَلَّذِي بِهِ اَلْعُطَاشُ لاَ حَرَجَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُفْطِرَا فِي رَمَضَانَ وَ تَصَدَّقَ كُلُّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا فِي كُلِّ يَوْمٍ بِمُدٍّ مِنْ طَعَامٍ، وَ لاَ قَضَاءَ عَلَيْهِمَا وَ إِنْ لَمْ يَقْدِرَا فَلاَ شَيْءَ عَلَيْهِمَا. (التفسير (للعياشى) , ج 1 , ص 79)

មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ដ៉ ប៊ិន មុស្លីមបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអាប៊ូ យ៉ាកុ៎ហ្ជារ៉ មានសន្តិភាពនិងសន្តិសុខ មានវចន:ថា៖ «មនុស្សចាស់និងមនុស្សដែលតម្រូវឲ្យផឹកទឹក (គឺមនុស្សឈឺ) មិនខុសទេបើពួកគេស្រាយត្រណមក្នុងខែរ៉ម៉ាដ្ជន ។ ម្នាក់ៗត្រូវដាក់ទានអាហារមួយមុដ្ដ សម្រាប់ថ្ងៃទាំងអស់នេះ ហើយមិនមានការប្រតិបត្តិ[សងវិញ]លើពួកគេទេ ។ បើពួកគេមិនមានសមត្ថភាពទេ មិនមានអ្វីលើពួកគេទេ (គឺមិនមានកំហិតលើពួកគេទេ) ។»
(تفسير العيّاشي 1 : 79 / 181)

شَهۡرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلۡقُرۡءَانُ هُدٗى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَٰتٖ مِّنَ ٱلۡهُدَىٰ وَٱلۡفُرۡقَانِۚ فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ ٱلشَّهۡرَ فَلۡيَصُمۡهُۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوۡ عَلَىٰ سَفَرٖ فَعِدَّةٞ مِّنۡ أَيَّامٍ أُخَرَۗ يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلۡيُسۡرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ ٱلۡعُسۡرَ وَلِتُكۡمِلُواْ ٱلۡعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُواْ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمۡ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ١٨٥

១៨៥. ខែរ៉ម៉ាដ្ឋនគឺខែដែលគេបានបើកឲ្យដឹងគ្ជូរអានជាមគ្គទេសក៍ដឹកនាំមនុស្ស ជាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់របស់មគ្គទេសក៍ដឹកនាំនិងជាលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ (គឺការវែកញែកឲ្យដឹងខុសត្រូវ)។ ដូច្នេះ បុគ្គលណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នកបានឃើញខែនោះជាក់ច្បាស់ហើយ ចូរឲ្យអ្នកនោះកាន់សីលត្រណមអាហារក្នុងខែនោះ។ អ្នកណាមួយក្នុងចំណោមពួកអ្នកឈឺឬកំពុងធ្វើដំណើរ [អ្នកនោះត្រូវកាន់សីលត្រណមអាហារ]ថ្ងៃផ្សេងឲ្យស្មើចំនួនថ្ងៃទាំងនោះ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាចង់ឲ្យពួកអ្នកងាយស្រួល ព្រះអង្គមិនចង់ឲ្យពួកអ្នកលំបាកទេ ដើម្បី[ព្រះអង្គ]នឹងឲ្យពួកអ្នកបង្ក្រប់ចំនួន[ថ្ងៃ]ឲ្យពេញលេញ ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកលើកតម្កើងព្រះអធិកភាពរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ាដែលព្រះអង្គបានដឹកនាំពួកអ្នក ដើម្បីពួកអ្នកនឹងដឹងព្រះគុណ។

***

លោក យូនុស ប៊ិន យ៉ាក្ជ៊ូប បានថ្លែងតមកពីអ៊ីមុាំ យ៉ាក់ហ្ជារ ស្ជ៊ីឌ្ជ៊ីក្ជ ﷺ អំពីអាយ៉ាស់ *"អល់ឡោះហ្ស៊ាចង់ឲ្យពួកអ្នកងាយស្រួល ព្រះអង្គមិនចង់ឲ្យពួកអ្នកលំបាកទេ។"* អ៊ីមុាំ ﷺ មានវចនៈថា៖ "ងាយស្រួលនោះគឺអ្ជាលី ﷺ ប៊ិន អាប៊ី ត្ជ៊ីលិប ﷺ។" (តាហ្ជ៌ សៀរ ហ្ជ៊ីរ៉ត ទំព័រ3)

មើលស្វ៊ីរ៉ោះតុ៌ ៩៧ អាយ៉ាស់ ២។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៨៥

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُغِيرَةِ، عَنْ عَمْرٍو الشَّامِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، قَالَ: «إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنا عَشَرَ شَهْراً فِي كِتابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّماواتِ وَ الْأَرْضَ فَغُرَّةُ الشُّهُورِ شَهْرُ اللَّهِ عَزَّ ذِكْرُهُ وَ هُوَ شَهْرُ رَمَضانَ، وَ قَلْبُ شَهْرِ رَمَضانَ لَيْلَةُ الْقَدْرِ، وَ نُزِّلَ الْقُرْآنُ فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضانَ، فَاسْتَقْبِلِ الشَّهْرَ بِالْقُرْآنِ».

[...] អ៊ុាំរ៉ូ អាល់-ស្ជ៊ាមីបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ៊ុាប់ឌ្ជ៊ុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «ខែរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ មានដប់ពីរខែនៅក្នុងព្រះគម្ជីរអល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ ថ្ងៃដែលមេយទាំងឡាយនិងផែនដីត្រូវបង្កើតឡើង។ អល់ឡោះហ្ស៊ា ﷻ បានបង្កើតខែទាំងឡាយដោយចាប់ផ្ជើមដោយខែរ៉ម៉ាដ្ឋន បណ្ជាលរបស់ខែរ៉ម៉ាដ្ឋនគឺយប់បុព្ជបញ្ជាត្ជិ (ليلة القدر) គ្ជូរអានត្រូវបើកឲ្យដឹងក្នុងយប់ទីមួយនៃខែរ៉ម៉ាដ្ឋន។ ដូច្នេះចូរស្វាគមន៍ខែរ៉ម៉ាដ្ឋននេះដោយសូត្រគ្ជូរអាន។» (الكافي 4 : 1 / 65)

***

وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ وَ عَلِيِّ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ، عَنْ حَفْصِ بْنِ غِيَاثٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: شَهْرُ رَمَضانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ وَ إِنَّمَا أُنْزِلَ فِي عِشْرِينَ سَنَةً بَيْنَ أَوَّلِهِ وَ آخِرِهِ. فَقَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): «نَزَلَ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً فِي شَهْرِ رَمَضانَ إِلَى الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ، ثُمَّ نَزَلَ فِي طُولِ عِشْرِينَ سَنَةً».

[...] ហ្ជាហ្ស៊ូ ប៊ិន ក៏យ៉ាស្ស៊ីបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីៗ ﷺ ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីៗ ﷻ *[២:១៨៥] ខែរ៉ម៉ាដ្ឋនគឺខែដែលគេបានបើកឲ្យដឹងគ្ពីរអាន* ថាតែគ្ពីរអានត្រូវបើកឲ្យដឹងក្នុងរយៈពេលម្តែឆ្នាំពីដើមដល់ចប់ទេតើ ។ អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីៗ ﷺ មានវចនថា: «គ្ពីរអានត្រូវបើកឲ្យដឹងទាំងអស់តែម្តង នៅក្នុងខែរ៉ម៉ាដ្ឋន ឲ្យទៅព្រះមហាគ្រឹះដែលគេទៅមកញឹកញយ (البيت المعمور) បន្ទាប់មកត្រូវបើកឲ្យដឹងក្នុងរយៈពេលម្តែឆ្នាំ ។»

ثُمَّ قَالَ: «قَالَ النَّبِيُّ (صلى الله عليه وآله): نَزَلَتْ صُحُفُ إِبْرَاهِيمَ فِي أَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ، وَ أُنْزِلَتِ التَّوْرَاةُ لِسِتٍّ مَضَيْنَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ، وَ أُنْزِلَ الْإِنْجِيلُ لِثَلَاثَ عَشْرَةَ لَيْلَةً خَلَتْ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ، وَ أُنْزِلَ الزَّبُورُ لِثَمَانَ عَشَرَ خَلَوْنَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ، وَ أُنْزِلَ الْقُرْآنُ فِي ثَلَاثٍ وَ عِشْرِينَ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ».

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីៗ ﷺ មានព្រះវចន:ថា: "សន្លឹកសំណេររបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម (គម្ពីរអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ﷺ) ត្រូវបើកឲ្យដឹងក្នុងយប់ទីមួយខែរ៉ម៉ាដ្ឋន ។ គម្ពីរតៅរ៉ត្ត ត្រូវបើកឲ្យដឹងក្នុងថ្ងៃទីប្រាំមួយខែរ៉ម៉ាដ្ឋន គម្ពីរអ៊ីនយ៉ីលនៅក្នុងយប់ទីដប់បីខែរ៉ម៉ាដ្ឋន គម្ពីរស្ទ្ធាប៊ូរនៅក្នុងយប់ទីដប់ប្រាំបីខែរ៉ម៉ាដ្ឋន គម្ពីរគ្ពីរអានៅក្នុងយប់ទីម្ភៃបីខែរ៉ម៉ាដ្ឋន ។"» (الكافي 2 : 460 / 6)

***

وَ عَنْهُ: عَنْ عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنْ هِشَامِ بْنِ سَالِمٍ، عَنْ سَعْدٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، قَالَ: كُنَّا عِنْدَهُ ثَمَانِيَةَ رِجَالٍ، فَذَكَرْنَا رَمَضَانَ، فَقَالَ: «لَا تَقُولُوا: هَذَا رَمَضَانُ وَ لَا ذَهَبَ رَمَضَانُن، وَ لَا جَاءَ رَمَضَانُ، فَإِنَّ رَمَضَانَ اسْمٌ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ لَا يَجِيءُ وَ لَا يَذْهَبُ، وَ إِنَّمَا يَجِيءُ وَ يَذْهَبُ الزَّائِلُ، وَ لَكِنْ قُولُوا: شَهْرُ رَمَضَانَ، فَإِنَّ الشَّهْرَ مُضَافٌ إِلَى الِاسْمِ، وَ الِاسْمُ اسْمُ اللَّهِ عَزَّ ذِكْرُهُ، وَ هُوَ الشَّهْرُ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ جَعَلَهُ مَثَلًا وَ عِيدًا».

[...] សាអ៊ីដ្ធ់បានតំណាលតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ ﷺ ថាមនុស្សប្រាំបីនាក់នៅជុំជាមួយអាប៊ូ យ៉ាកុ៌ហ្ជារ ﷺ យើងបាននិយាយអំពីរ៉ម៉ាដ្ឋន ។ ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា: «ចូរកុំថា: "នេះគឺរ៉ម៉ាដ្ឋន" កុំថា: "រ៉ម៉ាដ្ឋនបានកន្លងផុតទៅហើយ" កុំថា: "រ៉ម៉ាដ្ឋនមកដល់ហើយ" ព្រោះរ៉ម៉ាដ្ឋនជាព្រះនាមមួយក្នុងចំណោមព្រះនាមទាំងឡាយរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីៗ ﷻ ។ ព្រះអង្គ ﷻ មិនមក មិនទៅទេ ។ តែបុគ្គលដែលទៅមកគឺបុគ្គលមិនបិតថេរទេ ។ តែអស់លោកគប្បីថា: "ខែរ៉ម៉ាដ្ឋន" ព្រោះគេបន្ថែមខែជាមួយព្រះនាម ព្រះនាមគឺព្រះនាមរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ ហើយនេះគឺខែដែលអល់ឡោះហ្ស៊ី ﷻ បានបើកឲ្យដឹងគ្ពីរអាន ។ ចូរចាត់ទុកខែនេះជាគ ំ្ពរនិងជាពិធីបុណ្យ (عيدا) ។» (الكافي 4 : 69 / 2)

***

وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ سِنَانٍ – أَوْ عَنْ غَيْرِهِ – عَمَّنْ ذَكَرَهُ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنِ الْقُرْآنِ وَ الْفُرْقَانِ، أَ هُمَا شَيْئَانِ، أَوْ شَيْءٌ وَاحِدٌ؟ فَقَالَ (عليه السلام): «الْقُرْآنُ: جُمْلَةُ الْكِتَابِ، وَ الْفُرْقَانُ: الْمُحْكَمُ الْوَاجِبُ الْعَمَلِ بِهِ».

លោក (គឺអាល់-គូឡៃនី) បានតំណាលតមកណាអ៊ីលី ប៊ិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីម តមកពីឪពុកលោក តមកពីអ៊ីបនូ ស៊ីណាន ឬម្នាក់ទៀតដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរ អាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីអំពីគ្ពីរអាននិងលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ (الفرقان) ថាតើទាំងពីរនេះខុសគ្នាឬតែមួយទេ ? ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ «គ្ពីរអានគឺព្រះគម្ពីរទាំងមូល ។ លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ (الفرقان) គឺដីកា[ផ្តាច់ព្រ័ត្រ] ដែលចាំបាច់ត្រូវអនុវត្តិតាម ។» (الكافي 2 : 461 / 11) 3:2-5

***

وَ عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَسَنِ بْنِ فَضَّالٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ الْأَصَمِّ، عَنْ ثَعْلَبَةَ بْنِ مَيْمُونٍ، عَنْ مُعَمَّرِ بْنِ يَحْيَى، أَنَّهُ سَمِعَ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: «لاَ يَسْأَلُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَبْداً عَنْ صَلاَةٍ بَعْدَ الْفَرِيضَةِ، وَ لاَ عَنْ صَدَقَةٍ بَعْدَ الزَّكَاةِ، وَ لاَ عَنْ صَوْمٍ بَعْدَ شَهْرِ رَمَضَانَ». (التهذيب 153 242: 4)**

[...] មូអ៊ាម៉ារ ប៊ិន យ៉ាស៊ីរ យ៉ាបានឮអាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្ការ មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងមិនសាកសួរបាវអំពីស្ជ៊ីឡាតុ៉ទេបើបាវនោះបានធ្វើស្ជ៊ីឡាតុ៉ចាំបាច់ហើយ (គឺស្ជ៊ីឡាតុ៉ហ្ការឌ្ហ) មិនសាកសួរអំពីការដាក់ទានទេបើបាវនោះបានបង់ស្ការ៉ាតុ៉ហើយ មិនសាកសួរអំពីការកាន់សីលត្រណមទេបើបាវនោះបានកាន់សីលត្រណមខែរ៉ម៉ាដ្ឋនហើយនោះ ។» (التهذيب 4 : 153 / 242)

***

وَ عَنْهُ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) "فَلْيَصُمْهُ" قَالَ: «الصَّوْمُ فُوهٌ لاَ يَتَكَلَّمُ إِلاَّ بِالْخَيْرِ». (تفسير العيّاشيّ 81/ 188: 1)**

លោក (គឺអាល់-ម្ហ៊ីយ៉ាស៊ី) បានតំណាលថាអាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ីមានវចនៈអំពី *[២:១៨៥] ចូរឲ្យអ្នកនោះកាន់សីលត្រណមអាហារក្នុងខែនោះ* ថា៖ «កាន់សីលត្រណមអាហារ គឺអ្នកនោះមិនត្រូវនិយាយអ្វីក្រៅពីប្រការល្អប្រសើរទេ ។» (تفسير العياشي 1 : 81 / 189)

***

ابْنُ شَهْرَآشُوبَ: عَنِ الْبَاقِرِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "يُرِيدُ اللهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَ لاَ يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ". قَالَ: «الْيُسْرُ: أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ، وَ الْعُسْرُ: فُلاَنٌ وَ فُلاَنٌ». (المناقب 3:103)**

អ៊ីបនូ ស្ហ្ស៊ីរ៉ីអាស្ជ៊ីបបានតំណាលតមកពីអាល់-បាគ្ជ៊ៀរ មានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីតាអាឡា *[២:១៨៥] អល់ឡោះហ្ស៊ីចង់ឲ្យពួកអ្នកងាយស្រួល ព្រះអង្គមិនចង់ឲ្យពួកអ្នកលំបាកទេ ។* ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ «ងាយស្រួលគឺអាមីរុល-មុមីនីន លំបាកគឺបុគ្គលនេះមួយនិងបុគ្គលនេះមួយ ។» (المناقب 3 : 103)

***

الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الثُّمَالِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: "يُرِيدُ اللهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَ لاَ يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ". قَالَ: «الْيُسْرُ: عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ فُلاَنٌ وَ فُلاَنٌ الْعُسْرُ، فَمَنْ كَانَ مِنْ وُلْدِ آدَمَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) لَمْ يَدْخُلْ فِي وَلاَيَةِ فُلاَنٍ وَ فُلاَنٍ». (تفسير العيّاشيّ 82/ 191: 1)**

អាល់-ម្ហ៊ីយ៉ាស៊ីបានតំណាលតមកពីអាល់-ស្ជ៊ីម៉ាលី តមកពីអាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្ការអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ី *[២:១៨៥] អល់ឡោះហ្ស៊ីចង់ឲ្យពួកអ្នកងាយស្រួល ព្រះអង្គមិនចង់ឲ្យពួកអ្នកលំបាកទេ ។* ព្រះអង្គមានវចនៈថា៖ «ងាយស្រួលគឺអាមីរុល-មុមីនីន ។ បុគ្គលនេះមួយនិងបុគ្គលនេះមួយ

គឺ[ការ]លំបាក ។ ដូច្នេះបុគ្គលណាដែលជាសាលោហិតរបស់បណ្តាកូនចៅរបស់អាដាំ ﷺ បុគ្គលនោះនឹងមិនចូលទៅក្នុងវីឡាយ៉ាស៊ូរបស់បុគ្គលនេះមួយនិងបុគ្គលនេះមួយទេ ។» (تفسير العياشي 1 : 82 / 191)

***

أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ الْبَرْقِيُّ :عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِهِ، رَفَعَهُ، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "يُرِيدُ اللّٰهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَ لاٰ يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ" «الْيُسْرُ: اَلْوَلاَيَةُ، وَ الْعُسْرُ: اَلْخِلاَفُ، وَ مُوَالاَةُ أَعْدَاءِ اللَّهِ». (المحاسن: 186/ 199)**

អាស៊ុម៉ាដ៍ ប៊ិន មូហាំម៉ាដ៍ ប៊ិន ខ៍លិដ អាល់-បារគ្គីបានតំណាលតមកពីមិត្តលោកម្នាក់ដែលបានថ្លែងអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍ ﷻ *[២:១៨៥] អល់ឡោះហ្វ៍ចង់ឲ្យពួកអ្នកងាយស្រួល ព្រះអង្គមិនចង់ឲ្យពួកអ្នកលំបាកទេ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ាំទី៦ صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ «ងាយស្រួលគឺវីឡាយ៉ាស៊ូ លំបាកគឺការប្រឆាំងនិងមិត្តរបស់សត្រូវរបស់អល់ឡោះហ្វ៍ ﷻ ។» (المحاسن: 186 / 199)

***

عَنْ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ رَجُلٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: قُلْتُ لَهُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ، مَا يُتَحَدَّثُ بِهِ عِنْدَنَا أَنَّ النَّبِيَّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) صَامَ تِسْعَةً وَ عِشْرِينَ أَكْثَرَ مِمَّا صَامَ ثَلاَثِينَ، أَ حَقٌّ هَذَا؟ قَالَ: «مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ هَذَا حَرْفاً، مَا صَامَهُ النَّبِيُّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) إِلاَّ ثَلاَثِينَ، لِأَنَّ اللَّهَ يَقُولُ: "وَ لِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ" فَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) يَنْقُصُهُ؟!». (تفسير العيّاشي 82/ 194: 1)**

អាប៊ូ អ៊ូម៉ៃរ៍បានតំណាលតមកពីបុរសម្នាក់ដែលបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្វ៍ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام គេនិយាយជាមួយយើងថារ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ ﷺ ច្រើនតែបានកាន់សីលត្រណមអាហារម្ភៃប្រាំបួនថ្ងៃជាងសាមសិបថ្ងៃ តើមែនទេ ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្វ៍ ﷻ មិនបានបង្កើតសម្តីនេះទេ ។ ព្រះសាស្តា ﷺ មិនបានកាន់សីលត្រណមអាហារក្រៅពីសាមសិបថ្ងៃទេ ព្រោះអល់ឡោះហ្វ៍ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៨៥] ដើម្បី[ព្រះអង្គ]នឹងឲ្យពួកអ្នកបង្គ្រប់ចំនួន[ថ្ងៃ]ឲ្យពេញលេញ ។* ដូច្នេះតើរ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ ﷺ បានធ្វើខ្វះទេ ?» (تفسير العيّاشي 1 : 82 / 194)

***

وَ عَنْهُ: عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا، رَفَعَهُ، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ لِتُكَبِّرُوا اللّٰهَ عَلىٰ مٰا هَدٰاكُمْ". قَالَ: «التَّكْبِيرُ: اَلتَّعْظِيمُ، وَ الْهِدَايَةُ: اَلْوَلاَيَةُ». (المحاسن: 142/ 36)**

[...] មិត្តយើងម្នាក់បានតំណាលអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍ ﷻ *[២:១៨៥] ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកលើកតម្កើងព្រះអធិកភាពរបស់អល់ឡោះហ្វ៍ដែលព្រះអង្គបានដឹកនាំពួកអ្នក ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីម៉ាំទី៦ صلوات الله عليه والسلام) មានវចនៈថា៖ «*លើកតម្កើង* (គឺតាក់បៀរ التكبير) គឺសេចក្តីគោរព ។ *ដឹកនាំ* គឺវីឡាយ៉ាស៊ូ ។» (المحاسن: 142 / 36)

***

عَنْهُ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا رَفَعَهُ: فِي قَوْلِ اَللَّهِ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى « وَ لِتُكَبِّرُوا اَللّٰهَ عَلىٰ مٰا هَدٰاكُمْ وَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ » قَالَ اَلشُّكْرُ اَلْمَعْرِفَةُ.

លោកបានតំណាលតមកពីមិត្តយើង យោលតាមបណ្តាញពតិមានមិនដាច់ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍ تبارك وتعالى *[២:១៨៥] ដើម្បីនឹងឲ្យពួកអ្នកលើកតម្កើងព្រះអធិកភាពរបស់អល់ឡោះហ្វ៍ដែលព្រះអង្គបានដឹក*

នាំពួកអ្នកដើម្បីពួកអ្នកនឹងដឹងព្រះគុណ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ *"ដឹងព្រះគុណ* គឺការទទួលស្គាល់(المعرفة) ។"

وَ فِي قَوْلِهِ « وَ لاٰ يَرْضىٰ لِعِبٰادِهِ اَلْكُفْرَ وَ إِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ » فَقَالَ اَلْكُفْرُ هَاهُنَا اَلْخِلاَفُ وَ اَلشُّكْرُ اَلْوَلاَيَةُ وَ اَلْمَعْرِفَةُ. (المحاسن , ج 1 , ص 149)

និងអំពីព្រះបន្ទូលព្រះអង្គ عز وجل *[៣៩:៧] ព្រះអង្គមិនសព្វព្រះហឫទ័យចំពោះការបដិសេធសទ្ធារបស់បាវបម្រើទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គទេ ។ លើពួកអ្នកមានកតញ្ញូព្រះអង្គនឹងសព្វព្រះហឫទ័យពួកអ្នក* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ *"ការបដិសេធសទ្ធា* នៅត្រង់នេះគឺការប្រឆាំង ។ ឯ *"មានកតញ្ញូ"* គឺវីឡាយ៉ាសុ៌និងការទទួលស្គាល់(المعرفة) ។" (ទ១ /១ទ៩ :المحاسن) 39:7

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِى عَنِّى فَإِنِّى قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۖ فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لِى وَلْيُؤْمِنُوا۟ بِى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

១ផ៦. ពេលបណ្ដាបាវបម្រើរបស់អញសាកសួរអ្នកអំពីអញ ការពិតអញនៅក្បែរ អញឆ្លើយតបការបួងសួងរបស់អ្នកបួងសួងពេលអ្នកនោះបួងសួងអញ ។ ដូច្នេះចូរពួកគេឆ្លើយតបការហៅរបស់អញ ចូរពួកគេជឿអញដើម្បីពួកគេនឹងបានទទួលនូវការដឹកនាំល្អ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ៌ ១ផ៦

عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ دَاوُدَ الْمِنْقَرِيِّ، عَنْ حَمَّادٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): أَشْغَلُ نَفْسِي بِالدُّعَاءِ لِإِخْوَانِي وَ لِأَهْلِ الْوَلاَيَةِ، فَمَا تَرَى فِي ذَلِكَ؟ قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى يَسْتَجِيبُ دُعَاءَ غَائِبٍ لِغَائِبٍ، وَ مَنْ دَعَا لِلْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ لِأَهْلِ مَوَدَّتِنَا، رَدَّ اللَّهُ عَلَيْهِ مِنْ آدَمَ إِلَى أَنْ تَقُومَ السَّاعَةُ، لِكُلِّ مُؤْمِنٍ حَسَنَةً».

អ៊ីលី បិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានតំណាលថាឪពុកខ្ញុំបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីអាល់-ក្ន៉ាស៊ីម បិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ធ តមកពីស៊ូឡៃម៉ាន បិន ដ្ធាវុដ្ធ អាល់-ម៉ាន់ក្ន៉ារី តមកពីហ្ចាម៉ាដ្ធដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាប ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ ូ៉ា صلوات الله عليه والسلام ថា៖ «ទូលបង្គំរវល់តែបួងសួងឲ្យបងប្អូនទូលបង្គំ បណ្ដាអ្នកវីឡាយ៉ាសុ ។ តើព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام យល់យើញយ៉ាងណាដែរអំពីរឿងនេះ ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ ូ៉ា تبارك وتعالى ឆ្លើយតបការបួងសួងរបស់អ្នកអវត្តមានឲ្យអវត្តមាន របស់អ្នកដែលបួងសួងឲ្យបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាប្រុសនិងបណ្ដាអ្នកសទ្ធាជ្រះថ្លាស្រី របស់បណ្ដាអ្នកដែលស្រឡាញ់យើង عليهم السلام ។ អល់ឡោះហ ូ៉ា عز وجل តបបណ្ដាសត្វលោករបស់អាដ្ធាំ عليه السلام រ ិ ញ ទាល់តែដល់ពេលម ៉ ោ ង នឹ ង ផ ុ ស ឡ ើ ង ដោយប្រការល្អប្រពៃសម្រាប់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាគ្រប់រូប ។»

ثُمَّ قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ فَرَضَ الصَّلَوَاتِ فِي أَفْضَلِ السَّاعَاتِ، فَعَلَيْكُمْ بِالدُّعَاءِ فِي أَدْبَارِ الصَّلَوَاتِ» ثُمَّ دَعَا لِي وَ لِمَنْ حَضَرَهُ. (تفسير القمّيّ 1:67)**

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះ ﷻ បានតម្រូវឲ្យធ្វើស្ជ៊ីឡាតុ៌ក្នុងពេលប្រសើរបំផុត ។ ដូច្នេះអស់លោកត្រូវបួងសួងក្រោយស្ជ៊ីឡាតុ៌ ។» រួចហើយព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានបួងសួងឲ្យខ្ញុំនិងបណ្តាអ្នកដែលនៅជុំវិញខ្លួនព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។» (تفسير القمّي 1 : 67)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيسَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي الْحَسَنِ (عليه السلام): جُعِلْتُ فِدَاكَ إِنِّي قَدْ سَأَلْتُ اللَّهَ حَاجَةً مُنْذُ كَذَا وَ كَذَا سَنَةً، وَ قَدْ دَخَلَ قَلْبِي مِنْ إِبْطَائِهَا شَيْءٌ. فَقَالَ: «يَا أَحْمَدُ، إِيَّاكَ وَ الشَّيْطَانَ أَنْ يَكُونَ لَهُ عَلَيْكَ سَبِيلٌ حَتَّى يُقَنِّطَكَ، إِنَّ أَبَا جَعْفَرٍ (صلوات الله عليه) كَانَ يَقُولُ: إِنَّ الْمُؤْمِنَ يَسْأَلُ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ حَاجَةً، فَيُؤَخِّرُ عَنْهُ تَعْجِيلَ إِجَابَتِهَا، حُبّاً لِصَوْتِهِ وَ اسْتِمَاعِ نَحِيبِهِ».

មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ុ ប៊ិន យ៉ាកុ៉ប្ប បានតំណាលតមកពីមូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ុ ប៊ិន យ៉ាស៊ុយ៉ា តមកពីអាស៊ុម៉ាដ្ស៊ុ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ុ ប៊ិន អ៊ីសា តមកពីអាស៊ុម៉ាដ្ស៊ុ ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ស៊ុ ប៊ិន អាប៊ូ ណាស្ស៊ីរ៉ៃដែលបានតំណាលថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ។ ទូលបង្គំបានបួងសួងសូមឲ្យអល់ឡោះ ﷻ បំពេញសេចក្តីត្រូវការរបស់ទូលបង្គំតាំងពីឆ្នាំនេះមួយម្ល៉េះ ។ ទូលបង្គំទទួលអារម្មណ៍ថាវាយូរណាស់ (ក្នុងការឆ្លើយតប) ។» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អាស៊ុម៉ាដ្ស៊ុអ៊ីយ ចូរប្រយ័ត្នស្ជ៊ីតាន ﷺ ដែលនឹងមករកលោកធ្វើឲ្យលោកអស់សង្ឃឹម ។ អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام តែងតែមានវចនៈថា៖ "អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លាសូមឲ្យអល់ឡោះ ﷻ បំពេញសេចក្តីត្រូវការរបស់ខ្លួន ។ ដូច្នេះព្រះអង្គ ﷻ ពន្យារពេលឆ្លើយតបការបួងសួងសូមនោះ ព្រោះព្រះអង្គ ﷻ ទ្រង់សព្វព្រះហឫទ័យសម្លេងអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានោះ ហើយព្រះអង្គ ﷻ ចង់ឮការខ្សឹបខ្សៀវរបស់អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លានោះ ។"»

ثُمَّ قَالَ: «وَ اللَّهِ مَا أَخَّرَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ مَا يَطْلُبُونَ مِنْ هَذِهِ الدُّنْيَا، خَيْرٌ لَهُمْ مِمَّا عَجَّلَ لَهُمْ فِيهَا، وَ أَيُّ شَيْءٍ الدُّنْيَا! إِنَّ أَبَا جَعْفَرٍ (عليه السلام) كَانَ يَقُولُ: يَنْبَغِي لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَكُونَ دُعَاؤُهُ، فِي الرَّخَاءِ نَحْواً مِنْ دُعَائِهِ فِي الشِّدَّةِ، لَيْسَ إِذَا أُعْطِيَ فَتَرَ، فَلَا تَمَلَّ الدُّعَاءَ فَإِنَّهُ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ بِمَكَانٍ.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះ ﷻ ដែលអល់ឡោះ ﷻ ពន្យារពេលឆ្លើយតបសេចក្តីត្រូវការ ពាក់ព័ន្ធនឹងលោកនេះ របស់បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាដែលបួងសួងសូមព្រះអង្គ ﷻ នោះប្រសើរបំផុតសម្រាប់ពួកគេ ជាជាងព្រះអង្គ ﷻ ឆ្លើយតបអ្នកនោះភ្លាមៗ ។ លោកនេះគ្មានតម្លៃមែន! អាប៊ូ យ៉ាកុ៉ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "យកល្អឲ្យបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាបួងសួងព្រះអង្គ ﷻ ទាំងក្នុងពេលធូរធារទាំងក្នុងពេលលំបាកលំបិន ។ ចូរអ្នកនោះកុំខ្ជឹលច្រអូសបួងសួងក្រោយពីបានទទួលជំនួយហើយ ។ ចូរអស់លោកកុំចោលការបួងសួងជាដាច់ខាតព្រោះវាមានលំដាប់ថ្នាក់សំខាន់សម្រាប់អល់ឡោះ ﷻ ។

وَ عَلَيْكَ بِالصَّبْرِ وَ طَلَبِ الْحَلَالِ، وَ صِلَةِ الرَّحِمِ، وَ إِيَّاكَ وَ مُكَاشَفَةَ النَّاسِ، فَإِنَّ أَهْلَ الْبَيْتِ نَصِلُ مَنْ قَطَعَنَا، وَ نُحْسِنُ إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْنَا، فَنَرَى – وَ اللَّهِ – فِي ذَلِكَ الْعَاقِبَةَ الْحَسَنَةَ. إِنَّ صَاحِبَ النِّعْمَةِ فِي الدُّنْيَا إِذَا سَأَلَ فَأُعْطِيَ طَلَبَ غَيْرَ الَّذِي سَأَلَ، وَ صَغُرَتِ النِّعْمَةُ فِي عَيْنِهِ، فَلَا يَشْبَعُ مِنْ شَيْءٍ، وَ إِذَا كَثُرَتِ النِّعَمُ كَانَ الْمُسْلِمُ مِنْ ذَلِكَ عَلَى خَطَرٍ لِلْحُقُوقِ الَّتِي تَجِبُ عَلَيْهِ، وَ مَا يُخَافُ مِنَ الْفِتْنَةِ فِيهَا،

ចូរអស់លោកអត់ធ្មត់ ចូរស្វែងរកគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិតដែលស្របច្បាប់ ចូររក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយសាច់ញាតិ ចូរប្រយ័ត្នកុំបើកឲ្យគេដឹង ។ យើងﷺ ព្រះរាជកុលដ្ឋានﷺ រក្សាទំនាក់ទំនងជាមួយបណ្តាអ្នកដែលកាត់ផ្តាច់ពីយើងﷺ ហើយយើងﷺប្រព្រឹត្តល្អចំពោះបុគ្គលដែលប្រមាថយើងﷺ ។ យើងﷺ ឃើញមាននៅក្នុងប្រការទាំងនេះនូវលទ្ធផលល្អ ។ បើអ្នកសម្ប្ជរទ្រព្យធនក្នុងលោកនេះសូម គេនឹងឲ្យអ្នកនោះសមបំណង ។ អ្នកនោះនឹងសូមច្រើនលើសនោះ ទ្រព្យអ្នកនោះហាក់ដូចជាតិចណាស់សម្រាប់អ្នកនោះ អ្នកនោះមិនស្កប់ស្កល់ទេ ។ ភាពសម្ប្ជរធ្វើឲ្យមុស្លីមនៅក្នុងគ្រោះថ្នាក់បណ្តាលមកពីមិនគោរពការណ៍កិច្ចខ្លួននិងអំពើអាក្រក់ដែលអាចគំរាមអ្នកនោះ ។

أَخْبِرْنِي عَنْكَ لَوْ أَنِّي قُلْتُ لَكَ قَوْلًا أَ كُنْتَ تَثِقُ بِهِ مِنِّي؟». فَقُلْتُ لَهُ: جُعِلْتُ فِدَاكَ إِذَا لَمْ أَثِقْ بِقَوْلِكَ فَبِمَنْ أَثِقُ وَ أَنْتَ حُجَّةُ اللَّهِ عَلَى خَلْقِهِ؟ قَالَ: «فَكُنْ بِاللَّهِ أَوْثَقَ، فَإِنَّكَ عَلَى مَوْعِدٍ مِنَ اللَّهِ أَ لَيْسَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: وَ إِذا سَأَلَكَ عِبادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذا دَعانِ وَ قَالَ: لا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ وَ قَالَ: وَ اللَّهُ يَعِدُكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ وَ فَضْلًا فَكُنْ بِاللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ أَوْثَقَ مِنْكَ بِغَيْرِهِ، وَ لَا تَجْعَلُوا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا خَيْراً، فَإِنَّهُ مَغْفُورٌ لَكُمْ».

ចូរលោកប្រាប់ខ្ញុំﷺអំពីលោក ។ បើខ្ញុំﷺប្រាប់លោករឿងអ្វីមួយតើលោកជឿរឿងនោះពីខ្ញុំﷺ ទេ ?» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មដើម្បីព្រះអង្គﷺ បើទូលបង្គំមិនជឿសម្តីព្រះអង្គﷺទេ តើឲ្យទូលបង្គំជឿអ្នកណា ? ព្រះអង្គﷺជាព្រះអាជ្ញាធររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻលើសត្វលោកទាំងឡាយ (គឺជាព្រះភ័ស្តុតាងរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻលើសព្វសត្វទាំងឡាយ) ។» ព្រះអង្គﷺមានវចន: ថា៖ «ដូច្នេះចូរលោកជឿអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻខ្លាំងជាងនេះឡើង លោកបានសន្យាជាមួយអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ហើយ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមិនមានព្រះបន្ទូលទេថា៖ *[២:១៨៦] ពេលបណ្តាជាវបម្រើរបស់អញសាកសួរអ្នកអំពីអញ ការពិតអញនៅក្បែរ អញឆ្លើយតបការបួងសួងរបស់អ្នកបួងសួងពេលអ្នកនោះបួងសួងអញ ។* អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៣៩:៥៣] ចូរកុំអស់សង្ឃឹមនឹងបានទទួលព្រះមេត្តាធម៌របស់អល់ឡោះហ្ស៊ីឡើយ ។* អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻមានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:២៦៨] តែអល់ឡោះហ្ស៊ីសន្យាអភ័យទោសឲ្យនិងករុណាប្រណីពួកអ្នក ។* ដូច្នេះចូរលោកទុកចិត្តលើអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻជាងលើអ្នកដទៃ ។ ចូរលោកកុំបណ្តោយឲ្យមានអ្វីនៅក្នុងខ្លួនលោកក្រៅពីប្រការល្អឡើយ ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻនឹងខមាទោសឲ្យលោក ។» (الكافي 2: 354 /1)

***

وَ رُوِيَ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، أَنَّهُ قَالَ: « وَ لْيُؤْمِنُوا بِي أَيْ وَ لْيَتَحَقَّقُوا أَنِّي قَادِرٌ عَلَى إِعْطَائِهِمْ مَا سَأَلُوهُ لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ أَيْ لَعَلَّهُمْ يُصِيبُونَ الْحَقَّ، أَيْ يَهْتَدُونَ إِلَيْهِ». (مجمع البيان 2:500)**

គេបានថ្លែងតមកពីអាប៊ូ អ្ហ្ម៊ាប់ឌ្ឈុលឡោះហ្ស៊ីﷺដែលមានវចន:៖ *«ចូរពួកគេជឿអញ* ហើយចូរពួកគេដឹងថាអញﷻមានសមត្ថភាពប្រទានឲ្យពួកគេនូវអ្វីគ្រប់យ៉ាងដែលពួកគេសូម *ដើម្បីពួកគេនឹងបានទទួលនូវការដឹកនាំល្អ* ពោលគឺ ពួកគេអាចរកឃើញការពិតបាន គឺអាចទទួលបាននូវការដឹកនាំត្រឹមត្រូវទៅរកការពិតនោះ ។» (مجمع البيان 2 : 500)

أُحِلَّ لَكُمۡ لَيۡلَةَ ٱلصِّيَامِ ٱلرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَآئِكُمۡۚ هُنَّ لِبَاسٞ لَّكُمۡ وَأَنتُمۡ لِبَاسٞ لَّهُنَّۗ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمۡ كُنتُمۡ تَخۡتَانُونَ أَنفُسَكُمۡ فَتَابَ عَلَيۡكُمۡ وَعَفَا عَنكُمۡۖ فَٱلۡـَٔـٰنَ بَٰشِرُوهُنَّ وَٱبۡتَغُواْ مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمۡۚ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ ٱلۡخَيۡطُ ٱلۡأَبۡيَضُ مِنَ ٱلۡخَيۡطِ ٱلۡأَسۡوَدِ مِنَ ٱلۡفَجۡرِۖ ثُمَّ أَتِمُّواْ ٱلصِّيَامَ إِلَى ٱلَّيۡلِۚ وَلَا تُبَٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمۡ عَٰكِفُونَ فِي ٱلۡمَسَٰجِدِۗ تِلۡكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَقۡرَبُوهَاۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ١٨٧

១៨៧. គេអនុញ្ញាតឲ្យពួកអ្នកទៅរកបណ្ដាភរិយារបស់ពួកអ្នកបាន ពេលយប់កាន់សីលត្រណមអាហារ ព្រោះពួកនាងជាអាភរណៈ (គឺគ្រឿងប្រដាប់កាយ) សម្រាប់ពួកអ្នក រីឯពួកអ្នកក៏ជាអាភរណៈ សម្រាប់ពួកនាងដែរ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ាទ្រង់ញាណថាពួកអ្នកប្រព្រឹត្តខុសលើខ្លួនឯង ដូច្នេះព្រះអង្គ បានបែរមករកពួកអ្នក (គឺបានទទួលការស្តាយក្រោយរាងចាលរបស់ពួកអ្នក) បានអត់ឱនឲ្យពួក អ្នក ។ ដូច្នេះពេលនេះ [ក្នុងពេលយប់រ៉ម៉ាដ្ឋន គេអនុញ្ញាតឲ្យពួកអ្នក] ចូរពួកអ្នកប៉ះពាល់ពួក នាង ចូរស្វែងរកអ្វីដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាបានកំណត់មកឲ្យពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកបរិភោគនិងផឹក លុះត្រាពួកអ្នកមើលឃើញយ៉ាងជាក់ច្បាស់នូវខ្សែ (គឺខ្សែរស្មី) ពណ៌ស[នៃពេលថ្ងៃរះដែលស្ថិត នៅលើផ្ទៃមេឃ] បានញែកចេញផុតមកពីខ្សែ (គឺខ្សែរស្មី) ពណ៌ខ្មៅនៅពេលមុនថ្ងៃរះ ។ ក្រោយ ពីនោះពួកអ្នកត្រូវកាន់សីលត្រណមអាហារឲ្យគ្រប់លុះដល់ពេលយប់ ។ ចូរពួកអ្នកកុំប៉ះពាល់ ពួកនាងក្នុងពេលពួកអ្នកចូលកាន់សោធននិវត្តន៍ក្នុងម៉ាស់ជ្ជិដ្ដ (គឺដកខ្លួនដាច់ពីគេ) ។ ទាំងនេះ ជាបញ្ញត្តិរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ា ចូរពួកអ្នកកុំចូលជិតវាឡើយ (គឺចូរកុំល្មើសបញ្ញត្តិ) ។ ដូចនេះឯង ដែលអល់ឡោះហ្ស៊ាបំភ្លឺបណ្ដាសញ្ញារបស់ព្រះអង្គដល់មនុស្ស ដើម្បីនឹងឲ្យពួកគេខ្លាចក្រែង (គឺ ជឿអល់ឡោះហ្ស៊ាសប់ចិត្ត) ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៨៧

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ، عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شَاذَانَ، وَ أَحْمَدُ بْنُ إِدْرِيسَ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ الْجَبَّارِ، جَمِيعاً، عَنْ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، عَنِ ابْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عليهما السلام)، فِي قَوْلِ اللهِ تَعَالَى: أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلى نِسائِكُمْ.

[...] អ៊ីបនូ មុសកាន់បានតំណាលតមកពីអាប៊ូ បាស្ស៊ៀর តមកពីអ៊ីមុាំមួយអង្គ صلوات الله عليه والسلام (អ៊ីមុាំទី៥ صلوات الله عليه والسلام ឬ ទី៦ صلوات الله عليه والسلام) អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل *[២:១៨៧] គេអនុញ្ញាតឲ្យពួកអ្នកទៅរកបណ្ដាភរិយារបស់ពួក អ្នកបានពេលយប់កាន់សីលត្រណមអាហារ ។*

قَالَ: «نَزَلَتْ فِي خَوَّاتِ بْنِ جُبَيْرٍ الْأَنْصَارِيِّ، وَ كَانَ مَعَ النَّبِيِّ (صلى الله عليه وآله) فِي الْخَنْدَقِ وَ هُوَ صَائِمٌ، فَأَمْسَى وَ هُوَ عَلَى تِلْكَ الْحَالِ، وَ كَانُوا قَبْلَ أَنْ تَنْزِلَ هَذِهِ الْآيَةُ، إِذَا نَامَ أَحَدُهُمْ حُرِّمَ عَلَيْهِ الطَّعَامُ وَ الشَّرَابُ، فَجَاءَ خَوَّاتٌ إِلَى أَهْلِهِ حِينَ أَمْسَوا، فَقَالَ: هَلْ عِنْدَكُمْ طَعَامٌ؟ فَقَالُوا: لَا، لَا تَنَمْ حَتَّى نُصْلِحَ لَكَ طَعَاماً فَاتَّكَأَ فَنَامَ، فَقَالُوا لَهُ: قَدْ فَعَلْتَ، قَالَ: نَعَمْ.

ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីខ៉ាត់ ប៊ិន យ្ហ៊ូបៃរ៉ អាល់-អាន់ស្ស៊ារីដែលបាននៅជុំជាមួយព្រះសាស្តា صلى الله عليه وآله وسلم ក្នុងសមរភូមិខន់ដ្ទាក្ទ ហើយពួកគេបានកាន់សីលត្រណមអាហារ។ លុះដល់ពេលយប់ក៏ពួកគេនៅក្នុងសភាពនេះដែរ នោះគឺពេលមុនអាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹង។ ពេលពួកគេចូលដេកពួកគេមិនបរិភោគ មិនផឹកទេ។ ខ៉ាត់បានទៅរកភរិយាលោក សួរថា៖ "តើមានអ្វីហូបទេ ?" ភរិយាលោកបានថា៖ "មិនមានទេ។ កុំទាន់ទៅដេក ចាំខ្ញុំរកអាហារមកឲ្យ។" តែលោកបានទម្រេតខ្លួនហើយក៏បានដេកលក់។ ពួកគេបានថា៖ "លោកបានធ្វើបែបនេះឬ ?" លោកបានថា៖ "មែន។"

فَبَاتَ عَلَى تِلْكَ الْحَالِ فَأَصْبَحَ، ثُمَّ غَدَا إِلَى الْخَنْدَقِ فَجَعَلَ يُغْشَى عَلَيْهِ، فَمَرَّ بِهِ رَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) فَلَمَّا رَأَى الَّذِي بِهِ أَخْبَرَهُ كَيْفَ كَانَ أَمْرُهُ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِيهِ الْآيَةَ، وَ كُلُوا وَ اشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ».

លោកបាននៅក្នុងសភាពនេះពេញមួយយប់រហូតដល់ព្រឹក។ បន្ទាប់មកលោកបានទៅច្បាំងហើយបានសន្លប់។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ា صلى الله عليه وآله وسلم បានមករកលោក ពេលព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ឃើញអ្វីកើតឡើងដល់លោក លោកបានប្រាប់ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم ឲ្យជ្រាបរឿងលោក។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل ក៏បានបើកឲ្យដឹងអាយ៉ាស៊ុនេះ ចែងអំពីរឿងនេះថា៖ *[២:១៨៧] ចូរពួកអ្នកបរិភោគនិងផឹក លុះត្រាពួកអ្នកមើលឃើញយ៉ាងជាក់ច្បាស់នូវខ្សែ (គឺខ្សែរស្មី) ពណ៌ាស[នៃពេលថ្ងៃរះដែលស្ថិតនៅលើផ្ទៃមេឃ] បានញែកចេញផុតមកពីខ្សែ (គឺខ្សែរស្មី) ពណ៌ាខ្មៅ នៅពេលមុនថ្ងៃរះ។*» (الكافي 4 : 4 / 98)

***

وَ عَنْهُ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، وَ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، جَمِيعاً، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنِ الْحَلَبِيِّ قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى: الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ. فَقَالَ: «بَيَاضُ النَّهَارِ مِنْ سَوَادِ اللَّيْلِ».

[...] អាល់-ហ្ការ៉ាលីបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل *[២:១៨៧] ខ្សែ (គឺខ្សែរស្មី) ពណ៌ាស[នៃពេលថ្ងៃរះដែលស្ថិតនៅលើផ្ទៃមេឃ] បានញែកចេញផុតមកពីខ្សែ (គឺខ្សែរស្មី) ពណ៌ាខ្មៅនៅពេលមុនថ្ងៃរះ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ពណ៌ានៃពេលថ្ងៃរះដាច់ចេញពីពណ៌ាខ្មៅនៃពេលយប់។» (الكافي 4 : 3 / 98)

***

وَ عَنْهُ: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ يَحْيَى، عَنْ جَدِّهِ الْحَسَنِ بْنِ رَاشِدٍ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، قَالَ: «حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ جَدِّي، عَنْ آبَائِهِ (عليهم السلام): أَنَّ عَلِيّاً (صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ) قَالَ: يُسْتَحَبُّ لِلرَّجُلِ أَنْ يَأْتِيَ أَهْلَهُ أَوَّلَ لَيْلَةٍ مِنْ شَهْرِ رَمَضَانَ، لِقَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلى نِسائِكُمْ وَ الرَّفَثُ الْمُجَامَعَةُ».

[...] អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ្ហាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «ព្រះបិតា صلوات الله عليه والسلام ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام បានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះអយ្យកោ صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام តមកពីព្រះបុព្វបុរស صلوات الله عليه والسلام ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថាអ្ហាលី صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "យកល្អបុរសត្រូវទៅរកភរិយាខ្លួនក្នុងយប់ទីមួយខែរ៉ម៉ាដ្ឋន ព្រោះអល់ឡោះហ្ស៊ា عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៨៧] គេអនុញ្ញាតឲ្យពួកអ្នកទៅរកបណ្តាភរិយារបស់ពួកអ្នក*

បានពេលយប់កាន់សីលត្រណមអាហារ ។ ទៅរក (الرفث) គឺរួមដំណេក ។» (الكافي 4 : 3 / 180)

وَلَا تَأْكُلُوٓاْ أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم بِٱلْبَٰطِلِ وَتُدْلُواْ بِهَآ إِلَى ٱلْحُكَّامِ لِتَأْكُلُواْ فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ بِٱلْإِثْمِ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ١٨٨

១៨៨. ចូរពួកអ្នកកុំស៊ីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គ្នាឯងដោយទុច្ចរិត ចូរកុំឲ្យទ្រព្យនេះទៅអាជ្ញាធរ[ទុច្ចរិត ដើម្បីសូកប៉ាន់ពួកគេ] ដើម្បីពួកអ្នកនឹងបានស៊ីទ្រព្យមួយចំនួនរបស់អ្នកដទៃដោយបាបកម្ម (គឺដោយខុសច្បាប់) ថ្វីបើពួកអ្នកដឹង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៨៨

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحَكَمِ، عَنْ سَيْفِ بْنِ عَمِيرَةَ، عَنْ زِيَادِ بْنِ عِيسَى، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: وَ لا تَأْكُلُوا أَمْوالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْباطِلِ. فَقَالَ: «كَانَتْ قُرَيْشٌ تُقَامِرُ الرَّجُلَ بِأَهْلِهِ وَ مَالِهِ فَنَهَاهُمُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَنْ ذَلِكَ».

ស៊ីយ៉ាដ្ទ ប៊ិន អ៊ីសាបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ អ្ទាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ាអ៊ីមាម ១២ អ៊ីមាមអាលីអ៊ីប៊ិនហ្ស៊ីន ១ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាដ្ធ *[២:១៨៨] ចូរពួកអ្នកកុំស៊ីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គ្នាឯងដោយទុច្ចរិត ។* ព្រះអង្គ ១ មានវចនៈថា៖ «បុរសគ្ងីយ៉ស្ម៉ៃតែងតែលេងល្បែងស៊ីសងដោយដាក់ភ្នាល់គ្រួសារនិងទ្រព្យខ្លួន ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាដ្ធបានហាមពួកគេធ្វើបែបនេះ ។» (الكافي 5 : 1 / 122)

***

عَنْهُ: مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بَحْرٍ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام): قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ فِي كِتَابِهِ: وَ لا تَأْكُلُوا أَمْوالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْباطِلِ وَ تُدْلُوا بِها إِلَى الْحُكَّامِ. فَقَالَ: «يَا أَبَا بَصِيرٍ، إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ قَدْ عَلِمَ أَنَّ فِي الْأُمَّةِ حُكَّاماً يَجُورُونَ، أَمَا إِنَّهُ لَمْ يَعْنِ حُكَّامَ أَهْلِ الْعَدْلِ، وَ لَكِنَّهُ عَنَى حُكَّامَ أَهْلِ الْجَوْرِ.

[...] អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ អ្ទាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ាអ៊ីមាម ១២ អ៊ីមាមអាលីអ៊ីប៊ិនហ្ស៊ីន ១ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាដ្ធ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ ១ *[២:១៨៨] ចូរពួកអ្នកកុំស៊ីទ្រព្យសម្បត្តិរបស់គ្នាឯងដោយទុច្ចរិត ចូរកុំឲ្យទ្រព្យនេះទៅអាជ្ញាធរ[ទុច្ចរិត ដើម្បីសូកប៉ាន់ពួកគេ] ។* ព្រះអង្គ ១ មានវចនៈថា៖ «អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរអើយ អល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ាដ្ធ ១ ទ្រង់ញ្ញាណថា នៅក្នុងសហគមន៍នេះនឹងមានអ្នកកាត់ក្តីដែលប្រព្រឹត្តដោយអយុត្តិធម៌ ។ ព្រះអង្គ ១ មិនចង់និយាយអំពីអ្នកកាត់ក្តីនៅក្នុងរដ្ឋបាលត្រឹមត្រូវទេ តែព្រះអង្គ ១ ចង់និយាយអំពីពួកអ្នកកាត់ក្តីរបស់រដ្ឋបាលអយុត្តិធម៌នោះទេ ។

يَا أَبَا مُحَمَّدٍ إِنَّهُ لَوْ كَانَ [لَكَ] عَلَى رَجُلٍ حَقٌّ، فَدَعَوْتَهُ إِلَى حُكَّامِ أَهْلِ الْعَدْلِ، فَأَبَى عَلَيْكَ إِلَّا أَنْ يُرَافِعَكَ إِلَى حُكَّامِ أَهْلِ الْجَوْرِ لِيَقْضُوا لَهُ، لَكَانَ مِمَّنْ حَاكَمَ إِلَى الطَّاغُوتِ، وَ هُوَ قَوْلُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: أَ لَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِما أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَ ما أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ.

អាប៊ូ មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ទ:អ៊ីយ បើលោកឈ្លោះជាមួយអ្នកណាមួយ លោកបបួលអ្នកនោះទៅរកអ្នកកាត់ក្តីរបស់អាជ្ញាធរត្រឹមត្រូវ អ្នកនោះនឹងមិនព្រមទេ អ្នកនោះនឹងបង្ខំលោកឲ្យប្រគល់រឿងលោកទៅអ្នកកាត់ក្តីដែលជាអាជ្ញាធរទុច្ចរិតដើម្បីពួកគេនឹងកាត់ក្តីឲ្យអ្នកនោះឈ្នះ ។ ដូច្នេះអ្នកនោះនៅក្នុងចំណោមបុគ្គលដែលទៅរកការវិនិច្ឆ័យរបស់ត្ឆ៊ូត (គឺស្ដ្ងន) ។ នេះគឺព្រះបន្ទូលរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន *[៤:៦០] អ្នកមិនឃើញទេ បណ្ដាអ្នក[មានពុតត្បុត]ដែលអះអាងថាខ្លួនជឿអ្វី (គឺគ្ពុរអាន) ដែលគេបានបើកឲ្យអ្នកដឹង និងអ្វីដែលគេបានបើកឲ្យដឹងកាលពីមុនអ្នក ? ពួកគេប្រាថ្នាយកត្ឆ៊ូត (គ្ឫបបជ្ឈិមា បុគ្គលសាហាវ យង់ឃ្នង....) មកជាអ្នកកាត់ក្តី[ក្នុងករណីវិវាទផ្សេងៗ] ។»* (الكافي 7 : 3 / 411)

۞يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَهِلَّةِ ۖ قُلْ هِىَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ وَٱلْحَجِّ ۗ وَلَيْسَ ٱلْبِرُّ بِأَن تَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِن ظُهُورِهَا وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنِ ٱتَّقَىٰ ۗ وَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَٰبِهَا ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٨٩﴾

១៨៩. ពួកគេសួរអ្នកអំពីខ្នើតខែ (គឺចំណែកខែដែលមានពន្លឺតាំងពីថ្ងៃទីមួយកើតដល់ថ្ងៃដប់ប្រាំកើត) ។ ចូរអ្នកថ្លែង[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "វាជាគ្រឿងប្រាប់ពេលវេលាសម្រាប់មនុស្សនិងសម្រាប់ការធ្វើពិធីបូជនីយេសចក៏ (គឺពិធីហ្ចាជ) ។" មិនត្រឹមត្រូវទេដែលពួកអ្នកចូលផ្ទះតាមខាងក្រោយនោះ តែត្រឹមត្រូវគឺបុគ្គលដែលខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះហ្ស៊ីដោយជឿសប់ចិត្ត] ។ ចូរពួកអ្នកចូលផ្ទះតាមទ្វារ (គឺដោយស្របច្បាប់) ។ ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ស៊ី ដើម្បីពួកអ្នកនឹងមានជោគជ័យ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៨៩

الشَّيْخُ، بِإِسْنَادِهِ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ دَاوُدَ، قَالَ: أَخْبَرَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ الْقَاسِمِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَحْمَدُ بْنُ عِيسَى بْنِ عَبْدِ اللَّهِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَعْفَرِ بْنِ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ وَ الْحَجِّ". قَالَ: «لِصَوْمِهِمْ وَ فِطْرِهِمْ وَ حَجِّهِمْ». (التهذيب 166/ 472: 4)**

[...] អ៊ុប់ឌ្ពុលឡោះហ្ស៊ី ប៊ិន អ៊ុលី ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៍បានតំណាលតមកពីឪពុកលោក តមកពីយ៉ាកុ:ហ្ជ្ជារ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ទ:អ៊ីយ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន *[២:១៨៩] ចូរអ្នកថ្លែង[ប្រាប់ពួកគេ]ថា៖ "វាជាគ្រឿងប្រាប់ពេលវេលាសម្រាប់មនុស្សនិងសម្រាប់ការធ្វើពិធីបូជនីយេសចក៏ (គឺពិធីហ្ចាជ) ។"* យ៉ាកុ:ហ្ជ្ជារ صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន មូហ្ម៉ាម៉ាដ្ទ:អ៊ីយ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា៖ «សម្រាប់កាន់សីលត្រណមអាហារនិងសម្រាប់ស្រាយសីលត្រណមអាហាររបស់ពួកគេ និងសម្រាប់ពិធីហ្ចាជ ។» (التهذيب 4 : 166 / 472)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ مُحَمَّدٍ الْأَشْعَرِيِّ، عَنْ مُعَلَّى، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ جُمْهُورٍ، عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ سَمَاعَةَ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْقَاسِمِ، عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «الْأَوْصِيَاءُ هُمْ أَبْوَابُ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ الَّتِي يُؤْتَى مِنْهَا، وَ لَوْلاَهُمْ مَا عُرِفَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ، وَ بِهِمُ احْتَجَّ اللَّهُ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى عَلَى خَلْقِهِ». (لكافي 149/ 2: 1)**

[...] អាប៊ូ បាស្ស៊ៀរបានតំណាលថាអាប៊ូ អ៊ុប់ឌ្ពុលឡោះហ្ស៊ី صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា៖ «ព្រះឧត្តរាធិការី (គឺអ្នកស្ពង صلوات الله عليه والسلام ណាប៊ី صلى الله عليه وآله وسلم) ជាទ្វាររបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាន ដែលអស់លោកត្រូវដើរចូល ។ បើមិនដើរ صلوات الله عليه والسلام

ចូលតាមពួកគេ(عليهم السلام)ទេ គេមិនអាចស្គាល់អល់ឡោះ(عز وجل)បានទេ ។ អល់ឡោះ(عز وجل)ពន្យល់ហេតុផលដល់សត្វលោកទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ(عز وجل)តាមរយៈពួកគេ(عليهم السلام)នេះឯង ។» (الكافي 1: 149/ 2)

***

الطَّبْرِسِيُّ فِي (الْإِحْتِجَاجِ): عَنِ الْأَصْبَغِ بْنِ نُبَاتَةَ، قَالَ: كُنْتُ جَالِساً عِنْدَ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فَجَاءَهُ ابْنُ الْكَوَّاءِ، فَقَالَ: يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ، [مَنِ الْبُيُوتُ فِي] قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ "وَ لَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهٰا وَ لٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقىٰ وَ أْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوٰابِهٰا" ؟

អាល់-ត្ប៊ារ៉ាសុីបានថ្លែងនៅក្នុងសាត្រាអាល់-អ៊ុះហ្ទ៉ាទីយ៉ាច្ចុ តមកពីអាល់-អាស្ប៊ាក់ ប៊ិន ណាបាតាស្ុ ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានអង្គុយជុំជាមួយអាមីរុល-មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام) អ៊ីបនូ អាល់-ការ៉ាអ៊ូ៉ម្ចានដើរចូលមកសួរព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)ថា៖ «អាមីរុល-មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام)អ៊ីយ អ្នកណាទៅគឺផ្ទះដែលមានចែងនៅក្នុងព្រះបន្ទូលអល់ឡោះ(عز وجل) *[២:១៨៩] មិនត្រឹមត្រូវទេដែលពួកអ្នកចូលផ្ទះតាមខាងក្រោយនោះ តែត្រឹមត្រូវគឺបុគ្គលដែលខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះ]ហ៊ានដោយជឿសិប់ចិត្ត ។ ចូរពួកអ្នកចូលផ្ទះតាមទ្វារ (គឺដោយស្របច្បាប់)* ?»

فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «نَحْنُ الْبُيُوتُ الَّتِي أَمَرَ اللَّهُ بِهَا أَنْ تُؤْتَى مِنْ أَبْوَابِهَا، نَحْنُ بَابُ اللَّهِ وَ بُيُوتُهُ الَّتِي يُؤْتَى مِنْهَا، فَمَنْ بَايَعَنَا وَ أَقَرَّ بِوَلاَيَتِنَا فَقَدْ أَتَى الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا، وَ مَنْ خَالَفَنَا وَ فَضَّلَ عَلَيْنَا غَيْرَنَا فَقَدْ أَتَى الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا». (الإحتجاج:227)**

អាមីរុល-មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ «យើង(عليهم السلام)គឺផ្ទះដែលអល់ឡោះ(عز وجل)បញ្ជាឲ្យអស់លោកចូលមកតាមទ្វារវានោះ ។ ដូច្នេះអ្នកណាបានសច្ចាស្មោះស្ម័គ្រចំពោះយើង(عليهم السلام) បានទទួលស្គាល់រឿងយ៉ាស្ុ យើង(عليهم السلام) អ្នកនោះបានចូលមកតាមទ្វារផ្ទះនោះ ។ អ្នកណាប្រឆាំងយើង(عليهم السلام) ស្មោះស្ម័គ្រអ្នកផ្សេងពីយើង(عليهم السلام) អ្នកនោះចូលផ្ទះតាមខាងក្រោយ ។» (الاحتجاج: 227)

***

الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ سَعْدٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: سَأَلْتُهُ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: "وَ لَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهٰا وَ لٰكِنَّ الْبِرَّ مَنِ اتَّقىٰ وَ أْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوٰابِهٰا". فَقَالَ: «آلُ مُحَمَّدٍ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَبْوَابُ اللَّهِ وَ سَبِيلُهُ، وَ الدُّعَاةُ إِلَى الْجَنَّةِ، وَ الْقَادَةُ إِلَيْهَا، وَ الْأَدِلاَّءُ عَلَيْهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ». (تفسير العيّاشي 86/ 210: 1)**

អាល់-អ្ហ៊ីយ៉ាស្ុីបានថ្លែងតមកពី អាប៊ូ យ៉ាកុ៊ហ្ជារ(صلوات الله عليه والسلام) ថាខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)អំពីអាយ៉ាស្ុនេះ *[២:១៨៩] មិនត្រឹមត្រូវទេដែលពួកអ្នកចូលផ្ទះតាមខាងក្រោយនោះ តែត្រឹមត្រូវគឺបុគ្គលដែលខ្លាចក្រែង[អល់ឡោះ]ហ៊ានដោយជឿសិប់ចិត្ត ។ ចូរពួកអ្នកចូលផ្ទះតាមទ្វារ (គឺដោយស្របច្បាប់)* ។ ព្រះអង្គ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ «ព្រះរាជបុត្ររាជនត្តា(عليهم السلام)របស់មូហ៊ាំម៉ាដ(صلى الله عليه وآله وسلم)ជាទ្វារបស់អល់ឡោះ(عز وجل) ជាព្រះមាគ៌ាព្រះអង្គ(عز وجل) ជាអ្នកអញ្ជើញគេទៅរកឋានសួគ៌ ជាអ្នកដឹកនាំទៅរកឋានសួគ៌នោះ ហើយជាអ្នកបង្ហាញផ្លូវទៅរកឋានសួគ៌នោះរហូតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។» (تفسير العيّاشي 1: 86/ 210)

وَقَٰتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَكُمۡ وَلَا تَعۡتَدُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُعۡتَدِينَ ١٩٠

១៩០. ចូរពួកអ្នកប្រយុទ្ធលើមាគ៌ាអល់ឡោះ(عز وجل) ទល់នឹងបណ្ដាអ្នក[បង្ក្រាវិនាស]ដែលប្រយុទ្ធទល់នឹងពួកអ្នក តែចូរពួកអ្នកកុំបំពាន ។ អល់ឡោះ(عز وجل)មិនសព្វព្រះរាជហឫទ័យអ្នកបំពានទេ ។

وَٱقۡتُلُوهُمۡ حَيۡثُ ثَقِفۡتُمُوهُمۡ وَأَخۡرِجُوهُم مِّنۡ حَيۡثُ أَخۡرَجُوكُمۡۚ وَٱلۡفِتۡنَةُ أَشَدُّ مِنَ ٱلۡقَتۡلِۚ وَلَا تُقَٰتِلُوهُمۡ عِندَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَٰتِلُوكُمۡ فِيهِۖ فَإِن قَٰتَلُوكُمۡ فَٱقۡتُلُوهُمۡۗ كَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ ١٩١

១៩១. ចូរពួកអ្នកសម្លាប់ពួកនោះ [ដែលជាជននាំឲ្យវិនាសដែលប្រយុទ្ធទល់នឹងពួកអ្នក] មិនថាឡើយ ពួកអ្នកជួបប្រទះពួកគេនៅទីណាក៏ដោយ ។ ចូរពួកអ្នកបណ្តេញពួកគេចេញពីទីកន្លែងណា ដែលពួកគេបានបណ្តេញពួកអ្នកចេញ ។ ចលាចល (គឺការញ៉ាំងឲ្យមនុស្សបែរចេញពីជំនឿលើ អល់ឡោះហ្គ៉ា និងការញ៉ាំងឲ្យធ្វើអំពើលាមក) អ្ប្រិយលើសឃាតកម្ម ។ ចូរពួកអ្នកកុំប្រយុទ្ធទល់ នឹងពួកទាំងនោះឯព្រះវិហារពិសិដ្ឋឡើយ (គឺកាក្ប៉ាស៊ូ) រ៉ៀរលែងតែពួកអស់នោះប្រយុទ្ធទល់ នឹងពួកអ្នកឯទីនោះ[ជាមុន] ។ បើពួកគេប្រយុទ្ធទល់នឹងពួកអ្នក[នៅទីនោះ] ចូរពួកអ្នកសម្លាប់ ពួកគេចុះ នេះគឺការតបស្នងរបស់បណ្តាជនបដិសេធសទ្ធា ។

فَإِنِ ٱنتَهَوۡاْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٩٢

១៩២. បើពួកគេឈប់ (គឺលែងប្រយុទ្ធ) អល់ឡោះហ្គ៉ាអត់ឱន ព្រះអង្គប្រកបដោយព្រះមេត្តាករុណា ប្រណី ។

وَقَٰتِلُوهُمۡ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتۡنَةٞ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ لِلَّهِۖ فَإِنِ ٱنتَهَوۡاْ فَلَا عُدۡوَٰنَ إِلَّا عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ١٩٣

១៩៣. ចូរពួកអ្នកប្រយុទ្ធទល់នឹងពួកគេ[ដែលជាជននាំឲ្យវិនាស]ទាល់តែអស់ចលាចល ហើយ សាសនាទៅជារបស់អល់ឡោះហ្គ៉ាតែមួយគត់ ។ បើពួកគេឈប់ មិនអនុញ្ញាតឲ្យបង្ករឿងអរិភាព ទេ រ៉ៀរលែងតែទល់នឹងពួកទុច្ចរិត ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៩០-១៩៣

أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ: وَ قَاتِلُوهُمْ حَتَّى لاَ تَكُونَ فِتْنَةٌ أَيْ شِرْكٌ. قَالَ: وَ هُوَ الْمَرْوِيُّ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ). (مجمع البيان 2:513)**

អាប៊ូ អ្ហ:លី អាល់-ត្ប:ារ:ស៊ីបានថ្លែងថា *[២:១៩៣] ចូរពួកអ្នកប្រយុទ្ធទល់នឹងពួកគេទាល់តែអស់ ចលាចល ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីមុាំ صلوات الله عليه والسلام) មានវចន:ថា: «[ចលាចល] គឺបទពហុទេពនិយម (شرك) ។ គេ បានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ាក្ភ:ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ។» (مجمع البيان 2: 513)

***

الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الْحَسَنِ بَيَّاعِ الْهَرَوِيِّ، يَرْفَعُهُ، عَنْ أَحَدِهِمَا (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: "فَلاَ عُدْوَانَ إِلاَّ عَلَى الظَّالِمِينَ". قَالَ: «إِلاَّ عَلَى ذُرِّيَّةِ قَتَلَةِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)». (تفسير العيّاشي 86/ 214: 1)**

អាល់-អ៊ៃយ៉ាស៊ីបានតំណាលតមកពីអាល់-ហ្ហាសាន់ បាយ៉ាអ៊ុ អាល់-ហ្ហារី ថាគេបានសួរអ៊ីមុាំមួយអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីមុាំទី៥ صلوات الله عليه والسلام ឬ ទី៦ صلوات الله عليه والسلام) អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្គ៉ា عز وجل *[២:១៩៣] មិនអនុញ្ញាតឲ្យបង្ករឿង*

អរិភាពទេ ក្រៅលែងតែទល់នឹងពួកទុច្ចរិត ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «លើកលែងតែទល់នឹងបណ្តាកូនចៅរបស់បណ្តាអ្នកដែលបានសម្លាប់អាល់-ហ្ស៊ូសែន صلوات الله عليه والسلام ។» (تفسير العيّاشي 1: 86/ 214)

***

عَنْ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: أَخْبَرَنِي مَنْ رَوَاهُ عَنْ أَحَدِهِمَا (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)، قَالَ: قُلْتُ: "فَلاَ عُدْوَانَ إِلاَّ عَلَى الظَّالِمِينَ"؟ قَالَ: «لاَ يَعْتَدِي اللَّهُ سُبْحَانَهُ عَلَى أَحَدٍ، إِلاَّ عَلَى نَسْلِ قَتَلَةِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)». (تفسير العيّاشي 87/ 216: 1)**

អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានតំណាលថា គេបានតំណាលប្រាប់ខ្ញុំតមកពីម្នាក់ដែលបានថ្លែងតមកពីអ៊ីមុាំមួយអង្គ صلوات الله عليه والسلام (គឺអ៊ីមុាំទី៥ صلوات الله عليه والسلام ឬ ទី៦ صلوات الله عليه والسلام) ថាខ្ញុំបានសួរថា៖ *«[២:១៩៣] មិនអនុញ្ញាតឲ្យបង្ករឿងអរិភាពទេ ក្រៅលែងតែទល់នឹងពួកទុច្ចរិត* [មានន័យថាអ្វី] ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «អល់ឡោះហ្វ៉ា សូមថ្វាយសេចក្តីរុងរឿងចំពោះអង្គ عز وجل មិនវាយប្រហារអ្នកណាផ្សេងពីបណ្តាកូនចៅជំនាន់ក្រោយៗរបស់បណ្តាអ្នកសម្លាប់អាល់-ហ្ស៊ូសែន صلوات الله عليه والسلام ទេ ។» (تفسير العيّاشي 1: 87/ 216)

ٱلشَّهۡرُ ٱلۡحَرَامُ بِٱلشَّهۡرِ ٱلۡحَرَامِ وَٱلۡحُرُمَٰتُ قِصَاصٞۚ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ عَلَيۡكُمۡ فَٱعۡتَدُواْ عَلَيۡهِ بِمِثۡلِ مَا ٱعۡتَدَىٰ عَلَيۡكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلۡمُتَّقِينَ ١٩٤

១៩៤. បូជនីយខែសងបូជនីយខែ ។ បូជនីយវត្ថុទាំងអស់[ដែលត្រូវគេឈ្លានពាន]ទាមទារការទូទាត់ធួននឹងកំហុស ។ បុគ្គលណាប្រព្រឹត្តិដោយឈ្លានពានមកលើពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកវាយប្រហារសងអ្នកនោះវិញ(គឺតតបវិញ) ស្មើនឹងបទឈ្លានពានដែលបានប្រព្រឹត្តមកលើពួកអ្នក ។ ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែង អល់ឡោះហ្វ៉ា ចូរដឹងថាអល់ឡោះហ្វ៉ានៅខាងបណ្តាអ្នកខ្លាចក្រែង [ដែលស្តាប់បង្គាប់ឡោះហ្វ៉ា] ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៩៤

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، وَ مُحَمَّدُ بْنُ إِسْمَاعِيلَ، عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شَاذَانَ، جَمِيعاً، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) عَنْ رَجُلٍ قَتَلَ رَجُلًا فِي الْحِلِّ، ثُمَّ دَخَلَ الْحَرَمَ. فَقَالَ: «لَا يُقْتَلُ وَ لَا يُطْعَمُ وَ لَا يُسْقَى وَ لَا يُبَايَعُ وَ لَا يُؤْوَى حَتَّى يَخْرُجَ مِنَ الْحَرَمِ فَيُقَامَ عَلَيْهِ الْحَدُّ».

[...] មូអ្ការីយ៉ាស់ ប៊ិន អ្ការ៉ាមបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ អ្ការ៉ាប ឌ្ហុលឡោះហ្វ៉ា صلوات الله عليه والسلام អំពីបុរសម្នាក់ដែលបានសម្លាប់បុរសម្នាក់នៅកន្លែងមិនហាមឃាត់ (គឺក្រៅបូជនីយស្ថាន) ហើយចូលទៅក្នុងបូជនីយស្ថាន ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «មិនសម្លាប់អ្នកនោះទេ មិនផ្តល់អាហារឲ្យទេ មិនផ្តល់ទឹកឲ្យទេ មិនជួញដូរឬជួយការពារទេ មិនផ្តល់ជម្រកឲ្យទេ លុះត្រាតែអ្នកនោះចេញពីបូជនីយស្ថាន ទើបអាចផ្តន្ទាទោសអ្នកនោះតាមច្បាប់បាន ។»

قَالَ: قُلْتُ فَمَا تَقُولُ فِي رَجُلٍ قَتَلَ فِي الْحَرَمِ أَوْ سَرَقَ؟ قَالَ: «يُقَامُ عَلَيْهِ الْحَدُّ فِي الْحَرَمِ، صَاغِراً إِنَّهُ لَمْ يَرَ لِلْحَرَمِ حُرْمَةً، وَ قَدْ قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: فَمَنِ اعْتَدى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدى عَلَيْكُمْ - فَقَالَ -: هَذَا هُوَ فِي الْحَرَمِ - فَقَالَ - فَلا عُدْوانَ

إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ».

ខ្ញុំបានសួរថា: «តើព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام យល់ឃើញយ៉ាងណាអំពីបុរសដែលសម្លាប់ឬលួចនៅក្នុងបូជនីយស្ថាន ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «ចូរផ្ដន្ទាទោសអ្នកនោះតាមច្បាប់នៅក្នុងបូជនីយស្ថាន ព្រោះអ្នកនោះមិនគោរពបូជនីយស្ថានទេ ហើយអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា: *[២:១៩៤] បុគ្គលណាប្រព្រឹត្ដិដោយឈ្លានពានមកលើពួកអ្នក ចូរពួកអ្នកវាយប្រហារសងអ្នកនោះវិញ (គឺតតបវិញ) ស្មើនឹងបទឈ្លានពានដែលបានប្រព្រឹត្ដមកលើពួកអ្នក ។* នេះគឺក្នុងបរិវេណបូជនីយស្ថាន អល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា: *[២:១៩៣] មិនអនុញ្ញាតឲ្យបង្ករឿងអរិភាពទេ ក្ដៅតែងតែទល់នឹងពួកទុច្ចរិត ។»*
(الكافي 4 : 227 / 4)

وَأَنفِقُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا تُلۡقُواْ بِأَيۡدِيكُمۡ إِلَى ٱلتَّهۡلُكَةِۚ وَأَحۡسِنُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ١٩٥

១៩៥. ចូរពួកអ្នកចាយវាយលើមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ូ ។ ពួកអ្នកចូរកុំបោលសម្រុកទៅរកវិនាសកម្មដោយដៃឯងឡើយ ។ ចូរពួកអ្នកធ្វើអំពើល្អ[រកគ្នា] ។ អល់ឡោះហ្ស៊ូសព្វព្រះរាជហឫទ័យបណ្ដាអ្នកធ្វើអំពើល្អ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៩៥

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، وَ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ، عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ يُونُسَ بْنِ يَعْقُوبَ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ وَاقِدٍ اللَّحَّامِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، قَالَ: «لَوْ أَنَّ رَجُلًا أَنْفَقَ مَا فِي يَدَيْهِ فِي سَبِيلٍ مِنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَا كَانَ أَحْسَنَ وَ لَا وُفِّقَ، أَ لَيْسَ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: وَ لا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَ أَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ يَعْنِي الْمُقْتَصِدِينَ».

[...] ហ្ជាម៉ាដ្ដ៊ ប៊ិន វ៉ាគ្ដ៊ីដ្ដ អាល់-ឡាស្ស:ហ្ជ៊ាំបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ្ចាប់ឌ្ឆុលឡោះហ្ស៊ូ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «បើមនុស្សចាយវាយអ្វីដែលនៅក្នុងដៃខ្លួនទៅលើមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ូ ﷻ មិនមានអ្វីប្រសើរនិងសក្ដិសមលើសនេះទេ ។ អល់ឡោះហ្ស៊ូ تعالى មិនមានព្រះបន្ទូលទេថា *[២:១៩៥] ចូរពួកអ្នកចាយវាយលើមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ូ ។ ពួកអ្នកចូរកុំបោលសម្រុកទៅរកវិនាសកម្មដោយដៃឯងឡើយ ។ ចូរពួកអ្នកធ្វើអំពើល្អ[រកគ្នា] ។ អល់ឡោះហ្ស៊ូសព្វព្រះរាជហឫទ័យបណ្ដាអ្នកធ្វើអំពើល្អ* ? មានន័យថា ចូរប្រុងប្រយ័ត (ក្នុងការចាយវាយ) ។» (الكافي 4: 53 / 7)

وَأَتِمُّواْ ٱلۡحَجَّ وَٱلۡعُمۡرَةَ لِلَّهِۚ فَإِنۡ أُحۡصِرۡتُمۡ فَمَا ٱسۡتَيۡسَرَ مِنَ ٱلۡهَدۡيِۖ وَلَا تَحۡلِقُواْ رُءُوسَكُمۡ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ ٱلۡهَدۡيُ مَحِلَّهُۥۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوۡ بِهِۦٓ أَذٗى مِّن رَّأۡسِهِۦ فَفِدۡيَةٞ مِّن صِيَامٍ أَوۡ صَدَقَةٍ أَوۡ نُسُكٖۚ فَإِذَآ أَمِنتُمۡ فَمَن تَمَتَّعَ بِٱلۡعُمۡرَةِ إِلَى ٱلۡحَجِّ فَمَا ٱسۡتَيۡسَرَ مِنَ ٱلۡهَدۡيِۚ فَمَن لَّمۡ يَجِدۡ فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٖ فِي ٱلۡحَجِّ وَسَبۡعَةٍ إِذَا رَجَعۡتُمۡۗ تِلۡكَ عَشَرَةٞ كَامِلَةٞۗ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمۡ يَكُنۡ أَهۡلُهُۥ حَاضِرِي ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلۡعِقَابِ ١٩٦

១៩៦. ចូរពួកអ្នកបំពេញពិធីបូជនីយេសចរក៍ (គឺពិធីហ្ជាជ) និងអ៊ុមរ៉ះតុ៌ដើម្បីអល់ឡោះហ្ជ៌ ។ បើពួកអ្នកត្រូវខកខាន ចូរពួកអ្នកទូទាត់សងដោយបូជាអ្វីមួយដែលអាចធ្វើបាន (គឺសំឡែះសត្វមួយ) ។ ចូរពួកអ្នកកុំអាលកោរសក់ កាលណាតង្វាយ (គឺសត្វដែលយកមកសំឡែះ) ពុំទាន់បានទៅដល់កន្លែងវាទេ ។ បើអ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកអ្នកឈឺ ឬមានការឈឺថ្កាត់លើក្បាល[ហើយចាំបាច់ត្រូវកោរសក់មុនពេល] អ្នកនោះត្រូវទូទាត់សងដោយកាន់សីលត្រណមអាហារ (៣ថ្ងៃ) ឬដោយដាក់អំណោយទាន ឬដោយធ្វើពលីទានសំឡែះសត្ว ។ ពេលពួកអ្នកផុតភ័យ អ្នកណាមួយដែលបំពេញពិធីអ៊ុមរ៉ះតុ៌ភ្ជាប់ជាមួយពិធីហ្ជាជ ចូរអ្នកនោះបូជាអ្វីមួយ (គឺដោយសំឡែះសត្ว) ដែលអាចធ្វើបាន (គឺតាមសមត្ថភាព ដូចជាសំឡែះពពែមួយក្បាលជាដើម) ។ តែបើអ្នកណារកមិនបាន (គឺពុំអាចធ្វើពលីទានបានដោយខ្វះលទ្ធភាព) ចូរអ្នកនោះទូទាត់សងដោយកាន់សីលត្រណមអាហារបីថ្ងៃក្នុងអំឡុងពេលធ្វើពិធីហ្ជាជ និងប្រាំពីរថ្ងៃទៀតពេលត្រឡប់មកផ្ទះខ្លួនវិញ សរុបទាំងអស់គឺដប់ថ្ងៃ ។ នេះ[ជាកម្រិត]សម្រាប់បុគ្គលណាដែលគ្រួសាររបស់ខ្លួនមិនអាស្រ័យនៅក្បែរបូជនីយវិហារទេ (គឺម៉ាក់កាស៊ុ) ។ ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ជ៌ ។ ចូរដឹងថាអល់ឡោះហ្ជ៌តបស្នងវិញតឹងរ៉ឹងណាស់ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៩៦

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ عُمَرَ بْنِ أُذَيْنَةَ، قَالَ: كَتَبْتُ إِلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) بِمَسَائِلَ بَعْضُهَا مَعَ ابْنِ بُكَيْرٍ، وَ بَعْضُهَا مَعَ أَبِي الْعَبَّاسِ، فَجَاءَ الْجَوَابُ بِإِمْلَائِهِ: «سَأَلْتَ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: وَ لِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا يَعْنِي بِهِ الْحَجَّ وَ الْعُمْرَةَ جَمِيعاً، لِأَنَّهُمَا مَفْرُوضَانِ».

[...] ម្ហ៊ីម៉ារ ប៊ិន អ្ហ្ស៊ីណាស៊ុ បានតំណាលថាខ្ញុំបានសរសេរសំបុត្រទៅអាប៊ូ អ្ហ្ស៊ាប់ឌុលឡោះហ្ជ៌ صلوات الله عليه والسلام សួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام សំណួរមួយចំនួនជាមួយអ៊ីបនូ ប៊ូកៃរ៌ សួរសំណួរមួយចំនួនទៀតជាមួយអាប៊ូ អាល់-អ្ហ្ស៊ាប់បាស់ ។ ព្រះអង្គ صلوات الله عليه បានសរសេរតបមកវិញថា៖ «លោកបានសួរអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៌ عز وجل *[៣:៩៧] ទៅបំពេញពិធីហ្ជាជ្ជ*ឯ*ព្រះមហាគ្រឹះ ដើម្បីអល់ឡោះហ្ជ៌ ជាបញ្ញត្តិលើមនុស្សរាល់គ្នាដែលអាចមានផ្លូវទៅទីនោះបាន* មានន័យថាពិធីហ្ជាជ្ជនិងអ៊ុមរ៉ះតុ៌ជាមួយគ្នា ពីព្រោះទាំងពីនេះជាប្រការចាំបាច់ (គឺជាហ្វារ១ឌ្ជ) ។»

وَ سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: وَ أَتِمُّوا الْحَجَّ وَ الْعُمْرَةَ لِلَّهِ قَالَ: «يَعْنِي بِتَمَامِهِمَا: أَدَاءَهُمَا، وَ اتِّقَاءَ مَا يَتَّقِي الْمُحْرِمُ فِيهِمَا».

ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៌ عز وجل *[២:១៩៦] ចូរពួកអ្នកបំពេញពិធីបូជនីយេសចរក៍ (គឺពិធីហ្ជាជ) និងអ៊ុមរ៉ះតុ៌ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه មានវចន:ថា៖ «"បំណេញ" មានន័យថាប្រតិបត្តិករណីយកិច្ចនេះដោយចៀសវាងអ្វីដែលគេហាមចំពោះបុគ្គលគ្រងអ៊ុះហ្ជ៌រ៉ម ។

وَ سَأَلْتُهُ عَنْ قَوْلِهِ تَعَالَى: الْحَجِّ الْأَكْبَرِ مَا يَعْنِي بِالْحَجِّ الْأَكْبَرِ؟ فَقَالَ: «الْحَجُّ الْأَكْبَرُ الْوُقُوفُ بِعَرَفَةَ وَ رَمْيُ الْجِمَارِ وَ الْحَجُّ الْأَصْغَرُ: الْعُمْرَةُ».

ខ្ញុំបានសួរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ការ៉ាតាឡា تعالى *[៩:៣] ពិធីហ្ចាច្ចធំ ។* តើពិធីហ្ចាច្ចធំមានន័យថាអ្វី ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «ពិធីហ្ចាច្ចធំ (الْحَجُّ الْأَكْبَرُ) គឺការឈប់សម្រាកនៅឯអ្ការ៉ហ្ការ៉ាសុ ការចោលដុំថ្មទៅលើអាល់-យ៉ាម៉ារ ។ ឯពិធីហ្ចាច្ចតូច គឺអ៊ុមរ៉ោះតុ៌ ។» (الكافي 4 : 1 / 264)

***

ابْنُ بَابَوَيْهِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَحْمَدَ بْنِ الْوَلِيدِ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ)، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ، عَنِ الْعَبَّاسِ بْنِ مَعْرُوفٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ مَهْزِيَارَ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، وَ حَمَّادٍ، وَ صَفْوَانَ بْنِ يَحْيَى، وَ فَضَالَةَ بْنِ أَيُّوبَ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «الْعُمْرَةُ وَاجِبَةٌ عَلَى الْخَلْقِ بِمَنْزِلَةِ الْحَجِّ، مَنِ اسْتَطَاعَ، لِأَنَّ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ يَقُولُ: "وَ أَتِمُّوا الْحَجَّ وَ الْعُمْرَةَ لِلَّهِ" وَ إِنَّمَا نَزَلَتِ الْعُمْرَةُ بِالْمَدِينَةِ، وَ أَفْضَلُ الْعُمْرَةِ عُمْرَةُ رَجَبٍ». (علل الشرائع: 408/ 1)**

[...] ម៉ូអ្ការ៉ីយ៉ាសុ ប៊ិន អ្ការ៉ម៉ារបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ្ការ៉ប់ឌ្ឍុលឡោះ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «អ៊ុមរ៉ោះតុ៌ជាប្រការចាំបាច់ (ជាហ្ការ៉ជ្ជ) លើសត្វលោកគ្រប់រូប ដូចពិធីហ្ចាច្ចដែរ សម្រាប់អ្នកណាដែលមានលទ្ធភាព ព្រោះអល់ឡោះហ្ការ៉ជ្ជ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៩៦] ចូរពួកអ្នកបំពេញពិធីបូជនីយេសចរក៍ (គឺពិធីហ្ចាច្ច) និងអ៊ុមរ៉ោះតុ៌ដើម្បីអល់ឡោះហ្ការ៉ ។* អាយ៉ាសុ់នេះត្រូវបើកឲ្យដឹងនៅឯម៉ាឌ្ឌីណាសុ់ស្តីអំពីអ៊ុមរ៉ោះតុ៌ ហើយអ៊ុមរ៉ោះតុ៌ល្អជាងគេគឺអ៊ុមរ៉ោះតុ៌ខែរ៉ាយ៉ាប់ ។» (علل الشرائع: 408 / 1)

***

عَنْهُ: عَنْ عَلِيٍّ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حَمَّادٍ، عَنْ حَرِيزٍ، عَمَّنْ أَخْبَرَهُ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «مَرَّ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) عَلَى كَعْبِ بْنِ عُجْرَةَ وَ الْقَمْلُ يَتَنَاثَرُ مِنْ رَأْسِهِ وَ هُوَ مُحْرِمٌ، فَقَالَ لَهُ: أَ تُؤْذِيكَ هَوَامُّكَ؟ فَقَالَ: نَعَمْ، فَأُنْزِلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ: "فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضاً أَوْ بِهِ أَذىً مِنْ رَأْسِهِ فَفِدْيَةٌ مِنْ صِيامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ" فَأَمَرَهُ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَنْ يَحْلِقَ، وَ جَعَلَ الصِّيَامَ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ، وَ الصَّدَقَةَ عَلَى سِتَّةِ مَسَاكِينَ، لِكُلِّ مِسْكِينٍ مُدَّانِ، وَ النُّسُكَ شَاةً». (الكافي 358/ 2: 4)**

[...] ហ្ការ៉ីសុបានតំណាលតមកពីម្នាក់ដែលបានតំណាលប្រាប់លោកតមកពីអាប៊ូ អ្ការ៉ប់ឌ្ឍុលឡោះ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «រ៉ាស៊ូលុលឡោះ صلى الله عليه وآله وسلم ហ្ការ៉ បានជួបកាអ្ការ៉ប់ ប៊ិន អ្ការ៉ជ្ជ៉ោះតុ៌ ។ គាត់កើតចៃពេញក្បាលហើយគាត់គ្រងអ៊ុះហ្ការ៉រ៉ម ។ រ៉ាស៊ូលុលឡោះ صلى الله عليه وآله وسلم ហ្ការ៉ បានសួរគាត់ថា៖ "ចៃមិនធ្វើឲ្យលោកឈឺចាប់ទេ ?" គាត់បានទូលថា៖ "វាធ្វើឲ្យទូលបង្គំឈឺ ។" អាយ៉ាសុ់នេះក៏ត្រូវបើកឲ្យដឹងឡើងថា៖ *[២:១៩៦] បើអ្នកណាម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកអ្នកឈឺ ឬមានការឈឺថ្កាត់លើក្បាល អ្នកនោះត្រូវទូទាត់សងដោយកាន់សីលត្រណមអាហារ ឬដោយដាក់អំណោយទាន ឬដោយធ្វើពលីទានសំឡេះសត្ត ។* រ៉ាស៊ូលុលឡោះ صلى الله عليه وآله وسلم ក៏បានដាក់បញ្ជាឲ្យគាត់កោរក្បាល ឲ្យកាន់សីលត្រណមអាហារបីថ្ងៃ ឲ្យដាក់ទានដល់មនុស្សក្រប្រាំមួយនាក់ ម្នាក់ៗឲ្យពីរមុដ្ឋ (គឺ ៧៥០ ក្រាមពីរដង) ហើយឲ្យសំឡេះកូនចៀមមួយ ។» (الكافي 4 : 2 / 358)

***

وَ عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ حَمَّادٍ، عَنِ الْحَلَبِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «دَخَلَتِ الْعُمْرَةُ فِي الْحَجِّ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، لِأَنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَقُولُ: "فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ" فَلَيْسَ لِأَحَدٍ إِلاَّ أَنْ يَتَمَتَّعَ، لِأَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ ذَلِكَ فِي كِتَابِهِ، وَ جَرَتْ بِهِ السُّنَّةُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». (التهذيب 25/ 75: 5)**

[...] អាល់-ហ្ជាល់ប៊ីបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ឈុលឡោះហ្ហ៊ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «អ៊ុ៊ូមរ៉ះតុ៌ត្រូវ រាប់បញ្ចូលក្នុងពិធីហ្ជាជ្ជរហ្ជតដល់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ព្រោះអល់ឡោះហ្ហ៊ា عز وجل មានព្រះបន្ទូលថា: *[២:១៩៦] អ្នកណាមួយដែលបំពេញពិធីអ៊ុ៊ូមរ៉ះតុ៌ភ្ជាប់ជាមួយពិធីហ្ជាជ្ជ ចូរអ្នកនោះបូជាអ្វីមួយដែលអាចធ្វើបាន ។* ដូច្នេះនេះគឺសម្រាប់អ្នកណាដែលធ្វើអ៊ុ៊ូមរ៉ះតុ៌ តាម៉ាត់ទុ៌អ (គឺធ្វើអ៊ុ៊ូមរ៉ះតុ៌ភ្ជាប់ជាមួយពីធីហ្ជាជ្ជ) ព្រោះ អល់ឡោះហ្ហ៊ា عز وجل បានបើកឲ្យដឹងរឿងនេះនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ عز وجل ហើយមានតរៀងមកដល់ស្ហ៊ីណាតុ៌ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្ហ៊ា صلى الله عليه وآله ។» (التهذيب 5 : 25 / 75)

***

عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: "فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ". قَالَ: «لِيَكُنْ كَبْشاً سَمِيناً، فَإِنْ لَمْ يَجِدْ فَعِجْلاً مِنَ الْبَقَرِ، وَ الْكَبْشُ أَفْضَلُ، فَإِنْ لَمْ يَجِدْ فَمَوْجُوءاً مِنَ الضَّأْنِ، وَ إِلاَّ مَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ شَاةٌ». (تفسير العيّاشي 91/ 234: 1)**

មូអ្ហ៊ាវីយ៉ាស ប៊ិន អ្ហ៊ាម៉ារបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ឈុលឡោះហ្ហ៊ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្ហ៊ា عز وجل *[២:១៩៦] អ្នកណាមួយដែលបំពេញពិធីអ៊ុ៊ូមរ៉ះតុ៌ភ្ជាប់ជាមួយពិធីហ្ជាជ្ជ ចូរអ្នកនោះបូជាអ្វីមួយដែលអាចធ្វើបាន* ថា: «ចូរយកបាចៀមធាត់ បើរកមិនបានទេ ចូរយកកូនគោ ។ តែល្អឲ្យយកបា ចៀម បើរកមិនបានទេចូរយកកូនចៀមឈ្មោល ពុំនោះទេឲ្យយកអ្វីដែលងាយរកបានជាងកូនចៀមដើម្បី បូជា ។» (تفسير العيّاشي 1 : 91 / 235)

***

عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: "فَصِيَامُ ثَلاَثَةِ أَيَّامٍ فِي الْحَجِّ وَ سَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ" قَالَ: «إِذَا رَجَعْتَ إِلَى أَهْلِكَ». (تفسير العيّاشيّ 92/ 239: 1)**

មូអ្ហ៊ាវីយ៉ាស ប៊ិន អ្ហ៊ាម៉ារបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ឈុលឡោះហ្ហ៊ា صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូល អល់ឡោះហ្ហ៊ា عز وجل *[២:១៩៦] កាន់សីលត្រណមអាហារបីថ្ងៃក្នុងអំឡុងពេលធ្វើពិធីហ្ជាជ្ជ និងប្រាំពីរថ្ងៃទៀត ពេលត្រឡប់មកផ្ទះខ្លួនវិញ* ថា: «ពេលលោកត្រឡប់មករកគ្រួសារលោកវិញ ។»
(تفسير العيّاشي 1 : 92 / 239)

***

وَ عَنْهُ: عَنْ عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ حَمَّادِ بْنِ عِيسَى، عَنْ حَرِيزٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: ذلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرامِ. قَالَ: «مَنْ كَانَ مَنْزِلُهُ عَلَى ثَمَانِيَةَ عَشَرَ مِيلًا مِنْ بَيْنِ يَدَيْهَا، وَ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ مِيلًا مِنْ خَلْفِهَا، وَ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ مِيلًا عَنْ يَمِينِهَا، وَ ثَمَانِيَةَ عَشَرَ مِيلًا عَنْ يَسَارِهَا، فَلَا مُتْعَةَ لَهُ، مِثْلَ مَرٍّ وَ أَشْبَاهِهَا».

[...] ហ្ជារីស្ថបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ្ហ៊ាប់ឌ្ឈុលឡោះហ្ហ៊ា صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ហ៊ា عز وجل *[២:១៩៦] នេះសម្រាប់បុគ្គលណាដែលគ្រួសាររបស់ខ្លួនមិនអាស្រ័យនៅក្បែរបូជនីយវិហារទេ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មាន វចន:ថា: «អ្នកណាដែលមានផ្ទះនៅឆ្ងាយពីមុខខ្លួនដប់ប្រាំបីមៃល៍ (២៩ គីឡូម៉ែត្រ) ឆ្ងាយពីខាងក្រោយ ខ្លួនដប់ប្រាំបីមៃល៍ ឆ្ងាយពីខាងស្តាំខ្លួនដប់ប្រាំបីមៃល៍ ឆ្ងាយពីខាងឆ្វេងខ្លួនដប់ប្រាំបីមៃល៍ អ្នកនោះមិន ធ្វើអ៊ុ៊ូមរ៉ះតុ៌តភ្ជាប់នឹងពិធីហ្ជាជ្ជទេ (គឺអ៊ុ៊ូមរ៉ះតុ៌ តាម៉ាត់ទុ៌អ គឺធ្វើអ៊ុ៊ូមរ៉ះតុ៌ជាមួយពីធីហ្ជាជ្ជ) ដូចជារស់ នៅឯម៉ារ (ស្រុកមួយក្បែរម៉ាក់កាស៊ូ) និងកន្លែងស្រដៀងនេះដែរ ។» (الكافي 4: 3 /300)

***

وَ عَنْهُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ جَعْفَرٍ، قَالَ: قُلْتُ لِأَخِي مُوسَى بْنِ جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): لِأَهْلِ مَكَّةَ أَنْ يَتَمَتَّعُوا بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ؟ فَقَالَ: «لاَ يَصْلُحُ أَنْ يَتَمَتَّعُوا لِقَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "ذٰلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ" ». (التهذيب 32/ 97: 5)**

[...] មូសា ប៊ិន អាល់-ក្ការ៉ាមបានតំណាលតមកពីអ៊ីលី កូនរបស់យ៉ាកុ៊ប ហ្ការ ﷺ ដែលបានថ្លែងថាខ្ញុំ បានសួរមូសា ﷺ ប៊ិន យ៉ាកុ៊ប ហ្ការ ﷺ ថា៖ «តើអ្នកស្រុកម៉ាក់កាសុ៌ត្រូវធ្វើអ៊ុ៌មរ៉ោះតុ៌គួបជាមួយពិធីហ្ជាជ្ជទេ ?» ព្រះអង្គ ﷺ មានវចន:ថា៖ «មិនត្រឹមត្រូវទេដែលពួកគេធ្វើអ៊ុ៌មរ៉ោះតុ៌គួបជាមួយពិធីហ្ជាជ្ជ នោះ ព្រោះអល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៩៦] នេះសម្រាប់បុគ្គលណាដែលគ្រួសាររបស់ខ្លួនមិនអាស្រ័យនៅក្បែរបូជនីយវិហារទេ ។»* (التهذيب 5 : 32 / 97)

***

عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرٍ عَنْ عَبْدِ الْكَرِيمِ بْنِ عَمْرٍو عَنْ سَعِيدٍ الْأَعْرَجِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام) قَالَ لَيْسَ لِأَهْلِ سَرِفٍ وَ لَا لِأَهْلِ مَرٍّ وَ لَا لِأَهْلِ مَكَّةَ مُتْعَةٌ يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ ذلِكَ لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حاضِرِي الْمَسْجِدِ الْحَرامِ .

[...] សាអ៊ីដ្ជ អាល់-អាក្ការ៉ជ្ជ៌បានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ៊ាប់ឌុលឡោះហ្ស៊ ﷺ ដែលមានវចន:ថា៖ «មិនមានតាម៉ាត់ទុ៌ម្ម៉ូ (គឺធ្វើអ៊ុ៌មរ៉ោះតុ៌គួបជាមួយពីធីហ្ជាជ្ជ) សម្រាប់អ្នកស្រុកសារីហ្ជ (ស្រុកមួយឆ្ងាយពីម៉ាក់កាសុ៌ ៦ ម៉ែស៍ គឺ ៩,៥ គីឡូម៉ែត្រ) សម្រាប់អ្នកស្រុកម៉ារ៍ (ស្រុកមួយនៅឯប្រជុំផ្លូវម៉ាក់កាសុ៌) និងសម្រាប់អ្នកស្រុកម៉ាក់កាសុ៌ ។ អល់ឡោះហ្ជ៌ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:១៩៦] នេះសម្រាប់បុគ្គលណាដែលគ្រួសាររបស់ខ្លួនមិនអាស្រ័យនៅក្បែរបូជនីយវិហារទេ ។»* (الكافي 4 ខណ្ឌទី57 ហ្ជាឌ្ជីស្ស1)

ٱلْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَٰتٌ ۚ فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِى ٱلْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَتَزَوَّدُوا۟ فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقْوَىٰ ۚ وَٱتَّقُونِ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٧﴾

១៩៧. ពិធីហ្ជាជ្ជត្រូវធ្វើឡើងក្នុងខែដែលបានកំណត់ស្រេចមកហើយ (គឺខែស្ហាវ៉ាល់ ស៊ុលក្ហ៊ីអ៊ីដាសុ៌ និង ១០ ថ្ងៃដើមខែស៊ុលហ្ជ៊ីជ្ជយ៉ាសុ៌) ។ អ្នកណាមួយសម្រេចចិត្តបំពេញពិធីហ្ជាជ្ជក្នុងខែទាំងនេះ មិនអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកនោះរួមបវេណី មិនឲ្យប្រព្រឹត្តអំពើអសីលធម៌ មិនឲ្យឈ្លោះវិវាទគ្នាក្នុងពេលកំពុងធ្វើពិធីហ្ជាជ្ជឡើយ ។ អំពើល្អប្រពៃដែលពួកអ្នកប្រព្រឹត្តនោះ អល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ ទ្រង់ញាណ ។ ចូរពួកអ្នកត្រៀមស្បៀងទុក ស្បៀងដែលប្រសើរបំផុតគឺអធិមោក្ខ (គឺជឿអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ សប់ចិត្ត) ។ ពួកអ្នកចូរមានអធិមោក្ខចំពោះអញ (គឺខ្លាចក្រែងនិងជឿអញសប់ចិត្ត) ឱបណ្ដាអ្នកមានវិចារណញ្ញាណអើយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាសុ៌ ១៩៧

مُحَمَّدِ بْنِ يَعْقُوبَ: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي نَصْرٍ، عَنْ مُثَنًّى الْحَنَّاطِ، عَنْ زُرَارَةَ، عَنْ

أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) قَالَ: «الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُوماتٌ: شَوَّالٌ، وَ ذُو الْقَعْدَةِ، وَ ذُو الْحِجَّةِ، لَيْسَ لِأَحَدٍ أَنْ يَحُجَّ فِيمَا سِوَاهُنَّ».

[...] ស្វ៊ោះតុ៉ បានតំណាមតមកពីអាប៊ូ យ៉ាកុ៉ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: *«[២:១៩៧] ពិធីហ្ជាជ្ជត្រូវធ្វើឡើងក្នុងខែដែលបានកំណត់ស្រេចមកហើយ* គឺខែស្ហ៊ាវ៉ាល់ ខែស៊ុលក្ងុ៉ក្ដ៉ាសុ ខែស៊ុលហ្ហ៊ីជ្ជយ៉ាសុ ។ មិនឲ្យអ្នកណាមួយធ្វើពិធីហ្ជាជ្ជក្រៅពីខែទាំងនេះទេ ។» (الكافي 4 : 289 / 1)

***

و عنه: عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، وَ مُحَمَّدُ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شَاذَانَ، جَمِيعاً، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُوماتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ: «وَ الْفَرْضُ: التَّلْبِيَةُ وَ الْإِشْعَارُ وَ التَّقْلِيدُ، فَأَيَّ ذَلِكَ فَعَلَ فَقَدْ فَرَضَ الْحَجَّ، وَ لَا يُفْرَضُ الْحَجُّ إِلَّا فِي هَذِهِ الشُّهُورِ الَّتِي قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَعْلُوماتٌ: وَ هُوَ شَوَّالٌ وَ ذُو الْقَعْدَةِ، وَ ذُو الْحِجَّةِ».

[...] មូអ៊ុ៉រីយ៉ាសុ៉ ប៊ិន អ៊ុ៉ម៉ារ បានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អ៊ុ៉ប់ឌុ្ឍលឡោះហ្ស៊ ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ *[២:១៩៧] ពិធីហ្ជាជ្ជត្រូវធ្វើឡើងក្នុងខែដែលបានកំណត់ស្រេចមកហើយ ។ អ្នកណាមួយសម្រេចចិត្តបំពេញពិធីហ្ជាជ្ជក្នុងខែទាំងនេះ* ថា: «កាតព្វកិច្ច (ហ្ជ្ជ) គឺតាល់ប៊ីយ៉ាសុ៉, ដាក់សញ្ញាសំគាល់លើតង្វាយ (គឺសត្វដែលយកទៅបូជា) នាំសត្វតង្វាយ ។ បើបានធ្វើប្រការទាំងនេះហើយ គឺបានធ្វើតាមកាតព្វកិច្ចពិធីហ្ជាជ្ជហើយ ។ មិនធ្វើពិធីហ្ជាជ្ជក្រៅពីខែដែលអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ បានចែងទេ គឺ: *[២:១៩៧] ពិធីហ្ជាជ្ជត្រូវធ្វើឡើងក្នុងខែដែលបានកំណត់ស្រេចមកហើយ* នេះគឺខែស្ហ៊ាវ៉ាល់ ខែស៊ុលក្ងុ៉ក្ដ៉ាសុ និងខែស៊ុលហ្ហ៊ីជ្ជយ៉ាសុ៉ ។» (الكافي 4 : 289 / 2)

***

الشَّيْخُ: بِإِسْنَادِهِ عَنْ مُوسَى بْنِ الْقَاسِمِ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ جَعْفَرٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَخِي مُوسَى (عَلَيْهِ السَّلَامُ) عَنِ الرَّفَثِ وَ الْفُسُوقِ وَ الْجِدَالِ مَا هُوَ، وَ مَا عَلَى مَنْ فَعَلَهُ؟ قَالَ: «الرَّفَثُ: جِمَاعُ النِّسَاءِ، وَ الْفُسُوقُ: اَلْكَذِبُ وَ الْمُفَاخَرَةُ، وَ الْجِدَالُ: قَوْلُ الرَّجُلِ: لاَ وَ اللَّهِ، وَ بَلَى وَ اللَّهِ. فَمَنْ رَفَثَ فَعَلَيْهِ بَدَنَةٌ يَنْحَرُهَا، وَ إِنْ لَمْ يَجِدْ فَشَاةٌ، وَ كَفَّارَةُ الْفُسُوقِ يَتَصَدَّقُ بِهِ إِذَا فَعَلَهُ وَ هُوَ مُحْرِمٌ». (التهذيب 297/ 1005: 5)**

អាល់-ស្ហ៊ៃខ៉ បានតំណាល យោលតាមបណ្ដាញព័ត៌លោក តមកពីមូសា ប៊ិន ក្ងុ៉ស៊ីម តមកពីអ៊ុ៉លី ប៊ិន យ៉ាកុ៉ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام ថាខ្ញុំបានសួរមូសា صلوات الله عليه والسلام អំពីរួមបវេណី អំពើអសីលធម៌ និងការឈ្លោះវិវាទគ្នា ថាតើប្រការទាំងនេះគឺអ្វី តើអ្នកប្រព្រឹត្តប្រការទាំងនេះត្រូវពិន័យបែបណា ? ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «រួមបវេណីគឺរួមដំណេកជាមួយនារី ។ អំពើអសីលធម៌គឺនិយាយកុហកនិងនិយាយអួត ។ ឈ្លោះវិវាទគ្នាគឺសំដីរបស់បុគ្គល ដូចជា ថា: "ទេ សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ ។ មែន សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ ﷻ ។" ដូច្នេះអ្នកណាបានរួមដំណេក ឲ្យអ្នកនោះបូជាអូដ្ឋមួយ បើរកមិនបានទេឲ្យបូជាកូនចៀម ។ ការលាងកំហុសរបស់បុគ្គលអសីលធម៌ គឺឲ្យដាក់ទានបើអ្នកនោះបានប្រព្រឹត្តអំពើនេះខណ:ដែលកំពុងគ្រងអ៊ុ៉ះហ្ស៊ារ៉ម ។» (التهذيب 5 : 297 / 1005)

لَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ أَن تَبۡتَغُواْ فَضۡلٗا مِّن رَّبِّكُمۡۚ فَإِذَآ أَفَضۡتُم مِّنۡ عَرَفَٰتٖ فَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ عِندَ ٱلۡمَشۡعَرِ
ٱلۡحَرَامِۖ وَٱذۡكُرُوهُ كَمَا هَدَىٰكُمۡ وَإِن كُنتُم مِّن قَبۡلِهِۦ لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ ١٩٨

១៩៨. ពុំមានបាបលើពួកអ្នកទេ បើពួកអ្នកស្វែងរកព្រះករុណាប្រណីពីព្រះម្ចាស់ពួកអ្នក[ទាក់ទងនឹងជីវិតលោកនេះ] ។ ពេលពួកអ្នកចាកចេញពីអារ៉ហ្វាត់ ចូរពួកអ្នករលឹកដល់អល់ឡោះហ្វ៍ក្បែរបូជនីយស្ថាន ។ ចូរពួកអ្នករលឹកដល់ព្រះអង្គដែលព្រះអង្គបានដឹកនាំពួកអ្នក ថ្វីបើកាលពីមុននោះពួកអ្នកជាជនវង្វេង ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ១៩៨

الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ عُمَرَ بْنِ يَزِيدَ بَيَّاعِ السَّابِرِيِّ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ: "لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُناحٌ أَنْ تَبْتَغُوا فَضْلاً مِنْ رَبِّكُمْ": «يَعْنِي الرِّزْقَ، إِذَا أَحَلَّ الرَّجُلُ مِنْ إِحْرَامِهِ وَ قَضَى نُسُكَهُ، فَلْيَشْتَرِ وَ لْيَبِعْ فِي الْمَوْسِمِ». (تفسير العيّاشي 96/ 262: 1)**

អាល់-អៃយ៉ាស៊ីបានតំណាលតមកពីអ៊ុម៉ារ ប៊ិន យ៉ាស៊ីដ បាយ៉ាអ៍ អាល់-សាប៊ីរី តមកពីអាប៊ូអាប់ឌុលឡោះហ្វ៍صلوات الله عليه والسلامដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍جل *[២:១៩៨] ពុំមានបាបលើពួកអ្នកទេបើពួកអ្នកស្វែងរកព្រះករុណាប្រណីពីព្រះម្ចាស់ពួកអ្នក* ថា៖ «មានន័យថាគ្រឿងទ្រទ្រង់ជីវិត ។ គេអនុញ្ញាតឲ្យបុគ្គលណាដែលបានរួចពីអ៊ិះហ្ររ៉មហើយ ដែលបានធ្វើគ្រប់ពិធីហើយ អាចជួញដូរបានក្នុងរដូវនេះ ។» (262 / 96 : 1 تفسير العيّاشي)

***

أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ: قِيلَ:كَانُوا يَتَأَثَّمُونَ بِالتِّجَارَةِ فِي الْحَجِّ، فَرَفَعَ اللَّهُ سُبْحَانَهُ بِهَذِهِ اللَّفْظَةِ [الْإِثْمَ] عَمَّنْ يَتَّجِرُ فِي الْحَجِّ» وَ فِي هَذَا تَصْرِيحٌ بِالْإِذْنِ فِي التِّجَارَةِ، قَالَ: وَ هُوَ الْمَرْوِيُّ عَنْ أَئِمَّتِنَا (عَلَيْهِمُ السَّلاَمُ).

អាប៊ូ អាលី អាល់-ត៍ាបារស៊ីបានថ្លែងថា៖ «គេបានតំណាលថា៖ "គេតែងតែថាមានបាបបើធ្វើជំនួញក្នុងពេលធ្វើពិធីហាជ្ជ ។ តែអល់ឡោះហ្វ៍ សូមថ្វាយសេចក្ដីរុងរឿងចំពោះព្រះអង្គجل បានលើក[បម្រាម]នេះចោលដោយព្រះបន្ទូល "បាប" ពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលដែលជួញដូរក្នុងពេលបំពេញពិធីហាជ្ជ ។" នេះគឺសេចក្ដីរាយការណ៍មកពីអ៊ីម៉ាំعليهم السلامយើង ។»

وَ قَالَ: وَ قِيلَ: مَعْنَاهُ لاَ جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَنْ تَطْلُبُوا الْمَغْفِرَةَ مِنْ رَبِّكُمْ. قَالَ:وَ رَوَاهُ جَابِرٌ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ). (مجمع البيان 2:527)**

លោកបានថ្លែងថា៖ «គេបានឲ្យដឹងថា៖ "នេះគឺមានន័យថាពុំមានទោសលើអស់លោកទេ អស់លោកគប្បីព្យាយាមសូមខមាទោសពីព្រះម្ចាស់جلរបស់អស់លោក ។"» លោកបានថ្លែងថា៖ «យ៉ាប៉ៀរបានធ្វើសេចក្ដីរាយការណ៍តមកពីអាប៊ូ យ៉ាក់ហ្វារصلوات الله عليه والسلام ។ (527 : 2 مجمع البيان)

***

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لِلْحَاجِّ:« فَإِذا أَفَضْتُمْ مِنْ عَرَفاتٍ » وَ مَضَيْتُمْ إِلَى الْمُزْدَلِفَةِ « فَاذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ الْحَرامِ » بِآلاَئِهِ وَ نَعْمَائِهِ، وَ الصَّلاَةِ عَلَى مُحَمَّدٍ سَيِّدِ أَنْبِيَائِهِ، وَ عَلَى عَلِيٍّ سَيِّدِ أَصْفِيَائِهِ، وَ اُذْكُرُوا اللَّهَ « كَما هَداكُمْ » لِدِينِهِ وَ الْإِيمَانِ بِرَسُولِهِ

« وَ إِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ اَلضَّالِّينَ » عَنْ دِينِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَهْدِيَكُمْ إِلَى دِينِهِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 605)

អ៊ីមុាំ(صلوات الله عليه والسلام) (គឺអ៊ីមុាំហ្ជាសាន់ អាល់-អាស់ការី(صلوات الله عليه والسلام)) មានវចនៈថាៈ «អល់ឡោះហ្ស៊ីមានព្រះបន្ទូលចំពោះបណ្ដាអ្នកធ្វើពិធីហ្ជាជ្ជថាៈ *[២:១៩៨] ពេលពួកអ្នកចាកចេញពីអ្ការ៉ហ្ជាត់* គឺចាកចេញទៅកាន់មុ្ងដ្ទាលីហ្ជាស៊ុ *ចូរពួកអ្នករលឹកដល់អល់ឡោះហ្ស៊ីក្បែរបូជនីយស្ថាន* ដោយព្រះសញ្ញាទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ(عز وجل)និងព្រះគុណ ហើយចូរឧទ្ទិសសេចក្ដីគោរពចំពោះមូហ្ចាំម៉ាដ(صلى الله عليه وآله) ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់ព្រះសាស្ដាទាំងឡាយ(عليهم السلام) និងចំពោះអ្ការ៉ាលី(صلوات الله عليه والسلام) ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់ព្រះឧត្ដរាធិការីទាំងឡាយ(عليهم السلام) (គឺស្ដ្ងឡ្ការ៉ាតឲ្យណាប៊ី(صلى الله عليه وآله)និងអាស់លុល-ប៊ែត(عليهم السلام)) ។ *ចូរពួកអ្នករលឹកដល់ព្រះអង្គដែលព្រះអង្គបានដឹកនាំពួកអ្នក* ទៅរកសាសនាព្រះអង្គ(عز وجل) ឲ្យជឿព្រះសាស្ដា(صلى الله عليه وآله)ព្រះអង្គ(عز وجل) *ទ្ធីបើកាលពីមុននោះពួកអ្នកជាជនវង្វេង* ចេញពីសាសនាអល់ឡោះហ្ស៊ី(عز وجل)មុនអល់ឡោះហ្ស៊ី(عز وجل)បានដឹកនាំពួកអ្នកទៅរកសាសនាអល់ឡោះហ្ស៊ី(عز وجل)នោះ ។» ((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) ខណ្ឌ 358)

ثُمَّ أَفِيضُواْ مِنۡ حَيۡثُ أَفَاضَ ٱلنَّاسُ وَٱسۡتَغۡفِرُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ١٩٩

១៩៩. ក្រោយពីនោះចូរពួកអ្នកចាកចេញ (ចេញពីវាលអ្ការ៉ហ្ជាត់) ពីកន្លែងណាដែលមនុស្សចាកចេញ ចូរពួកអ្នកសូមខមាទោសចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ី ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីទ្រង់អត់ឱនទោស ព្រះអង្គមានព្រះមេត្ដាករុណាប្រណី ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុ ១៩៩

« ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ اَلنَّاسُ » اِرْجِعُوا مِنَ اَلْمَشْعَرِ اَلْحَرَامِ مِنْ حَيْثُ رَجَعَ اَلنَّاسُ مِنْ «جَمْعٍ» وَ اَلنَّاسُ هَاهُنَا فِي هَذَا اَلْمَوْضِعِ اَلْحَاجُّ غَيْرُ اَلْحُمْسِ فَإِنَّ اَلْحُمْسَ كَانُوا لاَ يُفِيضُونَ مِنْ جَمْعٍ. « وَ اِسْتَغْفِرُوا اَللَّهَ » لِذُنُوبِكُمْ « إِنَّ اَللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ » لِلتَّائِبِينَ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 605)

[២:១៩៩] ចូរពួកអ្នកចាកចេញពីកន្លែងណាដែលមនុស្សចាកចេញ ត្រឡប់ពីបូជនីយស្ថានពិសិដ្ឋតាមកន្លែងណាដែលមនុស្សចាកចេញ "ទាំងអស់គ្នា" ។ ត្រង់នេះ "មនុស្ស" មានន័យថាបណ្ដាអ្នកធ្វើពិធីហ្ជាជ្ជ ដាច់ឡែកពីពួកអាល់-ហ្ជាម៉ាស់ព្រោះពួកនេះមិនចាកចេញពីមុ្ងដ្ទាលីហ្ជាស៊ុទេ *ចូរពួកអ្នកសូមខមាទោសចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ី* ដែលពួកអ្នកបានសាងបាប ។ *អល់ឡោះហ្ស៊ីទ្រង់អត់ឱនទោស ព្រះអង្គមានព្រះមេត្ដាករុណាប្រណី* អល់ឡោះហ្ស៊ី(عز وجل)ទទួលការភ្ជាក់រលឹកស្ដាយក្រោយរាងចាលរបស់ពួកអ្នក ។
((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) ខណ្ឌ 358)

***

ابْنُ مَحْبُوبٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ غَالِبٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ قَالَ سَمِعْتُ عَلِيَّ بْنَ الْحُسَيْنِ (عليه السلام) يَقُولُ إِنَّ رَجُلًا جَاءَ إِلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) فَقَالَ أَخْبِرْنِي إِنْ كُنْتَ عَالِماً عَنِ النَّاسِ وَ عَنْ أَشْبَاهِ النَّاسِ وَ عَنِ النَّسْنَاسِ فَقَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام) يَا حُسَيْنُ أَجِبِ الرَّجُلَ فَقَالَ الْحُسَيْنُ (عليه السلام) أَمَّا قَوْلُكَ أَخْبِرْنِي عَنِ النَّاسِ فَنَحْنُ النَّاسُ وَ لِذَلِكَ قَالَ اللَّهُ تَعَالَى ذِكْرُهُ فِي كِتَابِهِ ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ فَرَسُولُ اللَّهِ (صلى الله عليه وآله) الَّذِي أَفَاضَ بِالنَّاسِ

អ៊ីបនូ ម៉ាស៊្សប៊ុប បានតំណាលតមកពីអាប៊ូឌ្ខុលឡោះហ៊្វ ប៊ិន ក៏លិប តមកពីឪពុកលោក សាអ៊ីដូ ប៊ិន អាល់-មូសៃយ៉ាប់ដែលបានតំណាលថា ខ្ញុំបានឮ អាលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ិន អាល់-ហ៊្វូសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា បុរសម្នាក់បានមកជួបអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ទូលព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ថា៖ "សូមព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ប្រាប់ទូលបង្គំឲ្យបានដឹងផងថា តើព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ស្គាល់មនុស្សទេ ស្គាល់អ្នកដែលដូចមនុស្សទេ និងស្គាល់*អាល់-ណាស់ណាស់* (النَّسْنَاسِ) ទេ ។" អាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ហ៊្វូសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام អើយ ចូរឆ្លើយគាត់ទៅ ។" អាល់-ហ៊្វូសៃន៍ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "សម្ដីលោកដែលថា៖ "សូមប្រាប់ទូលបង្គំឲ្យដឹងអំពីមនុស្ស" នោះ យើង عليهم السلام ជាមនុស្ស ហើយនេះគឺអ្វីដែលអល់ឡោះហ៊្វ عز وجل មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ عز وجل ថា៖ *[២:១៩៩] ក្រោយពីនោះចូរពួកអ្នកចាកចេញពីកន្លែងណាដែលមនុស្សចាកចេញ* ដូច្នេះនេះគឺរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊្វ صلى الله عليه وآله وسلم ព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم គឺបុគ្គលដែលមនុស្សត្រូវតែមករក ។

وَ أَمَّا قَوْلُكَ أَشْبَاهُ النَّاسِ فَهُمْ شِيعَتُنَا وَ هُمْ مَوَالِينَا وَ هُمْ مِنَّا وَ لِذَلِكَ قَالَ إِبْرَاهِيمُ (عليه السلام) فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَ أَمَّا قَوْلُكَ النَّسْنَاسُ فَهُمُ السَّوَادُ الْأَعْظَمُ وَ أَشَارَ بِيَدِهِ إِلَى جَمَاعَةِ النَّاسِ ثُمَّ قَالَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا .

សម្ដីលោកដែលថា៖ "ដូចមនុស្ស" នោះ ពួកគេគឺស៊ីអាស់យើង عليهم السلام ពួកគេជាមិត្តយើង عليهم السلام ពួកគេជាគ្នាយើង عليهم السلام ហើយនេះគឺអ្វីដែលអ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام បានថា គឺ៖ *[១៤:៣៦] អ្នកណាតាមទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ អ្នកនោះជាគ្នារបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ រីឯអ្នកណាមិនស្ដាប់បង្គាប់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទេ ។* សម្ដីលោកដែលថា៖ *"អាល់-ណាស់ណាស់"* នោះ ពួកគេគឺភាគច្រើនជាងគេ" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ចង្អុលទៅរកមនុស្សមួយក្រុម ហើយមានវចនៈថា៖ *[២៥:៤៤] អ្នកស្មានថាពួកគេភាគច្រើនឮឬចេះត្រិះរិះឬ ? ពួកគេមិនដូចអ្វីក្រៅពីដូចសត្វទេ ។ ពួកគេវង្វេងលើសនោះទៅទៀតពីមាគ៌ា ។"* (الكافي 8: 245/ 39) 14:32-36, 25:44

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، وَ مُحَمَّدِ بْنِ إِسْمَاعِيلَ، عَنِ الْفَضْلِ بْنِ شَاذَانَ، جَمِيعاً، عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مُعَاوِيَةَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ(صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) - وَ ذَكَرَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) حَجَّ النَّبِيِّ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، إِلَى أَنْ قَالَ -: وَ كَانَتْ قُرَيْشٌ تُفِيضُ مِنَ الْمُزْدَلِفَةِ وَ هِيَ جَمْعٌ، وَ يَمْنَعُونَ النَّاسَ أَنْ يُفِيضُوا مِنْهَا، فَأَقْبَلَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)، وَ قُرَيْشٌ تَرْجُو أَنْ تَكُونَ إِفَاضَتُهُ مِنْ حَيْثُ كَانُوا يُفِيضُونَ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ عَلَيْهِ: "ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفاضَ النَّاسُ وَ اسْتَغْفِرُوا اللَّهَ" يَعْنِي إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ وَ إِسْحَاقَ فِي إِفَاضَتِهِمْ مِنْهَا، وَ مَنْ كَانَ بَعْدَهُمْ». (الكافي 247/ 4: 4)**

[...] មូអាវីយ៉ាស់ ប៊ិន អាម៉ារបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ៊្វ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «រ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊្វ صلى الله عليه وآله وسلم ។» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ក៏បានថ្លែងអំពីពិធីហាច្ជរបស់ព្រះសាស្ដា صلى الله عليه وآله وسلم លុះដល់៖ «ពួកគូរ៉យ់ស្ហ៍មួយក្រុមបានចាកចេញពីមុស្ដាលីហ្វាស់ ហើយមិនឲ្យមនុស្សចាកចេញទៅជាមួយពួកគេទេ ។ ពេលរ៉ស៊ូលុលឡោះហ៊្វ صلى الله عليه وآله وسلم មកដល់ ពួកគូរ៉យ់ស្ហ៍សង្ឃឹមថាព្រះអង្គ صلى الله عليه وآله وسلم នឹងមកតាមកន្លែងដែលពួកគេបានចេញមកនោះដែរ ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ៊្វ عز وجل បានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[២:១៩៩] ក្រោយពីនោះចូរពួកអ្នកចាកចេញពីកន្លែងណាដែលមនុស្សចាកចេញ ចូរពួកអ្នកសូមខមាទោសចំពោះអល់ឡោះហ៊្វ* មានន័យថាការចាកចេញពីកន្លែងរបស់អ៊ីបរ៉ហ៊ីម عليه السلام អ៊ីសម៉ាអ៊ីល عليه السلام អ៊ីសហាក់ عليه السلام និងបណ្ដាអ្នកក្រោយពីព្រះអង្គទាំងបីអង្គនេះ عليهم السلام ។» (الكافي 4 : 247 / 4)

***

عَنْ أَبِي الصَّبَّاحِ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ إِبْرَاهِيمَ أَخْرَجَ إِسْمَاعِيلَ إِلَى الْمَوْقِفِ فَأَفَاضَا مِنْهُ، ثُمَّ إِنَّ النَّاسَ كَانُوا يُفِيضُونَ مِنْهُ، حَتَّى إِذَا كَثُرَتْ قُرَيْشٌ، قَالُوا: لاَ نُفِيضُ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ، وَ كَانَتْ قُرَيْشٌ تُفِيضُ مِنَ الْمُزْدَلِفَةِ، وَ مَنَعُوا النَّاسَ أَنْ يُفِيضُوا مَعَهُمْ إِلاَّ مِنْ عَرَفَاتٍ، فَلَمَّا بَعَثَ اللهُ مُحَمَّداً (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) أَمَرَهُ أَنْ يُفِيضَ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ، وَ عَنَى بِذَلِكَ إِبْرَاهِيمَ وَ إِسْمَاعِيلَ (عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ)». (تفسير العيّاشي 97 /268 :1)**

អាប៊ូ អាល់-ស្ហ៍បាស្ហ៍បានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្ ﷺ ដែលមានវចនៈថា៖ «អ៊ីបរ៉ហ៊ីម ؑ នាំអ៊ីសម៉ាអ៊ីល ؑ មកកន្លែងឈប់ហើយបានចាកចេញពីទីនោះ ។ ក្រោយមកមនុស្សតែងតែចាកចេញពីទីនោះ ទាល់តែពួកគូរ៉យ៉ស្ហ៍មានចំនួនច្រើនឡើង ។ ពួកគេថា៖ "ចូរកុំចាកចេញពេលមនុស្សចាកចេញ ។" ពួកគូរ៉យ៉ស្ហ៍តែងតែចាកចេញពីអាល់-មុស្ទាលីហ្វាស្ហ៍ហើយមិនឲ្យមនុស្សចាកចេញទៅជាមួយពួកគេទេ លើកលែងតែពីអារ៉ហ្វាត់ ។ ពេលអល់ឡោះហ្ ﷻ បានបញ្ជូនមូហាំម៉ាដ់ ﷺ មក ព្រះអង្គ ﷻ បានបញ្ជាឲ្យមូហាំម៉ាដ់ ﷺ ចាកចេញពីកន្លែងដែលមនុស្សចាកចេញ មានន័យថាអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ؑ និងអ៊ីសម៉ាអ៊ីល ؑ (គឺចាកចេញតាមកន្លែងដែលអ៊ីបរ៉ហ៊ីម ؑ និងអ៊ីសម៉ាអ៊ីល ؑ បានចាកចេញ) ។»
(تفسير العيّاشي 1: 97/ 268)

فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَٰسِكَكُمْ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَذِكْرِكُمْ ءَابَآءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۗ فَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا وَمَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنْ خَلَٰقٍ ﴿٢٠٠﴾

២០០. ពេលពួកអ្នកបានធ្វើរួចស្រេចពិធីទាំងឡាយហើយ ចូរពួកអ្នករលឹកដល់អល់ឡោះហ្ ដូចពួកអ្នករលឹកដល់ដូនតាពួកអ្នក ឬរលឹកខ្លាំងជាងនោះ ។ ពួកគេខ្លះថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាប្រោសប្រទានឲ្យពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក្នុងលោកនេះ ។" អ្នកនោះនឹងពុំបានចំណែកលោកមុខទេ ។

وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿٢٠١﴾

២០១. ពួកគេខ្លះថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមអង្គព្រះមេត្តាប្រទានឲ្យពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនូវអ្វីៗដែលល្អប្រសើរក្នុងលោកនេះ អ្វីៗដែលល្អប្រសើរក្នុងលោកមុខ ។ សូមព្រះអង្គមេត្តាស្រោចស្រង់ពួកទូលបង្គំជាខ្ញុំឲ្យផុតពីទណ្ឌកម្មភ្លើងនរកផង ។"

أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا۟ ۚ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾

២០២. ពួកទាំងនោះនឹងបានចំណែកនៃអំពើដែលពួកគេបានសាង ។ អល់ឡោះហ្ទូទាត់យ៉ាងឆាប់រហ័ស ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស្ហ៍ ២០០-២០២

« فَإِذٰا قَضَيْتُمْ مَنٰاسِكَكُمْ » اَلَّتِي سُنَّتْ لَكُمْ فِي حَجِّكُمْ « فَاذْكُرُوا اَللّٰهَ كَذِكْرِكُمْ آبٰاءَكُمْ » اُذْكُرُوا اَللّٰهَ بِآلاٰئِهِ لَدَيْكُمْ وَ إِحْسَانِهِ إِلَيْكُمْ فِيمَا

وَفَّقَكُمْ لَهُ مِنَ اَلْإِيمَانِ بِنُبُوَّةِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ سَيِّدِ اَلْأَنَامِ وَ اِعْتِقَادِ وَصِيِّهِ أَخِيهِ عَلِيٍّ زَيْنِ أَهْلِ اَلْإِسْلاَمِ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ بِأَفْعَالِهِمْ وَ مَآثِرِهِمُ الَّتِي تَذْكُرُونَهَا « أَوْ أَشَدَّ ذِكْراً » خَيَّرَهُمْ بَيْنَ ذَلِكَ وَ لَمْ يُلْزِمْهُمْ أَنْ يَكُونُوا لَهُ أَشَدَّ ذِكْراً مِنْهُمْ لِآبَائِهِمْ وَ إِنْ كَانَتْ نِعَمُ اَللَّهِ عَلَيْهِمْ أَكْثَرَ وَ أَعْظَمَ مِنْ نِعَمِ آبَائِهِمْ.

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ្ការីសូ) មានវចនៈថា៖ *«[២:២០០] ពេលពួកអ្នកបានធ្វើរួចស្រេចពិធីទាំងឡាយហើយ* ដែលបានបញ្ញត្តិមកសម្រាប់ធ្វើពិធីហ្ជាជ *ចូរពួកអ្នករលឹកដល់អល់ឡោះហ្ជ៍ ដូចពួកអ្នករលឹកដល់ដូនតាពួកអ្នក* ចូរពួកអ្នកនឹករលឹកដល់អល់ឡោះ(ﷻ)ដែលបានប្រសិទ្ធពរជ័យដល់ពួកអ្នក ដែលបានប្រោសប្រណីពួកអ្នកដោយធ្វើឲ្យពួកអ្នកទន់ទេរទៅរកជំនឿលើសាស្តាភាពរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ(ﷺ) ព្រះអគ្គមហាប្រមុខរបស់សត្វលោកទាំងឡាយ ទេរទៅរកជំនឿលើព្រះឧត្តរាធិការី(عليه السلام)របស់គេ(ﷺ) គឺអ្ហ្លី(عليه السلام) ប្អូនរបស់គេ(ﷺ)ដែលជាសម្រស់របស់ប្រជានិករអ៊ីស្លាម ដូចពួកអ្នកនឹករលឹកដល់ដូនតាពួកអ្នកដែរ គឺនឹកនាដល់ទង្វើនឹងអនុស្សាវរីយ៍របស់ពួកគេ *ឬរលឹកខ្លាំងជាងនោះ* នេះជាប្រការប្រសើរបំផុតសម្រាប់ពួកគេ ។ ពួកគេមិនចាំបាច់នឹករលឹកអល់ឡោះ(ﷻ)ខ្លាំងជាងនឹករលឹកដូនតាពួកគេទេ ទោះបីព្រះគុណរបស់អល់ឡោះ(ﷻ)មកលើពួកគេនោះច្រើនជាងនិងធំធេងជាងគុណដូនតាពួកគេនោះក៏ដោយ ។

ثُمَّ قَالَ [اَللَّهُ] عَزَّ وَ جَلَّ « فَمِنَ اَلنَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي اَلدُّنْيَا » أَمْوَالَهَا وَ خَيْرَاتِهَا « وَ مَا لَهُ فِي اَلْآخِرَةِ مِنْ خَلاَقٍ » نَصِيبٍ لِأَنَّهُ لاَ يَعْمَلُ لَهَا عَمَلاً وَ لاَ يَطْلُبُ فِيهَا خَيْراً.

អល់ឡោះ(ﷻ)មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:២០០] ពួកគេខ្លះថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមព្រះអង្គមេត្តាប្រោសប្រទានឲ្យពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំក្នុងលោកនេះ"* គឺទ្រព្យនិងអ្វីៗដែលល្អប្រសើរ *អ្នកនោះនឹងពុំបានចំណែកលោកមុខទេ* គឺមួយចំណែក ព្រោះអ្នកនោះមិនបានប្រព្រឹត្តទង្វើណាមមួយដើម្បីលោកមុខនោះទេ មិនព្យាយាមស្វែងរកសេចក្តីល្អណាមួយដើម្បីលោកមុខនោះទេ ។

« وَ مِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي اَلدُّنْيَا حَسَنَةً » خَيْرَاتِهَا « وَ فِي اَلْآخِرَةِ حَسَنَةً » مِنْ نِعَمِ جَنَّاتِهَا « وَ قِنَا عَذَابَ اَلنَّارِ » نَجِّنَا مِنْ عَذَابِ اَلنَّارِ وَ هُمْ بِاللهِ مُؤْمِنُونَ، وَ بِطَاعَتِهِ عَامِلُونَ وَ لِمَعَاصِيهِ مُجَانِبُونَ، « أُولَئِكَ » اَلدَّاعُونَ بِهَذَا اَلدُّعَاءِ عَلَى هَذَا اَلْوَصْفِ « لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا » مِنْ ثَوَابِ مَا كَسَبُوا فِي اَلدُّنْيَا وَ فِي اَلْآخِرَةِ.

[២:២០១] ពួកគេខ្លះថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមអង្គព្រះមេត្តាប្រទានឲ្យពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនូវអ្វីៗដែលល្អប្រសើរក្នុងលោកនេះនិង ធនធានល្អប្រសើរក្នុងលោកនេះ *អ្វីៗដែលល្អប្រសើរក្នុងលោកមុខ* អំណោយនៃសួនសួគ៌ ។ *សូមព្រះអង្គមេត្តាស្រោចស្រង់ពួកទូលបង្គំជាខ្ញុំឲ្យផុតពីទណ្ឌកម្មភ្លើងនរកផង"* សូមព្រះអង្គ(ﷻ)ជួយអស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំឲ្យផុតពីទណ្ឌកម្មភ្លើងនរក សូមស្បថចំពោះ អល់ឡោះ(ﷻ) ពួកគេគឺមុមីន (អ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា) ដែលស្តាប់បង្គាប់អល់ឡោះ(ﷻ) ដែលចៀសវាងល្មើសបង្គាប់ព្រះអង្គ(ﷻ) ។ *[២:២០២] ពួកទាំងនោះ* គឺបណ្តាអ្នកដែលបួងសួងបែបនេះ *នឹងបានចំណែកនៃអំពើដែលពួកគេបានសាង* គឺរង្វាន់ដែលពួកគេបាននៅក្នុងលោកនេះនិងក្នុងលោកមុខ ។

« وَ اَللهُ سَرِيعُ اَلْحِسَابِ » لِأَنَّهُ لاَ يَشْغَلُهُ شَأْنٌ عَنْ شَأْنٍ، وَ لاَ مُحَاسَبَةُ أَحَدٍ مِنْ مُحَاسَبَةِ آخَرَ، فَإِذَا حَاسَبَ وَاحِداً فَهُوَ فِي تِلْكَ اَلْحَالِ

مُحَاسِبٌ لِلْكُلِّ، يُتِمُّ حِسَابَ اَلْكُلَّ بِتَمَامِ حِسَابِ وَاحِدٍ، وَ هُوَ كَقَوْلِهِ « مَا خَلْقُكُمْ وَ لاَ بَعْثُكُمْ إِلاَّ كَنَفْسٍ وَاحِدَةٍ » لاَ يَشْغَلُهُ خَلْقُ وَاحِدٍ عَنْ خَلْقِ آخَرَ [وَ لاَ بَعْثُ وَاحِدٍ عَنْ بَعْثِ آخَرَ].

អល់ឡោះហ្វ៉ាទូទាត់យ៉ាងឆាប់រហ័ស អល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ៉ាមិនជាប់រវល់តែជាមួយរឿងអ្នកណាមួយដោយមិនរវល់អំពីអ្នកឯទៀតឡើយ ព្រះអង្គ ﷻ មិនជាប់រវល់តែទូទាត់អ្នកណាមួយដោយមិនរវល់ទូទាត់អ្នកឯទៀតឡើយ ។ ពេលព្រះអង្គ ﷻ ទូទាត់អ្នកណាមួយ ក្នុងពេលតែមួយនេះព្រះអង្គ ﷻ ទូទាត់អ្នកឯទៀតគ្រប់គ្នាដែរ ។ ព្រះអង្គ ﷻ ទូទាត់អ្នកទាំងអស់គ្នាចប់សព្វគ្រប់ក្នុងពេលដែលព្រះអង្គ ﷻ បានទូទាត់បុគ្គលម្នាក់ចប់ ដូចព្រះអង្គ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[៣១:២៨] ការបង្កើតពួកអ្នកនិងការធ្វើឲ្យពួកអ្នករស់ពីស្លាប់ឡើងវិញ [សម្រាប់ព្រះអង្គនោះ] គ្រាន់តែជាដូច[ការបង្កើតនិងការធ្វើឲ្យរស់ឡើងវិញរបស់]មនុស្សតែមួយនាក់ប៉ុណ្ណោះ ។* ព្រះអង្គ ﷻ មិនជាប់រវល់តែបង្កើតមនុស្សម្នាក់ដោយមិនរវល់អើពើដល់ការបង្កើតមនុស្សម្នាក់ទៀតឡើយ ។ ព្រះអង្គ ﷻ មិនជាប់រវល់តែធ្វើឲ្យមនុស្សម្នាក់រស់ឡើងវិញដោយមិនរវល់អើពើដល់ការធ្វើឲ្យមនុស្សម្នាក់ទៀតរស់ឡើងវិញឡើយ ។

قَالَ عَلِيُّ بْنُ اَلْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ وَ هُوَ وَاقِفٌ بِعَرَفَاتٍ لِلزُّهْرِيِّ: كَمْ تُقَدِّرُ هَاهُنَا مِنَ اَلنَّاسِ؟ قَالَ: أُقَدِّرُ أَرْبَعَةَ آلاَفِ أَلْفٍ وَ خَمْسَمِائَةِ أَلْفٍ كُلُّهُمْ حُجَّاجٌ قَصَدُوا اَللَّهَ بِآمَالِهِمْ وَ يَدْعُونَهُ بِضَجِيجِ أَصْوَاتِهِمْ.

អ៊ីម៉ាំអ្ហ្ម៉ាលី ﷺ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ីសែន ﷺ បានសួរស៊ីស៊ូសរី កាលព្រះអង្គ ﷺ នៅឯអ្ហ៊ារ៉ាហ្ជាត់ ថា៖ "លោកស្មានបានទេថាតើមានមនុស្សប៉ុន្មាននាក់នៅទីនេះ ?" លោកបានតបថា៖ "ទូលបង្គំគិតថាមានប្រមាណបួនឬប្រាំរយពាន់នាក់ ។ អ្នកធ្វើពិធីហ្ហាជ្ជ ទាំងអស់សុទ្ធតែលះបង់ទ្រព្យលើមាគ៌ាអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ បួងសួងអល់ឡោះហ្ស៊ីវ៉ាជ្ជ ﷻ ឡូងៗ ។"

[فَقَالَ لَهُ: يَا زُهْرِيُّ مَا أَكْثَرَ اَلضَّجِيجَ وَ أَقَلَّ اَلْحَجِيجَ! فَقَالَ اَلزُّهْرِيُّ: كُلُّهُمْ حُجَّاجٌ، أَ فَهُمْ قَلِيلٌ؟]. فَقَالَ لَهُ: يَا زُهْرِيُّ أَدْنِ لِي وَجْهَكَ. فَأَدْنَاهُ إِلَيْهِ، فَمَسَحَ بِيَدِهِ وَجْهَهُ، ثُمَّ قَالَ: اُنْظُرْ. [فَنَظَرَ] إِلَى اَلنَّاسِ، قَالَ اَلزُّهْرِيُّ: فَرَأَيْتُ أُولَئِكَ اَلْخَلْقَ كُلَّهُمْ قِرَدَةً، لاَ أَرَى فِيهِمْ إِنْسَاناً إِلاَّ فِي كُلِّ عَشَرَةِ آلاَفٍ وَاحِداً مِنَ اَلنَّاسِ.

ព្រះអង្គ ﷺ បានប្រាប់លោកថា៖ "ស៊ីស៊ូសរីអើយ ច្រើនតែការបួងសួងទេ តែអ្នកបួងសួងមានចំនួនតិច ។" ស៊ីស៊ូសរីបានទូលថា៖ "ពួកគេទាំងអស់គ្នាជាអ្នកធ្វើពិធីហ្ហាជ្ជ ។ ព្រះអង្គ ﷺ ថាពួកគេតិច ?" ព្រះអង្គ ﷺ បានប្រាប់លោកថា៖ "ស៊ីស៊ូសរីអើយ ខិតមុខលោកមកជិតខ្ញុំ ﷺ ។" លោកក៏បានខិតចូលជិត ព្រះអង្គ ﷺ បានយកដៃប៉ះមុខលោកហើយមានវចនៈថា៖ "ចូរលោកមើលទៅ ។" លោកក៏បានមើលទៅមនុស្សទាំងនោះហើយថា៖ "ទូលបង្គំមើលឃើញសត្វលោកទាំងនេះដូចសត្វស្វា ។ ក្នុងចំណោមពួកគេទាំងនោះទូលបង្គំមិនឃើញមានមនុស្សទេ ។ ឃើញមានតែមនុស្សម្នាក់ក្នុងចំណោមពួកគេដប់ពាន់នាក់ ។"

ثُمَّ قَالَ لِيَ: أُدْنُ مِنِّي يَا زُهْرِيُّ. فَدَنَوْتُ مِنْهُ، فَمَسَحَ بِيَدِهِ وَجْهِي ثُمَّ قَالَ: اُنْظُرْ. فَنَظَرْتُ إِلَى اَلنَّاسِ، قَالَ اَلزُّهْرِيُّ: فَرَأَيْتُ أُولَئِكَ اَلْخَلْقَ كُلَّهُمْ [خَنَازِيرَ، ثُمَّ قَالَ لِي: أَدْنِ لِي وَجْهَكَ. فَأَدْنَيْتُ مِنْهُ، فَمَسَحَ بِيَدِهِ وَجْهِي، فَإِذَا هُمْ كُلُّهُمْ] ذِئْبَةٌ إِلاَّ تِلْكَ اَلْخَصَائِصَ مِنَ اَلنَّاسِ نَفَراً يَسِيراً.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់លោកថា៖ "ស៊ុហ្សរីអើយ ចូលមកជិតខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ។" លោកក៏បានចូលមកជិត ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានយកដៃប៉ះមុខលោកហើយមានវចនៈថា៖ "ចូរលោកមើលទៅ ។" លោកក៏មើលទៅឯមនុស្សទាំងនោះហើយថា៖ "ទូលបង្គំមើលឃើញសត្វលោកទាំងនេះដូចជ្រូក ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់លោកថា៖ "ស៊ុហ្សរីអើយ ខិតមុខលោកមកជិតខ្ញុំ صلوات الله عليه والسلام ។" លោកក៏បានខិតចូលជិតព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានយកដៃប៉ះមុខលោក ពួកគេទាំងនោះដូចឆ្កែព្រៃ ។ តិចណាស់ដែលមានលក្ខណៈជាមនុស្ស ។

فَقُلْتُ: بِأَبِي وَ أُمِّي يَا اِبْنَ رَسُولِ اَللَّهِ قَدْ أَدْهَشَتْنِي آيَاتُكَ، وَ حَيَّرَتْنِي عَجَائِبُكَ! قَالَ: يَا زُهْرِيُّ مَا اَلْحَجِيجُ مِنْ هَؤُلاَءِ إِلاَّ اَلنَّفَرُ اَلْيَسِيرُ اَلَّذِينَ رَأَيْتَهُمْ بَيْنَ هَذَا اَلْخَلْقِ اَلْجَمِّ اَلْغَفِيرِ. ثُمَّ قَالَ لِي: اِمْسَحْ يَدَكَ عَلَى وَجْهِكَ. فَفَعَلْتُ، فَعَادَ أُولَئِكَ اَلْخَلْقُ فِي عَيْنِي نَاساً كَمَا كَانُوا أَوَّلاً.

ស៊ុហ្សរីបានទូលថា៖ "សូមឲ្យទូលបង្គំបានធ្វើពលីកម្មឪពុកម្ដាយដើម្បីព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ព្រះរាជបុត្រ صلوات الله عليه والسلام រ៉សូលុលឡោះហ៍ ﷺ អើយ ហេតុការណ៍អស្ចារ្យរបស់ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ធ្វើឲ្យទូលបង្គំភ្ញាក់ផ្អើលខ្លាំង ទូលបង្គំភាំងស្មារតី !" ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ស៊ុហ្សរីអើយ តិចណាស់ជាអ្នកធ្វើពិធីហាជ្ជក្នុងហ្វូងសន្ធឹកសន្ធាប់ដែលលោកឃើញមាននៅទីនេះ ។" បន្ទាប់មកព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ "ចូរលោកយកដៃជូតមុខទៅ ។" "ខ្ញុំក៏បានធ្វើដូច្នេះ ។ សត្វលោកទាំងនោះក៏បានទៅជាមនុស្សវិញដូចដើម ។

ثُمَّ قَالَ لِي: مَنْ حَجَّ وَ وَالَى مُوَالِيَنَا، وَ هَجَرَ مُعَادِيَنَا، وَ وَطَّنَ نَفْسَهُ عَلَى طَاعَتِنَا، ثُمَّ حَضَرَ هَذَا اَلْمَوْقِفَ مُسَلِّماً إِلَى اَلْحَجَرِ اَلْأَسْوَدِ مَا قَلَّدَهُ اَللَّهُ مِنْ أَمَانَاتِنَا، وَ وَفِيّاً بِمَا أَلْزَمَهُ مِنْ عُهُودِنَا، فَذَلِكَ هُوَ اَلْحَاجُّ، وَ اَلْبَاقُونَ هُمْ مَنْ قَدْ رَأَيْتَهُمْ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 606)

បន្ទាប់ពីនោះព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام បានប្រាប់ខ្ញុំថា៖ "បុគ្គលដែលធ្វើពិធីហាជ្ជ ដែលជាមិត្តរបស់មិត្តយើង عليهم السلام ដែលចៀសឆ្ងាយពីសត្រូវយើង عليهم السلام ដែលចុះចូលខ្លួនក្រោមបង្គាប់យើង عليهم السلام បន្ទាប់មកបាននៅទីនេះ ហើយបានទៅឯថ្មខ្មៅជាមួយអ៊ីម៉ាម៉ាស់ដែលអល់ឡោះហ៍ ﷻ បានដាក់ជាអំរែកមកលើអ្នកនោះ បានធ្វើតាមកាតព្វកិច្ចដែលពួកគេបានស្បថជាមួយយើង عليهم السلام បុគ្គលនោះជាអ្នកធ្វើពិធីហាជ្ជ ។ តែអ្នកឯទៀត គឺអ្វីដែលលោកបានឃើញនោះឯង ។"» ((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) ខណ្ឌ358-359)

***

عَنْهُ: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ جَمِيلِ بْنِ صَالِحٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: رَبَّنا آتِنا فِي الدُّنْيا حَسَنَةً وَ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً. قَالَ: «رِضْوَانُ اللَّهِ وَ الْجَنَّةُ فِي الْآخِرَةِ وَ الْمَعَاشُ وَ حُسْنُ الْخُلُقِ فِي الدُّنْيَا».

[...] យ៉ាមីល ប៊ិន ស្វលិះហ្វ៍បានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្វ៍ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍ ﷻ *[២:២០១] ពួកគេខ្លះថា៖ "ព្រះម្ចាស់អើយ សូមអង្គព្រះមេត្តាប្រទានឲ្យពួកទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំនូវអ្វីៗដែលល្អប្រសើរក្នុងលោកនេះ អ្វីៗដែលល្អប្រសើរក្នុងលោកមុខ ។ សូមព្រះអង្គមេត្តាស្រោចស្រង់ពួកទូលបង្គំជាខ្ញុំឲ្យផុតពីទណ្ឌកម្មភ្លើងនរកផង"* ថា៖ «គឺសព្វព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ្វ៍ ﷻ

និង[បានចូល]ឋានសួគ៌ក្នុងលោកមុខ [មាន]ជីវិតរស់នៅនិងសីលធម៌ល្អប្រសើរក្នុងលោកនេះ ។»
(الكافي 5 : 71 / 2)

***

الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي قَوْلِ اللَّهِ: "فَاذْكُرُوا اللهَ كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْراً". قَالَ: «كَانَ الرَّجُلُ فِي الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُ: كَانَ أَبِي، وَ كَانَ أَبِي، فَأُنْزِلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ فِي ذَلِكَ». (تفسير العيّاشي 98/ 270: 1)**

អាល់-អ្ហ្ស៊ីយ៉ាបានតំណាលតមកពីមូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ ប៊ិន មុស្លីមដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ យ៉ាកុ៉ហ្វារ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ីយ៉ូ وجل *[២:២០០] ពេលពួកអ្នកបានធ្វើរួចស្រេចពិធីទាំងឡាយ ហើយ ចូរពួកអ្នករលឹកដល់អល់ឡោះហ្ស៊ី ដូចពួកអ្នករលឹកដល់ជូនតាពួកអ្នក ឬរលឹកខ្លាំងជាងនោះ ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចនៈថា៖ «មនុស្សសម័យមុនអ៊ីស្លាមតែងតែនិយាយថា៖ "អ្នកនេះមួយជាឪពុកខ្ញុំ អ្នកនេះមួយជាឪពុកខ្ញុំ" ដូច្នេះអាយ៉ាស៊ុំនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីរឿងនោះ ។» (تفسير العيّاشي 1 : 98 / 270)

***

أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ: فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "أُولٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِمَّا كَسَبُوا وَ اللهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ" عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) أَنَّهُ قَالَ: «مَعْنَاهُ أَنَّهُ يُحَاسَبُ الْخَلْقُ دَفْعَةً، كَمَا يَرْزُقُهُمْ دَفْعَةً». (مجمع البيان 2:531)**

អាប៊ូ អាល់-ត្ប៊ារ៉ាស៊ីបានតំណាលអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ស៊ី تعالى *[២:២០២] ពួកទាំងនោះនឹងបានចំណែកនៃអំពើដែលពួកគេបានសាង ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីទូទាត់យ៉ាងឆាប់រហ័ស* តមកពីអាមីរុល-មុមីនីន صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «អត្ថន័យរបស់អាយ៉ាស៊ុំនេះគឺអល់ឡោះហ្ស៊ី وجل នឹងទូទាត់សត្វលោកតែមួយលើក (គឺទាំងអស់គ្នាតែម្តង) ដូចព្រះអង្គ وجل ផ្តត់ផ្តង់ពួកគេតែមួយលើកដែរ (គឺទាំងអស់គ្នាតែម្តង) ។»
(مجمع البيان 2 : 531)

۞وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعۡدُودَٰتٖۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِي يَوۡمَيۡنِ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِ وَمَن تَأَخَّرَ فَلَآ إِثۡمَ عَلَيۡهِۖ لِمَنِ ٱتَّقَىٰۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّكُمۡ إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ ٢٠٣

២០៣. ចូរពួកអ្នករលឹកដល់អល់ឡោះហ្ស៊ីក្នុងថ្ងៃដែលបានកំណត់ស្រេចហើយ ។ អ្នកណាប្រញាប់[ចាកចេញ]ក្រោយពីពីរថ្ងៃពុំមានបាបលើអ្នកនោះទេ អ្នកណានៅបង្អែបង្អង់ពុំមានបាបលើអ្នកនោះទេ [នេះ]សម្រាប់អ្នកណាដែលខ្លាចក្រែង (គឺជឿអល់ឡោះហ្ស៊ីសប់ចិត្ត) ។ ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ស៊ី ហើយចូរដឹងថាពួកអ្នកនឹងត្រូវប្រមូលទៅឯព្រះអង្គវិញ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុំ ២០៣

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: « وَ اُذْكُرُوا اَللهَ فِي أَيَّامٍ مَعْدُودَاتٍ » وَ هِيَ اَلْأَيَّامُ اَلثَّلاَثَةُ اَلَّتِي هِيَ أَيَّامُ اَلتَّشْرِيقِ بَعْدَ يَوْمِ اَلنَّحْرِ، وَ هَذَا اَلذِّكْرُ هُوَ اَلتَّكْبِيرُ بَعْدَ اَلصَّلَوَاتِ اَلْمَكْتُوبَاتِ يَبْتَدِئُ مِنْ صَلاَةِ اَلظُّهْرِ يَوْمَ اَلنَّحْرِ إِلَى صَلاَةِ اَلظُّهْرِ مِنْ آخِرِ أَيَّامِ اَلتَّشْرِيقِ: «اَللهُ أَكْبَرُ، اَللهُ أَكْبَرُ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اَللهُ، وَ اَللهُ أَكْبَرُ، اَللهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ اَلْحَمْدُ» . « فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ » مِنْ أَيَّامِ اَلتَّشْرِيقِ فَانْصَرَفَ مِنْ حَجِّهِ إِلَى بِلاَدِهِ اَلَّتِي هُوَ مِنْهَا « فَلاَ إِثْمَ عَلَيْهِ ».

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ្ស៊ីការី(صلوات الله عليه والسلام)) មានវចនៈថា៖ *«[២:២០៣] ចូរពួកអ្នករលឹកដល់អល់ឡោះហ៊ានក្នុងថ្ងៃដែលបានកំណត់ស្រេចហើយ* គឺបីថ្ងៃ "តាស្ជ៉ារិក្ខ" (ថ្ងៃទី ១១, ១២ និង ១៣ ស៊ុលហ្ជីជ្ជ(យ)ាសុ) ក្រោយពីថ្ងៃបូជាសត្វរួច ។ ការរលឹកនេះគឺតាក់បៀរក្រោយពីបានស្ជ៊ីឡាតុ៌តាមបង្គាប់ហើយ គឺចាប់ផ្តើមពីស្ជ៊ីឡាតុ៌ស្ជ៊ីហ្ជ៊ីរថ្ងៃបូជាសត្វរហូតដល់ស្ជ៊ីឡាតុ៌ស្ជ៊ីហ្ជ៊ីរថ្ងៃតាស្ជ៉ារិក្ខចុងក្រោយ គឺថា៖ "اَللَّهُ أَكْبَرُ، اَللَّهُ أَكْبَرُ، لاَ إِلَهَ إِلاَّ اَللَّهُ، وَ اَللَّهُ أَكْبَرُ، اَللَّهُ أَكْبَرُ وَ لِلَّهِ اَلْحَمْدُ" (អល់ឡោះហ្ស៊ីមហាធំថ្កើង អល់ឡោះហ្ស៊ីមហាធំថ្កើង ។ ពុំមានព្រះទេក្រៅពីអល់ឡោះហ្ស៊ី ។ អល់ឡោះហ្ស៊ីមហាធំថ្កើង អល់ឡោះហ្ស៊ីមហាធំថ្កើង ។ សូមថ្វាយសេចក្តីគោរពសក្តារៈចំពោះអល់ឡោះហ្ស៊ី) ។ *អ្នកណាប្រញាប់[ចាកចេញ]ក្រោយពីពីរថ្ងៃ* គឺថ្ងៃតាស្ជ៉ារិក្ខហើយធ្វើចប់ពិធីហ្ជ(ក)ាតុ ត្រឡប់ទៅស្រុកខ្លួនវិញដែលខ្លួនបានចាកចេញមកនោះ *ពុំមានបាបលើអ្នកនោះទេ ។*

« وَ مَنْ تَأَخَّرَ » إِلَى تَمَامِ اَلْيَوْمِ اَلثَّالِثِ. « فَلاَ إِثْمَ عَلَيْهِ » [أَيْ لاَ إِثْمَ عَلَيْهِ] مِنْ ذُنُوبِهِ اَلسَّالِفَةِ، لِأَنَّهَا قَدْ غُفِرَتْ لَهُ كُلُّهَا بِحَجَّتِهِ هَذِهِ اَلْمُقَارَنَةُ لِنَدَمِهِ عَلَيْهَا وَ تَوَقِّيهِ مِنْهَا. « لِمَنِ اِتَّقَىٰ » أَنْ يُوَاقِعَ اَلْمُوبِقَاتِ بَعْدَهَا، فَإِنَّهُ إِنْ وَاقَعَهَا كَانَ عَلَيْهِ إِثْمُهَا، وَ لَمْ تُغْفَرْ لَهُ[...] تِلْكَ اَلذُّنُوبُ اَلسَّالِفَةُ بِتَوْبَةٍ قَدْ أَبْطَلَهَا بِمُوبِقَاتٍ بَعْدَهَا، وَ إِنَّمَا يَغْفِرُهَا بِتَوْبَةٍ يُجَدِّدُهَا.

អ្នកណានៅបង្អែ(ប)ង្អង់ គ្រប់បីថ្ងៃ *ពុំមានបាបលើអ្នកនោះទេ* មិនមានបាបលើអ្នកនោះទេ បាបដែលបានកន្លងមកហើយព្រោះគេបានខមាទោសឲ្យអ្នកនោះហើយ បាបទាំងអស់អាស្រ័យពិធីហ្ជ(ក)ាតុ(ន)នេះ គឺបាបដែលអ្នកនោះភ្ជាក់រលឹកស្តាយក្រោយហើយស្មារលា ។ *[នេះ]សម្រាប់អ្នកណាដែលខ្លាចក្រែង (គឺជ្ជ[អល់ឡោះហ៊ានសប់ចិត្ត)* បើអ្នកនោះលែងធ្វើបាបធំទៀតបន្ទាប់ពីនេះ ។ បើអ្នកនោះនៅតែប្រព្រឹត្តបាបនោះទៀត អ្នកនោះនឹងទទួលរងបាបនោះ គេនឹងមិនខមាទោសឲ្យទេ ។ ការស្តាយក្រោយចំពោះបាបមុនៗដែលខ្លួនបានប្រព្រឹត្តនោះនឹងត្រូវលើកចោល ដោយសារបាបធំដែលបានប្រព្រឹត្តក្រោយពីនោះ ។ ទាល់តែអ្នកនោះស្តាយក្រោយរាងចាលស្មារលាម្តងទៀតទើបគេខមាទោសឲ្យ ។

« وَ اِتَّقُوا اَللَّهَ » يَا أَيُّهَا اَلْحَاجُّ اَلْمَغْفُورُ لَهُمْ سَالِفُ ذُنُوبِهِمْ بِحَجِّهِمُ اَلْمَقْرُونِ بِتَوْبَتِهِمْ، فَلاَ تُعَاوِدُوا اَلْمُوبِقَاتِ فَيَعُودَ إِلَيْكُمْ أَثْقَالُهَا، وَ يُثَقِّلَكُمُ اِحْتِمَالُهَا، فَلاَ يُغْفَرُ لَكُمْ إِلاَّ بِتَوْبَةٍ بَعْدَهَا. « وَ اِعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ » فَيَنْظُرُ فِي أَعْمَالِكُمْ فَيُجَازِيكُمْ عَلَيْهَا.

ចូរពួកអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះ(ហ) ឱបណ្តាអ្នកធ្វើពិធីហ្ជ(ក)ាតុ(ន)អើយ គឺបណ្តាអ្នកដែលគេបានអត់ឱ(ធ)ឲ្យដែលបានសាងបាបកន្លងមកហើយនោះ អាស្រ័យលើពិធីហ្ជ(ក)ាតុ(ន)គ្ជ(ប)ានឹងការស្តាយក្រោយរាងចាល ។ ដូច្នេះចូរកុំប្រព្រឹត្តបាបធំទៀត ព្រោះពួកអ្នកនឹងលីរែកបាបទាំងនេះឡើងវិញ ។ លីរែកបាបទាំងនេះពិបាកណាស់សម្រាប់ពួកអ្នក ។ គេនឹងមិនលើកលែងបាបទាំងនេះឲ្យទេ ( ) លែងតែពួកអ្នកស្តាយក្រោយស្មារលា[ម្តងទៀត]បន្ទាប់ពីបានប្រព្រឹត្តវា ។ *ចូរដឹងថាពួកអ្នកនឹងត្រូវប្រមូលទៅឯព្រះអង្គវិញ* អល់ឡោះហ្ស៊ីនឹងពិនិត្យទង្វើពួកអ្នក ហើយព្រះអង្គ(ជ)នឹងតបស្នងពួកអ្នកតាមទង្វើទាំងនោះ ។

قَالَ عَلِيُّ بْنُ اَلْحُسَيْنِ عَلَيْهِمَا السَّلاَمُ: عِبَادَ اَللَّهِ اِجْعَلُوا حَجَّتَكُمْ مَقْبُولَةً مَبْرُورَةً، وَ إِيَّاكُمْ وَ أَنْ تَجْعَلُوهَا مَرْدُودَةً عَلَيْكُمْ أَقْبَحَ اَلرَّدِّ، وَ أَنْ تُصَدُّوا عَنْ جَنَّةِ اَللَّهِ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ أَقْبَحَ اَلصَّدِّ أَلاَ وَ إِنَّ مَا يُحِلُّهَا مَحَلَّ اَلْقَبُولِ مَا يَقْتَرِنُ بِهَا مِنْ مُوَالاَةِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ وَ آلِهِمَا اَلطَّيِّبِينَ وَ إِنَّ مَا يُسَقِّلُهَا وَ يُرْذِلُهَا مَا يَقْتَرِنُ بِهَا مِنِ اِتِّخَاذِ اَلْأَنْدَادِ مِنْ دُونِ أَئِمَّةِ اَلْحَقِّ وَ وُلاَةِ اَلصِّدْقِ: عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَلَيْهِ السَّلاَمُ وَ اَلْمُنْتَجَبِينَ مِمَّنْ

يَخْتَارُهُ مِنْ ذُرِّيَّتِهِ وَ ذَوِيهِ.

អ៊ុលីﷺ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៌ﷺមានវចន:ថា: "បាវអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻអ៊ីយ ចូរធ្វើឲ្យគេព្រមទទួលពិធីហ្ចាច្ចរបស់អស់លោក ដែលត្រឹមត្រូវនោះ ចូរប្រយ័ត្នគេបដិសេធពិធីហ្ចាច្ចនេះដោយការច្រានចោលយ៉ាងអាក្រក់ ចូរប្រយ័ត្នគេនឹងឃាត់អស់លោកមិនឲ្យចូលសួនសួគ៌ដោយការឃាត់ឃាំងយ៉ាងអាក្រក់ថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ អ្វីដែលធ្វើឲ្យគេព្រមទទួលពិធីហ្ចាច្ចរបស់អស់លោកនោះគឺវីឡាយ៉ាសុ់របស់មូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ អ៊ុលីﷺនិងព្រះរាជបុត្ត្រាជនគ្ពាបរិសុទ្ធﷺរបស់ព្រះអង្គទាំងពីរﷺ ។ អ្វីដែលធ្វើឲ្យពិធីហ្ចាច្ចនោះទាបថោក ខ្ជិចអសារបង់នោះ គឺយកអ្នកផ្សេងពីអ៊ីមុាំពេញសិទ្ធិﷺនិងអភិបាលត្រឹមត្រូវﷺ អ៊ុលី ﷺ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ត៌លិបﷺនិងបុគ្គលដែលគេបានជ្រើសរើសហើយ គឺព្រះរាជបុត្ត្រាជនគ្ពាﷺរបស់អ៊ុលីﷺនិងសាច់សាលោហិតរបស់អ៊ុលីﷺ ។"

ثُمَّ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: طُوبَى لِلْمُوَالِينَ عَلِيّاً إِيمَاناً بِمُحَمَّدٍ وَ تَصْدِيقاً لِمَقَالِهِ كَيْفَ يُذَكِّرُهُمُ اَللَّهُ بِأَشْرَفِ اَلذِّكْرِ مِنْ فَوْقِ عَرْشِهِ. وَ كَيْفَ يُصَلِّي عَلَيْهِمْ مَلاَئِكَةُ اَلْعَرْشِ وَ اَلْكُرْسِيِّ وَ اَلْحُجُبِ وَ اَلسَّمَاوَاتِ وَ اَلْأَرْضِ وَ اَلْهَوَاءِ، وَ مَا بَيْنَ ذَلِكَ وَ مَا تَحْتَهَا إِلَى اَلثَّرَى. وَ كَيْفَ يُصَلِّي عَلَيْهِمْ أَمْلاَكُ اَلْغُيُومِ وَ اَلْأَمْطَارِ، وَ أَمْلاَكُ اَلْبَرَارِي وَ اَلْبِحَارِ، وَ شَمْسُ اَلسَّمَاءِ وَ قَمَرُهَا وَ نُجُومُهَا، وَ حَصْبَاءُ اَلْأَرْضِ وَ رِمَالُهَا، وَ سَائِرُ مَا يَدِبُّ مِنَ اَلْحَيَوَانَاتِ فَيُشَرِّفُ اَللَّهُ تَعَالَى بِصَلاَةِ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهَا لَدَيْهِ مَحَالَّهُمْ، وَ يُعَظِّمُ عِنْدَهُ جَلاَلَهُمْ حَتَّى يَرِدُوا عَلَيْهِ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ.

បន្ទាប់មកព្រះអង្គﷺមានវចន:ថារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ស៊ីﷺមានព្រះវចន:ថា: "បរមសុខបានលើមិត្តទាំងឡាយរបស់អ៊ុលីﷺដែលជឿមូហ្ចាំម៉ាដ្ធ ﷺ ដែលជឿថាព្រះអង្គﷺនិយាយពិតពាក់ព័ន្ធនឹងសម្តីអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻដែលចែងសរសើរព្រះអង្គទាំងពីរﷺមកពីលើព្រះរាជបល្ល័ង្ករនោះ ពាក់ព័ន្ធនឹងវន្ទនាការចំពោះព្រះអង្គទាំងពីរﷺពីសំណាក់ទេវតាព្រះរាជបល្ល័ង្ក ពីសំណាក់ទេវតាព្រះអាសន: ពីសំណាក់ទេវតារបាំង ពីសំណាក់ទេវតាមេឃទាំងឡាយ ពីសំណាក់ទេវតាផែនដី ពីសំណាក់ទេវតាអាកាសនិងអ្វីៗដែលនៅខាងក្រោមនេះដល់ទៅក្រោមដី ពាក់ព័ន្ធនឹងវន្ទនាការចំពោះព្រះអង្គទាំងពីរﷺពីសំណាក់ទេវតាពពកនិងភ្លៀង ពីសំណាក់ទេវតាវាលធំធេងទាំងឡាយ សមុទ្រទាំងឡាយ ដួងអាទិត្យនិងមេឃ ខែនិងផ្កាយ ផែនដី ដុំថ្មទាំងឡាយនិងខ្សាច់ ព្រមទាំងសត្វងទៀត ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបានផ្តល់ឲ្យសព្ទសារពើទាំងនេះនូវកិត្តិយស ព្រោះសព្ទសារពើទាំងនេះថ្លែងវន្ទនាការដល់ព្រះអង្គទាំងពីﷺពីកន្លែងរៀងៗខ្លួន ។ ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻបន្ថែមភាពរុងរឿងឲ្យសព្ទសារពើទាំងនេះ ព្រោះតែសព្ទសារពើទាំងនេះបានថ្លែងវន្ទនាការនោះ រហូតដល់សព្ទសារពើទាំងនេះបានវិលត្រឡប់ទៅឯអល់ឡោះហ្ស៊ីﷻវិញក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។"

وَ قَدْ شُهِرُوا بِكَرَامَاتِ اَللَّهِ عَلَى رُءُوسِ اَلْأَشْهَادِ، وَ جُعِلُوا مِنْ رُفَقَاءِ مُحَمَّدٍ وَ عَلِيٍّ صَفِيِّ رَبِّ اَلْعَالَمِينَ. وَ اَلْوَيْلُ لِلْمُعَانِدِينَ عَلِيّاً كُفْراً بِمُحَمَّدٍ وَ تَكْذِيباً بِمَقَالِهِ كَيْفَ يَلْعَنُهُمُ اَللَّهُ بِأَحْرَى اَللَّعْنِ مِنْ فَوْقِ عَرْشِهِ. وَ كَيْفَ يَلْعَنُهُمْ حَمَلَةُ اَلْعَرْشِ وَ اَلْكُرْسِيِّ وَ اَلْحُجُبِ وَ اَلسَّمَاوَاتِ وَ اَلْأَرْضِ وَ اَلْهَوَاءِ، وَ مَا بَيْنَ ذَلِكَ، وَ مَا تَحْتَهَا إِلَى اَلثَّرَى. وَ كَيْفَ يَلْعَنُهُمْ أَمْلاَكُ اَلْغُيُومِ وَ اَلْأَمْطَارِ، وَ أَمْلاَكُ اَلْبَرَارِي وَ اَلْبِحَارِ، وَ شَمْسُ اَلسَّمَاءِ وَ قَمَرُهَا وَ نُجُومُهَا، وَ حَصْبَاءُ اَلْأَرْضِ وَ رِمَالُهَا، وَ سَائِرُ مَا يَدِبُّ مِنَ اَلْحَيَوَانَاتِ.

គេនឹងស្គាល់ពួកគេអាស្រ័យព្រះកិត្យានុភាពរបស់អល់ឡោះហ្ស៊ីﷻ ហើយគេនឹងឲ្យពួកគេបានទៅជាមិត្ត

របស់មូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ និងអាលី صلوات الله عليه والسلام ដែលជាព្រះគុណសម្បត្តិរបស់ព្រះម្ចាស់ ﷻ ពិភពទាំងពួង ។ ចង្រៃ អបលក្ខណ៍ពើបះលើបុគ្គលណាដែលមិនជឿមូហាំម៉ាដ្ឋ ﷺ ដែលបង្ហូចសម្ដីព្រះអង្គ ﷺ ។ អល់ឡោះហ្ម៍ ﷻ ដាក់បណ្ដាសាពួកគេដោយបណ្ដាសាថោកទាបបំផុត មកពីលើព្រះរាជបល្ល័ង្កព្រះអង្គ ﷻ ។ បណ្ដាអ្នកទ្រព្រះរាជបល្ល័ង្ក ព្រះអាសនៈ ព្រះរបាំង មេឃទាំងឡាយ ផែនដី អាកាសនិងអ្វីៗដែលនៅរវាងទាំងពីរនេះ ពីក្រោមដល់លើ ដាក់បណ្ដាសាពួកគេ ។ ពួកគេត្រូវបណ្ដាសារបស់ទេវតាពពកនិងភ្លៀង ទេវតាវាលធំធេង សមុទ្រទាំងឡាយ ដួងអាទិត្យ មេឃ ខែ ផ្កាយនិងដុំថ្មនៅលើផែនដី ខ្យាច់និងសត្វងទៀត ។

فَيُسَقِّلُ اَللَّهُ بِلَعْنِ كُلِّ وَاحِدٍ مِنْهُمْ لَدَيْهِ مَحَالَّهُمْ، وَ يُقَبِّحُ عِنْدَهُ أَحْوَالَهُمْ، حَتَّى يَرِدُوا عَلَيْهِ يَوْمَ اَلْقِيَامَةِ وَ قَدْ شُهِرُوا بِلَعْنِ اَللَّهِ وَ مَقْتِهِ عَلَى رُءُوسِ اَلْأَشْهَادِ، وَ جُعِلُوا مِنْ رُفَقَاءِ إِبْلِيسَ وَ نُمْرُودَ وَ فِرْعَوْنَ [وَ] أَعْدَاءِ رَبِّ اَلْعَالَمِينَ. وَ [إِنَّ] مِنْ عَظِيمِ مَا يُتَقَرَّبُ بِهِ خِيَارُ أَمْلاَكِ اَلْحُجُبِ وَ اَلسَّمَاوَاتِ اَلصَّلاَةَ عَلَى مُحِبِّينَا أَهْلَ اَلْبَيْتِ وَ اَللَّعْنَ لِشَانِئِينَا. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , صفحه 611 , 615)

អល់ឡោះហ្ម៍ ﷻ បន្ថោកឋានៈពួកគេរាល់គ្នាដោយបណ្ដាសាព្រះអង្គ ﷻ ។ ព្រះអង្គ ﷻ ធ្វើឲ្យស្ថានភាពពួកគេកាន់តែអាក្រក់ទៅៗរហូតដល់ពួកគេវិលត្រឡប់ទៅឯព្រះអង្គ ﷻ វិញក្នុងថ្ងៃជំនុំជម្រះ ។ គេនឹងស្គាល់ពួកគេជាបុគ្គលដែលត្រូវបណ្ដាសាគ្របសង្កត់លើ គេនឹងឲ្យពួកគេនៅក្នុងចំណោមកនរបស់អ៊ីប្លីស لعنه الله និមរូដ្ឋ ហ្វៀរអៅន៍និងពួកសត្រូវរបស់ព្រះម្ចាស់ ﷻ ពិភពទាំងពួង ។ ទង្វើធំបំផុតដែលធ្វើឲ្យទេវតាមេឃទាំងឡាយនិងព្រះរបាំងបាននៅក្បែរអល់ឡោះហ្ម៍ ﷻ នោះ គឺវន្ទនាការ (ស្វ៉ាឡាវ៉ាត) មកលើបុគ្គលទាំងឡាយដែលស្រឡាញ់យើង عليهم السلام ព្រះរាជកុលដ្ឋាន عليهم السلام និងការដាក់បណ្ដាសាពួកសត្រូវយើង عليهم السلام ។»
(التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) ខណ្ឌ360-361)

***

عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ الْعَبْدَ الْمُؤْمِنَ حِينَ يَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهِ حَاجّاً لاَ يَخْطُو خُطْوَةً وَ لاَ تَخْطُو بِهِ رَاحِلَتُهُ إِلاَّ كَتَبَ اللهُ لَهُ بِهَا حَسَنَةً، وَ مَحَا عَنْهُ سَيِّئَةً، وَ رَفَعَ لَهُ بِهَا دَرَجَةً، فَإِذَا وَقَفَ بِعَرَفَاتٍ، فَلَوْ كَانَتْ لَهُ ذُنُوبٌ عَدَدَ الثَّرَى، رَجَعَ كَمَا وَلَدَتْهُ أُمُّهُ، يُقَالُ لَهُ: اِسْتَأْنِفِ الْعَمَلَ، يَقُولُ اللهُ: "فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلاٰ إِثْمَ عَلَيْهِ وَ مَنْ تَأَخَّرَ فَلاٰ إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقىٰ ». (تفسير العيّاشي 1: 283 /100)**

អាប៊ូ បាស្មៀរបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ អាប់ឌុលឡោះហ្ម៍ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចនៈថា៖ «ពេលមុមីន (គឺអ្នកមានសទ្ធាជ្រះថ្លា) ចេញពីផ្ទះទៅធ្វើពិធីហាជ្ជ អល់ឡោះហ្ម៍ ﷻ នឹងកត់ត្រារង្វាន់ទុកឲ្យនោះគ្រប់ទំហានរបស់អ្នកនោះក្នុងពេលធ្វើដំណើរនោះ ព្រះអង្គ ﷻ នឹងលុបបាបទាំងឡាយ ព្រះអង្គ ﷻ នឹងលើកស្ទួយឋានៈអ្នកនោះ ។ ពេលអ្នកនោះសម្រាកនៅឯអារ៉ហ្វាត់ បើអ្នកនោះមានបាបច្រើនដូចគ្រាប់ខ្សាច់ អ្នកនោះនឹងទៅជាដូចទើបនឹងកើតមកពីពោះម្ដាយអញ្ចឹង (ពោលគឺ គ្មានបាបសោះ) ។ គេនឹងប្រាប់អ្នកនោះថា៖ "ចូរថ្លែងរៀបរាប់ទង្វើដែលអ្នកបានធ្វើមក ។" អល់ឡោះហ្ម៍ ﷻ មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:២០៣] អ្នកណាប្រញាប់[ចាកចេញ]ក្រោយពីពីរថ្ងៃពុំមានបាបលើអ្នកនោះទេ អ្នកណានៅបង្អែបង្អង់ពុំមានបាបលើអ្នកនោះទេ [នេះ]សម្រាប់អ្នកណាដែលខ្លាចក្រែង (គឺជឿអល់ឡោះហ្ម៍សិប់ចិត្ត) ។»*
(تفسير العيّاشي 1 : 100 / 283)

***

عَنْ أَبِي حَمْزَةَ الثُّمَالِيِّ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: "فَمَنْ تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلاٰ إِثْمَ عَلَيْهِ وَ مَنْ تَأَخَّرَ فَلاٰ إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقىٰ"

الْآيَةَ. قَالَ: «أَنْتُمْ – وَ اللهِ – هُمْ، إِنَّ رَسُولَ اللهِ (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) قَالَ: لاَ يَثْبُتُ عَلَى وَلاَيَةِ عَلِيٍّ إِلاَّ الْمُتَّقُونَ». (تفسير العيّاشي 100/ 285: 1)**

អាប៊ូ ហ៊ាំស៊ាស៊ុំ អាល់-ស៊្មម៉ាលីបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ាក្កុំហ្វារ عليه السلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្វ៍ عزّ وجلّ *[២:២០៣] អ្នកណាប្រញាប់[ចាកចេញ]ក្រោយពីពីរថ្ងៃពុំមានបាបលើអ្នកនោះទេ អ្នកណានៅបង្អែបង្អង់ពុំមានបាបលើអ្នកនោះទេ [នេះ]សម្រាប់អ្នកណាដែលខ្លាចក្រែង (គឺជឿអល់ឡោះហ្វ៍ស៊ប់ចិត្ត)* ។ ព្រះអង្គ عليه السلام មានវចនៈថា៖ «អស់លោក (គឺស្ហ៊ីអាស៊ុំ) ជាបុគ្គលទាំងនោះ សូមស្បថចំពោះអល់ឡោះហ្វ៍ عزّ وجلّ ។ រ៉ស៊ូលុលឡោះហ្វ៍ صلى الله عليه وآله وسلم មានព្រះវចនៈថា៖ "មិនមានអ្នកណាក្រៅពីបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាស៊ប់ចិត្តទេដែលនៅក្នុងវីឡាយ៉ាស៊ុំរបស់អាលី عليه السلام យ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួននោះ ។"» (تفسير العيّاشي 1 : 100 / 285)

وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُعۡجِبُكَ قَوۡلُهُۥ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا وَيُشۡهِدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا فِي قَلۡبِهِۦ وَهُوَ أَلَدُّ ٱلۡخِصَامِ ٢٠٤

២០៤. អ្នកខ្លះនិយាយអំពីជីវិតលោកនេះដោយពាក្យសម្ដីដែលធ្វើឲ្យអ្នកកោត ។ អ្នកនោះយកអល់ឡោះហ្វ៍ជាសាក្សីនៃអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងចិត្តរបស់គេ [តែ]អ្នកនោះជាសត្រូវអាក្រក់បំផុត [ក្នុងការប្រឈ្លោះទល់នឹងបណ្ដាអ្នកមានសទ្ធា] ។

وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي ٱلۡأَرۡضِ لِيُفۡسِدَ فِيهَا وَيُهۡلِكَ ٱلۡحَرۡثَ وَٱلنَّسۡلَۚ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلۡفَسَادَ ٢٠٥

២០៥. ពេលអ្នកនោះគ្រប់គ្រង[រដ្ឋបាល] អ្នកនោះព្យាយាមបង្កវិនាសនៅលើផែនដី បំផ្លិចបំផ្លាញផលដំណាំនិងពូជពង្ស ។ អល់ឡោះហ្វ៍មិនសព្វព្រះរាជហឫទ័យការបង្កវិនាសទេ ។

وَإِذَا قِيلَ لَهُ ٱتَّقِ ٱللَّهَ أَخَذَتۡهُ ٱلۡعِزَّةُ بِٱلۡإِثۡمِۚ فَحَسۡبُهُۥ جَهَنَّمُۖ وَلَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ٢٠٦

២០៦. ពេលគេប្រាប់អ្នកនោះ (គឺបុគ្គលបង្កវិនាស បដិសេធសទ្ធា ហៃឈ្លោះ...) ថា៖ "ចូរអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្វ៍" ឫកឡឹកក្រឱងក្រអឺតញ៉ាំងអ្នកនោះឲ្យសាងបាបកម្ម ។ ដូច្នេះនរកគ្រប់គ្រាន់ណាស់សម្រាប់អ្នកនោះ ។ វាជាជម្រកអប្រិយ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស៊ុំ ២០៤-២០៦

قَالَ الْإِمَامُ عَلَيْهِ السَّلاَمُ: فَلَمَّا أَمَرَ اللهُ عَزَّ وَ جَلَّ فِي الْآيَةِ الْمُتَقَدِّمَةِ لِهَذِهِ الْآيَاتِ بِالتَّقْوَى سِرّاً وَ عَلاَنِيَةً، أَخْبَرَ مُحَمَّداً صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ أَنَّ فِي النَّاسِ مَنْ يُظْهِرُهَا وَ يُسِرُّ خِلاَفَهَا، وَ يَنْطَوِي عَلَى مَعَاصِي اللهِ، فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ « وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا » بِإِظْهَارِهِ لَكَ الدِّينَ وَ الْإِسْلاَمَ، وَ تَزَيُّنِهِ بِحَضْرَتِكَ بِالْوَرَعِ وَ الْإِحْسَانِ « وَ يُشْهِدُ اللهَ عَلىٰ ما فِي قَلْبِهِ » بِأَنْ يَحْلِفَ لَكَ بِأَنَّهُ مُؤْمِنٌ مُخْلِصٌ مُصَدِّقٌ لِقَوْلِهِ بِعَمَلِهِ « وَ هُوَ أَلَدُّ الْخِصامِ » شَدِيدُ الْعَدَاوَةِ وَ الْجِدَالِ لِلْمُسْلِمِينَ.

អ៊ីម៉ាំ (គឺអ៊ីម៉ាំអាល់-ហ៊ាសាន់ អាល់-អាស់ការី عليه السلام) មានវចនៈថា៖ «ពេលអល់ឡោះហ្វ៍ عزّ وجلّ ដាក់បញ្ជានៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុំមុនៗឲ្យមានសទ្ធាដោយលាក់បាំងនិងដោយឥតលាក់បាំង ព្រះអង្គ عزّ وجلّ បានប្រាប់មូហាំម៉ាដ៍ صلى الله عليه وآله وسلم ថាមានមនុស្សខ្លះបើកឲ្យគេឃើញថាខ្លួនមានសទ្ធាតែអ្នកនោះប្រឆាំងដោយសម្ងាត់ មិនស្ដាប់បង្គាប់អល់ឡោះហ្វ៍ عزّ وجلّ ទេ ។ ព្រះអង្គ عزّ وجلّ មានព្រះបន្ទូលថា៖ "មូហាំម៉ាដ៍ صلى الله عليه وآله وسلم អើយ *[២:២០៤] អ្នកខ្លះនិយាយអំពី*

ជីវិតលោកនេះដោយពាក្យសម្តីដែលធ្វើឲ្យអ្នកកោត អ្នកនោះសម្តែងឲ្យឃើញនៅពីមុខអ្នកﷺថា អ៊ីស្លាមជាសាសនារបស់ខ្លួន ខិតខំសំអិតសំអាងសាសនាខ្លួនដោយអាការជឿស៊ប់ចិត្តនិងទង្វើល្អ ។ *អ្នកនោះយកអល់ឡោះហ្ចាំជាសាក្សីនៃអ្វីៗដែលមាននៅក្នុងចិត្តរបស់គេ* អ្នកនោះស្បថដាក់អ្នកﷺថាខ្លួនជឿយ៉ាងជ្រះថ្លា និយាយពិតនិងធ្វើល្អ *[តែ]អ្នកនោះជាសត្រូវអាក្រក់បំផុត* ជាសត្រូវសាហាវបំផុតហើយឈ្លោះប្រកែកជាមួយមុស្លីម ។

« وَ إِذٰا تَوَلّٰى » عَنْكَ أَدْبَرَ « سَعىٰ فِي اَلْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهٰا » يَعْصِي بِالْكُفْرِ اَلْمُخَالِفِ لِمَا أَظْهَرَ لَكَ، وَ اَلظُّلْمِ اَلْمُبَايِنِ لِمَا وَعَدَ مِنْ نَفْسِهِ بِحَضْرَتِكَ. « وَ يُهْلِكَ اَلْحَرْثَ » بِأَنْ يُحْرِقَهُ أَوْ يُفْسِدَهُ، « وَ اَلنَّسْلَ » بِأَنْ يَقْتُلَ اَلْحَيَوَانَ فَيَنْقَطِعَ نَسْلُهُ « وَ اَللّٰهُ لاٰ يُحِبُّ اَلْفَسٰادَ » لاَ يَرْضَى بِهِ وَ لاَ يَتْرُكُ أَنْ يُعَاقِبَ عَلَيْهِ.

[២:២០៥] ពេលអ្នកនោះគ្រប់គ្រង[រដ្ឋបាល] ក្រោយអ្នកﷺ *អ្នកនោះព្យាយាមបង្កវិនាសនៅលើផែនដី* ល្មើសដោយបដិសេធសទ្ធា ប្រឆាំងអ្វីដែលគេបានសម្តែងឲ្យអ្នកﷺបានឃើញ ប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌ដោយឥតលាក់លៀមក្រោយពីបានស្បថនៅចំពោះមុខអ្នកﷺហើយ *បំផ្លិចបំផ្លាញផលដំណាំ* ដោយដុតឬធ្វើឲ្យខូច *និងពូជពង្ស* ដោយសម្លាប់សត្វ ដូច្នេះអ្នកនោះបានផ្តាច់ពូជពង្ស ។ *អល់ឡោះហ្ចាំមិនសព្វព្រះរាជហឫទ័យការបង្កវិនាសទេ* ព្រះអង្គ(عز وجل)មិនសព្វព្រះហឫទ័យអ្នកនោះទេ ព្រះអង្គ(عز وجل)នឹងធ្វើទណ្ឌកម្មអ្នកនោះជាមិនខាន ។

« وَ إِذٰا قِيلَ لَهُ » لِهَذَا اَلَّذِي يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ « اِتَّقِ اَللّٰهَ » وَ دَعْ سُوءَ صَنِيعِكَ. « أَخَذَتْهُ اَلْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ » اَلَّذِي هُوَ مُحْتَقِبُهُ، فَيَزْدَادُ إِلَى شَرِّهِ شَرّاً، وَ يُضِيفُ إِلَى ظُلْمِهِ ظُلْماً. « فَحَسْبُهُ جَهَنَّمُ » جَزَاءً لَهُ عَلَى سُوءِ فِعْلِهِ، وَ عَذَاباً. « وَ لَبِئْسَ اَلْمِهٰادُ » يُمَهِّدُهَا وَ يَكُونُ دَائِماً فِيهَا.
(التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 617)

[២:២០៦] ពេលគេប្រាប់អ្នកនោះ គឺអ្នកដែលនិយាយសម្តីដែលធ្វើឲ្យអ្នកﷺកោតនោះ *ថា៖ "ចូរអ្នកខ្លាចក្រែងអល់ឡោះហ្ចាំ"* គឺចូរអ្នកឈប់ប្រព្រឹត្តអាក្រក់ទៅ ។ *ឬកឡឺតក្រខិងក្រអឺតញ្ចាំងអ្នកនោះឲ្យសាងបាបកម្ម* ព្រោះតែអ្នកនោះជាមនុស្សច្រឡោងខាម បានជាវាធ្វើឲ្យអ្នកនោះបង្កវិនាសថែមពីលើវិនាសបង្កើនអំពើអយុត្តិធម៌ថែមពីលើអំពើអយុត្តិធម៌របស់ខ្លួន ។ *ដូច្នេះនរកគ្រប់គ្រាន់ណាស់សម្រាប់អ្នកនោះ* ជារង្វាន់តបស្នងទង្វើរបស់អ្នកនោះ ហើយជាទណ្ឌកម្ម ។ *វាជាជម្រកអប្រិយ* អ្នកនោះនឹងនៅក្នុងនោះរហូតអនន្ត ។» ((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) ខណ្ឌ362)

***

مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ: عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، عَنْ سَهْلِ بْنِ زِيَادٍ، عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ سَلْمَانَ الْأَزْدِيِّ، عَنْ أَبِي الْجَارُودِ، عَنْ أَبِي إِسْحَاقَ، عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ (عليه السلام): وَ إِذا تَوَلَّى سَعى فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيها وَ يُهْلِكَ الْحَرْثَ وَ النَّسْلَ بِظُلْمِهِ وَ سُوءِ سِيرَتِهِ وَ اللَّهُ لا يُحِبُّ الْفَسادَ.

[...] អាប៊ូ អ៊ីសហ្ចាក្ចំបានតំណាលតមកពីអាមីរុល-មុមីនីន(صلوات الله عليه والسلام)ថា៖ *«[២:២០៥] ពេលអ្នកនោះគ្រប់គ្រង[រដ្ឋបាល] អ្នកនោះព្យាយាមបង្កវិនាសនៅលើផែនដី បំផ្លិចបំផ្លាញផលដំណាំនិងពូជពង្ស* ដោយសារអំពើអយុត្តិធម៌និងដោយសារមារយាទអាក្រក់របស់អ្នកនោះ ។ អល់ឡោះហ្ចាំមិនសព្វព្រះរាជហឫទ័យ

ការបង្ករវិនាសទេ ។» (الكافي 8 : 289 / 435)

***

الْعَيَّاشِيُّ: عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ بَشَّارٍ، قَالَ: سَأَلْتُ أَبَا الْحَسَنِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) عَنْ قَوْلِ اللَّهِ: "وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا". قَالَ: «فُلاَنٌ وَ فُلاَنٌ». "وَ يُهْلِكَ الْحَرْثَ وَ النَّسْلَ": «النَّسْلُ: هُمُ الذُّرِّيَّةُ، وَ الْحَرْثُ: الزَّرْعُ». (تفسير العيّاشي 100/ 287: 1)**

អាល់-អ្ហ្ស:យ៉ាស្ស:ីបានតំណាលតមកពីអាល់-ហ្ហ:ូសៃន៍ ប៊ិន បាស្ស:ារ៍ដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានសួរអាប៊ូ អាល់-ហ្ហាសាន់ صلوات الله عليه والسلام អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ដ:ា عز وجل *[២:២០៤] អ្នកខ្លះនិយាយអំពីជីវិតលោកនេះដោយពាក្យសម្ដីដែលធ្វើឲ្យអ្នកកោត ។* ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «អ្នកនេះមួយនិងអ្នកនេះមួយ ។ *[២:២០៥] បំផ្លិចបំផ្លាញផលដំណាំនិងពូជពង្ស* ពូជពង្សគឺបណ្ដាកូនចៅ ផលដំណាំគឺចម្ការ ។»
(تفسير العيّاشي 1 : 100 / 287)

***

عَنْ سَعْدٍ الْإِسْكَافِ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ يَقُولُ فِي كِتَابِهِ: "وَ هُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ" بَلْ هُمْ يَخْتَصِمُونَ». قَالَ: قُلْتُ: مَا أَلَدُّ؟ قَالَ: «شَدِيدُ الْخُصُومَةِ». (تفسير العيّاشي 101/ 291: 1)**

សាអ៊ុដ្ធ អាល់-អាស់កាហ្ម:ាបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ូ:ក:ុ:ហ្ជ:ារ صلوات الله عليه والسلام ដែលមានវចន:ថា: «អល់ឡោះហ្ដ:ា عز وجل មានព្រះបន្ទូលនៅក្នុងព្រះគម្ពីរព្រះអង្គ عز وجل ថា: *[២:២០៤] [តែ]អ្នកនោះជាសត្រូវអាក្រក់បំផុត* ពួកគេនៅតែឈ្លោះប្រកែក ។» ខ្ញុំបានសួរថា: «អាក្រក់បំផុតគឺអ្វី ?» ព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام មានវចន:ថា: «ឈ្លោះប្រកែកខ្លាំង ។» (تفسير العيّاشي 1 : 101 / 291)

***

أَبُو عَلِيٍّ الطَّبْرِسِيُّ: قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ: نَزَلَتِ الْآيَاتُ الثَّلاَثُ فِي الْمُرَائِي، لِأَنَّهُ يُظْهِرُ خِلاَفَ مَا يُبْطِنُ قَالَ: وَ هُوَ الْمَرْوِيُّ عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ). (مجمع البيان 2:534)**

អាប៊ូ អ:ាលី អាល់-ត:ុ:ាបារ:ីបានតំណាលថាអ:ីបន្ទ អ:ាប់បាស់បានតំណាលថា: «បីអាយ៉ាស:ុ (២:២០៤-២:២០៦) ត្រូវបើកឲ្យដឹងអំពីពួកលាក់ពុតត្បុត (គឺពួកសម្ដែង) ព្រោះពួកគេសម្ដែងឲ្យឃើញការខ្វែងគំនិតគ្នាដែលគេបិទបាំង ។» លោកបានថា: «នេះគឺសេចក្ដីរាយការណ៍មកពីអាល់-ស:ា:ឌ:ិ:ក:ុ صلوات الله عليه والسلام ។»
(مجمع البيان 2 : 534)

وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْرِى نَفْسَهُ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ رَءُوفٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾

២០៧. មនុស្សខ្លះប្ដូរជីវិតដើម្បីផ្គាប់ព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ្ដ:ា ។ អល់ឡោះហ្ដ:ាអាណិតស្រឡាញ់បាវទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស:ុ ២០៧

الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ)، قَالَ: حَدَّثَنَا جَمَاعَةٌ، عَنْ أَبِي الْمُفَضَّلِ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ يَحْيَى ابْنِ صَفْوَانَ الْإِمَامُ بِأَنْطَاكِيَّةَ، قَالَ: حَدَّثَنَا مَحْفُوظُ بْنُ بَحْرٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْهَيْثَمُ بْنُ جَمِيلٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا قَيْسُ بْنُ الرَّبِيعِ، عَنْ حَكِيمِ بْنِ جُبَيْرٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (صَلَوَاتُ

اللَّهِ عَلَيْهِ)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: "وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغاءَ مَرْضاتِ اللهِ". قَالَ: «نَزَلَتْ فِي عَلِيٍّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) حِينَ بَاتَ عَلَى فِرَاشِ رَسُولِ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ)». (الأمالي 2:61)**

[...] ហ្ជាគិម បិន យ្ហូបៃរ៉ៃបានតំណាលតមកពីអ៊ីមុាំអ្ហាលីﷺ បិន អាល់-ហ្ស៊ីសៃន៑ﷺអំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ជ៑ﷻ *[២:២០៧] មនុស្សខ្លះប្តូរជីវិតដើម្បីផ្ចាប់ព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ្ជ៑ ។* អ៊ីមុាំﷺមានវចនៈថា៖ «អាយ៉ាស៊ុនេះត្រូវបើកឲ្យដឹងសំដៅអ្ហាលីﷺកាលព្រះអង្គﷺផ្ទំលើគ្រែរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ជ៑ﷺ (គឺកាលរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ជ៑ﷺភៀសខ្លួនពីម៉ាក់កាស៊ុទៅម៉ាឌ្ឌីណាស៊ុ ។» (الأمالي 1 : 61)

***

الشَّيْخُ فِي (مَجَالِسِهِ)، قَالَ: أَخْبَرَنَا جَمَاعَةٌ، عَنْ أَبِي الْمُفَضَّلِ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحَسَنُ بْنُ عَلِيِّ بْنِ زَكَرِيَّا الْعَاصِي، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ عُبَيْدِ اللَّهِ الْغُدَانِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنَا الرَّبِيعُ بْنُ سَيَّارٍ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْأَعْمَشُ، عَنْ سَالِمِ بْنِ أَبِي الْجَعْدِ، يَرْفَعُهُ إِلَى أَبِي ذَرٍّ (رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ): أَنَّ عَلِيّاً (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) وَ عُثْمَانَ وَ طَلْحَةَ وَ الزُّبَيْرَ وَ عَبْدَ الرَّحْمَنِ بْنَ عَوْفٍ وَ سَعْدَ بْنَ أَبِي وَقَّاصٍ، أَمَرَهُمْ عُمَرُ بْنُ الْخَطَّابِ أَنْ يَدْخُلُوا بَيْتاً وَ يُغْلَقَ عَلَيْهِمْ بَابُهُ، وَ يَتَشَاوَرُوا فِي أَمْرِهِمْ، وَ أَجَّلَهُمْ ثَلاَثَةَ أَيَّامٍ، فَإِنْ تَوَافَقَ خَمْسَةٌ عَلَى قَوْلٍ وَاحِدٍ وَ أَبَى رَجُلٌ مِنْهُمْ، قُتِلَ ذَلِكَ الرَّجُلُ، وَ إِنْ تَوَافَقَ أَرْبَعَةٌ وَ أَبَى اثْنَانِ، قُتِلَ الاِثْنَانِ.

អាល់-ស្ហ៊ៃខ៑ នៅក្នុងសាត្រាអាល់-ម៉ាយ៉ាលីសរបស់លោក បានឲ្យដឹងថា៖ "ជនមួយក្រុមបានប្រាប់យើងតពី អាប៊ូ អាល់-មូហ្ហាដ្ជ៑ដ្ជ៑ ដែលបានថ្លែងតពី អាល់-ហ្ហាសាន់ បិន អ្ហាលី បិន ស្ហាការីយ៉ា អាល់-អ្ហាស្ស៊ីមី ដែលបានថ្លែងតពី អាស៑ម៉ាដ៑ បិន អ៊ីបៃឌុលឡោះហ្ជ៑ អាល់-ក៏ដ្ហានី ដែលបានថ្លែងតពី អាល់-រ៉ាប៊ីអ៑ បិន សាយ៉ារ ដែលបានថ្លែងតពី អាល់-អ៊ាំស៑ ដែលបានថ្លែងតពី សាលិម អ៊ីបន អាប៊ូ អាល់-យ៉ាអ្ហ៊ដ៑ ដែលបានថ្លែងថា អាប៊ូ ស្ហារﷺបានថ្លែងថា៖ "អ៊ីម៉ារ បិន អាល់-ខ៑ត្ត៑ត៑ប៑ បានដាក់បញ្ជាលើអ្ហាលី, អ៊ីស្ហ៊ីម៉ាន, ត្ត៑ល់ហ្ហាសុ, អាល់-ស៊ីបៃរ៑, អ្ហាប៑ឌុលអ៑ោះហ៑ម៉ាន បិន អ្ហៅហ្ស៑ និង សាកុ៑ដ្ស៑ បិន អាប៊ូ វ៉ាក្ហ៑ស្ស៑ ចូលទៅក្នុងផ្ទះមួយហើយបានបិទទ្វារចាក់សោរ ដើម្បីឲ្យពួកគេនោះពិភាក្សាគ្នាអំពីរឿងពួកគេ (គឺខ៑លីហ្ហាសុ) ។ លោកទុកពេលឲ្យពួកគេបីថ្ងៃ បើពួកគេនោះប្រាំនាក់ស្របមតិគ្នាទ៑ល់ម្នាក់ (ដើម្បីជាខ៑លិហ្ហ) ឯម្នាក់ទៀតបដិសេធ ម្នាក់នេះនឹងត្រូវប្រហារជីវិត ។ បើពួកគេនោះបួននាក់ស្របមតិគ្នា ឯពីរនាក់ទៀតបដិសេធ ពីរនាក់នោះនឹងត្រូវប្រហារជីវិត ។"

فَلَمَّا تَوَافَقُوا جَمِيعاً عَلَى رَأْيٍ وَاحِدٍ، قَالَ لَهُمْ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ): «إِنِّي أُحِبُّ أَنْ تَسْمَعُوا مِنِّي مَا أَقُولُ لَكُمْ، فَإِنْ يَكُنْ حَقّاً فَاقْبَلُوهُ، وَ إِنْ يَكُنْ بَاطِلاً فَأَنْكِرُوهُ» قَالُوا:قُلْ. فَذَكَرَ فَضَائِلَهُ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، وَ يَقُولُونَ بِالْمُوَافَقَةِ، وَ ذَكَرَ عَلِيٌّ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) فِي ذَلِكَ: «فَهَلْ فِيكُمْ أَحَدٌ نَزَلَتْ فِيهِ هَذِهِ الْآيَةُ: "وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغاءَ مَرْضاتِ اللهِ" لَمَّا وَقَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ) لَيْلَةَ الْفِرَاشِ غَيْرِي» قَالُوا:لاَ. (الأمالي 2:159 و 165)**

ដូច្នេះលុះពួកគេស្របមតិគ្នាតែមួយ អ្ហាលីﷺ បិន អាប៊ូ ត្ត៑លិប បានប្រាប់ពួកគេថា៖ "ខ្ញុំﷺសូមអស់លោកស្តាប់ខ្ញុំﷺនិយាយ បើត្រឹមត្រូវសូមអស់លោកព្រមទទួលយក បើខុសសូមអស់លោកបដិសេធចោល ។"ពួកគេបានថា៖ "លោកﷺនិយាយទៅ ។" ព្រះអង្គﷺបានថ្លែងប្រាប់ពួកគេនូវគុណសម្បត្តិព្រះអង្គﷺ ពួកគេបានទទួលស្គាល់ (គឺយល់ព្រម) ។ ដូច្នេះព្រះអង្គﷺបានប្រាប់ពួកគេថា៖ "តើមានទេ នៅក្នុងចំណោមអស់លោក បុគ្គលណាម្នាក់ ភរិយារបស់គេ កូនទាំងពីររបស់គេ ដែលអល់ឡោះហ្ជ៑ﷻ បានចែងនៅក្នុងអាយ៉ាស៊ុនេះ៖ *[២:២០៧] មនុស្សខ្លះប្តូរជីវិតដើម្បីផ្ចាប់ព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ្ជ៑* ដែល

បានកើតឡើងដល់រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ صلى الله عليه وآله وسلم ក្នុងពេលយប់នៅគ្រែព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ? " ពួកគេ បានថា៖ "ទេ ។" (الأمالي 2 : 159 و 165) 3:60-61

***

الثَّعْلَبِيُّ فِي (تَفْسِيرِهِ)، وَ ابْنُ عَقِبٍ فِي (مَلْحَمَتِهِ)، وَ أَبُو السَّعَادَاتِ (فِي فَضَائِلِ الْعَشَرَةِ)، وَ الْغَزَّالِيُّ فِي (الْإِحْيَاءِ) بِرِوَايَاتِهِمْ عَنْ أَبِي الْيَقْظَانِ. وَ جَمَاعَةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا، نَحْوُ: اِبْنِ بَابَوَيْهِ، وَ ابْنِ شَاذَانَ، وَ الْكُلَيْنِيِّ، وَ الطُّوسِيِّ، وَ ابْنِ عُقْدَةَ، وَ الْبَرْقِيِّ، وَ ابْنِ فَيَّاضٍ، وَ الْعَبْدَكِيِّ، وَ الصَّفْوَانِيِّ، وَ الثَّقَفِيِّ، بِأَسَانِيدِهِمْ عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ، وَ أَبِي رَافِعٍ، وَ هِنْدِ بْنِ أَبِي هَالَةَ: أَنَّهُ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ): «أَوْحَى اللَّهُ إِلَى جَبْرَئِيلَ وَ مِيكَائِيلَ: أَنِّي آخَيْتُ بَيْنَكُمَا، وَ جَعَلْتُ عُمُرَ أَحَدِكُمَا أَطْوَلَ مِنْ عُمُرِ صَاحِبِهِ، فَأَيُّكُمَا يُؤْثِرُ أَخَاهُ؟ فَكِلَاهُمَا كَرِهَا الْمَوْتَ.

[...] ហ្ការ៉ីនដ្ស៊ ប៊ីន អាប៊ូ ហ្ការ៉ាឡ្ស៊ូ៖ បានតំណាលតមកពីរ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑ صلى الله عليه وآله ដែលមានព្រះវចន:ថា៖ «អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل ប្រាប់ឃ្ជីបរ៉ាអ៊ីល عليه السلام និងមីកាអ៊ីល عليه السلام ថា៖ "អញ عز وجل បានធ្វើឲ្យអ្នកទាំងពីរ عليهما السلام ទៅជាបងប្អូនគ្នា អញ عز وجل បានធ្វើឲ្យអាយុម្នាក់ក្នុងចំណោមអ្នកទាំងពីរ عليهما السلام វែងជាងម្នាក់ទៀត ។ តើពួកអ្នក عليهما السلام មួយណាស្រឡាញ់បងប្អូនខ្លួនជាងគេ (ជាងខ្លួនឯង) ?" តែទាំងពីរ عليهما السلام មិនចូលចិត្តការស្លាប់ទេ ។

فَأَوْحَى اللَّهُ إِلَيْهِمَا: أَ لَا كُنْتُمَا مِثْلَ وَلِيِّي عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ، آخَيْتُ بَيْنَهُ وَ بَيْنَ مُحَمَّدٍ نَبِيِّي، فَآثَرَهُ بِالْحَيَاةِ عَلَى نَفْسِهِ، ثُمَّ ظَلَّ رَاقِداً عَلَى فِرَاشِهِ، يَقِيهِ بِمُهْجَتِهِ، اهْبِطَا إِلَى الْأَرْضِ جَمِيعاً وَ احْفَظَاه مِنْ عَدُوِّهِ.

ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل បានប្រាប់ទេវតាទាំងពីរអង្គ عليهما السلام ថា៖ "ហេតុអ្វីអ្នកទាំងពីរ عليهما السلام មិនដូចអនុរក្សរបស់អញ عز وجل អ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ប៊ីន អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប رضي الله عنه ? អញ عز وجل បានធ្វើឲ្យគេ صلوات الله عليه والسلام ទៅជាបងប្អូនគ្នាជាមួយសាស្ត្រា صلى الله عليه وآله وسلم អញ عز وجل ហើយគេ صلوات الله عليه والسلام ស្រឡាញ់បង صلى الله عليه وآله وسلم គេ صلوات الله عليه والسلام ជាងខ្លួនឯង ។ គេ صلوات الله عليه والسلام បានដេកនៅលើគ្រែដើម្បីការពារបង صلى الله عليه وآله وسلم ដោយចិត្ត ។ ចូរអ្នកទាំងពីរ عليهما السلام ចុះទៅជាមួយគ្នាទៅឯផែនដី ទៅការពារអ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام ទល់នឹងសត្រូវរបស់គេ صلوات الله ។"

فَهَبَطَ جَبْرَئِيلُ فَجَلَسَ عِنْدَ رَأْسِهِ، وَ مِيكَائِيلُ عِنْدَ رِجْلَيْهِ، وَ جَعَلَ جَبْرَئِيلُ يَقُولُ: بَخْ بَخْ، مَنْ مِثْلُكَ يَا ابْنَ أَبِي طَالِبٍ، وَ اللَّهُ يُبَاهِي بِكَ الْمَلَائِكَةَ! فَأَنْزَلَ اللَّهُ: "وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ" » الْآيَةَ. (مناقب ابن شهر آشوب 2:64،شواهد التنزيل 96/ 133: 1،كفاية الطالب:239،الفصول المهمة:48)**

ឃ្ជីបរ៉ាអ៊ីល عليه السلام ក៏បានចុះមកអង្គុយខាងក្បាលអ៊ីលី صلوات الله عليه والسلام មីកាអ៊ីល عليه السلام បានអង្គុយខាងជើង ។ ឃ្ជីបរ៉ាអ៊ីល عليه السلام និយាយឥតដាច់មាត់ថា៖ "សូមសម្តែងនូវសេចក្តីសរសើរ សូមសម្តែងនូវសេចក្តីសរសើរ តើមានអ្នកណាដូចព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ទេ ឱ្ជីបត្រ صلوات الله عليه والسلام របស់អាប៊ូ ត្ប៊ីលិប رضي الله عنه អ៊ីយ ។ អល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل អួតសរសើរព្រះអង្គ صلوات الله عليه والسلام ដាក់អស់ទេវតា ។" ដូច្នេះអល់ឡោះហ្ន៑ عز وجل បានបើកឲ្យដឹងថា៖ *[២:២០៧] មនុស្សខ្លះ ប្តូរជីវិត ។»* (مناقب ابن شهر آشوب 2: 64، شواهد التنزيل 1: 96/ 133، كفاية الطالب: 239، الفصول المهمة: 48)

***

الْمُوَفَّقُ بْنُ أَحْمَدَ الْخُوَارِزْمِيُّ فِي (الْمَنَاقِبِ): بِإِسْنَادِهِ عَنْ حَكِيمِ بْنِ جُبَيْرٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)، قَالَ: «إِنَّ أَوَّلَ مَنْ شَرَى نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ عَلِيُّ بْنُ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ)». (مناقب الخوارزمي:74)**

អាល់-ម៉ៅហ្ជាក្ខ ប៊ិន អាស្ម៉ាដ្ធ អាល់-ខ៉ារ៉ីស្ស៊ីមីបានថ្លែងនៅក្នុងអាល់-ម៉ាណាគ្ហ៊ីប យោលតាមបណ្តាញ ព័ត៌មានលោក តមកពីហ្ជាគីម ប៊ិន យ្ហ៊ូបៃរ៉ៃដែលបានតំណាលតមកពីអ៊ីម៉ាលីសម្លាប់ ប៊ិន អាល់-ហ្ស៊ូសៃន៍ ដែលមានវចនៈថា៖ «បុគ្គលដំបូងបង្អស់ដែលបានប្តូរជីវិតដើម្បីផ្ទាប់ព្រះហឫទ័យអល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ គឺ អ៊ីម៉ាលីសម្លាប់ ប៊ិន អាប៊ូ ត្ប៉ាលិប ﷺ ។» (مناقب الخوارزمي: 74)

***

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: « وَ مِنَ اَلنَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ » يَبِيعُهَا « اِبْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اَللهِ » عَزَّ وَ جَلَّ فَيَعْمَلُ بِطَاعَةِ اَللَّهِ، وَ يَأْمُرُ اَلنَّاسَ بِهَا، وَ يَصْبِرُ عَلَى مَا يَلْحَقُهُ مِنَ اَلْأَذَى فِيهَا، فَيَكُونُ كَمَنْ بَاعَ نَفْسَهُ، وَ سَلَّمَهَا مَرْضَاةَ اَللَّهِ عِوَضاً مِنْهَا، فَلاَ يُبَالِي مَا حَلَّ بِهَا بَعْدَ أَنْ يَحْصُلَ لَهَا رِضَاءُ رَبِّهَا « وَ اَللهُ رَؤُفٌ بِالْعِبَادِ » كُلِّهِمْ.

អ៊ីម៉ាំ (គឺអ៊ីម៉ាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ៊ាស់ការីសម្លាប់) មានវចនៈថា៖ *«[២:២០៧] មនុស្សខ្លះប្តូរជីវិត* បុគ្គលនោះប្តូរជីវិតខ្លួន *ដើម្បីផ្ទាប់ព្រះហឫទ័យអល់ឡោះ*ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ ព្រះដ៏មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះដ៏មហារុងរឿង ។ ដូច្នេះបុគ្គលនោះប្រតិបត្តិតាមព្រះឱវាទអល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ បុគ្គលនោះបង្គាប់មនុស្សឲ្យធ្វើតាមនេះដែរ បុគ្គលនោះអត់ធ្មត់ឧបសគ្គនានាដែលខ្លួនជួបប្រទះក្នុងការប្រតិបត្តិនេះ ។ ដូច្នេះបុគ្គលនេះដូចបុគ្គលដែលប្តូរជីវិត ដែលចុះចូលខ្លួនក្រោមការផ្ទាប់ព្រះហឫទ័យអល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ មិននៅក្រោមការផ្ទាប់ចិត្តខ្លួនឯងទេ ។ ដូច្នេះបុគ្គលនេះមិនអើពើនឹងជីវិតខ្លួនឯងទេ ឲ្យតែបានផ្ទាប់ព្រះហឫទ័យព្រះម្ចាស់ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ ខ្លួន ។ *អល់ឡោះហ៊ីអាណិតស្រឡាញ់ជាវទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ* គឺពួកគេទាំងអស់គ្នា ។

أَمَّا اَلطَّالِبُونَ لِرِضَاهُ، فَيُبْلِغُهُمْ أَقْصَى أَمَانِيِّهِمْ، وَ يَزِيدُهُمْ عَلَيْهَا مَا لَمْ تَبْلُغْهُ آمَالُهُمْ وَ أَمَّا اَلْفَاجِرُونَ فِي دِينِهِ فَيَتَأَنَّاهُمْ، وَ يَرْفُقُ بِهِمْ، وَ يَدْعُوهُمْ إِلَى طَاعَتِهِ، وَ لاَ يُقْطَعُ مِنْ عِلْمٍ أَنَّهُ سَيَتُوبُ عَنْ ذُنُوبِهِ اَلتَّوْبَةَ اَلْمُوجِبَةَ لَهُ عَظِيمَ كَرَامَتِهِ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 620)

បណ្តាអ្នកផ្ទាប់ព្រះហឫទ័យអល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ អល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ នឹងឲ្យពួកគេសមតាមបំណងជាអតិបរមា តែព្រះអង្គ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ នឹងថែមឲ្យពួកគេលើសពីអ្វីដែលពួកគេចង់បាននោះទៀត ។ ចំណែកឯពួកប្រព្រឹត្តអាក្រក់ក្នុងសាសនាអល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ អល់ឡោះ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ មានខន្តីដល់ពួកគេ ព្រះអង្គ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ មានព្រះសប្បុរសធម៌ចំពោះពួកគេ ព្រះអង្គ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ ហៅពួកគេឲ្យស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ ព្រះអង្គ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ មិនកាត់ផ្តាច់ពួកគេចោលទេ ព្រោះព្រះអង្គ ហ្ស៊ីវ៉ាជ ជ្ជ ទ្រង់ញាណថាពួកគេនឹងស្តាយក្រោយដែលបានសាងបាប ការស្តាយក្រោយរាងចាលនេះឯងដែលនឹងធ្វើឲ្យពួកគេបាននូវកិត្យានុភាពដ៏ត្រចះត្រចង់ ។» ((التفسير الإمام العسكري (عليه السلام) ខ ណ្ឌ364)

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱدْخُلُوا۟ فِى ٱلسِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا۟ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَـٰنِ ۚ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٠٨﴾

២០៨. បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ចូរពួកអ្នកចុះចូលក្នុងឱវាទទាំងអស់គ្នា (គឺចុះចូលតាមសិក្ខាបទរបស់អល់ឡោះ) ចូរពួកអ្នកកុំតាមគន្លងស៊ីតាន វាជាសត្រូវបើកមុខរបស់ពួកអ្នក ។

***

នៅក្នុងតាហ្ស៊ៀរ គ្ងុម្ម អ៊ីម៉ាំ សម្លាប់ ថ្លែងអំពីអាយ៉ាស់ *"បណ្តាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ចូរពួកអ្នកចុះចូលក្នុងឱវាទ"* ថា៖ "មានន័យថា ចូរចូលមកកាន់រ៉ីឡាយ៉ាស់ស៊ីរបស់អាមីរុល មុមីនីន សម្លាប់ ។" (តាហ្ស៊ៀរ ហ្ស៊ីរ៉ែត

ទំព័រ ៦១)

فَإِن زَلَلْتُم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْكُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ فَٱعْلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠٩﴾

២០៩. បើពួកអ្នកភ្លាត់ភ្លាំងក្រោយពីបណ្ដាភ័ស្ដុតាងជាក់ច្បាស់បានមកដល់ពួកអ្នកហើយ ចូរពួកអ្នកដឹងថា [ពួកអ្នកមិនអាចគេចផុតពីតុលាការអល់ឡោះហ្ន៑ទេ ហើយ]អល់ឡោះហ្ន៑មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះអង្គជាព្រះមុនិរាជ ។

អធិប្បាយអាយ៉ាស់ ២០៨-២០៩

قَالَ اَلْإِمَامُ عَلَيْهِ اَلسَّلاَمُ: فَلَمَّا ذَكَرَ اَللَّهُ تَعَالَى اَلْفَرِيقَيْنِ: أَحَدُهُمَا « وَ مِنَ اَلنَّاسِ مَنْ يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ » وَ اَلثَّانِي: « وَ مِنَ اَلنَّاسِ مَنْ يَشْرِي نَفْسَهُ » وَ بَيَّنَ حَالَهُمَا، دَعَا اَلنَّاسَ إِلَى حَالِ مَنْ رَضِيَ صَنِيعَهُ فَقَالَ: « يَا أَيُّهَا اَلَّذِينَ آمَنُوا اُدْخُلُوا فِي اَلسِّلْمِ كَافَّةً » . يَعْنِي فِي اَلسِّلْمِ وَ اَلْمُسَالَمَةِ إِلَى دِينِ اَلْإِسْلاَمِ كَافَّةً جَمَاعَةً اُدْخُلُوا فِيهِ، [وَ اِدْخُلُوا] فِي جَمِيعِ اَلْإِسْلاَمِ، فَتَقَبَّلُوهُ وَ اِعْمَلُوا فِيهِ، وَ لاَ تَكُونُوا كَمَنْ يَقْبَلُ بَعْضَهُ وَ يَعْمَلُ بِهِ، وَ يَأْبَى بَعْضَهُ وَ يَهْجُرُهُ.

អ៊ីមុាំ (គឺអ៊ីមុាំអាល់-ហ្ជាសាន់ អាល់-អ្ហ្ស៊ាការី(صلوات الله عليه والسلام)) មានវចនៈថា៖ «កាលអល់ឡោះហ្ន៑(عز وجل)បានចែងអំពីមនុស្សពីក្រុម ។ ក្រុមទីមួយគឺ៖ *[២:២០៤] អ្នកខ្លះនិយាយអំពីជីវិតលោកនេះដោយពាក្យសម្ដីដែលធ្វើឲ្យអ្នកកោត ។* ក្រុមទីពីរគឺ៖ *[២:២០៧] មនុស្សខ្លះលក់ជីវិតដើម្បីផ្ចាប់ព្រះហឫទ័យអល់ឡោះហ្ន៑ ។* អល់ឡោះហ្ន៑(عز وجل)ប្រាប់ឲ្យស្គាល់សភាវធម៌របស់បុគ្គលទាំងនោះ ហើយអល់ឡោះហ្ន៑(عز وجل)ហៅមនុស្សឲ្យមករកសភាវធម៌របស់បុគ្គលទាំងឡាយដែលព្រះអង្គ(عز وجل)សព្វព្រះហឫទ័យទង្វើពួកគេ ។ អល់ឡោះហ្ន៑(عز وجل)មានព្រះបន្ទូលថា៖ *[២:២០៨] បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ចូរពួកអ្នកចុះចូលក្នុងឱវាទទាំងអស់គ្នា* មានន័យថាមកចុះចូលខ្លួន និងចុះចូលក្នុងសាសនាអ៊ីស្លាម ទាំងអស់គ្នាចុះចូលខ្លួនក្នុងឱវាទនេះ ។ ចូលសិប់ក្នុងសាសនាអ៊ីស្លាមហើយអនុវត្ដិតាមសាសនានេះទើបគេព្រមទទួលយកការចុះចូលខ្លួននេះ ។ ចូរកុំធ្វើដូចបុគ្គលដែលព្រមទទួលយកតែមួយប៉ែក ច្រានចោលមួយប៉ែកទៀតហើយគេចចេញពីសាសនា ។»

قَالَ: وَ مِنْهُ اَلدُّخُولُ فِي قَبُولِ وَلاَيَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ كَالدُّخُولِ فِي قَبُولِ نُبُوَّةِ [مُحَمَّدٍ] رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ، فَإِنَّهُ لاَ يَكُونُ مُسْلِماً مَنْ قَالَ: إِنَّ مُحَمَّداً رَسُولُ اَللَّهِ، فَاعْتَرَفَ بِهِ وَ لَمْ يَعْتَرِفْ بِأَنَّ عَلِيّاً وَصِيُّهُ وَ خَلِيفَتُهُ وَ خَيْرُ أُمَّتِهِ.

អ៊ីមុាំ(صلوات الله عليه والسلام)មានវចនៈថា៖ «ពួកគេខ្លះព្រមទទួលវីឡាយ៉ាស់អ្ហ្ស៊ីលី(صلوات الله عليه والسلام)ដូចពួកគេព្រមទទួលសាស្ដាភាពរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ(صلى الله عليه وآله وسلم) រ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑(صلى الله عليه وآله وسلم)ដែរ ព្រោះមិនអាចទៅជាមុស្លីមបានទេបុគ្គលណាដែលថា៖ "មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ(صلى الله عليه وآله وسلم)ជារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑(صلى الله عليه وآله وسلم) ខ្ញុំទទួលស្គាល់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ(صلى الله عليه وآله وسلم)ថាជារ៉ាស៊ូលុលឡោះហ្ន៑(صلى الله عليه وآله وسלם)មែន តែមិនទទួលស្គាល់អ្ហ្ស៊ីលី(صلوات الله عليه والسلام)ជាអ្នកស្នងរបស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ(صلى الله عليه وآله وسلم)ទេ [មិនទទួលស្គាល់អ្ហ្ស៊ីលី(صلوات الله عليه والسلام)]ជាខ៉ាលីហ្ហ្ វ(صلوات الله عليه والسلام)របស់មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ(صلى الله عليه وآله وسلم)និងជាបុគ្គល(صلوات الله عليه والسلام)ប្រសើរបំផុតរបស់សហាមគមន៑មូហ្ហាំម៉ាដ្ឋ(صلى الله عليه وآله وسلم)ទេ ។

« وَ لاَ تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ اَلشَّيْطَانِ » مَا يَتَخَطَّى بِكُمْ إِلَيْهِ اَلشَّيْطَانُ مِنْ طُرُقِ اَلْغَيِّ وَ اَلضَّلاَلِ، وَ يَأْمُرُكُمْ بِهِ مِنِ اِرْتِكَابِ اَلْآثَامِ اَلْمُوبِقَاتِ « إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ » إِنَّ اَلشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ، بِعَدَاوَتِهِ يُرِيدُ اِقْتِطَاعَكُمْ عَنْ عَظِيمِ اَلثَّوَابِ، وَ إِهْلاَكَكُمْ بِشَدِيدِ اَلْعِقَابِ.

[២:២០៨] ចូរពួកអ្នកកុំតាមគន្លងស្ទ្ឫតុន គន្លងរបស់ស្ទ្ឫតុនﷺដែលវាﷺបានគូសឲ្យពួកអ្នកសម្រាប់ដឹកនាំទៅរកមាគ៌ាអាក្រក់ដែលធ្វើឲ្យវង្វេង ហើយវាﷺបង្គាប់ពួកអ្នកឲ្យសាងបាបធំ ។ *វាជាសត្រូវបើកមុខរបស់ពួកអ្នក* ស្ទ្ឫតុនﷺជាសត្រូវចេញមុខរបស់ពួកអ្នក ដោយសារតែវាﷺទោស:បានជាវាﷺមានបំណងទាត់ពួកអ្នកចេញពីរង្វាន់ដ៏បវរ ហើយធ្វើឲ្យពួកអ្នកវិនាសដោយសារទណ្ឌកម្មឈឺចាប់ ។

« فَإِنْ زَلَلْتُمْ » عَنِ اَلسَّلَمِ وَ اَلْإِسْلاَمِ اَلَّذِي تَمَامُهُ بِاعْتِقَادِ وَلاَيَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ، وَ لاَ يَنْفَعُ اَلْإِقْرَارُ بِالنُّبُوَّةِ مَعَ جَحْدِ إِمَامَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ، كَمَا لاَ يَنْفَعُ اَلْإِقْرَارُ بِالتَّوْحِيدِ مَعَ جَحْدِ اَلنُّبُوَّةِ إِنْ زَلَلْتُمْ. « مِنْ بَعْدِ مٰا جٰاءَتْكُمُ اَلْبَيِّنٰاتُ » مِنْ قَوْلِ رَسُولِ اَللَّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ فَضِيلَتِهِ، وَ أَتَتْكُمُ اَلدَّلاَلاَتُ اَلْوَاضِحَاتُ اَلْبَاهِرَاتُ عَلَى أَنَّ مُحَمَّداً اَلدَّالَّ عَلَى إِمَامَةِ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلاَمُ نَبِيُّ صِدْقٍ، وَ دِينَهُ دِينُ حَقٍّ.

[២:២០៩] បើពួកអ្នកភ្លាត់ភ្លាំង ឃ្លាតចេញពីការចុះចូលក្នុងឱវាទ និងអាល់-អ៊ីស្លាមដែលពេញលេញបរិបូរអាស្រ័យលើវ៉ីឡាយ៉ាស:ុរបស់អ:ាលីﷺនោះ ។ មិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកអ្នកទេដែលព្រមទទួលស្គាល់សាស្តាភាពរបស់មូហ្ម៉ាម៉ាដ:ﷺ តែបដិសេធអ៊ីម៉ាម៉ាស:ុរបស់អ:ាលីﷺនោះ ហើយក៏មិនមានប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកអ្នកទេដែរ ដែលព្រមទទួលស្គាល់ថាមានតែអល់ឡោះហ:ﷻមួយគត់តែមិនព្រមទទួលស្គាល់សាស្តាភាពទេនោះ ។ បើពួកអ្នកធ្វើខុស *ក្រោយពីបណ្តាភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់បានមកដល់ពួកអ្នកហើយ* គឺសម្តីរបស់រ៉ាស:ូលុលឡោះហ:ﷺនិងភាពប្រសើរដាច់គេរបស់រ៉ាស:ូលុលឡោះហ:ﷺ ហើយរ៉ាស:ូលុលឡោះហ:ﷺបានបង្ហាញភ័ស្តុតាងជាក់ច្បាស់ បំភ្លឺអ៊ីម៉ាម៉ាស:ុរបស់អ:ាលីﷺហើយ ។ មូហ្ម៉ាម៉ាដ:ﷺជាសាស្តាﷺពិប្រាកដ សាសនារបស់មូហ្ម៉ាម៉ាដ:ﷺជាសាសនាសច្ច ។

« فَاعْلَمُوا أَنَّ اَللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ » [عَزِيزٌ] قَادِرٌ عَلَى مُعَاقَبَةِ اَلْمُخَالِفِينَ لِدِينِهِ وَ اَلْمُكَذِّبِينَ لِنَبِيِّهِ لاَ يَقْدِرُ أَحَدٌ عَلَى صَرْفِ اِنْتِقَامِهِ مِنْ مُخَالِفِيهِ، وَ قَادِرٌ عَلَى إِثَابَةِ اَلْمُوَافِقِينَ لِدِينِهِ وَ اَلْمُصَدِّقِينَ لِنَبِيِّهِ صَلَّى اَللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ لاَ يَقْدِرُ أَحَدٌ عَلَى صَرْفِ ثَوَابِهِ عَنْ مُطِيعِيهِ.

ចូរពួកអ្នកដឹងថាអល់ឡោះហ:ﷻមានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ ព្រះអង្គជាព្រះមុនិរាជ មានព្រះមហិទ្ធិឫទ្ធិ អាចធ្វើទណ្ឌកម្មបណ្តាអ្នកប្រឆាំងព្រះសាសនាព្រះអង្គﷻនិងបណ្តាអ្នកបដិសេធព្រះសាស្តាﷺព្រះអង្គﷻ ។ ពុំមានសត្រូវណាម្នាក់របស់ព្រះអង្គﷻអាចទប់ស្កាត់ការសងសឹករបស់ព្រះអង្គﷻបានឡើយ ។ ព្រះអង្គﷻអាចតបស្នងបណ្តាអ្នកដែលយល់ស្រមតាមព្រះសាសនាព្រះអង្គﷻ ដែលព្រមទទួលស្គាល់ព្រះសាស្តាﷺព្រះអង្គﷻ ។ ពុំមានអ្នកណាមួយអាចទប់ស្កាត់ព្រះអង្គﷻមិនឲ្យតបស្នងបណ្តាអ្នកស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គﷻបានឡើយ ។

حَكِيمٌ فِيمَا يَفْعَلُ مِنْ ذَلِكَ، غَيْرُ مُسْرِفٍ عَلَى مَنْ أَطَاعَهُ وَ إِنْ أَكْثَرَ لَهُ اَلْخَيْرَاتِ، وَ لاَ وَاضِعٌ لَهَا فِي غَيْرِ مَوْضِعِهَا (وَ إِنْ أَتَمَّ لَهُ اَلْكَرَامَاتِ)، وَ لاَ ظَالِمٍ لِمَنْ عَصَاهُ وَ إِنْ شُدِّدَ عَلَيْهِ اَلْعُقُوبَاتُ. (التفسير المنسوب إلى الإمام العسكري عليه السلام , ج 1 , ص 626)

ព្រះអង្គﷻជាព្រះមុនិរាជ (គឺយល់ដឹង វាងវៃ) ក្នុងទង្វើរបស់ព្រះអង្គﷻនោះ ព្រះអង្គﷻមិនខ្ជះខ្ជាយក្នុងការតបស្នងបណ្តាអ្នកជឿព្រះអង្គﷻទេ ភាគច្រើនសុទ្ធតែជារង្វាន់ធំធេង ព្រះអង្គﷻមិនតបស្នងខុសទេ (ទោះបីអ្នកនោះមានកិត្យានុភាពសព្វគ្រប់ហើយក៏ដោយ) ព្រះអង្គﷻមិនអយុត្តិធម៌ចំពោះបុគ្គលណា

ដែលមិនគោរពព្រះអង្គ ﷻ ទេ ទោះបីបុគ្គលនោះត្រូវរងទណ្ឌកម្មធ្ងន់ក៏ដោយ»
(التفسير الإمام العسكري (عليه السلام)) ខ ណ្ឌ366)

***

مُحَمَّدِ بْنِ يَعْقُوبَ: الْحُسَيْنُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنْ مُعَلَّى بْنِ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ الْوَشَّاءِ، عَنْ مُثَنًّى الْحَنَّاطِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَجْلَانَ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام)، فِي قَوْلِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ: يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَ لا تَتَّبِعُوا خُطُواتِ الشَّيْطانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ. قَالَ: «فِي وَلَايَتِنَا».

[...] អ្នកប់ខ្ពុលឡោះហ្ន៑ បិន អ្នកថ្ងូ ឡាន់បានតំណាលតមកពីអាប៊ូ យ៉ាកុ៎ហ្ការ ﷺ អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ *[២:២០៨] បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ចូរពួកអ្នកចុះចូលក្នុងឱ្យ១ទទាំងអស់គ្នា ចូរពួកអ្នកកុំតាមគន្លងស្ទ្ឋ១ន វាជាសត្ត្រូវបើកមុខរបស់ពួកអ្នក* ថា៖ «[ចូលមកក្ន១ង]រ៉ីឡ្ការយ៉ាសុ៎ យើង ﷺ ។»
(الكافي 1: 345/ 29)

***

الشَّيْخُ فِي (أَمَالِيهِ): عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ الْفَحَّامِ، قَالَ: حَدَّثَنِي مُحَمَّدُ بْنُ عِيسَى بْنِ هَارُونَ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو عَبْدِ الصَّمَدِ إِبْرَاهِيمُ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ جَدِّهِ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ، قَالَ: سَمِعْتُ الصَّادِقَ جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ فِي قَوْلِهِ تَعَالَى: "ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً"، قَالَ: «فِي وَلاَيَةِ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)». "وَ لاَ تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ" قَالَ: «لاَ تَتَّبِعُوا غَيْرَهُ». (الأمالي 1:306،ينابيع المودة:250)**

[...] អាប៊ូ អ្នកប់ខ្ពុល ស្ន ម៉ាដ្ដ អ៊ីបរ៉ហ៊ីមបានតំណាលតមកពីឪពុកលោក តមកពីជីតាលោក មូហ្ចាំម៉ាដ្ដ បិន អ៊ីបរ៉ហ៊ីមដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអាល់-ស្ន ឌ្ឋ ១ ក ﷺ យ៉ាកុ៎ហ្ការ ﷺ បិន មូហ្ចាំម៉ាដ្ដ ﷺ ដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ *[២:២០៨] បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ចូរពួកអ្នកចុះចូលក្នុងឱ្យ១ទទាំងអស់គ្នា* ថា៖ «ចូលក្នុងរ៉ីឡ្ការយ៉ាសុ៎ របស់អ្នកលី ﷺ បិន អាប៊ូ ត្ដ៊ីលិប ﷺ ។» *ចូរពួកអ្នកកុំតាមគន្លងស្ទ្ឋ១ន* អ៊ីមុ៉ាំ ﷺ មានវចន:ថា៖ «ចូរកុំតាមអ្នកផ្សេងពីអ្នកលី ﷺ បិន អាប៊ូ ត្ដ៊ីលិប ﷺ ។»
(الأمالي 1: 360، ينابيع المودة: 250)

***

الْعَيَّاشِيُّ: عَنْ أَبِي بَصِيرٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ) يَقُولُ: "يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَافَّةً وَ لاَ تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ" قَالَ: «أَ تَدْرِي مَا السِّلْمُ؟» قَالَ: قُلْتُ: أَنْتَ أَعْلَمُ. قَالَ: «وَلاَيَةُ عَلِيٍّ وَ الْأَئِمَّةِ الْأَوْصِيَاءِ مِنْ بَعْدِهِ – قَالَ – وَ خُطُوَاتُ الشَّيْطَانِ – وَ اللَّهِ – وَلاَيَةُ فُلاَنٍ وَ فُلاَنٍ». (تفسير العيّاشي 102/ 294: 1)**

អាល់-អ៊ៃយ៉ាស្ស៊ីបានតំណាលតមកពីអាប៊ូ បាស្ស៊ៀរដែលបានតំណាលថាខ្ញុំបានឮអាប៊ូ អ្នកប់ខ្ពុលឡោះហ្ន៑ ﷺ មានវចន:ថា៖ *[២:២០៨] បណ្ដាអ្នកមានសទ្ធាអើយ ចូរពួកអ្នកចុះចូលក្នុងឱ្យ១ទទាំងអស់គ្នា ចូរពួកអ្នកកុំតាមគន្លងស្ទ្ឋ១ន វាជាសត្ត្រូវបើកមុខរបស់ពួកអ្នក ។* លោកដឹងទេថាអ្វីគឺការចុះចូលក្នុងឱ្យ១ទ ?» ខ្ញុំបានទូលថា៖ «ព្រះអង្គ ﷻ ដឹងលើសគេ ។» អាប៊ូ អ្នកប់ខ្ពុលឡោះហ្ន៑ ﷺ មានវចន:ថា៖ «គឺរ៉ីឡ្ការយ៉ាសុ៎ របស់អ្នកលី ﷺ បិន អាប៊ូ ត្ដ៊ីលិប ﷺ របស់អ៊ីមុ៉ាំទាំងឡាយ ﷺ របស់ព្រះឧត្ដ១ធិការ១ទាំងឡាយ ﷺ អ១ត់ពីអ្នកលី ﷺ បិន អាប៊ូ ត្ដ៊ីលិប ﷺ ទៅ ។ គន្លងស្ទ្ឋ១ន សូមសរ្សរ១ចចំពោះអល់ឡោះហ្ន៑ ﷻ គឺរ៉ីឡ្ការយ៉ាសុ៎ របស់បុគ្គលនេះមួយនិងបុគ្គលនេះមួយ ។» (تفسير العيّاشي 1: 102/ 294)

***

وَ فِي رِوَايَةِ أَبِي بَصِيرٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ (عَلَيْهِ السَّلاَمُ)، فِي قَوْلِهِ: "وَ لاٰ تَتَّبِعُوا خُطُوٰاتِ الشَّيْطٰانِ". قَالَ: «هِيَ وَلاَيَةُ الثَّانِي وَ الْأَوَّلِ». (تفسير العيّاشي 102/ 299: 1)**

អាឆ្ហ បាស្ទៀរបានធ្វើសេចក្តីតាយការណ៍តមកពីអាឆ្ហ អ្ជាប់ឌុលឡោះហ្ថ៍ាៃដែលមានវចន:អំពីព្រះបន្ទូលអល់ឡោះហ្ថ៍ាឱ្យ *[២:២០៨] ចូរពួកអ្នកកុំតាមគន្លងស្ថៃត្ថន* ថា៖ «នេះគឺវីឡាយ៉ាស់ូរបស់បុគ្គលទីពីរនិងបុគ្គលទីមួយ ។» (تفسير العيّاشي 1: 102/ 299)

18/08/2017

ពាក្យរាយ

-បូនវិញ្ញាណមកក្នុងខ្លួនមនុស្ស [៧:១៧៩] 23
-កាន់សីលត្រណម [2/183-184] 84
-ការកាន់សីលត្រណមរបស់មនុស្សចាស់ជរា អ្នកឈឺ ស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ស្ត្រីបំបៅកូន [2/184] 87
-ការកាន់សីលត្រណមរបស់មនុស្សចាស់ជរានិងអ្នកឈឺ [2/184] 87
-ការកាន់សីលត្រណមរបស់អ្នកឈឺនិងអ្នកដំណើរ [2/184] 86
-ការចែកមរតក [2/182] 83
-ខែរ៉ម៉ាដន [2/185] 88
-ខែរ៉ម៉ាដនគឺ 30 ថ្ងៃ មិនតិចជាងនេះទេ [2/185] 91
-គម្ពីរគួរអាន [2/185] 88
-គម្ពីរតៅរ៉ត [2/185] 88
-គម្ពីរសាប៊ូរ [2/185] 88
-គម្ពីរអ៊ីនយីល [2/185] 88
-គុណសម្បត្តិរបស់អាលី [2/170] 60
-គួរអាន និង អាល់-ហ្ស៊ីរកន [2/185] 90
-ចូលផ្ទះតាមទ្វារ [2/189] 99
-ច្បាប់សងសឹកធ្ងន់កំហុស [2/178-179] 78
-តាគីយ៉ាស់ [2/163] 46
-តៅហ៊ីដអល់ឡោះហ៑ [2/163] 47
-ទង្វើល្អរបស់ពួកណាស៊ីប៊ីនឹងត្រូវផ្ទេរឲ្យទៅបណ្តាអ្នកមានសទ្ធាដែលមិនបានធ្វើតាគីយ៉ាស់ [2/165-167] 54
-ទង្វើអាក្រក់របស់អ្នកមានសទ្ធានឹងត្រូវផ្ទេរឲ្យទៅពួកណាស៊ីប៊ី [2/165-167] 55
-បណ្តាសា [2/159] 41
-បណ្តាំអល់ឡោះហ៑ឲ្យគោរពអាលី [2/168-169] 58
-បារមីរបស់មូហាំម៉ាដ់ [2/159] 40
-បារមីរបស់អាលី [2/159] 40
-បុគ្គលទីមួយ និង បុគ្គលទីពីរ [2/208] 128
-បើមិនមានអាលីទេអ៊ូម៉ារិនាស [2/173] 65
-ពិធីហាច និង អ៊ុមរ៉ោះត៑ [2/196] 103
-ពិធីហាច និង អ៊ុមរ៉ោះត៑ [2/197] 107
-ពួកបិទបាំងគុណសម្បត្តិនិងលក្ខណៈរបស់មូហាំម៉ាដ់និងអាលី. [2/174] 67
-ពួកបិទបាំងលក្ខណៈសម្បត្តិរបស់មូហាំម៉ាដ់និងអាលី [2/159] 41

-ពួកលាក់ការពិតដែលស្តីអំពីមូហាំម៉ាដ់និងអ្នកស្នងព្រះអង្គ [2/159] 40
-មិនធ្វើតាគីយ៉ាស់នឹងមានទោស [2/163].....46
-មើលឃើញមនុស្សជាសត្វនៅពេលធ្វើពិធីហាច [2/200].....112
-យើងជាស៊ីឡាត់ យើងជាសាកាត់ យើងជាហាច... [2/173].....66
-យើងប្រតិបត្តិតាមអ្វីដែលយើងបានឃើញដូនតាយើងប្រតិបត្តិតាម [2/170] 60
-រ៉ីឡាយ៉ាស់របស់ព្រះរាជកុលដ្ឋានជួយលុបលាងបាប [2/174].....68
-អល់ឡោះហ៏ទូទាត់សត្វលោកតែមួយលើក [2/202].....115

Revision: 28/01/2018, 25/04/2018, 18/08/2019, 23/08/2019, 14/09/2019, 11/02/2022, 17/03/2022, 10/06/2022 (2:145-147), 11/10/2023(2:145-147), 19/10/2023(2:159-160), 09/10/2024(2:154)